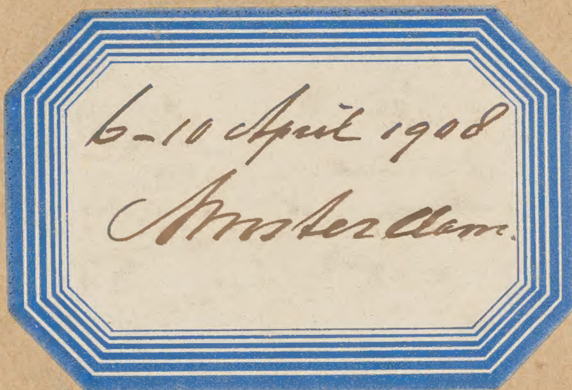

6-10 April 1908
Amsterdam

OUD-NEDERLAND

NOORD- EN ZUID-NEDERLANDSCHE PLAATSBESCHRIJVING EN PLAATSELIJKE GESCHIEDENIS

ZEDEN EN GEWOONTEN, ENZ.

KAARTEN — PLATTEGRONDEN — STADS- EN DORPSGEZICHTEN — PORTRETTEN — STEDEBESCHRIJVINGEN PAMPHLETTEN — FAMILIE PAPIEREN — GENEALOGIËN GESLACHTSWAPENS, ENZ.

TE ZAMEN GEBRACHT
UIT DE VERZAMELINGEN:

C. G. V. SCHÖFFER. — JHRN. VAN DEN BOGAERDE
RENÉ DELLA FAILLE TE ANTWERPEN
DE LA COURT TE LEIDEN — D. G. VELTCAMP HELBACH
FAM. VAN TEYLINGEN TE ROTTERDAM EN TE ALKMAAR, ENZ.

DE VEILING ZAL PLAATS HEBBEN 6—10 APRIL 1908 DES AVONDS 7 UUR EN DES MORGENS 10½ UUR IN ONZE VEILINGZALEN DOELENSTRAAT 16, 18

AMSTERDAM
FREDERIK MULLER & Co
DOELENSTRAAT 10, 16, 18

TELEGRAM-ADRES
FREMULLER AMSTERDAM

TELEPHOON No. 2776

OUD-NEDERLAND

1908
Apr. 6
AmMuS

OUD-NEDERLAND

NOORD- EN ZUID-
NEDERLANDSCHE
PLAATSBESCHRIJVING EN
PLAATSELIJKE GESCHIEDENIS

ZEDEN EN GEWOONTEN, ENZ.

KAARTEN — PLATTEGRONDEN — STADS- EN DORPS-
GEZICHTEN — PORTRETTEN — STEDEBESCHRIJVINGEN
PAMPHLETTEN — FAMILIE PAPIEREN — GENEALOGIËN
GESLACHTSWAPENS, ENZ.

TE ZAMEN GEBRACHT
UIT DE VERZAMELINGEN:

C. G. V. SCHÖFFER. — JHRN. VAN DEN BOGAERDE
RENÉ DELLA FAILLE TE ANTWERPEN
DE LA COURT TE LEIDEN — D. G. VELTCAMP HELBACH
FAM. VAN TEYLINGEN TE ROTTERDAM EN TE
ALKMAAR, ENZ.

DE VEILING ZAL PLAATS HEBBEN 6—10 APRIL 1908 DES AVONDS 7 UUR
EN DES MORGENS 10½ UUR IN ONZE VEILINGZALEN DOELENSTRAAT 16, 18

AMSTERDAM
FREDERIK MULLER & Co
DOELENSTRAAT 10, 16, 18

TELEGRAM-ADRES
FREMULLER AMSTERDAM

TELEPHOON No. 2776

VEILINGCONDITIES.

De verkooping geschiedt à contant, in Hollandsch geld, met een opgeld van 10 %.

De verkochte nummers zullen met de meeste zorg behandeld worden, echter zonder verantwoordelijkheid onzerzijds.

De boeken moeten ter plaatse gecollationneerd worden binnen 24 uur na de veiling. Na dezen termijn, of wanneer zij de veilingzaal hebben verlaten, zullen zij om geen enkele reden teruggenomen worden.

FREDERIK MULLER & Co. belasten zich met de orders van hen, die de veiling niet kunnen bijwonen.

KIJKDAGEN:

Zaterdag 4 en Maandag 6 April 1908, van 10—4 uur.

ORDE DER VEILING.

	Nummers.
MAANDAG 6 APRIL 1908, DES AVONDS 7 UUR.	
Stedeboeken. Series gezichten. Reizen in Nederland. — Amsterdam en omstreken.	41— 246
DINSDAG 7 APRIL 1908, DES MORGENS $10^1/_2$ UUR.	
Atlassen. Wereldkaarten. Kaarten van Europa. Kaarten van Nederland. — Noord-Holland. — 's Gravenhage en omstreken.	1— 40 247— 558
DINSDAG 7 APRIL 1908, DES AVONDS 7 UUR.	
Zuid-Holland (Abtswoude—Roon).	563— 773
WOENSDAG 8 APRIL 1908, DES MORGENS $10^1/_2$ UUR.	
Zuid-Holland (Rotterdam einde). - Zeeland. - Utrecht.	774—1103
WOENSDAG 8 APRIL 1908, DES AVONDS 7 UUR.	
Friesland. — Groningen. — Drente. — Overijsel. Noord-Brabant.	1105—1253 1374—1458
DONDERDAG 9 APRIL 1908, DES MORGENS $10^1/_2$ UUR.	
Gelderland. — Limburg. — Dessins du Général Howen. – Belgique (Anvers. – Alost à Luxembourg).	1254—1373 1459—1671
DONDERDAG 9 APRIL 1908, DES AVONDS 7 UUR.	
Belgique (de Malines jusqu'à la fin). — Flandre française. — Duitschland. — Geschiedenis van Nederland en België. — William III, Prince of Orange, King of England (Historical prints, caricatures, portraits, books). — Zeden en gewoonten.	1672—1871
VRIJDAG 10 APRIL 1908, DES MORGENS $10^1/_2$ UUR.	
Documents Généalogiques. Supplément.	1872—2038

INHOUD.

(GETEEKENDE EN GEGRAVEERDE KAARTEN, PLATTEGRONDEN, STADS- EN DORPSGEZICHTEN. HISTORIEPRENTEN. PORTRETTEN. GENEALOGISCHE EN HISTORISCHE HANDSCHRIFTEN. BOEKEN).

	Nummers.
Atlassen. Wereldkaarten. Kaarten van Europa. Kaarten van Nederland	1— 40
Stedeboeken. Series gezichten. Reizen in Nederland . . .	41— 84
Amsterdam (I. Teekeningen. 85—103. — II. Plattegronden. Gezichten. Historieprenten. 104—127. — III. Portretten. 128—175. — IV. Handschrift. 176. — V. Boeken. 177—235)	85— 235
Omstreken van Amsterdam	236— 246
Haarlem (I. Teekeningen. 247—255. — II. Plattegronden. Gezichten. Historieprenten. 256—268. — III. Portretten. 269—279. — IV. Handschriften. 280—286. — V. Gedrukte boeken. 287—296)	247— 296
Omstreken van Haarlem	297— 309
Noord-Holland. (Overige steden en dorpen)	310— 441
Noord- en Zuid-Holland. (Kaarten. Series en verzamelingen gezichten, plattegronden, historieprenten, portretten en boeken	442— 468
's Gravenhage (I. Teekeningen. 469—477. — II. Plattegronden. Gezichten. Historieprenten. 478—519. — III. Portretten. 520—533. — IV. Handschriften. 534—535. — V. Gedrukte boeken. 536—554) . . .	469— 554
Omstreken van 's Gravenhage	555— 558
Zuid-Holland. (Overige steden en dorpen)	563— 872
Zeeland	873— 973
Utrecht.	974—1103
Friesland	1105—1169
Groningen	1170—1198
Drente	1199—1207
Overijsel	1208—1253
Gelderland.	1254—1373
Noord-Brabant	1374—1458
Limburg	1459—1485

—

Teekeningen van Generaal Howen (omstr. 1820). (Topographie van België en Nederland. Reis langs den Rijn. Reis in Spanje) . . . . 1486—1491
Belgique . . . . 1492—1712
Anvers (I. Plans et vues dessinées et gravées. Estampes historiques. 1520—1572. — Estampes rares et uniques du XVIe siècle. 1520—1532. — Estampes des XVIIe et XVIIIe siècles. 1533—1551. — Deux estampes de l'époque de Napoléon. 1552—1553. — Estampes du XIXe siècle. 1554—1561. — Forteresses aux environs d'Anvers. 1562—1568). — II. Portraits. 1573—1585. — III. Livres. 1586—1596. (Impressions remarquables d'Anvers. 1591—1596) . . . . 1520—1596
Flandre française . . . . 1713—1724
Duitschland . . . . 1725—1761
Geschiedenis van Nederland en België . . . . 1762—1798
William III, Prince of Orange, King of Engeland. (Remarkable collection of historical prints, caricatures, portraits, books) . . . . 1799—1841
Zeden en Gewoonten. . . . . 1842—1871
Documents Généalogiques et Héraldiques.
I. La Maison de Teylingen et ses alliances. (Généalogies. 1872—1886. — Albums amicorum. 1887—1888. — Armoiries peintes et encadrées. 1889—1891. — Portraits peints, miniatures, pastels, silhouettes. 1892—1906. — Médailles. Objets en argent. 1907—1910. — Documents historiques provenant de Isaac van Teylingen, bourgmestre de Rotterdam, né 1735, mort 1810. 1911—1932) . . . . . . 1872—1932
Documents généalogiques et héraldiques.
II. Familles hollandaises, belges, françaises, allemandes, etc. . . . . 1933—2013
Généalogie et Héraldique. Livres imprimés . . . . . . 2014—2038

———

ATLASSEN. — WERELD-KAARTEN. — KAARTEN VAN EUROPA. — KAARTEN VAN NEDERLAND.

1 **Abr. Ortelius,** Theatrum orbis terrarum. Antverpiae, *Plantin.* 1592. bruin marokko met vergulde stempels. folio. — Hier en daar een weinig gerestaureerd.

Plantijn's uitgave van den beroemden wereldatlas van Ortelius. Hij bevat 134 kaarten en is de eerste zelfstandige atlas van nieuwere aardrijkskunde. Wat men vóór dien tijd van de nieuw ontdekte landen in kaart gebracht had en wat men van de oude wereld op nieuw had gecartographeerd, werd aan de verschillende uitgaven van Ptolomaeus toegevoegd, welke steeds het uitgangspunt bleef. Ortelius vereenigde in zijn atlas de kaarten van de beste cartographen uit de XVIe eeuw, zoowel in Italië als in Duitschland en Nederland (Mercator, Jac. v. Deventer). **Merkwaardig exemplaar,** alle kaarten fraai uit de hand gekleurd. In zijn oorspronkelijken band; het middenstempel op de platten draagt het devies: „Pace et fortitudine."

2 **Abr. Ortelius,** Théatre de l'univers, contenant les cartes de tout le monde. Anvers, *de l'imprimerie plantinienne.* 1598. perkament. folio. — De band een weinig beschadigd.

Fransche uitgave van den Ortelius-atlas, bevattende 119 kaarten. De oude geographie, welke in de vorige uitgave nog voorkwam, is hier weggelaten. De tekst van dezen atlas is dikwijls zeer belangrijk. Er wordt b.v. een toespeling gemaakt op de poolexpeditie van Heemskerk en Barends, die juist terugkwamen toen deze atlas van de pers kwam: „Les marchants Anglais ont aussi trouvé en nostre temps un autre chemin, à sçavoir par la Mer de Noort et les mesmes (*comme aussi les Hollandois*) ont encore entre mains, de chercher un autre chemin d'Angleterre vers Noort, tousiours par mer jusques en Cathaio et China mais il n'est pas encore trouvé."

3 **Atlas minor** sive geographia compendiosa in qua Orbis terrarum paucis atamen novissimis tabulis ostenditur. Amsterdam, *R. & J. Ottens.* omstr. 1740. *Met 79 kaarten.* verguld perkament. folio.

Deze atlas bevat eene verzameling kaarten van verschillende Hollandsche uitgevers, door Ottens bijeengebracht, en van een titel voorzien. Men vindt hierin groote kaarten van de Nederlandsche provincien en van Indië; — verscheidene kaarten van China en Japan; — een kaart van Zuid-Afrika met aanduiding van de nederzettingen der Hollandsche boeren; — verscheidene kaarten van Amerika, waarbij een van de tegenwoordige Vereenigde Staten door *W. Mol*, in 2 bladen; een groote kaart van Suriname door *de Leth,* waarop alle Nederlandsche plantages worden aangeduid; — groote kaart van de Zuidzee, met een gezicht op de Kaap de Goede Hoop; — enz.

4 **L. Renard**, Atlas van Zeevaert en koophandel door de geheele weereldt; vermeerderd door R. en J. Ottens en J. v. d. Bosch. Amsterdam, 1745. *Met 32 dubbele kaarten.* verguld perkament. folio.

Merkwaardige zee-atlas bevattende verschillende belangrijke kaarten zooals: de groote wereldkaart van Halley met aanduiding van de zeestroomen, heerschende winden en afwijkingen van het kompas; verschillende kaarten van Amerika, Afrika, enz.
Fraai exemplaar.

5 „Typus orbis terrarum". *Fr. Hogenbergus sculp.* (Uitgegeven te Antwerpen, door *A. Ortelius*, omstr. 1580). folio oblong.

Een der oudste wetenschappelijke wereldkaarten in Nederland uitgegeven; merkwaardig om de voorstelling van de groote „Terra australis nondum cognita."
Fraai gekleurd exemplaar. — Zeldzaam.

6 „Nova totius terrarum orbis geographica ac hydrographica tabula." auctore *G. Blaeuw.* (Amsterdam, omstr. 1640). fol. oblong.

Fraaie wereldkaart, omgeven door een rand van vignetten voorstellende: de jaargetijden, de elementen, de „septem mirabilia mundi," enz.

7 Kaarten van de oude en de moderne geographie, uitgegeven door *W. Blaeuw* te Amsterdam. (omstr. 1640). 2 bl. fol. oblong.

Extra exemplaren, mer zorg gekleurd en met goud gehoogd.

8 „Nova orbis tabula, in lucem edita a *F. de Wit.* (Amsterdam, omstr. 1660). fol. oblong.

Fraai gegraveerde wereldkaart, versierd met 4 vignetten: voorstellingen der jaargetijden.

9 Wereldkaarten uit de XVIIIe eeuw. 5 bladen. folio en groot folio oblong.

Men vindt hier de groote kaart van *H. de Leth*, die van *Elwe* (1792), van *Seutter* (met 12 bijkaartjes van verschillende gedeelten van den globe), van *Homann*, enz.

---

10 Kaart van Europa, uitgegeven te Antwerpen, door *A. Ortelius*, (omstr. 1570). folio oblong.

De eerste wetenschappelijke in Nederland uitgegeven kaart van Europa. Vroege druk, met Hollandschen text op de keerzijde.
Fraai gekleurd exemplaar. — Zeldzaam.

11 „Europa, ad magnae Europae Gerardi Mercatoris P. imitationem, Rum. Mercatoris F. cura edita." Duysburgi, *Cliviorum typis aeneis.* (omstr. 1600). folio.

Fraai gekleurd exemplaar van de zeldzame kaart van Mercator.

12 Kaart van Europa, door *H. Hondius.* Amsterdam, 1631. folio oblong.

Fraai gekleurd exemplaar.

13 Kaart van Europa door *Guil. Blaeuw* (Amsterdam, omstr. 1640). folio oblong.

Fraaie kaart, omgeven door een rand vignetten voorstellende kleederdrachten en stadsgezichten (Amsterdam, Praag, Parijs, Londen, Lissabon, enz.).
Fraai gekleurd exemplaar.

14 Kaart van Europa. Amsterdam, *Jan Mathijsz.* (omstr. 1650). dubbel folio. (59 × 96 cM.).

De fraaiste oude kaart van Europa. — Extra exemplaar met goud en kleuren afgezet. — Zeer zeldzaam.

15 Totius Europae littora. Pascaert vertoonende alle de seecusten van Europa. Amsterdam, *F. de Wit,* (omstr. 1660). dubbel folio. — Gekleurd.

Fraaie, belangrijke kaart voor de scheepvaart op de Europeesche kusten in de XVIIe eeuw.
De kaart is versierd met de wapens der verschillende landen.

16 Kaart van Europa, uitgegeven door *P. Schenk.* (Amst., omstr. 1700). folio oblong. — Gekleurd.

Merkwaardige kaart, bevattende 2 vignetten, de zoneclipsen van 1706 en 1715 voorstellende.

17 Groote kaart van Europa door *D'Anville*, uitgegeven te Parijs, 1754—60. 6 bladen. dubbel folio.

De belangrijkste kaart van Europa uit de XVIIIe eeuw.

18 Groote verzameling kaarten van Europa, uit de XVIe—XVIIIe eeuw. 22 bladen. folio en groot folio, meerendeels gekleurd.

Merkwaardige verzameling, bevattende menig zeldzaam blad. Wij noemen b.v. de kaart van de oude geographie van Europa, door *Ortelius* (omstr. 1580), de kaart van *J. Hondius* (omst. 1610, een weinig gevlekt), die van *H. Hondius* (omst. 1630), *Tavernier* (1627), *De Wit* (omst. 1660 met een rand van stadsgezichten en costuums), *N. Visscher*, *Schenk*, *Blancard*, *Allard*, *Sanson*, *De Leth*, *Ottens*, *Danckerts*, *Homann*, enz.

---

19 **W. en J. Blaeu**, Tooneel des aerdrycx oft Nieuwe Atlas. Eerste deels tweede stuk. Amsterdam, *J. Blaeu.* 1642. verguld leder. fol.

Het deel van Blaeu's grooten Atlas dat Nederland en België bevat. Het bevat kaarten van de provinciën en de onderdeelen. De uitvoerige tekst geeft een goed overzicht van den toestand van ons land in de XVIIe eeuw.

Fraai exemplaar, met gekleurde kaarten.

20 **J. Blaeu**, Paises Baxos o Belgia, divida in dos partes, la primera contiene las Provincias que obendecen a la Magestad Catholica de los Reyos de Hespaña, en la segunda se descriven las Regiones Confederados. En Amsterdam, *ij casa de Juan Blaeu.* 1663. verguld perkament. gr. folio.

Atlas der Nederlanden met Spaanschen text uitgegeven door Blaeu. — Hoogst zeldzaam.

Bevat 63 gekleurde kaarten van verschillende gedeelten van Nederland. De tekst is hier en daar uitgebreider dan die welke Blaeu gaf in zijn groote Hollandsche, Fransche of Latijnsche atlassen.

Ofschoon Blaeu het voornemen had een wereldatlas met Spaanschen tekst uit te geven, werden zijn plannen door het verbranden van zijn atelier verijdeld. Er bestaan slechts 10 deelen van den atlas met Spaanschen tekst, bevattende alleen de landen van Europa en men kent slechts 2 of 3 exemplaren ervan; het fonds van het werk is gedurende den brand vernield.

Ons exemplaar heeft geleden door water in de zijmarges en de rug van den band is beschadigd. Het is zeer moeilijk, wellicht onmogelijk een beter exemplaar te vinden.

21 **J. A. Colom**, De vyrige colom verclarende in vyftig onderscheidene curieuse caarten, de XVII Nederlantsche Provincien. Amsterdam, *J. A. Colom*, omstr. 1660. *Met 50 kaarten.* perk. 4o oblong. — Papiervlekken.

22 **F. de Wit**, Nieut kaertboeck vande XVII Nederlandse Provincien, perfecter als ooyt voor desen, begrijpende mede de aengrensende landen, aldus in 20 kaerten. Amsterdam, *F. de Widt in de Calverstraet*, (omstr. 1680) *Met 20 gekleurde kaarten.* perk. fol. — Titel opgeplakt.

23 **Nieuwe en keurige reisatlas** door de XVII Nederlanden. Amsterdam, *de Groot en Warners.* 1793. h. leder. lang 8o.

Merkwaardige reisatlas der Nederlanden, bevattende 20 kaarten van *I. Tirion*, gevouwen.

24 „Descriptio Germaniae inferioris". Kaart der XVII Vereenigde Nederlanden, uitgegeven te Antwerpen, door *A. Ortelius* (omstr. 1580). folio oblong.

De oudste wetenschappelijke kaart van ons land. Fraai geornamenteerd blad. Gekleurd.

25 „Inferioris Germaniae Provinciarum nova descriptio", door *J. B. Vrintius.* 1606. (Uitgegeven door *G. Mercator*). folio oblong.

Fraai gegraveerde kaart der XVII Provinciën. — Zeldzaam.

26 Kaart van de XVII Provinciën, door *G. Blaeu.* (Amsterdam, omstr. 1640). folio oblong.

Extra-exemplaar dezer fraaie kaart, zorgvuldig gekleurd en met goud gehoogd.

27 „Naeukeurige afteyckening van de gelegentheyt der XVII Nederlandsche Provincien waar in de bewalde, bemuurde, open steden, en schanssen, etc., yder bijzonderlijck sijn afgebeelt". Amsterdam, *M. W. Doornick,* 1667. fol. oblong.

Zeldzaam blad, bevattende een militaire kaart der Nederlanden, waaronder een gedrukte beschrijving.

28 „Carta nova del passagio et strada dalli Paesi Bassi per via de Allemagna per Italia et per via di Paesi Suizeri à Geneua, Lione et Roma per servizio delli marchanti et viagianti". Amsterdam, *F. de Wit,* 1671. folio oblong.

Merkwaardige kaart, aanwijzende de groote handelswegen, waarlangs in de XVIIe eeuw het verkeer tusschen de Nederlanden en Italië, Duitschland, Weenen, enz. plaats vond.

Bijzonder exemplaar, fraai gekleurd, en waarop de wegen door met goud afgezette lijnen zijn aangegeven.

29 „Naeuw-keurige afbeeldinge van alle de posten en vastigheden, bij deze weerende oorlogh gemaekt in Holland, Utrecht en gedeelte van Gelderlandt", door Johan van Loon. Amsterdam, *J. Janssonius van Waesberge.* (omstr. 1672). fol. oblong. — Gekleurd.

30 „Afbeeldinge van alle de stercke steden die anno 1672 binnen de tydt van 2 maenden aen de France etc. zyn overgegaen". Amsterdam, *C. Allardt.* (1673). gr. fol. oblong.

Dit blad bevat de plans van 27 vestingen (Amersfoort, Doesburg, Rijnberk, Deventer, Naarden, Grol, Hattem, Grave, Nijmegen, Arnhem, Tiel, Bommel, etc.), afbeeldingen van 5 zeeslagen en groote kaart van het oorlogsterrein.

Fraai ex., gekleurd en met goud gehoogd.

31 „Nova et accurata XVII Germaniae Inferioris Provinciarum Delineatio." Gegraveerd door *Hipschman.* Nürnberg, *J. Hofman,* (omstr. 1672). fol. oblong.

Zeldzame Duitsche kaart, waarop in het bijzonder alle vestingen zijn aangegeven. Zij werd waarschijnlijk uitgegeven tijdens den inval der Bisschoppen van Munster en Keulen.

32 Kaart der XVII Nederlandsche Provinciën, door *N. Visscher* (omstr. 1680). fol. oblong.

Extra exemplaar, fraai gekleurd en met goud gehoogd.

33 „Schreckenspiegel der geweichten Gottesruth in die grosse Wasserfluth welche sich 26 Jenner 1682 in denen Holl- See- und Niederländischen Provintzen, mit erbärmlichen Leidwesen aller Einwohner ereignet". Nürnberg, *J. Felsecker,* (1682). fol.

Zeldzame Duitsche volksprent op de overstrooming van 1682. Met gedrukte beschrijving.

34 „Nederlands waternood en verscheide bezoekingen". Door *J. C. Philips.* 1775. Daaronder een uitvoerige gedrukte beschrijving over 2 kolommen. „Amsterdam, *T. Crajenschot.* 1775." plano.

De beschrijving geeft berichten van de overstroomingen bij Durgerdam, Rotterdam, Schiedam, Dordrecht, Haarlem, Heusden, Zwolle, enz.

35 Carte chorographique du Royaume des Pays-Bas. Bruxelles, dressé, dirigé et publié par *J. B. de Bouge* 1828. *Gegraveerde titel, generaal kaartje en 18 bladen.* folio.

Fraaie, belangrijke kaart van Noord- en Zuid-Nederland.

36 Verzameling kaarten van de XVII Nederlandsche Provinciën, uit de XVIe—XVIIIe eeuw. 23 bladen. folio oblong.

Men vindt hier de kaarten van Oud-Nederland door *Ortelius*, 1584; door *C. J. Visscher*, 1624; en door *P. Kaerius* (omstr. 1620). — Vervolgens de kaarten der XVII Provinciën door *Ger. Mercator* (omstr. 1600, een weinig gevlekt); *Henr. Hondius*, 1631; de fraaie gekleurde kaart van *W. Blaeu* (omstr. 1640); kaarten van *F. de Wit* (omstr. 1660); *N. Visscher* (omstr. 1680); *Donckers*, *Schenck* (fraai gekleurd), *R. & J. Ottens*, *Covens & Mortier*, *Sanson*, *Jaillot*, *C. Allard*, *J. de Lat*, etc.

37 Kaarten van de Zeven Vereenigde Nederlanden, XVIIe en XVIIIe eeuw. 30 bladen fol. en groot fol. oblong.

Men vindt hier: Kaarten van *Kaerius* (1617), *Blaeu*, *Clemendt de Jonge*, *Janssonius*, *Visscher*, *De Wit*, *De la Feuille*, *Schenk*, *Allard*, *Sanson*, *Valk*, *Specht* (1702), *Ottens*, *De l'Isle* (Paris, 1702), dezelfde kaart uitgegeven door *Covens en Mortier*, de kaart van *Soetter*, *Lotter*, enz.

38 **Kusten van Nederland.** — Zeer fraaie en uitgebreide collectie kaarten van de kusten van Nederland („paskaarten"), uit de XVIIe eeuw. 47 bladen. fol. en groot fol. oblong.

Zeer belangrijke verzameling, bevattende verscheidene fraaie kaarten. Zij is vooral belangrijk voor de kennis der veranderingen in de diepten der zeegaten van Holland. Hierbij zijn verscheidene kaarten, welke de kusten der geheele Noordzee weergeven (Engeland, Duitschland, Denemarken en Noorwegen). Wij noemen o.a. kaarten, uitgegeven door: *Colom*, *Goos*, *Doncker*, *Van Keulen*, *Jacob Theunis*, *Robijn*, *De Wit*, *Mortier*, *enz.*

De meeste zijn fraai gekleurd.

39 **Noordzee.** — Verzameling zeekaarten (z.g. „paskaarten"), van de Noordzee, uitgegeven te Amsterdam in de XVIIe en XVIIIe eeuw. 20 bladen. fol. en groot-folio oblong.

Merkwaardige collectie van belangrijke bladen, onontbeerlijk voor de studie der Hollandsche scheepvaart in de XVIIe eeuw. Alle kaarten geven uitvoerige aanwijzingen van diepten, zandbanken, havens, enz. langs de kusten der Noordzee.

Men vindt hier o.a. de kaart van *A. Colom* (1656); die van *P. Goos* (1666), en een verbeterde editie, van hetzelfde jaar; 5 verschillende kaarten, uitgegeven door *H. Doncker* (omstr. 1670 tot 1690), 2 kaarten van *Robijn*, 3 van *De Wit*, de zeldzame kaart van het Kanaal door *Danckerts*, kaarten van *Ottens*, enz.

Wij noemen ten slotte 2 groote kaarten van de Noordzee, in dubbel formaat, gepubliceerd door *Johannes van Keulen* (omstr. 1720), waarvan eene met aanteekeningen in handschrift.

40 **Zuiderzee.** — Oude zeekaarten (z.g. „paskaarten") van de Zuiderzee, uitgegeven te Amsterdam door *P. Goos*, 1666, *H. Doncker* (omstr. 1680), en *Joh. van Keulen* (omstr. 1720). 3 bladen. folio.

Merkwaardige kaarten, om de menigvuldige aanduidingen van peilingen en zandbanken, belangrijk voor de geschiedenis van de bodemformatie der Zuiderzee.

Wij voegen hierbij: Kaart van „De Texelstroom en de gaten van 't Marsdiep," met een speciaal kaartje van de reede van Medemblik en Enkhuizen, door *H. Doncker*, (omstr. 1680). — En dezelfde kaart, vroege druk, zonder adres. — 2 Fraai gekleurde bladen.

Zie ook no. 91.

STEDEBOEKEN. — SERIES GEZICHTEN.

41 **Fr. Hogenberg, 259 Historieprenten uit de XVIe eeuw.** In perkamenten omslag. fol. oblong.

Deze prenten, welke onmiddellijk na de gebeurtenissen door Hogenberg werden gepubliceerd, geven een merkwaardig overzicht van den 80-jarigen oorlog: belegeringen, veldslagen, plunderingen, terechtstellingen, enz. in de verschillende steden en dorpen van Noord- en Zuid-Nederland. Zoo noemen wij b.v. afbeeldingen van gebeurtenissen te: Brussel, Antwerpen, Rotterdam, Roermond, Naarden, Haarlem, Alkmaar, Middelburg, Brielle, Leiden, Oudewater, Maastricht, Gent, Breda, enz. enz. Elke prent heeft eene 8-regelige, berijmde beschrijving.

Deze prenten hebben voor de meeste steden groot belang voor de topographie der XVIe eeuw, daar het de eenige afbeeldingen zijn van stads*gedeelten* uit dien tijd.

Exemplaar in origineelen perkamenten omslag, zooals slechts zeer zelden voorkomt.

42 **J. F. Le Petit greffier de Bethune,** Eygentlijcke beschrijvinge der vrije Nederlantsche provintien met de afbeeldinge der steden, vlecken, en voornaemste plaetsen, de welcke tot een vrije republicke geworden zijn. (Arnhem, 1615). *Met kaarten en stadsgezichten.* perk. 4o oblong. — Enkele bladen hebben geleden of hebben lichte watervlekken.

Belangrijk om de vele fraaie profilen van Noordnederlandsche steden. — Zeldzaam.

43 **J. Orlers,** La généalogie des comtes de Nassau avec la description de toutes les victoires lesquelles Dieu a octroiées aux Estats des Provinces Unies du Païs-bas sous la conduite de Maurice de Nassau. Deuxsiesme edition. Leyden, *J. Orlers.* 1615. perk. fol.

Belangrijk werk over de veldslagen en belegeringen van Prins Maurits, voorafgegaan door een genealogie van het huis Nassau. Deze genealogie wordt toegelicht door een wapenkaart in 7 groote bladen.

Het boek is vooral interessant voor de topographie van Nederland door het groot aantal plattegronden van belegeringen en gezichten van veldslagen (Bommel, Nijmegen, Koevorden, Hulst, Arnhem, Deventer, Zutphen, Breda, Bergen-op-Zoom, etc.). Ook de tochten naar Nova Zembla en naar Indië worden er in behandeld.

Fraai exemplaar op groot papier. De wapenkaart is geheel onbeschadigd. Zeer zeldzaam. Gewoonlijk komen van dit werk zeer beschadigde en onvolledige exemplaren voor.

44 **W. Baudartius,** Polemographia auraico-belgica. Amstelodami, *M. Colinius,* 1622. leder. band. fol. oblong.

Beschrijving van den 80-jarigen oorlog, versierd met 285 prenten, voorstellende gevechten, belegeringen, portretten, enz. Deze prenten zijn vooral belangrijk als afbeeldingen van steden en dorpen.

Fraai exemplaar in ouden band.

45 **M. Z. Boxhornius,** Toneel ofte beschryving der steden van Hollandt, vermeerderd door G. Baerdeloos. Amstelredam, *J. Keyns.* (1634). perk. 4o oblong.

Met een groot aantal kaarten en stedeplans.

46 **L. Guicciardyn**, Belgium, dit is Nederlandt, ofte beschrijvinge derselviger provincien ende steden. Amsterdam, *J. Janss.* 1648. *Met kaarten, plattegronden en gezichten.* perk. fol.

De eerste meer uitvoerige beschrijving van Nederland en België. Zij dagteekent uit de tweede helft der XVIe eeuw.

Deze Hollandsche uitgave bevat 98 prenten (kaarten, plattegronden en gezichten).

47 **J. Blaeu, Theatrum urbium Belgicae liberae ac foederatae. — Theatrum urbium Belgicae regiae.** Amstelaedami, *J. Bleau.* 1649. 2 deelen. perkament. groot folio. — De ruggen hebben een weinig geleden.

Het beroemde Stedeboek van Blaeu.

Het bevat:

a. 129 plans en gezichten van steden der Vereenigde Nederlanden: Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijsel, Groningen, Noordbrabant, Limburg, enz.

Wij noemen b.v.: gezichten op het Binnen- en Buitenhof te 's Gravenhage, den zeilwagen van Prins Maurits, den slag bij Nieuwpoort, belegeringen van Maastricht, Sluis, Hulst, Schenkenschans, Wezel, enz.

b. 141 plans en gezichten van steden en dorpen in de Zuidelijke Nederlanden: Brabant, Luxemburg, Vlaanderen, Artois, Henegouwen, Namen, Roermondkwartier, Kamerijk, Luik, enz.

Men vindt er o. a.: Brussel en het Hof van Brabant, Antwerpen (Stadhuis, Hansahuis, enz.), beleg van Breda, Luxemburg en het kasteel van Mansveldt, belegering van Thionville, Gent, Brugge, Ieperen, Duinkerken, Arras, Mons, Valenciennes, Namen, Luik en het Bisschoppelijk paleis, Huy, enz. enz.

Deze plans en gezichten hebben een bizonder belang voor de geschiedenis van den tachtigjarigen oorlog, daar vele ervan afbeeldingen van belegeringen of veldslagen geven.

48 **J. Blaeu, Tooneel der steden van de Vereenigde Nederlanden.** — Amsterdam, *J. Blaeu*, 1649. perk. groot folio.

Uitgave met Hollandschen text van Blaeu's Stedeboek van de Republiek, bevattende dezelfde 129 plans en gezichten als de Latijnsche uitgave. Zie voor de beschrijving het voorgaande nummer. — Enkele geringe wormgaatjes.

49 **J. Commelin**, Wilhelm en Maurits van Nassau, Princen van Orangien, haer leven en bedrijf. Amsterdam, 1651. *Met frontispice, 2 portretten en platen.* perkament. folio.

Portretten door *C. van Queboren.* — 46 kaarten en plans door L. Cornely. — Enz.

Deze prenten, afbeeldingen van belegeringen en veldslagen, zijn zeer belangrijk voor de geschiedenis van de legertochten van Prins Maurits. Ook komen hier prenten in voor van de Hollandsche tochten naar andere werelddeelen: Nova Zembla, Bantam, S. Salvador in Brazilië, enz.

50 **C. Merian**, Topographia Germaniae-Inferioris, vel Circuli-Burgundici, das ist Beschreibung und Abbildung der fürnembsten Orter in den Niderländischen XVII Provincien oder Burgundischen Krayse. Franckfurt am Maijn, 1659. *Met tal van kaarten, plattegronden en stadsgezichten.* h. perkament. fol.

Fraai exemplaar van dit Duitsche Stedeboek van Nederland. Het vult het werk van Blaeu aan, dat slechts enkele stads*gezichten* bevat.

51 **R. Roghman, Dorpsgezichten.** 3 suites elk van 8 bladen, met het adres van *Clement de Jonge.* omstr. 1680. 24 bl. 4o. oblong.

Deze zeer fraai geëtste prentjes behooren tot de zeldzaamste topographische afbeeldingen van Nederland in de XVIIe eeuw. Zij behooren tot de weinige series die het buitenleven illustreeren. Complete series komen uiterst zelden voor.

De drie series omvatten de volgende gezichten:

I.	II.	III.
1. Rijswijck.	1. Buyten Naerden.	1. Wateringe.
2. Hedickhuysen.	2. Buyten Haerlem.	2. Hesbeen.
3. Monster.	3. Buyten Uytrecht.	3. Abcou.
4. 'tVeer by Schoonhoven.	4. Buyten Campen.	4. Santvoort.
5. De Maersse en Maersse-veense kerck.	5. aen Uytrecht.	5. Tienhoven.
6. Ou en nuwe Kerck tot Slooten.	6. Int Seuniger bos.	6. Amyden.
7. Velsen.	7. in Maerseveen.	7. Rijsbergen.
8. Slooten.	8. Aerckel.	8. Den Bergh.

Fraaie drukken, hoogst zeldzaam.

52 (**J. de Parival**), Les délices de la Hollande. Description du pays, moeurs et coutumes, abrégé historique. Amsterdam, 1697. *Met tal van stedeplans.* perk. 12o.

53 (**De Parival**), Les délices de la Hollande. La Haye, 1710. *Met tal van stedeplans.* 2 dln. leder. 12o.

Vermeerderde uitgave van het vorige nummer.

54 **R. Rochman, Nederlandsche oudheden**, bestaande in 60 verbeeldingen zo van geheelen als vervallenen heerenhuizen, sloten, burgten en kasteelen, gelegen in Holland, Sticht van Utrecht, Gelderland, enz. meerendeels naar 't leeven getekent door Roeland Rochman, en in 't kooper gebragt door J. Schijnvoet. Amsterdam, *H. Bosch.* 1721. h. perk. 4o oblong.

Fraaie serie afbeeldingen van kasteelen in Nederland. Het werk bevat een titel, lijst der prenten en 60 fraaie prenten: kasteelen, kerken en ruïnes, waarbij de kasteelen te Abcoude, Altena, Arckel, Assumberg, Brederode, de abdij en het kasteel van Egmond, Oud-Haarlem, Heemstede, Huis te Kleef, Karthuyserklooster by Delft, Loenersloot, Loevestein, Muyden, Nijenrode, Rijnsburg, Theylingen, Huis te Velsen, Vreeland, St. Walburgskerk te Groningen, enz.

Zeer zeldzaam.

55 **T. Halma**, Tooneel der Vereenigde Nederlanden, en onderhorige landschappen, geopend in een algemeen historisch, genealogisch, geographisch en staatkundig woordenboek. Vervolgd door M. M. Brouërius van Nidek. Leeuwarden, 1725. 2 dln. *Met platen en kaarten.* leder. gr. fol.

Fraai exemplaar.

56 **H. v(an) H(eussen) en H. v(an) R(ijn)**, Kerkelijke historie en oudheden der Zeven Vereenigde Provincien, behelzende de leevens van onze eerste geloofsverkondigers, mitsgaders van de Utrechtse bisschoppen . . . Beschrijving van Abdyen, Kloosters etc. Hierbij een verhandeling over het geld, munten, zegelen enz. door Fr. van Mieris. Leiden, 1726. *Met portretten door Bloemaert, en platen.* 6 dln. verguld perkament. fol.

Standaardwerk voor de kerkelijke geschiedenis en plaatsbeschrijving in de Nederlanden gedurende de Middeleeuwen.

Zeer fraai exemplaar in voortreffelijke oude banden.

57 **A. Rademaker**, Kabinet van Nederlandsche en Kleefsche oudheden beschreven door M. Brouërius van Nidek. Amsterdam, 1727—33. 6 dln. verguld schildpadden banden. 4o.

Een der hoofdwerken van de Nederlandsche topographie. — Bevat 300 aardige etsjes, voorstellende stads- en dorpsgezichten en kasteelen in Nederland en in het land van Kleef.

Zeer fraai exemplaar van den eersten druk.

58 **A. Rademaker**, Spiegel van Amsterdams zomervreugd, of de dorpen Amstelveen, Slooten en den Overtoom. Amsterdam, *L. Schenk,* (omstr. 1730). *Met 20 gezichten.* — Hollands tempe verherelijkt, van Amsterdam of langs de Haarlemmer trekvaart door Sparewou, Sparendam tot Moquette. Amsterdam, *L. Schenk,* (omstr. 1730). *Met 30 gezichten.* — Hollands Arcadia, of de vermaarde rivier den Amstel, van Amsterdam af door Ouderkerk, Abcoude, Baembrug tot Loendersloot, wederkerenden langs de Wetering. Amsterdam, *L. Schenk,* 1730. *Met 100 gezichten.* — Alle de voornaamste gesigten van de wijdberoemde steeden Alkmaar, Delft en Dordregt. Amsterdam, *L. Schenk,* 1736. *Met 67 gezichten.*

M. Brouërius van Nidek, Het zegenpralent Kennemerlant . . . Kastrikum, Heemskerk, Beverwijk, Velzen, Bloemendael, Haerlem, Overveen, Zantvoort, de Vogelezang, Berkenrode, Heemstede, Bennebroek en Hillegom. Geteekent en in 't koper gebragt door H. de Leth. Amsterdam, *A. & H. de Leth,* (omstr. 1730). 2 stukken. *Met 100 gezichten.* — **Het verheerlijkt Watergraefs- of Diemermeer**, getekent door D. Stopendael. Amsterdam, *A. &*

H. de Leth, 1725. *Met 60 gezichten.* — Tezamen 7 dln. in 1 bd. perkament met linten. in-fol.

Fraaie verzameling over het Hollandsche buitenleven in de XVIIIe eeuw. Men vindt hier 377 afbeeldingen, naar de natuur geteekend, van de voornaamste buitenplaatsen, schilderachtige dorpsgezichten, fraaie wegen, kerken, enz. in de omstreken van Amsterdam, Haarlem, Delft, Dordrecht en Alkmaar.

Een exemplaar van deze seriën, in origineele uitgaven en in ouden band, is zeer zeldzaam.

Fraai exemplaar, prachtige drukken.

59 **H. F. v. H(eussen)**, Historia episcopatuum Foederati Belgii, utpote metropolitani Ultrajectini, nec non suffraganeorum Harlemensis, Daventriensis, Leovardiensis, Groningensis et Middelburgensis. Antverpiae, 1733. *Met portretten, kaarten, plans, gezichten van kerken, enz.* 2 dln. h. leder. fol. — Onafgesneden.

Zeldzame Latijnsche editie.

60 **Tegenwoordige Staat** der Vereenigde Nederlanden. 2e ed. Amsterdam, 1739—1805. *Met talrijke platen en kaarten.* 24 dln. h. leder. in-8.

Complete serie, zeldzaam.

Deze beschrijving van Nederland is nog altijd gezocht zoowel om de nauwkeurigheid der medegedeelde bizonderheden als om de uitvoerige uiteenzetting van de verschillende regeeringsvormen der Nederlandsche provinciën en steden tijdens de Republiek. Deze vindt men nergens elders. Het is ook het beste werk voor de kennis der oude heerlijkheden enz.

Van de voornaamste steden treft men hier oorspronkelijke gezichten aan.

Fraai exemplaar.

61 **Het Verheerlykt Nederland** of Kabinet van hedendaagsche gezigten van steden, dorpen, sloten, adelyke huizen, kerken, torens, poorten. Amsterdam, *I. Tirion.* 1745—74. 10 dln. in 3 bdn. h. perkament. gr. 4o.

Charmante verzameling van 1000 gezichten van kasteelen, steden en dorpen in Nederland.

Het 10e deel, bevattende 100 gezichten in Kleefsland, ontbreekt gewoonlijk. In ons exemplaar is dit gedeelte in eersten afdruk, bestaande uit 8 afleveringen met de titels: „Eerste (tot) Achgste verzameling Kleefsche Outheeden en Gezichten". Uit deze titels blijkt dat dit deel slechts in 100 exemplaren gedrukt is; vandaar de zeldzaamheid van dit deel.

Zeer fraai exemplaar op groot papier.

62 **Smids, L.**, Schatkamer der Nederlandsse oudheden. Met supplement door Th. van Brussel. Amsterdam, 1774—78. 2 vol. *Met 63 platen.* h. leder. 8o.

Zeer practisch werk om na te slaan over oude kasteelen. Het supplement is zeldzaam en zeer belangrijk.

63 **P. Timareten**, Verzameling van gedenkstukken in Nederland, uit geestelijke, waereldlyke en andere voornaeme gestichten en opentlyke plaetsen, ter gedachtenisse van land- en zee-voogden, en andere helden. 's-Gravenhage, 1777—81. Deelen I, II, III1. In 1 bd. h. leder. 8o. — Alles wat verscheen.

Dit zeldzame werk bevat de afbeeldingen van praalgraven te Delft, Den Haag en Dordrecht.

64 **W. A. Bachiene**, Vaderlandsche geographie, of nieuwe tegenwoordige staat en hedendaagsche historie der Nederlanden. Amsterdam, 1791. *Met talrijke afbeeldingen van steden, dorpen, enz., waarvan vele in groot formaat.* 5 dln. in 6 bdn. h. leder. 8o.

Weinig voorkomend werk. Het bevat een beschrijving van Nederland op het eind van de XVIIIe eeuw, juist vóór het uitbreken van de omwenteling.

65 **Vaderlandsche Gezichten** of afbeeldingen van den tegenwoordigen Staat der Vereenigde Nederlanden, naar het leven geteekend door **J Bulthuis**, in het koper gebragt door **H. F. Bendorp**. Amsterdam, 1786—90. 30 aflev. gr. 4o.

Zeer fraaie verzameling van 609 gezichten van steden en dorpen in Nederland.

Prachtig exemplaar in de oorspronkelijke aflevering-omslagen, geheel onafgesneden, als nieuw. — Zeer zeldzaam in dezen staat.

66 **Het Vaderland**, met geheel nieuw geteekende en gekleurde kaarten, en zeer gewigtige vaderlandsche afbeeldingen Amsterdam, 1791. *Met kaart, kostuumprentjes, afbeeldingen van praalgraven, enz.* h. linnen. 8o. — Onafgesneden.

67 **A. Rademaker**, Kabinet van Nederlandsche en Kleefsche outheden, wydlopig beschreven door M. Brouërius Van Nidek en I. le Long. Amsterdam, 1792. 8 dln. 8o.

Bevat 300 fraai geëtste gezichten van steden, dorpen, kasteelen, buitenplaatsen, abdijen, kerken, enz. in de Nederlanden en het land van Kleef. Vermeerderde uitgave van no. 57.
Onafgesneden exemplaar, op groot papier.

68 **L. van Olleffen en R. Bakker**, Nederlandsche stad- en dorpbeschrijver. Amsterdam, 1793—1801. 8 dln. *Met vele platen.* h. leder. 8o. — Onafgesneden.

Bevat de afbeelding en beschrijving van 189 steden, dorpen, kasteelen, enz. van Nederland, in het laatst der XVIIIe eeuw.
Het werk komt zelden compleet voor. Fraai exemplaar.

69 **Kasteelen en buitenplaatsen** in het Koningrijk der Nederlanden. Amsterdam, *F. Buffa*, omstr. 1850. in orig. portefeuille. breed fol.

Interessante serie van 48 afbeeldingen in lithographie van buitenplaatsen vooral in Gelderland.
Fraai exemplaar, zeldzaam.

70 **Kasteelen en buitenplaatsen** in het Koningrijk der Nederlanden. Amsterdam, *F. Buffa en Zonen.* omstr. 1850. 6 afl. fol. oblong. — Met de oorspronkelijke omslagen.

Tweede serie van deze fraaie afbeeldingen van buitenplaatsen, bevattende 24 bladen, waaronder Valkenburg, Paviljoen, Sterrenberg, Rheinstein, Belmonte, De Hemelschenberg, Rhederoord, Pietersberg, Klein en Groot Presikhoof, Hoekelum, De Oorsprong, enz.
Ex. van de extra-uitgave, met zorg uit de hand gekleurd. — Zeldzaam.

71 **J. van Lennep en W. J. Hofdijk**, Merkwaardige kasteelen in Nederland. Amsterdam, 1854—61. 6 dln. *Met tal van getinte litho's.* verguld linnen. 8o.

Fraai exemplaar van de beste uitgave.

72 **De Waterramp van 1855.** 24 *eaux-fortes d'après les dessins de Ch. Rochussen, M. ten Kate, D. v. d. Kellen e. a, par Ch. Rochussen, D. J. Sluyter, Taurel, Dubourcq e. a.* gebonden. gr. fol.

73 **J. L. Terwen**, Het Koningrijk der Nederlanden. Darmstadt, 1855. *Met talrijke staalgravures, stadsgezichten voorstellende.* 2 dln. h. marokkijn. gr. 4o.

Exemplaar van de extra-uitgave op groot papier, de prenten afzonderlijk gebonden, de tekst omgeven door blauwe lijnen. — Zeldzaam.

74 **J. L. Terwen**, Het Koningrijk der Nederlanden, voorgesteld in eene reeks van naar de natuur geteekende schilderachtige gezichten, en beschreven. Gouda, 1858—62. 3 dln. Met 137 staalgravures. verguld linnen. 8o.

75 **A. J. van der Aa**, Ons vaderland en zijne bewoners; beschrijving van de steden, dorpen en verdere merkwaardige plaatsen in Nederland. Amsterdam, 1857. half leder. groot 8o.

Met 46 gekleurde prenten: stads- en dorpsgezichten, kleederdrachten enz., en talrijke plaatjes in den text.

76 **Calcott**, Engelsch schilder, Verzameling kleine schetsteekeningetjes van steden en dorpen in Nederland en over de grens van Duitschland. ± 1860. 19 stks. met potlood en met de pen.

Interessante verzameling afkomstig uit de collectie welke door Calcott aangelegd werd gedurende zijne reis door Nederland. Het zijn kleine, vluchtige schetsjes, zeer geestig uitgevoerd, soms met enkele lijnen, soms wat uitvoeriger, met het doel den eersten indruk van een karakteristiek stadshoekje vast te houden. Men vindt eronder typische punten in Rotterdam, Dordrecht en Amsterdam, op verscheidene kleinere plaatsjes als Workum, Stavoren, enz., en enkele gezichten te Rees in Duitschland.
Deze momenteele schetsjes (waarbij de artist somtijds een beschrijving voegde), geven dikwijls een beteren indruk hoe ons land er uitzag in die dagen, dan uitvoerige prenten.

77 **W. H. Bartlett**, Gezichten in Holland en België, met historische en plaatselijke beschrijving van N. G. v. Kampen. Amsterdam, (omstr. 1870). gebonden. 8o.

Met 61 fraai gelithographeerde gezichten van steden in Holland en België.

78 **J. Craandijk en P. A. Schipperus**, Wandelingen door Nederland met pen en potlood. Haarlem, 1875—88. 8 dln. met atlas. linnen. gr. 8o.

Het laatste algemeene topographische werk over Nederland; bevat tal van litho's die bij voorkeur de pittoresque hoekjes van ons land in plaat brengen, kasteelen, ruines, buitenplaatsen, enz.

Fraai exemplaar.

79 **J. van Lennep en W. J. Hofdijk**, Merkwaardige kasteelen in Nederland. 2e druk. Amsterdam, 1883—84. *Met prenten.* 6 dln. in 3 bdn. h. linnen. 8o.

Reizen in Nederland.

80 **Monconys**, Journal des voyages. Publié par le Sieur de Liergues son fils. Lyon, 1665—66. *Met talrijke afbeeldingen.* 3 deelen. leder. 4o.

Reizen in Nederland, Duitschland, Engeland, Spanje, Portugal, Italië, Egypte, Constantinopel, enz.

In de Nederlanden bezocht de schrijver de rijke kabinetten van natuurlijke historie der patriciërs. Zoo bespreekt hij o. a. den merkwaardigen mikroskoop van Hudde.

81 **J. Hanway**, Reizen door Rusland nae en in Persie en vandaer terug over Rusland, Duitschland, en de Nederlanden nae London, 1743—50. Amsterdam, 1758. *Met frontispice, kaarten en prenten.* 2 dln. h. leder. 4o.

Fraai exemplaar, op groot papier.

82 **A. Ponz**, Viaggio fuori di Spagna in cui se dà notizia delle cose più riguardevoli spezialmente intorno alle belle arti di Francia, d'Inghilterra, e d'Olanda. Ferrara, 1794. 2 dln. 1 bd. h. leder. 8o.

De reis door Holland beslaat 74 bladz., door België 62.

Men vindt hier merkwaardige aanteekeningen over Rotterdam, Delft, Amsterdam, Zaandam en de molens, Broek „e politezza de' suoi abitanti", Utrecht, Zeist en de Moravische broeders, over zeden en gebruiken, de positie der Katholieken, enz.

Zeldzaam.

83 **G. Johnson**, Karakterschetsen, zeden en gewoonten van Nederlandsche mannen en vrouwen in het jaar 1816, bijeenverzameld op eene reize door het koningrijk der Nederlanden. Amsterdam, *E. Maaskamp.* omstreeks 1820. *Met aardige prentjes.* gecart. kl. 8o.

Zeldzaam.

84 **Strick van Linschoten**, Herinneringen. Naar het Hoogduitsch. 2e druk. Amsterdam, 1857. 2 dln. origineele omslagen. 8o.

AMSTERDAM.

I. TEEKENINGEN.

85 **De oude Haarlemmerpoort ziende op de ophaalbruggen.** Penteekening in sepia gehoogd met kleuren, door **„Geestige Willem"** (**W. Buytenweg**). — Achter glas en in lijst.

Hoog 11.5, breed 31.5 cent.

Fraaie teekening door Buytenweg, zeer belangrijk, zoowel wat de meesterlijke uitvoering betreft, als voor de topographische kennis van dit stadsgedeelte in de eerste helft der XVIIe eeuw.

Zie de plaat.

86 **„Kostverloren". Gezicht langs de Kostverlorenvaart buiten Amsterdam.** Teekening met de pen opgewasschen met O. I. inkt, en een weinig rood krijt, door **C. Jz. Visscher.**

Hoog 5.5, breed 40 cent.

Merkwaardige teekening.

87 **„Monckelbaens tooren te Amsterdam."** Penteekening, een weinig afgezet met blauw en rood. XVIIe eeuw.

Hoog 12.5, breed 4.3 cent.

Zeer fijn teekeningetje, van een bekwame hand (door **C. J. Visscher?**).

88 **De Waag te Amsterdam.** Penteekening, met een weinig kleur afgezet. XVIIe eeuw.

Hoog 6.5, breed 7.5 cent.

Merkwaardig teekeningetje.

89 **„Heylige Weghs Poort voor de vergrooting van Amsterdam 1660.'** Teekening in kleuren. **Raademaaker fecit.**

Hoog 22.5, breed 40.5 cent.

Fraaie teekening in kleuren. — Interessant zijn de oude huisjes buiten de poort.

90 **„Het (Lands-)Magazijn tot Amsteldam."** Penteekening opgewasschen met O. I. inkt door **C. Pronk.**

Hoog 18.5, breed 31.5 cent.

Fraaie teekening.

91 „**Texel- en Fliestroom** by eygen herhaelde pijlingen, en lange ondervinding mitsgaders uyt mondeling verslag en aanwijsinge van verscheyde ervarene lootsluyden ontworpen door **N. Witsen** en geteekend door **J. de Graaf**, 1712". In kleuren geteekende kaart.

Hoog 58, breed 98 cent.

Hoogst belangrijke kaart van het vaarwater, dat de schepen te volgen hadden die te Amsterdam binnenkwamen.

Deze teekening is naar origineele peilingen van de vaargeul en de zandbanken ontworpen door **Nic. Witsen**, den beroemden Amsterdamschen burgemeester, en is een belangrijk document voor de geschiedenis der veranderingen in den zeebodem der Noord-Hollandsche zeegaten en der Zuiderzee.

92*a* „**Gezigt op de Gasthuiskerk en het Binnengasthuis.**" Teekening in kleuren door **R. Vinkeles**, *ad vivum*. 1800.

Hoog 23, breed 17 cent.

Fraaie teekening in kleuren.

92*b* **De Haarlemmerpoort gezien van de wallen der stad.** Naar een schilderij van *J. v. d. Heijden*, geäquarelleerd door **H. Prins.**

Hoog 22.5, breed 27 cent.

93 **Gezicht aan den Ringdijk bij Amsterdam.** Aquarel door **D. Kerkhoff.** 1813.

Hoog 21.3, breed 28.2 cent.

94 **Gezicht van de Hooge Sluis op den Stadswal, de Barak en de Utrechtsche Poort.** Teekening in kleuren door **G. Lamberts.** 1817.

Hoog 18, breed 25 cent.

Typisch gezicht op een stadsgedeelte dat sedert onherkenbaar veranderd is.

95 **Gezicht achter de Landswerf, met een paar oude, afgetakelde schepen.** Teekening in sepia en O. I. inkt, door **P. G. Westenberg.** 1818. — Cabinet *De Vos*.

Hoog 20, breed 24 cent.

96 **IJsvermaak op het IJ bij den Schreierstoren.** Aardige teekening gewasschen in O. I. inkt door **H. Meijer.**

Hoog 13.5, breed 17 cent.

97 **IJsvermaak op een Amsterdamsche gracht.** In het verschiet de Oude Kerk? Teekening gewasschen in O. I. inkt, door **H. Meijer.**

Hoog 21, breed 32.5 cent.

98 **Gezicht op de Zaagpoort.** Aquarel door **H. G. ten Cate.** 1837.

Hoog 16.2, breed 20.7 cent.

99 **Eilandskerk. Stadsherberg. Schreierstoren.** 3 potloodteekeningen door **J. C. Greive Jr.** omstr. 1860. kl. fol. oblong.

100 **Amstel. Schouwburg Leidscheplein. Stadhouderskade. Schreierstoren.** 4 fraaie etsen door **J. C. Greive Jr.** omstr. 1880. kl. fol. oblong.

101 **Verschillende teekeningen door J. C. Greive Jr.** te Amsterdam en elders (feesten, stadsgezichten, schepen, molens enz.) met potlood, zwart krijt of in kleur. 12 bl. kl. fol.

Aardige verzameling. — Wij voegen hierbij 6 etsen en 2 litho's, door Greive.

102 **Oude en Nieuwe Kerk.** Groote schetsteekeningen van het inwendige der Oude en Nieuwe Kerk te Amsterdam, uitgevoerd in 1884. 10 bl. groot folio.

Zeer goed uitgevoerde teekeningen.

103 **Gezicht op een erf der gedempte Goudsbloemgracht, thans Willemstraat,** te Amsterdam. Aquarel door **J. H. Knoop.**

Hoog 30.5, breed 24 cent.

AMSTERDAM.

II. PLATTEGRONDEN. GEZICHTEN. HISTORIEPRENTEN.

104 Gezichten bij Amsterdam, door *S. Frisius,* met adres van *H. Laurenss.* omstr. 1620. 4 bl.

Zeldzame serie, omvattende:
„D'oude St. Anthonis Poorte".
„Houtewael".
„D'oude Regulliers Poorte".
„Den Overtoom".

Wij voegen hierbij: Dezelfde Anthonispoort met adres van N. Visscher, en „Thuys te Kostverloren bij Amsterdam".

105 „Amstel-Gesichjes" door *Jacobus van Ruisdael. A. Bloteling fecit. Justus Danckerts exc.* omstr. 1650. 6 bl. 4o. oblong.

Zeldzame serie gezichten om Amsterdam, waarbij „de Blaeu brugh", — „de Meulen by de Blaeu brugh", — „de Jachthaven", — „de Heer Huydecoopers huis van achteren", etc.

106 De Synagoge der Portugeesche Joden van binnen gedurende de godsdienstoefening. Ets door *Rom. de Hooge.* Amsterdam, 1675. gr. fol. oblong.

Fraaie en zeldzame prent. — Een der hoofdbladen van een historische verzameling over Amsterdam.

107 „Luthersche Nieuwe Kerck in Amstelredam". Afbeelding van den gevel in geörnamenteerden rand, onderaan het portret van Luther. Door *Rodingh.* Amsterdam, *J. Danckers.* 1680. groot fol.

Fraaie en zeldzame prent.

108 „Amsterdamse Kermis, vertonende de Burgery in de wapenen, sig presenteerende aan de Burgemeesteren". Getekent en geëtst door *D. Marot.* Den Hage, *by den Autheur,* en tot Amsterdam, *by I. Gole, in de Nieuwe Vyselstraat by de Prince Graft.* omstr. 1680. 2 bl. gr. folio.

Zeer fraaie prent, een der belangrijkste afbeeldingen van den Dam. Het geheele plein is gevuld met de gelederen der gewapende burgerij.

Onder de prent de namen der kapiteinen: A. Backer, P. Hulft, F. W. v. Loon, J. Huydekoper, H. Bicker, D. Hochepied, J. Elias, M. Trip, G. v. Hemert, J. v. d. Poll, etc.

Zeer fraai exemplaar.

109 „Mardi Gras de Cocq à l'Ane". Spotprent op de oneenigheden van Amsterdam met Willem III, en zinspelende op het heulen van de stad met Frankrijk. Door of als *Rom. de Hooge.* Met gedrukt vers onder de prent: „Franse Kaelender". Tot Antwerpen *by C. Woons, op de Melck-Mart, in de Gulde Sterre.* 1690. plano. — Muller, No. 2793. — Gedoubleerd.

110 „Duvels batalje". Spotprent op de twisten onder de Lutherschen te Amsterdam over den duivel. Een Luthersche schaapherder ranselt een man af, die als duivel verkleed is; een „paapsche Engel" wordt door den herdershond achterhaald. Met gedrukte beschrijving: „Gedruckt toe Ysenborg", by Martinus Glorienus, inden Munnickendruck. 1693. fol. — Muller, No. 2895.

Zeldzame spotprent.

111 „Perspictief vande Oude en eerste Hooft Kerck alhier". Groote prent afbeeldende het interieur van de Oude Kerk, naar de teekening begonnen door *J. Hudde,* gegraveerd door *N. L.* omstr. 1700. 2 bl. zeer groot folio.

112 Komische afbeelding van de Amsterdamsche Hoofdwacht. Vele gekleede apen zijn bezig met kaartspelen. Een aangekleede kater wordt binnengebracht die gewoon was „des Nagts te gaan uyt krollen". Naar *D. Teniers*, (door *M. Pool*), met adres van *L. Schenk*. omstr. 1720. fol. oblong. — Muller, No. 3698.

113 „Een oude en schadelijke rot in de val, of de gevange zittende smous, met zyn wapen door de gerechtigheid aan hem gegeeven". Zinneprent op den oplichter Aron Abrams, door *J. v. Dyk*. 1737. fol.

Wij voegen hierbij: „Aron Abrams na 't leven getekent int rasphuys. Chelmer Salomon fecit". Modelstudie in rood krijt.

114 „Gezicht van 's Lands, of Admiralitijts Magazijnenwerf, nevens de oorlogschepen leggende in het dok, te zien van het Westindisch Huys naar de Oosterkerk". *I. W. Windter fec. Norimb.* Amsterdam, *A. en H. de Leth*, (omstr. 1740). 2 bl. fol.

Fraai stadsgezicht, gestoffeerd met verschillende vaartuigen, rijtuigen, costuums, enz.

115 „Gezicht van den Y-kant af bezyden den Schreiers Hoextoren langs de Keulsche en Geldersche Kaei naer de Nieuwe Markt, St. Antonis Waeg en Zuider Kerk". *H. de Leth del. et fec.* Amsterdam, *A. en H. de Leth*, (omstr. 1740). 2 bladen. fol.

Fraai gegraveerd gezicht, geïllustreerd met afbeeldingen van vaartuigen, karossen, enz.

116*a* „Kort verhaal van het voorgevallene 28 Juny 1748 op den Dam te Amsterdam". Afbeelding van het oproer op den Dam, door *J. Smit*, daaronder een gedrukte beschrijving in 2 kolommen. plano.

116*b* „Afbeelding van het Oudezyds Heerelogement, tot Amsterdam, van binnen te zien, benevens de manier van 't verkoopen van schilderijen aldaar". Gravure door *S. Fokke*. 1774. fol. oblong.

117 Vergadering van de Burgerwacht te Amsterdam. De vijf-en-dertig leden, in hunne uniformen, zijn gezeten rondom een tafel, waarop strategische kaarten van Amsterdam en Utrecht. Rechts een bode, met een brief „aan den Weledele Manhafte krijgsraad binne Amsterdam." 1787. folio. Gekleurd.

Zeer merkwaardige en zeldzame prent, afwijkende van Muller, no. 4880: zonder de namen, en zonder het beeld der Vrijheid en de bustes.

118 „De Vrek, blijspel". De tooneelspelers Ant. Angelbeek en Anna van Marle in hun kostuum voor het stuk van Molière „l'Avare", ten voeten uit. Zwartekunst door *R. J(elgerhuis)*. gr. fol.

Zeldzame prent, merkwaardig voor de tooneelkostuums.

119 Panorama van het Damrak, het Paleis en de Nieuwe Kerk, met den Westertoren in het verschiet. Fraai gekleurde gravure van omstr. 1820. — Achter glas en in lijst.

Hoog 48, breed 73 cent.

Dit en het volgende nummer behooren tot de belangrijkste en fraaiste gezichten die er van Amsterdam bestaan. Zeer zeldzaam.

120 Panorama van den Binnen-Amstel bij de Halvemaansbrug, en de Reguliersbreestraat. Fraai gekleurde gravure van omstr. 1820. — In lijst en achter glas.

Hoog 50, breed 74 cent.

Zeer zeldzaam.

121 „Vreugdezang wegens de herbouwing der Ev. Luthersche Nieuwe Kerk, 18 Sept. 1822 geheel in den asch gelegd, 18 Sept. 1826 ingewijd. Te Amsterdam, *bij J. Wendel en Zoon, boekdrukkers, op de Angeliersgragt*. fol.

Curieus volksblad. Boven het gedicht afbeeldingen in houtsnede van de verbrande en herbouwde kerk.

122 Adressen van Tabaksverkoopers te Amsterdam, einde XVIIIe eeuw. 20 bladen. 8o, 4o en fol.

Zeldzame bladen. — De soms zeer aardige vignetten zijn gedrukt op kardoespapier, bestemd om tot tabakszakken gevouwen te worden.

Wij noemen bijv.: „Chr. Prange in de Sint Jansstraat" (met eene in hout gesneden afbeelding van het Stadhuis), — „Half Cnasser, J. F. D. Eberstein," — „Willem Steyn, op de lijdsestraat" (met aardige houtsnede), enz.

123 Programma van een schutterswedstrijd te Amsterdam, 28 Nov. 1562. Planoblad. Reproductie in photolithographie, door *A. Kroon*, Amsterdam, procédé Asser.
Hoog 55, breed 28 cent.

Het bovengedeelte wordt ingenomen door een afbeelding der uitgeloofde prijzen (schalen, bekers, enz.), in hout gesneden, op zwarten grond.

124 Programma van een schutterswedstrijd te Amsterdam. 't Amsterdam, gedruckt *by Broer Jansz.* (begin XVIIe eeuw). planoblad. Reproductie in photolithographie, door *A. Kroon*, Amsterdam, procédé Asser.
Hoog 57, breed 35.5 cent,

Bovenaan een fraaie houtsnede, de schietbaan voorstellende.

125 Gezichten en plattegronden van Amsterdam. XVIe—XVIIIe eeuw. 16 bladen. folio, 4o en 8o.

Men vindt hierbij de groote plattegronden door *Hogenberg* (omstr. 1580), door Blaeu (omstr. 1650), door de Wit (zonder zijn naam, omstr. 1660), door de Leth (met aanwijzing van de wijken der burgercompagniën, omstr. 1720); verder: gezichten van bruggen, poorten, gebouwen, de haven enz.

Wij noemen nog „De glasblazerij uit het Weesperplein te zien" door *A. Zeeman.* — „Begrafenis-plaets der Joden buyten Amsteldam" door *Blootelingh* naar *Ruysdael.*

126 Historieprenten betreffende Amsterdam. XVIe—XIXe eeuw. 28 bladen. folio, 4o en 8o.

Interessante verzameling, bevattende tal van aardige bladen op merkwaardige gebeurtenissen.

Wij noemen bijv.: Bezetting van Amsterdam door het leger van den Prins in 1577, door *Hogenberg.* — Ommegang der gilden op Copper-maandag door *Fokke*, 1769. — Aanslag op Dominee Brandt 1754, door *Fokke.* — Strooien van pamphletten door de boekverkoopers Yntema en Tiboel, 1768. — Executie van v. Goch op den Dam, 1778. — Collecte der loterij op den Dam, 1763. — Begrafenis van Baron Bentinck, 1781, door *H. Vinkeles.* — Het Amst. excercitiegen. „Tot nut der schutterij" door *N. v. d. Meer.* — Het bevrijden van de burgerdeputatie uit het werkhuis, 29 Jan. 1795, door *J. L. van Beek.* — v. Speyk. Aankomst van het lijk aan de Nieuwe Stadsherberg en de begrafenisstoet op den Dam. Zeldzame litho. — Portret van den misdadiger Kemper, in 1854 terechtgesteld; met 2 strooibilletjes. — Gezichten van den brand van den schouwburg in 1772; — enz.

127 Verschillende topographische bladen, betreffende de Lutherschen te Amsterdam, den Schouwburg, etc. 20 bl. fol.

Hierbij 2 allegorische bladen op de Luthersche instellingen van liefdadigheid te Amsterdam, met afbeeldingen van gevels en interieurs (door *C. Bogerts*, omstr. 1800); — gezicht op de Westerkerk, uitgegeven te Parijs, bij *Maillot*, omstr. 1760; — De Witte, Afbeeldingen van den Schouburg, 1774. Titel en 13 bladen; — etc.

AMSTERDAM.

III. PORTRETTEN.

128 **J. Bottenfeldt**, van Battenberg, Hoogduitsch pred. te Amsterdam. Zijn portret, borstbeeld in ovaal met 4-regelig Latijnsch onderschrift door J. Christenius. Door *W. Delff* naar *C. C. I. G.* kl. fol.

F r a a i e d r u k.

129 **J. E. Blum**, van Darmstadt, Hoogduitsch pred. te Amsterdam. Zijn portret, ter halver lijve, predikende. Door *J. de Visscher*. Met 8-regelig Hollandsch onderschrift door J. v. Duisberg. Met adres van *J. Stalford in de Soutsteegh.* fol.

Wij voegen hierbij een 8o-portret door *J. de Visscher* naar *Z. Webber.*

130 **Busserus**, kunstliefhebber. Zijn portret, ter halver lijve, gezeten bij zijn „kunstboeken". Zwartekunst door *P. Louw.* Met 4-regelig Hollandsch onderschrift door N. A. XVIIIe eeuw. fol.

Z e l d z a a m p o r t r e t.

131 **J. Colerus**, van Düsseldorf, Luth. pred. te Amsterdam. Zijn portret, zwartekunst door *J. Gole.* 2 bl. fol.

In 2 staten: vóór en met de letter.

132 **G. Havicius**, pred. te Amsterdam. Zijn portret, borstbeeld in ovaal; zwartekunst door *J. Gole.* Met adres van *P. v. Opoeteren.* fol.

F r a a i p o r t r e t, s c h e r p e a f d r u k.

133 **H. Hooft**, burgemeester, patroon der Patriotten. Zijn portret, als oud-burgemeester, kniestuk, gezeten aan een tafel. Gravure au pointillé door *N. Schiavonetti, London,* naar *A. de Lelie,* 1792. „Published in Amsterdam". gr. fol.

H e t f r a a i s t e p o r t r e t v a n B u r g e m e e s t e r H o o f t.

134 **H. Hooft.** Zijn portret, ter halver lijve, zwartekunst naar en door *R. Jelgerhuis.* Met adres van *T. Verlem.* Onder het portret een 8-regelig Hollandsch vers door J. Voorman, en een vignet gegraveerd door *J. G. Visser.* 1787. gr. fol. — Met breede randen.

135 **H. Hooft.** Fraaie verzameling portretten van H. Hooft, den beroemden patroon der Patriotten. 14 bl. uit den tijd, de meeste folio.

M e r k w a a r d i g e v e r z a m e l i n g, waarbij fraaie bladen door *Sallieth,* zwartekunst door *Jelgerhuis,* het grafmonument door *Claessens* naar *Kuyper,* groot folio, etc. Hierbij zeldzame proefdrukken.

136 **F. Kessler**, pred. te Amsterdam sinds 1636. Zijn portret ter halver lijve, zonder naam van graveur. Met 12-regelig Latynsch onderschrift door P. K. Met adres van *R. v. d. Hoeye.* XVIIe eeuw. fol. — Muller, No. 2887.

E e r s t e s t a a t v a n d i t m e r k w a a r d i g e p o r t r e t, het werk van een bekwaam graveur.

F r a a i e d r u k.

137 **H. Langelius**, pred. (1634—1686). Zijn portret, ter halver lijve, door *A. Blotelingh* naar *F. Hals.* Met 8-regelig Latijnsch en Hollandsch onderschrift, geteekend Solide. Met adres van *P. vanden Berge.* gr. fol. — Muller, No. 3091.

F r a a i p o r t r e t.

138 **L. Marius**, geb. te Goes in 1588, overste van 't Bagijnhof te Amsterdam, vriend van Vondel. Zijn portret, ter halver lijve, in ovaal, door *Th. Matham*, naar *N. Moyaert*. Met 4-regelig Hollandsch onderschrift door Vondel. fol.

Zeldzaam portret.

139 **E. H. Mutzenbecher**, Luthersch pred. te Amsterdam. Zijn portret, ter halver lijve, in ovaal, door *J. Houbraken*. gr. fol.

Onafgewerkte proef. — Een oude aanteekening op dit exemplaar zegt: *„Deze extra Raar als de eenige afdruk, afdruk van de plaat door Houbraken ... en door zijne dood onafgemaakt gebleven. N.B. Houbraken overleed in zijn 84ste jaar.*

140 **P. Plancius**, pred. te Amsterdam, beroemd geograaf (1552—1622). Zijn portret op 70-jarigen leeftijd, borstbeeld naar rechts, in ovaal, door *W. Delff*, 1623, met 6-regelig Latijnsch onderschrift door A. Fayus van Genève. — Dezelfde, portret naar links, copie naar het vorige, met 6-regelig Hollandsch onderschrift. XVIIe eeuw. — 2 bl. in-4.

Twee fraaie portretten.

141 **Saul**, rabbijn te Amsterdam in 1756. Zijn portret ter halver lijve, zwartekunst door *I. Craco*. Met 9-regelig Hebreeuwsch onderschrift. gr. in-4. — Onafgesneden.

Hoogst zeldzaam portret.

142 **Verdonck**, bekend onruststoker; zijn portret; hij heeft het beruchte kakebeen in de hand. Door *J. v. d. Velde*. 4o.

Zeldzaam portret.

143 **C. W. Visscher**, pensionaris van Amsterdam. (1763—1827). Zijn portret, borstbeeld in ovaal. Door *I. F. Bause* te Leipzig, naar *Schmidt*. gr. folio.

Fraai portret.

144 **Vondel**. Verzameling portretten van Vondel. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. 8o. 4o. en fol.

Interessante verzameling, waarbij fraaie bladen. — Wij noemen de portretten door Matham (fol,), C. de Visscher, Lutma, het portret van Vondel in zijn laatste levensdagen naar Ph. Koning, groote staalgravure door Kaiser, en door Lange (vóór en met de letter), groote litho naar Waanders, etc.

145 **R. W. Wybout**, Doopsgez. pred. te Amsterdam, geb. omstr. 1573. Zijn portret, ter halver lijve, gezeten voor een tafel met boeken. Door *S. Savry* naar *Jacoba de Backer*. kl. fol.

Fraaie druk.

146 **Groote verzameling fraaie portretten van regeerings-personen door Houbraken.** 65 bl. 8o en fol.

Buitengewone verzameling bijna geheel samengesteld uit **extra-drukken** op groot folio [papier, enkele op **Chineesch** of **Japansch papier**, sommige **vóór de letter.**

Men vindt hier leden der verschillende Amsterdamsche patricische familiën, zooals: Trip, Hop, Hooft, Hartsinck, Witsen, Valckenier, Tulp, Six, v. d. Poll, Huydecoper, Hasselaer, de Graeff, van Collen, Calkoen, Bicker, v. d. Bempden, v. Beuningen, Boreel, etc.

Zeldzame collectie.

147 **Verzameling portretten van regeerings-personen** uit de XVIIe, XVIIIe en XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 56 bl. 8o, 4o en fol.

Belangrijke verzameling, waarbij menig zeldzaam blad.

Wij noemen enkele namen: E. T. v. Berckel (3 bl., waarbij door *J. Kent* te Londen, 1781), A. Bicker (zwartekunst door *J. v. Vilsteren*, met vers van Vondel), G. Brender à Brandis, N. Hasselaar (proefdrukken door *Vinkeles*), C. P. en G. Hooft (3 bl.), J. Rendorp (5 bl. door *Vinkeles*, waarbij fraaie proefdrukken op zeer groot papier), gedachtenisblad op J. Six (door *v. d. Berge*), J. Trip v. Berkenrode (door *Lindenberg*, 1715), C. W. Visscher (6 bl., waarbij proefdrukken), Ch. den Tex, F. v. d. Poll (groote litho door *Desguerrois*, in 2 staten), M. C. v. Hall (2 staalgravures, waarvan één in 2 staten), etc.

148 **Portretten van staatslieden** die te Amsterdam geboren zijn of tot die stad in betrekking stonden. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. 8o, 4o, fol. en groot fol.

Wij noemen: W. F. baron Roëll (groot-folio staalgravure door *Couwenberg*), R. J. Schimmelpenninck (door *Portman*, folio); Ridder de Brunet consul van Rusland te Amsterdam (folio staalgravure), Coenr. v. Heemskerk (door *Houbraken*, waarbij een afdruk op Chineesch papier), P. Valkenier, J. v. d. Burch (door *Holstein*), etc.

149 **Portretten van admiralen** te Amsterdam geboren, of aldaar begraven. Door *J. Houbraken*. 10 bl. 8o en fol.

Fraaie bladen. — Hierbij Jan v. Galen, Is. Sweers, De Ruyter, Abr. v. d. Hulst, H. Grave, etc.

150 **Portretten van merkwaardige personen** uit de geschiedenis van Amsterdam. XVIIIe en XIXe eeuw. 18 bl. 4o, fol. en gr. fol.

Interessante verzameling. — Men vindt hier bijv. een portret van Haasje Klaasdochter stichter van het Burgerweeshuis (door *Houbraken*, op groot papier), J. v. d. Heiden uitvinder der slangbrandspuiten (door *Houbraken* op folio papier), J. Couck kapitein van een compagnie Burgers in 1690 (door *J. Houbraken*, folio), Joost Buyck (door *J. Muller*), H. Ravekes secretaris Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (3 bl. waarbij groote staalgravure in 2 staten), J. Krys pastoor gest. 1724 (door *J. Houbraken*, groot folio), het echtpaar Jacob v. Hoorn, 96 jaar en Jacoba v. Selstede, 23 jaar (door *J. Houbraken*), etc.

151 **Portretten van rechtsgeleerden** te Amsterdam. XVIIIe en XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o, fol. en groot folio.

Men vindt hier 4 portretten van J. Melchior Kemper, waarbij een groote litho, 5 portretten van H. C. Cras, waarbij proefdrukken, J. D. Meijer, etc.

152 **Portretten van Hervormde predikanten**, uit de XVIIe eeuw. 26 bl. fol., 4o en 8o.

Merkwaardige verzameling, waarbij zeldzame bladen.

Wij noemen: H. Langelius (door *Blooteling*, gr. fol.), S. Episcopius (5 bl., door *Savry, Matham, Bary*, met vers van Vondel; id. met vers van Barlaeus), J. Hasius (door *Zijlvelt*), J. Hollebekius (door *A. Conradus*), L. Homma (met adres van *W. Stalvoort* en *J. Cralinge*), J. Laurentius (door *Th. Matham*), H. Sibersma (door *J. de Visscher*), J. Trigland (door *W. Delff*), etc.

153 **Portretten van Hervormde predikanten** door *v. Gunst, Gole*, e.a. 14 bl. fol.

Bevat o. a. de portretten van A. v. Hellenbroek, T. H. v. d. Honert, Ch. le Cène (door *F. M. La Cave*, London), P. v. Staveren (door *Munnickhuysen*), J. v. d. Wayen (door denzelfden), H. Sibersma, J. d'Outrein, Ph. v. Limborch (3 verschillende door *v. Gunst*), T. Fabricius (zeer fraaie druk), Balt. Bekker, etc.

154 **Portretten van Hervormde predikanten**, door *Houbraken, Tanjé* en *Endlich*. 17 bl. fol.

Fraaie, gezochte portretten.

De hier beschreven exemplaren zijn bizonder fraai, de meeste op groot papier, enkele vóór de letter.

Wij noemen: J. H. Westerhoff, J. Visscher, J. Temmink, R. Perizonius, P. Noordbeek, J. Noordbeek, P. Hollebeek, Th. I. G. v. Essen, L. Beels, etc.

155 **Portretten van Hervormde predikanten**, door *Houbraken, Vinkeles, Fritsch*, e.a. 30 bl. 4o en 8o.

Keuze van fraaie bladen, waarbij proeven vóór de letter, en exemplaren op groot papier.

Men vindt hier: M. Stuart, Courtonne, L. Beels, B. Bosch, J. Cuchlinus, R. Koopmans (door *Velijn*), G. J. Nahuys, J. d'Outrein (door *Philips*), R. Schutte, C. Strezo, J. Temminck, W. de Vos, etc.

156 **Portretten van Hervormde predikanten**, door *R. Vinkeles*. 13 bl. fol.

Keurcollectie, waarbij 6 bladen vóór de letter.

Wij noemen: P. Serrurier, Th. v. Schelluyne, A. F. v. d. Scheer, G. J. Nahuys, G. de Haas, etc.

157 **Portretten van Hervormde predikanten**, uit de XVIIIe eeuw. 33 bl. fol., 4o en 8o.

Wij noemen o. a.: Balthazar Bekker (5 bl.), B. Bosch, J. Boskoop, G. Boudaen (2 bl.), A. Heydanus (2 bl.), T. H. v. d. Honert, A. Kuyper (door *Schlotterbeek*), B. Somer, J. Smit, J. Visscher, etc.

158 **Portretten van Hervormde predikanten**, uit de XIXe eeuw. 26 bl. fol., 4o en 8o.

Men vindt hier bij: C. Fortuyn (door *Caspari*, en een portret uitgegeven door *J. Pieterse*), J. P. Hasebroek (2 bl.), A. des Amorie v. d. Hoeven, D. J. Mackay, J. J. v. Oosterzee (2 bl.), M. Stuart (2 bl. en portret van zijn vrouw), D. C. v. Voorst (door *Sluyter*), J. L. Wolterbeek (door *J. P. Lange*, 2 staten), etc.

159 **Zwartekunst-portretten van Hervormde predikanten**, XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. meest fol.

Belangrijke verzameling bevattende verscheidene fraaie portretten.

Wij noemen o. a. G. Puppius (door *N. Verkolje*), L. Groenewegen, J. Smit en B. Somer (door *I. Gole*), B. v. d. Veen en H. H. Viervant (door *C. H. Hodges*), J. G. E. Alstein (door *J. v. Vilsteren*), G. J. Nahuys, R. Schutte, etc.

160 **Portretten van Luthersche predikanten** te Amsterdam. XVIIe eeuw. 10 bl. meest fol.

Wij noemen bijv. E. Taddel van Rostock (naar *C. de Pas*, in 2 staten), A. Visscher (door *Suyderhoef*), R. Ligarius (fraaie anonieme gravure, Muller, no. 3224), H. Vos, etc.

161 **Portretten van Luthersche predikanten**, door *Houbraken*, *Vinkeles*, e. a. 12 bl. meest fol.

Verzameling fraaie, gezochte portretten, fraai geconserveerd.

Wij noemen o.a.: J. C. Baum (vóór en met de letter), C. Tisteyn, A. Sterck (vóór en met de letter), E. H. Mutzenbecher (vóór en met de letter), R. Janisch (door *G. Lehman*), J. D. Deiman, etc.

162 **Verzameling portretten van Luthersche predikanten** te Amsterdam. XVIIIe eeuw. 35 bl. meest fol.

Belangrijke verzameling, waarbij fraaie bladen door Houbraken, Tanjé, zeldzame zwartekunsten en o.a. een teekening in kleuren door La Fargue, 1770.

163 **Portretten van Luthersche predikanten** te Amsterdam. XIXe eeuw. 19 bl. grootendeels fol.

Hierbij fraaie gravures door Sluyter, groote litho's waarbij verscheidene zeldzame, enz.

164 **Portretten van Luthersche predikanten**. XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. fol., 4o en 8o.

Merkwaardige verzameling waarbij menig fraai blad.

Wij noemen o.a.: H. v. Born (zwartekunst door *Blooteling*), C. G. S. Begeman (zwartekunst door *Hodges*), G. H. Lagers (zwartekunst door *F. C. Bierweiler*), J. Sylvius (door *L. Visscher*, gr. fol.), A. Visscher („sculptus 1630"), J. C. Loman, I. M. L. Roll, J. G. Plüschke en J. W. Statius Muller (door *D. Sluyter*), C. Pfeiffer (door *Th. Matham*), H. v. Garel, etc.

165 **Verzameling portretten van Doopsgezinde predikanten**. XVIIe en XVIIIe eeuw. 48 bl. in-8, 4o en fol.

Merkwaardige verzameling, vooral door de fraaie conditie der bladen.

Men vindt hier portretten van Galenus Abrahamsz (4 bl. waarbij door *v. Gunst*, vóór en met de letter, en een fraai folio-portret), K. K. Anslo, J. Deknatel, Joost Hendrickzen (met adres van *J. Rieuwertz*), M. Fortgens (2 bl., waarbij door *v. Gunst*). C. J. Glimmer (1648), Lubbert Gerritsz (2 bl., waarbij door *W. Delff*), G. Hesselink (door *J. E. Marcus*, vóór en met de letter), blaadje op het overlijden van J. Houbraken (zwartekunst door *A. v. Halen*), A. J. Roscius (door *Delff* en *Folkema*), W. Schijn (3 bl.), K. de Vries (door *J. v. Heyningen*, zwartekunst, en *Vinkeles* in 2 staten), etc,

166 **Portretten van Amsterdamsche dichters der XVIIe eeuw.** Bladen uit den tijd. 20 bl. in-8, 4o en fol.

Hierbij fraaie bladen. — Wij noemen: Hooft (anoniem naar *Sandrart* en *Lutma*), Bredero (door *Hessel Gerritsz*), F. Heerman (door *Suyderhoef*), S. Coster (door *Persyn*), J. Vos (door *K. Dujardin*), P. Vliege „geboren van Gendt" (met curieus Vlaamsch onderschrift), J. J. Schipper, „oud XXIII jaren" (met onderschrift door *M. G. Tengnagel*), Th. Rodenburg (door *L. Kilian*), J. Hz. Krul (door *Savry*), etc.

167 **Portretten van Amsterdamsche dichters der XVIIe eeuw.** Bladen uit de XVIIIe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij de portretten van P. C. Hooft en S. Coster door *Matham*, herdrukt met onderschrift van Noms, in 1786 (dat van Coster ook vóór de letter), het fraaie portret van Hooft door *Houbraken* naar *Mierevelt*, verder Bidlo (door *Houbraken*, vóór en met de letter), Zeeuws, Spiegel (o.a. door *Houbraken*, in-8, op groot-folio papier), S. Coster (id. en vóór de letter), de Dekker, etc.

168 **Groote verzameling portretten van Amsterdamsche dichters der XVIIIe eeuw.** 50 bl. 4o en fol.

Deze verzameling is vooral merkwaardig om de vele zeldzame proefdrukken en de extra-fraaie exemplaren op Japansch en op groot papier.

Wij noemen o.a.: Ph. Zweers (door *Houbraken*, vóór en met de letter), N. v. Winter (4 bl. waarbij proeven), Lucretia W. v. Merke (7 bl. waarbij proeven), Sara Maria v. d. Wilp (het afgekeurde portret door *Houbraken*, en dat door *Vinkeles*, vóór en met de letter, alle op groot papier), J. Nomsz (6 bl., door *Houbraken*, vóór en met de letter, en in goud en kleuren; door *Vinkeles*, vóór de letter op Japansch en op Hollandsch papier, en met de letter), S. Fytema (5 bl.), Hoofd, overleden 1768, oud 19 jaar, D. Willink, Hoogvliet (verschillende), Pater (door *Houbraken*, vóór en met de letter, op groot papier), L. Bake, Agatha Deken, J. Goeree, Hennebo, etc.

169 **Verzameling portretten van Amsterdamsche dichters der XIXe eeuw.** 60 bl. waarvan vele fol.

Zeer belangrijke verzameling, de meeste portretten in extra-drukken, en uitmuntend bewaard.

Men treft hierbij o.a. aan: Wiselius (9 bl.), Withuys, Warnsinck, ten Kate, Klijn, Loots (8 bl.), A. Oltmans, Uylenbroek, Bilderdijk, W. de Clercq (fraaie folio-staalgravure naar *Couwenberg*, vóór en met de letter), Da Costa (staalgravure door *Lange*), Helmers, J. P. Heye (5 bl.), etc.

De meeste dezer portretten in dezen staat zijn zeer zeldzaam.

170 **Portretten van geleerden en letterkundigen** uit de XVIIe eeuw. 22 bl. voor een groot deel fol.

Hierbij bijv. C. Barlaeus (door *Matham*, 2 staten, met versen van A. Jonston, en met versen van J. Nomsz), Jac. de Wilde muntverzamelaar (door *T. v. d Berge*), W. Deurhoff (zwartekunst door *P. Schenck*), D. v. Hoogstraten (door *v. Gunst*), G. Leti (door *I. Gole*, 2 staten), Anna Maria v. Schurman, P. Francius (fraaie zwartekunst door *P. Schenck*), G. Graevius (door *Valk*), R. Keuchenius, H. Relandus (door *v. Gunst*), etc.

171 **Portretten van geleerden en letterkundigen**, uit de XVIIIe eeuw. 21 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij: P. Burmannus Secundus (door *Houbraken*), J. Ph. D'Orville (idem), E. Buys (idem), P. v. Damme verzamelaar (door *C. Bogerts*, vóór en met de letter), F. Halma (door *F. Ottens*), Landré (door *Vinkeles*, vóór de letter), L. ten Kate (door *Houbraken*, in-8 op folio papier), J. Wagenaar (door *Houbraken*, fol. en in-8 en de beide portretten nog eens op één blad gedrukt door *A. Verhuel*), etc.

172 **Portretten van geleerden en letterkundigen**, uit de XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 23 bl. grootendeels fol. en roy. fol.

Bevat zeldzame bladen, in fraaie conditie.

Hierbij 7 portretten van Hier. de Bosch (waarbij folio-zwartekunst door *Hodges*, zonder de letter), B. A. Tallee, president van de litteraire societeit V. W., Jac. Koning (2 bl.), Meerman (door *F. John*, fol.), Jer. de Vries (2 bl.), Ph. W. v. Heusde (2 bl.), Joh. Kinker, D. J. v. Lennep (staalgravure door *Sluyter*), D. Wyttenbach (3 verschillende litho's), etc.

173 **Verzameling portretten van wis- en natuurkundigen**, die te Amsterdam gewoond hebben of daar geboren zijn, XVIIe—XIXe eeuw, 30 bl. 8o, 4o, fol. en gr. fol.

Hierbij menig fraai en zeldzaam blad. — Wij noemen enkele namen: H. Aeneae (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), J. C. Ludeman, J. Buys (door *D. J. Sluyter*), J. Burman (4 bl., waarbij door *Houbraken*, met een „contre-épreuve"), P. v. Berendregt, ijkmeester (door *Sibelius*), G. Moll (3 bl.), J. H. v. Swinden (7 bl.), J. Swammerdam (groote litho door *Stolker*), A. Seba (door *Houbraken*, groot folio, gekleurd in den tijd: „afgezet"), etc.

174 **Portretten van geneeskundigen**. XVIIe en XVIIIe eeuw, 26 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen N. Tulp, S. Blancardus, C. Leonardus, A. Maeus, F. D. Sylvius, P. Camper, F. Ruysch, etc.

175 **Verzameling portretten van geneeskundigen** te Amsterdam. XIXe eeuw. gelithographeerd en gegraveerd. 31 bl. meest groot fol.

Bevat fraaie portretten, de meeste in weinig exemplaren gedrukt, en daardoor zeldzamer dan de portretten der XVIIIe eeuw. — Verscheidene proefdrukken.

Wij noemen: H. Berkman vroedmeester (groot folio door *Velijn*, vóór en met de letter), J. R. Deiman (groot folio door *Portman*, in kleuren, en zwart vóór de letter), Haakman (groot folio door *Cauwenberg*, in 2 staten), N. W. Roomenhoff (groot folio door *Portman*, vóór de letter), C. H. à Roy (6 bl. gegraveerd en gelithographeerd), Ph. H. Themmen (groot folio door *Portman*, vóór en met de letter), etc.

IV. HANDSCHRIFT.

176 **„Ordonnancie vander draperie Tamsterdam."** — „Dit nae volgende zijn die willecoren ende ordonnancien vander draperie ende lakenen te maecken ende eerst vanden wolle ende wolhaelre". *Handschrift der XVe eeuw.* 19 bl. fol.

V. BOEKEN.

177 **J. I. Pontanus**, Historische beschrijvinghe van Amsterdam, waer inne verscheijden privilegien, ordonnantien ende andere ghedenkweerdighe gheschiedenissen, de nieuwe vergrootinghen der stadt, handel etc. Amsterdam 1614. perk. in-4.

De oudste stadsbeschrijving van Amsterdam, de grondslag voor latere beschrijvingen.

Men vindt hier verschillende plans en enkele stadsgezichten. Aan het eind een lijst der magistraatspersonen van 1413 tot 1614.

Zeer belangrijk is het hoofdstuk over den handel van Amsterdam. Hierin wordt een omstandig verhaal gegeven (*met kaarten en platen*) van de eerste reizen op Oost-Indië en om de Noord.

Zeer fraai exemplaar. — Hoogst zeldzaam.

178 **J. I. Pontanus**, Rerum et urbis Amstelodamensium historia. Amsterodami, *Jud. Hondius*. 1611. *Met platen en kaarten*. verguld perk. kl. fol.

De Latijnsche uitgave van het vorige werk. Zij bevat dezelfde illustraties en bovendien een kaart van de Noordpoolstreken.

Zeer fraai exemplaar in zijn oorspronkelijken toestand, in een fraaien verguld perkamenten band uit den tijd.

Een dergelijk exemplaar is thans onvindbaar in den handel. De exemplaren welke men nog wel eens aantreft, zijn gewoonlijk later samengesteld uit verschillende defecte, zoodat de prenten gerestaureerd zijn of te veel afgesneden, en de band modern.

179 **O. Dapper**, Historische beschrijving der stadt Amsterdam, waer in de voornaamste geschiedenissen.... die ten tijde der Herdoopers, de Nederlandsche beroerten en onder prins Willem II voor-gevallen zijn. En al de stads gemeene zoo geestelijke als wereltlijke gebouwen. Amsterdam, 1663. *Met vele platen.* leder. fol.

Fraai exemplaar met uitgezochte drukken van de prenten, welke een merkwaardig beeld geven van het bedrijvige Amsterdam der XVIIe eeuw.

180 **T. van Domselaer**, Beschrijvinge van Amsterdam. Amsterdam, *M. W. Doornick.* 1665. *Met 200 prenten.* perk. 4o.

De minst gewone stedebeschrijving van Amsterdam. — Een weinig door water gevlekt, overigens fraai exemplaar.

181 **C. Commelin**, Beschrijvinge van Amsterdam, oorspronk, vergrootingen, gebouwen en wijze van regeeringe van 1691. Amsterdam, 1693. *Met 50 prenten en verschillende afbeeldingen in den tekst.* perk. fol.

Fraai exemplaar op groot papier.

182 **I. le Long**, Historische beschrijvinge van de reformatie van Amsterdam. Amsterdam, 1729. *Met meer dan 70 prenten.* leder. fol.

Geacht werk over de kerkelijke geschiedenis van Amsterdam vóór de Hervorming. Op het eind een groote prent voorstellende een nieuwe kerk welke op de Botermarkt zou geplaatst worden.

183 **Amsterdam. — J. Wagenaar**, Amsterdam in zijne opkomst, aanwas, geschiedenissen enz. Amsterdam, 1760—88. *Met platte gronden en gezichten.* 4 dln. h. leder. fol.

Het beste historische en topographische werk over de stad Amsterdam. Het 4e deel is zeldzaam.

184 **J. Wagenaar**, Amsterdam, in zijne opkomst, aanwas, geschiedenissen. Amsterdam, 1760. *Met prenten.* 3 dln. perk. gr. fol.

Fraai exemplaar op groot papier.

185 **J. Wagenaar.** — „Aanteekeningen op de Beschryving en Geschiedenis der stad Amsterdam". *Handschrift* uit het begin der XIXe eeuw. 600 bladz. h. leder. 4o.

Deze aanteekeningen, voor een groot gedeelte getrokken uit zeldzame werkjes, bevatten tal van bizonderheden, welke tot aanvulling kunnen dienen van Wagenaar. Zij zijn alphabetisch gerangschikt op de onderwerpen, waarvan wij als voorbeeld noemen: Bronnen voor de geschiedenis van Amsterdam (7 blz.), de Beurs (12 blz.), het Stadhuis, Kerken, Bruggen, Pleegzusters, Burger-Weeshuis, Weeshuizen der Joden, Genootschap „Doctrina et Amicitia," Schouwburg, enz.

186 **J. Kok**, Amsteldamsche jaarboeken. Amsteldam, 1781. *Met plan en 14 gezichten.* 3 dln. h. leder. 8o.

187 **C. van der Vijver**, Geschiedkundige beschrijving der stad Amsterdam sedert hare wording tot op den tegenwoordigen tijd. Amsterdam, 1844—48. *Met prenten.* 4 dln. h. linnen. 8o.

Vooral gezocht om de fraaie serie gelithographeerde gezichten.

188 **P. Scheltema**, Amstels oudheid of gedenkwaardigheden van Amsterdam. Amsterdam, 1855—85. *Met prenten.* 7 dln. in 5 bdn. linnen. 8o.

Verzameling geachte studies over de geschiedenis van Amsterdam, vooral in de Middeleeuwen.

189 **P. H. Witkamp**, Amsterdam in schetsen. 2e druk. Amsterdam, 1862. *Met aardige litho's door Hekking.* verguld linnen. — **J. ter Gouw**, Amstelodamiana. 3e dr. Amsterdam. z. j. 2 dln. h. linnen. Te zamen 3 dln. gr. 8o.

190 **J. ter Gouw**, Geschiedenis van Amsterdam. Amsterdam, 1879—93. *Met prenten.* 8 dln. h linnen. 8o.

Fraai exemplaar. — Met het groote plan der stad door *Corn. Anthoniszoon* 1544, in facsimile.

191 **J. ter Gouw**, Geschiedenis van Amsterdam. Amsterdam, 1879—93. 8 dln. linnen. 8o. — Met het groote plan van 1544.

Wij voegen hierbij 4 dln. van denzelfden schrijver: Amstelodamiana. 2 dln. — Nacht en morgenrood. — Amsterdamsche straatnamen.

192 **J. ter Gouw**, Amsterdamsche tafereelen. Haarlem, 1876. *Met prenten.* linnen. — Idem, Amstelodamiana. 1874. 2 dln. e. a. door J. ter Gouw. Tezamen 5 dln. 8o.

193 **Serie van 40 gezichten** in Amsterdam, voorafgegaan door een plattegrond en een panorama van dubbele grootte. XVIIIe eeuw. 4o oblong.

De prenten van deze interressante serie zijn gegraveerd door *Stopendaal, Smit, v. Buysen*, enz.

Wij noemen in 't bizonder een elders zeer zelden voorkomende afbeelding van „'t Tolhuys aan de Buykslooter Treckvaert, van 't Y aen te zien." — „'t Gezigt van de St. Anthonis Sluys na de Montelbaens Tooren te zien." — enz.

194 **(J. C. Philips)**, Verzaameling van alle de huizen en prachtige gebouwen langs de Keizers- en Heeregrachten der stadt Amsterdam. Amsterdam, *B. Mourik*, (1763). h. leder. fol.

Dit werk vertoont op 24 prenten de 1400 gevels van patricische huizen langs de twee voornaamste Amsterdamsche grachten. Hoevelen zijn sinds verdwenen of zeer veranderd!

Fraai exemplaar.

195 **„Atlas van Fouquet"**. Serie van 101 gezichten en een plan te Amsterdam, uitgegeven door Fouquet. omstr. 1770. h. leder. gr. fol.

De fraaiste serie stadsgezichten van Amsterdam, met veel smaak gegraveerd naar de beste teekeningen van De Beyer, Schouten, v. Liender, door Fokke, v. Liender e. a.

Deze serie geeft de beste voorstelling van Amsterdam, zooals het was in het midden der XVIIIe eeuw, vooral ook door de interessante stoffage der fraaie prenten.

Fraai exemplaar, de prenten ongevouwen, onafgesneden.

196 **P. Fouquet**, Nieuwe Atlas van de voornaamste gebouwen en gezigten der stad Amsterdam. Amsterdam, 1783. *Met prenten.* 2 dln. h. leder. fol.

Fraai exemplaar, onafgesneden. In deze uitgave zijn de prenten éénmaal gevouwen.

197 **P. Fouquet**. — Latere uitgave door Maaskamp, waarin de platen nog meer gevouwen voorkomen. gecart. fol.

198 **Tableau d'Amsterdam**, contenant les principales vues de cette ville, et l'intérieur de quelques bâtimens. Amsterdam, *E. Maaskamp*, omstr. 1810. gecart. 4o oblong.

Aardige serie van 13 aquatinta-gezichten. Deze gezichten zijn speciaal gekozen, men vindt ze niet terug in andere uitgaven.

Men merkt hier bijv. op: gezichten van den Amstel, o. a. naar den Hoogen Sluis of „Pont des Amoureux", de bocht van de Heerengracht, de Kloveniersburgwal, de Groote Zaal van het Kon. Paleis, een danszaal in de Pijlsteeg, een sleedje, enz.

199 **C. de Kruyt, Vues choisies d'Amsterdam et ses environs,** dessinées d'après nature. Amsterdam, *Fr. Buffa et fils*, (omstreeks 1820). h. rood leder. fol.

De fraaiste serie gezichten van Amsterdam uit het begin der XIXe eeuw.

Bevat 45 aquatinta-prenten door *A. Lutz* en *W. H. Hoogkamer* naar de teekeningen van *C. de Kruyff* e. a.

Zeer fraai exemplaar in een fraaien band uit den tijd. Zeer zeldzaam in dezen toestand.

200 **Wegwyzer** door Amsterdam. Amsterdam, 1726. perk. 8o.

Curieuse oude gids van Amsterdam, bevattende een aardige serie stadsgezichten.

201 **Le guide** ou nouvelle description d'Amsterdam. Amsterdam, 1772. h. leder. 8o.

Bevat een andere serie gezichten als het vorige nummer, gegraveerd door *Stoopendaal, Smits*, e. a.

202 **Le guide** d'Amsterdam avec la description de tout ce qui il y des plus intéressant. Amsterdam, 1793. h. leder. 8o.

Deze gids bevat een serie gezichten in het genre van den „Tegenwoordigen Staat".

203 **Oude Gidsen voor vreemdelingen.** XVIIIe en begin XIXe eeuw. 5 dln. 8o.

De oude gidsen zijn van veel belang voor de topographie van de stad; vooral om de fraaie prenten, en ook om tal van bizonderheden welke men elders te vergeefs zal zoeken.

Wij noemen: Wegwijzer van Amsterdam. 3e dr., 1737. — Gebouwen, gestigten en oudheden van Amsterdam. Haarlem, 1736. — Witsen Geysbeek, Tableau d'Amsterdam, ou Guide d'Amsterdam. 3e éd., 1810. — Etc.

204 **Stadhuis. — J. v. d. Vondel**, Inwijdinge van 't Stadhuis t'Amsterdam. Amsterdam, by *Thomas Fontein, voor de Wed. van Abr. de Wees*, 1655. *Met titelplaat.* fol.

Eerste druk van dit belangrijke gedicht van Vondel.

205 **Stadhuis. — J. v. Campen**, Afbeelding van 't Stadthuys van Amsterdam. Amsterdam, *F. de Widt.* 1664. perk. fol.

Met 30 fraai gegraveerde platen naar *Vennekool* voorstellende de plattegronden, de gevels, de zalen, de vloeren, van het Stadhuis op den Dam, thans Koninklijk Paleis.

Fraai exemplaar.

206 **Stadhuis.** — Hetzelfde werk, uitgegeven zonder jaartal. perk. fol.

207 **Beurs. — Zaagmans Comptoir Almanach** op 't jaer 1679. 't Amsterdam, *voor J. v. Campen, Beursknecht.* 1679. *Met houtsneden.* 4o.

Curieuse almanak, welke door den beursknecht aan de bezoekers der Amsterdamsche beurs werd aangeboden.

Op geïnterfoliëerd papier zijn in dit exemplaar aanteekeningen in handschrift betreffende land- en tuinbouw aangebracht.

208 **Schouwburg. — Historie** van den Amsterdamschen Schouwburg. Amst. 1772. — Historie van den nieuwen Amsterdamschen Schouwburg. Amst. 1775. en andere stukken in denzelfden band *met verscheidene prenten.* h. leder. 4o. — Groot papier.

In dezen band bevindt zich o. a. **een vliegend blad** met de namen der personen die in den brand van den Schouwburg in 1772 omgekomen zijn: J. de Neuville van Lennep, Mevr. Tecxeira de Mattoz, F. v. Oostram, e. a.

209 **Athenaeum, Gymnasium, en andere scholen.** — Verschillende werken der XVIIIe en XIXe eeuw. ongeveer 30 stuks. 4o en 8o.

Hierbij verscheidene brochures over de verandering van het Athenaeum in Universiteit. — Gedachtenisgeschriften van D. J. v. Lennep. — Redevoeringen van P. Burman. — Album academicum, 1882. — Oude verslagen van het Gymnasium, enz. enz.

210 **Felix Meritis.** Détails d'architecture de l'édifice de la Société des arts et des sciences sous la devise de Felix Meritis érigé à Amsterdam, et bati suivant les plans de J. Otten Husly. Amsterdam, *C. S. Roos.* omstr. 1780. h. leder. gr. fol.

Met 8 prenten van de bouwkundige onderdeelen van het gebouw en 5 groote, fraaie prenten van de verschillende zalen, gehoorzaal, concertzaal, etc. Deze prenten zijn vooral interessant voor de kostuums van de daarop voorkomende menigte dames en heeren.

Bijgevoegd 6 prenten in afwijkende staten (vóór de letter, enz.).

211 **T. C. M. H. van Rijckevorsel**, Geschiedenis van het R.-C. Maagdenhuis te Amsterdam. 1570—1887. Amsterdam, 1887. *Met 2 etsen door C. L. Dake en 77 wapenafbeeldingen.* h. blauw marokijn. 4o.

---

212 **Antwoort op de vraghe**, uytghegeven bij de Brabandsche Redenrijck Camer 't Wit Lavender. Uyt Levender Jonst tot Amsterdam. Amsterdam, *ghedruckt by P. v. Ravesteyn, voor A. Huybrechtsz.* 1613. *Drukkersmerk op den titel.* perk. 4o.

Uitgave van de Brabantsche rederijkerskamer „'t Wit Lavender" te Amsterdam. — Zeer zeldzaam.

Men vindt hier bijdragen van de kamers te Haarlem, Leiden, Noordwijk, 's Hertogenbosch, Antwerpen, Sluis, Gouda, Middelburg, enz.

213 **C. G. Plempius**, Amsterodamum monogrammon. — Quisquilia. — Emblemata. — Musius. Amst. 1616—18. 5 stukken. 1 band. perk. 4o.

Zeldzaam bundeltje van dezen Amsterdamschen dichter. — De emblemata zijn geïllustreerd met aardige prentjes in medaillon-vorm.

214 (**Marius**), Amstelredams eer ende opcomen door de denckwaerdighe miraklen aldaer geschied, aen ende door het H. Sacrament des altaers, in 1345. Antwerpen, *H. Aertssens.* 1639. *Met prentjes door B. à Bolswerd.* perk. 8o.

Eerste druk. — Wij voegen hierbij een onvolledig exemplaar van een andere uitgave van hetzelfde jaar.

215 **Beleg van 1652. — Amsterdams Journael**, vervatende kortelijk van dag tot dag, alles wat gepasseert is, 30 Julij tot 4 Aug. 1650. Antwerpen, *H. Verdussen.* 1650. 4o.

Merkwaardig relaas van den aanslag van Willem II op Amsterdam.

Met een *uitslaande kaart* waarop de troepenafdeelingen en de schepen op het IJ zijn afgebeeld. Bovenaan een gezicht op de stad van het IJ gezien en de kostuums der schutters.

216 **Beleg van 1652.** — Verzameling zeldzame pamphletten. 5 stukken. 4o.

Bevat: Amsterdams journael, van alles wat gepasseert is van 30 Julij tot 4 Augustus 1650. Met een beschrijvinge van de stigting, opkomst en heerlijkheyd der stadt Amsterdam. Zonder plaats, 1650. *Met groot plan der fortificaties, met gezicht op de stad en afbeeldingen van schutters.* — Lijste van de Hooft-Officieren, over de 54 vaendelen, der borgeren, van Amsterdam. — De gesteurde Hollantsche leeuw, ofte het belegerde Amsterdam, 1650. — Brief, rakende het vangen der ses leden van de Staten van Hollandt en West-Vrieslandt, en 't belegeren van Amsterdam door Welhem Recht-hert van Vrij-land. *Gedruckt in 't Vrije Hollandt, bij Meenrecht Vredericxsz. Stavast,* 1650. — Den ommegank van Amsterdam. *Nae de copye Gedruckt tot Breda.* 1650.

Zeer zeldzaam.

217 **L. Hortensius**, Verhaal van de oproeren der wederdooperen voorgevallen te Amsterdam, Munster en Groeningerland. Amsterdam, 1699. *Met 18 prentjes.* perk. 8o.

218 **Vliegende blaadjes uit het begin der XVIIIe eeuw.** 10 stuks, 4o en plano, in een bandje. 4o.

Verzameling van satyrieke en andere gedichtjes, waaronder eenige zeer curieuze. Zoo o. a. een gedicht van 4 blz. 4o. op het rijden en draven in de straten van Amsterdam; een spotdicht op een *rook-college,* waarin de slechts met enkele letters aangeduide namen in handschrift ingevuld zijn; satyres op de dichtwijze uit dien tijd, waarbij o. a. eenige van *J. v. Gerwen,* en een curieus sonnet: „Kroeg Praat van een dronke soldaat", — enz.

219 **Muys van Holy.** — Verschillende stukken betreffende de erfenisquestie tusschen de families Holy en Blaeu. 1705—1709. 24 stukken. 4o en plano, waarvan een 4-tal in handschrift, de meeste gebonden in een perkamenten band. 4o.

Hierbij o. a. een plakkaat naar aanleiding van een opruiend geschrift ten gunste van Muys van Holy, aangeplakt aan de Luthersche Kerk, 1708.

220 **Bicker.** — Stukken betreffende het proces tusschen Gerard Bicker van Swieten en de Christelijke Gereformeerde Nederduytsche Gemeente der stad Amsterdam, over de nalatenschap van Agneta de Graeff, weduwe J. B. de Hochepied. 1723. 9 stukken, in 1 band. perk. fol.

Met eenige aanteekeningen in handschrift.

221 **Levensverzekering in de XVIIIe eeuw.** — 2 Gedrukte documenten betreffende het oprichten van onderlinge levensverzekeringen te Amsterdam. 1761, 1765. 2 stuks folio.

Deze interessante documenten bevatten de reglementen van deze maatschappijen, waarvan de eene de spreuk *„Magnos et Parvos mors truculenta rapit"*, en de andere *„In melius servat"* draagt.

De documenten van 1761 en 1765 dragen het stempel van de maatschappij, dat van 1765 den naam van het lid Mevr. v. d. Hey Jacobsz. geb. v. d. Bergh.

222 **Maatschappij tot redding van drenkelingen.** — Acte van de stichting van deze maatschappij bevattende de reglementen en een lijst van aandeelhouders, die tezamen een kapitaal van 100.000 gulden hebben bijeengebracht. Amsterdam, 1769. Gedrukt document. folio.

Merkwaardig document vooral met het oog op de lijst der leden, op welke men o.a. vindt de namen: Beeldsnijder, Bicker, Blaauw, van Eeghen, Hovy, van Lennep, Ojens, Six, Trip, Warin, e. a.

Zéér zeldzaam.

223 **G. Hooft Jr.**, civitati Amstelaedamensi ab actis, Poëmata, edita ab Hier. de Bosch. Amstelaedami, *C. N. Guerin.* 1770. 8o.

Exemplaar op groot en zwaar papier, in een fraaien band, rood marokijn met „dentelles", een kroontje in de hoeken; verguld op snede.

Zeer fraai exemplaar.

224 **De Ster**, Amsterdam, 11 Maart tot 10 Junij 1806. Amsterdamsch Avond-Journaal, 18 Juny tot 2 Aug. 20 Nos.— 1 h. linnen band. fol.

Weekblad door J. Scheltema, J. F. Helmers, J. M. Kemper enz. — Alles wat hiervan verscheen. — Interessant voor de kennis der zeden, concerten en het tooneel van dien tijd, voornamelijk te Amsterdam. — Toen het wegens de plaatsing van eenige politieke artikelen verboden werd, is het onder den titel van „Amsterdamsch Avond-Journal" voortgezet.

Uit de bibliotheek van I. Meulman.

225 **(De Swart), De Oude van den Binnen-Amstel**, of beschouwing van de zeden, gebruiken, enz. der hoofdstad. No. 1—50. Amsterdam, 1819. h. leder. 8o.

Zeldzame serie schetsen over het leven in Amsterdam, uitgegeven als tijdschrift.

226 **Zeden en Gewoonten.** — Historische studiën over bizondere hoofdstukken uit de geschiedenis der stad, XVIIIe en XIXe eeuw. 12 dln. 8o.

Interessante verzameling, waarvan wij noemen: Wijbrands, Het Amsterdamschetooneel. 1617—1772. Utr. 1873. *Met platen.* — Jochems, Amsterdamsche oude burgervendels. — Gewapende burgerwacht te Amsterdam. 1888—90. — v. d. Bergh en Hofdijk, Gedenkboek der oprichting van het monument. 1830—31. Dordrecht, 1858. *Met platen.* — Le putanisme d'Amsterdam. Bruxelles, 1883. *Met platen.* — Werken van De Roever, enz.

227 **Topographie en geschiedenis**, XVIIIe en XIXe eeuw. 8 dln. 8o.

Wij noemen: v. Ollefen, Verkorte beschrijving van Amsterdam voor de jeugd. Amst. 1782. *Met prenten.* — Chronyck van Amsterdam. Amst. omstr. 1790. — Gedenkboek van Amsteldam van het voorgevallene bij het inrukken der Pruissische troepen. — London, Amsterdam en Parijs in omtrekken. — Fokke, Beschrijving van het stadhuis, 1808. *Met platen.* — Etc.

228 **Gelegenheidspredicaties** gehouden te Amsterdam bij verschillende gebeurtenissen, XVIIe tot begin der XIXe eeuw. 35 stuks. 4o en 8o.

Merkwaardige verzameling. — Men vindt hierin o.a.: Leerredenen op het inwijden van weeshuizen en kerkgebouwen, op historische gebeurtenissen, zooals: De slag van Doggersbank (door F. Serrurier) 1781. — Het beëedigen der Grondwet (door Haack) 1814. — Op de inhuldiging van Willem II (door J. L. Wolterbeek). — Intree en afscheidsredenen door: J. H. Westerhoff, T. H. v. d. Honert, J. Boskoop, — Etc. Etc.

229 **Verzameling lijkredenen** gehouden te Amsterdam op predikanten der Protestantsche, Remonstrantsche, Menonieten en andere gemeenten, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 25 stuks. 4o en 8o.

Deze verzameling bevat o.a.: Lijkrede op J. Temmink (door J. Boskoop). — Op F. de Bruin en M. Snethlage (door P. Noordbeek). — Op C. v. d. Bogaerde (door J. Esgers). — Op J. v. Staveren (door L. Beels). — Op R. Perizonius (door Th. A. Clarisse). — Op H. Schijn (door G. Maatschoen). — Op D. Cornelisz (door G. Maatschoen). — Op T. Nieuwenhuis (door K. de Vries). — Op C. Ruppius (door L. L. Beels). — Etc.

Verder noemen wij nog: Lijkrede op Willem Karel Hendrik Friso (door J. Boskoop). — Op denzelfde (door J. Tyken). — Op Maria Koninginne v. Gr. Brittannië (door P. Francius).

230 **Verzameling dissertaties** van Leden der familie **Bakker**. 1718—1810. 9 stuks. 4o.

231 **Dissertaties** van leden der familie **Hooft**. 1763—96. 4 stuks. 4o.

232 **Oude rechtsgeleerde dissertaties** van studenten geboortig van Amsterdam. Uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 30 stuks. 4o.

Men vindt hier dissertaties o. a. van leden der volgende families: v. Alphen. — Asser. — Beeldsnijder. — Boas. — v. Collen (2 st.). — Graswinckel. — Hasselaer (3 st). — v. Loon. — Nolthenius. — v. Notten. — v. d. Poll (2 st.). — Serrurier (Antwoord op een prijsvraag). — v. Swinden. — Etc.

233 **Dissertaties.** — Een dergelijke verzameling. 25 stuks uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 4o.

Hierin dissertaties van leden der families: Beels. — Bicker. — Clifford. — Hamel. — Hovi. — Ploos van Amstel (2 st.). — Roëll (2 st.). — de Vries (2 st.). — e.a.

234 **Dissertaties.** — Een dergelijke verzameling. 25 stuks uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 4o.

Bevat o. a. dissertaties van leden der families: Barels. — Carp. — Deiman. — Deutz. — Deutz van Assendelft. — Graafland (2 st.). — d'Orville. — Rendorp (4 st). — v. Wickevoort Crommelin. — Wits en Elias. e. a.

235 **Dissertaties.** — Een dergelijke verzameling. 35 stuks uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 4o.

Hierbij dissertaties van leden der families: Alewijn (5 st.). — van Beaumont. — Boendermaker. — Calkoen. — v. Coevenhoven. — Geelvinck. — Scholten (2 st.). — Six (2 st.). — de Vos Brouwer. e. a.

OMSTREKEN VAN AMSTERDAM.

236 R. **Rogman**, „**Plaisante Lantschappen** ofte vermakelijcke gesichten na t'leven geteekent door Roel. Rogman en gedruckt bij C. J. Visscher." Omstr. 1680. 14 bl. 4o. oblong.

Fraaie en zeer zeldzame serie, voorstellende gezichten in den omtrek van Amsterdam: Muiderberg, Sloten, Amstelveen, Spaarnwoude, Maarsen.

Eenige dezer fraai geëtste prentjes zijn beteekend met G R, de initialen van Geertruid Rogman, dochter van Roelant. Andere dragen het merk R R.

Fraaie drukken.

237 Kaart van Amsterdam en omstreken, bezuiden en benoorden het Y, door *G. Drogendam*, uitgegeven door *N. Visscher*, herdrukt door *R. en J. Ottens* (omstr. 1740). groot fol. — Gekleurd.

Interessante kaart, waarop b.v. alle buitenplaatsen zijn aangegeven.

238 **Omstreken van Amsterdam**. — Interessante verzameling gezichten in den omtrek van Amsterdam, uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 26 bl. fol. en 4o oblong.

Fraaie verzameling bevattende een keur van zeldzame blaadjes in bizonder scherpe afdrukken. — Wij noemen: 2 zeer merkwaardige XVIIe-eeuwsche prentjes: „Iandaimen Bogaerdt, onderweghe(n) Sloterdyck" en „Diemen, buyten Amsterdam", (door *C. J. Visscher*) met adres van *I. Ottens*; — 4 lange smalle etsjes, voorstellende: Sloten, Sloterdijk, Osdorp, Amstelveen; — etsjes door *Schoute, Writs, Spilman*, voorstellende Amstelveen, den Overtoom, Diemen, Aalsmeer, Zeeburg, Ouderkerk, Duivendrecht, Sloten, Sloterdijk, Uithoorn, „de herberg de Voetangel", enz.

Wij voegen hierbij een XVIIe eeuwsch gezicht van „de Waegh" (door *C. J. Visscher*), kl. folio.

239 **Omstreken van Amsterdam**, geteekend, gegraveerd en gedrukt. XVIe—XIXe eeuw. 7 bladen. in folio, 4o en 8o.

Hierbij twee teekeningen van Aalsmeer (door J. Stellingwerf en door J. Janson). — Gevecht met de Spanjaarden op den Diemerdijk, 1573, door *Hogenberg*. — „Beschrijving van de huizen die 23 Juli 1781 onder Thamen den Uithoorn als in de Menonite buurt onder Mydregt zijn afgebrand". Plano blad te Utrecht uitgegeven. — Een folio blad met twaalf dorpsgezichten bij Amsterdam (Sloterdijk, Amstelveen, Diemen, Durgerdam, Buiksloot, Zaandam, enz.).

240 A. **Rademaker**, Hollands Arcadia of de vermaarde rivier den Amstel, van Amsterdam af, door Ouderkerk, Abcoude, Baembrug tot Loendersloot, wederkerende langs de Wetering. Amst. *L. Schenk*, 1730. *Met 100 gezichten.* — Spiegel van Amsterdams zomervreugd, of de dorpen Amstelveen, Slooten, en den Overtoom. Amst. *L. Schenk*, (1730). *Met 20 gezichten.* — Hollands Tempe verherelykt, van Amsterdam af langs de Haarlemmer Trekvaart gaande verders door Sparewou, Sparendam, tot Marquette. Amst. *L. Schenk* (1730). *Met 30 gezichten.* — D. **Stopendael**, Het verheerlykt Watergraafs- of Diemermeer. Amsterdam, *A. en H. de Leth.* (1730). *Met 58 gezichten en 4 kaarten.* — 4 dln. in 1 bd. leder. fol.

Uitmuntende verzameling van 208 gezichten van buitenverblijven en tuinen in de omstreken van Amsterdam.

Fraai exemplaar in ouden band.

241 **A. Rademaker**, Hollands Arcadia, of de vermaarde rivier den Amstel, vertonende alle deszelfs lustplaatzen, heerenhuizen en dorpen, van Amsterdam af door Ouderkerk, Abcoude, Baembrug tot Loendersloot. Amsterdam. *L. Schenk*, 1730. *Met* 100 *gezichten*. h. leder. fol.

Eerste uitgave van deze fraaie verzameling gezichten van buitenplaatsen langs den Amstel.

Fraai exemplaar, in een band uit den tijd.

242 **De zegepraalende Vecht**, vertoonende verscheidene gesichten van lustplaatsen, heerenhuysen en dorpen, beginnende van Uitrecht en met Muyden besluytende. Amsteldam, *H. de Leth*. omstr. 1730. h. leder. 4o oblong.

Fraaie serie, bevattende 98 gezichten van de buitenplaatsen der Amsterdamsche patriciërs langs de Vecht in het begin der XVIIIe eeuw. Wij noemen b.v.: Sijbaalen, Zuylen, Harteveld (Mendes da Silva), Goudestein (v. Maersseveen), Hoogevecht, Otterspoor (Jacob van Lennep), Gansenhoef (J. E. Huidekooper), Nyenrode, Queekhoven (Kostschoole van P. Mannoury), Groenevecht (A. Rutgers), Overholland (Th. Huigens), Sterreschans, Nederhorst (Tuyl van Serooskerken), Petersburg (12 gezichten), enz.

Groot exemplaar.

243 **Watergraafsmeer. — M. Brouërius en D. Stopendael**, Het verheerlijkt Watergraafs- of Diemermeer. Amsterdam, *A. & H. de Leth*, (omstr. 1730). geb. 4o oblong.

Serie van 60 gezichten, waaronder vele buitenplaatsen: Reigersburg, Frankendael, Rozenburg, Zorgwijk, enz.

244 **J. B. Wellekens en P. Vlaming**, Dichtlievende uitspanningen. Bestaande in Herders-, Hoef- en Veldgezangen, Tafereelen, Brieven, enz. Amst., 1710. *Met aardige prentjes*. perk. 8o.

Schildering van het gelukkige leven der Amsterdamsche patriciërs op hunne buitenplaatsen. De auteurs beschrijven de buitens Elrijk (van v. d. Noot-Pool), Hogerwaert (van W. Vlaming), Voortwijck (van W. Backer Cz.), Endenhout (van J. Muyser), enz., verder vindt men hier gedichten betreffende de familiën Pool, Calkoen, Bogaert, e. a.

De prentjes geven gezichten van de buitens.

245 **C. Bruin**, De lustplaats Soelen. In dichtmaat uitgebreid. Amsteldam, 1723. *Met platen*. perk. 4o.

Fraai exemplaar op groot papier.

246 **D. Willink**, Amstellandsche Arkadia. — Amsterdamsche buitensingel. 2e dr. Amsterdam, 1732—38. 3 dln. h. leder. 8o. — Onafgesneden.

Bevatten verscheidene aardige gezichten in de omstreken van Amsterdam.

Fraaie exemplaren.

HAARLEM.

I. TEEKENINGEN.

247 **De Groote of St. Bavokerk van binnen.** Uitvoerige potloodteekening opgewasschen met O.I. inkt en wat kleur, toegeschreven aan **P. Saenredam.**

Hoog 38, breed 51.5 cent.

Zeer fraaie, en wegens hare nauwkeurigheid hoogst belangrijke teekening uit de eerste helft der XVIIe eeuw.
Zie de plaat.

248 **De Groote Markt en de Kerk te Haarlem.** Aardige teekening in sepia en O. I. inkt. XVIIIe eeuw.

Hoog 9, breed 15.5 cent.

249 **„De Schalkwijker poort te Haarlem".** Teekening in kleuren, door **H. v. D.** 1772.

Hoog 23, breed 33.5 cent.

250 **„De Kruyspoort te Haarlem 1566".** Teekening, gewasschen in O. I. inkt.

Hoog 9.5, breed 15 cent.

251 **De Logementen in den Haarlemmerhout.** Uitvoerige penteekening door **J. Kuyper.** 1791.

Hoog 36, breed 45 cent.

Merkwaardige teekening voor zeden en gewoonten. — Het is een feestdag en Haarlems burgerij is uitgetrokken om zich te vermaken met rijden en wandelen en in Den Hout voor de café's te rusten. Er zijn straatmuzikanten, een „Jan Pleizier," ruiters te paard, militairen.

Men denke hierbij aan de schets van Hildebrand: „Een onaangenaam mensch in den Haarlemmerhout."

252 **Gezicht bij het Pand in de Koningstraat, met de Groote Kerk op den achtergrond.** Teekening in O. I. inkt, door **K. Karssen,** (omst. 1830).

Hoog 17, breed 11.8 cent.

253 **Gezicht aan den wal.** Teekening, gewasschen in O.I. inkt, door **du Moulin.**

Hoog 19, breed 29 cent.

254 **Interessante verzameling schetsteekeningen van pittoresque hoekjes** in Haarlem en omstreken, in O. I. inkt en in kleuren, omstr. 1870. 9 bl. fol. en fol. oblong.

Wij noemen b.v.: In de kleine Houtstraat, — de kleine Houtpoort, — Stadhuis, — bank in de Groote Kerk, — een oud poortje, — Bloemendaal, — ruïne van Brederode, — enz.

255 **Gezicht op de Amsterdamsche Poort te Haarlem.** Potloodteekening, gehoogd met groene en witte tinten, door **J. C. Greive Jr.** omstr. 1870.

Hoog 19 5, breed 29 cent.

Fraaie teekening.

II. PLATTEGRONDEN. GEZICHTEN. HISTORIEPRENTEN.

256 Plattegrond van Haarlem, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong.

Een der oudste gedrukte plans van Haarlem. — Gekleurd exemplaar.

257 De inneming van Damiate, 1183. Het overzeilen van den ketting door de Haarlemsche schepen. Fraaie gravure door *N. Clock*, 1595. groot fol. oblong. — Muller, N°. 157.

Zeer zeldzame prent, in eersten staat, vóór het adres van *S. Kloeting* te Delft. De prent is opgedragen aan de regeering van Haarlem; onder de voorstelling is een 16-regelig vers van C. Schonaeus, den Haarlemschen rector.

258 Plan van Haarlem, door *F. de Wit.* omstr. 1680. roy. fol. oblong.

Fraai, gekleurd exemplaar.

259 „Gesigt van de seer beroemde koopstadt Harelem, geleegen in Holland aan het buyten Spaarn". *Leon. Schenk fecit et excud.* Amsterdam, 1720. 2 bladen. fol.

Zeer fraai gezicht, met levendige stoffage van schepen op het Spaarne.

260 Gezicht op de stad Haarlem. Door *J. v. d. Velde*, naar *P. Molijn*. Amsterdam, *R. & J. Ottens*, (omstr. 1750). 3 bladen. fol.

Fraai gezicht, op den voorgrond landelijke tafereelen; op het eerste blad de ruïne van het kasteel „'t Huys te Kleef".

261 „Afbeelding van de belegering der stad Haerlem, door Fred. Toledo, 1572—73. Te sien aan de Noordzyde der stad, van het huys ter Kleef (zynde het hoofd quartier)." Door *H. Spilman*. Haarlem, *B. Cleynkens*, (omstr. 1750). 3 bladen. fol. aaneengezet.

Samen hoog 68, breed 150 cent.

Deze groote prent is vervaardigd naar eene oorspronkelijke teekening, gemaakt tijdens het beleg.

262 2 Afbeeldingen van de Vischmarkt, door *C. Philips*, naar *H. Keun*. 1768 en 1769. 2 bladen. in-fol.

De plaats van het onderschrift is wit gebleven: men heeft dat gedeelte bij het afdrukken op de plaat afgedekt.

263 Beëediging des genootschaps Pro aris et focis. 5 Apr. 1787. — Beëediging van het regeeringsreglement, 5 Sept. 1787. — Door *J. de Wit* en *Jonxis*. 4 bl. fol.

In twee staten: vóór en met de letter.

Wij voegen hierbij een gravure in-quarto, voorstellende de beëediging van het reglement (vóór en met de letter).

264 „Gedenkzuil ter eere van L. Jz. Koster uitvinder der boekdrukkunst." Gravure door *D. Sluyter*, naar *H. P. Oosterhuys*. 1823. gr. fol.

In twee staten: vóór de letter, en proefdruk met de letter.

265 „Gedenkzuil ter eere van L. Jz. Koster." — „Hulde aan L. Jz. Koster. 1823." Door *D. Sluyter.* 2 bl. gr. fol. — „Proefdrukken."

266 **Gezichten en platte gronden** van Haarlem. XVIe—XIXe eeuw. 14 bladen. 8o, 4o en folio.

Wij noemen hiervan: Een duitsch XVIIe eeuwsch gezichtje op de stad uit de Emblemata van *D. Meissner.* — Groote plattegronden door *Hogenberg, Blaeu, de Wit* en *Covens en Mortier.* — Kaart der „Nieuwe vergrooting van den Haarlemmerhout", door *v. Varel* 1755. — Het Paviljoen. Aquatinta door *Hoogkamer,* — verschillende litho's enz.

267 **Prenten uit den Patriottentijd.** 11 bladen, waarbij proefdrukken, grootendeels folio.

Beëediging van het genootschap Pro Aris et focis, 1789, door *de Wit.* — Beëediging van het regeeringsreglement, 1789, door *de Wit.* — Het inrukken der militie in 1750 door *Fokke.* — Verbranding van een fameus libel, 1790. — enz.

268 **Historieprenten** betreffende Haarlem, XVIIe—XIXe eeuw. 19 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij verschillende bladen over het beleg door de Spanjaarden; — den martelaar Jan Smit (door *Jan Luyken*); — het beleg van Damiate (door *Akersloot*); — twee spotprenten op den Economischen Tak van de Maatschappij van Nijverheid. (1780). — Portret van den reus Daniel Cayanus, die in 1749 in Haarlem woonde. — enz.

III. PORTRETTEN.

269 **P. Cz. Bor,** beroemd historieschrijver, overleden te Haarlem. (1559—1635). 2 Portretten, het eene door *J. Matham,* 1625; het andere door *A. Zijlvelt,* omstr. 1680. 2 bl. fol.

Extra fraaie drukken.

270 **G. de Glarges,** vrijheer te Eslems in Henegouwen, raadpensionaris van Haarlem. (1559—1641). Zijn portret, kniestuk, door *J. Suyderhoef* naar *M. Miereveldt,* 1643. Zijn wapenschild op den achtergrond. Met 10-regelig Latijnsch onderschrift door G. Suerendonck. Adres van *M. Segerman.* fol.

Fraai portret.

271 **P. Jz. Kies,** burgemeester tijdens het beleg in 1572. Zijn portret, buste in ovaal, door *H. Goltzius,* 1581. Op den achtergrond een gezicht op de markt te Haarlem. Omschrift en beteekening in spiegelschrift. 8o.

Zeldzaam en fraai portretje.

272 **A. Tetrodius,** predikant te Haarlem, gest. 1618. Zijn portret op 36-jarigen leeftijd ter halver lijve, staande in zijn studeervertrek. Aan den wand een boekenplank met folianten. Rechts zijn wapenschild. Door *C. Coninck* naar *F. Grebber.* Met 4-regelig Hollandsch onderschrift door P. Scriverius. kl. fol.

Fraai, fijn gegraveerd portret.

273 Portret van den 100-jarigen Maria Kouwenhoven, wed. Kuykelier, geb. 1706, overleden in het Oudevrouwenhuis te Haarlem, in 1708. Teekening in rood en zwart krijt door W. H(endriks). 1807.

Ovaal, hoog 21 cent.

274 **Honderd-Jarigen.** — Portretten van 100-jarige mannen en vrouwen te Haarlem overleden in de 2e helft der XVIIIe eeuw. 11 bladen, waarvan 1 geteekend. 8o en 4o.

Merkwaardige verzameling zeldzame bladen. — Hierbij bijv. Willem Opperdoes, Waagmeester, op 100-jarigen leeftijd, door *C. v. Noorde*; hierbij een proef op Chin. papier. — Albertje Kluyskens, gest. 1800, 102 jaar oud. 2 verschillende anonieme portretten. — Hendrik Tilly, gest. 1767, 105 jaar oud; 2 verschillende portretten door *C. v. Noorde,* enz.

275 **Portretten van leden der regeering, staatslieden,** enz. XVIIIe en XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 30 bl. 8o, 4o. fol. en gr. fol.

Hierbij portretten van J. Canter Camerling (5 bl., waarbij proefdrukken), D. J. v. Ewijck, J. Gilles, P. L. v. d. Kasteele (7 bl., waarbij proefdrukken), C. J. de Bruyn Kops (groote litho door *Elmle*), P. Steyn, P. Jz. Kies, N. Ruyckhaver en N. v. d. Laan (de drie laatsten door *Houbraken*, op zeldzaam groot-folio formaat), Kenau Simons Hasselaar, etc.

Fraaie verzameling.

276 **Portretten van Haarlemsche Predikanten.** XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij portretten van Colonius (door *P. de Mare*, in 4 staten), J. Hasius (door *v. Zijlvelt*), Gu. Hattum (door *v. Zijlvelt*), A. Loosjes (litho door *v. d. Eynde*), J. W. Statius Muller (door *Sluyter*), W. Mobachius Quaet (door *Evans*), P. Schrijver (4 bl.), A. Rutgers (2 bl.), etc.

277 **Verzameling portretten van Predikanten**, die te Haarlem geboren zijn of daar verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 35 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie verzameling, waarvan wij noemen de portretten van: S. Gallaeus (door *R. de Hooge*), Ph. à Limborch (3 verschillende door *P. v. Gunst*), J. Nieuwenhuyzen (10 bl.), P. Nieuwland (door *Houbraken*), E. Taddel, J. Taffin (door *Blon*, afgesneden), H. H. Viervant (zwartekunst door *Hodges*), etc.

278 **Portretten van dichters** te Haarlem geboren of daar gevestigd. XVIIe—XIXe eeuw. 25 bl. 8o, 4o en fol.

Men treft hierbij o.a. aan: J. v. Walré (4 bl., waarbij een karikatuur), A. en V. Loosjes, Langendijk, J. v. Gysen (door *Folkema*), Bilderdijk (10 bl.), etc.

279 **Verzameling portretten van geleerden,** die tot Haarlem in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 24 bl. meest fol.

Fraaie verzameling. — Wij noemen o.a.: P. Scriverius (4 bl., waarbij door *I. v. d. Velde*, 1626), H. A. Schultens (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), Th. Schrevelius (door *Suyderhoef*, vóór en met het adres van *H. Focken*), P. Hofman Peerlkamp (groote litho door *Berghaus*), P. Bor (door *Matham* en door *Zijlvelt*), Mart. v. Marum (door *v. Senus*, fol., in 3 staten).

HAARLEM.

IV. HANDSCHRIFTEN.

280 **Van der Vinne**, célèbre famille de Harlem. — „**Geslagtregister van Van der Vinne**, welkers aantekening eerst is gedaan door Laurens van der Vinne Vincents zoon op het berigt hem gedaan door zijn vader en oomens als meede hetgeen hy uit oude geschriften heeft nagespeurt." *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 10 pages. gr. in-fol. — Puis quelques feuilles séparées

Cette généalogie est surtout intéressante pour les notices biographiques concernant le **peintre harlemois Vincent Laurens van der Vinne**, 1628—1702; aussi pour les autres membres de la famille ce document contient plusieurs notices biographiques intéressantes.

281 **v. d. Vinne.** — Copie du manuscrit précédent, avec des additions jusqu'au commencement du XIXe siècle, et avec quelques documents relatifs à la famille pendant cette époque. d. reliure. gr. in-fol.

Les additions concernent surtout les familles Pluym et Oukerke alliances des Van de Vinne.

282 **v. d. Vinne.** — La planche en cuivre originale du portrait d'Izaak van der Vinne, dessiné par J. Jelgersma, gravé à l'eau-forte par C. v. Noorde. 8o. — Dans un vieux cadre.

Provient de la famille Oukerke, alliance des v. d. Vinne.

283 **Pluym**, famille de Harlem. — „**Geslagt-registers** betreffende Grootvader en Grootmoeder van Oukerke, Grootvader en Grootmoeder Pluym, hunne broeders, zusters, kinderen en verdere nakomelingen". *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 16 pages. gr. in-fol. — Puis quelques feuilles séparées.

Parmi les alliances on remarque: Spillebout, Schut, v. d. Boogaard, Cardoes, v. Rees, v. Oukerke, v. Elsland, etc.

Les 3 manuscrits décrits sous les numéros 280, 281, 283 sont d'un grand intérêt pour l'historie des familles harlemoises.

284 **Album amicorum de J. Pluym**, de Harlem. vers 1800. Env. 50 feuilles conservées dans un album en veau doré. in-8 oblong.

Contient 49 inscriptions, dont plusieurs sont ornées de *dessins en couleurs*, parmi lesquels le portrait de sa mère et une vue dans le „Hout". On y remarque les noms de v. d. Vinne, v. d. Smissen, Smissaert, v. d. Vlugt, Beets, de Waal Malefyt, v. Wickevoort Crommelin, etc.

Cet album fut offert à J. Pluym à son départ pour l'Espagne.

285 „**Journaal van Jacobus Pluym** gehouden op zijne reise na Indiën, inden jaare 1804 & 1805." *Manuscrit de 88 pages, avec 6 dessins en couleurs.* d. reliure en vélin. pet. in-fol.

Journal de voyage aux Indes très intéressant. Une grande partie du manuscrit est occupée par la description de la visite au **Cap de Bonne Espérance** (pages 49—75). Cette description contient d'intéressants détails concernant la vie au Cap, nous relevons p. e. la description d'une vente publique d'esclaves.

La première partie contient le voyage de l'auteur à la **Mer Baltique** et au **Norvège** (pages 1—26).

Le manuscrit, qui est inachevé, se termine à l'arrivée de l'auteur dans l'île de Java.
Les 6 dessins en couleurs représentent:
„Het kasteel Kroonenburg te Helsingeur".
„Moem in de Oost zee".
„Wismar".
„Nevelinghaven in Noorwegen".
„Kaap de Goede Hoop te zien uit de Tafelbaay".
Profils de Java.
Manuscrit très bien conservé, inédit.

286 **Dossier de poèmes** en français et en hollandais manuscrits et imprimés, provenant de la famille Pluym, habitant la maison de campagne Belvédère à Overveen, commencement du XIXe siècle. Une ciquantaine de feuilles.

Dossier intéressant contenant plusieurs poèmes inédits. On y remarque e. a. deux feuilles autographes de **Bilderdijk**; poèmes de J. Ph. Meyer; des pièces intéressant les familles v. d. Vlugt à Overveen, Hartsen, Valckenaer, des chansons populaires, etc.

On y a joint **quelques dessins** dont 2 en couleurs, se rapportant à la maison de campagne de J. Valckenaer à Bennebroek. Un d'eux est intitulé: „Kaart van de Zandery op Kroesbeek; ter gedachtenis van den 61ste verjaardag van Mr. J. Valckenaer, 1820".

V. GEDRUKTE BOEKEN.

287 **S. Ampzing**, Beschrijvinge ende lof der stad Haarlem. Mitsgaders P. Scriverii Laurekranz von Laurens Koster, eerste vinder vande boekdruckerye. Haerlem, 1628. *Met fraaie prenten door J. v. d. Velde.* perk. 4o.

Een der fraaiste oude stedebeschrijvingen, ook om de mooie prenten door *J. v. d. Velde*, waarouder vooral de kerkinterieurs naar **Saenredam** de aandacht verdienen.
Zeer fraai exemplaar in ouden band. — Zeer zeldzaam in dezen staat.

288 **Th. Schreveli**, Harlemias, ofte.... de eerste stichtinghe der Stadt Haerlem, het toenemen en vergrootinge derselfden. Tweden Druk, met Figuuren en vermeerdert met historiesche Aanteekeningen tot 1750. Haarlem, 1754. *Met prenten.* 2 dln. perk. 4o.

289 **G. W. van Oosten de Bruyn**, De stad Haarlem en haare geschiedenissen, in derselver opkomst, aanwas, vergrootingen en lotgevallen. Eerste deel. Haarlem, 1775. *Met prenten.* h. linnen. fol. — Alles wat verscheen.

290 **C. de Koning Ldz.**, Tafereel der stad Haarlem en derselver geschiedenis. Haarlem, 1807. 4 dln. *met 16 platen door De Wit en Visser Bender.* perk. 8o.

Exemplaar op groot papier.

291 **J. Maas**, De rechtveerdige nagalm van Mariaas hervormde Doot-klock. De werelt en momus, of de domme onwetenheyt, en opgeblasene spotternye bespot. Ter voorkominge van alle, soo tegen groote als kleyne pasquillen en muyteryen. Amsterdam, 1695. *Met fraai medaillon-portret van den schrijver.* perk. 16o.

De auteur schildert het godsdienstig leven onder de Protestanten en de Katholieken in Haarlem. Hij spreekt ook uitvoerig over Balthasar Becker en zijn strijd tegen het geloof aan den duivel.

292 **Parnas vreuchden** ter onsterfelijker gedachtenis over het derde eeuwjaar van de uitvinding der noit volpreese boekdrukkonst door L. J. Koster, waarby gevoegd is de uitlegging van de gedenkpenning op het derde eeuwjaar. Haarlem, 1740. 4o.

Zeldzaam pamphlet met een curieus portret van L. J. Koster.

293 **Jaarzangen** van de broederschap van de aloude Rhetorijkkamer te Haarlem. „Trouw moet blijken". 80 stuks van de jaren 1773—1875. 4o.

Zeer zeldzame serie.

294 **Monument** van het driehonderdjarig bestaan der onveranderde Augsburgsche geloofsbelijdenis. Haarlem, *Sander & Co.* 1830. In origineelen band. folio.

Bevat o.a. de portretten van Luther en Melanchton, een allegorische prent, enz.

295 **Dissertaties.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Haarlem. Uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 25 stuks. 4o.

Hierbij zijn o.a. dissertaties van leden der familiën: v. d. Aa. — Baart. — v. Cattenburch. — Elout. — Enschedé. — Fiers Smeding. — Guepin (2 st.). — Huyghens (2 st.). — v. Lennep. — van Oosten de Bruyn. — Etc. — Etc.

296 **Topographie en geschiedenis.** — Verschillende werken. XVIIIe en XIXe eeuw. 8 dln. 8o.

Wij noemen: Ekema, Beleg van Haarlem in 1572 en 73. Haarlem, 1872. — Veegens, Haarlemsche vertelling uit den ouden tijd. — Wolff, Beschrijving der St. Bavo Kerk, 1845. *Met platen.* — Gedenkstuk van het voorgevallene binnen Haarlem, 1799. Haarlem, 1803 (op zwaar papier). — Leegwater, Haarlemsch wieg. 1706. — Etc.

OMSTREKEN VAN HAARLEM.

297 **„De Heereweg buiten Haarlem aan de Konijnsberg."** Fraaie teekening in kleuren door **H. v. Brussel.**
Hoog 20, breed 25 cent.

298 **„Haerlem".** Suite van een titel en 12 gezichten van dorpen en landschappen in den omtrek van Haarlem. *C. J. Visscher excud.* omstr. 1640. 13 bl. 4o oblong.

Interessante serie van aardige gezichten in de duinstreek: Zandvoort, met het „vierbake", — bij Heemstede, — het Huis te Kleef, — herbergen, bleekerijen, enz. Fraaie drukken.

299 **„10 Lantschappen nae 't leven geteeckent."** *E. v. d. Velde fecit, Leon. Schenck excud.* 10 bl. 8o oblong.

Zeer zeldzame serie fraaie etsjes voorstellende gezichten bij Haarlem (Hillegom, Spaarnwoude, Lis, „Pennincksveer", enz.).

Een paar blaadjes dragen het adres van *I. P. Berendrecht* te Haarlem.

300 **„Gesigten buyten Haarlem,** gedaan door *I. V(ander) V(innen).* „omstr. 1720. 12 bl. 4o oblong.

Merkwaardige serie fraai geëtste prentjes. Zij geven een zeldzaam aardig beeld van het buitenleven in die dagen. Men vindt hier bijv.: „De Herreberg Rustenburg." — „'t Dronken Huysie t'enden 't bos" — „Bij 't Menniste Bosie." — „De Tuynen langs 't Sparen." — „Half wegen Overveen." — Enz.
Fraaie drukken, hoogst zeldzaam.

301 **G. Tijsens,** Haarlemmer Duinzang, ter eere van deszelfs land- en watergezichten, van Sandvoordt af tot Haerlem. Amsterdam, *H. Bosch, over 't Meisjes Weeshuys,* 1728. *Met 12 prenten door C. J. Visscher.* folio oblong.

Fraaie serie, bestaande uit titelprent en 11 gezichten in den omtrek van Haarlem.

302 **H. Spilman en C. v. Noorde,** Aangenaame gezichten in de vermakelijke landsdouwen van Haarlem. Haarlem, 1761. Met 2 supplementen, 1762 en 1763. In 1 bd. h. leder (oude band). fol.

Fraaie serie van 66 gezichten in de omstreken van Haarlem: Overveen, Bloemendaal, Elswout, enz.

De serie met de Supplementen is zeldzaam. — Fraai exemplaar op groot papier.

303 **„De twaalf maanden,** naar teekeningen van *J. Cats,* berustende in het kabinet van J. Helmolt raad der stad Haarlem, in het koper gebragt door *I. de Wit Jz.* 1807." Serie van een titel en 12 bl. 4o oblong.

Deze aardige prentjes stellen gezichten voor in den omtrek van Haarlem.
Fraai, onafgesneden exemplaar.

304 **A. Loosjes,** Hollandsche Arkadia, of wandelingen in de omstreken van Haarlem. Haarlem, 1804. *Met kaart, 4 gekleurde platen en muziek.* h. leder. 8o.

305 **P. J. Lutgers,** Gezichten in de omstreken van Haarlem, naar de natuur geteekend en op steen gebragt. 1837—1844. gr. 4o.

Fraaie serie lithographieën: afbeeldingen van buitenplaatsen zooals: Meer en Bosch (Van Weede), Meer en Berg (Van Lennep), Kennemer-Oord (Teding van Berkhout), Duinlaan (Calkoen), Huis te Manpad (Van Lennep), Vredenhof, Waterland (Boreel), enz.
Zeldzaam. — Zeer fraai exemplaar.

306 **Merkwaardige verzameling gezichten** in den omtrek van Haarlem en in Haarlem; meest XVIIe en XVIIIe eeuw. 38 bl. 4o en 8o oblong.

Deze verzameling is met zorg bijeengebracht en bevat alleen fraaie exemplaren in scherpe afdrukken. — Het zou niet gemakkelijk zijn weder een dergelijke verzameling te vereenigen.

Wij noemen bijv. een zeldzaam XVIIe eeuwsch prentje (8o oblong) voorstellende „Santvort" (door *C. J. Visscher*); een gravure in kleuren „buiten Haarlem, op Schooten" door *C. v. N(oorde)*, tal van gravures door *H. Schoute*, *Spilman*, e. a. in Bloemendaal, Velzen, Overveen, afbeeldingen van de ruïne van Brederode, het huis te Kleef, Heemstede, Adrichem, enz.

Verder een serie van 9 etsen door *J. v. d. Velde* naar *P. Saenredam*: gezichten te Haarlem, waarbij kerkinterieurs, enz.

307 **Verzameling van verschillende gezichten** van de stad en de omstreken. Uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. Ruim 40 stks. opgezet in een album. h. leder. fol.

Merkwaardig album, bevattende verschillende zeldzame bladen. — Men vindt er prenten van de *v. d. Velde's*, *Brasser* (naar *Jan van Goyen*), *C. v. Noorde*, *v. Nieuwland*, *Rademaker*, *de Beyer*, *Spilman*, *Folkema*, *Le Veau* (naar *Weirotter*), e. a., en ten slotte twee teekeningen.

308 **Afbeeldingen van kasteelen, buitenplaatsen en dorpen** in den omtrek van Haarlem. XVIIe—XIXe eeuw. 27 bl. 8o, 4o, en folio.

Hierbij: de Ruïne van Brederode, groote aquatinta door *Hoogkamer*. — Velzen; Etsje door *Rogman*. — Plattegrond en afbeelding van de Luthersche Kerk te Beverwijk. — Overstrooming bij Halfweg, 1775, door *Fokke*. — Gezichten van Assumburg, 't Huis te Kleef, Heemstede, Spaarndam; — 4 etsjes door *I. v. d. Vinne*: „By 't out verbrant Huys", „'t Dronken Huijsie 't enden 't bos", „De Harreberg Emaus", „By 't Menniste Bosie". — Etc.

309 **Portretten van historische personen** afkomstig uit verschillende dorpen in de omgeving van Haarlem, of aldaar gevestigd. XVIIe—XIXe eeuw. 23 bl. meest folio.

Merkwaardige verzameling, waarbij vele fraaie bladen.

Wij noemen bijv. W. Baudartius, pred. te Lisse (door *A. Poel*), L. T. Piélat, pred. te Assendelft (door *D. Coster*), P. v. d. Ven, pred. te Zandvoort, C. Hartsinck, Raad van Neerl. Indië, overleden te Beverwijk (door *Houbraken*, 8o, op folio papier), de dames Wolff en Deken te Beverwijk (door *Portman*, in 2 staten, met de omslagen en de lofdichten), F. v. d. Pol te Bloemendaal (groote litho door *Calamatta*), de wonderdokter, Mr. Ploegh, „ons Kennemerlantsche wonder"; 4 fraaie portretten van F. W. Conrad, waterbouwkundige te Spaarndam, 3 portretten van Leeghwater den ontwerper van de droogmaking der Haarlemmermeer, etc.

———

ALKMAAR.

I. TEEKENINGEN.

310 **Alkmaar. — „De Groote Kerk te Alkmaar"** van binnen. Teekening in kleuren door **J. de Beyer** naar C. Pronk.
Hoog 32.5, breed 50.5 cent.

Hoogst merkwaardige en zeer uitvoerige teekening, een der fraaiste afbeeldingen van het inwendige der Groote Kerk; ongetwijfeld gedaan naar een 17e-eeuwsch schilderij.
Cabinet-Dupper.

311 **Alkmaar. — „Gezigt de oude Vriessche Poort" — Gezigt de oude Vriessche Poort bij de vest aan de Oostzijde." — „Gezigt de oude Vriessche Poort van buyten.** Schets is gemaakt 27 Jan. 1802, denzelfden maand afgebroken." 3 teekeningen in O.I. inkt en kleuren, door **J. A. Crescent.**
Ieder hoog 45.5, breed 33,5 cent.

312 **Alkmaar. — „Gezigt de Kennemerpoort buyten Alkmaar,** 1689, gecopieert van C. v. Wouden". Teekening in kleuren door **J. A. Crescent.**
Hoog 32, breed 48 cent.

313 **Alkmaar. — Het Metershuis bij het Waterpoortje.** Teekening met zwart krijt, opgewasschen met O. I. inkt. Omstr. 1820.
Hoog 24, breed 33 cent.

Fraaie teekening.

ALKMAAR.

II. *Plattegronden. Gezichten. Historieprenten. Portretten. Boeken.*

314 **Alkmaar.** — Eeuwigh-durende ordre of Almanach, waer naer de steden van Alckmaer, Hoorn en Enckhuysen aen de.... Staten van Hollandt ende West Vrieslandt sullen praesenteeren persoonen uyt den haren tot bekleedinge van de vergaderinge van de Staten Generael, enz. 's-Hage, *J. Scheltus*, 1676. plano.

Zeer zeldzaam blad.

315 **Alkmaar.** — „Gesigt van de seer beroemde koop-stadt Alckmaar, geleege in West-Vriesland, by de Boom-poort te sien". (Amsterdam), *L. Schenck fecit et excud.* (omstr. 1720). 2 bladen. gr. fol.

Fraai gezicht, rijk gestoffeerd.

316 **Alkmaar.** — „Gods slaande hand over Nederland door de pestsiekte onder het rund vee". Gravure door *J. Smit.* Daaronder een gedrukte tekst in 2 kolommen. „Amsterdam, *St. v. Esveldt* en te Alkmaar bij *J. Maagh.* 1745". plano.

317 **Alkmaar.** — Plattegronden en gezichten te Alkmaar, XVIIe—XIXe eeuw. 23 bladen. 8o, 4o en fol.

Wij noemen 3 groote plattegronden uit de XVIIe eeuw door *Blaeu* en *de Wit* (de laatste met en zonder zijn naam). — Brand van de kapel in 1760, door *Fokke.* — Een serie gezichten door *Rademaker.* — Enz.

318 **Alkmaar.** — **H. v. Born**, gedurende 4 jaren Luthersch pred. te Alkmaar, daarna te Amsterdam. Zijn portret op 54-jarigen leeftijd, ter halver lijve, in ovaal. Zwartekunst door *A. Blooteling* naar *Maes*, 1684. Onder het portret 4 regels Latijn en Hollandsch door H. Vos, en 4 regels Duitsch door J. Colerus. fol.

Mooie zwarte afdruk van dit fraaie zwartekunst-portret.

319 **Alkmaar.** — **Portretten van staatslieden en geleerden** te Alkmaar. XVIIe—XIXe eeuw. 21 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen. — Men merkt hierbij op: C. v. Foreest, raad te Alkmaar (door *Kobell*, in 2 staten, en door *A. Hulk*, Paris), Petrus Forestus, Corn. Bontekoe, medicus, (door *Halweg*), C. Drebbel (miniatuurportret, proef op groot papier), H. Lz. Spieghel (4 bl. waarbij door *Houbraken*, op extra-groot papier), S. Eikelenberg (fraai ex. van het portret door *Houbraken*, en 2 verschillende litho's), P. Nannius (2 bl.), R. Neuhusius rector (door *Suyderhoef*), etc.

320 **Alkmaar.** — **Portretten van predikanten** gevestigd of geboren te te Alkmaar. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. meest fol.

Wij vermelden: W. Muilman (door *Tanjé*), J. W. Statius Muller (door *D. Sluyter*), H. v. Olphen (zwarte kunst door [*Gole*]), H. de Ries (2 bl., waarbij door *W. Delff*), J. Smit (2 bl., waarbij een zwartekunst door *J. Gole*), Th. Ubink (door *v. Gunst*), etc.

321 **Alkmaar.** — C. v. d. Woude, Kronyk van Alkmaar. 's Gravenhage, 1746. *Met 21 gezichten door Rademaker.* — G. Boomkamp, Alkmaer en deszelfs geschiedenissen, Rotterdam, 1747. *Met groote plans en platen.* — S. Eikelenberg, Alkmaar en zijne geschiedenissen. Alkmaar, 1739. *Met platen.* — 3 dln. h. leder. 8o.

De hoofdwerken voor de geschiedenis en de topographie van Alkmaar.

---

322 **Amstelland.** — „Nieuwe accurate kaart van Amstelland met een gedeelte van 't Sticht, Rhijnlandt, en Noordhollandt, door *G. Drogendam*, uitgegeven door *N. Visscher* en tegenwoordig te bekome by *R. & I. Ottens*. (omstr. 1740). groot folio. — Gekleurd. — Eenige wormgaatjes.

Interessante, uitvoerige kaart van de omstreken van Amsterdam, belangrijk door de vermelding van vele buitenplaatsen, (die van v. Hemert, Bakker, Lintelo, v. Royen, enz.).

323 **Amstelveen.** — **„Amsterveen. 1691.”** Teekening in O. I. inkt. XVIIIe eeuw. Hoog 11.5, breed 16 cent.

324 **Amstelveen. Aalsmeer c. a.** — **Portretten van bekende personen**, die in deze dorpen gewoond hebben of daar geboren zijn (predikanten, dichters, etc.). XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling, waarvan wij noemen: L. Steversloot pred. te Kudelstaart bij Aalsmeer (door *R. Blokh.*), J. Munnikemolen pred. te Aalsmeer (door *Houbraken*, fol.), H. v. Herwerden pred. te Thamen (door *Vinkeles*, vóór en met de letter, en zijn grafmonument), W. v. Eenhoorn pred. te Aalsmeer (door *Houbraken*), Agatha Deken dichteres, te Amstelveen (door *Portman*, in 3 staten), A. Simons te Thamen (groote litho door *Last*), etc.

Amsterdam. — **Zie de Nummers 85—246.**

325 **Assumburg.** — **„'t huis Assenburg Anno 1650.”** Sepiateekening door **A. Rademaker.** Hoog 15, breed 23.5 cent.

326 **Assumburg.** — Gezichten van dit kasteel van de XVIIe—XIXe eeuw. 7 bl. fol., 4o en 8o oblong.

Wij noemen een fraaie afbeelding (ook wat de stoffage betreft) naar *D. Vinckeboons* met adres van *Clemendt de Jonghe*; een etsje van *P. Saenredam*; een ets van *L. W. R. Wenckebach*, etc.

327 **Beemster.** — „Ware afbeeldinge van de bedijckte Beemster-landen in 1644,” door *Balthasar Floris van Berckenrode*, gegraveerd door *D. van Breen*. — 6 bladen. fol.

Merkwaardige XVIIe eeuwsche kaart, kort na de drooglegging vervaardigd door den beroemden landmeter Balthasar Floris.

328*a* **Brederode.** — **De Ruïne van Brederode.** Aquarel door **G. Lamberts** naar 't schilderij van *Hobbema* in 't kabinet van Sir Rt. Peel te London.” Hoog 42.5, breed 59 cent.

328*b* **Brederode.** — Gezicht op de ruïne van het kasteel Brederode; ets uit het begin van de XVIIe eeuw. *Cum privil. IVL excud.*” 4o oblong.

Zeldzame prent. — Met 3-regelig onderschrift, beginnende: „Arnulphus Comes Hollandiae III”.

329 **Buiksloot.** — **H. L. van Lunen**, Den voorlooper der Waterlandsche of Buikslootsche Godsvrees, of eene naakte en opentlijke justificatie van de handelingen van den Kerkenraad van Buiksloot tegen haren Koster en Schoolmeester C. Croon. Amsterdam, omstr. 1700. 4o. — Onafgesneden.

Curieus pamphlet betreffende een berucht geval te Buiksloot, vooral interessant voor de populaire uitdrukkingen, die er in voorkomen.

330 **Diemen.** — **Portretten van vermaarde personen** geboren te Diemen, of die daar gewoond hebben. XVIIIe en XIXe eeuw. 17 bl. 8o, 4o en fol.

Merkwaardige verzameling fraaie bladen. — Wij noemen P. Nieuwland, wiskundige en dichter (door *Vinkeles*, in 4 staten, en 2 andere), P. Rendorp, dijkgraaf van de Diemermeer (door *Houbraken*, vóór en met de letter, 8o, en een ander in-fol.), J. J. Hartsinck (door *Houbraken*, 8o, groot papier), B. Bosch, pred., bekend Patriot (6 bl., waarbij zwartekunst door *Haid*, gravure door *Vinkeles*, vóór en met de letter, en andere), etc.

331 **Drechterland.** — „Caarte van Drechterlandt en de vier Noorder Coggen,” door *G. Straat* en *J. Harge*. Amsterdam, *H. de Leth*, 1736. 4 bl. fol.

332 **Edam.** — **„Edam 1664.”** 2 Teekeningen in O.-I. inkt. XVIIIe eeuw.
Elk hoog 11, breed 17 cent.

333 **Edam.** — **„'t Proveniershuys tot Edam”.** Teekening in O.-I. inkt, door **B. D. G.** 1770.
Hoog 13.5, breed 19.5 cent.

334 **Edam.** — **Portretten van predikanten**, gevestigd of geboren te Edam. XVIIe—XIXe eeuw. 11 bl. 8o, 4o of fol.

Hierbij: C. v. d. Ven (zwartekunst door *J. Groenewoud*), J. v. Schelle (door *J. Houbraken*), G. Puppius (door *J. Hondius*), J. Munnekemolen (door *J. Houbraken*), W. Muilman (zwartekunst door *Greenwood*), H. v. Garèl (2 bl.), etc,

335 **Edam, Monnikendam.** — Oude Plattegronden en gezichten dezer beide steden. XVIIe—XVIIIe eeuw. 9 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij groote fraai gegraveerde plans uit de XVIIe eeuw door *Blaeu* en *de Wit*; — De haven van Edam door *Sallieth*. — Enz.

336 **Egmond, Bergen e.o.** — Gezichten en historieprenten betreffende deze plaatsen. 13 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij: een afbeelding van den walvisch gestrand bij Egmond, 1764 door *C. v. Noorde*. — 3 afbeeldingen van gevechten met de Engelschen bij Bergen, Schoorl en Schoorldam in 1799 door *C. Brouwer*. — Verschillende afbeeldingen van de Abdy en het kasteel te Egmond. — Enz.

337*a* **Egmond-aan-Zee.** — **„Egmond op Zee.”** Teekening gewasschen in O.-I. inkt, toegeschreven aan **J. Ruysdael.**
Hoog 9.5, breed 17 cent.

337*b* **Elswout.** — **„Caerte van de landscheijdinge mitsgaders het accoord tusschen Elswout en Sandenhoef 13 May 1701.”** — 16 bladz. handschrift en een op perkament geteekende kaart. in-fol.

Wij voegen hierbij de bekrachtiging van het accoord door den Hoogen Raad, 8 bladz. op perkament. gr. fol.

338 **Enkhuizen.** — **Twee gezichten op Enkhuizen**, geteekend met O.-I. inkt. XVIIIe eeuw.
Elk hoog 11, breed 17 cent.

339 **Enkhuizen.** — **Gezicht op de haven van Enkhuizen en den Domtoren.** Teekening in O.-I. inkt door **P. Blauw.** 1802.
Hoog 46, breed 65.5 cent.

Fraaie, uitvoerige teekening.

340 **Enkhuizen.** — **De Zuidertoren of Drommedaris te Enkhuizen.** Teekening gewasschen in O.-I. inkt, door **G. L(amberts).** 1837.
Hoog 28.5, breed 16.5 cent.

341 **Enkhuizen.** — **De Domtoren te Enkhuizen.** Teekening in zwart krijt, door **J. A. Rust.**
Hoog 64, breed 44.5 cent.

342 **Enkhuizen.** — Plattegrond van Enkhuizen, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van de stad. — Gekleurd exemplaar.

343 **Enkhuizen.** — „Afbeeldingh der stadt Enkhuysen, soo als de selve geweest is voor de laeste vergrootingh, tot 1590”. Door *E. van den Hoof.* (omstr. 1670). fol.

Zeldzaam plan. — In den linkerbenedenhoek een gezicht op de stad.

344 **Enkhuizen, Medemblik e.o.** — Plattegronden en gezichten. XVIe—XIXe eeuw. 11 bladen, grootendeels folio oblong.

Men vindt hier groote fraai gegraveerde plans door *Blaeu, de Wit, Hogenberg;* — gezichten van de haven door *Sallieth,* — 3 teekeningen van een merkwaardige kaak-operatie te Bovenkarspel, omstr. 1820. — Enz.

345 **Enkhuizen. — H. Hageman**, van 1728 tot 1740 Luthersch pred. te Enkhuizen. Zijn portret, ter halver lijve; zwartekunst door *P. Louw*, met randwerk gegraveerd door *C. Philips Jr.* 1760. Met adres van *D. Weege.* fol.

Fraai exemplaar.

346 **Enkhuizen. — J. Hovius**, pred. te Enkhuizen, † 1674. Zijn portret, ter halver lijve, gezeten, zonder naam van graveur (door *Munnikhuysen*?). Met 8-regelig Hollandsch onderschrift door H. v. d. Meer. fol.

Fraai portret.

347 **Enkhuizen. — Portretten van staatslieden en rechtsgeleerden.** XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o. a.: Nic. Ruykhaver colonel onder Willem I, François Maelson (door *Wierix* en door *Houbraken*), J. Dz. Brouwer (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), D. Sonoy (3 bl.), etc.

348 **Enkhuizen. — Portretten van predikanten**, gevestigd of geboren te Enkhuizen. XVIIe—XIXe eeuw. 10 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij H. Groenewegen (door *C. v. Hagen*, en met adres van *G. Valck*), L. Homma (*W. Stalvoort, J. Cralinge excud.*), E. Poppius (3 bl., waarbij door *Delff*), H. Witsius (door *v. Gunst*), etc.

349 **Enkhuizen. — Portretten van geneeskundigen, wis- en natuurkundigen** te Enkhuizen. XVIIIe—XIX eeuw. 7 bl. meest fol. en gr. fol.

Wij noemen J. de Gorter (door *Houbraken*), P. Hendriks (litho *Soetens & fils*), J. F. L. Schröder (staalgravure door *Lange*), M. S. du Pui (groote litho), etc.

350 **Enkhuizen. — G. Brandt**, Historie van Enkhuizen. 2e druk, met Vervolg door S. Centen. Hoorn, 1747. *Met platen en portretten.* 2 dln. 1 band. leder. 4o.

Dit werk is geïllustreerd met de groot-folio portretten der admiraals Pieter Florisz, en V. Schram, een portret van F. Maelson, door *J. H. Wierix*, vier portretten door *H. Bary*, een plan, enz

351 **Enkhuizen.** — Handschrift van een wiskundig college te Enkhuizen, 1783—84, bevattende Reglement, een paar gedichten en 100 rekenopgaven met de uitwerking. *Handschrift* van 60 bl. perk. band. 4o.

Curieus handschrift. — De meesten opgaven zijn op rijm.

352 **Enkhuizen.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Enkhuizen uit de XVIIIe eeuw. 8 stuks. 4o.

Hiervan noemen wij de dissertaties van: A. Blok 1759. — L. J. Blok 1786. — J. de Jongh 1715. — F. Verbruggen 1717. — E. D. Werdenier 1783. etc.

353 **Gooi.** — Kaart van het Gooi, door *R. en J. Ottens*, omstr. 1740.

Hoog 51, breed 81 cent.

De belangrijkste oude kaart van het Gooi, opgedragen aan H. Bicker, schepen van Amsterdam.

Men vindt hierop vermeld al de buitenplaatsen te Bussum, 's Graveland en elders met de namen der toenmalige bezitters. Zoo o. a. Crailoo: de Heeren Renselaer; Berghuizen: Mej. de Wed. Heshuizen; Oud-Bussum: Mevr. de Wed. Hinlopen; in 's Graveland: de Heer J. Roeters, de Heer H. Bicker, enz.

Fraai exemplaar, zeldzaam.

354 **Gooi.** — Verschillende gezichten, uit de XVIIIe eeuw. 8 bl. 4o oblong.

Fraaie drukken van meest zeldzame blaadjes. — Bevat Laren, door *Spilman* en door *Graavé;* Hilversum, 3 verschillende door *Writz;* Kortenhoef door *H. Spilman* Muiden, Muiderberg, enz.

355 **Gooi.** — Kaarten, plattegronden en gezichten, XVIe—XIXe eeuw. 11 bladen 8o, 4o en folio.

Hierbij verschillende bladen betreffende Naarden (groote plattegronden, een uitvoerige gelijktijdige afbeelding van den moord der Spanjaarden in 1572 door *Hogenberg*). — Gezicht van de kerk en het rechthuis te Hilversum in 1762 en na den brand in 1766, 2 bl. door *Writz*. — Gezichten te 's Graveland, Laren, Blaricum, enz.

356 **Gooi.** — **Aanmerkingen** (Christelijke) op de sware aardbeevinge geweest 18 Sept. 1692. Neffens een kort verhaal en overweginge van de 8 schrikkelijke aardbevingen die er nu in 35 jaren herwaarts op verscheide plaatsen gevoelt en besuurt zijn. Vervat in een brief uit het Gooy, aan een heer tot Amsterdam geschreven. Gedrukt tot Utregt by *Willem Jansz.* 1692. 4o. — 18 bladz.

Deze brief is geteekend *Gooy den 27 September* 1692. *G. P. D.* Van de 8 hierin beschreven aardbevingen werd die van 18 Sept. 1692 vooral in de omstreken van Amsterdam waargenomen.

357 **Gooi.** — Verschillende werken en brochures betreffende het Gooi, Naarden, Muiden, Weesp. 6 st. 4o en 8o.

Wij noemen: Perk, Verslag omtrent de gebruikregten op de heiden en weiden in Gooiland 1842 — Hortensius, Opkomst en ondergang van Naarden 1866. *Met kaart.* — Koning, Het slot te Muiden, 1827. — Lofdichten op de voorstanders der oude constitutie te Weesp en andere curieuse pamphletten.

358 **'s-Graveland.** — Nieuwe kaart van Mynden en de 2 Loosdrechten, mitsgaders van 's-Graveland, nevens het gerecht van Breukelen en Loendersloot, door *N. Visscher.* (Amst., omstr. 1680). folio. gekleurd.

Merkwaardige kaart, waarop alle buitens langs de Vecht genoemd worden. Bij die te 's Graveland en Loosdrecht zijn meestal de eigenaars vermeld (Hooft, Bikker, v. Assendelft, Roeters, enz.).

359 **Grootebroek.** — Afbeelding van den brand te Grootebroek, 1694. Fraaie ets door *J. Luyken.* fol. oblong. — v. Eeghen, No. 256.

Haarlem. — Zie de Nummers 247—309.

360 **Haarlemmermeer.** — Afbeeldinge van zeker concept tot bedykinge van de Haarlemmer, Leydse en andere byleggende meeren, uitgevonden door J. B. Veeris, in 't koper gebrogt door D. v. Breen. Amsterdam, *N. Visscher, nunc apud P. Schenk* (omstr. 1700). dubbel folio.

361 **Heemstede.** — **„t'Dorp Heemste buyten Haarlem".** Teekening in O.I. inkt door **J. S(tellingwerf).**

Hoog 9, breed 14.5 cent.

362 **Heemstede.** — „'t Generale gezigt van de heerlykheyt Heemstede". Fraaie prent door *D. Stoopendaal.* Met adres van *I. Ottens.* omstr. 1700. fol. oblong.

363 **Heemstede.** — **Portretten van vermaarde personen** te Heemstede. XVIIe—XVIIIe eeuw. 11 bl., waarvan verscheidene in folio.

Hierbij fraaie XVIIe eeuwsche portretten van Adr. Pauw heer van Heemstede (door *Holsteyn, Moncornet*, e. a.), en van zijne echtgenoote Anna van Ruytenburgh (door *Holsteyn*), van de predikanten A. Voget, D. Serrurier, Th. v. Schelluyne (in-folio, door *Tanjé* en *Vinkeles*), etc.

364 **Den Helder, Schagen.** — Oude plattegronden en gezichten, waarbij geteekende. 7 bladen.

Hierbij: Projectie van een inlaagdijk tusschen Kijkduin en den Helder, oorspronkelijke teekening door W. Fleertman en M.....(?) 1722. 26 × 70 cent. — De reede van den Helder door *D. de Jong.* — Plan van Schagen door *Blaeu*, enz.

365 **Hoorn.** — Oude plattegronden, gezichten en historieprenten. XVIIe en XVIIIe eeuw. 12 bladen. in 8o, 4o en fol.

Wij noemen: 2 groote fraai gegraveerde plattegronden uit de XVIIe eeuw door *Blaeu* en door *De Wit.* — Oproer te Hoorn over de invoering van nieuwe accijnsen in 1470, door *Folkema* en door *v. d. Meer.* — Aardige gezichten op de Koepoortsweg naar *Pronk.* — Enz.

366 **Hoorn.** — **J. Brant**, in 1683 Remonstrantsch pred. te Hoorn, daarna te 's-Gravenhage en Amsterdam. Zijn portret, ter halver lijve. Zwartekunst door *Chr. Lubienietzki.* Met 6-regelig Hollandsch onderschrift door M. A. fol.

367 **Hoorn.** — **R. Hogerbeets**, staatkundige, bekend in de twisten der Remonstranten, geb. te Hoorn (1561—1625). Zijn portret op 58-jarigen leeftijd, borstbeeld naar rechts in ovaal, door *W. I. Delff*, 1619, naar *I. v. Ravesteyn.* Met 8-regelig Latijnsch onderschrift door S. P. S(criverius). *Divulgabat G. Basson.* 4o.

368 **Hoorn.** — **Verzameling portretten van predikanten**, te Hoorn woonachtig of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 28 bladen. 8o, 4o en fol.

De bladen zijn alle fraai bewaard. — Wij noemen: L. Kz. Aker (2 bl.), F. Costerus (2 bl.), E. M. Engelberts (door *R. Vinkeles*, 2 staten), Lubbert Gerritsz (door *W. Delff* en *I. Folkema*), G. Goedhals (door *Persyn*), J. Goedhals (door *v. Queboren*), N. Messchaert (door *J. P. Lange*), G. Puppius (door *Hondius*, en zwartekunst met adres van *Covens en Mortier*), L. Reeder (door *Vinkeles*), A. J. Roscius (3 bl., waarbij door *Delff*), A. Rutgers (door *v. d. Meulen*, vóór het inschrift), P. de Witte (door *J. Hofspanyon*), etc.

369 **Hoorn.** — **Portretten van historische personen** te Hoorn (staatslieden, geneeskundigen, enz.). XVIIe—XVIIIe eeuw. 18 bl. 8o en 4o.

Wij vermelden: H. Carbasius en N. v. Foreest, regeeringspersonen, R. Hoogerbeets (door *Bary* e. a.), de admiralen J. Cz. Meppel en Pieter Florisz (beide door *Houbraken*), Th. Velius (door *Matham*), Nic. Bulius dokter (door *Poel*), H. Hengstenburgh, etc.

370 **Hoorn.** — **D. Velius**, Chronyck van Hoorn.... begin, opcomen en gedenckweerdige geschiedenissen tot 1630. 3e druck. Hoorn, 1648. *Met plattegrond, plaat en 5 portretten door Th. Matham, J. v. Meurs e. a. naar J. à Ravesteyn e. a.* leder. 4o.

Fraai exemplaar.

371 **Hoorn.** — **C. A. Abbing**, Beknopte geschiedenis der stad Hoorn en verhaal van de stichting, voltooijing en verfraaijing van de Groote Kerk. Hoorn 1839. *Met platen.* h. leder. 8o.

372 **Hoorn.** — **P. Hellingwerf**, Hoornse beknopte bosschietery, dat is verhandeling wegens de kruytreekening tot alderhande stukken, als mede het werpen der bomben. Amsterdam, *J. Loots*, 1714. *Met afbeeldingen.* perkament. 8o.

Theorie van het kanon, zeer zeldzaam. Aan het begin van het werk, vindt men gedichten op den schrijver door J. A. v. Dam, e. a. In denzelfden band, van denzelfden schrijver: „Die tafelen sinuum tangentium et secantium, met de logarithmis van 1 tot 10000. Amsterdam, 1714."
Fraai exemplaar.

373 **Ipenstein.** — **Het kasteel „Ypestein". Afbeelding van den voorgevel.** Teekening in sepia opgewasschen met O.-I. inkt, door **C. Pronk.**

Hoog 15, breed 23.5 cent.

Fraaie teekening.

374 **Het zegenpralent Kennemerlant**, vertoont in veele gezichten van deszelfs lustplaetzen, adelijke huizen, dorp- en stedegebouwen; van Kastrikum door Heemskerk, Beverwijk, Velzen, Bloemendael, Haerlem, Overveen, Zantvoort, Vogelezang, Berkenrode, Heemstede, Bennebroek en Hillegom. Getekent en in 't koper gebragt door H. de Leth, beschreven door M. B. v. Nidek. Amsterdam, *A. & H. de Leth*, (omstr. 1760). 2 dln. 1 band. perkament. — folio.

Fraaie serie van 100 gezichten van buitenplaatsen gelegen tusschen Hillegom en Kastrikum. — Fraai exemplaar in ouden band.

375 **Huis te Kleef. — Gezicht op de ruïne van het Huis te Kleef.** Penteekening uit de XVIIe eeuw, in sepia, gewasschen in O.-I. inkt.

Hoog 27, breed 40 cent.

Fraaie en belangrijke teekening, door **Maes**, gesigneerd en gedateerd: 1649.

376 **Huis te Kleef. — „Boerderij 't oude Huis ter Kleef buiten Haarlem".** Penteekening in sepia en O.-I. inkt, eind XVIIIe eeuw.

Hoog 21, breed 30.5 cent.

377 **Huis te Kleef. — De boerderij het oude Huis te Kleef.** Teekening gewasschen in O.-I. inkt, door **G. Lamberts.**

Hoog 17.5, breed 25 cent.

Deze teekening vertoont het huis van de andere zijde als de vorige.

378 **Krommenie.** — „Afbeelding van Crommenie te zien op den weg van Wormerveer gaande na Crommenie. Hierbij is gevoegt die luysterryke optogt, 8 Maart 1788, synde de XLste verjaardag van Prins Willem V. gr. fol. oblong. — „Proefdruk".

Merkwaardige prent; op het gezicht van Krommenie ziet men alle huizen en moleus nauwkeurig afgebeeld, daaronder de optocht in 4 rijen. Onder de prent de namen der deelnemers.

379 **Laren. — „Der Roomsgesinden Bevaard, in het kooren te Laren op S. Janskerkhof". — „Laren, int Gooy".** — 2 Teekeningen in O.-I. inkt, uit de XVIIIe eeuw.

Elk hoog 12.5, breed 16.5 cent.

Twee aardige teekeningen door **J. Stellingwerf** uit de collectie van *A. Schoemaker.*

380 **Leegwater.** — „Gezicht op de Leegwater en het dorp de Kaag. (Zuidzijde). ± 1850. fol. oblong.

Zeldzame litho.

381 **Marken. — „Het eiland Marken.** Deeze schetse gevolgd naar de origineele in 1793 geformde kaarte door mij .... geadm. Landmr." Geteekende kaart.

Hoog 45, breed 65 cent.

382 **Medemblik.** — „Nieuwe kaarte van Medemblick en de vier Noorder Coggen", door *H. de Leth,* (omstr. 1735). 4 bladen. folio.

Fraai uitgevoerde kaart, met de wapens der Heemraden. Onderaan een groot vignet.

383 **Medemblik. — D. Burger van Schoorl,** Chronyck van Medenblik. Hoorn, 1767. *Met platen.* h. leder. 4o. — Onafgesneden.

384 **Medenblicker Scharrezoodtje,** ghevangen en ontweydt van verscheyden visschers, overgoten met een sangherssausjen door H. J. Prins, organist en voorzanger binnen Medenblick. Medenblick, 1650. *Met 1 prentje en muziek.* perkament. 8o oblong.

Zeldzaam liederboekje. — Bevat o. a. een gedicht op „Medenblick's opkomst, veranderingh, voor- en tegenspoeden".

385 **Monnikendam. — S. Bartholdi,** pred. te Monnikendam. Zijn portret op 66-jarigen leeftijd, borstbeeld in ovaal, zonder naam van graveur. Met 6-regelig Latijnsch en Hollandsch onderschrift door C. C. P. „t'Amsteldam by Marten Janss. Brandt Boeckverkooper inde Gereformeerde Catechismus. 1642". fol.

Voortreffelijke afdruk van dit fraaie portret (door Delff?).

386 **Monnikendam. — Portretten van predikanten**, gevestigd te Monnikendam, of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 23 bl. grootendeels fol.

Hierbij een merkwaardige verzameling bladen betreffende J. Nieuwenhuizen, stichter van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (15 bl.), portretten van J. H. Vorstius (vóór de letter), J. Stolp (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), P. Nahuys (door *J. Houbraken*), etc.

387 **Muiden. — Het Slot te Muiden in den winter**, in het midden der 17e eeuw. Op de slotgracht is men aan het schaatsenrijden en kolven. Teekening gewasschen in O.-I. inkt, naar een schilderij van Beerstraten.
Hoog 25.5, breed 33 cent.

388 **Muiden. — „t'Slot te Muyden, 1618"**. Teekening in O.-I. inkt. XVIIIe eeuw.
Hoog 9.5, breed 15 cent.

389 **Muiden. — Het Slot te Muiden.** Teekening gewasschen in O.-I. inkt en wat rood, (door **J. C. Greive Jr.**).
Hoog 23, breed 37 cent.

390 **Muiden.** — „De doot van Floris de V Grave van Holl. en ondergang van Gerrit van Velsen". Historieprent uit de XVIIe eeuw, gegraveerd door *E. Sillemans*, met adres van *C. Danckertz*. breed fol.

Curieuse volksprent in den trant van die, welke men nog op kermissen aantreft bij een draaiorgel. In het midden als hoofdvoorstelling de voorlezing van het vonnis van Gerard van Velsen; de ton met spijkers ligt gereed. Aan de beide zijden 6 voorstellingen van het drama, met berijmde spreuken en gedichten eronder. Een verhaal van het geval bevindt zich onderaan.

391 **Muiden.** — „Staatelyke optocht der Muider processie, voorgevallen in de nagt tusschen den 12 en 13 Aug. 1800". Curieuse houtsnede, waaronder een vers. „ Te Amsterdam, *by J. Wendel, in de tweede Angeliers Dwarsstraat, by de Angeliersgragt*". (1800). plano.

Hoogst zeldzame volksprent op het geruchtmakende bedrog te Muiden. Zie het pamphlet hierover (No. 392).

392 **Muiden. — „Het boek** der Muyder Chronyken". Pamphletje uitgegeven 1800. 8o.

Paskwil in Bijbelstijl gericht tegen den eigenaar van de Zoutkeet te Muiden. Het boekje is curieus voor de plaatselijke toestanden; zelfs de eendenkooi op den weg naar Diemen komt er in voor.

393 **Muiden. — P. Cz. Hooft**, drost van Muiden. Verzameling portretten uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 7 bl. fol.

Merkwaardige verzameling.
Hierbij het portret door *Matham* in 2 verschillende staten, een fraai portret naar het schilderij van *Sandrart*, met onderschrift van Vondel, het fraaie portret door *Houbraken* naar *Mierevelt*, etc.

394 **Muiden. Weesp. Gooi. Nederhorst-den-Berg**, etc. — **Verzameling portretten van vermaarde personen** uit deze streek. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bl. 8o, 4o. en fol.

Interessante verzameling, fraaie bladen. — Wij noemen bijv. Godard v. Reede, heer van Nederhorst den Berg (fraai XVIIe eeuwsch folio-portret door *C. Galle*, en een ander door *Aubry*), Balth. Bekker pred. te Weesp (door *v. Gunst*, en andere), Mr. M. C. v. Hall te Muiden (staalgravure door *Lange*), W. Muilman pred. te Muiden (door *Tanjé*), A. N. v. Pellecom te Kortenhoef, W. de Koning pred. te Nichtevecht (zwartekunst door *Bolomey*), A. J. Elzevie pred. te 's Graveland (door *Houbraken*), Mr. Gerrit Hooft meesterknaap van Gooiland (fraai folio-portret door *Houbraken*, 1758, op groot papier), G. Goedhals pred. te Blarikum (door *Persyn*, 1667, fol.), etc.

395 **Muiderberg**. — **„Muyderbergs kerk in Ruine 1670".** Teekening in O.-I. inkt, door **J. S(tellingwerf).**

Hoog 11.5, breed 16 cent.

396 **Muiderberg**. — „Ellenden klacht van het bedroefde Nederlandt, sedert 1672 tot den Allerheyligen Vloet van 1675". Fraaie prent in 9 afdeelingen; verschillende doorbraken, stormen en oproeren voorstellende, (door *Rom. de Hooge*). Daaronder een gedrukte beschrijving in 2 kolommen. plano. — Gedoubleerd.

Fraaie prent. — De hoofdvoorstellingen betreffen de doorbraken bij Muiderberg, tusschen Amsterdam en Haarlem, bij den Helder en bij Hoorn.
Fraai exemplaar.

397 **Naarden**. — „Belegeringe der stadt Naerden door den prins van Oranje 12 September 1673". *R. de Hooge fecit.* Amsterdam, *M. Doornick* (1673). fol. — Muller, No. 2495.

Fraaie en zeldzame historieprent.

398 **Naarden**. — „Belegeringe van Naarden". *R. de Hooghe fecit*, 1673. Hieronder: „Afbeelding en pertinent verhael van het belegeren en innemen der stadt Naerden, 13 Sept. 1673". (Gedrukte beschrijving in 4 kolommen). Amsterdam, *M. Doornick*, 1673. gr. fol. — Muller, No. 2500.

Deze ets stelt voor een uitgebreid plan der stad; op den voorgrond het prinselijke leger. — Zeldzaam.

399 **Naarden**. — **Portretten van personen** die in de geschiedenis van Naarden voorkomen. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Bevat zeldzame en fraaie bladen, waarvan wij o. a. vermelden: H. Regius medicus (door *v. Zijl* en door *Th. Matham*), J. Laurentius pred. (fraai XVIIe eeuwsch portret), A. Heidanus pred. (3 bl.), J. Esgers pred. (fraai folio-portret door *Tanjé*), J. W. v. Sypesteyn (litho), etc.

400 **Naarden**. — **F. A. Buis**, (A. N. J. Fabius), De wallen van Naarden. Breda, 1887. *Met 4 groote plans.* h. linnen. 8o.

401 **Nieuwendam**. — „Nieuwendam". Gezicht op het dorp. Gravure van het begin der XVIIIe eeuw.

Hoog 16, breed 95 cent.

402 **Oosterduin**. — „Oosterduin près d'Overveen". Gekleurde gravure door *J. B.* naar *H. Numan*. fol.

403 **Oostzaan**. — **A. Wesel**, van 1679 tot 1682 pred. te Oostzaan. Zijn portret, ter halver lijve; zwartekunst door *J. Gole*. Met 8-regelig Hollandsch onderschrift. fol.

Fraaie druk.

404 **Overveen**. — **„Bij Overveen".** Teekening in O.-I. inkt door **V. v. d. Vinne.**

Hoog 18, breed 25 cent.

405 **Petten**. — Gezicht op het dorp Petten. (Amsterdam), *C. J. Visscher excud.* (omstr. 1620). fol.

Fraaie gravure van C. J. Visscher, met een afzonderlijk gezicht op het „Gasthuys". Links op de prent ziet men den merkwaardigen vuurtoren „Vier-boet".

406 **Petten**. — „Dijkgraaf en Hoogheemraetschap der zeeweeringen van den Hondsbossche en duynen tot Petten", door *J. Spruytenburgh*. Amsterdam, *H. de Leth*, 1730. — Fraai gekleurde kaart.

Hoog 67, breed 88 cent.

Met de wapens der heemraden (De Smet, v. Vladeracken, enz.).

407 **Petten**. — Dezelfde kaart op zijde gedrukt, en fraai gekleurd.

408 **Petten.** — Kaart van de Hondsbossche zeeweering, door *J. Peereboom* en *N. J. Peterse.* 1806. Gekleurd.

Hoog 81, breed 93 cent.

Zeldzame kaart, met de fraai gekleurde wapens der heemraden.

409 **Purmerend.** — **J. Goedhals**, pred. te Purmerend, daarna te Delft en in het leger van Frederik Hendrik prins van Oranje. (1610—1673) Zijn portret, buste in ovaal. Zwartekunst door *J. Verkolje.* Met 4-regelig Hollandsch onderschrift door Q. Kleynoven. 4o.

410 **Purmerend.** — **Portretten van bekende personen**, die tot Purmerend in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen J. J. Mauricius, pensionaris, Gouverneur-Generaal van Suriname (door *Tanjé*, 1753), Mr. Frans Banning Kok heer van Purmerland (door *Houbraken*, op extra groot papier), B. Nieuwentijt, dokter (door *v. Gunst*), de predikanten: J. Wesselius (door *Houbraken*, fol.), J. Temmink (idem, en andere), D. Knibbe (door *v. Gunst* en door *Bouttats*), J. Boon (door *Walter*), etc.

411 **Schellingwoude.** — „Schellingwoudt". Gezicht op het dorp. Gravure van het begin der XVIIIe eeuw.

Hoog 16, breed 95 cent

412 **Schermer.** — Opmeting van eenige perceelen in der Schermer aan den ringvaart geauthoriseert door *M. v. Twuyver.* „*v. B. fecit* 1724". Geteekende kaart.

Hoog 29, breed 37.5 cent.

413 **Spaarndam.** — **2 Gezichten aan den dijk te Spaarndam.** 2 Potloodteekeningen door **J. C. G(reive) Jr.** „10 Feb. 1857".

Elk hoog 25, breed 33 cent.

414 **Swanenburg.** — „Swanenburch, Gemeenlants Huys van Rynlant, gelegen tussen Haerlem ende Amsterdam". Serie van 8 bladen door *P. Post*, 1654. fol. en dubbel folio.

Fraaie serie. De platen stellen de gevels en de plattegronden van het gebouw voor. Op het eerste blad een gezicht van het geheele huis en een kaart van de ligging.

415 **Uitgeest.** — **„Uytgeest".** Gezicht op het dorp van het weiland uit. Teekening in O.-I. inkt. XVIIIe eeuw.

Hoog 16, breed 22 cent.

416 **Velzen.** — **„Kerk te Velsen booven Harelem".** Teekening in O.-I. inkt door **van Kessel.**

Hoog 22.5, breed 19 cent.

417 **Vlieland.** — **E. Esausz den Heussen**, Den christelijcken visscher, voorghestelt by forme van 't samensprekinge tusschen een visscher ende predikant; tot onderwijsinghe van alle visschers ende zee-varende luyden. Delf. *S. Cloeting.* 1650. *Met prentjes en muziek.* 12o. — Een weinig gevlekt.

Bevat benevens de christelijke samenspraak nog een reeks van liederen en gebeden ten dienste van visschers en andere zeevarenden. De schrijver was predikant op Oost-Vlielandt. — Hoogst zeldzaam.

418 **Weesp.** — **„d'Stat Weesp aen de zij van de Vegt, voor de uytlegging te zien. 1659".** 2 Teekeningen in O.-I. inkt. XVIIIe eeuw.

Elk hoog 11.5, breed 18 cent.

419 **Weesp, Muiden.** — Gezichten, plans en historieprenten betreffende deze twee steden. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bladen. 8o, 4o. en folio.

Hierbij verschillende plans; prentjes betreffende den moord van Floris V; gezicht van „'t Huys te Muyden" (door *C. J. Visscher*). — Een aardig gezichtje van de echo te Muiderberg door *N. v. d. Meer*, 1769, enz.

420 **Weesp. — J. Colerus**, van Dusseldorf, in 1678 Luthersch predikant te Weesp, later te Amsterdam en 's-Gravenhage. Zijn portret, op 47-jarigen leeftijd, ter halver lijve, zittende in zijn studeervertrek. Zwartekunst door *J. Gole* naar *J. Voorhout.* 1694. Een 8-regelig Hollandsch vers door E. Eyben onder het portret. Met adres van *J. Ottens* te Amsterdam. fol.

421 **Weesp. — J. Colerus.** Zijn portret, ter halver lijve, staande, door *J. J. Wilant* naar *J. F. Bodecker.* Met 4-regelig onderschrift in het Hollandsch door H. v. Born, in het Duitsch door H. Vos. Met adres van *J. de Ram* op den Dam. fol.

422 **Wormer.** — „Jacob Janse, gebooren te Amsterdam, 1698, overleden te Wormer 1808". Kleurendruk door *J. W. Caspari* naar *B. C. v. Ranswijk.* Uitgeg. te Zaandam, door *H. v. Aken.* fol. — „Proefdruk."

Curieus portret. — De 110-jarige zit in zijn stoel, in zijn kamerjas, met den slaapmuts op.

Hierbij: „Levensschets". plano-blad gedrukt te Westzaan, 1808.

423 **Zaandam. — „Gezigt op de Bulle-kerk uit de Zaan te zien te Zaanredam, 1793".** Teekening met potlood, opgewasschen met O.-I. inkt.

Hoog 17.5, breed 45 cent.

424 **Zaandam. — Roeiwedstrijd te Zaandam, 24 Juli 1852.** Teekening in kleuren door **E. Koster.**

Hoog 17, breed 24 cent.

425 **Zaandam.** — „Het scheep- en kooprijk Zardam aan de Oost- en Westzijde van den stroom de Zaen in Noort Kennemer landt, uit het Y te zien". *H. de Leth fecit, And. et H. de Leth, excud.* Amstelod. (omstr. 1720). 2 bladen. gr. fol.

Zeer fraai gezicht, het Y is levendig gestoffeerd met allerlei schepen.

426 **Zaandam. — R. Petri**, van 1608 tot 1612 pred. te Zaandam, daarna te Amsterdam en Utrecht. Zijn portret, ter halver lijve, door *C. v. Dalen* naar *A. v. Nieulandt.* Met adres van *C. J. Visscher.* Met 4-regelig Latijnsch en Hollandsch onderschrift. fol.

Voortreffelijke druk van dit fraaie portret.

427 **Zaandam. — G. Puppius Hondius** van Hoorn, van 1691—1698 pred. te Zaandam, later te Amsterdam. Zijn portret ter halver lijve, in ovaal. Zwartekunst door *N. Verkolje* naar *L. v. Breda.* Met 4-regelig Hollandsch onderschrift. Met adres van *Nic. Visser* te Amsterdam. XVII eeuw. fol.

Fraai portret.

428 **Zaandam. — Portretten van predikanten en letterkundigen** te Zaandam. XVIIe—XIXe eeuw. 8 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen: G. v. Orden, numismaat (litho), Bartel Jacobs, de eerste Hervormde leeraar van Zaandam (door *Veelwaard*), R. Petri (door *v. Dalen*, fol.), Simon Simonides (door *H. Bary*, groot fol.), etc.

429 **Zaanstreek. — „Aan de Zaan".** Twee aardige teekeningen in O.-I. inkt. Eind XVIIIe eeuw.

Elk hoog 14.5, breed 25.5 cent.

430 **Zaanstreek.** — „Collecte gedaan in Holland en West-Vriesland voor de verdrevene Piemontoisen op 10 Sept. en volgende dagen 1731". Prent in 6 afdeelingen, daaronder een vers door Cl. Bruin in 3 kolommen en opgaaf der sommen opgehaald in de verschillende steden en dorpen. fol.

Vooral de Zaanstreek gaf veel in deze collecte.

431 **Zaanstreek, Purmerland en Wormer.** — Geteekende, gegraveerde en gelithographeerde oude topographie. 16 bl. 8o, 4o en folio.

Wij noemen: twee **teekeningen** van Westmeisen door **J. Stellingwerf**, 1727. — **Schetsteekening** van Castricum, omstr. 1850. — Litho's betreffende het volksleven aan de Zaan door *Madou*. — Groote plans van Purmerend door *Blaeu* en *de Wit*. — Enz.

432 **Zaanstreek. — Portretten van historische personen** uit de Zaanstreek (staatslieden, rechtsgeleerden, letterkundigen, predikanten). XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. 8o, 4o en fol.

Belangrijke verzameling. — Men vindt hierbij o.a. Lieve Geelvinck, heer van Kastrikum (door *Houbraken*, 2 verschillende portretten), J. Hovius te Wormer (fraai XVIIe-eeuwsch portret, folio), J. v. Marle, pred. te Oostzaan (door *Tanjé*, fol.), J. d'Outrein, pred. te Oostzaan (door *v. Gunst* en door *Philips*), H. Pauw, pred. te Krommenie, Pieter Pietersen, doopsgezind leeraar te Oostzaan (2 bl.), A. Rutgers, pred. te Oostzaan (door *v. d. Meulen*, groot folio), A. Widmarius, pred. te Uitgeest (fraai XVIIe-eeuwsch portretje), etc.

433 **Zaanstreek. — A. Loosjes**, Beschrijving van de Zaanlandsche dorpen, met aanteekeningen vermeerderd door P. Loosjes. Haarlem, 1794. *Met kaart en 8 aardige dorpsgezichten.* h. linnen. 8o.

Zeer fraai exemplaar.

434 **Zaanstreek. — Tableaux** des costumes, moeurs, coutûmes et vues, de la Nord-Hollande, de Zaandam, Broek, Alkmaar, Assendelft, et de l'île de Marken. Amsterdam, *E. Maaskamp.* omstr. 1820. *Met 15 platen.* gecart. 4o oblong.

Interessant cahier, waarin men datgene heeft afgebeeld wat den vreemdeling het meest opvalt in Noord-Holland: gezicht op Broek-in-Waterland, het huisje van Czaar Peter, een plezierjacht en een Noordhollandsche sjees, kostuums van vrouwen en kinderen („une femme d'Assendelft portant des jupes de soixante aunes de différentes étoffes, posés sur des coussins, bien forts atachés aux hanches"), etc.

435 **Zaanstreek. — J. Honing**, Geschiedenis der Zaanlanden. Zaandijk, 1849. *Met kaarten en 2 portretten.* 2 dln. h. linnen. 8o.

Fraai exemplaar.

436 **Zaanstreek.** — Verschillende werken. 6 dln. 4o en 8o.

Wij noemen: Noord-Hollands ontrusting ofte oproering tot Oost en West Zardam, Workum, Krommenye. 1678. — Sandwijk, Beschrijving van Purmerend, 1839. *Met platen.* — Jongewaard, Iets over de constitutie van West Zaanen, voor 1795. West Zaan, 1796. — Gedenkteken op het graf van M. Robol, Pastoor van Krommenye, Westzaanen en Wormerveer, 1772. — Schotel, Zeden en gebruiken aan de Zaanstreek. 1874. *Met platen.* — Van Enst Koning, Het Huis te Ilpendam. 1836. *Met plaat.*

437 **Zandvoort.** — Afbeelding van de walvisch aangespoeld bij Noordwijk en van daar naar Zandvoort „weg gestrand". 4 Jan. 1629. Gelijktijdige gravure door *C. Kittensteyn* naar *P. Molijn.* fol. oblong.

Zeldzame prent. — Het Hollandsche versje onder de prent ziet er een slecht voorteeken in: „God wende 't quaed van ons en 't lieve vaderland".

438 **Zandvoort.** — Historieprenten betreffende Zandvoort. 7 bladen meest folio.

Verzameling zeldzame bladen. — Merkwaardig zijn de afbeeldingen van verschillende walvisschen bij Zandvoort aangespoeld zooals die van 1762, door *Spilman*, *v. Noorde*, e. a. en die van 1791, door *Overbeek*, vóór en met de letter, enz.

439 **Zijpe. — D. Az. Valckoog**, Kronycke van Leeuwenhorn, voortijden omtrent der Zijpe in West-Vriesland, over veel hondert jaren verdroncken, met noch alle handelingen, bedijckingen, ende inundatien, 1552—1598. Eensdeels in rijme gestelt. Alckmaer, *Symon Cornelisz. Brekengeest*, (omstr. 1640). perk. 16o.

Hoogst zeldzaam volksboekje, met curieuze liedjes over de droogmaking van de Zijpe en de bedijkers, zooals: „Een beklagh van de Dijckmeesters, Basen en Hanskuyers, die op den Zijpe wercken". — „Een t'samensprekinge van twee Schagher boeren, die al te met onder de Zeedijck laghen te loeren". — „Een rustigh liedeken van het vermaerde dorp Schagen: stemme: Geeft mij te drincken".

De berijmde „Chronijck vande Zijpe" is zeer curieus, en geheel in den naieven middeleeuwschen stijl.

440 **Noord-Hollandsche eilanden.** — Gezichten op Texel, Wieringen en Marken. XVIIIe en XIXe eeuw. 10 bladen, waarvan de meeste in folio oblong.

Hierbij een **sepiateekening** uit de XVIIIe eeuw: „Westerlant op Wieringen" 1667. — Het dorp de Waal op Texel door *v. Kuyck.* 1760. — 2 gezichten op de haven van Texel door *Sallieth.* — Gezichten van overstroomingen, enz.

441 **Noord-Hollandsche Eilanden en Ameland.** — P. v. Cuyck, Beschrijving van eenige oudheden gevonden in een tumulus op Texel. Amst. 1780. *Met platen.* — P. Harting, Het eiland Urk. 1853. *Met platen.* — F. Allar, Het eiland Urk. Amst. 1857. *Met kaart.* — Id., Ameland. 1857. *Met kaart.* — Id., Vlieland. 1857. *Met kaart.* — 5 stukken. 8o.

NOORD- EN ZUID-HOLLAND.

Geteekende en gegraveerde kaarten, series en verzamelingen stads- en dorpsgezichten, plattegronden, historieprenten, portretten, boeken en pamphletten.

442 „Hollandiae Batavor. veteris insulae et locorum adjacentium exacta descriptio. *Michaelis Tramezini formis, ex Pontificis Max. de Veneti senatus in proximum decennium privilegio.* 1558. *Jac. Bossius Belga in aes incidebat.*

Hoog 50, breed 36 cent.

De eerste wetenschappelijke kaart van Holland, gegraveerd door een Hollander, uitgegeven te Venetië. Zij is merkwaardig voor de kennis van den toestand der meeren en plassen in Noord-Holland in de XVIe eeuw.

Facsimile in 25 ex. gedrukt.

443 Kaart van Noord- en Zuidholland, door *Jac. v. Deventer.* (Antwerpen, *A. Ortelius*, omstr. 1580). folio oblong.

Fraai gekleurd exemplaar dezer merkwaardige oude kaart.
Fraai ornamentblad.

444 „Beschrijvinge vande vermaerde stroemen, Tvlie ende Tmaersdiep, opstreckende inde Zuyder Zee voerby Enchuysen tot Amstelredam, met alle de sande(n) plaeten en(de) ondiepte(n) op de selve stroemen gheleghen". Paskaert door *L. J. Wagenaer*, 1583, gegraveerd door *J. à Deutecum.* breed folio. — Gekleurd.

De eerste gedrukte paskaart van de Hollandsche zeegaten. - Zeer zeldzaam.

445 Kaart van Noord- en Zuidholland, door *G. Mercator*, (omstr. 1600). folio oblong. — Gekleurd.

446 Kaart van Noord- en Zuidholland, door *P. Kaerius.* Amsterdam, 1617. folio oblong.

Fraai gegraveerd blad, zeldzaam.

447 Kaart van Noord- en Zuidholland, door *W. Blaeu.* (Amst., omstr. 1640). folio oblong.

Fraai gekleurd exemplaar, met goud gehoogd.

448 Kaart van Rijnland en Amstelland, door *W. Blaeu.* (Amsterdam, omstr. 1640). folio oblong.

Bijzonder exemplaar, fraai gekleurd en met goud gehoogd.

449 Vier speciaal-kaarten van Noord- en Zuidholland, uitgegeven door *N. Visscher.* (Amsterdam, omstr. 1680). 4 bladen. folio oblong.

Noordholland. — Kennemerland en Westfriesland. — Rijnland en Amstelland. — Delfland en Schieland.

Bijzondere exemplaren: fraai gekleurd en met goud gehoogd.

450 „Carte nouvelle de la Comté de Hollande et de la Seigneurie d'Utrecht". Amsterdam, *Covens en Mortier* (omstr. 1720). 20 bladen. fol. oblong, vormende tezamen een kaart van ongeveer 2 × 3.5 Meter.

Fraaie kaart, zeer zeldzaam compleet.

451 „Nieuwe kaart van Zuid-Holland en Utrecht, in welke nauwkeurig worden aangewesen de graafschappen, enz., in de overstromingen van 1726 onder water geset". Amsterdam, *Covens en Mortier*, (omstr. 1726).

Hoog 119, breed 125 cent.

Belangrijke kaart. De overstroomde landen zijn met groene kleur aangegeven.

452*a* Verzameling kaarten van Noord- en Zuidholland tezamen. XVIIe en XVIIIe eeuw. 16 bladen. folio oblong, meerendeels gekleurd.

Men vindt hier de kaart van *H. Hondius* (1629), *Janssonius, Blaeu, De Wit, Visscher, Danckerts, Allard, Caroli, enz.*

452*b* Verzameling kaarten van Zuidholland en van verschillende gedeelten ervan (Delfland, Schieland, Rijnland), uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 18 bladen. folio oblong.

Men vindt hierbij de kaarten van *Balth. Flor. v. Berckenrode*, uitgegeven door *H. Hondius*, 1629, kaarten van *Blaeu, de Wit, Visscher*, enz.

452*c* Kaarten van Noordholland en van verschillende gedeelten, uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 20 bladen. folio oblong.

Fraaie verzameling. — Wij noemen de kaarten van Noordholland door *Blaeu, De Wit, Visscher*, enz. — Vervolgens verschillende kaarten van Rijnland en Amstelland, door *Hondius*, 1629, *Janssonius*, 1641, *De Wit, Visscher*. — Kaarten van de Haarlemmermeer door *Bolstra*, 1740 en *Tirion*, 1745, — kaarten van Amstelland en Gooiland door *Covens & Mortier* en *Tirion*, — kaarten van het Noorderkwartier, van de polders (Zijpe, Purmer, Beemster, Wormer, Waterland op één blad) door *Sinck*, 1623, uitgeg. door *Janssonius*. — enz.

453 **Ruïnes in Holland.** *I. W. fecit Robbertus de baudous excudit Amstelodami 1616.* 6 bl. 4o oblong.

Deze uiterst zeldzame serie door **Jan van de Velde** beeldt de volgende ruïnes af:

„Teylinghen".
„Egmont op de Hoeff".
„T'Clooster tot Rynsburch".
„T'huys te Cleef by Haarlem".
„Weerdenburch".
„Rossum".

Zeer fraaie drukken, eerste staat.

454 **De twaalf maanden door J. van de Velde.** *C. J. Visscher excudebat.* Uitgegeven door *N. J. Visscher*. 12 bladen. fol. oblong.

Zeer fraaie serie, waarvan elk der maanden (op één na), een (anoniem) Hollandsch landschap voorstelt. Deze gezichten zijn zeer interessant en behooren tot de merkwaardigste afbeeldingen van het platte land in de XVIIe eeuw. Op de achtergronden heeft de graveur zich eenige vrijheid veroorloofd, voornamelijk door een heuvelachtig verschiet aan te brengen.

Op een exemplaar, verkocht in onze veiling Oud-Nederland, December 1906, (onder No. 194) stond in XVIIe-eeuwsch handschrift vermeld, welke landschappen voorgesteld zijn. Wij geven hier het lijstje:

Januarius. — „Het groot Hoff int graven Haegh".
Februarius. — „Campen aan de Zuiderzee".
Martius. — „De wech naer Hillegom van Lis".
Aprilis. — „Het Leeprosen huys by Haerlem".
Maius. — „Beervout Hofstede by Lieden na Alpen".
Junius. — „Ouwerkerk nae Apkou toe".
Julius. — „Kleppel Mans beurt by Rotterdam".
Augustus. — „Groenendal inde Kremperwaert".
September. — „Van Woerden halfwech Alpen".
October. — „Een gesichten van Palarma in Sichilien".
November. — „Brouwery wyck te...."
December. — „Delfshaven van achteren".

Zeer fraaie drukken. — Zeer zeldzaam.

455 **Beroemde kasteelen**. *C. J. Visscher fecit et excud. Anno 1617.* 4 bl. 4o oblong.

Zeldzame serie fraaie gravures. — Bevat: 't Slot te Muyden. — 't Slot te Purmerendt. — 't Slot t'Abcou. — Toutenburch te Vollenhove.
Zeer fraaie drukken.

456 **Winter- en zomergezichten** in Holland, naar schilderijen van *Averkamp* („Hendrik van Averkamp, bijgenaamt de stomme van Kampen") door *S. Fokke*. omstr. 1790. 6 bl. 4o en fol. oblong.

Interessante serie, vooral voor de voorstellingen van ijsvermaak. — Bevat: De Haarlemmermeer, 1625. — Ouderkerk aan den Amstel, 1622. — Buiten Alkmaar, 1619. — Te Schellingwou, 1619. — Slooten, 1624. — Amstelveen, 1624.

457 **Vingt-cinq vues remarquables** dans la Hollande. Twenty five remarkable views in Holland. Rotterdam, *Arbon & Krap*, 1825. Origineel omslag. 4o oblong.

Fraaie serie, gegraveerd door Writs, v. d. Schley, Radiges, Schoute, naar De Beyer en Schoute.

458 **Kasteelen**. — Serie van 6 gelithographeerde en gekleurde gezichten van kasteelen en ruïnes, door *P. Lauters*. Steendruk van *Desguerrois en Co.* (omstr. 1840). kl. fol. oblong.

Slot te Muiden, Brederode, Batenburg, Teilingen, Slot te Wijk-bij-Duurstede.
Fraai uit de hand gekleurd.

459 **Ruïnes in Noordholland**. — 4 **Teekeningen** in O. I. inkt, door **Lamberts**, **Schouman**, e. a. 4 stuks 4o oblong.

Brederode (2 stuks), Ypestijn bij Heilo 1789, Foreest bij Beverwijk.

460 **Tegenwoordige Staat** van Holland (door J. Wagenaar). Amsterdam, 1742—50. *Met kaarten en platen door H. Spilman, naar C. Pronk.* 5 deelen. leder. 8o.

Zeer gezochte beschrijving van Noord- en Zuid-Holland. Men vindt hierin de beste aanteekeningen betreffende de stedelijke instellingen, de oude heerlijkheden, enz. Met vele stads- en dorpsgezichten, afbeeldingen van kasteelen, enz.
Fraai exemplaar.

461*a* **J. v. Oudenhoven**, Out-Hollandt, nu Zuyt-Holland... een generale beschrijvinge. Mitsgaders de privilegien, keuren, enz. Dordrecht, 1654. *Met fraai frontispice naar A. van de Venne door W. Hondius.* perk. 4o.

Fraai exemplaar.

461*b* **C. Bruin**, Noord Hollandsche Arkadia. Met aantekeningen van G. Schoemaker. Amsteldam, *C. Visscher*, 1732. *Met platen.* leder. kl. 8o.

Bevat een fraai frontispice en een serie van 48 zeer aardige dorpsgezichten in Noord-Holland.

461*c* **H. Potter**, Reizen door een groot gedeelte van Zuid-Holland. 1807—1808. Amsterdam, 1809. *Met 2 prenten.* 8o. — Onafgesneden.

De twee prenten stellen voor het buiten Elsbroek bij Hillegom en een gezicht in dien omtrek.

462 **F. van Mieris**, Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende met de eerste en oudste brieven van die landstreeken, en eindigende met den dood van Jacoba van Beyere. Leyden, 1753. 4 dln. h. leder. fol.

Fraai exemplaar, op groot papier, onafgesneden.

463 **Noord-Holland**. — **Verschillende afbeeldingen van dorpen, kasteelen en ruïnes** in Noord-Holland, meest uit de XVIIIe eeuw. 17 bl. 4o. oblong.

Verzameling fraaie drukken. — Bevat verschillende gezichten van Egmond, een zeldzame afbeelding van „'t Landhuis Hazendaal bij Schorel, 1727, nu afgebrooken", Purmerstein 1733 door *A. de Haan*; 2 zeldzame etsjes voorstellende Twisk (door A. de Haan 1737 „Twisk $\frac{12}{3}$ 1735"; en door H. Spilman); Broek (door Maaskamp, gekleurd), etc.

464 **Noord-Holland. — Verzameling portretten van predikanten** uit verschillende steden en dorpen in Noord-Holland ten Noorden van het Y. XVIIe—XIXe eeuw. 33 bl. grootendeels folio.

Belangrijke verzameling fraaie en zeldzame bladen. — Wij noemen bijv. fraaie folio portretten door *Houbraken* en *Tanjé*, zeldzame XVIIe eeuwsche door *Holsteijn*, *Hondius* e. a.

Men vindt hier portretten van J. Beukelman te Schermer, J. Esgers te Oost- en Wester-Blokker, P. Curtenius te Durgerdam, P. Gribius te Grootebroek, G. P. Hondius te Zuiderzijpe, J. Hovius te Benningbroek, D. Knibbe te Barsingerhorn, J. Picardt te Egmond aan Zee, G. Puppius te Wognum, J. v. Schelle te Bergen, S. v. Til te Huisduinen, Jan Willemsz te De Rijp, Zoutmast te Marken, etc.

465 **Noord-Holland. — Portretten van geleerden, dichters en merkwaardige personen** uit verschillende steden en dorpen in Noord-Holland ten Noorden van het Y. XVIIe—XIXe eeuw. 36 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hier portretten van personen uit de Beemster (Dirk Oss grondlegger van de Beemster, Wolff en Deken), Bovenkarspel (J. M. Schrant, groote litho), Edam, Egmond, den Helder (Blanken, waterbouwkundige, groote litho), Medemblik (C. Hz. Gietermaker, zeevaartkundige, 1666), Monnikendam, Ooster-Blokker, de Rijp (Leeghwater, A. Relandus), Schoorl, Texel.

466 **Noord-Holland. — Oude gelegenheids-predicaties** gehouden in onderscheidene steden en dorpen van Noord-Holland bij verschillende gebeurtenissen der XVIIe—XIXe eeuw. 25 stuks. 4o en 8o.

Hierbij: Intree en afscheidsredenen, lijkredenen, redevoeringen bij feestelijke en historische gebeurtenissen: o. a. de Doopsgezinde gemeente te Haarlem gebruikt voor de eerste maal het orgel 1771. — Bij de verheffing van Willem IV, 1747 (door P. Hofstede). — Bijbelfeest te Enkhuyzen. 1763. — Op de bedijking en droogmaking van het Beemstermeer. — Op de afstand van de Nederlandsche kroon. 1840. (door G. C. van Balen Blanken). — Etc.

Verder nog een aantal redevoeringen gehouden in de Zaanstreek, Haarlem, Muiden, Enkhuizen, Alkmaar, enz.

467 **Noord-Holland. — Oude rechtsgeleerde dissertaties** van studenten geboortig uit Noord-Holland uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. ruim 20 stuks. 4o.

Bevat dissertaties van studenten geboortig van: Alkmaar (A. v. d. Mieden, 1723 — J. v. Oudensteyn, 1725 — G. G. G. v. d. Mieden 1766); — Hoorn (M. v. Akerlaken 1716. — J. Boreel de Mauregnault 1764. — D. Merens 1824. e. a. 5 st.). — Monnikendam (J. C. Nahuys 1768. e. a. 3 st.). — Purmerend (J. van Goor Hinloopen. 1779 e. a. 3 st.). — Zuidscharwoude (J. v. d. Linden 1774). — Medemblik. — Naarden. — Schagen en Twisk.

468 **Noord-Holland. — Verschillende werken en oude brochures** betreffende Hoorn, Enkhuizen, Alkmaar, Egmond, etc. 10 st. 4o en 8o.

Bevat zeldzame stukken. Wij noemen: Chronijk van Hoorn. 1706. *Met platen.* — Dooreslaer, Christelijcke aensprake aen sijn gemeente binnen Enchuysen. 1655. — v. d. Meer, Laatste ure van J. Hovius, leeraer te Enkhuisen. 1674. — Kronijk van Alkmaar. 1725. — Eikelenberg, Gedaante van West-Vriesland en ondergang van Vroone. Alkmaar, 1714. — v. Dam den Bouwmeester, Beschrijving van den Helder met het Nieuwediep en Huisduinen. — Etc.

'S-GRAVENHAGE.

I. TEEKENINGEN.

469 **Gezicht op het Binnenhof en de Groote of Loterij-Zaal**, omstreeks 1780. Teekening in kleuren door **Paulus Constantijn la Fargue**. — Achter glas en in lijst.

Hoog 22, breed 32 cent.

Fraaie, belangrijke teekening van La Fargue, hoogst-merkwaardig voor den toenmaligen aanblik van het Binnenhof, met den ombouwden gevel der Loterijzaal. Op het plein vóór de zaal zijn de geweren en het vaandel der schutters geplaatst.

Zie de plaat.

470 **De Groenmarkt, met den Vleeschhal**, omstreeks 1780; de torens van de Groote Kerk en het Stadhuis in het verschiet. Teekening in kleuren door **Paulus Constantijn la Fargue**. — Achter glas en in lijst.

Hoog 30, breed 46 cent.

Kapitale teekening van La Fargue; zij geeft een aardigen kijk op het leven in die dagen. De markt is bezet met groentekramen en de burgers komen hun inkoopen doen.

Zie de plaat.

471 **De Kranestraat met de Nieuwe Kerk in het verschiet**. Teekening in kleuren door **Paulus Constantijn la Fargue**. 1778. — Achter glas en in lijst.

Hoog 22, breed 32 cent.

Interessante teekening van een stadsgedeelte waarvan niet veel afbeeldingen bestaan.

472 **„Het buiten-over, en binnen-doorhouden, der Trek-Schuiten** en binne-jagten, aan den Nieuwen-Tol, by 's Hage". — **„Het aankomen der Rijtuigen** aan-, en het afvaaren der Jaagschuiten van de Hoornbrugge, byde Koorn-Mole, tussen den Haag—Rotterdam—en Leyden". — 2 Teekeningen in zwart krijt door **Karel la Fargue**.

Elk hoog 14.5, breed 20 cent.

Twee aardige teekeningen door La Fargue.

473 **Gezicht in het Haagsche Bosch**. Teekening in O. I. inkt, door **La Fargue**.

Hoog 18.5, breed 25 cent.

474 **„ynt haseboos"** (In't Haagsche Bosch). Penteekening opgewasschen met O. I. inkt, door **J. Hackaert.**

Hoog 13, breed 25.5 cent.

475 **C. Troost, Ibant qui poterant, etc.** — De oorspronkelijke schetsteekening voor het laatste schilderij uit de bekende serie „Nelri" van *C. Troost*, voorstellende de slotscène eener vriendenpartij: „Ibant qui poterant, qui non potuere cadebant". Teekening in O. I. inkt gehoogd met zwart en wit krijt op blauw papier. — Achter glas en in lijst.

Hoog 46, breed 72 cent.

Merkwaardige teekening, typische illustratie van het deftige leven in Den Haag in de XVIIIe eeuw.

476 **Gezicht op den Vijverberg, het Prinsenhof en de Gevangenpoort.** Fraaie teekening in kleuren, van een onbekenden meester, uit het midden der XVIIIe eeuw.

Hoog 22.5, breed 39 cent.

Interessante teekening.

477 **„De Practizijnshoek, 1813".** Teekening in kleuren.

Hoog 29.5, breed 34 cent.

Merkwaardige teekening van een punt dat bijna nimmer werd afgebeeld.

'S-GRAVENHAGE.

II. PLATTEGRONDEN. GEZICHTEN. HISTORIEPRENTEN.

478 „Ware afbeeldinge der H. Ambassadeurs ende Gecomitteerde tot het bestant". 18 portretten op 1 blad, over 3 rijen verdeeld. Anonieme gravure uit den tijd. (1608). 4o oblong. — Gedoubleerd.

Hierbij: Spinola, Neyen, Winwood, Willem Lodewijk stadhouder van Friesland, Corn. v. Gent burggraaf van Nijmegen, Oldenbarneveldt, Sloets v. Vollenhove, etc. Zeldzame prent.

479 Samenzwering tegen Prins Maurits. „Cort verhaal ende afbeeldinghe der justitie, gheschiet den 5 Mey 1623 in 's Gravenhaghe". „t'Amsterdam, *voor Claes Jansz. Visscher.* 1623". breed fol. — Afwijkende van Muller, no. 1498.

Deze prent geeft de portretten in medaillon van Slatius, Abr. en Jan Blansaert (beide „saeywercker tot Leyden") en W. Perty (idem). Links en rechts van de prent een gedrukte beschrijving.

480 Samenzwering tegen Prins Maurits. „Justitie over eenige Arminiaensche verraders, geschiet in 's Gravenhaech". „t'Amsterdam, *by Claes Jansz. Visscher.* 1623." fol. — Muller, No. 1494*c*. — Een weinigje beschadigd.

Fraai gegraveerde voorstelling van de executie van Slatius, R. v. Oldenbarneveldt en v. Dyck, met gezicht op den Vijverberg. Onder deze voorstelling 9 kleinere voorstellingen. Onder de prent een gedrukte beschrijving: „Cort verhael ende waerachtige afbeeldinghe der justitie in 's Gravenhaech, over seeckere conspirateurs. 6 Febr. 1623".

481 „De ghestolen Armijn'jaen, Reyst het radt vast of en aen". „Slatius komt uyt het graff, en vaert op daer hy voer aff." Afbeelding, in 6 afdeelingen, van het opgraven en weder op het rad stellen van het lijk van Slatius, dat door zijn vrienden 'snachts in een akker begraven was. Met gedrukten tekst aan weerszijden van de prent. „Amsterdam, *C. Jz. Visscher.* (1623). fol. oblong.

482 „Afbeeldinge van de vredemaeckers, ofte Gedeputeerden uyt Brabant, gekomen in 's Gravenhage, 4 Dec. 1632". 10 Portretten op 2 rijen, daaronder een gedrukte beschrijving. Gelijktijdig blad. gr. 4o. — Gedoubleerd.

Geeft de portretten van Philips v. Arenberg, G. v. Swartzenberg, W. de Blasere, e.a. Zeldzaam blad.

483*a* „Woedende wraeck van Isack Dorislaer, 11 May 1649 binnen Schravenhaghen verschenen". Afbeelding van den moord van Doreslaer door vermomde personen. *Huych Allardt excud.* Daaronder een gedrukt vers in twee kolommen, geteekend: „Elck syn tijd". fol. — Muller, No. 1976*a*.

Doreslaar had als advocaat-fiscaal van het Parlementsleger de beschuldiging tegen Karel I ingesteld. Het waren waarschijnlijk Schotten, die hem vermoordden.

483*b* „De geest van Dr. Dooreslaer wordt door de Tijdt vertoont en ontmomt 't aensicht der Hollanderen... door een lijst van 27... moorderijen... door de Hollanders aen de Engelschen gepleeght." Copie van een Engelsche spotprent op de Hollanders, waarop de moord op Amboyna ook wordt tepas gebracht. Met gedrukte beschrijving. „Tot Amsterdam, *naar de originele copye tot Londen gedruckt.* 1653." 2 bl. fol. aaneen. — Muller, No. 1977.

Hierbij het zeldzame blad beschrijving met de uitlegging der letters op de prent hetwelk Muller niet bezat.
Zeer zeldzaam.

484 „De Sael van Orange, ghebouwt by Amalie Princesse Dovarière van Orange". Serie van 12 bladen door *P. Post,* geëtst door *J. Mathys.* Amsterdam, *F. de Witt.* omstr. 1660. fol. en dubbel fol.

Fraaie serie. — De platen stellen de gevels en de plattegronden voor van het gebouw en den aanleg der tuinen.

Bijgevoegd: „Het Groene Koningins Kabinet" door *L Scherm.* 4o.

De Moord der Gebroeders De Witt, 1672.

485 Moord der gebroeders De Witt. Gruwelijke voorstelling van de verwoede volksmenigte, die bezig is Joan de Witt met messen te doorsteken, zijn kleederen open te scheuren, zijn neus af te snijden en zijn haren te verbranden. Een vrouw bijt hem in den arm. Het ontkleede lijk van Cornelis de Witt hangt reeds aan de wip. **Zwartekunst** door den meester met de gekruiste ankers (Corn. Danckers = d'anckers). 1672. fol. oblong. — Zie Laborde, pag. 158.

Ongetwijfeld de meest ware voorstelling van deze vreeselijke gebeurtenis.

Het is een der merkwaardigste Hollandsche zwarte kunstprenten door het groote realisme waarmede de artist de blinde haat van het redelooze en losgelaten gepeupel heeft weten uit te drukken.

Hoogst zeldzame prent, waarvan slechts enkele exemplaren bekend zijn

486 Gebr. de Witt vermoord. Plano-blad met lofverzen; bovenaan afbeelding van den Vijverberg met een nedervallende ster in de lucht, links en rechts de portretten der broeders. Zonder adres. (1672). Plano.

487 Moord der gebroeders De Witt. Vier voorstellingen boven en naast elkander: de aanval op de gebroeders uit de Voorpoort komende, de moord op het Groene Zoodje, het sleepen der lijken en de verminkte lichamen aan de wip. Door *R. de Hooge,* 1672. fol. oblong. — Muller, No. 2410*c*.

Zeer zeldzaam.

488 Moord der gebroeders De Witt. Afbeelding der verminkte lijken hangende aan de galg. Zij worden door een man met een fakkel belicht. Op den achtergrond de boomen van den Vijverberg. Door *C. Huyberts.* Met 8-regelig vers door *C. v. G.* fol. — Muller, No. 2418.

489 Moord der gebroeders De Witt. „Afbeelding en verhaal van 't schriklik omkomen van J. de Wit en sijn broeder C. de Wit". Afbeelding der misvormde lijken hangende aan de galg; ter weerszijden de portretten der gebroeders. Met gedrukten tekst onder de plaat. fol. — Muller, No. 2420.

---

490 „Haga-Comitis, vulgo 's Graven-Hage". Plattegrond door *F. de Wit.* omstr. 1680. gr. fol. oblong.

Extra exemplaar, uit de hand gekleurd en met goud gehoogd.

491 „Afbeeldinge van 't groote bal gegeven bij H. K. H. mevrouw de Princesse van Orange in 1686 op de saal van Oranje in 't Haagse Bosch ter eere der geboorten van S. H. de heere Prince van Orange". *Geteek. en geëtst door D. Marot.* 's Gravenhage, *J. Gole,* (1686). 2 bl. fol. — Muller, No. 2681.

Uitvoerige en fraaie voorstelling van het groote bal, merkwaardig ook om de afbeelding van de fraaie zaal.

492 „Haagse kermis met de optreckende burgerij sig presenterende aan de Prince en de Princesse van Orange". door *D. Marot.* Amsterdam, *J. Gole,* (1686). 2 bl. fol. — Muller, No. 2684.

Deze fraai gegraveerde prent geeft een aardig gezicht op de Haagsche schutterij, de kermistenten en den Vijverberg. — Zeer zeldzaam.

493 „Op de blijde, seer gewenste, en eerste konincklijcke inhalingh van Willem de III. Binnen 's-Gravenhage, 5 Febr. 1691". Fraaie gravure door *J. v. Vianen.* Hierbij een vers in 4 kol. van *H. Borrebach.* 's-Gravenhage, *B. Beek,* 1691. gr. fol. — Muller, No. 2831.

Uitvoerige voorstelling van den eereboog bij de Gevangenpoort, met gezicht op den Vijverberg; bovenaan het Engelsche wapen.

494 „De Zeegeboogh ter Eeren van Z. M. van Groot Britanien opgerecht voor 't Hof van Holland". Idem „staande op de zijde". 2 gravures door *Stoopendaal* naar *S. Vennekool* (1691). folio oblong. — Muller, No. 2832.

495 „Afbeeldinge van de vuurwercken door de Staten General geordonneert ter occasie der heerlicke successen van derselver wapenen tegens Vranckrijck ende Spanije, 1702". Naar *D. Marot.* (Amst. *Allard.* 1702). fol. oblong. — Gedoubleerd.

Dit fraaie vuurwerk werd afgestoken na de krijgsbedrijven bij Luik en voor Vigos. Het stelde voor een paleis op den Vijverberg omgeven door schepen.
Fraai exemplaar.

496 „Les drapeaux, étendarts, timbales, etc. prises dans cette dernière guerre par les armes victorieuses de L(eurs) H(autes) P(uissances) et qu'on voit suspendus dans la grande Sale de la Cour à la Haye, 1713". Fraaie, uitvoerige prent door *H. Polen,* uitgegeven door *A. Beek.* 4 bl. gr. fol.

Hoog 103, breed 112 cent.

Een der fraaiste en zeldzaamste prenten betreffende Den Haag. — Op deze prent worden 175 vaandels, keteltrommen, etc. afgebeeld, welke in den Spaanschen Successie-oorlog waren veroverd.
Zeer zeldzaam.

497 „Plan van 't campement door de guardes te paert en te voet, waer van de colonellen zyn Graaf van Bentheym en v.d. Duyn, 29 Mey 1742 in 't Haagsche Bosch bezyde de Maliebaan betrokken". Fraaie afbeelding van het kamp in vogelvlucht door *D. Marot.* Daaronder de gedrukte lijst der officieren. In 's Gravenhage, *by A. Moetjens.* plano.

Onder de officieren treft men aan v. d. Dussen, Wassenaar, du Tour, Hoeufft van Oyen, Bentinck, Snouckaert, Bylandt, v. Kinschot, Smissaert, Boetselaer, Bachman, Pesters, v. Rechteren, e. a.

498 Afbeelding van den gouden beker door Princes Anna, de weduwe van Prins Willem IV, 8 Mey 1753 aan de schutters van 's Gravenhage vereerd. 2 Fraaie gravures door *J. v. Schley.* 1753. Met een gedrukte opdracht van 3 bladz. fol.

499 Inhuldiging van Willem V tot Ridder van den kouseband in de Oranjezaal, 5 Juni 1752. Fraaie prent door *J. C. Philips,* 1757 naar *T. P. C. Haag.* 's Gravenhage, *D. Langeweg.* fol. oblong.

500 Groot altaarstuk geschilderd door Ant. van Montfoort gezegd Blocklandt, 1579, in het bezit van J. J. v. Reenen te 's Gravenhage; gegraveerd door *P. C. la Fargue,* 1759. 3 bl. zeer groot fol.

Zeldzame prent speciaal voor J. J. v. Reenen vervaardigd. Het altaarstuk hetwelk deze prent voorstelt, was bestemd „om in een der kerken van Utregt geplaatst te worden dog omde toenmaligen Beroerten der tyden er niet geplaatst, en door den stigter in syn geslagt bewaard". (Dit volgens een oude aanteekening op ons ex. blijkbaar door den eigenaar zelf erop geplaatst).
Zeer zeldzaam.

501 S. Fokke, Afbeelding van de Kaamer en 't Paradebed waarop het lijk van H. K. H. Anna Febr. 1759 ten toon is gesteld geweest." 's Gravenhage, 1759. *Met 4 fraaie prenten.* gr. fol.

Fraai exemplaar op groot en zwaar papier, onafgesneden.

502 „Afbeelding der plechtige trouw-statie.... van Prince van Nassau Weilburg met.... Carolina van Oranje en Nassau, 5 Maart 1760, in de Groote Kerk te 's Gravenhage." Fraaie gravure door *S. Fokke* naar *T. P. C. Haag.* ('s Gravenhage), *P. G. Balen,* 1761. gr. fol. — Met een Hollandsche en Fransche verklaring. fol. — Muller, No. 4110.

Merkwaardige gravure, vooral ook voor de kostuums.

503 „Platte grond van het groote doop-park voor den plegtigen doop van Frederica Louisa Wilhelmina, erfprincesse van Oranje en Nassau, welke zal geschieden in de Groote of St. Jacobskerk in 's Hage, 19 Dec. 1770." door *L. Schenk Jr.* 1771. fol. oblong.

Zeer zeldzaam, uitgegeven door de Staten van Holland alleen voor de leden der Staten.

504 „Grondtekening van de Nieuwe Kerk in 's Gravenhage." *A. Stechwey en Turpin sculp.* 1772. fol.

505 „Lijkstaatie van den Ouderwetschen Nederlandschen Patriot." Curieuse spotprent op de door R. M. v. Goens te Utrecht geschreven Oranje-courant. De lijkstoet, waarin zich v. Goens, Luzac van Leiden, Ds. Hofstede en 2 boekverkoopers uit Rotterdam bevinden, nadert het huis van „P. F. Gosse libraire de la Cour" op den hoek van den Vijverberg bij de Gevangenpoort om het lijk in ontvangst te nemen in een vilderskar. (1782). fol. oblong.

Hierbij 5 pamphletten over dit Oranjeblad.
Curieuse verzameling.

506 „Afbeelding van den geweldigen aanval tegen Gevaarts en De Gijzelaar, gedeputeerden van Dordrecht op het Binnenhof in 's Gravenhage, 17 Maart 1786." Door *D. Veelwaard* naar *P. Wagenaar. D. Schuurman excud.* gr. fol. oblong. — Een weinig gerestaureerd.

507 „Volksfeest gevierd in 's Gravenhage den 16de Sept. 1816." In kleuren gedrukte prent door *D. Sluyter* naar *H. P. Oosterhuis,* met adres van *J. C. Hagedoorn* te Amsterdam. „Proefdruk". breed fol.

Merkwaardige prent vertoonende de volksmenigte in hunne kostuums en uniformen rondom de kraampjes. De Koninklijke familie rijdt juist voorbij, en een acrobaat wandelt met een kruiwagen tegen een touw op.

508*a* „Monument voor de plechtige inwijding der R. C. kerk in 's Hage. 's Hage, *D. A. M. Sluyter.* 1823." — „Monument voor het derde Eeuw-feest der Hervorming. Amsterdam, *H. P. Oosterhuys en D. A. Sluyter & Co.* (1817)." — 2 bl. gr. fol.

Wij voegen deze twee bladen bijeen om de curiositeit. Om de eerste prent te drukken is gebruik gemaakt van de koperen plaat, die gediend had voor de tweede prent. Het monument met het portret van Luther is weggeslepen en daarvoor in de plaats gesteld de gevel van de nieuwe R. K. kerk; verder zijn tal van kleine, soms curieuse veranderingen aangebracht.

508*b* „De nieuwe Haagsche winkel". Spotprent op de schilderijen-tentoonstelling te 's Gravenhage in 1839. Anonieme litho. fol. oblong.

Andere prent dan door Muller genoemd onder No. 7051. De winkel wordt gesloten, de schilderijen staan ter verzending gereed. Kol. de Ceva, adjudant van Koning Willem II, kruit een menigte zakken geld weg.

509 „**Musée comique.**" Prix trois sous par abon[t], chez les Editeurs *Van Lier frères,* libraires et marchands d'estampes à la Haye. (1813). 52 nos. gr. fol. — Ontbr. 3 nos., een paar nos. een weinig beschadigd.

Zeer zeldzaam Haagsch karikatuurblad, waarvan elke week een plaat verscheen met karikaturen in het genre van Philipon, met Fransche soms Engelsche onderschriften. Zeer waarschijnlijk hebben Fransche artisten die in Den Haag verblijf hielden, hieraan medegewerkt.

Verscheidene karikaturen hebben betrekking op Haagsche toestanden, gebeurtenissen of personen, waardoor deze serie voor de geschiedenis van Den Haag in dien tijd een bizonder belang heeft.

Wij noemen bijv. verschillende karikaturen op Mayeux, op het Orthopedisch Instituut, op de cholera; verder een spotprent op de Belgische leening door de Brouckère ontworpen, enz.

Muller, die de laatste prent vermeldt (onder no. 6665), schijnt deze serie niet gekend te hebben.

510 **Oldenbarneveldt.** — Verschillende prenten betreffende zijne terechtstelling en die van zijne medeveroordeelden. XVIIe en XVIIIe eeuw. 21 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij: 2 verschillende uitgaven van „De namen der 24 rechters van Oldenbarneveldt." — Verschillende gelijktijdige afbeeldingen van zijne terechtstelling waarbij een met overgeplakt carton. — Curieuse afbeelding van een standbeeld voor Oldenbarneveldt (na de schetse van *J. Oudaan*). — Prenten door *Luyken, Vinkeles, Fokke,* enz.

511 **Oranje in den Haag.** — Verzameling bladen betreffende Oranje-gebeurtenissen in den Haag. XVIIe—XVIIIe eeuw. 19 bladen. meest groot folio.

Fraaie verzameling. Hierbij verscheidene groote bladen op den intocht van Willem III in 1689. — Eerepoort voor Willem V in 1767, door *Fokke*. — 4 Verschillende afbeeldingen van het praalbed van Willem IV. (Planobladen uitgegeven in den Haag bij *Langeweg* en *de Groot* en te Amsterdam bij *Maurik* en *Sibelius*). — Extra-nummers van de Haagsche Courant in versierde randen. — Enz.

512 **Oranje in den Haag.** — Verschillende historieprenten betreffende vorsten en prinsen van Oranje in 's Gravenhage. XVIIe—XIXe eeuw. 28 bladen in-folio, 4o en 8o.

513 **Vuurwerken in den Haag.** — Merkwaardige verzameling afbeeldingen van vuurwerken afgestoken in den Haag gedurende de XVIIe en XVIIIe eeuw. 17 bladen. meest groot folio.

Men vindt hier bladen met de vuurwerken in 1674 op den vrede met Engeland. — In 1689 bij het bezoek van Willem III. — Bij den vrede van Utrecht in 1713. — Ter eere van Maria Theresia in 1745. — Bij den vrede van Aken in 1749. — Enz. Interessante verzameling.

514 **Spotprenten. — Verzameling spotprenten en karikaturen uit den Patriottentijd.** 35 bl. 8o, 4o en fol.

Merkwaardige verzameling bevattende menig zeldzaam blad; interessant voor de kennis van de karikatuurkunst in Nederland in de tweede helft der XVIIIe eeuw.

Wij vermelden enkele bladen: „De vernieling der Aristocratische partij". — „De Nederlandsche aristocraet". — „Gewaapende heldin of heedendaagsche Donnatrisse". — „De politieke praatvaar. Lees dit eens praatmoer...." —

Op den Hertog van Brunswijk en den Prins van Oranje: „De afgedankte pedagoog". — „Gedenkwaardige uitzetting van Louis van Brunswijk". — „Het Geldersche zwijn". — „De Oranje pap-eeters". — „'t Oranjegraeuw schiet hier den Prinsevlieger op". — „Begraafenis van de Oranjeleuz". — „Het vorstelijke Galgemaal!" — „De Stadhouder en zijn familie nemen de vlugt na Engeland, met vier en een half milioen Hollandsche ducaten". — „Willems afscheid gezongen op de kant van 't Scheveningse strand". —

3 Uitvouwbare en transparante prentjes: „De herschepping der professorale Kees" (2 verschillende). — „Neerlands staatkundich werpspel, 1788". —

Op de buitenlandsche verhoudingen: „De ontwaakte Leeuw" (Rusland komt Nederland te hulp). — „Den door list en geweld aangevallen leeuw". — „De vreede van Anno 1783". — „De haan gekortwiekt" (verbond met Frankrijk). — Etc.

515 **Plattegronden.** — Verzameling plattegronden van den Haag, XVIe—XIXe eeuw. 13 bladen, waarvan verscheidene folio.

Men vindt hierbij het plan van *Guiccardini*, — de groote, fraai gegraveerde plans van *Blaeu*, *de Wit* (met en zonder zijn naam), *Schenck*, (met een aardig gezicht op de stad onder aan het blad), 's Gravenhage in 1570, (Planoblad uitgeg. door *Anna Beek*, omstr. 1690), het plan van *Scheurleer*, — Enz.

516 **Gezichten.** — Verzameling gekleurde gezichten uit de XVIIIe eeuw; uitgegeven te Parijs en te Augsburg. 15 bladen. folio oblong.

Fraaie exemplaren.

517 **Gezichten** te 's Gravenhage, XVIIe—XVIIIe eeuw. 10 bladen. 4o en fol.

Wij noemen hiervan de fraaie prent van den Vijverberg van *Blaeu*, — Grondteekening van de Nieuwe Kerk te 's Graavenhaage door *Steckwey* en *Turpin*. 1772. — Gezichten door *Besoet*, *van Giessen* e. a.

518 **Gezichten.** — Verzameling gezichten in den Haag, XVIIIe en XIXe eeuw, geteekend, gegraveerd en gelithographeerd. 40 bl. folio, 4o en 8o.

Interessante verzameling vooral met het oog op de XIXe eeuwsche gezichtjes gegraveerd op staal en op steen, welke niet zoo gemakkelijk in grooten getale bijeen te brengen zijn.

Verder treft men hier aan: een **teekening** van de „St. Anthonis kapel int Haegsche Bos" door **J. St(ellingwerf)**, — een paar gekleurde gravures uit de XVIIIe eeuw. — Enz.

519 **Historieprenten.** — Verzameling historieprenten betreffende verschillende gebeurtenissen in den Haag, XVIIe—XIXe eeuw. 40 bladen. 8o, 4o en folio.

Uitgebreide verzameling. Wij noemen enkele feiten: De terechtstelling van Oldenbarneveld en Ledenberg. — De moord op de gebroeders de Witt. — De patriottische woelingen. — Het aanhouden van de koets van Geevaarts en de Gijselaar. — Volksfeest in 1798. — Spotprenten. — „Droeve dood van twee gelieven buyten 's Gravenhage" door *J. Luyken.* — Kermis-affiche van „Het levende geraamte." 1828. — Spotprent op het Orthopedisch Instituut, 1830. — Enz. Enz.

'SGRAVENHAGE.

III. PORTRETTEN.

520 **J. Batelier**, Remonstrantsch predikant te 's Gravenhage, van 1633—1666. Zijn portret, borstbeeld, door *H. Berg* naar *J. Westerbaen*; met 6-regelig Hollandsch onderschrift door G. Brandt. Met adres van *E. v. Sweynen*. fol.

Fraaie druk.

521 **Pieter Brakel**, 1784 te 's Gravenhage op het schavot gegeeseld en gebrandmerkt. Zijn portret. „Zie in dit Beeld een schelm, *etc.*" 4o.

Ex. op Japansch papier.

522 **Janus Secundus**. Zijn portret, borstbeeld in randwerk, met 2-regelig onderschrift, door *J. Muller*. 12o.

Zeldzaam portretje. — De naam van den graveur en het adres van *P. Mariette* 1698, zijn in handschrift.

523 **Janus Secundus**. Verschillende portretten van dezen neo-latijnschen dichter, geb. te 's Gravenhage. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o. en 4o.

524 **Verzameling portretten van Raadpensionarissen**. XVIIIe en begin XIXe eeuw. 24 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie verzameling, bevattende verscheidene proefstaten en extra-drukken. — Men vindt hier portretten van Ant. Heinsius, P. v. Bleiswijk, P. Steyn, L. P. v. d. Spiegel, G. Fagel, J. de Witt, A. v. d. Hein (door *Houbraken* op Chineesch papier), F. Fagel (door *Tanjé*, groot folio, vóór en met de letter), 4 portretten van R. J. Schimmelpenninck, waarbij een kleurendruk, etc.

525 **Portretten van staatslieden der XIXe eeuw**. 13 bl. meest fol.

Hierbij v. Hogendorp (door *v. Senus*), baron Mollerus, C. F. v. Maanen (door *Last* en door *Springer*), M. C. v. Hall (3 bl.), etc.

526 **Verzameling portretten van staatslieden en rechtsgeleerden**, te 's Gravenhage geboren of daar gevestigd. XVIIe—XIXe eeuw. 37 bl. 8o, 4o, fol. en groot fol.

Belangrijke verzameling, bevattende verscheidene proefdrukken. — Wij noemen de volgende namen: F. G. Blok, N. Bondt, P. Bort, W. v. Alphen, P. Gevers, R. Hogerbeets, P. L. v. d. Kasteele, L. Metman (groote litho door *Spanier*), J. Scholt (door *C. de Pas*), A. Vinnius (door *Dankerts*, en door *Aubry*), W. Wintgens (litho door *Spanier*), etc.

527 **Portretten van staatslieden**, te 's Gravenhage. XVIIe—XIXe eeuw. 30 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hierbij Hadr. Pauw (door *Holsteyn*, 2 verschillende portretten), Corn. de Gyselaar (4 verschillende bladen), Hoitsma (door *N. v. d. Meer*, 2 staten, waarvan één voor de namen der artisten, op Japansch papier), J. J. v. Reenen (door *La Fargue*), C. Aerssens, F. Fagel, J. Hop (door *J. Houbraken*, op Chineesch en op Hollandsch papier), C. v. Bynkershoek (door *Houbraken*, fol.), etc.

528 **Portretten van wis- en natuurkundigen**, te 's Gravenhage gevestigd of aldaar geboren. XVIIIe en XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 16 bl. waarvan verscheidene fol. en groot fol.

Bevat zeldzame bladen, vooral onder de litho's. — Men vindt hier bijv. W. L. Overduyn (groote litho van *Mieling*), J. H. v. Swinden (7 bl., alle zeer fraai van conditie, waarbij 3 staten van het folio-portret door *Vinkeles*), B. H. Goudriaan, Chr. Eikendal, etc.

529 **Portretten van geneeskundigen** die tot 's Gravenhage in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen H. Cuypers (groote litho door *Kruseman*), P. Hendriksz., P. de Riemer „President van de Sted. geneeskundige Kommissie" (groote litho door *J. Hari*), F. Ruysch (4 bl.), etc.

530 **Verzameling portretten van dichters**, die te 's Gravenhage geboren zijn, of daar gewoond hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 35 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij fraaie bladen en proefdrukken. — Wij noemen v. Zeggelen, Wolff en Deken, Withuys, Westerbaan, Spex, Huygens, v. Effen, Cats, Bilderdijk (waaronder Gedenkblad, in goud en kleuren, op het plaatsen van den gedenksteen in zijn huis op de Prinsengracht, met 100 handteekeningen van Potgieter, Vosmaer, Sypesteyn, ten Kate, etc. 1867), etc.

531 **Portretten van letterkundigen**, die te 's Gravenhage verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. 8o, 4o en fol.

Wij vermelden o. a. L. v. Aitzema (door *Bary*), J. Golius, N. Heinsius, J. Kinker, (groote litho door *Backer*), Reuvens, S. Styl, v. Westreenen v. Tiellandt, Maria Duyst v. Voorhout, vrouwe van Renswoude, De Melander (als vrijmetselaar, door *D. Sluyter*, folio), etc.

532 **Verzameling fraaie portretten van predikanten**, gevestigd te 's Gravenhage of aldaar geboren, door *Houbraken*, *Vinkeles*, e. a. 29 bl. meest fol.

Fraaie verzameling, waarbij proefdrukken en exemplaren op extra groot papier. Alle bladen zijn uitmuntend van conditie.

Men vindt hierbij portretten van: E. H. Mutzenberger (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), G. Bonnet (vóór de letter), B. Frieswijk (door *Sallieth*, vóór en met het onderschrift), W. de Koning (door *P. W. Meyer*, vóór alle letter), W. Muilman (door *Tanjé*, met en zonder het onderschrift), P. Nieuwland (door *Houbraken*, in 2 staten), J. I. Rouwertz (door *Houbraken*, zeer fraai van druk), etc.

533 **Verzameling portretten van predikanten**, die te 's Gravenhage gevestigd geweest zijn, of daar geboren waren. XVIIe—XIXe eeuw. 45 bl. 8o, 4o en fol.

Belangrijke verzameling waarbij menig zeldzaam blad.

Wij noemen bijv.: A. Geesteranus (door *H. Bary*), J Stermont (door *P. Philippe*, gr. fol.) K. Kuik van Mierop (door *v. Zyl*, gr. fol.), J. Basnage (2 bl.), C. E. v. Koetsveld, H. I. Krom (bij *Gillissen*, vóór en met de letter), Th. de Lantman (gr. fol.), J. G. Mol, P. Nieuwland (kleurendruk door *Bolomey*), L. T. Piélat (door *D. Coster*), J. Scharp (3 bl. waarbij een folioblad door *Snoek*), v. Velze (2 zeldzame portretten, waarvan een door *Xavery*), 7 portretten van Wtenbogaert (door *Delff*, door *C. J. Visscher*, met vers van Vondel, etc.), eenige zwartekunstprenten, waarbij W. Muilman (door *Greenwood*), etc.

'SGRAVENHAGE.

IV. HANDSCHRIFTEN.

534 **Kercken-ordeninghe**, inden generalen Sijnode der Nederlantscher kerken vergadert in Schravenhaage, gestellt anno 1586. *Handschrift der XVIe eeuw.* 19 bladz. in-fol.

535 **Calligraphie.** — Gecalligrapheerd stuk door J. Arentzen, meester in de schrijfkunst, samengesteld ter gelegenheid van het bezoek van Karel III, koning van Spanje aan den Haag omstr. 1740. 1 blz. plano.

V. GEDRUKTE BOEKEN.

536 **J. de Riemer**, Beschrijving van 's-Gravenhage. Oorsprong, benaming... uitbreidingen, onheilen, enz. stigtinge van het hof, der kerken, kloosters, kapellen, enz. Delft, 1730. *Met vele prenten.* 3 dln. h. leder. folio.

De beste beschrijving van 's-Gravenhage, onmisbaar voor de geschiedenis dier stad. — De fraaie prenten geven een interessant beeld van de stad in het begin der XVIIIe eeuw.
Fraai exemplaar.

537 **J. van der Does**, 's Gravenhage, met de voornaemste plaetsen en vermaecklijckheden. Op nieuws oversien. 's Gravenhage, 1668. *Met grooten plattegrond en 5 gezichten gegraveerd door C. Elandt.* perkament. 4o.

Behalve den grooten plattegrond, bevat deze editie 5 gezichten (Scheveningen, Rijswijk, Voorhout, enz.), die men niet in de eerste editie van hetzelfde jaar aantreft.

538 **G. de Cretser**, Beschrijvinge van 's-Gravenhage. Amsterdam, *J. ten Hoorn.* 1711. *Met frontispice en platen.* perk. 4o.

Aan het eind: „De Zeestraat van 's-Gravenhage op Scheveningen", gedicht door den Heer van Zuylichem, 1711. *Met frontispice.*

539 **De Leidsman** der vreemdelingen door 's Gravenhage en de omleggende dorpen. 's Gravenhage, 1763. *Met 12 gezichten.* h. linnen. 8o. — Onafgesneden.

Zeldzame oude gids voor vreemdelingen.

540 **A. van de Venne**, Sinnevonck op den Hollandtschen turf, ende desselfs wonder veenbrandt: in gedicht uytgeschildert, en aengewesen op de Haegsche turfmarct. Hier noch bij gevoegt een sinnedroom op het nieuw wijsmal van den ouden Italiaenschen smit, mitsgaders de vindinge der tabackswondersmoock. 's Gravenhage, *I. Burchoorn.* 1634. *Met prentjes door v. d. Venne.* perk. 16o.

Curieus werkje, waarin o. a. een beschrijving van de Haagsche turfmarkt.
Fraai exemplaar, zeldzaam.

541 **Ballet** de la carmesse de la Haye, dansé le 8 Déc. 1655. La Haye, *A. Vlacq.* 1655. gr. 4o.

Dit curieuse pamphlet voert de op dat oogenblik in Den Haag vertoevende gezanten dansende en zingende op. Vooraf gaat een „Récit aux dames".

542 **Haechsche Donderdaechsche Mercurius**, numero X, vervattende alle gedenckweerdichste advisen van Europa. 's Gravenhage, *A. Pieters voor den Autheur, 't eynden Spuy, in 't Huys van den heer Verwer.* 1658. *Houtsnede op den titel.* 4o.

Hoogst zeldzaam nummer van een, een paar malen per week verschijnend blaadje, waarvan nimmer een serie voorkomt.

Het bevat berichten uit verschillende plaatsen van Europa: uit Vlissingen de aankomst van De Ruyter, uit Den Haag het vuurwerk van den Spaanschen gezant Gammara, enz.

543 **Beschrijving** der eerepoorten in 's Graavenhaage opgerecht tegen d'overkomst van William III koning van Engeland. Amsterdam, *C. Allart*, 1691. *Met groote platen door J. Luyken, J. v. d. Aveele en H. Allart.* fol. — v. Eeghen, no. 206.

544 **Haegse Mercurius**, behelsende vermakelijke, satyrique, galante, stigtelijke, politique, academische, emblematique, en andere reflexien, gemaakt op de voorvallen van desen tijd, door H. D(oedijns). 's Gravenhage, 7 Aug. 1697—9 Sept. 1699. 219 nummers met titel, frontispice en register. 1 dl. perkament. 4o.

Zeldzame, tweemaal per week verschijnende chronique scandeleuse. De schrijver legt zich vooral toe op komische, buitengewone en pikante berichten. Zijn blad heeft ook voor de bibliographie belang, daar hij ook het verschijnen van zonderlinge werken vermeldt. — Complete serie.

545 **G. de Lairesse**, Tafereelen geschilderd in de Raadkamer van den Hove van Holland, volgens de afteekeningen van N. Verkolje door de beste graveerders in 't koper gebragt. Amsterdam, *voor N. Verkolje.* 1737. verguld schildpadden band. fol.

Fraai exemplaar.

546 **Haga Comitis illustrata** of het verheerlykt en verligt 's Gravenhage, bestaende in... decoratien en zinnebeelden... ter geleegenheid der... installatie van Willem Carel Hendrik Friso tot Stadhouder, 3 en 15 May, 1747. 's Gravenhage, *A. de Groot & Zn.* 1751. *Met platen.* h. leder. fol.

Hierbij de: „Nette afbeelding der eerepoorten opgerecht bij terugkomst van W. K. H. Friso uyt Zeeland, 6 Juny 1747. Dienende tot een vervolg op: „Haga Comitis Illustrata." 's Hage, 1756. *Met platen.* folio.

547 **Catalogue des livres** qui se trouvent dans la Bibliothèque publique recueillie par H. Scheurleer Fz. Dans une salle publique sur le Buytenhof à l'usage des curieux et de ceux qui aiment la lecture. La Haye, 1759. in-8.

Catalogus van een leeszaal in Den Haag, zeer zeldzaam.

548 **'s Gravenhage**, door een inwoner. 's Gravenhage, 1857. 2 dln. h. marokijn. 8o. — Onafgesneden. — Zeldzaam.

549 **Topographie en geschiedenis**. — Verschillende werken betrekking hebbende op de topographie en de geschiedenis der stad. 9 dln. 8o.

Bevat interessante werken. — Wij noemen: Morgenwandeling in den omtrek van 's-Gravenhage, 1854. — Kroon, Beschrijving van 's-Gravenhage. 1852. — Beeloo, 's-Gravenhage. Een berijmd verhaal, 1842. — Caan, Recueil de documents relatifs à l'église Françoise de Voorburg, 1859. *Met platen. Niet in den handel.* — Enz.

550 **Preeken**. — Verzameling oude gelegenheidspredicaties, gehouden te 's Gravenhage bij verschillende gebeurtenissen. XVIIIe—XIXe eeuw. ruim 40 stuks. 4o en 8o.

Hierin vindt men o. a. Redevoering op het aanvaarden van het erfstadhouderlijk bestuur door Willem V, 1766. — Op de bediening des H. Doops aan Willem Frederik, 1772. — Op de alliantie tusschen de Fransche en Nederl. Republieken, 1795. — Op de terugkomst van Willem VI, 1813. — Op de verlossing des vaderlands, 1813. — Op den gesloten vrede, 1814. — Op de troonsbestijging van Willem Frederik, 1815. — Op het 3e eeuwfeest der Hervorming, 1817. — Bij de bediening des H. Doops aan den 2e zoon van den Prins van Oranje, 1818. — Op de 25-jarige gedachtenis van Nederlands verlossing in 1813. 1838. — Bij de bediening des H. Doops aan den eerstgeboren zoon van den Prins van Oranje, 1840. — Bij de bevestiging van Zijne Kon. Hoogh. Karl Alex. Aug. Johann, Groothertog van Sachsen-Weimar-Eisenach als lidmaat der Evang. Prot. Kerk, 1842. — Voorts een elftal Synodale leerredenen door I. J. Dermout, J. Vollenhoven, Kist, v. Deinse, e. a.

551 **Lijkredenen.** — Oude lijkredenen gehouden te 's-Gravenhage ter gedachtenis van vorstelijke personen en predikanten, XVIIe—XIXe eeuw. 12 stuks. 4o en 8o.

Hierbij redevoeringen bij het overlijden van Maria Stuart, 1695 (door J. Vollenhoven en door A. P. de Hinojosa). — Op W. K. H. Friso, 1751 (door G. v. Kessel). — Op Koningin Frederika Louisa Wilhelmina, 1837 (door I. J. Dermout). — Op Willem Frederik, 1844 (door I. J. Dermout). — Op Willem II, 1849 (door G. Ruitenschildt). — Etc. Voorts op J. de Kempenaar, 1726 (door B. Sandyk). — Op J. Doesburgh, 1735 (door L. T. Pielat). — Op J. Ph. Manger, 1741 (door E. v. Staveren), enz.

552 **Dissertaties.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van 's-Gravenhage. XVIIIe en begin XIXe eeuw. 40 stuks. 4o.

Deze verzameling bevat o. a. dissertaties van leden der familiën: v. Alphen. — Boey. — v. Byemont. — Delprat. — Doornink. — Elout. — de Graaff. — de Kempenaer. — v. Laer. — v. Nispen. — a Perponcher Sedlnitzky. — Royer. — a Villotes. — Vosmaer. — Etc. Etc.

553 **Dissertaties.** — Een dergelijke verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties. XVIIIe en begin XIXe eeuw. 40 stuks. 4o.

Bevat o. a. dissertaties van leden der familiën: Beelaerts van Blokland. — Beuzechum van der Linden. — v. Bylandt (2 st.). — Fagel (2 st.). — Hoeufft. — v. Maanen (2 st.). — v. Persyn. — v. Swinden. — Etc. — Etc.

554 **Dissertaties.** — Een dergelijke verzameling. XVIIIe en begin XIXe eeuw. 27 stuks. 4o.

Hierbij dissertaties van leden der familiën: v. Bleyswyk (2 st.). — Gallé. — Huygens. — de Kempenaer. — Meerman. — Nolthenius. — Rengers. — Valckenaer. v. Wassenaer v. Catwyck. — Etc. — Etc.

OMSTREKEN VAN 'S GRAVENHAGE.

555 **Clingendaal.** — „Generale en particuliere gezigten van Clingendaal omtrent 's-Gravenhage". Door *D. Stopendaal* en *L. Scherm.* Amsterdam, *N. Visscher*, (omstr. 1680). 5 bladen. fol. oblong.

Zeldzame serie, vooral belangrijk om de verschillende afbeeldingen van het park.

556 **Omstreken van Delft en 's-Gravenhage.** — Verzameling pittoreske gezichten van Delft, 's-Gravenhage, Rijswijk, Scheveningen, enz. 16 bl. 8o, 4o en fol. oblong.

Bevat verschillende *zeldzame bladen, bizonder fraai van druk.* Wij noemen: 2 gezichten van Rijswijk door *la Fargue*, 1761. — Oostpoort te Delfft, 1757, door *P. v. Linden.* — Aan de Wal te Delft, door *Spilman.* — „Pont de Scheveling" en „Marché aux herbes" te 's-Gravenhage, door *A. v. d. Laan* naar *D. Marot*, etc.

557 **Omstreken van 's-Gravenhage.** — Verschillende bladen betreffende dorpen in den omtrek van 's-Gravenhage. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bladen. in folio, 4o en 8o.

Wij noemen: Een XVIIe eeuwsch gezichtje op Ockenburg. — „Op den soldaatje speelende Domine Marcel (te Rijswijk)", 1787. — Honsholredijk gekleurde prent door *Probst.* — Zuil op den Rijswijkschen vrede door *J. Bemme*, 1797, in zwart en in bister gedrukt. — Portret van Engeltje van der Vlies te te Pijnacker, welke in 25 jaar niet at, 1825. Enz.

558 **Omstreken van 's-Gravenhage.** — Portretten van bekende personen, die in de dorpen rondom 's-Gravenhage verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen bijv. Ph. v. d. Vliet, pred. te Voorburg, W. Muilman, pred. te Voorschoten (groot folio-portret door *Tanjé*), P. Faassen de Heer, pred. te Scheveningen (uitg. door *F. Ghijsen*), J. W. v. Vredenburch te Rijswijk, Tollens te Rijswijk, J. Meursius te Loosduinen, etc.

OVERIGE STEDEN EN DORPEN IN ZUID-HOLLAND.

563 **Abtswoude.** — **H. Kz. Poot**, dichter en landbouwer te Abtswoude. Zijn portret, ter halve lijve, in ovaal. Zwartekunst. 4o. — Zeldzaam.

564 **Alphen.** — „Broedermoort bij Alfen. Broedermoort of verckensstrijt, voorgevallen in 't eerste jaer van de nieuwe geestelijcke tribulatie". Spotprent op een predikantsbenoeming te Alphen tijdens de twisten der Coccejanen en Voetianen. Met gedrukte beschrijving onder de prent. (1676.) — Muller, No. 2599.

Een partij varkens vernielen de schutting bij de pastorie en loopen den Dominee omver. Op den achtergrond de toren van Alphen.

565 **Alphen.** — **P. Plemper**, Beschrijving van de heerlijkheid van het dorp Alphen aan den Rijn. Leyden, 1714. *Met 7 aardige platen door Bleyswyck.* h. leder. 8o. — Onafgesneden.

Zeldzaam.

566 **Asperen.** — **Asperen 4 Aug. (18)67.** Gezicht over de akkers. Potloodteekening (door **J. C. Greive Jr.**) — 16.5 × 27.5 cent.

Aardige teekening.

567 **Asperen.** — **M. Beekman**, Beschrijving van de Stad en Baronnie Asperen. Utrecht, 1745. perk. 8o.

Opgedragen aan Ph. J. Graaf van Boetzelaar, met zijn wapen, gezicht op het kasteel Waddesteyn, afbeeldingen van zegels, munten, 2 plattegronden, enz.

568 **Bodegraven, Swammerdam, e. o.** — Historieprenten en gezichten betreffende deze plaatsen, XVIIe—XVIIIe eeuw. 21 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij verschillende gelijktijdige bladen betreffende de wreedheden der Franschen in 1672, door (Rom. de Hooge). — 2 **teekeningen** van Waddinksveen in O. I. inkt, door **J. S(tellingwerf)** omstr. 1720. — Enz.

569 **Boskoop** — Levensbijzonderheden van P. Brakel, boomkweeker te Boskoop, thans gevangene op de Voorpoorte van den Hove van Holland. Amst. (1788). 4o. — Pieter Brakel, of de gevolgen der geldzucht. Amst. (1788). *Met portret.* 8o.

Twee curieuse pamphletten.

570 **Brielle.** — **10 Potloodschetsen door P. J. Schotel voorstellende de monding van de Maas bij Brielle, de Brielsche en de Goereesche kust.** Op 3 bladen.

Elk hoog 21, breed 26 cent.

Deze fraaie schetsen van den beroemden zeeschilder stellen voor: „Gezicht van het Brielsche hoofd". — „Het binnenkomen van de Maas en gezicht op den Briel." — „De Brielsche duinen." — „Het binnenkomen van de Maas". — „Den vuurtoren van den Briel uit zee te zien". — „De Goereesche duinen naar zee te zien". — „De vuurtoren van de Goeree naar zee te zien". — „Klareboot slampamper". — „Helvoetsluis". — „De Goeree naar zee". — „De Goereesche duinen naar zee te zien".

571 **Brielle.** — Plattegrond van Brielle en het eiland Voorne, door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van Brielle. Het opschrift vermeldt de inname door de Watergeuzen in 1572: „*ob intestinum Batavicum bellum, quod anno* 1572 *Calend. Aprilis hic initium sumpsit famosum*" (beroemd om den Hollandschen burger-oorlog, die hier den 1en April 1572 een aanvang nam).

Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

572 **Brielle.** — De Martelaars van Gorkum door de Watergeuzen in een schuur gemarteld en omgebracht. Door *Jac. Neeffs* naar *Abr. v. Diepenbeeck.* fol. oblong.

Zeldzame prent. — Wij voegen hierbij dezelfde prent in rood gedrukt.

573 **Brielle.** — Plattegronden, gezichten en historieprenten, XVIe—XIXe eeuw. 11 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij de groote plans van *Hogenberg* en *Blaeu* (de laatste in 2 verschillende drukken). — Een zeldzaam panorama van de stad door *J. Quack,* omstr. 1680. — Enz.

574 **Brielle. — Th. Rykwaert,** pred. te Brielle, 1630. Zijn portret, ter halver lijve, door *H. Bary* naar *H. M. Sorg.* Met 6-regelig Hollandsch onderschrift door G. Brandt. Met adres van *Joh. Naeranus.* XVIIe eeuw. fol.

Fraai portret.

575 **Brielle. — M. Hz. Tromp,** de beroemde admiraal, geb. te Brielle. Zijn portret, ter halver lijve, in een ovalen lauwerkrans; randwerk van affuiten en kogels. Door *I. Suyderhoef naar H. Pot.* gr. fol.

Zeer fraai portret. — Zeldzaam.

576 **Brielle en Voorne. — Portretten van predikanten,** gevestigd te Brielle en op het eiland Voorne of van daar geboortig. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen: C. Rijkwaert te Oostvoorne (door *Vinkeles* vóór en met de letter), J. Temminck te Koorndijk (door *J. Houbraken,* 2 verschillende), J. v. d. Kapelle te Brielle, J. H. Westerhoff te Hellevoetsluis (door *Houbraken*), etc.

577 **Brielle en Voorne. — Portretten van bekende personen,** die te Brielle en op het eiland Voorne verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 10 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o. a. J. Blanken, inspecteur generaal van 's Rijks Waterstaat (litho uitg. *Jonxys,* 1836), J. F. L. Schröder te Hellevoetsluis (groote staalgravure door *Lange*), de admiralen M. Hz. Tromp, Witte Corn. de Witte, Corn. de Wit, Nic. Ruykhaver, Mr. A. E. Huysman, rechter te Brielle (groote litho door *Hoffmeister*), etc.

578 **Brielle. — K. van Alkemade en P. van der Schelling,** Beschrijving van de stad Brielle en den lande van Voorne, met de genealogie der Heeren, privilegiën, enz. Rotterdam, 1729. *Met kaarten en platen.* 2 dln. in 1 bd. h. leder. fol.

Belangrijke stedebeschrijving.

580 **Delft. — Gezicht op Delft van de Haagsche vaart gezien. In het verschiet ziet men de torens van de Oude en de Nieuwe Kerk, het Stadhuis, en de Waterslootsche poort. Op den voorgrond de vaart, bezet met schepen; en een bruggetje.** Penteekening gesigneerd: **„Breugel".**

Hoog 20.5, breed 35 cent.

Fraaie teekening bizonder belangrijk voor de topographie van Delft, zeer fijn uitgevoerd.

Vóór het midden der XVIIe eeuw bestaan zeer weinig afbeeldingen van Delft; van des te meer belang is het een zoo uitvoerige en meesterlijk uitgevoerde teekening van de stad uit vroegeren tijd te vinden.

De teekening welke alle blijken draagt van zeer nauwkeurig te zijn, is een belangrijk document, ook voor de afbeelding van de kerktorens en de Waterslootsche poort; men vergelijke deze met latere afbeeldingen.

Zie de plaat.

581 **Delft.** — Plattegrond van Delft. Door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van Delft. — Fraai exemplaar, oudtijds met zorg uit de hand gekleurd.

582 **Delft.** — Hetzelfde plan, afwijkende druk. fol. oblong. — Gekleurd.

De naam is op dezen afdruk gespeld *Deelft* en *Delphium* (in plaats van Delphum). Het wapen, dat op den vorigen druk voorkomt, ontbreekt; hier zijn 2 kostuumfiguren, daar 5.

Zeldzaam.

583 **Delft.** — „Afbeelding van de platte grond der stad Delft, 1672. Door zeker ingenieur gedaan, te gelijk aanwijzende hoe men deze stad, in dien tijt soude hebben kunnen fortificeeren." in-fol.

Rondom de stad zijn de ontworpen verdedigingswerken aangegeven.

584 **Delft.** — „Rouwklaghten over het afsterven van J. Goethals, bedienaer des Goddel. Woorts tot Delff, ontslapen 24 Dec. 1673." Zijn portret, door *v. Queboren*, omgeven door gedrukte gedichten door V. ab Oosterwyck, e.a. „Tot Delf," by *S. Cloetingh*, 1674. plano.

585 **Delft.** — „Gesigt van de Groote Markt tot Delft, siende naar het Stadhuis, Oude en Nieuwe Kerk". (Amsterdam), *Ab. Rademaker, delin.*, *L. Schenk fecit et excud.* (omstr. 1720). 2 bladen. in-fol.

Zeer fraaie prent, gezocht ook om de levendige stoffage.

586 **Delft.** — 11 Gelithographeerde en gekleurde gezichten, door *De Howen*, *Baretta*, *Weissenbruch* en *Craeyvanger*, uitgegeven te Amsterdam, bij *Buffa* en *Desguerrois*, (omstr. 1830). kl. fol. oblong.

Men vindt hier o. a. de Oostpoort, Cingel, Rotterdammer en Ketelpoort, Kazerne, Haagsche Poort, gezicht aan de Schie, afbeeldingen van praalgraven, etc.

Bizonder exemplaar, fraai uit de hand gekleurd.

587 **Delft.** — „Het Laantje van Van der Gaag." Litho door *H. W. Last.* fol. oblong. — Uit de „Nederlandsche Stoompost, 6 Junij, 1847."

Deze zeldzame litho stelt de sterke bocht voor in den Hollandschen Spoorweg van Delft naar Schiedam, gemaakt rondom het huis en den tuin van Van der Gaag, die zijn erf niet wilde afstaan. Aan dit geval dankt de Onteigeningswet haren oorsprong.

Merkwaardige illustratie van het eerste spoorwezen hier te lande.

588 **Delft.** — „Gecostumeerde optogt gehouden door de leden van het Delftsche studentencorps, 5 Mei 1857, voorstellende den garebeg optogt van den Sultan van Djokjokarta. Delft, (1857). Gekleurde litho ter lengte van 6 meter.

589 **Delft.** — „Afbeelding der lijkstatie van Willem IV Prince van Oranje, over de Groote Markt te Delft, 4 Febr. 1752." Door *J. Punt* naar *P. v. Cuyck.* 1754. fol. oblong.

Deze prent is vooral belangrijk om de goede afbeelding van de oude gevels op de Groote Markt te Delft.

590 **Delft.** — „Lykstatie van H. K. H. Anna, Kroonprinces van Engeland, 23 Febr. 1759, te Delft." *P. C. la Fargue ad viv. del. S. Fokke fec.* 16 bl. 4o. oblong.

Interessante serie, vooral om de aardige geveltjes die erop afgebeeld zijn. Wij voegen hierbij 4 prenten voorstellende het paradebed, door *S. Fokke.*

591 **Delft.** — „Plegtige optogt der begrafenis van H. M. Frederika Louisa Wilhelmina, Koningin der Nederlanden, 26 Oct. 1837." Gelithographeerde afbeelding van den stoet, op een smalle strook, ter lengte van ongeveer 7 meter.

592 **Delft.** — Begrafenisstoet van Koningin Fred. Louisa Wilhelmina op de Groote Markt te Delft. „A la mémoire de feue sa Majesté la Reine des Pays-Bas, née 1774, décédée 1837." Litho van *Lemercier.* fol. oblong. — Muller, no. 6978.

Fraai exemplaar, zeldzaam.

593 **Delft.** — Begrafenissen van Oranjevorsten. XVIIe en XVIIIe eeuw 11 bladen, waarvan verscheidene folio.

Begrafenis van Frederik Hendrik, uitgeg. door *v. Beusekom.* — Begrafenis van Willem IV, 1752, uitgeg. te Amsterdam bij *C. Wild,* en een beschrijving van de lijkstatie, uitgeg. te Leiden bij *v. d. Deyster.* — Lijkstatie van de Gouvernante Anna en illuminatie van de graftombe, waarbij een extra nummer van de Haagsche Courant. — Enz.

594 **Delft.** — Plattegronden en gezichten van Delft. XVIe—XIXe eeuw. 30 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hierbij 2 verschillende platte gronden door *Hogenberg,* omstr. 1580. — 2 van *de Wit,* omstr. 1660 (met en zonder zijn naam). — Een groot panorama van Delft door *C. Decker.* — 2 gekleurde gezichten door *Probst,* — afbeeldingen van gebouwen, — verschillende litho's. — Enz.

595 **Delft.** — Historieprenten betreffende Delft, XVIe—XIXe eeuw. 6 bladen. 8o, 4o en fol.

Ontvangst van Trouchses door den Prins van Oranje te Delft, door *Hogenberg,* omstr. 1570. — Het praalgraf van M. H. Tromp, door *v. Dale,* groot folio. — Tentoonstelling van Nijverheid, 1849. — Enz.

596 **Delft.** — **Jac. Crucius,** predikant en rector te Delft. Zijn portret, borstbeeld naar links in ovaal, door *Suyderhoef,* met adres van *P. Goos.* Met 2-regelig Latijnsch en 4-regelig Hollandsch onderschrift. 4o.

597 **Delft.** — **Th. Graswinckel,** advocaat-fiscaal van Holland. geb. te Delft, 1600, † 1666 te Mechelen. Zijn portret, borstbeeld in ovaal, naar het in 1636 vervaardigde schilderij van *Mierevelt,* door *Matham,* met 16-regelig Latijnsch onderschrift door C. Barlaeus, en opdracht door Mich. le Blon. XVIIe eeuw. fol.

Fraai blad.

598 **Delft.** — **David Jorisz.,** schilder en Doopsgezind hervormer. Zijn portret op 54-jarigen leeftijd 1554, ter halver lijve. Zijn „Wonderboeck" ligt vóór hem op een tafel. Door *C. v. Sichem.* 4o.

599 **Delft.** — **R. Junius,** Predikant op Formosa (1628—42), te Delft (1642—49), te Amsterdam (1649—1656). Zijn portret, op 38-jarigen leeftijd, ter halver lijve naar rechts, in ovaal, door *P. de Jode* naar *A. Sautet,* 1644, met 8-regelig Hollandsch onderschrift door Vincentii pred. te Serooskerke. Met adres van *S. Kloeting* te Delft. 4o.

600*a* **Delft.** — **R. Junius.** Zijn portret op 48-jarigen leeftijd, borstbeeld naar links in ovaal, door *C. Visscher* 1654, naar *Palmidas* (Palamedes). Met 8-regelig Latijnsch onderschrift door A. Montanus, en 8-regelig Hollandsch door H. F. Waterloos. Met adres van *P. Goos,* en opdracht aan J. Blaeu den geograaf door Lud. Ludovici. fol. — Muller, No. 2820.

600*b* **Delft.** — Hetzelfde portret. Met adres van *H. Focken.* fol. — Muller, No. 2821.

601 **Delft.** — **C. Musius,** katholiek godgeleerde te Delft, in 1572 te Leiden door Lumey gedood. Zijn portret, buste in ovaal, door *J. Matham.* 8o.

Merkwaardige afdruk op witte zijde.

602 **Delft.** — **Maria v. Reigersbergen,** echtgenoote van Hugo de Groot. Haar portret, op 50-jarigen leeftijd, 1640, door *J. Houbraken.* Met 8-regelig Hollandsch onderschrift door A. van Cattenburgh. kl. fol.

Buitengewoon fraaie druk.

603 **Delft. — J. Rolandus**, geb. te Delft, 1562, predikant te Delft, Amsterdam, en Frankenthal, overziener van de vertaling van het Oude Testament, † 1632. Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door *W. Delff* naar *C. v. d. Voort.* Met 13-regelig Latijnsch vers door Tim. Rol. geschreven door *F. van Sambix* op zijn 80e jaar. 4o.

604 **Delft. — Gijsb Verbrugge**, schilder te Delft (1633—1730). Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door hem zelf. 8o. — Breede randen.

Zeldzaam portret. — Ons ex. heeft in handschrift de aanduiding „obiit 24 Jan. 1730, aet. 97".

605 **Delft. — Portretten van historische personen**. XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. 8o., 4o. en fol.

Wij noemen o. a. 2 portretten van Maria Duyst van Voorhout vrouwe van Renswoude, waarbij één vóór de letter, een XVIIe-eeuwsch portret van T. Graswinckel, verschillende bladen betreffende Hugo de Groot en zijn grafmonument, gelithographeerde portretten van Delftsche leden der familie Vredenburch, de admiralen M. Hz. en Corn. Tromp, Piet Hein, etc.

606 **Delft. — Portretten van staatslieden en rechtsgeleerden**, die tot Delft in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. 8o., 4o. en fol.

Men vindt hier 6 portretten van P. v. Bleiswijk, portretten van Aert en Adr. v. d. Goes, Ant. Heinsius (door *Claessens*, vóór en met de letter), G. Meerman (door *Daullé* en door *Claessens*), W. de Groot, etc.

607 **Delft. — Portretten van geneeskundigen en wis- en natuurkundigen**, die te Delft verkeerd hebben; voor 't meerendeel groote portretten uit de XIXe eeuw. 20 bl. meest fol.

Merkwaardige verzameling; de bladen zijn zeer fraai van conditie. — Bevat o.a. 5 verschillende portretten van F. W. Conrad, waarbij het fraaie portret door *Portman* gegraveerd op last van de Regenten der fundatie Renswoude, M. v. Marum (door *v. Senus*, fol., in 4 staten, waarbij de etsstaat), A. Lipkens (fraaie litho van *Mieling*), W. Overduyn, E. Fabius, A. Vorstius (door *P. Pontius* en door *Aubry*), A. v. Stipriaan Luiscius (groot folio, door *A.* en *P. v. d. Beek*), etc.

608 **Delft. — Verzameling portretten van letterkundigen en dichters**, die te Delft geboren zijn of aldaar verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 30 bl. 8o., 4o. fol.

Wij noemen o. a. Burgersdicius, J. Eyndius, J. J. B. Gaal, P. Merula, Th. Muncke rector aan het Delftsch Gymnasium (door *Caussé*), P. Tiara, Coornhert, Camphuyzen, etc.

609 **Delft. — Portretten van predikanten** te Delft gevestigd of daar geboren. XVIIe eeuw. 11 bl. meest fol.

Fraaie verzameling, waarbij o. a. verschillende bladen door *v. Queboren* (L. Todinaeus, V. ab Oosterwyck, D. Spranckhusius, H. Tegularius) door *Delff* (P. Moraeus, A. Cornely), een klein portretje van J. Crucius, 2 groote portretten van Th. de Lantman, etc.

610 **Delft. — Portretten van predikanten**, gegraveerd door *J. Snoek* te Rotterdam en uitgegeven te Delft, bij *J. de Groot Pz.* 1795. 11 bl. 4o.

„Proefdrukken". — Hierbij: P. Schols van Asperen, P. H. Hugenholtz (2 staten), S. G. Manger, e. a.

611 **Delft. — Verzameling portretten van predikanten**, die te Delft gevestigd waren of daar geboren zijn. XVIIIe en XIXe eeuw. 22 bl. grootendeels fol.

Hierbij fraaie portretten en zeldzame bladen. — Wij noemen W. Momma (door *J. Munnickhuisen*, zeer fraai van druk), P. Gribius (door *Philips*), W. Peiffers (door *J. Houbraken*), B. v. d. Feen (zwartekunst door *Hodges*), Hoogvliet (door *De Mare*, vóór en met de letter), David Joris (4 bl.) H. Velse (door *D. Coster*, in 3 staten: met en zonder hoed, en op blauw papier), etc.

612 **Delft.** — **R. Boitet,** Beschrijving der stadt Delft... oorsprong, benaming... gedenkstukken... regeeringsvorm. Delft, 1729. leder. fol.

21 Platen door C. Decker e. a.: groot gezicht op de stad, plattegronden, gezichten, graftomben der prinsen van Oranje, der admiralen, enz.
Ook bevat dit werk bijzonderheden betreffende de aardewerk-fabrieken.
Fraai exemplaar, op groot papier.

613 **Delft.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit Delft. XVIIIe en begin XIXe eenw. 36 stuks. 4o.

Hieronder bevinden zich dissertaties van leden der familiën: Arntzenius. — v. Assendelft (4 st.). — v. Berkel. — v. Bleiswyk. — de Bye. — v. Goens. — v. d. Goes (2 st.). — 's Gravesande. — Overgaauw Pennis. — v. Royen. — v. Staveren. — Teding v. Berkhout (2 st.). — Verbrugge. — v. Vredenburch. — Etc. — Etc.

614 **Delfshaven.** — **F. J. Kleyn,** Geschiedenis en beschrijving van Delfshaven. Delfshaven, 1873. h. leder. gr. 8o.

615 **Delfshaven, Kralingen.** — **Portretten van historische personen** die tot deze plaatsen in betrekking gestaan hebben. XVIIe en XVIIIe eeuw. 11 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen bijv. Piet Hein (door *Houbraken*), J. Taurinus (door *Bary*, in 2 staten), J. Rysdyk Takens (2 bl.), H. Groenewegen (2 bl.), etc.

616 **Dordrecht.** — **„Gezigt aan den 's-Gravendeelsche Dijk buiten de stad Dordrecht".** Penteekening opgewasschen met O.-I. inkt, door **C. Huygens.**

Hoog 15, breed 19 cent.

Interessante teekening der XVIIe eeuw.

617 **Dordrecht.** — **Het ridderlijk slot Develstein, in verval.** In het verschiet ziet men de Groote Kerk van Dordrecht. Teekening in O.-I. inkt, door **G. Smak Gregoor.**

Hoog 36, breed 42.5 cent.

618 **Dordrecht.** — **3 Schetsen met de pen en met potlood,** door den Engelschen schilder **A. Calcott,** uit de collectie Seymour Haden. (omstr. 1840). 4o.

619 **Dordrecht.** — Plattegrond van Dordrecht, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong.

Een der oudste gedrukte plans van Dordrecht, het eerste belangrijke.
Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

620 **Dordrecht.** — Gezicht op Dordrecht, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong. — Een klein weinigje beschadigd.

Het oudste gedrukte gezicht op Dordrecht. Het is nog zeer primitief; doordat de proporties van de Merwede en het andere omringende water sterk overdreven zijn, ligt de stad midden in een meer.
Oudtijds gekleurd exemplaar.

621 **Dordrecht.** — „Afbeeldinge van de Nationale Synodus gehouden binnen Dordrecht in 1618—19, begonnen 13 Novembris 1618 en geeyndigt 25 May 1619". in-fol. — Muller, No. 1337. A,a.

622 **Dordrecht.** — „Effigiatio Synodi Nationalis inchoatae Dordrechti 1619". Met inschrift in de plaat: „Boven dezen inganck syn noch 2 galeriën voor de toehoorders". In de plaat gegraveerd: „Vor D. uyt Franckryck verwacht verden", geplaatst op een ledigen bank. — gr. in-fol.

Zeer fraaie en zeldzame gravure van de vergaderde Synode. Met een Hollandsche lijst der namen. — Deze staat wordt niet vermeld bij Muller.

623 **Dordrecht.** — Andere afbeelding van de Synode, van een onbekend graveur. Zonder eenig opschrift of verwijzingen. fol. oblong. — Muller, No. 1341.

Hoog 33, breed 38 cent.

624 **Dordrecht.** — Plattegronden, gezichten en historieprenten betreffende Dordrecht. 20 bladen in 8o, 4o en folio.

Hierbij de groote plans van *Blaeu* en *de Wit* (de laatste met en zonder zijn naam), — Dordrecht van de Merwede te zien, door *Sallieth,* — Biesbosch en Noordendijk bij Dordrecht, door *Fokke,* 1770. — Gezicht in de kerk te Dordrecht door *M. Val.* — Beleg van Dordrecht in 1418. Gravure door *Vrijdag,* 1797, naar een oud handschrift. — Enz.

625 **Dordrecht.** — **J. Becius,** predikant en curator van de Latijnsche school en de Bibliotheek, geb. te Frankfort 1558, † te Dordrecht 1626. Zijn portret, buste in ovaal, door *D. v. Hoochstrat(en),* met 10-regelig Hollandsch onderschrift door I. v. Graeff. 4o.

626 **Dordrecht.** — **Portretten van J. Bogerman,** voorzitter der Synode in 1619. 3 bladen in-fol. en 4o.

Hierbij een fraai folioportret met het adres van C. J. Visscher.

627 **Dordrecht.** — **A. Colvius,** Waalsch predikant te Dordrecht. Zijn portret op 52-jarigen leeftijd, borstbeeld in ovaal, door *S. Savery* naar *A. Cuyp.* 1646. Met 6-regelig Latijnsch onderschrift door *Cl. Salmasius.* 4o.

Fraaie druk.

628 **Dordrecht.** — **Corn. de Gyselaar,** de bekende Pensionaris uit den Patriottentijd. Verschillende portretten uit den tijd. 9 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen en proefdrukken. — Hierbij een folio-portret door L. Brasser *in 4 staten:* vóór de letter, „proefdruk" (op Hollandsch en op *Chineesch* papier) en met de letter; met een blad met gedrukte beschrijving; — verschillende drukken van het portret van Vinkeles, etc.

629 **Dordrecht.** — **J. Moelart,** schilder te Dordrecht, geb. 1649. Zijn portret ter halver lijve, in zijn atelier prenten beschouwende. Zwartekunst door *N. Verkolje* naar *A. Houbraken.* Met 4-regelig Hollandsch onderschrift door *A. Houbraken.* XVIIe eeuw. fol.

Fraaie zwartekunst-prent.

630 **Dordrecht.** — **H. Noteman,** beroemd beeldhouwer te Dordrecht. Zijn portret, ter halver lijve in ovaal, zwartekunst door *J. Gole* naar *A. de Gelder.* fol.

Fraai portret.

631 **Dordrecht.** — **Polyander à Kerchove,** van 1591 tot 1611. Waalsch pred. te Dordrecht. Zijn portret, ter halver lijve, zijn wapenschild op den achtergrond. Door *A. Matham.* Met 8-regelig Latijnsch onderschrift door P. Scriverius. fol.

632 **Dordrecht.** — **Portretten van J. Polyander à Kerchove,** van 1591 tot 1611 predikant en professor in de logica te Dordrecht. Door *W. Delff* e.a. XVIIe eeuw. 2 bl. 4o en 8o.

633 **Dordrecht.** — **Portretten van regeeringspersonen, staatslieden en rechtsgeleerden,** die tot Dordrecht in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 20 bl. 8o, 4o en fol.

Bevat verschillende fraaie bladen. — Wij noemen: J. Cats, Jac. de Witt en Jan en Corn. de Witt (verschillende portretten), G. en S. v. Slingeland, J Muys v. Holy (door Houbraken, extra-druk op groot folio papier), C. v. Beveren (door Suyderhoef), etc.

634 **Dordrecht.** — **Portretten van dichters,** die te Dordrecht geboren zijn, of daar gewoond hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. 8o, 4o en fol.

Men treft hierbij portretten aan van Cats, J. de Decker, Marg. Godewijk, Overstege, Zeeuws, Johanna C. Cleve, „oud elf jaren" (door Vinkeles), etc.

635 **Dordrecht.** — **Portretten van letterkundigen en geleerden,** die te Dordrecht verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij M. Balen, P. Bor, D. v. Hoogstraten, J. Rutgers, G. Vossius (door C. de Passe, Matham, e. a.), Verbeek, med. doctor, etc.

636 **Dordrecht. — Verzameling portretten van predikanten,** te Dordrecht gevestigd of aldaar geboren. XVIIIe—XIXe eeuw. 26 bl. grootendeels fol.

Belangrijke verzameling. — Wij noemen o. a.: S. v. Til (5 bl. waarbij door v. Gunst, v. Zijlvelt, e. a.), J. v. Spaan (door Houbraken), R. Schutte (2 bl.) J. d'Outrein (3 bl.), J. Oldenborg (door A. Haelweg), D. Flud v. Giffen (door A. Haelweg), J. Bastingius (3 bl.), etc.

637 **Dordrecht. — M. Balen, Beschrijvinge der stad Dordrecht.** Dordrecht, 1677. *Met platen en wapenafbeeldingen.* perk. met groene linten. 4o.

Een der zeldzaamste en belangrijkste Oudhollandsche stedebeschrijvingen, zeer gezocht om de genealogische bescheiden en de biographiën van schilders.

Zeer fraai exemplaar. — Uiterst zeldzaam.

638 **Dordrecht. — Acta** ofte handelinghen des Nationalen Synodi. Ghehouden tot Dordrecht. 1618—19. Dordrecht, *I. J. Canin*, 1621. leder. fol.

Met eene fraaie prent, voorstellende de vergadering der Synode.

639 **Dordrecht. — D. Kuipers,** Dichtoefeningen. Leyden, *W. H. Gryp*, 1786. *Met vignetten door J. Schoenmaker.* half leder. 8o.

Bevat o. a. een drietal gedichten betreffende Dordrecht, zooals: „Op de gewapende Dordrechtsche schutterij". — „Op den papieren luchtbol van den 's Gravendeelschen Dijk, buiten Dordrecht opgelaten". — „Op den papieren en met vuur opgevulden luchtbol, hebbende een kat onderaan hangen, opgelaten te Dordrecht, 10 Maart 1786." *Met een aardig vignet voorstellende een gezichtje op Dordrecht, waarop men ook de ballon ziet.*

640 **Dordrecht.** — Verschillende topographische en historische werken betreffende Dordrecht. 9 dln. 8o.

Wij noemen: L. van Bos, Dordrechtsche Arkadia. Amst. 1701. *Met prentjes.* perk. Smits en Schotel, Beschrijving van Dordrecht, 1844. — Smits, Verhandeling over Zuid-Holland en Dordrecht, 1824. *Met platen.* — Schotel, Een keiserlijk stadhouderlijk en kon. bezoek aan de O. L. Vrouwe kerk te Dordrecht, 1859. *Met platen.* Etc.

641 **Dordrecht.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Dordrecht, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 19 stuks. 4o.

Hierbij zijn o. a. dissertaties van leden der familiën: Beelaerts v. Blokland (2 st.). — v. d. Brandeler. — Jensuis. — Pompe v. Meerdervoort. — v. d. Sande. — Stoop. — Voet. — v. d. Wall. — e. a.

642 **Goeree. — „Het Eyland Goedereede** met tinkomen van 't Gad te zien tussen de Reede van Helvoet en voornoemde Eylandt getekent door **Dirk de Jong 1783".** Teekening in O. I. inkt.

Hoog 21, breed 34 cent.

Deze teekening is gegraveerd in den „Atlas van Zeehavens" door *Sallieth.* Een exempl. van de gravure is bijgevoegd.

643 **Gorinchem. — „Gornichem". Gezicht op Gorinchem van de Merwede af gezien.** Sepiateekening door **Jac. van der Ulft.**

Hoog 20.5, breed 72 cent.

Fraaie teekening, zeer belangrijk voor de topographie van de stad in de XVIIe eeuw. Het geheele profil van de stad langs de Merwede is afgebeeld.

Zie de plaat.

644 **Gorinchem.** — „Gezicht op het slot en de „Blauwe toren" te Gorinchem, door *J. v. d. Ulft* (omstr. 1660). 4o.

Fraai gegraveerde prent.

645 **Gorinchem.** — Het kasteel van Gorinchem. Ets van *J. v. d. Ulft*, uitgegeven door *P. Vinck.* XVIIe eeuw. breed fol.

Fraaie druk.

646 **Gorinchem.** — „Afbeelding van het heldhaftig en edelmoedig verlaaten van Gorinchem". (17 Sept. 1787). 4o oblong. — Muller, 4930.

Gezicht op de stad Gorinchem, dat door den Hertog van Brunswijk beschoten wordt, terwijl de witte vlag op den toren staat. Drie schepen met vluchtende patriotten. Daaronder een satirieke uitlegging.

Zeldzaam prentje uit den Patriottentijd.

647 **Gorinchem.** — „Gezicht op den ijsgang en dijkbreuk te Vuuren bij Gorinchem, 22 Febr. 1799." — „Gezicht op den dijkbreuk te Bemmel bij Nijmegen, 1799." — 2 prenten door *C. Josi*, 1802, 8 bladen. fol. oblong.

Deze prenten in 4 staten: de „eau-forte pure," de aquatinta vóór, en met de letter, en de kleurendruk.

648 **Gorinchem.** — Plans en gezichten van de stad door *de Wit* e. a. XVIIe—XVIIIe eeuw. 6 bladen. 8o, 4o en folio.

649 **Gorinchem.** — **J. v. Paffenrode**, commandeur-militair van Gorinchem, bij sneuvelde vóór Maastricht in 1673. Zijn portret, ter halver lijve, in harnas, door *J. Haasbagh*. 1674. kl. fol.

Zeldzaam.

650 **Gorinchem. Loevestein. — Portretten van historische personen** uit Gorinchem, waarbij staatslieden te Loevestein gevangen. XVIIe en XVIIIe eeuw. 19 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling waarbij o. a. G. de Mey, pred. (door *Bary*), Corn. de Gijselaar, staatsman, Th. Erpenius Arabicus, Camphuizen, dichter (2 bl. uit de XVIIe eeuw), Hugo de Groot (afbeelding van het geschilderd glas in het huis van Daetselaar), Hogerbeets, etc.

651 **Gorinchem.** — **„Vreeds-triumph-gedicht**, gecomponeert en(de) rethorijckelijken vertoont by de Camer, Vernieut wt Liefden tot Gorinchem, op den generalen Vreedstriumph dach, ghecelebreert den 5 Mey 1609. Tot Gorinchem, *ghedruct voor A. Helmich boecvercooper, woonende op 't Mercktvelt in't Schrijfboeck*, 1609. 4o.

Zonder twijfel een der merkwaardigste boeken te Gorinchem uitgegeven, en één der oudste, zoo niet het oudste.

Het is een tooneelstuk vertoond door de Gorinchemsche Rederijkerskamer ter gelegenheid van het sluiten van het Twaalfjarig Bestand. Het is geschreven door H. v. d. Muyr en opgedragen aan „Heeren Drossaerdt, Burghemeesteren, Schepenen ende Raedt der Stadt Gorinchem". Aan het begin zijn verschillende lofdichten van Gorkumsche dichters, met name geteekend of met zinspreuken.

Hoogst zeldzaam.

652 **Gorinchem.** — **A. Kemp**, Bly-eind spel van wegen de Gorkomze Kamer Vernieud' uit Liefde tot antwoord op de Vraag van de Kaamer tot Rijswijk

Beeld af, hoe Bataviers, soo veel en lange tijden,
Kloeck hebben wederstaen, haer vyant in het strijden,

met d'Antwoorden, op alle d'and're vragen, in deselve kaart, door verscheyden konstliefhebbers tot Gorinchem. Eerst gespeeld tot Gorinchem, den 6 van Somermaand 'sjaars 1643. Tot Gorichem, *voor Helwich van Cappel, boeckverkooper woonende op de Merckt*. 1643. 4o.

Een niet minder zeldzame en merkwaardige proeve van dramatische poëzie uit de dagen toen Gorinchem nog een eigen tooneel bezat.

Met dit stuk kwamen de Gorkumsche Rederijkers uit op den wedstrijd uitgeschreven door de Rijswijksche Rederijkerskamer. Het blijkt niet of men er een prijs mee gewonnen heeft.

Een vignet op den titel stelt het blasoen der Gorkumsche Kamer voor.

653 **Gorinchem.** — **G. Estius**, Historia martyrum Gorcomiensium qui pro fide Catholica a perduellibus interfecti sunt. 1572. Namurii, 1655. perk. 8o.

Geschiedenis der Gorkumsche martelaars, in 1572 door de Geuzen bij Brielle gedood.

654 **Gorinchem.** — **Abr. Kemp**, Leven der doorluchtige Heeren van Arkel, ende jaarbeschrijving der stad Gorinchem. Gorinchem, 1656. leder. 4o.

655 **Gorinchem.** — **Stukken** betreffende de procedure van L. Huygens, drossaert van Gorinchem. Zonder plaats, 1676. 2 stukken. fol.

656 **Gorinchem.** — **C. van Zomeren,** Beschrijving der stad Gorinchem en Landen van Arkel. Gorinchem, 1755. *Met fraaie platen door J. C. Philips.* leder. folio.

Standaardwerk over Gorinchem. — Fraai exemplaar.

657 **Gorinchem.** — Oude rechtsgeleerde dissertatiën van studenten geboortig van Gorinchem, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 8 stuks 4o.

Bevat o. a. dissertaties van leden der familiën: v. Appeltere. — v. Barnevelt. — Brand v. Someren. — de Gyselaar. — Etc.

658 **Omstreken van Gorinchem.** — Uitgebreide verzameling gezichten in dorpen en stadjes in den omtrek van Gorinchem, hoofdzakelijk uit de XVIIIe eeuw door *Spilman, Rademaker, Philips, v. Liender, v. Senus,* e. a. 48 bladen. 4o en 8o.

Interessante verzameling waarbij men bladen vindt betreffende Werkendam, Leerdam, Heukelom, Nieuwland, Streefkerk, Langerak, Langeveld, Jaarsveld, Asperen, Arkel, Liesveld, fraaie bladen betreffende overstroomingen in deze landstreek in 1809 en in 1820, waarbij proefdrukken.

659 **Omstreken van Gorinchem.** — Portretten van vermaarde personen uit dorpen in den omtrek van Gorinchem. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bl. grootendeels fol.

Wij noemen bijv. G. v. Schuylenborgh, predikant te Molenaarsgraaf, Th. v. Schelluyne, pred. te Schelluyne, H. J. Royaards, pred. te Meerkerk, J. Temmink, pred. te Schoonhoven (3 bl.), F. Rogstadt, pred. te Spijk, verder personen uit Alblasserdam, Bruchem, etc.

660 **Gouda.** — **„Op de Moordschen dijk buyten Gouda".** Teekening in O. I. inkt. XVIIIe eeuw.

Hoog 18.5, breed 15.5 cent.

661 **Gouda.** — **Ziekenhuispoortje te Gouda.** Aquarel door **A. v. d. Schouw.**

Hoog 34, breed 15 cent.

662 **Gouda.** — Plan van Gouda. Door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van Gouda. — Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

663 **Gouda.** — „Loterye voor het Gast-Huys ende Oudemannenhuys binnen der Gouda". (1625). gr. fol. — Muller, Suppl. No. 1277 *B.*

Zeer zeldzame, groote houtsnede, voorstellende het stadhuis en twee gebouwen van het gasthuis. Deze prent werd aan degenen, die in de loterij niets getrokken hadden, present gemaakt.

664 **Gouda.** — Nieuwjaarsprent van de tamboers van de schutterij te Gouda. 1790. Met fraaie houtsnede door *„J. v. Oye. 1757".* Te Gouda, *by Joh. v. d. Klos.* (1790). plano.

Zeldzame schuttersprent.

665 **Gouda.** — Gezichten en plans van Gouda. XVIe—XVIIIe eeuw. 14 bladen, waarvan verscheidene in folio.

Belangrijke verzameling. — Wij vermelden bijv. 2 onderling geheel verschillende drukken van het plan van *Hogenberg,* 1585; en een merkwaardig gezicht van Gouda door *Hogenberg.* — Verder de plans van *Blaeu* (2 drukken) en *de Wit,* — 4 gekleurde gezichten van stadsgedeelten uit de XVIIIe eeuw door *Probst,* — Het orgel in de Groote Kerk, door *M. Val.* — Enz.

666 **Gouda. — P. Proelius**, van 1646 tot 1651 pred. te Gouda, daarna te Amsterdam. (1616—1661). Zijn portret, ter halver lijve, door *J. de Visscher* naar *J. v. Noort.* Met 8-regelig Latijnsch en Hollandsch onderschrift door Jac. Heiblocq. Met adres van *Nic. Visscher.* fol.

Voortreffelijke druk van dit fraaie portret.

667 **Gouda. — Portretten van staatslieden en rechtsgeleerden**, die te Gouda geboren zijn of daar gewoond hebben. XVIIIe eeuw. 15 bladen. meest folio.

Fraaie bladen, waarbij proefdrukken. — Men vindt hierbij B. v. d. Dussen (4 bl. waarbij door *Houbraken*, vóór de letter en met de letter op groot folio formaat), A. Pauw (door *Houbraken*, groot papier), H. v. Beverningk, J. v. d. Tocht, M. v. Toulon (4 bl.), J. Blauw (door *Tardieu*), etc.

668 **Gouda. — Portretten van geleerden en dichters**, te Gouda geboren of aldaar woonachtig. XVIIe—XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 14 bl. meest fol.

Wij noemen bijv. J. Bleuland medicus (3 bl. waarbij een groote litho door *Paling*), H. v. Wijn raadpensionaris (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), D. Vz. Coornhert, R. Hennebo, F. Schoonhovius, J. Storm conrector (zwartekunst door *P. Schenk*), etc.

669 **Gouda. — Verzameling portretten van predikanten**, gevestigd te Gouda of aldaar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 27 bl. meest fol.

Belangrijke verzameling, bevattende vele fraaie en zeldzame bladen, waarbij proefdrukken.

Wij noemen bijv.: L. Beels (2 bl.), J. Liesens (in 1688 gevangen genomen), Ph. à Limborch (3 verschillende door *v. Gunst*), G. de Mey (door *H. Bary*), B. de Moor (door *P. Tanjé*, 2 staten), E. Poppius (3 bl., waarbij door *Delff*), J. G. Staring (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), L. Steversloot (2 bl.), J. Taurin (door *H. Bary*), H. Tomberg (door *Delff*), J. H. Westerhoff (door *Houbraken*) J. Zas (door *H. Bary*), etc.

670 „**Gouda. — Crabeth.** Accoord om een loots te maken, onder conditie van een glase raam van d' keuken niet te betimmeren", tusschen Huig Crabeth cum sociis en G. A. Hogenberg. Gouda, 14 ap. 1642. **Origineel geschreven stuk**, geteekend door Huych Crabeth, Geertruyt Crabeth, Margrijte Crabeth (de laatste teekende met een kruisje), en G. Hogenberg. 2 bladz. fol.

671 **Gouda. — Previlegiebouck** der stad Gouda. 1272—1662. **Handschrift der XVIIe eeuw.** 203 bladen. perk. band. fol.

672 **Gouda. — (J. Walvis)**, Beschrijving der stad Gouda, regeerders.... gebouwen, godshuysen.... kloosteren.... beruchte vrome mannen. Gouda, (1713). *Met plattegrond en platen.* 2 dln. in 1 bd. perk. 4o.

Fraai exemplaar.

673 **Gouda. — C. J. de Lange van Wijngaerde**, Geschiedenis van de Heeren en beschrijving der stad van der Goude. Amsterdam, 1813—1879. *Met platen.* 3 dln. h. linnen. 8o. — Onafgesneden.

Het derde deel is zeldzaam.

674 **Gouda. — Uytlegginge** van de wijd-beroemde en vermaerde glasen, binnen de voortreffelijke en vermaerde kerk tot Gouda. Gouda, *J. en A. Endenburgh*, (1716). *Met plattegrond en 2 platen.* 4o.

Deze quarto-gids voor het bezichtigen der geschilderde glazen is zeer zeldzaam.

675 **Gouda. —** Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Gouda, uit de XVIIIe eeuw. 20 stuks. 4o.

Hierbij dissertaties van leden der familiën: v. Alphen (2 st.). — Blauw. — Bleiswyk. — v. Cattenburch. — Clotterbooke. — Croesbeek v. d. Burgh. — v. d. Does. — v. d. Kasteele. — Metelerkamp. — Six. — Etc. — Etc.

676 **Goudsche Sluys. — Gezicht op de ophaalbruggen.** Teekening in O. I. inkt door **J. B(ulthuis).**

Hoog 7.5, breed 10 cent.

's Gravenhage. — Zie de nummers 469—588.

677 **'s Gravezande.** — „Prospect of the French frigat la Félicité, capt. Denel, chased upon the shore, at the height of 's Gravezand, by an English frigat, the Richmond, capt. Elphinston". Door *P. C. la Fargue.* 25 Jan. 1761. 4o oblong.

678 **Heukelom.** — 6 Gezichten uit de XVIIIe eeuw, door *Radigues, v. d. Schley, H. Schoute,* e. a. 4o oblong.

Fraaie drukken.

679 **Honslaarsdijk.** — **„Op 't Huys te Honslerdijck".** Gezicht op een beeldengroep voorstellende twee worstelaars tegen een achtergrond van boomen. Sepiateekening door **J. de Bisschop.**

Hoog 9.5, breed 15.5 cent.

Aardig teekeningetje van dezen bekenden Haagschen meester in de tweede helft der XVIIe eeuw.

680 **Honslaarsdijk.** — „Generale afbeeldinge van het Princelyke Lust Huys en Hoff van den Prince van Orange t'Honslerdyk." Geëtst door *A. Blooteling* naar *A. Bega,* omstr. 1680. gr. fol. oblong.

Fraai panorama van het paleis en zijne parken.

681 **Honslaarsdijk.** — „16 Gesigte van 't Koninglyke lusthuys Honslarsdyk". *J. Greve et G. Valck exc.* (omstr. 1690). 8o oblong.

682 **Katwijk. — „Katwijk aan Zee". Afbeelding van het strand met visscherspinken.** Aquarel van omstr. 1860.

Hoog 34, breed 49 cent.

683 **Katwijk. — Portretten van bekende personen,** die te Katwijk verblijf gehouden hebben. XVIIIe—XIXe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Men treft hierbij aan den dichter Borger, den waterbouwkundige F. W. Conrad, J. K. Hummel, F. Burmann, pred., A. Pars, oudheidkundige, etc.

684 **Katwijk. — A. Pars et P. v. d. Schelling,** Katwyksche, Rijnsburgsche en andere Nederlandsche oudheden. Leyden, 1745. *Met platen.* perk. 8o.

685 **Kedichem.** — „'t Doorbreken van de Lingendijk bij Kedichem, 30 Jan. 1809". Aquatinta door *J. A. Langendijk Dz.* fol. — „Proefdruk".

Merkwaardige volksprent „uitgegeeven bij N. van Kamphoff in de Noorderstraat 22 te Amsterdam."

686 **Krimpener Waard.** — „Het hooge Heemraadschap van de Crimpense Waard". 1696. *D. Coster sculp.* 17 bladen. fol.

Fraaie polderkaart, omgeven door een rand van wapens der Heemraden: *v. d. Dussen, v. d. Hoop, v. Brandwijk,* etc.

Zeer zeldzaam compleet.

687 **Leerdam. — De Gevangenpoort te Leerdam.** Teekening, gewasschen in O.-I. inkt, door **(Kerkhof?).**

Hoog 35.5, breed 32.5 cent.

688 **Riviergezichtjes op de Lek.** — Suite van 12 etjes door *J. Almeloveen* naar *H. S(aftleven).* 12o.

Zeldzame serie aardige etsjes uit de XVIIe eeuw, ook interessant om de schepen welke men er op afgebeeld ziet.

Men vindt hier gezichten op de dorpen Capel, Jaarsveld, Langerack, Krimpen, Loopick, Tienhoven, Schoonhoven, Lekkerkerck, Lecxmond, etc.

689 **Lek.** — „Kaart van de rivier de Lek, van Krimpen tot het Hagesteinsche Schoor, door *M. Bolstra,* 1764". — 7 bladen. gr. fol.

690 **Leiden.** — **„Gezigt buyten de Maarepoort te Leyden".** Teekening in sepia en O.-I. inkt, toegeschreven aan **A. Rademaker.**

Hoog 12.5, breed 15 cent.

691 **Leiden.** — Plattegrond van Leiden en de omgeving (Voorschoten, Zoeterwoude, Kage, Katwijk) tijdens het Spaansche beleg in 1574. Door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

Fraai gekleurd exemplaar.

692 **Leiden.** — „'t Arminiaens Kapproen, Samenspraeck tusschen de Koomen, Joost en Kees, over den afvalligen Petrus Bertius, autheur des Boen genaemt Den Afval der Heyligen." Spotprent, met een lang gedrukt vers eronder, over 3 kolommen. Fraaie gravure met adres van *C. J. Visscher.* 1620. fol.

Fraai exemplaar.

693 **Leiden.** — „Lugdunum Batavorum Ano. 1670." *C. Hagen sculp.* Plan van de stad in 4 bladen, met 10 bladen stadsgezichten en wapens. — „Lugdunum Batavorum anno 1675." *C. Hagen sculp.* Plan in één blad, met 2 bladen stadsgezichten. Tezamen in een perkamenten band. folio.

Twee zeer fraai uitgevoerde plans van Leiden, vooral merkwaardig om de serie fraaie stadsgezichten. Wij vermelden in 't bizonder het groote bij het eerste plan behoorende profiel van de stad in 3 bladen, merkwaardig om de stoffeering.

Aan dezen band heeft men toegevoegd de kaart van de belegering van Leiden in 1574, door *Joost Jansen Bilhamer,* „accuraat gecopieert in 1717 door *T. Reets".*

Fraaie drukken, zeer zeldzaam.

694 **Leiden.** — Plan van Leiden, door *F. de Wit* omstr. 1680. roy. fol. oblong.

Fraai gekleurd exemplaar.

695 **Leiden.** — Hetzelfde plan, zonder den naam van De Wit. roy. fol. oblong.

Gekleurd exemplaar.

696 **Leiden.** — Plan van Leiden, door *Covens & Mortier.* Omstr. 1720. gr. fol. oblong. — Gekleurd.

697 **Leiden.** — „Wapenkaart, behelzende de wapens en naamen van de Veertigen der stad Leyden, geschikt naar den rang, waarin zij verkooren zijn, 1449—1758, door G. Rijckhuysen en A. Delfos. Leiden, 1785. Titel, opdracht, registers en 4 bladen *met 750 gegraveerde wapens.* fol. oblong.

698 **Leiden.** — Zinnebeeldige prent op de verlossing van Nederland door Frederik Willem II van Pruissen, opgedragen door den Oranjegezinden J. Le Francq van Berkhey aan de Magistraat en Universiteit van Leiden. „Bij deze Heiligheden zijn deze veiligheden." *J. Le Francq van Berkhey inv. del. et direx. J. G. Visser del. et sculps.* 1789. gr. folio. — Muller, no. 5004.

699 **Leiden.** — De buskruitramp in 1807. Verschillende gelijktijdige bladen. 8 bl. waarvan 7 gr. fol.

Hierbij een serie van 4 bladen, voorstellende de gevels der huizen op het Rapenburg vóór den ramp (zéér interessant voor de topographie van het Rapenburg), prenten door *Vinkeles, Bouman,* e. a.

700 **Leiden.** — „Zinnebeeldige voorstelling van het 250-jarig bestaan van 's Rijks Hoogeschoole te Leyden." Prins Willem I reikt de Leidsche stedemaagd den academischen scepter over. Op den achtergrond gezicht op het Stadhuis. Gravure door *D. Sluyter* naar *Oosterhuis.* gr. fol. — „Proefdruk."

Met afzonderlijk blad verklaring.

701 **Leiden.** — „De Studenten Societeit Minerva te Leiden". Litho door *L. Springer.* (1832). fol. oblong. — Muller, No. 6834 A.

Merkwaardige prent, vooral om de portretten der afgebeelde studenten. De prent stelt de Societeit voor op een Zaterdagavond. Onder de afgebeelde personen treft men o. a. aan F. W. A. Beelaerts van Blokland, J. L. Cremer van den Bergh, J. E. H. van Tets, A. J. E. Rijnbende, A. A. Roukens, J. Pincoffs(?), J. B. Molewater, R. Gewin, e. a.

Zeldzaam.

702 **Leiden.** — „Schets der Studenten-Societeit „Minerva" te Leiden." Litho (door *L. Springer*). fol. oblong.

Geheel andere voorstelling dan de vorige, van een ander jaar. Deze prent wordt niet beschreven door Muller.

703 **Leiden.** — „Optogt van de H.H. studenten der Leydsche Hoogeschool, 9 Februari 1835, voorstellende den intogt van Ferdinand en Isabella in Grenada. 6 Jan. 1492." Door *L. Springer* te Leyden. Lith. fol.

Hierbij een plano blad: „Programma van eenen optogt welke op den 9 Febr. 1835 ... gehouden is."

704 **Leiden.** — „De intocht van Hertog Jan van Beyeren binnen Leyden, 18 Aug. 1420, in maskerade voorgesteld door studenten der Leydsche Hoogeschool. 8 Febr. 1840." Serie van 19 gelithogr. platen in portef. 4o. oblong.

705 **Leiden.** — Verzameling plattegronden van Leiden, XVIe—XIXe eeuw. 13 bladen, meest gr. folio.

Fraaie verzameling, waarbij de plans van *Guicciardini, Blaeu, (Clemendt de Jonge), Covens en Mortier,* 3 verschillende exemplaren van het plan van *de Wit,* waarop de stad op verschillende wijze is ingedeeld. — Reproductie van een groot geteekend plan van 1578, procédé Asser. — Enz.

706 **Leiden.** — Verzameling gezichten van Leiden. XVIIe—XIXe eeuw. 32 bladen. 8o, 4o en fol.

Belangrijke verzameling. — Wij noemen o. a. Een zeldzaam duitsch XVIIe eeuwsch gezichtje uit de Emblemata van *D. Meissner.* — Fraaie XVIIIe eeuwsche gezichten in de stad door *v. d. Meer, Delfos,* e. a. — Afbeeldingen van gebouwen en poorten waarvan verscheidene door *Rademaker*; — litho's. — Enz.

707 **Leiden.** — **De Burcht.** Verschillende plans en gezichten van de Burcht te Leiden, en het Huis te Britten. XVIe—XVIIIe eeuw. 8 bladen.

708 **Leiden.** — **Akademie.** Verzameling bladen betreffende de Akademie vooral betreffende de feestviering in 1775. 16 bladen. 8o, 4o en fol.

Men treft hier aan: De optocht in 1775, door *N. v. d. Meer.* — Het vuurwerk, door *C. Bogerts.* — Een opdracht aan Willem V door *Vinkeles,* met afzonderlijk gedrukte beschrijving; — Gezichten op de Akademie. — Enz.

709 **Leiden.** — **Beleg in 1574.** Belangrijke verzameling historieprenten betreffende het beleg van Leiden door de Spanjaarden in 1573—74. 17 bladen. 8o, 4o en fol.

Hierbij de merkwaardige serie van 6 prenten door *W. de Haan* in fraaie drukken. — Een blad ter eere van v. d. Werf, door *Philippe* omst. 1660. — Kaarten van het ontzet. — Enz.

710 **Leiden.** — **Remonstranten.** Belangrijke verzameling spot- en zinneprenten op de Remonstranten te Leiden. 14 bladen uit het begin der XVIIe eeuw, de meeste folio en plano.

Merkwaardige verzameling bevattende verscheidene zeldzame en fraai gegraveerde prenten; een belangrijke bijdrage voor de kennis van de caricatuurkunst in Holland in de XVIIe eeuw.

Wij noemen bijv. de fraaie prent: „D'Arminiaensche drekwaeghen". — De groote prent van „'t Arminiaensch testament", en de verkleinde copie daarvan met 2 strooken gedrukte beschrijving, welke dikwijls ontbreken. — 3 Verschillende drukken van de „Waagschaal", waarvan 2 met het vers van Vondel „Gommar en Armijn te Hoof". — „d'Arminianzche schans tot Leyden". — 2 Verschillende prenten van „d'Arminiaensche uytvaart". — „Afbeelding der Justitie soo tot Leyden, als tot Rotterdam, over eenighe Arminiaensche verraders". — Enz.

711 **Leiden.** — Historieprenten betreffende Leiden. XVIIIe eeuw. 8 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij spotprenten uit den Patriottentijd „Mediis furibundus in Jocis". — Spotprent op de „Nacourant" en de Prinsgezinden te Leiden, zooals Bilderdijk en Berkhey. — Begrafenis van den hond van Schout Bont. — Nieuwjaarswensch van de aschhaalders, 1784. — Enz.

712 **Leiden.** — **„Abraham Arbou,** koffijhuisknegt geboren te Leyden, 1 Febr. 1735". Portret ten voeten uit in de gelagkamer. Aquatinta door *W. van Senus* naar *A. P. Honhoop.* fol. — Hierbij een gedrukt versje door V. Herdingh.

713 **Leiden.** — **P. Dusoul,** Waalsch pred. te Leiden. † 1682. Zijn portret op 54-jarigen leeftijd, ter halver lijve; zwartekunst door *B. Vaillant* naar *I. Vaillant.* 4o.

Zeldzaam portret.

714 **Leiden.** — **Dan. en Nic. Heinsius.** Portretten van deze beroemde geleerden. XVIIe en XVIIIe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij de folio-portretten van Daniel door Suyderhoef, Lievens, Delff, een portretje door Velijn, proef op groot papier; etc. — Van Nicolaas door De Blois, v. d. Laan, etc.

715 **Leiden.** — **Jan van Hout,** secretaris van Leiden tijdens het beleg. (1542—1609). Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door *W. Swanenb(urch).* 1608. Met 6-regelig Latijnsch onderschrift door *D. H(einsius).* 4o.

Fraaie druk.

716 **Leiden.** — **J. Lipsius.** Zijn portret, ter halver lijve, naar rechts, met hoed, op 36-jarigen leeftijd. Door *L. Vorsterman.* XVIIe eeuw. kl. 4o.

Merkwaardig portret van Lipsius, op jeugdigen leeftijd.

717 **Leiden.** — **J. v. d. Spelt,** dokter te Leiden. Zijn portret, ter halver lijve; zwartekunst door *B. Vaillant* naar *F. v. Mieris.* omstr. 1700. 4o.

718 **Leiden.** — **Portretten van regeeringspersonen** te Leiden. XVIIe—XIXe eeuw. 33 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling, waarbij o. a. verschillende portretten van P. Az. v. d. Werf, zooals een groot folio-portret en een daarbij behoorend gedenkblad door P. Philippe, J. v. Broekhoven (door *Goltzius*, moderne afdruk), verschillende portretten van J. v. d. Does, J. Rz. van Groenendyck (door *C. v. Dalen*, groot folio), R. Hogerbeets (6 bl.), Jan van Hout, Adr. Pauw, J. Meerman, etc.

719 **Leiden.** — **Portretten van rechtsgeleerden en staatslieden** die tot Leiden in betrekking gestaan hebben. 18 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij Pieter Paulus, P. L. v. d. Kasteele (4 bl.), J. Blauw (3 bl., waarbij een door *Tardieu*, fol.), Corn. de Gijselaar (3 bl.), Mr. S. de Wind (groote litho door *Svanier*), etc.

720 **Leiden.** — **Verzameling portretten van juridische professoren.** XVIIe—XIXe eeuw. 49 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij portretten van Westenberg, Voorda, J. M. Kemper (4 bl., waaronder een groote litho), S. T. v. Leeuwen (3 bl.), A. Matthaeus, G. Noodt, A. Vinnius (door *Danckerts* naar *Tardieu*, fol.), H. C. Cras (4 bl.), P. Cunaeus, H. Donellus (4 bl.), Vitriarius (door *Houbraken*, fol.), J. C. Rücker (idem), etc.

Wij voegen hierbij 11 portretten van curatoren, waarbij 2 fraaie portretten van Joh. à Matenesse.

721 **Leiden.** — **Verzameling portretten van wis- en natuurkundigen,** die te Leiden verblijf gehouden hebben. XVIIe—XVIIIe eeuw. 29 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen bijv. P. Nieuwland, P. v. Musschenbroeck (5 bl.), Joh. Lulofs (fraai portret door *Houbraken*), Dodonaeus (7 bl.), Lud. v. Ceulen, N. J. v. Jacquin, 's Gravesande, etc.

722 **Leiden.** — **Portretten van wis- en natuurkundigen.** XIXe eeuw. 12 bl. meest gelithographeerd. 8o, 4o en groot fol.

Hierbij J. J. v. Musschenbroek, A. H. v. d. Boon Mesch, Jac. de Gelder, J. N. S. Allamand, F. Kaiser, etc.

723 **Leiden. — Verzameling portretten van geneeskundigen,** die tot Leiden in betrekking gestaan hebben. XVIIe en XVIIIe eeuw. 30 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen enkele bladen, als F. D. Sylvius (door *C. v Dalen*), N. Blancardus (zwartekunst door *P. Aeneae*), F. Dekkers (door *v. Gunst*), O. Heurnius (door *Aubry*), J. Oosterdyk Schacht (door *Tanjé*), v. Swieten (4 bl.), Boerhaave (7 bl.), J. Denys „ordinaire stads chirurgijn, operateur van de steen, vroedmeester en voorleeser ter onderwysing vande vroedvrouwe binnen Leyden", etc.

724 **Leiden. — Portretten van geneeskundigen,** XIXe eeuw, de meeste gelithographeerd. 13 bl., waarvan verscheidene fol. en gr. fol.

Men vindt hierbij Le Francq van Berkhey, G. Soumain, F. v. d. Breggen, S. J. Brugmans, H. Cuypers, M. S. du Pui, etc.

725 **Leiden. — Groote verzameling portretten van Professoren in de theologie** aan de Universiteit te Leiden. XVIIe—XIXe eeuw. **140 bladen.** 8o, 4o en fol.

Zeer uitgebreide verzameling, bestaande uit fraaie bladen, waaronder vele zeldzame portretten en proefstaten.

Wij noemen: J. Arminius (6 bl., waarbij door *Tangena, Philips, R. Vinkeles*, vóór en met de letter), P. Bertius (3 bl.), J. Coccejus (13 bl. waarbij door *Blooteling, Jansen Binneman, Suyderhoef, Kilian*, e. a.), C. Coolhaes (5 bl.), J. Cuchlinus (5 bl.), S. Episcopius (7 bl., waarbij door *Savry, v. Gunst*; met adres van *Focken* en vers van *Vondel*; door *Th. Matham, Bary*, e. a.), F. Fabricius (2 bl.), F. Gomarus (10 bl., waarbij door *v. Lamsweerde, W. Swanevelt, C. Dancker excud.*, e. a.), A. Heidanus (3 bl., waarbij door *Blooteling*), A. des Amorie v. d. Hoeven (4 bl.), Festus Hommius (6 bl., waarbij door *C. v. Dalen, R. Vinkeles*, vóór en met de letter), J. v. d. Honert, J. Hoornbeek (2 bl., waarbij door *A. Santvoort*), F. Junius (5 bl., waarbij door *Matham*), A. Kuenen (3 bl.), P. du Moulin (2 bl., waarbij door *C Dankerts*), B. de Moor (door *Tanjé*, in 2 staten), G. J. Nahuys (6 bl.. waarbij door *R. Vinkeles*, vóór en met de letter), J. H. v. d. Palm (5 bl.), J. Polyander à Kerchove (9 bl., door *Suyderhoef, A. Matham, W. Delff*, e. a.), A. Rivet (2 bl., waarbij door *J. v. Meurs*), H. J. Scholten (litho door *Berghaus*), F. Spanheim (2 bl., waarbij door *Suyderhoef*), A. Thysius, S. v. Til (4 bl.), J. Trigland (5 bl., door *C. v. Dalen, A. v. Zijlvelt*, e.a.), C. Vorstius (3 bl.), C. Wittichius (door *v. Zijlvelt*, e. a.), etc.

726 **Leiden. — Verzameling portretten van predikanten,** gevestigd te Leiden of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 45 bl. meest fol.

Verzameling van fraaie bladen, vele proefdrukken.

Wij noemen: G. Baudartius (door *A. Poel*), C. Boers (door *De Mare*, vóór de letter, op Chineesch papier), L. de Dieu (door *v. Zijlvelt*), R. Hegger (door *Suyderhoef*), P. H. Marron (2 bl., door *Balk* en *Jonxis*), D. Millius (door *Houbraken*, in 2 staten), W. Momma (door *J. Munnikhuisen*), J. Mulder (door *J. Houbraken*), L. Reeder (door *Houbraken*, vóór de letter), L. Steversloot (2 bl.), P. de Witte (door *J. Hofspanyon*), Zantmaat (4 bl.), etc.

727 **Leiden. — Portretten van dichters,** die te Leiden geboren zijn of tot Leiden in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 36 bl. 8o, 4o en fol.

Men treft hierbij aan portretten van Bilderdijk, Borger, Jac. Duyn, J. v. Effen, R. Feith, P. C. Hooft, C. Hoogeveen, De Kruyff, D. Onderwater, F. Schoonhovius, J. E. Voet, e. a.

De meeste bladen in zeer fraaie conditie.

728 **Leiden. — Verzameling portretten van letterkundigen,** die te Leiden verblijf gehouden hebben. Portretten der **XVIIe eeuw.** 45 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij verscheidene fraaie en zeldzame bladen. — Wij noemen Barlaeus, Burgersdicius, P. Francius (zwartekunst door *P. Schenk*, fol.), D. Hoogstraten (zwartekunst door *Schenk*), P. Merula (door *Matham*), Raphelengius, Rutgersius, J. Lipsius (door *Th. Galle* en door *C. Galle*), Saumaise (door *Suyderhoef*, groot folio, en door *Matham*, in 2 staten), J. J. Scaliger (door *I. de Leeuw*, folio), Th. Schrevelius (door *Suyderhoef*, in 2 staten), P. Scriverius (door *I. v. d. Velde*), G. Vossius (door *Matham*, en door *Blooteling*), etc.

729 **Leiden. — Portretten van letterkundigen** te Leiden. Portretten der **XVIIIe eeuw.** 31 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: H. Relandus (door *v. Gunst*), S. Haverkamp (door *Houbraken*), D. Ruhnkenius (folio-portret door *Jonxis*, 1792, vóór en met de letter, op zeer groot papier), H. A. Schultens, J. Stolp (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), E. J. Greve, etc. etc.

730 **Leiden. — Portretten van letterkundigen** te Leiden. Portretten der **XIXe eeuw.** Gegraveerd en gelithographeerd. 17 bl. meest fol. en groot fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen v. Heusde, J. H. Hoeufft, J. Kappeyne v. d. Cappello, Meerman, D. Ruhnkenius, Jos. Scaliger (litho *v. Springer*, in kleuren; en een proef met foutief onderschrift Scali*n*ger), M. Siegenbeek, etc.

731 **Leiden. — J. J. Orlers,** Beschrijvinge der stad Leyden.... Begin.... wasdom.... kercken, cloosteren, gasthuysen, enz. Belegeringen, ende aenslagen.... zedert 1203 tot 1574. Leyden, 1641. *Met plans.* perk. 4o.

Fraai exemplaar. — Men vindt hier vele inlichtingen over de Leidsche schilders, de lakenfabricatie, enz. Vervolgens over het beleg van 1574 en het ontzet door de Watergeuzen.

732 **Leiden. — J. J. Orlers,** Beschrijving der stad Leyden. 3e druk. Leyden, 1781. *Met platen.* 2 dln. h. leder. 4o.

733 **Leiden. — F. van Mieris,** Beschrijving der stad Leyden. Met bijvoegzelen door D. van Alphen. Leyden, 1762—84. *Met fraaie prenten.* 3 dln. h. leder. fol.

Het beste werk over Leiden. — Het derde deel is zeldzaam.

734 **Beleg van Leiden in 1574. — A. Severinus,** Oorspronckelijke beschrijving van de vermaerde belegering en 't ontzet der stad Leiden. 4e druk, vermeerdert met de oratie van K. Crucius op het 100e verjaergetijde, 1674 uitgesproken. Leiden, 1757. *Met portretten en prenten.* perk. 8o.

In denzelfden band: *R. Bontius,* Beleg en ontzet der stad Leiden. Treurspel. Amst., 1729. *Met prenten.* — *L. W. v. Winter,* Het beleg der stad Leyden. Treurspel. Amst., 1774.

735 **Leiden. — Den lusthof van Rhetorica,** waer inne verhael gedaen wordt van de beschrijvingen ende t'samencomsten der Hollantsche Cameren binnen Leyden, 26 Mey 1596. Leyden, *F. van Ravelengien,* 1596. gecart. 4o.

Een dier gelegenheids-uitgaven der rederijkers, welke bij hunne feestelijke bijeenkomsten het licht zagen, en waarin de bijdragen der verschillende opgekomen kamers werden afgedrukt. In dezen bundel vindt men vermeld de kamers van Gouda, Katwijk, Vlaardingen, Rotterdam, Haarlem, 's-Gravenhage, enz., wier intocht binnen Leiden beschreven wordt.

736 **Leiden. — J. van Hout,** Der stadt Leyden dienstbouc, innehoudende verclaringen van 't wezen ende ghelegentheijt van de zelve stadt, gelijck die van outs gheweest, ende verdeelt is. Mitsgaders van de gestiften tot geestelicken ofte godvruchtighen zaecken, aldaer, met namentlicke verclaringe van de gene die van outs her in regeeringe zijn geweest. Leijden, 1602. perk. fol.

737 **Leiden. — S. van Leeuwen,** Korte besgryving van het Lugdunum Batavorum nu Leyden. Leyden, *J. van Gelder,* 1672. *Met 2 kaarten en 12 platen.* perk. 8o.

738 **Leiden. — A. Severijn,** Mengelingen bevattende keur van stijl en stoff. Leyden, 1673. *Met frontispice door G. Wingendorp.* perk. 8o.

Verschillende stukken van dezen zeldzamen bundel zijn opgedragen aan inwoners van Leiden.

739 **Leiden. — W. Pleyte,** Leiden, voor 300 jaren en thans. Afbeelding van een plattegrond van 1578, en van het Chaertbouc van straten en Chaertbouc van de stadts wateren gemeten by S. Dz. v. Dulmanhorst en J. Pz. Dou. Leiden, 1874. perk. fol.

Facsimile in kleuren van den geteekenden Atlas der straten van Leiden in 1578. — Nieuwe prijs flor. 48.—.

740 **Leiden.** — Academische redevoeringen gehouden door Leidsche professoren. 15 stuks uit de XVIIIe en XIXe eeuw. 4o.

Hierbij verschillende redevoeringen van: v. d. Keesel. — J. Luzac. — Pestel. — J. Voet. — A. Schulting. — Bockelman. — Lijkrede op Crusius, 1776. Etc.

741 **Leiden.** — Verzameling oude redevoeringen gehouden te Leiden bij verschillende gebeurtenissen. XVIIe—XIXe eeuw. ruim 30 stuks. 4o en 8o.

Bevat o. a. Intreeredenen van J. Wesselius, 1712. — H. J. Matthes, 1828. — Redevoeringen op de ramp van Leiden, 1807. — Op de inwijding van de Hoogeschool. — Etc. Verder een vijftal lijkredenen op: Maria Stuart 1695 (door J. Trigland.) — Op J. Marck 1731 (door J. Wesselius). — Op J. Wesselius, 1745 (door J. v. d. Honert). — Op W. K. H. Friso 1752 (door J. v. d. Honert). — Op G. G. Akersloot, 1824 (door A. Verweij). — Voorts leerredenen door J. v. d. Honert. — F. A. v. d. Kemp. — J. H. v. d. Palm en Broërius Broes.

742 **Leiden.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Leiden, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. ruim 30 stuks. 4o.

Hierbij dissertaties van leden der familiën: Akersloot. — v. Alphen (4 st.). — de Bye. — Bijleveld (3 st.). — Couwenburg du Bois. — de Fremery (2 st.). — Gronovius. — v. Royen (3 st.). — Vromans. — Etc. — Etc.

743 **Leiden.** — Eene dergelijke verzameling uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. ruim 30 stuks. 4o.

Men vindt hierin o. a. dissertaties van leden der volgende familiën: Backer. — v. Beurden. — v. d. Kemp. — v. Leeuwen. — Marcus. — v. d. Mark. — Meerman. — Meerman v. d. Goes. — de Meij van Streefkerk. — Pestel. — Tieboel Siegenbeek. — v. Twist. — Vitriarius. — Etc. — Etc.

744 **Leidschendam.** — **„Gesigt vanden Lijtsendam agter de huysen na Lyde tesien, na het Leeven geteekent".** Teekening in O.-I. inkt door **P. C. la Fargue.** 1767.

Hoog 14.5, breed 20 cent.

Aardige teekening.

745 **Leidschendam.** — **„Gezigt van de koorn & houtzaag molens aan den Leydsedam".** Penteekening gewasschen met O.-I. inkt, door **J. E. la Fargue.**

Hoog 19.5, breed 31 cent.

Fraaie teekening.

746 **Omstreken van Leiden.** — Gezichten van dorpjes, kasteelen en ruïnes in de omstreken van Leiden, voornamelijk uit de XVIIIe eeuw. 25 bl. 4o en fol. oblong.

Onder deze bladen, welke alle fraai van druk zijn, vindt men verscheidene zeldzame etsjes van *Spilman*, *La Fargue*, e. a.

Wij noemen bijv. 3 folio-gezichten van *J. Besoet* voorstellende Wielsveen, Soetermeer en Segwaert; — Waetering door *La Fargue*, fol. — De molen van Rembrandt, etsje door *J. L. Cornet* 1853 naar *J. de Bisschop* („2e proef"); verder gezichten van Noordwijk-aan-Zee, Noordwijkbinnen, Noordwijkerhout, Leiderdorp, Rijnsburg (verschillende, waarbij een etsje uit de XIXe eeuw), Valkenburg, Teylingen, etc.

747 **Omstreken van Leiden.** — Verschillende gezichten van dorpen in den omtrek van Leiden. XVIIe—XIX eeuw. 26 bladen. 8o, 4o en folio.

Wij noemen o. a. Verschillende gezichten van den Leidschen Dam door *La Fargue* e.a. — Een fraaie XVIIe eeuwsche afbeelding van het Huis te Persijn, in gebloemden rand. — Gezichten te Warmond, Wassenaar, Leiderdorp, Lisse, enz.

748 **Omstreken van Leiden.** — Portretten van bekende personen uit den omtrek van Leiden. XVIIe—XIXe eeuw. 9 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij verschillende heeren van Wassenaar door *Houbraken*, waarvan één op Chineesch papier, P. v. d. Hagen en G. de Meij (door *Bary*) pred. te Leidschendam, H. Velse, pred. te Lis (door *Coster*), etc.

749 **Loo,** (bij Rijswijk). — **„'t huis te Loo. 1730".** Gezicht op zijde van het huis met den kleinen ronden toren. Teekening gewasschen in O.-I. inkt door **A. de Haen** *„ad viv.* 1731".

Hoog 16, breed 26.5 cent.

Zeldzame afbeelding van een weinig afgebeeld huis.

750 **Maassluis. Vlaardingen. — Portretten van vermaarde personen** afkomstig uit deze steden, of die daar gewoond hebben. XVIIe en XVIIIe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen, waarbij proefdrukken. — Wij noemen o.a. G. Kallenberg admiraal, Jac. v. Dijk (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), A. Hoogvliet (3 bl. waarvan één voor de letter), P. v. Staveren pred. (door *Munnikhuysen*), Aeg. Francken pred. (door *Jongman*), B. de Moor pred. (door *Tanjé*, folio, in 2 staten), etc.

751 **Maassluis.** — Oude gelegenheids-predicaties gehouden te Maassluis bij verschillende gebeurtenissen. XVIIIe en begin XIXe eeuw. 9 stuks. 4o en 8o.

Men vindt hierbij o.a. Lijkrede op W. K. H. Friso, 1752 (door J. M. Hoffman). — Rede op de inzegening der vernieuwde kleyne kerk te Maassluis, 1756 (door G. J. Swaan). — Op de bevestiging van C. van Waanen, 1764 (door G. J. Swaan). — Op de geboorte van Willem Frederik, 1772 (door K. van Waenen). — Op de verlossinge van de Maassluische zee-lieden, 1781 (door K. v. Waenen). — Op de 25-jarige evangeliedienst van Ph. J. Resler, 1828. — Etc.

752 **Van der Mijle. — Leenbrieven** van het Ambacht van der Mijle in Zuid-Holland. 1438—1664. **10 stukken op perkament.**

Bevat o.a. een stuk geteekend door Joh. v. Oldenbarneveld.

753 **Noordwijk. — Niewejaars Denkbeeld** door de broeders der Lely onder den Doorn, daar men schryft Uyt Liefd' Bestaan tot Noortwyk, op het jaar ons Heere 1730. Planoblad, „gedruckt te Leyden, *by Diewertje vander Boxe, boekdrukster in de Kloksteeg.*" (1729).

Nieuwjaarswensch der Rederijkerskamer te Noordwijk. In die dagen, toen de Rederijkerskamers in de groote steden reeds lang in verval waren, bloeiden zij nog welig op de dorpen. Met het nieuwe jaar gaven zij nieuwjaarswenschen uit; deze wenschen op een los blad gedrukt en natuurlijk zeer weinig verspreid, treft men slechts hoogst zelden aan.

754 **Noordwijk. — J. v. d. Kapelle,** gedurende 7 jaren pred. te Noordwijk, daarna te Brielle en te Leiden. Zijn portret op 59-jarigen leeftijd, ter halver lijve, in ovaal; zwartekunst door *T. v. d. Wilt* naar *W. v. H.* Met 6-regelig Hollandsch onderschrift door L. v. Beke. fol.

Fraai en zeldzaam portret.

755 **Noordwijk. — Portretten van vermaarde personen,** die te Noordwijk verblijf gehouden hebben. XVIIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o.a. J. v. d. Does, heer van Noordwijk, J. Scharp, pred., J. v. d. Kapelle, pred., Elize M. Post, dichteres, etc.

756 **Noordwijk, Katwijk, e.o.** — Verschillende gezichten uit de XVIIe—XIXe eeuw. 14 bladen. 8o, 4o en folio.

Behalve verschillende gezichten door *Hagen, Spilman, Rademaker. de Haan,* e.a. noemen wij een fraaie XVIIe eeuwsche gravure naar *E. v. d. Velde* met het adres van *C. J. Visscher*, voorstellende den in 1614 bij Noordwijk gestranden walvisch.

757 **Nootdorp. — Gezicht in het dorp.** Teekening in O.I. inkt, door **J. B(ulthuis)** omstr. 1780.

Hoog 7.5, breed 10 cent.

758 **Oudewater. — „De stad Oudewater gezien van de singels by de Goudsche poort, 1822."** Teekening in kleuren, door **Gevers v. Endegeest.**

Hoog 10.8, breed 17.5 cent.

759 **Oudewater.** — **„Oudewater 9 Sept. (18)66.”** Gezicht op den kerktoren over een grachtje. Potloodteekening door **J. C. Greive Jr.**

Hoog 24, breed 34 cent.

Op de teekening de karakteristieke opmerking van den artist: „Un pays où l’on reste à jeûne.”

760 **Oudewater, Woerden.** — Oude plans en gezichten van Oudewater en Woerden. XVIIe—XVIIIe eeuw. 24 bladen. 8o en 4o.

Hierbij een afbeelding van den Spaanschen moord in 1575 door *Hogenberg* (gekleurd). — Afbeelding van het beleg van Woerden door de Spanjaarden. — Het slot te Woerden. — Gezicht op Oudewater door *Peters*, omstr. 1680. — Afbeeldingen van gebouwen. — Enz.

761 **Oudewater.** — **Portretten van vermaarde personen,** te Oudewater geboren, of aldaar gevestigd, XVIIe en XVIIIe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij een merkwaardige verzameling van 8 portretten van Arminius, leider der Remonstranten, te Oudewater geboren, waarbij 2 verschillende folio-portretten ten voeten uit, verder door *Swanenburg*, *De Passe*, *Philips*, *Vinkeles* (vóór en met de letter), portretten van E. Poppius, Nuys Klinkenberg, Scriverius, e. a.

762 **Oudewater.** — **G. R. van Kinschot,** Beschrijving der stad Oudewater, met de handvesten, privilegien en octroyen, enz. Delft, *R. Boitet*, 1747. *Met platen.* leder. 4o.

Fraai exemplaar van het belangrijkste werk over Oudewater.

763 **Oudewater.** — **Historisch verhael,** vande voorneemste swaricheden, verschillen en procedeuren, so wel in kerckelijcke als politijcke saken, dry jaren herwaerts voorghevallen binnen Oudewater. Wtghegheven by de Kerckeraet aldaer, ende eenighe vande Magistraten. Amsterdam, *J. Ez. Cloppenburgh*. 1618. 4o.

Zeldzaam werkje over de kerkelijke en politieke troebelen te Oudewater.

764 **Oude-Wetering.** — **Gezicht over den plas op het dorp.** Aardige teekening in kleuren door **C. v. N(oorde)**, omstr. 1780.

Hoog 10, breed 13 cent.

765 **Oudshoorn.** — **„’t dorp Oudshoorn”.** Teekening in O.-I. inkt, door **J. B(ulthuis)** omstr. 1780.

Hoog 7.5, breed 10 cent.

766 **Overflakkee.** — **Antwoordt** op de nader remonstrantie van de Meestoof Basen van seven Stooven in ’t Eylandt van Flacqué; dienende tot wederlegginge van de abusive positiven aengaende de onkosten van het planten der Meede. Zonder plaats, omstr. 1690. fol.

Zeer zeldzaam.

767 **Putten.** — Kaart van het eiland Putten, door *B. du Roy*. 1700. 8 bladen.

Hoog 116, breed 137 cent.

Uitvoerige kaart met een gegraveerden rand, en de wapens der heemraden.

768 **Rijnland.** — **Charters**, privilegiën en plakkaten betreffende Rijnland. **Handschrift uit de XVIIe eeuw.** Ongev. 180 bladen, half perkamenten band. fol.

769 **Rijnland.** — (**A. Rademaker**, Rynlands fraaiste gezichten. Amsterdam, 1807). *Met 100 gezichten in de omstreken van Leiden.* h. linnen. fol.

Deze serie vormt het achtste stuk van de nieuwe uitgave der gezichten van buitenplaatsen door Rademaker, in 1807 te Amsterdam uitgegeven.

770 **Rijnsburg.** — **„De abdij te Rijnsburg bij Leiden".** Teekening met sepia en potlood door **J. H. Knoop.**

Hoog 24, breed 29.5 cent.

771 **Rijnsburg.** — Verschillende bladen betreffende Rijnsburg uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 7 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij een fraai panorama uit het eind van de XVIIe eeuw; — een zeldzame afbeelding van de Ruïne door *Visscher*, in 1812. — Enz.

772 **Rijswijk.** — „Het Koningklijke Huis te Rijswijk, alwaar de vergaaderingen tot de Generaale Vrede gehouden zijn". Geëtst door *J. v. Vianen*, met adres van *Anna Beek* te 's Gravenhage, omstr. 1700. gr. fol. oblong.

Fraai panorama van het Huis te Rijswijk en zijn parken.

773 **Roon.** — **W. G. F. baron van Bentinck**, heer van Roon en Pendrecht, bekend Oranjegezind staatsman († 1835). Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door *F. Sansom van London* naar *L. Temminck* 1787. Met 10-regelig Hollandsch onderschrift door *J. v. Hoogstraten*, en adres van *I. F. Jacobs De Age* te 's Hage. groot folio. — Onafgesneden.

Wij voegen hierbij het portret van Bentinck door *Vinkeles* (vóór en met de letter).

ROTTERDAM.

I. TEEKENINGEN.

774 **„De Luyterse Nieuwe Kerk te Rotterdam 1761".** Teekening in O. I. inkt. **J. Koster** *fecit ad vivum.*

Hoog 24, breed 32 cent.

775 **De Oude Haven te Rotterdam.** Teekening in O. I. inkt, uit het eind der XVIIIe eeuw.

Hoog 23.5, breed 47 cent.

Belangrijke teekening.

776 **Gezicht op Rotterdam, van de Maaslaan gezien.** Aquarel van omstreeks 1810.

Hoog 56, breed 76 cent.

Fraaie, belangrijke aquarel.

777 **„Oosterhooftpoort aan de Maas, Rotterdam".** Teekening in kleuren door **F. Jelgerhuis Rz.** Uit het begin der vorige eeuw.

Hoog 23.5, breed 19.5 cent.

Fraaie teekening van Jelgerhuis. Zij stelt de poort voor bij winter, bedekt met sneeuw.

Zie de plaat.

778 **„Gezicht op de stad van de Plantage te zien".** Schetsteekening met de pen, opgewasschen met O.-I. inkt. Begin XIXe eeuw.

Hoog 31.5, breed 49 cent.

ROTTERDAM.

II. PLATTEGRONDEN. GEZICHTEN. HISTORIEPRENTEN.

779 Gezicht op de stad en plattegrond, in vogelvlucht, beide door *Hogenberg*. ± 1580. 2 bl. fol. oblong.

De oudste gedrukte topographische documenten betreffende Rotterdam. Het plan is tamelijk correct en zeer uitvoerig, het beeldt bijv. al de huizen af. Des te zonderlinger is het gezicht op de stad. Rotterdam ligt op een landtong, midden in zee, en is door een landhek van het vaste land afgesloten. Een waar topographisch probleem!

Op hetzelfde blad een gezicht op Gouda.

780 Gezicht op Rotterdam en op Gouda, door *Hogenberg*, omstr. 1580, boven elkaar op 1 blad. fol. oblong.

De oudste gedrukte gezichten van deze twee steden.

Oudtijds gekleurd exemplaar.

781 Gezicht op de stad, van de Maaszijde gezien, door *H. Focken*, (omstr. 1650). fol. oblong.

Zeldzaam, met het adres van H. Focken.

782 Standbeeld van Erasmus, met uitvoerig stadsgezicht op den achtergrond. Gravure door *D. Stoopendaal*, naar *H. van der Aa*. groot folio.

783 „Tabula Roterodami novissima". Plattegrond door *C. Allard*. omstr. 1690. gr. fol. oblong.

Fraai gekleurd exemplaar. — Onderaan een uitvoerige allegorie op Rotterdams handel, door *Rom. de Hooge*.

784 „Gezigt van de seer beroemde koopstad Rotterdam geleegen in Holland, te sien bij het Oude Hooft". *L. Schenk fecit et excud.* Amsterdam, (omstr. 1720). 2 bladen. gr. fol.

785 De St. Laurenskerk van buiten en van binnen door *J. Punt* en *L. Brasser*. 1753—1776. 4 bladen. fol. obl.

786 De groet van den fluitist. Een vrouw met haar dochter zitten in een keuken wijn te drinken en oesters te eten; een binnenkomende fluitist maakt een diepe buiging voor hen. Zwartekunst door *J. Stolker* naar *J. Steen*. fol.

Deze merkwaardige oudhollandsche prent is „opgedragen aan ... A. Gevers, oudschepen der stad Rotterdam, beminnaar der schilderkunst ... 1762".

787 „Oostelijk gezicht der stad Rotterdam, en der Maaze, met het ijsvermaak op deeze rivier. 1763". Door *F. C. la Fargue*. *T. G. v. Balen, in 'sHage excud.* gr. fol. oblong. — Muller, No. 4135. — Een weinig beschadigd aan de randen.

Levendige voorstelling van het ijsvermaak op de Maas.

788 „De rivier de Maze voor Rotterdam, in het begin van 't jaar 1784", door *A. v. d. Haar & J. v. d. Spruit*. fol. oblong.

Deze prent geeft eene afbeelding van het ijsvermaak op de Maas. — Zie ook het vorige nummer.

789 „De Hollandsche tuin van onkruid gezuiverd". Zinneprent op de afzetting der Raden van Amsterdam en Rotterdam. 1787. Twee tuinlieden kruien de afgezette hoofden naar den mesthoop. Met gedrukte beschrijving. fol. — Muller, No. 4802.

Op dit ex. is met een oude hand de datum ingevuld: „17 $\frac{25}{5}$ 87".

790 Spotprenten op den Patriottischen predikant Prof. J. J. le Sage ten Broek. Verzameling van 7 zeldzame prenten, waarbij zijn portret. 8o en fol.

„De herschepping der Professorale Kees". — „De Broek op de Vlucht". — „Op den professoralen Krijgsman", (3 verschillende prenten). — „De professorale hoveling". — „Herschepping van de Kees".

791 Zeer merkwaardige verzameling spotprenten op de Patriotten te Rotterdam. 11 bladen. 8o en 4o.

Zeer interessante verzameling, vooral voor de geschiedenis der caricatuur. Men vindt hier 4 prenten op de beroemde „Kaat Mossel", de Oranje-gezinde mosselenkoopvrouw („Stadhouderes van 't Grauw." — „'t Oranje-graeuw schiet hier den Princevlieger op." — „Illuminatie en Vreugdebedrijf gehouden door Kaat Mossel in de Gevangenis." — „Staa, Wandelaaren, Staa!"). — Spotprent op P. de Waal, adelborst bij de Burger Compagnie No. 9. („Afbeelding van een Kees, Weeglnis, enz."). — Spotprent op Verstap („Hier ziet men wat de vrees op 't heldenhart vermag"). — „Het politiek secreet, of nieuwerwetse rarekiek." — „Onderteekening van 't Zoopies request". — „Ondertekening van het Request-Antidotaal". — Begrafenis van Graaf Zalm, door „Jan Jacob den Dwaazen, eertijds bidder in den Doele te Rotterdam." — Spotprent op een Vrijcorporist in het vliegend leger, in 5 openslaande figuren en transparant, met spotlied („Een held van 't vliegend Leger staat....")

792 „Nieuwe platte grond der stad Rotterdam. Volgens Resolutie van Wethouders en Raaden der stad Rotterdam, geheel opnieuw gemeeten en geteekend, door *A. Munro*, fabrijk en landmeeter van Schieland 1796—97". *C. van Baarsel, sculp.* Amsterdam, *Mortier, Covens en Zoon*, 1800. 4 bladen. zeer groot fol.

793 „Vues de quelques édifices remarquables dans la ville de Rotterdam. — Views of some remarkable buildings in Rotterdam." Rotterd. *Arbon & Krap.* 1826. In origineel omslag. 4o.

Zeer zeldzaam serietje van 5 gekleurde afbeeldingen van gebouwen.

794 „Het vertrek der veldschutterij van Rotterdam, waaronder een groot aantal vrijwilligers, in het jaar 1830". *L. M. R. Ver Huell, ad viv. delin. Steendr. van Houtman*, te Utrecht. Uitgeg. bij *W. J. van Oosterzee* te Rotterdam. (1830). — Muller, no. 6512.

Hoog 61, breed 87 cent.

Fraaie gekleurde lithographie. — Zeer zeldzaam.

795 Serie van 6 gelithographeerde en gekleurde gezichten, door *J. W. Vos, lith. A. Collings en v. d. Hont.* (omstr. 1850). kl. fol. oblong.

Fraaie serie bevattende o. a. 's Lands Werf, Delftsche Poort, Groote Kerk, Beurs, etc. — Wij voegen hierbij: de Oude Hoofdpoort door *Th. Fournois.*
Bijzonder exemplaar, uit de hand gekleurd.

796 „De Koningbrug te Rotterdam". Lithographie door *M. Miechielsen*, (omstr. 1850). fol.

797 Gegraveerde plattegronden en gezichten van Rotterdam. XVIIe—XVIIIe eeuw. 16 bladen. meest folio.

Hierbij de groote plans van *Blaeu, Clemendt de Jonge, de Wit* en *de Leth*; — 2 gezichten op de haven door *de Jong*, omst. 1790; — het Haringvliet door Brasser, 1762; — gekleurde gezichten door *Probst*; — Enz,

798 Verzameling gelithographeerde gezichten van Rotterdam. 20 bladen. 4o.

Wij noemen hieruit speciaal een panorama in 2 bladen met tekst en gedrukt omslag 1837 (6e aflev. van het „Panorama van de noordelijke provincien der Nederlanden"). — Enz.

799 Historieprenten betreffende verschillende gebeurtenissen te Rotterdam. XVIIIe—XIXe eeuw. 8 bladen. 8o, 4o en fol.

Wij noemen 2 spotprenten op Ds. Hofstede uit den Patriottentijd. — 2 Spotprenten op Kaat Mossel (Muller, nos. 4559 en 4580). — Onderteekening van het Zoopiesrequest, 1784. (Muller, no. 4547). — Illuminatie voor het huis van Peypers 1788. — Remotie van eenige regenten te Rotterdam, door *de Roode*, 1787, (vóór de letter). — Een paar kermis-annonces. — Enz.

III. PORTRETTEN.

800 **Erasmus**. Verzameling portretten van Erasmus. XVIIe—XIXe eeuw. 26 bl. 8o, 4o en fol.

Belangrijke verzameling. — Wij noemen de gravures door *Hondius*, *Philippe*, *Bary* (in 3 staten), *Vorsterman*, *Houbraken*, *Rothwell*, groote litho naar *P. v. Goor*, etc.

801 **Dirk Langendijk** verdronken te Rotterdam 15 Dec. 1805. Twee portretten, borstbeeld in ovaal, en borstbeeld in het kostuum als schipper. Door *J. Bemme*. 4o en 8o.

Twee eerste proeven, het ovaalportret vóór alle letter, het andere contre-épreuve.

Zeer zeldzaam.

802 **J. Ph. de Monté**, oud-schepen van Rotterdam, oprichter der Eerste Oprechte Vaderlandsche Societeit. Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door *M. de Sallieth*, 1787, naar *Schmidt*. Met adres van *J. Hendriksen* te Rotterdam. gr. fol.

Fraai en zeldzaam portret.

803 **Portretten van J. Wtenbogaart en S. Episcopius**. Uit de XVIIe eeuw. 12 bl. 8o, 4o en fol.

Merkwaardige verzameling, waarbij portretten door *Savry*, *Bary*, *Matham*, *C. J. Visscher*, de portretten met het onderschrift van Vondel, etc.

804 **Portretten van regeeringspersonen**. XVIIIe en XIXe eeuw. 18 bl. grootendeels fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen 6 portretten van P. Gevers (door *Brasser*, folio, in 2 staten; door *Vinkeles*, in 2 staten, enz.); een fraai groot-folio portret van J. C. de Groot (door *Sansom & Rossing*), M. Hoog (litho), P. Paulus (door *Vinkeles*, vóór de letter op Japansch papier, en met de letter), J. J. Schrijver, (door *Kitsen*) etc.

805 **Portretten van historische personen te Rotterdam**. XVIIIe en XIXe eeuw. 12 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hierbij admiraalsportretten door *Houbraken* (H. Grave, in fol. en in 8o, Kortenaar, v. Nes, Piet Heijn), A. Wels oprichter der Vaderlandsche Societeit (door *Sansom & Rossing*), C. v. Oeveren, „wagenmaker op het Haegse veer tot Rotterdam" (door *Houbraken*), G. W. v. Zuylen v. Nieveldt (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), etc.

806 **Portretten van doktoren en wis- en natuurkundigen**. XVIIIe en XIXe eeuw. 7 bl. 8o, 4o en fol.

Zeldzame bladen. — Men vindt hierbij S. Hogendijk stichter van het Bat. Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte (door *Vinkeles*, vóór en met de letter, en een ander), W. Vink dokter (door *Tanjé*), G. ten Haaff dokter, examinator bij de Oost-Indische Compagnie (door *Sansom*), C. Dalen (groote litho), etc.

807 **Portretten van Rotterdamsche dichters**, XVIIIe en XIXe eeuw. 22 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen, waarbij verscheidene proefdrukken. — Wij vermelden N. Versteeg (door *Vinkeles*, 4o, vóór en met de letter), R. H. v. Someren (door *Velijn*, vóór en met de letter, op groot papier), D. Smits (door *Tanjé*), W. v. d. Pot, (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), Immerzeel, F. en J. de Haes, P. Rabus (door *Houbraken*, fol., presentex. aan een dichtkundig genootschap), Tollens, etc.

808 **Portretten van Rotterdamsche geleerden**. XVIIIe en XIXe eeuw. 15 bl. waarvan verscheidene in folio.

Hierbij proefdrukken en bizonder fraaie exemplaren. — Wij noemen C. v. d. Ende, v. Heusde, D. v. Hoogstraten, Meerman, etc.

809 **Portretten van Luthersche predikanten** te Rotterdam. XVIIIe en XIXe eeuw. 9 bl. meest fol.

Hierbij A. L. Kolver, later pred. aan de Kaap (door *Brasser*), C. Ph. Sander (door *Sophia W. Evans*, 1793, in 2 staten), J. C. Jacobi (door *J. Snoek*, 1793), etc.

810 **Fraaie portretten van predikanten**, door *Houbraken*, *Vinkeles*, *v. Gunst* e. a. 9 bl. fol.

Hierbij: J. Texelius (door *v. Gunst*), P. Nieuwland (door *Houbraken*, in 2 staten), J. Tyken (door *J. Folkema*), J. Wesselius (door *Houbraken*), etc.

811 **Verzameling portretten van predikanten**, die te Rotterdam gevestigd waren, of aldaar geboren. XVIIe en XVIIIe eeuw. 28 bl. meest fol.

Hierbij o.a. W. Eversdyk (door *L. Beucholt*), S. Gallaeus (door *R. de Hooge*), A. Hellenbroek (door *I. Gole*), A. Hutten (door *H. Bary*), F. Ridderus (Rotterdam, *M. v. Rossum*), L. de With (door *Minette*), J. Basnage (door *Ledeboer*), Frieswijk (door *Sallieth*, vóór de letter), J. Habbema (door *v. d. Spruyt*), etc.

812 **Portretten van predikanten** die te Rotterdam gevestigd geweest zijn of vandaar geboortig. 28 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij J. Scharp (5 bl.), A. des Amorie van der Hoeven (7 bl.), een blad door *C. Bogerts* met de vier Luthersche predikanten Scholten, Reuter, Meyer, Jacobi; P. Hofstede, W. Knock, N. Messchaert, v. d. Palm (5 bl.), etc.

IV. BOEKEN.

813 **Der Redenrijke Constliefhebbers stichtelicke recreatie**, waerin begrepen zijn t'sestich seer schoone refereynen en(de) liedekens soo geestelijck als politique opten regel ende vrage ghepronuncieert ende ghesonghen by diversche Cameren ende particuliere liefhebbers der Rethorijcken binnen Rotterdam, 18—20 Aug. 1599. Leyden, *H. Lzn. v. Haestens ende N. de Clerck.* (1599). *Met* 1 *prent.* leder. 4o.

Verzameling gedichten, welke door verschillende Rederijkerskamers gereciteerd zijn op het feest van de Kamer „Die Blauwe Acoleykens", te Rotterdam, in 1599. Men vindt er o.a. stukken, voorgedragen door de kamers van: Rotterdam, Haarlem, Vlaardingen, Dordrecht, Amsterdam, Den Haag, Gouda, Leiden, Schiedam, Hamburg, enz.
Fraai exemplaar.

814 **Zuylen.** — Gedrukte stukken betreffende de procedure van Jacob van Zuylen van Nievelt, gewezen officier van Rotterdam. 1690—91. 4 stks. fol. en in-4.

Criminelen eysch van den procureur generael (2 drukken, te Delft en te Amsterdam). — Versameling van stucken dienende tot opheldering van het leven van J. Suylen v. Nyevelt, 1690. — Extract van drie missiven van J. van Zuylen v. Nievelt aen sijn huijsvrouw en aen d'Heer Bentinq. fol.

815 **G. van Spaan**, Beschrijvinge van Rotterdam en eenige omleggende dorpen. Rotterdam, A. Goddaeus, 1698. perk. 8o.

Zeldzaam.

816 **Armwezen.** — Bandje met oude stedelijke verordeningen, over het armwezen, 1716. 9 stks. perk. band. 4o.

Dit merkwaardige bandje bevat ordonnanties op de Diaconye, op de wekelijkse collecte voor de huysarmen, op het onderstand aen de passanten, tegen het bedelen, tegen ongepermitteerde collectens, op de Leenbank, etc.

817 **W. den Elger,** Gedichten en Rotterdamsche Arcadia. Amsteldam, 1726. leder. 4o.

Onder de gedichten vindt men er, opgedragen aan leden der familiën Zoelen, Rooselaer, enz.
Fraai exemplaar.

818 **S. Lois**, Cronycke ofte korte waere beschrijvinge van Rotterdam. 's Gravenhage, 1746. h. leder. 4o.

819 **Verheerlijkt en verlicht Rotterdam**, of beschrijving der plechtige illuminatien en decoratien welke binnen genoemde stad hebben plaats gehad, den 8e Maart 1788. Rotterdam, 1788. *Met platen.* 4 dln. 8o. Exemplaar op zwaar papier, onafgesneden.

820 **Verzameling publicaties** (verordeningen enz.), van het gemeentebestuur van Rotterdam, gedurende de jaren 1822—48. circa **100 stukken.** 4o.

M e r k w a a r d i g e c o l l e c t i e, belangrijk voor de economische geschiedenis van Rotterdam in de eerste helft der XIXe eeuw. Men vindt er bijv.: Reglement op erfscheiding (1826). — Alteratie wegens den makelaerdijloon der koffij (1826). — Tarief der vrachtloonen voor het beurtverkeer met Maastricht (1827). — Restitutie van belastingen wegens wijnen en sterke dranken (1826). — Reglement op de gemeentebegraafplaats (1837). — Impost op den turf (1839). — Brandreglement (1839). — Organisatie van het policiewezen (1846), havenreglement, waagreglement, schoolreglement, op de tapperijen, de kermis, enz.

Van bijzonder belang is deze collectie voor de kennis van het **transportwezen**: Men vindt hier 28 ordonnanties betreffende het beurtverkeer van Rotterdam met verschillende steden, door geheel Nederland.

821 **G. van Reyn**, Geschiedkundige beschrijving der stad Rotterdam. Een beknopt overzigt van het Hoogheemraadschap van Schieland. Rotterdam, 1832—1869. *Met plattegronden en tal van litho's.* 2 dln. h. leder. 8o.

822 **De Nederlanden.** Karakterschetsen, kleederdragten, houding en voorkomen van verschillende standen. Tekst van de meest geachte schrijvers, met gravuren van *H. Brown.* 's-Gravenhage, *Nederlandsche maatschappij van schoone kunsten,* 1841. *Met 42 groote afbeeldingen en tal van prentjes in den tekst.* half leder. 4o. — Hier en daar eenige vlekjes.

B ij z o n d e r e x e m p l a a r in 4o, d e p r e n t e n o p C h i n e e s c h p a p i e r, z o o a l s s l e c h t s 10 e x e m p l a r e n z ij n u i t g e g e v e n. Ons exemplaar is vooral merkwaardig, omdat er bij enkele der groote prenten is bijgeschreven wie de personen voorstellen, zooals o. a. bij de afbeelding van: D e b r i e v e n b e s t e l d e r: *„Hooykaas te Rotterdam."* — D e h o n d e n d o k t e r: *„Jan de Honderent wonende in de Korte Baanstraat te Rotterdam."* — D e h a r i n g k o o p e r: *„Weevers"* te Rotterdam. — D e l i e f h e b b e r ij j a g e r: *„portret van den geweldige Nimrod, den Heer Suermondt te Rotterdam,"* e. a.

823 **Topographie en geschiedenis.** 4 dln. 8o.

Havercorn van Rijsewijk, De oude Rotterdamsche schouwburg, 1882. *Met plaat.* — Kortebrand, Beschrijving van Rotterdam, 1789. — Guide des étrangers dans la ville de Rotterdam, 1825. *Met groot plan en platen.* — v. d. Hoonaard, Beschrijving van Hillegersberg en Bergschenhoek, 1824. *Met platen.*

824 **Verzameling oude gelegenheids-predicaties** gehouden te Rotterdam bij verschillende gebeurtenissen, uit de XVIIe—XIXe eeuw door predikanten der Hervormde, Remonstrantsche, Luthersche en andere gemeenten, ruim 40 stuks. 4o en 8o.

Hierbij redevoeringen bij het inwijden van kerken, — bij den 50-jarigen evangeliedienst van B. v. Velsen, — bij den 25-jarigen predikdienst van denzelfde en van N. Messchaert. — Op historische gebeurtenissen zooals: Bij de verheffinge van Willem IV, 1751 (door P. Hofstede). — Bij de inhuldiging van Willem III en Maria II, 1689 (door W. Velingius). — Bij den verjaringsdag van Willem Hendrik Karel Friso, 1748 (door D. Burger). — Leerrede op den Dankdag voor den vrede, 1814 (door J. Clarisse). — Vredewensch op de vereeniging der Vlaemsche en Waterlandsche Doopsgezinden, 1700 (door A. v. Loon). — Op de herstelling onzer nat. vrijheid en onafhankelijkheid, 1814 (door J. J. le Sage ten Broek). — Neerlands verlossing, 1748 (door H. Westerbaen). — Afscheid en intreepredikaties door B. ten Dam. — A. des Amorie v. d Hoeven. — W. Goede. — J. Driebergen. — Etc. — Etc.

825 **Verzameling oude lijkredenen** gehouden te Rotterdam op predikanten der Hervormde, Remonstrantsche, Luthersche en andere gemeenten. XVIIe—XIXe eeuw. 30 stuks. 4o en 8o.

Wij noemen hiervan: Lijkrede op G. Brand de Jonge, 1684 (door J. Molinaeus). — Op Okkerus Pesser, 1694 (door J. Molinaeus). — Op J. D. Verburg, 1691 (door P. Bredenburg). — Op W. à Brakel, 1711 (door A. Hellenbroek). — J. de Hartogh, 1727 (door J. Boon). — G. Schorrenburg, 1732 (door C. v. d. Kemp). — B. v. Velsen, 1733 (door Th. ter Bruggen). — J. Muntendam, 1738 (door B. ten Dam). — Th. v. d. Hoeven, 1748 (door C. v. Arckel). — J. Langendael, 1748 (door K. Westerbaen). — Etc.

Verder noemen wij lijkredenen op Maria Stuart, 1695 (door L. de With en W. Eversdijk). — Op Willem III, 1702 (door J. Doesburg). — Op de gouvernante Anna, 1759 (door C. v. d. Kemp en A. Rotterdam). — Op Willem IV, 1752 (door F. Smit en K. Westerbaen). — Etc. — Etc.

826 **Dissertaties.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties door studenten geboortig uit Rotterdam; XVIIIe en begin XIXe eeuw. 25 stuks. 4o.

Hierbij vindt men o. a. dissertaties van leden van de navolgende familiën: v. Brakel. — de la Court. — v. d. Does (2 st.). — Gevers Deynoot (2 st.). — Groeninx van Zoelen. — Meyners (2 st.). — v. Wesel. — Etc. — Etc.

827 **Dissertaties.** — Eene dergelijke verzameling dissertaties uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 30 st. 4o.

Deze verzameling bevat o. a. dissertaties van leden der familiën: v. Alphen. — Bichon (4 st.). — v. Gennep. — v. Hogendorp. — Kneppelhout. — v. Lockhorst v. Vryenhoeve. — v. d. Mey v. d. Linden. — v. Zuylen v. Nyevelt. — Etc. — Etc.

---

828 **Omstreken van Rotterdam.** — Gezichten en plans van Delfshaven, Berkel, Stolkwijk, Krimpen, enz. 18 bladen. 8o en 4o.

Hierbij 2 **teekeningen** van Stolkwijk, 1630, in O. I. inkt, door **J. S(tellingwerf)**. 8o. obl. — Overstrooming der sluis te Delfshaven, 1775, door *N. v. d. Meer*. — Aanval van den Prins op Krimpen, 1576, door *Hogenberg* (gekleurd). — Gezichten op Krimpen door *Bendorp* en *v. Liender*. — Enz.

---

829 **Rozenburg.** — Kaarte ende meetinge van den eylanden Oudt en Nieuw Roosenburg, Blankenburg, Ruyge en Lange Plaat .... in caavels verdeelt, door *W. v. Swieten* en *J. Sandifort.* 24 Maart 1727. 's-Gravenhage, *J. de Jong*, (1727). 8 bladen. folio oblong.

Zeer belangrijke kaart, het resultaat van nieuwe opmetingen door bovengenoemde landmeters „gedaan ende gemaakt uyt last en ordre van de Commissarissen van de Staten van Holland, tot de verkoopinge derselver domynen geauthoriseert".
Fraai exemplaar. — Zeer zeldzaam.

830 **Sassenheim.** — „Paulus Vincent en Barbara Jansen, woonachtig te Sassem". Prent door *I. de Wit Jz.* naar *W. Hendriks.* 1794. Met 8-regelig vers door J. v. Walré. 4o.

De twee oudjes, hij 104, zij 102 jaar oud, zitten in hun kamer aan de tafel.
Gekleurd exemplaar, door den graveur opgedragen aan J. v. Walré.

831 **Scheveningen.** — Het vertrek van de Prinses van Oranje van Scheveningen naar Engeland, Jan. 1795. Naar *J. A. Langendijk* door *H. Roosing.* fol. en fol. oblong. — Muller, No. 5296.

Deze prent in 2 proefdrukken: vóór, en met de letter.

832 **Scheveningen.** — Verzameling bladen betreffende Scheveningen, XVIIe—XIXe eeuw. 19 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hier verscheidene groote en fraaie bladen als: De zeilwagen van Prins Maurits door *Blaeu.* — „Afbeeldinge van het op de Noordzee omzwerven der 3 Hollandsche matroosen welke met een visserspink van Scheveningen eene expresse na Engeland zullende overbrengen... aangehouden zijnde met een Engelse boot... gelukkig aangeland zijn te Scheveningen, 1781". — Gezigt van het op strand jaagen der Vlaardinger vischhoeker door 3 Engelsche kapers bij Scheveningen, 1781. — De rijke boer van Schevelingen „Wie koopt mijn laatste zoo". (Spotprent op de vlucht van Willem V.) — Hooge vloed in 1775 door *v. d. Meer.* — Het in zee brengen van een visscherspink in Scheveningen, door *J. de Wit*, 1799. — Verschillende lithographiën, — enz.

833 **Schiedam.** — Plattegrond van Schiedam en gezicht op de stad, tezamen op 1 blad, door *J. de Gheyn*, (omstr. 1620). fol.

Fraaie, zeldzame gravure.

834 **Schiedam en Schieland.** — Belangrijke verzameling plattegronden, gezichten en historieprenten, betreffende Schiedam en omliggende plaatsen. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij het plan van Schiedam, door *Blaeu.* — 2 gekleurde gezichten door *Probst* (Het Stadhuis en de Plantage). — De haven van Schiedam door *Sallieth.* — Gezichten en plans van Overschie en 's Gravezande. — Een curieuse caricatuurprent „De gewapende foef" op Ds. de Groot te Overschie, 1789. — Enz.

835 **Schiedam. — Portretten van historische personen** te Schiedam en te Overschie. XVIIe—XIXe eeuw, 13 bl. waarvan de meeste fol.

Fraaie bladen, waarbij zeldzame. — Wij noemen bijv. Joh. v. Matenesse (fraaie XVIIe eeuwsche portretten door *Holsteyn, C. Galle*, e. a.), Adr. v. Matenesse, J. v. Schelle, pred. te Overschie (door *Houbraken*, 1760, fol.), J. Taurinus, pred. (door *H. Bary*, fol., in 2 staten), Th. Ubink, pred. te Overschie (door *v. Gunst*, fol.), Dr. Delbaere (groote litho door *Berghaus*, 1847, nimmer uitgegeven), etc.

836 **Schiedam. — Schiedams Rood Roosjens Spel,** van David ende Goliath, op de vraghe:

Wat eer den Prins behoort, die syn vyandt bestreden,
met waep'nen overwon', en braght 'tghemeent' tot vrede?

Tot Rotterdam, *by M. Bastiaenz, boeckverkooper op't Steygher in Josephus.* 1619. 4o.

Dit boekje is een proeve van de tooneeldichtkunst der Schiedamsche Rederijkerskamer onder de zinspreuk „Aensiet die joncheit".

Het was een groot feit voor de Kamer, dat zij een tooneelstuk in het licht gaf; daarom droeg de broederschap het stuk, waarin zij David en Goliath „op ons ghemeen Schyedams tooneeltgen" hadden gesteld, aan niemand minder op dan „Aen Syn Exeltie. Mauritium den doorluchtigen, Hooghgheboren Prince van Orangien, enz.", en zij citeeren daarbij Homerus (er staat Home*n*us). De schrijver, die zich aan het eind noemt (J. v. Wael) heeft eigen uitvindingen, zoo noemt hij de personen: „Levendighe beelden, die ander lieden ghedaenten (in schijn van wesen) aen hebben".
Fraai exemplaar. — Zeer zeldzaam.

837 **Schieland.** — Kaart van Schieland door *Floris Balthasar van Berkenrode.* 1611. 15 folio bladen, aaneengezet.

Zeer fraaie polderkaart, de eerste van deze streek, belangrijk om de juiste opname en fraaie uitvoering.

Gekleurd exemplaar, zeer zeldzaam.

838 **Schieland.** — „Kaarte van het Hooge Heemraedtschap van Schielandt, begonnen 1650 ende gedaen herdrucken 1684. Rotterdam, by *A. van Hoorn, const en caartvercooper op 't Vissersdijck achter de Beurs*". 9 bladen. fol.

Met de wapens der heemraden, waarbij voorkomen: Hogendorp, Matenesse, Cats, enz.

Schieland. — Zie ook no. 821.

839 **Schoonhoven.** — Plans en gezichten uit de XVIIe en XVIIIe eeuw door *Blaeu, de Wit, Rademaker,* e. a. 9 bladen. 8o, 4o en folio.

840 **Schoonhoven.** — **H. van Berkum,** Beschryving der stadt Schoonhoven, oudheyd, vrye heeren, handvesten, privilegiën, voorregten, keuren, handel, enz. Gouda, 1762. *Met plattegrond en 3 groote platen door J. Punt naar W. Fortuyn.* h. leder. 4o.

Fraai exemplaar, onafgesneden.

841 **Schoonrewoerd.** — **„'t Dorp Schoonrewoerd. 7 Aug. 1750."** Teekening in O. I. inkt, door (**v. Liender?**).

Hoog 14, breed 21 cent.

842 **Stolkwijk.** — 2 Zinneprenten op den slapenden boer te Stolkwijk, beide uitgegeven te Dordrecht, *bij Balth. Goris.* 1707. plano. — Muller, nos. 3150 en 3151.

In 1705 werd een boer te Stolkwijk door de slaapziekte bevangen en sliep 27 maanden. Dit geval wekte natuurlijk veel gerucht en gaf ook aanleiding tot bovenbeschreven zinneprenten. In de uitvoerige gedrukte verklaring die zich op de prenten bevindt, wordt het geval op den staatkundigen toestand dier dagen toegepast.

843 **Tienhoven.** — **„'t Dorp Tienhoven aan de Lek."** Teekening in kleuren, door **Wicart.**

Hoog 20.5, breed 31.5 cent.

844 **Valkenburg.** — **Gezicht op het dorp.** Teekening in O. I. inkt door **P. C. la Fargue** (*del. ad viv.*).

Hoog 13.5, breed 21.5 cent.

Aardige teekening.

845 **Vlaardingen.** — (**M. Az. v. Nievelt**), Handvesten, octroyen, privilegien en rechten van Vlaardingen, benevens eene naspeuring van de gelegenheid, oudheid, aanzien, en ongevallen derzelver stede. ('s Gravenhage, 1772). *Met plattegrond,* 10 *gezichten door J. C. Philips naar C. Pronk en afbeeldingen van zegels.* h. leder. fol.

De beste beschrijving van Vlaardingen. — Fraai exemplaar, onafgesneden.

846 **Vlaardingen.** — **Vlaerdings Redenryck-bergh:**
met middelen beplant
Die noodigh sijn 't gemeen,
En voorderlijck het Landt.
Amsterdam, 1617. *Met houtsneden door Ph. Serwouter.* perk. 4o.

Bevat de tooneelspelen en liederen der Rederijkerskamers, die zich vereenigd hadden op het feest der kamer van Vlaardingen. Wij noemen: Amsterdam, Haarlem, Rotterdam, Gouda, Dordrecht, enz. — De houtsneden stellen de blazoenen der kamers voor.

847 **Vlaardingen, Maassluis.** — Verzameling gezichten en plattegronden van deze twee steden. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bladen, waarvan vele in folio.

Belangrijke verzameling bevattende verscheidene fraaie bladen. — Wij noemen o. .a: Een panorama van „Maeslantsluys" (door *J. Quack*, omstr. 1680). — Een fraaie serie gezichten van Vlaardingen door *Philips*, 1745. 8 bladen. fol. obl. — De haven van Maassluis, door *Sallieth*. — Nieuwjaarswensch van de „Klapwakers" te Vlaardingen, 1821. — Enz.

848 **Vianen.** — „Kuylenburg en Vianen belegerd door de Banqueroutiers en Actionisten." Houtsnede voorstellende het beleg; daaronder een gedrukt spotvers in 2 kolommen. (1720). fol.

Curieus volksblad uit den tijd van den actiehandel. Velen die geruïneerd waren, hadden de wijk genomen naar Vianen.

849 **Vianen**. — Oude plans en gezichten van Vianen waarbij fraai gekleurde. 10 bladen. 8o en 4o.

850 **Vianen. — Brederode.** Portret van één der heeren van Brederode, ter halver lijve, staande voor een tafel, waarop zijn muts ligt, zijn wapenschild links op den achtergrond. Met onderschrift, in 2 regels: „Sum Brederodus ego, Batavae non infima stirpis — Gloria: virtutem non unica pagina claudit." Gravure der XVIe eeuw (door *H. Lieffrinck*). 8o. — v. Someren, no. 774.

851 **Vianen. — J. Trigland**, beroemd godgeleerde, geb. te Vianen, 1583. Zijn portret op 65-jarigen leeftijd, door *A. I. Conradus*. XVIIe eeuw. fol.

Fraai portret.

852 **Vianen. — Portretten van historische personen** te Vianen. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Bevat verscheidene fraaie portretten in bizonder goede conditie. — Wij vermelden verschillende Heeren van Brederode door *v. d. Passe* en andere XVIIe eeuwsche graveurs, en door *Houbraken*, de laatste op extra-groot papier, één vóór de letter; M. C. v. Hall (groote staalgravure door *Lange*), J. Trigland (door *Houbraken*, 8o., op groot folio papier), etc.

853 **Voorburg. — „Voorburg" en „Voorburg zuytzyde 1726".** Twee teekeningen in O.-I. inkt door **J. S(tellingwerf)**, uit de verzameling *A. S(choemaker)*.

Elk hoog 13, breed 17 cent.

Deze teekeningen stellen voor de kerk, en de huizen achter de kerk gelegen.

854 **Voorne Caart-boeck** van alle de dorpen en polders gelegen inden lande van Oost- ende West-Voorne. 1695. (Amsterdam), 1701. *Met frontispice en 32 dubbele kaarten.* h. leder. gr. fol.

De kaarten bevatten aardige vignetten geëtst door *Jan Luyken*; het frontispice is door *Rom. de Hooge.*

Aan het eind is hier bijgebonden: Kaarte ende meetinge van den Eijland Oudt en Nieuw Roosenburg, Blankenburg, Ruijge en Lange Plaat, gelegen in de reviere de Maase, tusschen het landt van Holland en de lande van Voorne en Putten, 1727.

Belangrijke kaart in 8 bl. door W. van Swieten en J. Sandifort.

855 **Voshol.** — Jachtacte van C. Schrevelius, Baljuw van Voshol, met de toestemming om te jagen „in de Baljuwschap van Voshol met hondt en snaphaen op vliegend wildt". **Document** geteekend door princes Anna gouvernante van Willem V. 16 Sept. 1753. 1 bl. folio.

Wij voegen hierbij een ander (gedrukt) stuk betreffende de jacht, geteekend door M. Gousset, „ter ordonnantie" van Houtvester en Meesterknaapen van Holland en Westvriesland".

856 **Wassenaar. — „De vrye heerlyk(heid) Wassenaar"** in de XVIIIe eeuw. Penteekening door **J. E. la Fargue.**
Hoog 18.5, breed 28.5 cent.

Belangrijke, uitvoerige teekening, zooals wij er slechts weinige van dorpen bezitten.

857 **Huis te Werve** (bij Rijswijk). — **„Plan tot verbouwing van het huis te Werve. 1825".** Twee groote schetsteekeningen in kleuren, met opgeplakte kartons.
Elk hoog 50, breed 66 cent.

Hierbij een paar bladen beschrijving in handschrift, waaruit blijkt dat dit plan tot verbouwing uitging van den architect D. T. G., terwijl er nog een ander plan bestond van Rotteveel.

858*a* **Willemsdorp. — „De wachgt bij Willemsdorp".** Teekening in kleuren door **A. van Strij.**
Hoog 27, breed 36.5 cent.

858*b* **Willemsdorp. — „Willemsdorp, 30 Aug. (18)66."** Gezicht aan het water. Potloodteekening (door **J. C. Greive Jr.**).
Hoog 24, breed 25 cent.

859 **Woerden. — Portretten van bekende personen** te Woerden. XVIIIe eeuw. 7 bl. 8o, 4o. en fol.

Hierbij C. de Gijselaar, D. Costerus burgemeester, E. Kist, P. Cupus, etc.

860 **Woerden. — A. J. van Ryneveldshorn,** Eene christelijck aenspraecke aen alle eenvoudighe burghers binnen Woerden, in dese regeerde pesttijden. (Woerden), 1636. *Met titelplaat.* leder. 4o.

In denzelfden band van denzelfden schrijver: Wisse tijding van de nabijheidt des Jongsten Dags. Amst. 1665. — v. Rijneveldshorn was directeur van een weeshuis te Woerden. Ons exemplaar is afkomstig van den schrijver; op een ingevoegd blad heeft hij een gedicht geschreven en onderteekend: „Rijmdicht door J. v. Duysburg op mijn boeck".

861 **Woubrugge. — Gezicht op de kerk.** Teekening in O. I. inkt door **J. B(ulthuis).**
Hoog 7.5, breed 10 cent.

862 **Zorgvliet.** — „Plan van het schoone perk van Sorgvliet, bij 's Gravenhage." Plattegrond van de parken van Zorgvliet door *J. v. Avelen.* Amsterdam, *N. Visscher*, omstr. 1680. gr. fol. oblong.

863 **Zwammerdam.** — „Spiegel der Fransse tyranny, gepleeght op de Hollandtsche dorpen." Voorstelling van de gruwelen der Fransche soldaten, op den achtergrond het dorp Zwammerdam in brand. Fraai geëtst door *Rom. de Hooghe* 1673. Met gedrukte beschrijving in 4 kolommen door A. T. Verduyn. gr. fol. — Muller, no. 2435*a*.

Zeldzame historieprent.

864 **Zwammerdam.** — Dezelfde prent. Daaronder een gedicht door E. Bidloo in 3 kolommen, getiteld: „De France wreetheyt tot Bodegrave en Swammerdam. gr. fol. — Muller, no. 2435*b*.

---

865 **Zuid-Holland** (ten Noorden van de Maas). — **Portretten van predikanten, doktoren en letterkundigen** uit verschillende plaatsen in Zuid-Holland. ten Noorden van de Maas. XVIIe—XIXe eeuw. 38 bl. 8o, 4o en fol.

Merkwaardige verzameling. — Wij noemen bijv. P. Boudaan en andere predikanten te Rijnsburg, J. Hamelau, pred. te Bodegraven (door *Houbraken*, fol., vóór en met de letter), J. Klap, pred. te Bodegraven (door *Houbraken*, fol.), en anderen te Bodegraven. F. Soumain, dokter te Zoetermeer (litho van *Springer*), Dr. Reihelle te Alphen (litho door *Berghaus*), Poot, dichter te Abswoude, A. Hellenbroek, pred. te Zwammerdam (door *I. Gole*), Th. de Lantman, pred. te Zevenhoven, F. Serrurier, pred. te Wilsveen (door *Vinkeles*, fol., vóór en met de letter), H. Slatius, Remonstr. pred. te Bleiswijk, J. G. Staring, pred. te Langerak (door *Vinkeles*, gr. fol.), P. de Witte, pred. te Koudekerk (door *Hofspanyon*), N. Smallenburg, jurist, geb. te Nootdorp (groote litho door *Springer*), etc.

866 **Zuid-Hollandsche Eilanden.** — **Portretten van predikanten, geleerden en staatslieden,** afkomstig van dorpen op de Zuid-Hollandsche Eilanden, of daar woonachtig. XVIIe—XIXe eeuw. 32 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o.a.: S. K. de Bruyne, pred. te Dubbeldam (door *Houbraken*, groot fol.), Th. Haganaeus, pred. te Nieuw Beierland (door *Houbraken*, groot fol.), A. Rutgers, pred. te Oude Tonge, J. Nieuwenhuyzen te Middelharnis, G. J. Nahuys, pred. te Oud Beierland (door *Vinkeles*, fol., en 8o, vóór en met de letter), A. Colvius, pred. te Rijsoort (door *Savry*), Ph. Baldaeus, pred. te Geervliet (door *Blooteling*), v. Koetsveld, pred. te Westmaas (staalgravure door *Lange*), A. C. Schenk te Charlois, etc.

867 **Zuid-Hollandsche eilanden.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende de Zuid-Holl. eilanden. XVIIe—XVIIIe eeuw. 11 bladen. 8o, 4o en folio.

Vertrek van Willem III van Hellevoetsluis en aankomst in Engeland in 1688. 2 fraaie etsen door (*J. van Vianen*). — Gezicht van 's lands scheepen van oorlog op de reede van Hellevoetsluis, 1782, door *Sallieth*. — „De Cannoneer chaloupe in de Dordrechtsche Kille, 29 Maart 1793", en „De vloot gewapende pinken voor de Moerdijk strijkende 5 April". 2 bladen door *Bendorp*. — 2 bladen van Goeree door *Sallieth*, — enz.

868 **Verzameling geteekende gezichten in Zuid-Holland,** in kleuren en in O. I. inkt, uit de XVIIIe en XIXe eeuw. 16 bladen. fol. 4o en 8o oblong.

Men vindt hier teekeningen en aquarellen door **Pronk, Tavenier, v. Liender, Jelgerhuis, Wicart,** e.a., voorstellende gezichten bij Vianen, te Arkel, verschillende punten aan de Lek en de Maas, Delft, Voorhout, enz.

869 **Verschillende gezichten** van dorpen, kasteelen en ruïnes in Zuid-Holland, voornamelijk uit de XVIIIe eeuw. 35 bl. fol. en 4o. oblong.

Keurverzameling van fraaie drukken en zeldzame blaadjes, vooral uit de latere periode van de XVIIIe eeuw, merkwaardige etsjes van *Spilman*, fraaie prentjes naar *De Beyer*, enz.

Wij noemen bijv. „Krimpen aan de Leck, 1756" door *v. Liender*, 1763, fol. — „Ouderkerk aan den Ysel" door *Muych* (zeer fraai van druk), — verder gezichten van Oostvoorn, Nieuland, Liesveld, Leerdam, Leerbroek, Horenaer, (typisch etsje van *Spilman*), Gouderak, Giesen, Nieukerk (door *Spilman*), Asperen, 'sHeer-Arentsberge, Abspoel (door *J. Lamsvelt*), Yselmonde (door *C. J. Visscher*), etc.

870 **Zuid-Holland.** — Werken betreffende verschillende steden en dorpen in Zuid-Holland. 12 dln. 8o.

Zeer interessante verzameling. — Wij noemen: De vermakelyke Leidsche Buitencingels, 1734. *Met prentjes*. perk. — Vernieuwing van de keuren der weeskamer der stadt Goude, 1669. — Griffioen v. Waarder, Myne herinneringen van Gouda. — v. Aelst, Geschiedenis van Oudewater. *Met platen*. — Groeneyk, Beschrijving van Woerden. Zierikzee, 1829. — Beschrijving van het eiland West-Voorn of Goedereede. Sommelsdijk, 1823. — Schotel, Abdij van Rijnsburg, 1851. *Met plaat*. — Enz.

871 **Zuid-Holland.** — Verzameling oude gelegenheidspredicaties gehouden in steden en dorpen in Zuid-Holland, bij verschillende gelegenheden; uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. ruim 50 stuks. 4o en 8o.

Men vindt hierin o. a.: Intree en afscheidsredenen, lijkredenen en redevoeringen bij feestelijke en historische gebeurtenissen, zooals: Dordrechts Lutherdom verheugt, 1789, (door H. F. Adams). — Bij de eerste verjaardag van Dordrechts verlossing, 1814, (door G. v. Kooten). — Op de martelaar J. Pistorius van Woerden, 1525, (door J. W. Martini, 1725). — Op den grooten watervloed van 1809, (door J. A. v. Waenen). — Op de plundering en moord te Woerden gepleegd, 1813. (door J. A. v. Waenen). — Op het verbranden van Strijen, 1759. — Op de behoudene aankomst van de Vlaardingsche visschersvloot na de vredebreuk met Engeland, 1781. — Op de wederopbouwing en inwijding van de kerk in de Lier, 1759. — Bij de bevestiging van C. v. Rie tot predikant te Rocagne, 1738. — e. a.

Voorts redevoeringen gehouden te Delft, Gouda, Schiedam, Oudewater, Delftshaven, Brielle, Schoonhoven, Gorinchem. Etc. Etc.

872 **Zuid-Holland.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties door studenten geboortig uit verschillende steden en dorpen van Zuid-Holland; uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. ruim 20 stuks. 4o.

Bevat dissertaties van studenten geboortig uit: Nootdorp (F. G. Blok, 1771). — Noordwijk (E. Luzac, 1769), — Rijnsburg (H. Verwey Mejan, 1789), — Rijswijk (P. Teding van Berkhout, 1824). — Schiedam (J. Portal Amalry, 1778, T. J. Pichot, 1789, C. C. v. d. Schalk, 1826, A. G. Burgerhoudt, 1822, e. a. 6 st.). — Voorburg (G. Groen v. Prinsterer, 1823, e. a. 2 st.). — Woerden (J. Hoogeveen, 1763). — Alphen. — Brielle (4 st.). — Oude Tonge. — Scheveningen. — Westbarendrecht en Zwaluwe.

ZEELAND.

Kaarten. Geteekende en gegraveerde plattegronden, gezichten. Historieprenten. — Portretten. — Boeken.

873 **J. Reygersbergh,** De oude chronijcke ende historien van Zeelandt. Middelburg, 1634. *Met houtsneden.* perk. 4o.

Bevat de wapens der Zeeuwsche steden en de portretten der graven.

874 **M. Smallegange, Nieuwe Cronyk van Zeeland.** Middelburg, 1696. *Met kaart en talrijke platen en afbeeldingen van wapens.* leder met groene linten. gr. fol.

Prachtig exemplaar op groot papier; hoogst zeldzaam.

Het beste werk over Zeeland, zoowel voor de geschiedenis, en de plaatsbeschrijving, als voor de genealogie der Zeeuwsche familiën.

Het groot aantal topographische platen geeft een bizondere waarde aan dit werk. Men vindt er o. a. uitslaande panorama's van Middelburg, plattegronden, afbeeldingen van gebouwen en kasteelen, enz.

Aan het eind 6 bladen elk met honderden wapens van den Zeeuwschen adel. Deze bladen ontbreken zeer dikwijls.

Ex. met ingevoegde prenten; bijv. plan van Middelburg door *Hogenberg,* het Middelburgsche Stadhuis door *N. Visscher,* een gezichtje van Tolen door *E. v. d. Velde,* etc.

875 **Tegenwoordige staat van Zeeland;** (door Boddaert, Plevier, van der Schatte, van Vrijberghe e. a.). Amsterdam, 1751—53. *Met kaarten en platen door J. C. Philips, naar C. Pronk.* 2 dln. leder. 8o.

Zeer gezochte beschrijving van Zeeland. Men vindt hierin de beste gegevens betreffende de stedelijke instellingen, de oude heerlijkheden, polders, enz. Met stads en dorpsgezichten, afbeeldingen van kasteelen, enz.

Fraai exemplaar.

876 **Het verheerlijkt Nederland,** of Kabinet van hedendaagsche gezigten, door vermaarde kunstteekenaren na het leven geteekend. Vijfde deel, behelzende ruim honderd gezigten van Zeeland. Amsterdam. *Is. Tirion,* 1754. 4o.

Serie van 104 fraai gegraveerde gezichten van steden, dorpen, kasteelen, enz. in Zeeland, door *H. Spilman* naar *C. Pronk.*

Fraai exemplaar op groot papier. — Onafgesneden. — Zeldzaam in dezen toestand.

877 **P. de la Rue,** Geletterd Zeeland, bevattende de schryvers, geleerden en kunstenaars. 2e dr. met ettelyke vermeerderingen; hieragter, de Byschriften op de groote en smalle steden van Zeeland. Middelburg, 1741. — Idem, Staatkundig en heldhaftig Zeeland. Middelburg, 1736. te zamen 5 stukken in 2 banden. perk. 4o.

Klassieke biographie van Zeelands beroemde mannen.

878 (**J. Ermerins**), Eenige Zeeuwsche oudheden, uit echte stukken opgehelderd en in het licht gebracht. Middelburg, 1780—94. *Met kaarten, stads- en dorpsgezichten, afbeeldingen van wapens, facsimiles van handschriften, enz.* 12 dln. in 6 bdn. h. linnen. 8o.

Belangrijk werk voor de plaatselijke geschiedenis van Zeeland en voor de genealogie van Zeeuwsche geslachten, bevattende vele authentieke documenten. Zeldzaam compleet. — Fraai exemplaar.

879 **Zeeuwsche Volks-Almanak**, Ie—XIIe jaargang. Zierikzee, 1836—47. 12 dln. 8o.

Bevat tal van historische en letterkundige bijdragen. De plaatsbeschrijvingen zijn met aardig gelithographeerde stads of dorpsgezichtjes, kloosters, kasteelen enz. versierd. Complete serie.

880 Kaart van Zeeland, door *G. Blaeu*. (Amsterdam, omstr. 1650). folio oblong.

Bijzonder exemplaar, fraai gekleurd en met goud gehoogd.

881 Kaart van Zeeland, door *N. Visscher*. (Amsterdam, omstr. 1680). fol. oblong.

Zeer fraai gekleurd exemplaar.

882 Verzameling kaarten van de provincie Zeeland en van de verschillende eilanden afzonderlijk. XVIIe en XVIIIe eeuw. 19 bladen. folio oblong.

Hierbij de zeldzame kaart van *Kaerius* (omstr. 1610, met een gezichtje op Middelburg en afbeelding van kostuums), de kaarten van *Blaeu, Janssonius, de Wit, Visscher*, en een zeldzame druk van deze laatste, met den naam van den graveur *Z. Roman*; de kaarten van *Allard, R. & J. Ottens*, enz.

Wij noemen nog een serie van 8 kaarten van Zeeland, en van de afzonderlijke eilanden, door *I. Tirion* (omstr. 1760).

883 **Comitatus Zelandiae.** *G. Bouttats excud.* (Antwerpiae, 1674). 4o oblong.

Titel en 10 gezichten der voornaamste steden in Zeeland.

884*a* Het stranden van het O. I. C. schip Woestduyn op de Noorderrassen 1779. 4 prenten door *Eng. Hoogerheyden*, gegrav. door A. Fokke, en 1 door D. de Jong. 5 bl. fol. obl. — Verder portretten van de gebroeders Naerebout, welke zich verdienstelijk maakten als redders. — Te zamen 8 bl.

884*b* **Arnemuiden.** — Plans en gezichten van Arnemuiden, XVIIe en XVIIIe eeuw. 8 bladen. 4o en fol.

Hierbij de groote plans van *Blaeu* en *De Wit*, gezicht door *N. J. Visscher*, enz.

885 **Goes. — Gezigt van de Oostpoort en Cingel der stad Goes van het zoogenaamde Stort te zien." — „Gezigt van de Cingel aan de Oostzijde der stad Goes en een gedeelte der Voorstad." — De Zuidpoort te Goes en gezicht op de Groote Kerk.— IJsvermaak buiten Goes.** — 4 Teekeningen in kleuren door **D. Koning Bzn.** omstr. 1820. — Achter glas en in lijsten.

Elk hoog 44, breed 66 cent.

Belangrijke bijdrage tot de topographie van Goes. — Deze vier teekeningen beelden gedeelten der stad af, welke sedert veel veranderd zijn.

886 **Goes, e. o.** — Plans en gezichten van Goes en andere plaatsen in Zuid-Beveland. 15 bladen. 8o 4o en folio.

Men vindt hier aardige gezichten in Goes, uit de XVIIIe eeuw, door *Philips*, e. a. in fraaie exemplaren. — Plans van de stad, — gezichten op Baarland, Monster. — Enz.

887 **Goes.** — De triktrakspelers. Zinneprent op Burgemeester Halewijn van Goes die in 1692 op eigen gezag vredesonderhandelingen had aangeknoopt met Frankrijk. Op een afzonderlijke voorstelling ziet men hem op Loevestein binnenbrengen. Gravure uit den tijd. 4o oblong.

888 **Goes. — J. Antonides v. d. Goes**, voornaam dichter, geb. te Goes. (1647—1684). Zijn portret, borstbeeld in ovaal; zwartekunst door *J. Gole*. 4o.

889 **Goes.** — **C. F. Eversdijk**, rekenmeester van Zeeland, geb. te Goes, 1586, gest. te Middelburg, 1666. Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door *Houbraken* naar *W. Eversdijk.* Met 6-regelig Hollandsch onderschrift door P. de la Ruë. gr. fol.

Fraai portret door Houbraken.

890 **Goes.** — **Portretten van staatslieden, letterkundigen en predikanten,** die tot Goes in betrekking gestaan hebben. XVIIe en XVIIIe eeuw. 14 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hierbij P. v. d. Straten, secretaris (door *C. v. Dalen?*), P. J. Courtonne, Waalsch predikant te Goes, J. Hinloopen, pred. (door *Metteli*), S. G. Manger, pred. (door *Snoek*), H. Witsius, pred. (door *v. Gunst* en *v. Zijlvelt*), J. Antonides, dichter (door *v. Gunst*), etc.

891 **Goes.** — Oude pamphletten, hoofdzakelijk betreffende den strijd met Willem III in 1692 over de Privilegien; en betreffende de verandering der regeering in 1702. 12 stuks. 4o.

892 **Goes.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboren te Goes, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 8 stuks. 4o.

Bevat o. a. de dissertaties van: J. Canisius, 1763. — W. Canisius, 1765. — W. C. de Crane, 1767. — J. C. Wijbo, 1774. — e. a.

893 **Hulst.** — **Groote Kerk te Hulst.** Teekening in O. I. inkt, door **S. H. Serné.**

Hoog 8.2, breed 10.8 cent.

894 **Hulst.** — „De belegeringe van Hulst door den Prince van Orangien, 1645," door *J. B(laeu)*, naar *J. v. Duynen.* dubbel fol.

Vroege druk, zonder text. — Niet vermeld bij Muller.

895 **Hulst.** — Kaart van het beleg van Hulst in 1645, door *A. Santvoort.* fol. — Muller, No. 1903*A*.

Fraaie kaart, met speciale kaartjes der forten en een gezicht op de stad.

896 **Hulst.** — „De Belegering van Hulst door Z. H. den Prince van Orangien, 1645." Plan van Hulst en de belegeringswerken, waaronder eene gedrukte beschrijving: „Kort verhael van de gelegentheydt, het opcomen ende den tegenwoordighen standt der stadt Hulst," door *C. J. Visscher.* (1645). plano. — Muller, no. 1908 *A*.

Zeldzame historieprent.

897 **Meliskerke.** — **„'t Dorp Meliskerken in Walcheren.** Penteekening opgewasschen met O. I. inkt door **C. Pronk.**

Hoog 7.5, breed 19.5 cent.

Aardige teekening.

MIDDELBURG.

I. TEEKENINGEN.

898 **Middelburg. — De Dam, de Korenbeurs en Wisselbank te Middelburg; de Abdijtoren op den achtergrond.** Teekening in kleuren, door **J. v. d. Heyde, „ad viv" 1687.** — Achter glas en in lijst.

Hoog 28, breed 54 cent.

Kapitale teekening van Van der Heyde; een der fraaiste bladen der geteekende Nederlandsche topographie.

Dit blad, naar het leven geteekend, is met de uiterste nauwkeurigheid en groote uitvoerigheid behandeld; vergeleken met oude plans en gegraveerde gezichten van dit stadsgedeelte, is de teekening tot in de kleinste bizonderheden nauwkeurig.

Als typisch oud-hollandsch stadsgezicht, met de aardige veelal gothische trapgeveltjes, de luifels en de uithangborden, met een paar schepen aan den wal, en de groote kraan, en ten slotte met een paar wandelaars in het kostuum van dien tijd, behoort dit blad tot de beste teekeningen der XVIIe eeuw.

Teekeningen in kleuren door Van der Heyde zijn van de hoogste zeldzaamheid.

Zie de plaat.

899 **Inval der Engelschen op Walcheren en verblijf te Middelburg. 1809—11. — Verzameling oorspronkelijke teekeningen** vervaardigd in het Engelsche leger, voorstellende de aanvoerders, verschillende uniformen, wagens, kampementen, een gevecht, etc. 22 bl. 4o. en 4o. oblong.

Interessante verzameling betreffende een der merkwaardigste voorvallen in de geschiedenis van het eiland Walcheren.

Men vindt hier een **portret** in kleuren van: „**J. Sontag**, Brigadier Generaal in dienst van Z. M. den Koning van Engeland, in 1809 **kommandant der stad Middelburg.**"

De **portretten**, ten voeten uit, van de „**Eng. Divisie Generaal Acland** naar het leven geteekend op het Breezand in 1809 door H. R." — en van „**Majoor Reitt**, kapitein in het 2e regt. horse gard van de Koningin van Engeland, naar het leven getekend te Middelburg in 1809, door H. R."; — **verschillende uniformen in kleuren van voetvolk en ruiterij**, door denzelfden artist.

Kampementen, brood- en hospitaalwagen, een gevecht, een signaal op het duin, geteekend in O. I. inkt door „W. H. D. Kl. 1811."

900 **Praalgraf der gebroeders Evertsen in de Nieuwe Kerk door Rombout Verhulst.** Kapitale teekening in kleuren door **D. Lootens.**
Hoog 61, breed 49.5 cent.

Fraaie, uitvoerige teekening. — Deze teekening werd blijkbaar vervaardigd bij de inwijding van het eenigszins gewijzigde praalgraf in de Nieuwe Kerk na de overbrenging uit de St. Pieterskerk, in 1818.

II. *Plattegronden. Gezichten. Historieprenten. Portretten. Boeken.*

901*a* Plattegrond van Middelburg, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong.
Een van de eerste gedrukte plans van Middelburg.
Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

901*b* „Thof van Zeelandt. 1644." fol. oblong.
Zeldzame XVIIe-eeuwsche ets door Balth. v. Berckenrode.

902 Spotprent op de kerkelijke twisten in Middelburg na het overlijden van Ds. A. v. d. Velde en het beroepen van Dr. Troyon. 1677. (Door *Rom. de Hooge*). fol. oblong. — Muller, no. 2618. — Een weinig gerestaureerd.

903 Plan van Middelburg, door *F. de Wit.* (omstr. 1680). fol. oblong.
Fraai gekleurd exemplaar.

904 Plan van Middelburg en gezicht op de stad, door *M. Seutter.* Augsburg, (omstr. 1760). gr. fol. oblong.
Zeldzaam plan.

905 Serie van 10 gelithographeerde en gekleurde gezichten, te Middelburg door *J. F. Schutz*, steendruk van *T. P. Roest*, (omstr. 1850). kl. fol. oblong.
Fraaie serie uit een tijd, waarvan niet vele topographische afbeeldingen bestaan. — Men vindt hier o. a.: het Molenwater. — Noordpoort en Buiten Cingel. — De Nieuwe aanleg, Noordzijde. — Id. bij de Koepoort. — De Groote Markt. — Dampoort. — Haven. — Enz.
Bizonder exemplaar, fraai uit de hand gekleurd.

906 Plattegronden en gezichten van Middelburg, XVIe—XVIIIe eeuw. 28 bladen. 8o, 4o en folio.
Fraaie verzameling. — Men vindt hierbij de groote plans van *Hogenberg*, omstr. 1580, — van *Blaeu*, omstr. 1650, — van *de Wit*, omstr. 1680. — Het groote panorama uit Smallegange, omstr. 1690. — Verder gezichten op stadsgedeelten en gebouwen, door *Schenck, Philips, Merian, Sallieth* (de haven, in zwart en in grijs gedrukt), — Enz.

907 Historieprenten betreffende Middelburg. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bladen. 8o, 4o en folio.
Hierbij de „Justitie van Karel den Stouten over seeker gouverneur in Zeland", merkwaardige XVIIe-eeuwsche volksprent van dit middeleeuwsche rechtsgeding. — de beschieting en plundering van het Huis „Leeuwenburg" in 1787 ; 2 prenten door *Sallieth*, waarvan een in twee staten. — 2 portretten van den misdadiger Abram Magares, bijgenaamd Cato Camerlin, oud 71 jaar, in 't Spinhuys te Middelburg, 1792. — Het zesde Zeeuwsche muziekfeest te Middelburg, 1861, (groote litho). — Prenten betreffende Oranjevorsten in Middelburg. — Enz.
Interessante verzameling.

908 **Jean de Labadie**, stichter van de secte der Labadisten, van 1666 tot 1669 pred. te Middelburg. Zijn portret ter halver lijve in ovaal, zonder naam van graveur. Met 4-regelig Hollandsch onderschrift. Met adres van *H. Sweerts* te Amsterdam. XVIIe eeuw. fol. — Muller, No. 3062.
Fraai portret, zeldzaam.

909 **Jean de Labadie.** Afbeeldinge en naukeurige beschrijvinge van 't leven en de leere van Jean de Labadie. Planoblad, uitgegeven omstreeks 1670, bevattende een portret van Labadie en daaromheen een gedrukt verhaal van zijn leven.

Merkwaardig blad, bevattende een alles behalve vleiend verhaal over Labadie. Het geeft zeer zeker de algemeene volksmeening over Labadie en de Labadisten weder.

910 **W. Teelinck,** pred. te Middelburg. Zijn portret op 50-jarigen leeftijd, borstbeeld in ovaal door *D. v. Bremden* naar *J. Langnouwer*, 1630. Met 6-regelig Latijnsch en Hollandsch onderschrift door *D. Somer*. Met adres van *A. de Later*. gr. fol.

911 **Fraaie portretten van regeeringspersonen** door *J. Houbraken*. 11 bl. 8o en fol.

Buitengewoon fraaie bladen, verscheidene op groot papier, een enkel op *Chineesch papier*.

Hierbij: Jac. Verheye, S. Radermacher, P. de Huybert, C. F. Eversdijk, W., C. en A. v. Citters, P. Boddaert, etc.

912 **Portretten van rechtsgeleerden en staatslieden,** die tot Middelburg in betrekking gestaan hebben. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij: C. v. Bynkershoek, S. de Wind, L. P. v. d. Spiegel, J. Schotte (door *C. de Pas*), J. Radermacher („effigiem relicti liberi pietatis ergo sculpi curabant"), J. de Brune, H. Beverlandus, etc.

913 **Portretten van geneeskundigen en wis- en natuurkundigen,** die te Middelburg verkeerd hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o, fol. en gr. fol.

Hierbij o. a. De Coutereels (2 bl.), H. Lipperhey, „secundus conspiciliorum inventor" (door *J. v. Meurs*), P. Lansberg (door *Delff*), S. en N. Blancardus, A. v. Solingen (groote litho door *Lemonnier*), etc.

914 **Portretten van dichters en letterkundigen** te Middelburg. XVIIe—XIXe eeuw. 21 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij verschillende portretten van Jacob Cats, Anna Maria v. Schurman, P. de la Rue (door *Koekers*, 1802, fol.), J. F. le Petit (door *v. Sichem*), J. Kappeyne v. d. Coppello (groote litho door *Vintcent*), J. Goeree, etc.

915 **Portretten van predikanten,** te Middelburg gevestigd of daar geboren. XVIIe eeuw. 9 bl. 8o, 4o en fol.

Bevat zeldzame portretten. — Wij vermelden: H. Faukelius (door *D. v. Bremden*), F. Gomarus (door *W. Swanevelt*, en een met adres van *C. Danckers*), J. de Labadie (met adres van *H. Sweerts*), etc.

916 **Fraaie portretten van predikanten,** gevestigd te Middelburg, of daar geboren. Door *v. Gunst*, *Munnikhuysen*, *v. Zylvelt*, e. a. Eind XVIIe en begin XVIIIe eeuw. 11 bl. fol.

Fraaie verzameling, bijna alle bladen in uitmuntende conditie. Wij noemen bijv. W. Goeree, D. Gravius, W. Momma, J. de Mey (door *Clouwet* en door *J. de Jongh*, in 2 staten), J. d'Outrein, J. v. d. Wayen, etc.

917 **Fraaie portretten van predikanten,** gevestigd te Middelburg, of daar geboren. Door *Houbraken*, *Tanjé*, *Vinkeles*, e.a. 14 bl. meest fol.

Gezochte portretten. Bizonder fraaie exemplaren, sommige proefdrukken.

Wij noemen: P. Gribius (door *Philips*), G. de Haas (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), J. Plevier, J. Willemsen (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), etc.

918 **Portretten van predikanten,** gevestigd te Middelburg, of aldaar geboren. XVIIIe en XIXe eeuw. 21 bl. fol., 4o en 8o.

Wij noemen o. a.: J. de Fremery (door *G. Koekers* en *W. Nieuwhoff*), H. J. Krom, J. de Mey (vóór de letter), G. J. Nahuys, v. d. Palm (4 bl., waarbij een fraai folioblad door *Velijn*), H. Royaards, etc.

919 **„Nieuwe prognosticatie** over de sterre mette staert, gesien binnen Middelburgh 15 Dec. 1664 voor d'eerste reyse, en den 18 dito voor de tweede reyse; door een Liefhebber". Tot Middelburgh. *P. v. Goetthem.* 1664. 4o. 8 bladz.

Curieus pamphlet over een te Middelburg waargenomen komeet.

920 **Pamphletten over de ontvangst van Prins Willem III** te Middelburg als Eerste Edele van Zeeland, 1668, uitgegeven in het jaar zelf. 5 st. 4o.

921 **Pamphletten over het „Collegium Qualificatum"** (voor het beroepen van predikanten) te Middelburg in 1676. 4 st. 4o.

Hierbij: Noodige verantwoordinge op het Collegium Qualificatum, 1676. Exemplaar met verbeteringen in oud handschrift. — Enz.

922 **Pamphletten over de benoeming van regeeringspersonen** in 1702—1704. 8 st. 4o.

Kort verhaal van hetgeene door de kiesers van Middelburg, 26 Jan. 1704, op het stadthuys is verrigt, ende memorie door den kieser de Muincq gelezen. — Winter avontsche conversatie ofte een zedige vergelyckinge van de Middelburgse vierschare van 1704 met de raad van troubelen van Ferd. d'Alvarez de Toledo, 1567. Gedruckt 1708. — Enz.

923 **Pamphletten** over verschillende gebeurtenissen te Middelburg. XVIIe—XVIIIe eeuw. 18 st. 4o en 8o.

Bevat verscheidene zeldzame stukken. — Wij geven enkele titels: Remonstrantie van de broederen ende predikanten ondert Classis van Walcheren, 1637. — Postdate van de missive uyt Middelburg, 1647. — Verhael van hetgene 23 April 1670 ten huyze van J. Thielenus, predikant gepasseert is. — Remonstrantie door de Classis van Walcheren, rakende de Hattemistische libertinistery, 1713. — Pamphletten betreffende de afpersinge van Jacomina de Witte in 1650. — Aanwijzinge van de heylloose treken van H. Thybout, aanrader van het belegeren van Amsterdam, welke Middelburg verlatende uit dezelve stede gehouden is. Vlissingen, 1656. — Een paar curieuse blaadjes uit den Patriottentijd. — Enz.

924 **Oude ordonnantien** betreffende imposten, XVIe—XVIIIe eeuw. 5 st. 4o.

Zeldzame stukken. — Bevat o. a.: Ordonnantie opt registreren van transporten van huysen en gronden binnen Middelburgh, 1597. — Missiven geschreven uyt Middelburg 19 Marty 1684 mitsgaders een placcaat raekende impositien op granen en wynen. — Verordening op de executeurs van inboedels, XVIIe eeuw. — Etc.

925 **Dissertaties.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van leden der familie **v. Citters** 1727—70. 7 stuks. — Id. van leden der familie **Kien v. Citters**. 1753—92. 3 stuks. te zamen 10 stuks. 4o.

926 **Dissertaties.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Middelburg uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 40 stuks. 4o.

In deze collectie vindt men dissertaties van leden der navolgende familiën: d'Assonville. — Austen. — Broen de Kuyser. — Byleveld (2 st.). — de Cleverskerke en Brakel. — v. d. Perre (2 st.). — Reitz. — Ribaut. — Schorer (2 st.). — Steengracht (3 st.). — Tulleken (3 st.). — Etc. — Etc.

927 **Dissertaties.** — Eene dergelijke verzameling dissertaties uit de XVIIIe en XIXe eeuw. 30 stuks. 4o.

Bevat o. a. dissertaties van leden der onderstaande familiën: Boudaen. — Brouwer. — v. d. Helm. — Boddaert (2 st.). — Kluit. — v. Hemert. — v. Reigersberg Versluys. — v. Visvliet (4 st.). — Wybo. — Etc. — Etc.

---

928 **Sluis.** — Plattegrond van Sluis, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. oblong.
Het oudste gedrukte plan van Sluis, het is zeer uitvoerig.
Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

929 **Sluis.** — **„Plan der stad Sluis in Vlaanderen".** Geteekend anoniem plan, uit de XVIIIe eeuw.
Hoog 45, breed 59 cent.

Dit geteekende plan, dat vooral uitvoerig de fortificaties aanduidt, is zonder twijfel afkomstig uit een militair archief.

930 **Tolen.** — Plans en gezichten van steden en dorpen op het eiland Tolen. XVIIe—XVIIIe eeuw. 17 bladen. 8o, 4o en fol.
Men vindt hierbij een zeldzame kaart van Tolen en het omliggende land van 1627, waarop de slag op het Slaak is afgebeeld. — Verschillende plans van de stad Tolen en gezichten in en op de stad waarbij een fraai blad door *Philips*, 1752. — Gezichten van Sint Annaland, Welsingen, — Enz.

931 **Tolen.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboren te Tolen; uit de XVIIIe eeuw. 7 stuks. 4o.
Hierbij de dissertaties van: C. Geene, 1762. — L. Geene, 1774. — D. J. Bodel, 1782. — M. v. Visvliet, 1756. — e. a.

932 **Veere.** — „Afbeelding van het plegtig eed-zweeren tot bevestiging der Oude Constitutie en maintien van Zijne Hoogheid (Willem V), 2 Juli 1787", door *Sallieth.* groot fol. *Proefdruk.*
Fraaie afbeelding van het merkwaardig stadhuis te Veere, tijdens bovengenoemde gebeurtenis.

933 **Veere, Arnemuiden.** — Plans en gezichten van deze 2 steden. XVIIe—XVIIIe eeuw. 12 bladen. 8o, 4o en folio.

934 **Veere.** — **A. Andriessen**, Inhuldiging van Willem (V) prince van Oranje als markgraaf van Vere. Amsterdam, 1751. *Met platen van de versierde huizen.* h. leder. fol.

935 **Vlissingen.** — **„'t Fort Rammekes** na 't schildery van J. van Goyen". Fraaie sepiateekening door **H. Spilman.**
Hoog 21.5, breed 26.5 cent.

Interessante afbeelding; ook de schepen zijn zeer nauwkeurig weergegeven.

936 **Vlissingen.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende Vlissingen. XVIe—XIXe eeuw. 20 bladen. 8o, 4o en folio.
Onder de plans noemen wij het fraaie en merkwaardige plan van *Hogenberg*, omstreeks 1580. — Verder gezichten op Rammekens door *Spilman*, *Sallieth* (2 verschillende drukken) en *Bendorp.* — De vloot voor Rammekens in 1783 door *Sallieth.* — Gevecht van de Vlissingsche schepen met de Spaansche in 1573 door *Hogenberg.* — „Ongemeene dapperheyt der Vlissinger kaper-kapt. Jarry in het veroveren van een Engelsche koolhaalder". 1782. door *Kobel.* — Enz.

937 **Vlissingen.** — **Portretten van historische personen**, enz. te Vlissingen. XVIIe—XIXe eeuw. 11 bl. 8o, 4o en fol.
Wij noemen: Lod. v. Boisot admiraal van Vlissingen (door *Houbraken*), M. de Ruyter, P. de Rycke, baljuw, en C. Lampsins, burgemeester (beide door *Houbraken*, 8o, op fol·o-papier), N. C. Lambrechtsen, pensionaris (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), H. v. Royen (groote litho door *Waanders*), etc.

938 **Vlissingen.** — **Portretten van dichters en letterkundigen**, die te Vlissingen geboren zijn of daar gewoond hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. 8o, 4o en fol.
Hierbij: J. Bellamy, de dames Wolff en Deken, P. v. Damme (door *Bogerts*, vóór en met de letter), Dan. Heinsius, etc.

939 **Vlissingen. — Portretten van predikanten** gevestigd of geboren te Vlissingen. XVIIe—XIXe eeuw. 12 bl. meest fol.

Hierbij o. a.: L. de Dieu (door *A. v. Zijlveld*), J. H. Heringa (groote litho naar *Madou*), J. Laurens (door *Th. Matham*), J. H. Westerhoff (door *Houbraken*), J. Willemsen (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), etc.

940 **Vlissingen. — Costumen**, ordonnantien en statuten der steede van Vlissingen. **Handschrift van het begin der XVIIe eeuw.** Ongev. 50 bl. perk. band. fol.

941 **Vlissingen. — (A. Uytterschout)**, Ledige uyren. — Rym-kronyk van Zeeland. — Bijbel-stoff. — Jok en ernst. Vlissingen, *By W. Eling, Boekdrukker en Verkoper bij de Balans*, 1711. perk. 4o.

Zeldzame dichtbundel van een Vlissingschen poëet. — Hij wordt niet genoemd door De la Rue.

942 **Vlissingen. — D. Th. Huët**, Inhuldiging van Willem Karel Hendrik Friso, Prins van Oranje en Nassau, enz., als Erfheer van Vlissingen, 5 Juny 1751. Amsterdam, 1753. *Met platen.* h. leder. folio.

De prenten stellen voor: den intocht, den maaltijd ten stadhuize, versierde gevels, eerepoorten, vuurwerk, enz.

Fraai exemplaar.

943 **Vlissingen.** — Verschillende merkwaardige stukken betreffende Vlissingen. 14 stuks van verschillend formaat.

Wij noemen bijv.: Brieven van een Zeeuwsch heer aan zijn vriend te Amsterdam wegens het bouwen eener Roomsche kerk te Vlissingen, 1778. — Remonstrantie betrekkelijk het advies van Vlissingen ter Staatsvergadering, 19 Febr. 1787. — Preeken in het Engelsch van J. Low, Predikant in de Engelsche kerk te Vlissingen, 1789—90. — Verschillende blaadjes betreffende de oprichting van het standbeeld van de Ruyter: liedjes, catalogus der tentoonstelling, enz.

944 **Vlissingen.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit Vlissingen uit de XVIIIe eeuw. 7 stuks. 4o.

Hiervan noemen wij de dissertatie van: J. Hurgronje, 1736. — A. P. Lambrechtsen, 1749. — J. G. de Witt Hamer, 1791. — Etc.

945 **Vrijburg.** — „Het Huys en Hof Vryburg". Gravure van het eind der XVIIe eeuw, uit: Smallegange, Cronyck van Zeeland. fol.

Hierbij de oorspronkelijke, met potlood geteekende schets.

946 **Walcheren. — „Walcheren". Gezicht op het eiland, van de Schelde af gezien.** XVIIe eeuw. Penteekening gewasschen met O.-I. inkt, door **Justus de Verwer.**

Hoog 13, breed 25 cent.

Aardige en interessante teekening van een zeldzamen en hoogstbegaafden meester.

Men ziet de torens en de profielen der steden „Armuyden", „Vlissingen", „Middelburch" en „Derveer" (Veere); op de Schelde een binnenschip met volle zeilen.

947 **Walcheren.** — Twee kaarten van Walcheren, door (*De Wit*, omstr. 1660), en *N. Visscher* (omstr. 1680). folio.

Twee fraai gekleurde bladen.

948 **Walcheren. — M. Gargon**, Walchersche Arkadia. Waarin Oorspronk, Heerlijkheden.... Oudheden en Hedendaagsche Vermaaklijkheden van Walcheren, inzonderheid van Domburg en Westkapelle nagespoord en opgehelderd worden. Leyden, 1746. *Met kaartjes, plans, portretten en plaatjes.* 2 dln. leder. kl. 8o.

949 **Walcheren.** — Verschillende werken betreffende Walcheren. 6 st. 8o.

Hierbij: Speeleveldt, Briefe über die Insel Walcheren. Weimar, 1810. — Stukken van Nagtglas. — Oudere werkjes over Domburg, Westsouburg, enz.

950 **Zeeuwsch-Vlaanderen.** — **Plattegronden en gezichten** van verschillende plaatsen in Zeeuwsch-Vlaanderen. XVIe—XVIIIe eeuw. 30 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hierbij bladen betreffende Sluis (2 verschillende drukken van het plan van *Hogenberg* omstr. 1580), Aardenburg, Hulst, Biervliet, St. Maartensdijk, Sas van Gent, Terneuze, IJzendijke. Enz.

951 **Zeeuwsch-Vlaanderen.** — **Portretten van bekende personen** uit verschillende plaatsen in Zeeuwsch-Vlaanderen. XVIIe—XIXe eeuw. 21 bl. 8o, 4o. en fol.

Men treft hierbij o. a. aan: J. de Munck, astronoom van den Prins van Oranje, geboren te Hulst (door *Houbraken*, folio), Pieter Paulus, staatsman der Bataafsche Republiek te Axel, J. Willemsen, pred. te Biervliet (door *Vinkeles*, groot folio, vóór en met de letter), J. Nieuwenhuizen, te Aardenburg, etc.

952 **Zeeuwsch-Vlaanderen.** — **H. Q. Janssen en J. H. van Dale**, Bijdragen tot de oudheidkunde en geschiedenis, inzonderheid van Zeeuwsch-Vlaanderen. Middelburg, 1856—63. 6 dln. 8o.

953 **Zeeuwsch-Vlaanderen.** — Verschillende oude werkjes betreffende plaatsen in Zeeuwsch-Vlaanderen. 7 stuks. 8o. en 4o.

Wij noemen: Ab Utrecht Dresselhuis, Oud Aardenburg en deszelfs handel. — Paris, Eben Haëzer of 100-jarige gedachtenis van het overgaan van Hulst. Middelburg, 1745. — en andere betreffende Groede, Sas van Gent, Zaamslag, e. a.

954 **Zierikzee.** — Architectonische voorstelling van den onvoltooid gebleven torenspits van den Munster te Zierikzee. Gravure door *A. v. d. Willighe*. 1619.

Hoog 57, breed 160 cent.

Zeer zeldzaam.

955 **Zierikzee.** — Afbeelding van den Munster en onvoltooiden toren van Zierikzee. — Anonyme gravure van 1657. fol.

956 **Zierikzee. e.o.** — Plattegronden en gezichten van Zierikzee, Brouwershaven, enz. 28 bladen. 8o, 4o en folio.

Interessante verzameling. — Wij vestigen speciaal de aandacht op de fraaie exemplaren van XVIIIe eeuwsche gezichten in de stad; — het groote plan van *de Wit* omstr. 1660. — Tocht der Spanjaarden door het water naar Schouwen in den 80-jarigen oorlog; door *C. Decker*. — „Het neemen der Engelsche pakketboot door de Zierikzeesche kaper „de Goede Verwachting", 1782, door *Kobel*. — „Het jagen van de daarnaar genoomen Engelsche Oostzeesvaarder „The Marianne", door de Zierckzeesche kaper kapt. Sextheo". 1782, door *Roosing*. — De Sint Lievens Monsterkerk vóór en na de verwoesting (de eerste in 2 verschillende staten, 2 litho's door *Korsten* en 2 copiën). — De haven van Brouwershaven, door *Sallieth*. — Enz.

957 **Zierikzee.** — **Galenus Abrahamsz.**, doopsgezind leeraar en dokter, geb. te Zierikzee, 1622, gest. te Amsterdam, 1706. Zijn portret, borstbeeld naar links, met hoed, in ovaal. Zonder naam van graveur. Met 6-regelig Hollandsch onderschrift door I. Antonides. XVIIe eeuw. fol. — Muller, no. 1774.

Fraai portret.

958 **Zierikzee.** — **A. Hofferus**, burgemeester van Zierikzee (1589—1644). Zijn portret, op 55-jarigen leeftijd; buste in ovaal, door *J. Sarragon*. Met 8-regelig Latijnsch onderschrift door M. Z. Boxhornius. XVIIe eeuw. kl. fol.

Fraaie druk.

959 **Zierikzee.** — **E. Teellinck**, burgemeester van Zierikzee, ontvanger-generaal van Zeeland, theologisch auteur. Zijn portret, ter halver lijve, in randwerk, (door *L. Vorsterman*). Met 4-regelig Hollandsch onderschrift. 8o.

Fraai portretje.

960 **Zierikzee. — Portretten van staatslieden, geneeskundigen en letterkundigen,** te Zierikzee. XVIIe en XVIIIe eeuw. 11 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen o. a. verschillende portretten van Jac. Cats, J. v. Praet, dichter, Laev. Lemnius, geneeskundige, A. Hoffer, dichter, A. v. Schatte, burgemeester (door *Hulk* te Parijs), C. Staefvenisse, gezant (groot folio-portret door *Danckers*), etc.

961 **Zierikzee. — Portretten van predikanten** gevestigd te Zierikzee, of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij: Galenus Abrahamsz (4 bl., waarbij door *P. v. Gunst*, vóór en met de letter), J. C. Baum, J. D. Deiman (door *Vinkeles*), Vrieswijk (door *Sallieth*, vóór het opschrift), J. Plevier (door *Tanjé*), W. Teelling (door *D. v. Bremden*), etc.

962 **Zierikzee. — J. de Kanter,** Kronyk van Zierikzee. 2e uitgave. Zierikzee, 1795. h. linnen. 8o.

963 **Zierikzee.** — Verschillende oude stukken betreffende Zierikzee, Schouwen en Duiveland. 8 st. 4o en 8o.

Hierbij zeldzame stukken. — Wij noemen bijv.: Gravamina by de regeerders van Ziericzee gemoveert over d'admissie van Odyck. Rotterdam, 1669. — Remarques van Zirkzee tot wederleggingе van seecker blauw boeckje geintituleert, „placcaat van een generaele amnestie over de commotien binnen Zeelandt", 1704. — Dankpredikatie op den Utrechtschen vrede door Hulscher te Zierikzee 1713. — Enz.

964 **Zierikzee.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboren te Zierikzee. Uit de XVIIIe eeuw. 12 stuks. 4o.

Hierbij de dissertaties van: Th. A. v. Adrichem, 1786. — A. v. Alphen, 1720. — H. A. v. Alphen v. d. Broeck, 1785. — J. Bodel, 1793. — I. Cau, 1736. — J. J. Cau, 1771. — I. M. Cau, 1774. — N. C. Lambrechtsen, 1773. — e. a.

---

965 **Serie aquarellen door A. H. Bakhuizen, voorstellende gezichten in Zeeland (omstr. 1870). 18 stuks. 4 oblong.**

Zeer interessante serie afbeeldingen van schilderachtige hoekjes in Zeeland. De volgende plaatsen zijn afgebeeld:

Arnemuiden.	Nieuwland.
Biggekerke.	Oostsouburg.
Klein Brigdamme.	Ritthem.
Cleverskerke.	Veere (Raadhuis).
Gapingen.	Vlissingen.
Grijpskerken.	Vrouwepolder.
Koudekerk.	Westkapelle.
St. Laurens.	Westsouburg.
Meeliskerke.	Zoutelande.

Deze aquarellen zullen per stuk verkocht worden.

966 **Verschillende afbeeldingen van kasteelen, steden en dorpen** in Zeeland, eind XVIIe eeuw. 13 bl. 4o. en fol. oblong.

Extra fraaie drukken van prenten, welke voorkomen in *Smallegange, Chronyk van Zeeland*, 1696.

Men vindt hier Vere, Domburg, Cruningen, Oostersteyn, Oostersouburgh, etc.

Wij voegen hierbij 35 van de 36 gezichten van „Speculum Zeelandiae", uitgegeven omstr. 1690. 4o. oblong (fraaie drukken).

967 **Verzameling gezichten** van verschillende Zeeuwsche dorpen. XVIIe—XVIIIe eeuw. **100 bladen** 8o, 4o en folio.

Uitgebreide verzameling. — Men vindt hier gezichten op het sedert overstroomde Reimerswaal, Bruinisse, Ellewoudsdijk, Wemeldingen; fraaie eind-XVIIe-eeuwsche gezichten (uitgegeven door *Ottens*) van kasteelen als Baarland, Ter Hooge, Swanenburg, Elfdijk, Steenhoven, enz. Verder gezichten van Capelle, 'sGravenpolder Kruiningen, Domburg, Haamstede, Ierseke, Cloetinge, Krabbendijke, Cortgene, Souburg, Scherpenisse. — Enz.

968 **Portretten van historische personen**, Eerste-Edelen, Admiralen, enz. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bl. 8o, 4o en fol.

Verzameling zeer fraaie bladen. — Men vindt hierbij J. de Knuyt, eerste edele (door *Holsteyn*, door *Pontius*, door *Moncornet*, een anoniem naar *v. Hulle;* door *Houbraken*), J. v. Borselen in zijn kostuum van Eerste Edele (fraai folio-portret door *Tanjé*), admiralen door *Houbraken*, alle in extra fraaie conditie: Joos de Moor, Korn. Geleyn en Jan Evertsen, A. Bankert, etc.

969 **Portretten van staatslieden, predikanten en geneeskundigen** uit verschillende plaatsen in Zeeland. XVIIe—XIXe eeuw. 26 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling. — Men treft hierbij o. a. aan: J. v. Iperen, pred. te Veere, J. v. Miggrode, pred. te Veere, J. Ermerins, secretaris van Veere (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), W. Teeling, pred. te Haamstede (door *D. v. Bremden*, groot folio), J. H. v. d. Palm, pred. te Nieuwkerk, W. Muilman, pred. te Haamstede (door *Tanjé*, fol.), J. de Mey, pred. te Ovezande (door *de Jongh*, met en zonder het adres van *I. de Ram*, en door *Clouwet*, 3 fraaie folio-portretten), W. Eversdijk, pred. te Wemeldinge (door *A. de Blois*), B. de Bosch, pred. te Poortvliet, etc.

970 **Verzameling geschiedkundige en topographische werkjes**, betreffende Zeeland, uit de XVIIIe—XIXe eeuw. ruim 40 stuks. folio, 4o en 8o.

Merkwaardige verzameling. — Men vindt hierin b.v. Reiskaart der provincie Zeeland door *J. Kanter*. Middelburg, 1823. — Schotel, De legende van der Geusen troubele over Zeelandt in 1572—73. Leiden, 1877. — Fokker en de Man, Levensberichten van Zeeuwsche medici, 1901. — Redenvoering ter eere en over de verdiensten des doorl. geslachts van Borssele, uitgesprooken te Vlissingen door J. W. te Water, 1755. — I. Ehrlich, Bijdrage tot de kennis der geschiedenis van het ontstaan en aanwas der stad Middelburg, 1848. *Met kaart en gezicht*. — Coronel, Middelburg voorheen en thans, 1859. — J. van Vloten, Middelburgs beleg en overgang, 1572—74. Middelburg, 1874. — A. J. Fokker, Het bestuur van het waterschap Schouwen, 1883. — G. P. Roos, Geschied en aardrijkskundig woordenboek van Zeeuwsch-Vlaanderens Westelijk deel, voormalig 4e district van Zeeland, 1874. — J. Ab Utrecht Dresselhuis, De Waalsche Gemeenten in Zeeland, vóór en na de herroeping van het edict van Nantes, 1848. — K. K. Douw v. d. Krap, Naams-oorsprong der Zeeuwsche eilanden en steden, 1863. — Fokker en De Man, De gestichten en openbare gebouwen van Middelburg, 1857 (2 st.). — J. H. de Stoppelaar, De Zelandica gente Huybert ejusque meritis de rectum publicatum litteraria et de patribus. 1851. — Verder tal van geneeskundige verhandelingen betreffende Zeeland. — Enz.

971 **Geschiedkundige en topographische werken over Zeeland.** 11 dln. 8o.

Wij noemen: Paspoort, Beschrijving van Zeeland, 1820. — Treurig lot van den predikant J. J. Story, 1834. — J. J. Story, Hoogst belangrijke bijdrage tot de kerkgeschiedenis van de Ned. herv. kerk in 1831—35. Leiden, 1836. — Ab Utrecht Dresselhuys, De Waalsche gemeente in Zeeland in 1848. — Janssen, St. Anna ter Muyden. 1850. — Landsheer en Nagtglas, Zelandia illustrata, 1879. 2 dln. — Wielemaker, Biggekerke, 1904. — Etc.

972 **Oude gelegenheidspredicaties** gehouden in steden van Zeeland, bij verschillende gebeurtenissen XVIIIe en begin XIXe eeuw. 12 stuks. 4o en 8o.

Hierbij vindt men o. a. **Sluys**: Op de inruyming der stad, 1749 (door J. Bagelaar). — Op het afsterven van Willem IV, 1751 (door K. Blom). — **Tholen**: Afscheidsrede van H. G. Clemens, 1738 e. a. — **Veere**: Afscheidsrede van J. v. Iperen, 1779. Met portret. — **Zierikzee**: Intreepredicatie door H. Hulscher, 1700. — Redevoeringen gehouden te Middelburg (door B. Smijtegelt), — te Vlissingen (door P. H. v. Lis). — Etc.

973 **Dissertaties.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Zeeland, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 17 stuks. 4o.

Deze verzameling bevat dissertaties van studenten geboortig van: Aardenburg (P. P. Blondeel, 1735). — Hulst (J. M. de Beaufort, 1747. — L. C. van Sonsbeeck, 1759. — A. v. Twist, 1721). — Veere (J. Boreel de Mauregnault, 1739. — W. H. v. Cattenburch, 1751. — J. C. Ockersse, 1742, e. a. 5 st.). — Axel. — Kortgene. — Nieuwvliet. — Noord Beveland. — Nieuwerkerk. — Sluis. — Yrseke. — Etc.

UTRECHT.

(PROVINCIE).

Kaarten. Plattegronden. Geteekende en gegraveerde stads- en dorpsgezichten. Historieprenten. Portretten. Handschriften en boeken.

974 Kaart van de provincie Utrecht, door *N. Visscher*, (omstr. 1680). fol. oblong.

Extra gekleurd exemplaar, met goud gehoogd.

975 Kaart van de provincie Utrecht, door *Nic. Visscher*. (Amsterdam, omstr. 1680). folio oblong.

Bijzonder exemplaar: fraai gekleurd en met goud gehoogd. Op de ondermarge heeft men in XVIIe-eeuwsch handschrift de beteekenis der verschillende kleuren aangegeven: „landen voor den inval der Francen onder water gezet", enz.

976 Kaart van Utrecht door *B. du Roy*, uitgegeven door *N. Visscher* (Amsterdam, omstr. 1680). dubbel folio. gekleurd.

Fraaie, interessante kaart, waarop talrijke namen van buitenplaatsen en ridderlijke hofsteden vermeld staan.

977 Kaarten van de provincie Utrecht, XVIIe en XVIIIe eeuw. 26 bladen. fol. obl.

Belangrijke verzameling, waarbij 2 uitgaven van de kaart van *P. Kaerius* 1616, met gezicht op de stad Utrecht en afbeeldingen van kostuums; — de kaart van *Balth. Flor. van Berkenrode*, uitg. door *H. Hondius*, 1628; — de kaart van *Blaeu*, — 2 van *de Wit*, — kaart van *Visscher*, — van *Jaillot*, — de kaart van *B. du Roy*, uitg. door *N. Visscher*, — kaart van *Schenck*, — militaire kaart door *Van Loon* (1672), uitg. door *Waesberge*, — kaart van de vrijheid van Utrecht door *C. Specht*, etc.

978 „Het aangeboode Stedehouderschap van 't landtschap van Utrecht, aan den Prince van Oranje". Dijkvelt geknield voor den Prins, die in rijk gewaad uit zijn tent komt, biedt hem de sleutels van een stad aan. Ets (door *J. v. Aveele?*). Daaronder een gedrukt vers in 2 kolommen. (1674). plano. — Muller, no. 2545.

Fraaie druk.

979 **C Specht, De riddermatige huysen en gestighten in de provincie van Utrecht**, getekent en in 't licht gebracht door C. Specht tot Utrecht. 1698. *Titelprent en 29 platen*. h. perk. 4o. oblong.

Een der zeldzaamste en fraaiste series afbeeldingen van landhuizen in Nederland uitgegeven.

Zij bevat 29 platen geëtst door *J. v. Vianen* en *C. Broedelet* naar *C. Specht*, voorstellende o. a. de volgende huizen: „Het Konings Jachthuys, Soestdijk". — „'t Huys tot Seyst". — „Id. van achteren". — „Reuswoude". — „Carsbergen te Seyst". — Schalkwijk, — Heemstede, — Plettenburg te Jutphaes, — Duurstede. — „Het Huys te Sandenborg in Langbroek". — „'t Huys den Engh" J. Otteus exc. — Vleuten, — „'t Huys te Haar". — „Rijnenborgh". — Loenersloot, — Nijenrode, — Guntersteyn, — Zuylen, — Nederhorst, etc. — De prenten zijn gedateerd 1697—1701.

Zeer fraai exemplaar.

980 **M. Mourol**, Gezigten van buitenplaatsen en gebouwen tusschen Utrecht en de Grebbe. Vtrecht, *J. P. Houtman*, 1829. h. leder. 4o oblong.

Fraaie serie van 75 lithographieën: De Oorsprong, Hooge Land, Arenberg, Houderingen, Ma Retraite, Scharreweyde, Beek en Roijen, Rijnwijk, De Breul, Moersbergen, Zuylestein, enz.

Zeer fraai compleet exemplaar, met de titels en de lijsten der prenten van de afleveringen. Deze ontbreken zoo goed als altijd, waardoor men nooit kan vaststellen of men de complete serie heeft. — Zeldzaam.

981 **P. J. Lutgers**, Gezigten aan de rivier De Vecht, naar de natuur geteekend en op steen overgebragt. 1836. h. leder. folio.

Serie van zeer zorgvuldig uitgevoerde lithographieën: gezichten van dorpen en buitenplaatsen te Loenersloot, Nederhorst, Vechtlust, Kroonenburg, Middenhoek, Overholland, Weerestein, Groenevecht, Kweekhoven, Vecht en Hoff, Nyenrode, Goudesteyn, enz. enz.

982 **J. et W. de Beka**, De Episcopis Ultrajectinis, recogniti et notis historicis illustrati ab Arn. Buchelio. Accedunt L. Hortensii Secessionum Ultrajectinarum libri, et S. P. Frissii appendix. Ultrajecti, *J. v. Doorn.* 1643. 2 dln. in 1 bd. perk. fol. — Lichte watervlekken.

Interessant werk over de geschiedenis van Utrecht onder de bisschoppelijke regeering; deze uitgave is van aanteekeningen voorzien door den bekenden Utrechtschen genealoog Arn. Buchelius.

De fraaie titel vertoont een panorama van de stad Utrecht.

983 **Tegenwoordige Staat** der provincie Utrecht (door J. Wagenaar, R. van Noort en M. Tydeman). Amsterdam, 1758—72. *Met kaarten en platen door J. C. Philips naar J. de Beyer en C. Pronk.* 2 dln. h. leder. 8o.

Zeer gezochte beschrijving van Utrecht. — Men vindt hierin de beste aanteekeningen over de stedelijke en kerkelijke instellingen, de oude heerlijkheden, enz. — Met stads en dorpsgezichten; afbeeldingen van kerken, kasteelen, enz.

984 **Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden,** merkwaardige bijzonderheden en statistiek van **Utrecht**, 1834—46. *Met vele platen.* 13 dln.

Tijdschrift voor oudheden statistiek, zeden en gewoonten, regt, genealogie en geschiedenis van het Bisdom, de provincie en de stad **Utrecht**. Uitgegeven door P. J. Vermeulen. Utrecht, 1848—52. 4 dln. *Met platen.* — Te zamen 17 dln. h. linnen. 8o.

De twee boven beschreven tijdschriften zijn onmisbaar bij de studie der geschiedenis en der archeologie van de provincie Utrecht. Volledige series. — Fraai exemplaar.

Handschriften.

985 **Utrechtsche families. — Ongeveer 180 Utrechtsche familiewapens. (geteekend en grootendeels gekleurd)** uit de XVIIe eeuw, op 32 fol. bladen. — Eenige bladen beschadigd.

Men vindt hierin o. a. 7 wapens betreffende de familie Zuylen, vervolgens de wapens van Culenborch, Aemstel, van den Bosch, van der Hair, Montfort, Renesse, Taets van Amerongen, Vianen, Oude Geyn, Nyenrode, Everdingen, Beusichem, Valckenaer, Roodenburch, de Wit, enz.

986 **Formulier** vanden Ed. Hove provinciael van Utrecht daer nae alderhande mandamenten, executorialen, missiven, acten, appoinctementen, etc. die bij den selven Hove verleent worden, geextendeert ende geschreven. *Handschrift der XVIIe eeuw.* 80 bladen. fol.

987 **Charters betreffende de provincie Utrecht, voornl. van de XVe eeuw** 9 stukken op perkament, sommige met zegels.

Hierbij o a.: Leenbrief van S. v. d. Fless, domproost van Utrecht, 1480. **Met zegel.** — Leenbrief van Sweder, Bisschop van Utrecht, 1426. **Met zegel.** — Enz.

STAD UTRECHT.

I. TEEKENINGEN.

---

988 **Aan de wallen te Utrecht bij de Maliepoort**, in de XVIIe eeuw. Een bruggetje voert over de stadsgracht naar een paar houten huizen (**Lepelenburg**). Op den stadswal ziet men in het verschiet eenige huizen. Teekening in zwart krijt en sepia door **H. S(aftleven)**.

Hoog 29.5, breed 40 cent.

Fraaie, belangrijke teekening van Saftleven.
Zie de plaat.

989 **„Bijlhouders toren tot Uytregt. Ao. 1648."** Teekening gewasschen met O. I. inkt (door **A. Rademaker** naar *Saftleven*).

Hoog 16.5, breed 23 cent.

990 **„Agter 't Bagijnhof ziende na de Weert Poort."** Penteekening opgewasschen met sepia, gesigneerd door **A. Rademaker**.

Hoog 10.5, breed 15 cent.

991 **Utrecht. — „Oudwijk van de Oostzijde"**. 2 Teekeningen in kleuren, waarvan de eene geteekend: **„J. v. L(ockhorst) fec. Sept. 1735"**.

a. Hoog 16, breed 27.5 cent.
b. Hoog 20.5, breed 32.5 cent.

992 **Utrecht. — „De vulmoolen buyten de Waardpoort, VH del. 1761 ad viv"**. Teekening in O.-I. inkt.

Hoog 15, breed 13.5 cent.

Aardige teekening.

993 **De Neude te Utrecht met de koemarkt** in de XVIIe eeuw. Aquarel naar het schilderij van **Berkheyden** door **Prins**.

Hoog 16, breed 19.5 cent.

Zeer fraaie teekening in kleuren. — Veiling Ellinckhuysen, 1878.

U T R E C H T,

geteekend door den schilder H. A. F. A. Gobius.

(omstreeks 1840).

994 **Oudegracht bij de Bakkersbrug.** Uitvoerige teekening in kleuren.
Hoog 39, breed 45 cent.

995 **„Gezigt aan de Nieuwe Gracht te Utrecht ziende op het Cathrijnesteegje en het woonhuis van den Heer Pastoor".** Aardige teekening in kleuren.
Hoog 32.5, breed 21 cent.

996 **De kraan op de Oudegracht bij de Ganzenmarkt.** 2 Verschillende teekeningen in kleuren.
a. Hoog 47, breed 41 cent.
b. Hoog 40.5, breed 42 cent.

997 **„St. Janskerkhof-plein bij winteravond".** Teekening in kleuren.
Hoog 20.5, breed 32 cent.

998 **„Schets van een gedeelte der St. Jacobikerk te Utrecht,** waarna de schilderij door H. A. F. A. Gobius te Utrecht is gemaakt. 1841". Teekening in kleuren.
Hoog 37, breed 31 cent.

999 **„Gezigt inden tuin op de N(ieuwe) gracht Wijk A, No. 898"** na 1849. Teekening in kleuren.
Hoog 35.5, breed 25.5 cent.

Met aanteekening: „Papa H. A. F. Gobius", „Maria zijn jongste dochter" en „Anton zijn zoon".

1000 **De Mariekerk en de Marieplaats.** Aardige schetsteekening in potlood, gehoogd met kleur, door **A. H. Winter**, 22 Sept. 1846.
Hoog 44, breed 59 cent.

A. H. Winter was de leermeester van Gobius.

1001 **Verschillende schetsteekeningen,** in kleuren, met de pen en met potlood. — 23 bladen van grooter en kleiner formaat.

Hierbij o. a. verschillende schetsen van de St. Mariekerk en van de Jacobikerk, — détails van gevels, — een teekening in kleuren: „Gezigt in de woning van Pot in de Maliebaan"; een teekening in kleuren door H. A. F. A. Gobius, den zoon: „de groote zaal beneden in het huis van den heer H. A. F. Gobius, op de Nieuwen Gracht, Wijk A, no. 898". — Etc.

☞ De nummers 994—1001 zijn zeer interessant voor de kennis van Utrecht in het midden van de XIXe eeuw. Gobius, dilettant-schilder van veel talent, als welgesteld man te Utrecht een aangenaam rustig leven leidende, geeft hier een aardigen kijk op Utrecht in dien gemoedelijken tijd.

Zie ook de teekeningen van het dorp Brakel in Gelderland, door Gobius.

STAD UTRECHT.

II. PLATTEGRONDEN. GEZICHTEN. HISTORIEPRENTEN.

1002 Plattegrond van de stad, door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

Het eerste gedrukte plan van Utrecht dat op juistheid van voorstelling mag aanspraak maken. Het is met veel zorg uitgevoerd, in z g. „vogelvlucht", de huizen, de kerken, de muren, de tuinen zijn alle afgebeeld.

Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd. — Zeldzaam.

1003 „Utrecht". Groot panorama der stad Utrecht. Op den voorgrond verscheidene figuren van heeren en dames, ruiters, enz. Door *J. H. Verstralen* naar *I. C. Droochsloot.* 4 bl. gr. fol. oblong.

Een der uitvoerigste oude gezichten der stad Utrecht. — Het privilegie is gedateerd 1634. De eerste staat heeft het adres van Clemendt de Jonge hetwelk op onze prent is weggeslepen. Ook zijn sommige kostuums en de haardracht bijgewerkt.

Zeer zeldzaam.

1004 „De Wittevrouwenpoort Anno 1646". Ets door *H. Saftleven.* folio. — Bartsch, no. 29.

Zeldzame prent.

1005 Plattegrond van Utrecht door *A. van Vianen,* met gedrukte beschrijving door *Booth.* In een h. lederen band. fol.

Zeldzame uitgave van het fraaie plan van A. v. Vianen. Men heeft er aan toegevoegd, in XVIIe-eeuwsch handschrift, het privilege van 1651 aan Adam van Vianen, „dat hij sal mogen drukken met de plaat in de secretarij, bij zijn grootvader gesneden, zooveel kaarten als hem goeddunkt, mits de plaet restituerende ... met annexe descriptie van den Raatsheer Booth, sulcx die Ao. 1648 onder de kaarten van *Saftleven* is gedrukt".

Aan het eind nog eenige oude charters, gedrukt, en één in handschrift.

1006 „Den Dom ofte St. Martens Kerck en Tooren binnen Utrecht, anno 1660". Fraaie gravure door *S. van Lamsweerde* naar *H. Specht.* Met adres van *Hugo Allardt.* gr. fol.

De prent is opgedragen aan Joh. van Reede van Renswoude. — Op een supplementstrook (waarvan hier een wit gedeelte ontbreekt), is afgebeeld *„De woningh van Jufr. Schurmans".*

Zeldzaam.

1007 „'t Concept van de platgrondighe afbeeldingh der oude en niwe stad Utrecht. 1664." Door *Hugo Roy.* Utrecht, *H. Specht.* 1664. gr. fol. oblong.

Op dit zeldzame plan is de voorgenomen uitbreiding der stad Utrecht in kaart gebracht, ter opheldering van de Deductie van Burgemeester Moreelse.

1008 „Aen Uytrecht". — „Buyten Uytrecht". 2 Etsen door *R. Roghman.* 4o obl.

Twee der zeldzaamste gezichten van Utrecht in de XVIIe eeuw.

1009 „Den Dom of Martinikerck". — 'T Stadhuys van ouds Hasenberg en Lichtenberg". — „De E. Mogende Heere Staten Kammer ende het vermakelijck St. Johans kerckhof". 3 Fraaie gezichten door *J. v. Vianen,* uitgeg. door *C. Specht.* 1697. 3 bl. 4o oblong.

Fraaie drukken dezer zeldzame bladen.

1010 Plattegrond van de stad, gegraveerd door *J. v. Vianen,* uitgeg. door *C. Specht,* met het adres van *R. & J. Ottens.* omstr. 1740. roy. fol. oblong.

Met een vignet bevattende de wapens der magistraatspersonen van Utrecht. Fraai exemplaar, uit de hand gekleurd.

1011 Het sneuvelen van C. G. Visscher, burger van Utrecht, bij het dorp de Vaart, 1787. Verschillende bladen. 8 stuks. fol., 4o en 8o.

Afbeelding van het gevecht, uit de Post van den Neder-Rhijn (vóór en met de letter). — Begrafenis van Visscher (Muller, No. 4809); — 2 bladen te zijner gedachtenis (Muller, Nos. 4810, 4811); — zijn portret, enz.

1012 „Afbeelding van de Parade op de Neude binnen Utrecht, 2 Sept. 1787." (Proefdruk). — „Afbeelding van de Neude, bij de verlating 's nachts tusschen 15 en 16 Sept. 1787." — *Joh. Jelgerhuis Rz. ad viv. del. et fec.* 1789. 2 bl. fol. oblong. — Muller, nos. 4908 en 4923.

Twee merkwaardige prenten uit den Patriottentijd te Utrecht.

1013 „De val van Faeton, of wonder maand Sept. 1787 ter gedagtenis by deszelfs eerste verjaardag 1788." Spotprent. 4o oblong. — Met afzonderlijke gedrukte beschrijving.

Spotprent op de Patriotten. De toren van Babel, waarvan de omloopen aangeduid zijn met Utrecht, Gorcum, Amsterdam, brokkelt af; Phaeton stort met zijn zonnewagen neder als hij de „Stadhouwerspoort"-regenboog wil doorrijden (toespeling op De Gijselaar in Den Haag, zie no. 506).

1014 „Uitreiking der gedenkpenningen aan de Kompagnie vrijwillige jagers der Utrechtsche Hoogeschool, bij derselver terugkomst 22 Sept. 1831 door Baron v. d. Capellen v. Berkenwoude." Fraaie litho door *Houtman.* fol. oblong.

Fraai exemplaar, zeldzaam.

1015 H. v. Hove, Herinnering aan het tweede eeuwfeest der Utrechtsche Hoogeschool. Utrecht, 1836. *Met* 6 *litho's.* gr. fol. — Met het oorspronkelijke omslag.

1016 Optocht des Nederlandschen legers naar Ostende den 3 July 1600, daags na de overwinning bij Nieuwpoort, volgens de gecostumeerde voorstelling gegeven door H. H. Studenten bij gelegenheid van het tweede eeuwfeest der Utrechtsche Hoogeschool. 16 Juny 1836. Utrecht, *Caramelli & Co.,* Rotterdam, *A. Collings & v. d. Hout.* 1836. 4o oblong. Met verklarenden tekst. 8o. in portef.

Serie van 10 bladen gelithographeerd door *Lemercier* te Parijs. Exemplaar uit de hand gekleurd.

1017 De ontvangst van Willem II Graaf van Holland Roomsch koning binnen Utrecht in January 1249 (Gecostumeerde optogt), gegeven door H.H. Studenten ter viering van het 25ste Jaar van de herstelling der Utrechtsche hoogeschool den 2e Juny 1841. Utrecht en Leiden, 1841. folio oblong. — Titel en laatste witte bladz. gevlekt.

Gecostumeerde optocht in 18 gekleurde bladen.

1018 Panorama van Utrecht, vervaardigd in het Etablissement van P. W. van de Weyer. Utrecht, omstr. 1870. in een linnen band. 12o oblong.

Aardig, gekleurd panorama, ter lengte van meer dan 5 Meter.

1019 „Album der Christ. Philanthr. Inrichtingen te Doetinchem en Utrecht, door J. v. Dijk." Haarlem, omstr. 1880. 10 *litho's in kleuren.* cart. 8o.

1020 **J. P. Houtman,** Collection de vues de la ville d'Utrecht et de sés environs, lithographiées. Utrecht, (omstr. 1840). h. leder. 4o. oblong.

Zeldzame serie van 24 gelithographeerde gezichten naar de teekeningen van *C. v. Hardenbergh.* Zij stellen in hoofdzaak de oude wallen der stad voor.

1021 **J. van Liefland,** Utrechts oudheid in afbeelding en beschrijving. Utrecht, omstr. 1850. gecart. 4o.

Merkwaardige serie van 62 litho's door den schilder Liefland, voorstellende oude gebouwen, interieurs, historische personen, enz.
Zeldzaam.

1022 **S. Muller Fz.**, Oude huizen te Utrecht. 's Gravenhage, 1902. *Met plan en 20 platen door G. de Hoog.* kl. fol.

1023 **Plattegronden en gezichten** van de stad Utrecht, XVIe—XVIIIe eeuw. 22 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij de plattegronden van *Guicciardini, A. v. Vianen,* 1598 (latere druk, opgeplakt), *de Wit, Specht* (1795); — het groote plan „door eenige jongelingen in de fundatie der vrijvrouwe van Renswoude, 1776"; — een gezicht op Utrecht door *Merian*; — de Maliebaan door *Leizelt*; — gezichten door *Spilman,* e. a.

1024 **Singels en stadspoorten te Utrecht.** — Groote verzameling afbeeldingen, van de XVIIe tot de XIXe eeuw. 50 bl. fol. 4o en 8o oblong.

Merkwaardige verzameling. — Alle bladen zijn zeer fraai bewaard en scherp van druk. Menig blad is zeldzaam.

Wij noemen: „'t vermakelijk gesicht van de Maliebaen 't Utrecht" door *J. v. Vianen* naar *G. Kribber,* 1715. — De Wittevrouwenpoort. 2 Etsen van *J. v. Lokhorst* (latere afdrukken). — „Gezicht na het bolwerk Sonnenburch, Bellevue, en de Malipoort te Utrecht" door *J. v. Hiltrop,* 1772. fol. oblong. — De Wittevrouwenpoort. Zeldzaam etsje van 1784. — „Porte d'Amsterdam, allant à Utrecht" — tal van gezichten naar *Saftleven, Rademaker, De Beyer,* gegraveerd door *H. Schouten, Spilman.* — Suite van „6 Afbeeldingen der voornaamste gezichtspunten op de nieuw aangelegde wandelingen om de stad Utrecht, 1831." Litho's door *Houtman.* — Etc.

1025 **Gezichten van stadsgedeelten, gebouwen, kerken, enz., en plattegronden.** XVIIe—XIXe eeuw. 60 bl. fol., 4o en 8o.

Men vindt hier verschillende zeldzame bladen. Wij noemen bijv. „de nieuwe plattegrond van Utrecht op zijn schoonst en sterkst" door *Ant. Winter,* 1670. — „het Hoff van de Graeff van Solms, eertijds van de Bisschoppen" (door *Royman*); — „De E. Mogende Heere Staten Kammer ende het vermakelijck St. Johans kerckhof" door *J. v. Vianen,* XVIIe eeuw; — „'t Stadhuys van ouds Hasenberg en Lichtenberg" door *G. Kribber*; — „De Dom of Martinikerk" door *G. Kribber,* gegraveerd door *J. v. Vianen* omstr. 1680. — 6 litho's door *R. Craeyvanger*; — „Utrecht" door *J. Carr,* 1807. — Etc

Wij voegen hierbij: 49 litho-platen van de serie van *J. van Liefland* voorstellende oude gebouwen. kl. fol.

1026 **Historieprenten uit den patriottentijd.** 9 bladen. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: 't In den eed neemen der schutterijen, 20 Maart 1786. fol. obl. — De vroedschap van Utrecht beëedigt het Regerings Reglement, 20 Maart 1786. — Illuminatie op de Alliantie met Frankrijk, 23 Februari 1786, te Utrecht uitg. bij *Stubbe.* — Gevecht bij de Vaart bij Utrecht, 9 Mey 1787. (Uit: De post van de Nederrhijn, No. 565). — Gezicht van het voorgevallene binnen Utrecht met den professor Hofstede, op 1 Sept. 1731. — Enz.

1027 **Historieprenten** betreffende verschillende gebeurtenissen in de stad Utrecht, portretten van merkwaardige persoonlijkheden. XVIIe—XIXe eeuw. 22 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hierbij o. a.: verschillende prenten betreffende de bezetting door de Franschen in 1672: „Utrechtsch veranderingen", serie van 5 prenten door *J. v. d. Aveele.* — e. a. — Prentjes op den vrede van Utrecht in 1713; — betreffende verschillende bisschoppen. — Portretten van den misdadiger v. Steenis in 1843 veroordeeld, — en van den 107-jarigen Jan Kuyper door *Houbraken,* 1745, — „Kaart van het Stichtsche akademieland, (Muller, No. 8414). — Enz.

III. PORTRETTEN.

1028 **A. Eyckius**, van 1558 tot 1578, rector der Hieronymiaansche School te Utrecht. Zijn portret, ter halver lijve, door *P. v. W(tenwael)*. 1572. Met 6-regelig Latijnsch onderschrift door Ph. Mori... kl. fol.

Zeer zeldzaam en fraai portret.

1029 **Anna Maria van Schuurman**. Portret door haarzelf, ter halver lijve, met 4-regelig calligraphisch gedicht „Non animi fastus". *A. M. à Schurma(n) sculp. et delin.* 4o.

Fraai, fijn gegraveerd portret. — Zeer zeldzaam.

1030 **Anna Maria van Schuurman**. Verzameling portretten der XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Zeldzame verzameling. — Hierbij het olio-portret door *haar zelf* („Cernitis hic picta"), gegraveerd door *v. Lamsweerde*; als oude vrouw door *Munnikhuyzen* (vóór de letter), door *Fuchs*, verschillende anonieme, etc.

1031 **A. Teeckmans**, predikant te Utrecht, overziener van de vertaling van het Oude Testament, predikant der Gevolmachtigden tot den Munsterschen Vrede. (1594—1666). Zijn portret op 65-jarigen leeftijd, borstbeeld in ovaal, door *St. v. Lamsweerde* 1659, met 10-regelig Latijnsch onderschrift door Ant. Aemil. fol.

Fraai en zeldzaam portret. — Niet vermeld bij Muller.

1032 **A. Teeckmans**. Zijn portret, ter halver lijve, staande voor een open geslagen Bijbel in zijn bibliotheek. fol.

Curieuse ruwe gravure der XVIIe eeuw, men zou zeggen een volksprent.

1033 **G. de Vries**, professor in de philosophie te Utrecht. (1648—1705) Zijn portret, buste in ovaal; zwartekunst naar en door *M. Gillig*. 1685. Met adres van *I. Specht*. gr. fol.

1034 **Portretten van leden der regeering, staatslieden en historische personen** te Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. Gegraveerd en gelithographeerd. 25 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o.a. verschillende portretten van G. v. Ledenberg, v. Asch v. Wijck, Godard v. Reede, E. v. Weede v. Dykveld (door *Houbraken*, waarbij een zeldzame afdruk op Chineesch papier), Nic. v. Berck (door *Hondius*), W. J. v. Gend, admiraal, Maria Duyst van Voorhout vrouwe van Renswoude (2 bl.), Magd. Moons, etc.

1035 **Portretten van wis- en natuurkundigen**, die tot Utrecht in betrekking gestaan hebben. XVIIIe—XIXe eeuw. 16 bl., waarbij verscheidene groot fol.

Wij noemen bijv. J. F. L. Schröder (staalgravure door *J. P. Lange*), L. Praalder, lector der fundatie Renswoude (2 portretten), 6 portretten van P. v. Musschenbroek, G. Moll (groote litho van *Desguerrois*, in 2 staten, litho door *Caramelli & Co.*), etc.

1036 **Verzameling portretten van geneeskundigen**, die te Utrecht verkeerd hebben. XVIIe—XIXe eeuw, 24 bl. 8o, 4o, fol. en gr. fol.

Hierbij zeldzame bladen. — Wij noemen I. Bleuland (aquatinta en litho), I. van Diemerbroeck (door *Edeling*, gr. fol.), M. en S. J. van Geuns (verscheidene waarbij proefdrukken), L. C. v. Goudoever (door *Neuman*), O. Heurnius (door *C. de Pas*, gr. fol.), D. Liebergen (door *Houbraken*), H. Regius (door *T. Matham*), H. Schultz (door *P. H. Tonais*), etc.

1037 **Portretten van litteraire en juridische professoren** te Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. 34 bl. waarvan vele in folio-formaat.

Hierbij verscheidene fraaie en zeldzame bladen.

Wij noemen eenige, als: W. C. Ackersdijck (groote litho), G. à Wassenaer (door *Bary*, en door *Jongman*), J. J. Vitriarius (door *Houbraken*, groot folio), A. v. Goudoever (groote litho en 2 andere), Ph. W. v. Heusde (5 bl., waarbij groote litho van *Houtman* en groot-folio gravure door *v. Senus*), C. W. de Rhoer (door *Portman*, groot folio), C. Saxe (door *Jonxis*), P. Wesseling (groot folio door *Tanjé*), A. Drakenborch en P. Burmann (door *Houbraken*), etc.

1038 **Portretten van letterkundigen en dichters** te Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen Petronella Moens, de blinde dichteres, P. t'Hoen, J. v. Effen, Nic. Heinsius, S. de Vries, etc.

1039 **Verzameling portretten van professoren in de theologie** aan de Universiteit te Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. 45 bl. meest folio.

Fraaie verzameling, bevattende vele zeldzame bladen en proefstaten.

Men vindt hier o. a. Hier. v. Alphen (door *Houbraken*) G. Bonnet (door *Vinkeles*, waarbij 2 verschillende proeven vóór de letter), C. de Maets (door *v. Lamsweerde*, e. a.), A. Essen (door *v. Lamsweerde*), J. Heringa Ez. (3 st., waarbij een caricatuur), J. Hoornbeek (door *A. Santvoort*), M. Leydecker (door *G. Valck*), P. v. Maestricht (4 st.), D. Millius (door *Houbraken*, 2 staten), Roëll, H. en H. J. Royaards, Voetius (7 st., waarbij door *v. Lamsweerde*, *Munnichuysen*, *Suyderhoef*), A. Voget (door *P. Tanjé*, vóór en met de letter), H. Witsius, etc.

1040 **Verzameling portretten van predikanten** te Utrecht woonachtig of aldaar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 48 bl. meest fol.

Merkwaardige verzameling, de bladen zijn fraai van conditie.

Wij noemen bijv. de portretten van: J. A. Blank (door *Jonxis*), P. Boudaan (naar *F. Ottens*), J. D. Deiman (door *Vinkeles*), L. Egeling (litho van *Springer*), J. Hinlopen (door *Metteli*), G. H. Lager (zwartekunst door *Bierweiler*), B. de Moor (door *P. Tanjé*), G. J. Nahuys (door *R. Vinkeles*), P. Nieuwland (door *J. Houbraken*), C. Rijkwaert (door *R. Vinkeles*, vóór en met de letter), H. v. Ryp (door *A. Sylvelt*), M. Stuart (4 st.), J. Tauryn (door *H. Bary*, 2 staten), J. Wtenbogaert (11 st., waarbij door *H. Delff*; een portret met vers van Vondel; een ets met vers van Grotius; door *C. J. Visscher*, etc.), C. Vorstius, L. de With (door *J. Minette*), etc.

IV. HANDSCHRIFTEN.

1041 **Vredenburg. — Brieven** in de Fransche taal van **Maximiliaan Graaf van Bossu, Gilles de Barlaymont**, enz. betreffende de overgave van het slot Vredenburg te Utrecht. 1577. Gelijktijdige copiën. 4 stukken, 12 bladz. fol.

Deze brieven zijn geadresseerd aan de afgevaardigden der Staten-Generaal te Brussel.

1042 **3 Doctorsdiploma's van de Universiteit te Utrecht**, uit de XVIIIe eeuw. Op perkament, waarvan 2 met het goed bewaarde zegel der Universiteit.

De stukken zijn ten name van J. v. d. Hagen, B. v. d. Hagen en H. v. Pothuizen.

1043 **Leenbrieven** gegeven door den Domproost van Utrecht. 1523—1781. **11 Perkamenten stukken.**

Met enkele zeer fraai geconserveerde **zegels**.

1044 **Schepenbrieven** en andere documenten, betreffende de stad Utrecht, 1477—1771. 19 stukken op perkament en papier.

1045 **Brieven en geteekende stukken van regeeringspersonen** der stad en provincie Utrecht. XVIIe en XVIIIe eeuw. 12 stuks.

Men vindt hier stukken van Hoeufft, Borre van Amerongen, Borsky, De Leeuw van Schalckwyk, enz.

V. GEDRUKTE BOEKEN.

1046 **Utrechtsche volksalmanak**. Utrecht, 1837—69. *Met platen*. h. linnen. 12o.

Belangrijke serie van het begin af. — Jaargang 1843 ontbreekt.

1047 **K. Burman**, Utrechtsche jaarboeken. Utrecht, 1750—54. 3 dln. perk. 8o.

1048 **V. J. Blondeel**, Beschrijving der stad Utrecht. Utrecht, 1757. *Met kaart en 2 platen van de Domkerk*. h. linnen. 8o.

1049 **N. v. d. Monde**, Geschied- en oudheidkundige beschrijving van de pleinen, straten, stegen, waterleidingen, wedden, putten en pompen der stad Utrecht. Utrecht, 1844—46. *Met plattegronden en platen*. 3 dln. h. groen marokijn. 8o.

Fraai exemplaar.

1050 **Pesters**. — Proces civiel tusschen Louisa Johanna Junkers, als moeder en voogdesse van haare minderjarige Dochter Maria E. de Win, contra Jacob Pesters en Jan Pesters, desselfs minderjarige Soon. — Brieven tusschen Jacob Pesters, zijn Soon Jan Pesters en andere persoonen gewisselt, met de stukken daer toe relatief. 's-Gravenhage, 1735. in een halflederen band. klein folio.

Wij voegen hierbij: Vervolg van stukken, specteerende tot de crimineele sententie van het Hof van Holland, ten laste van Mr. J. Pesters, gepronuncieert 27 Jan. 1735. klein 4o.

1051 **Reglementen en Verordeningen** betreffende de stad en de provincie Utrecht. 1673—1763. 28 gedrukte stukken. fol.

Merkwaardige collectie stedelijke en provinciale verordeningen. — Men vindt hier o. a.: „Ordre en Reglement waer naer de Regeeringe in de Provincie van Utrecht in het toekomende zal worden besteld", 1674. — „Contracten rakende de Nigtevegtsche kaade", 1712. — „Instructiën voor den Impost op den Turff en de Koolen", 1750. — Instructiën voor gasthuizen, den ijkmeester van bier- edik- en botertonnen, den contrarolleur van het Molenaars Comptoir, de collecteurs van 't paardengeld, enz.

1052 **Oude gelegenheidspredicaties** gehouden in de stad Utrecht bij verschillende gebeurtenissen. XVIIe—XIXe eeuw. 12 stuks. 4o en 8o.

Deze verzameling bevat o. a. Lijkredenen op H. Rooyaards, 1825 (door H. J. Rooyaards). — Op J. Cuperus, 1777 (door C. de Vries). — Op P. Rutgers, 1801 (door A. Rutgers). — Op Maria Stuart, 1695 (door H. Wits). — Op het inwijden van het eerste kerkorgel der Doopsgezinden, 1771 (door M. Schagen). — Etc.

Wij voegen hierbij eenige redevoeringen gehouden in verschillende steden der provincie Utrecht zooals: te IJselsteyn: op Willem III, 1702 (door J. v. Zelst), e. a. — te Mijdrecht: bij de bevestiging en inzegening van C. S. Duitsch, Joodsche Rabby, geworden een lidmaat der Gereformeerde Kerk, 1778. (Hoogst zeldzaam en merkwaardig stuk). — Etc. 5 stuks.

1053 **Dissertaties**. Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van de stad Utrecht, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 25 stuks. 4o.

Hierbij vindt men o. a. dissertaties van leden der familiën: Abbema. — v. Alphen. — v. Asch v. Wyck. — Brantsma. — v. d. Burgh. — v. d. Dussen. — v. Haeften. — Ram (3 st.). — Trotz. — Voet. — Voet v. Winssen. — Voorda. — Wachendorff. — Etc.

1054 **Omstreken van Utrecht**. — Verschillende gezichten van dorpen en kasteelen in den omtrek van Utrecht. XVIIIe eeuw. 12 bl. fol. en 4o obl.

Fraaie bladen, scherp van druk. — Men vindt hier: Maartensdijk 1753 door *P. v Liender*, 1763, fol. — Id. Driebergen, 1754; — zeldzame etsjes van *Spilman*, *Writs*, e. a. te Zeist, Driebergen, Doorn, Blauwkapel, Maartensdijk, Vleuten; Puntenburg (door *Zurcher*, 1803), Wynesteyn, Walesteyn, etc.

1055 **Abkoude.** — Gezicht op Abcoude. Ets van *R. Roghman*. 4o oblong. — Bartsch, No 19.

Zeldzaam.

1056 **Abkoude.** — Verschillende gezichten van het kasteel te Abcoude XVIIe—XIXe eeuw. 6 bladen 8o, 4o en folio.

Hierbij een fraai etsje door *C. J. Visscher*, uitgegeven door *Schijnvoet* omstr. 1720. — 2 groote aquatinta's door *Hoogkamer*, omstr. 1820, e. a.

1057 **Abkoude.** — Afbeeldingen van het dorp en het slot. XVIIe en XVIIIe eeuw. 8 bl. 4o oblong.

Hierbij zeldzame blaadjes door *De Beyer*, *Schouten*, *Spilman* („Abcoude van t'Meertje te zien"), *Soriou* (de brand door de Franschen aangericht in 1672), etc.

1058 **Amersfoort.** — **„Amesfoort". Panorama op de stad van de nabijzijnde hoogte genomen.** Teekening met zwart krijt en O. I. inkt door **Antonie Waterloo.** — In lijst en achter glas.

Hoog 21, breed 70.5 cent.

Kapitale teekening van Waterloo; een der belangrijkste afbeeldingen van de stad uit de XVIIe eeuw.

Zie de plaat.

1059 **Amersfoort.** — **De Koppelpoort van binnen.** Penteekening, opgewasschen met O. I. inkt, door **R. Roghman.**

Hoog 34.5, breed 34.5 cent.

Zeer fraaie teekening van Roghman.

Zie de plaat.

1060 **Amersfoort.** — Plattegrond, en gezicht op de stad. Door *Hogenberg*. omstr. 1580. Op 1 bl. fol. oblong.

Het oudste gedrukte topographische document betreffende Amersfoort. Het plan is zeer uitvoerig en het gezicht („in vogelvlucht") geeft een goede voorstelling van de stadsmuren, de torens en vele groote gebouwen.

Merkwaardig exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

1061 **Amersfoort.** — „Amersfoortsche feestelyke groote steentrecking" van Ev. Meyster, 1661. Uitvoerige phantastische voorstelling van het brengen van een overgrooten keisteen uit de omstreken van Amersfoort naar de stad, op een slede door menschen getrokken. Ter zijde van de slede gaan Hercules en Minerva, met Bacchus in hun midden; op de kei staat een trompetter, ter zijde vele aanzienlijke heeren en vrouwen. Door *St. van Lamsweerde*, naar *G. Wijckersloot*. fol. oblong. — Muller, No. 2172. — Een weinig gerestaureerd.

Merkwaardige ets. — Jhr. Ev. Meyster had een weddingschap van flor. 3000.— aangegaan om een grooten steen van buiten Amersfoort door menschen naar de stad te laten sleepen. Deze ets geeft een satyrieke voorstelling van dit curieuse geval.

Zeer zeldzaam.

1062 **Amersfoort.** — Serie van 7 gezichten van Amersfoort en in den omtrek, geëst door *P. C. v. Liender*. 1759. klein folio obl.

Breede marges, ongevouwen.

1063 **Amersfoort.** — Oude plattegronden en gezichten uit de XVIe—XVIIIe eeuw. 11 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hier 2 verschillende drukken van het plan en gezicht door *Hogenberg*, omstr. 1580. — 2 drukken van het groote plan van *De Wit*, (met en zonder zijn naam). — Fraaie gezichten door *Spilman*. — e. a.

1064 **Amersfoort. — J. Hollebeek,** van 1632 tot 1636 pred. te Amerfoort. Zijn portret op 55-jarigen leeftijd, ter halver lijve, gezeten voor een opengeslagen Bijbel, door *A. Conradus*, 1648. Met 4-regelig Hollandsch vers. gr. fol.

Fraai portret.

1065 **Amersfoort. — G. v. Leeuwen,** van 1675 tot 1678 pred. te Amersfoort, daarna pred. te Haarlem en professor te Amsterdam. Zijn portret, borstbeeld naar links, door *Edelinck*. Met 4-regelig Hollandsch onderschrift door I. v. Beuningen. gr. fol. — Met 2 onbeduidende vlekjes.

Fraai portret.

1066 **Amersfoort. — J. v. Oldenbarneveldt,** geboren te Amersfoort. Verschillende portretten van hem en van zijne vrouw. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. fol., 4o en 8o.

Merkwaardige verzameling, waarbij portretten door *C. J. Visscher*, *Delarmessin*, *Houbraken*, *Brasser*, *A. Vaillant*, afbeelding van de terechtstelling door *E. v. d. Velde*, 1619, 4 portretten van zijn vrouw, waarbij fraaie proefdrukken, etc.

1067 **Amersfoort. — Portretten van geleerden en dichters** die tot Amersfoort in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Wij vermelden de namen van P. Busius, G. Steeghius (fraai portret door *Sadeler*), Ev. Meister, P. Pypers, (door *Portman*, vóór en met de letter), en zijn vrouw, W. L. Mahne (litho op Chineesch papier), L. Wolzogen (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), etc.

1068 **Amersfoort. — Verzameling portretten van predikanten** gevestigd te Amersfoort of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 25 bladen. grootendeels fol.

Deze fraaie collectie bevat menig zeldzaam blad.

Wij noemen: J. C. Baum (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), C. Boers (door *Houbraken*, vóór de letter), Lubbert Gerritsz (2 st.), Th. Hoog (door *W. v. Senus*, 2 staten), D. Molenaar (door *W. Nieuwhoff*), P. Noordbeek (door *Tanjé*), W. Noordenhout (door *Fritzsch*), A. Rutgers (2 st.), W. Themmen (door *J. Houbraken*), J. Valck (door *Persyn*), J. Visscher (door *Houbraken*), J. L. Woltzogen (2 st.), etc.

1069 **Amersfoort. — A. van Bemmel,** Beschrijving der stad Amersfoort.... Oorsprong.... stichtingen, kerken, kloosters, enz. Utrecht, 1760. 2 dln. *Met 9 prenten.* h. leder. 8o.

Fraai exemplaar.

1070 **Breukelen. — Aan de Vecht bij Breukelen.** Fraaie teekening in O.-I. inkt, door **H. Spilman ad viv.**

Hoog 23, breed 37 cent.

1071 **Bunnik. — Afbeeldingen van het buitengoed Rhynoever te Bunnik.** 4 Teekeningen in kleuren door **D. A. Clemens**, Juli 1812.

Deze 4 fraaie teekeningen geven de volgende afbeeldingen:
a. Het huis aan den Krommen Rijn. Hoog 18.5, breed 32.5 cent.
b. Den ingang en de tuinmanswoning. Hoog 17.5, breed 32.5 cent.
c. Kijkje in het bosch bij den Rijn. Hoog 19, breed 25 cent.
d. Kijkje in het bosch bij de afrastering. Hoog 17, breed 23 cent.

1072 **Bunnik. — „De plaats van Pesters bij Bunnik, Ao. 1815".** Teekening in kleuren (door **D. A. Clemens**).
Hoog 16, breed 23 cent.

Fraaie teekening, een afbeelding gevende van de weide en het houten bruggetje.

1073 **Bunnik. — „Op de weg na Bunnick bij de Laan van Oostbroek".** Teekeuing in kleuren door **D. A. Clemens.** 1816.
Hoog 17, breed 23.5 cent.

Fraaie teekening.

1074 **Bunnik. — „Op de weg na Bunnik boven Utrecht".** Teekening in kleuren door **D. A. Clemens.** 1816.
Hoog 21, breed 16 cent.

Fraaie teekening, den weg afbeeldende waar hij door een klein gehuchtje voert.

☛ Nos. 1071—1074 zijn fraaie teekeningen van een dorp, waarvan zeer weinig afbeeldingen bestaan.

1075 **Gezicht op een herberg en veerpont.** Teekening in kleuren door **D. A. Clemens.**
Hoog 17.5, breed 25 cent.

Fraaie teekening, om de voorstelling belangrijk voor de kennis van het reiswezen in vroeger tijd. Een reiswagen met vier paarden bespannen is juist door den pont overgezet, de passagiers zijn uitgestapt en de goederen worden afgeladen. Aan den overkant van den rivier ziet men een heuveltje. Ergens in Utrecht of Gelderland, aan den Rijn of IJsel?

1076 **Gunterstein.** — „Veue géneralle du chasteau de Gunterstein et dépendances". Fraaie prent door *W. Swidde*, met adres van *J. Covens & C. Mortier*, omstr. 1700. fol. oblong. — Gedoubleerd.

Fraai exemplaar, scherpe afdruk.

1077 **Gunterstein.** — Veues de Gunterstein. Dédiés à Mad. de Gunterstein et de Thienhoven. Amsteldam, *N. Visscher*. omstr. 1680. h. perk. 4o oblong.

Fraaie serie van 16 etsen voorstellende het buitenverblijf, de tuinen, het labyrinth, enz. — Met het adres van *de L'Espine*.

Zeer fraai exemplaar, zeer zeldzaam.

1078 **Heemstede.** — „Plusieurs belles et plaisante veues et la cour de Heemstede, dans la province d'Utrecht, désignées et gravées par *I. Moucheron*, et donné en lumière par *H. de Leth*". omstr. 1720. 26 bl. in-4 oblong.

Zeer fraaie serie afbeeldingen van de rijke parken van het beroemde buitengoed Heemstede. Deze serie is zeer belangrijk voor de kennis van de oudhollandsche tuin-architectuur.

Fraai exemplaar.

1079 **Hoogland.** — Uittreksel van het plan der sectie B. & E. van de gemeente Hoogland, 1e arr. prov. Utrecht, overeenstemmende met de stukken, welke de veranderingen bevatten, die 1 Nov. 1835 bewezen zijn. Afgegeven aan notaris L. Hondius te Amersfoort. **geteekend** 22 Aug. 1836 door den controleur Van Haeften.

Hoog 51, breed 70 cent.

1080 **Leersum.** — **Gezicht op de kerk.** Teekening in zwart krijt en sepia. XVIIIe eeuw.

Hoog 9, breed 11½ cent.

1081 **Loosdrecht.** — **„Loosdrecht. Julij 1814.”** Teekening in kleuren door **D. A. C(lemens)**, *oud* 60 *jaar.*”

Hoog 16.5, breed 20.5 cent.

Fraaie teekening; gezicht op de herberg en de laan.

1082 **Loosdrecht.** — **„Bosch van Jongeneel in de Loosdrecht. Julij 1814.”** Teekening in kleuren (door **D. A. Clemens**) *„out* 60 *jaer.*”

Hoog 16.5, breed 23 cent.

Fraaie en interessante teekening.

1083 **Loosdrecht.** — **„Weg van de Loosdrecht na Hilversum. Juli 1814.”** Teekening in kleuren door **„D. A. C(lemens)**, *oud* 60 *jaar.*”

Hoog 16.5, breed 21 cent.

Fraaie teekening. — **Er bestaan slechts weinig dergelijke teekeningen van deze streek.**

1084 **Maarsen.** — **Aan de Vecht te Maarsen.** Fraaie teekening in O. I. inkt, door **H. Spilman ad viv.**

Hoog 23, breed 37 cent.

1085 **Maarsen.** — Afbeelding van het kasteel te Maarsen. Door *H(essel G(errits)* naar *D. Vinckboons.* Met adres van *C. J. Visscher.* Eerste helft XVIIe eeuw. 4o oblong. — Gedoubleerd.

Fraaie prent, tevens voorstellende de herfst.

1086 **Marquette.** — **„'t Rondeel vant Huys Marquet.” — Id. „van binnen te sien”.** 2 Teekeningen in O.I. inkt door **J. S(tellingwerf).**

Elk, hoog 13, breed 17 cent.

1087 **Mijnden en Loosdrecht.** — Kaart van de veenen van Mijnden en Loosdrecht, door *J. Spruytenburch.* Amsterdam, *Covens en Mortier,* 1734. fol. oblong.

Fraaie kaart, met een uitvoerige voorstelling van het baggeren der turf.

1088 **Nijenroy. — Loenersloot. — Maersen. — Zuylen.** — 4 gravures, voorstellende de 4 jaargetijden, naar *D. Vingboons,* gegraveerd door *Hessel Gerritz,* omstr. 1620. 4 bl. 4o oblong.

Vier charmante prentjes, vooral om de elegante stoffage van kostuums, een tuin, een plezierschuitje, schaatsenrijders, enz.
Fraaie drukken, zeer zeldzaam.

1089 **Polsbroek.** — **Documenten** betreffende de Vrije Heerlijkheid Zuid-Polsbroek. 1527—1633. **9 stukken op perkament,** waarvan eenige met **fraaie zegels,** en **5 stukken op papier.**

1090 **Ter Meer.** — „Vues de la maison de campagne Ter Meer, situé à la rivière de Vecht." Serie van 26 platen uitgegeven te Amsterdam, door *H. de Leth*, omstr. 1720. In een folio band.

Fraaie serie gezichten der parken, berceaux, fonteinen, enz. van deze belangrijke buitenplaats. In denzelfden band bevindt zich een groot panorama der parken, eveneens uitgegeven door *De Leth*, 2 folio bladen aaneengezet.

1091 **Puntenburg.** — **P. Pypers**, Eemlandsch Tempe of Clio op Puntenburgh. Landgedicht. Amsteldam, *P. J. Uylenbroek.* 1803. *Met portret en platen.* 2 dln. 1 bd. h. leder. 8o.

Zeldzaam werk bevattende 15 groote prenten door *Writs, Zurcher*, e. a. naar *J. de Beyer* en *P. v. Liender*, voorstellende gezichten te Amersfoort, Baarn, Eemnes, Laren, Zeist.

1092 **Renswoude.** — **Joh. v. Reede,** heer van Renswoude, gezant (1593—1682). Zijn portret, op 52-jarigen leeftijd, buste en-profil naar rechts, in ovaal, door *W. Hollar*, 1650, met adres van *J. Meyssens.* 8o.

Zeldzaam portret.

1093 **De Vechtstreek.** — Verzameling gezichten uit de XVIIe en XVIIIe eeuw, van dorpen, kasteelen en ruïnes langs de Vecht en in de nabijheid. 29 bl. 4o oblong.

Bevat verscheidene zeldzame bladen; alle zijn bizonder fraai van druk.

Wij noemen bijv.: „t'Huys te Loenersloot" en „t'Huys te Goudesteyn tot Maerseveen", 2 etsen van *I. Leupe*, 1668; — „Vue du château de Kronenberg sur le Vecht" par *Demonchy* naar *Rademaker*; gezichten in Maarsen, Breukelen, Nieuwersluis, Nigtevegt, Vreeland, Zuylen, Nederhorst, waarbij zeldzame etsjes van *H. Spilman, Graavé*, e. a.

1094 **IJselstein.** — **„t'Kasteel te IJsselstein, den 19 August. 1744".** Teekening in O. I. inkt.

Hoog 11.5, breed 19.5 cent.

1095 **IJsselstein.** — **Documenten betreffende de „Decanye"**, enz. te IJsselstein. Koopbrieven, pachtbrieven, enz. 1725—1800. — **9 stukken op perkament,** waarvan 3 met **fraaie zegels.**

1096 **Zeist.** — „Vergaderplaats der Broedergemeente te Zeyst, van Buyten — en van Binnen". 2 Gekleurde gravures, uitgeg. door *G. B. Probst* te Augsburg, XVIIIe eeuw. 2 bl. fol. oblong.

1097 **Zeist.** — „Kaart van Utrecht en eene zijde van de Leck met de batterijen retranchementen die door de Burgers op orders van den Rhijngrave von Salm buiten de stad en omleggende plaatsen in 1787 zijn opgeworpen". Gegrav. door *C. H. Koning*, uitgeg. door *D. M. Langeveld.* 1789. gr. fol. oblong.

Men vindt hier speciaal aangegeven de batterijen te Zeist, Bunnik en De Bildt.

1098 **Zuilen.** — Afbeelding van het kasteel te Zuilen. Door *Hessel G(errits)* naar *D. Vinckboons.* Met adres van *C. J. Visscher.* Eerste helft XVIIe eeuw. 4o oblong. — Gedoubleerd.

Fraaie prent, tevens voorstellende den winter. Op de slotgracht is men druk aan het schaatsenrijden.

1099 **Verzameling gezichten** van steden, dorpen, kasteelen en ruines in de provincie Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. 32 bl. fol. en 4o oblong.

Merkwaardige verzameling, bevattende een keur van fraaie drukken en zeldzame prentjes.

Wij noemen bijv. een zeldzaam XVIIe-eeuwsch geëtst gezicht op Renen door *A. Waterloo* (*A. W. ex.*); — een gezicht op Montfoort door *Lamsweerde*; — „'t Huys te Schoonauwen" met het adres van *I. Ottens*; — kasteelen door de Franschen verwoest in 1672 (door *Soriou*, 6 bl.); — fraaie en zeldzame etsjes van *H. Spilman, Writs, Schouten, v. Liender*, voorstellende Vreeswijk, Montfoort, Leersum, Leusden, Linschoten, Eemnes, Amersfoort, enz.; — een XIXe-eeuwsche ets van Spakenburg; — litho's van Soestdijk, enz.

1100 **Verschillende bladen** betreffende steden, dorpen, kasteelen en buitenplaatsen in de provincie Utrecht, XVIIe—XIXe eeuw, gegraveerd en gelithographeerd. 45 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hier gezichten op 't Huis Rynenburg (fraai XVIIe-eeuwsch etsje door *Broedelet*). — Waverveen (door de Franschen verbrand in 1673) door *Soriou*. — IJselstein, Montfoort, Jutfaas, Blauwkapel, buitenplaatsen bij Zeist en Driebergen; Woudenberg, Maarsen, Vreeland, Breukelen, Kroonenburg bij Loenen (groote aquatinta door *Hoogkamer*), — enz.

1101 **Verzameling portretten van predikanten** op verschillende dorpen in de provincie Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. 30 bl. grootendeels fol.

Bevat menig fraai en zeldzaam blad. — Wij noemen: S. Barovius te Veenendaal (door *Tanjé*, fol., vóór en met de letter), L. Beels te Breukelen (door *Endlich*), G. Puppius te Breukelen (door *Hondius*), J. L. Wolterbeek te Loenen (staalgravure, in 2 staten), A. van Essen te Neerlangbroek (door *S. v. Lamsweerde*), H. J. Krom te Linschoten (door *Sallieth*), K. Kuik v. Mierop te Houten (groot folio door *v. Zijl*), H. Pauw te Renkum (door *Caspari*), P. Pfeiffers te IJsselstein (door *Houbraken*, fol.), L. Steversloot te Montfoort (2 bl.), J. R. Takens te Vinkeveen (door *Roosing* en door *v. Senus*), Th. Ubink te Houten (door *v. Gunst*), etc.

1102 **Portretten van vermaarde personen** uit verschillende dorpen in de provincie Utrecht. XVIIe—XIXe eeuw. 10 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij Camphuyzen dichter te Vleuten, W. A. Ockerse te Baarn, Godard v. Reede (door *Houbraken*), D. de Gorter, te Wijk bij Duurstede, J. Buys te Maarsen (groote gravure door *Sluyter*), I. v. Diemerbroeck anatoom, te IJselstein (door *Edeling*, groot fol.), etc.

1103 **Topographische en historische werken** betreffende de provincie Utrecht, de steden Utrecht, Amersfoort, en Renen. 15 dln. 4o en 8o.

Interessante verzameling, waarvan wij noemen: Beknopte beschrijving der Provincie Utrecht, 1799. 4o. — Matthaeus, De rebus Ultrajectinis, 1740. — Id. Rerum Amorsfortiarum scriptores, 1693. — v. Asch v. Wyck, Het oude handelsverkeer der stad Utrecht, 1838—46. — De Geer v. Oudegein, Het oude Trecht, 1875. *Met platen.* — De Geer van Jutfaas, De Dom van Utrecht, 1861. *Met platen.* — Gevers Deynoot, Flora van Utrecht, 1843. — v. Rootselaar, Amersfoort, 1878. *Met platen.* 2 dln. — Haakman, Rhenen, 1847. *Met platen.* — Etc.

FRIESLAND.

Kaarten. Plattegronden. Geteekende en gegraveerde stads- en dorpsgezichten. Historieprenten. Portretten. Handschriften en boeken.

1105 „Frisiae antiquissimae trans Rhenum provinc. et adjacentium regionum nova et exacta descriptio. *Michaelis Tramezini formis ex Pontificis Max. ac Veneti Senatus in proximum decennium privilegio.* 1558. *Jac. Bossius Belga in aes incidebat.*"

Hoog 48, breed 73.5 cent.

De eerste wetenschappelijke kaart van Friesland en Groningen; te Venetië uitgegeven. De graveur was een Hollander.

Facsimile in 25 exemplaren gedrukt.

1106 „Nieuwe en heerlycke beschrijvinghe der ghelegentheyt van Vrieslandt, met vaerten, weghen, Edelluyde, staten ende stinsen. Wtgegeven tot Franeker, *by Jan Lamrinck.* 1622." Merkwaardige kaart waarschijnlijk gegraveerd door *Feddes van Harlingen.* fol. oblong.

De kaart is omgeven door een rand met de wapens der steden en grietenijen.

Extra-exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd. Zeldzaam.

1107 Kaart van Friesland, Groningen en Oostfriesland, door *N. J. Visscher.* („Piscator"). 1649. fol. oblong.

Fraaie, zeldzame kaart, met een rand van stadsgezichten en kleederdrachten.

1108 Kaart van Friesland, door *Schotanus à Sterringa,* uitgegeven door *Nic. Visscher.* Amsterdam, (omstr. 1680). fol. oblong.

Extra gekleurd en met goud gehoogd.

1109 Verschillende kaarten van de provincie Friesland, van de XVIIe en XVIIe eeuw. 17 bladen. fol. oblong.

Men vindt hier verschillende uitgaven van de kaart van *Melius en Freitag,* — van die van *Schotanus à Sterringa,* — van die met den „Steene Man", — enz.

1110 „Aenbiedinge aen alle lieffhebbers, noopens het oprechten van een Oost-Indische Compagnie in Frieslant." Planoblad, „gedruckt tot Leeuwarden, *Cl. Fonteyne, ordinaris boeckdrukker der Staten van Frieslandt.* 1642." — Een weinig beschadigd.

Hoogst zeldzaam vliegend blad of aanplakbillet, waarin de Staten van Friesland hun plan ontvouwen tot het **oprichten van een Oost-Indische Compagnie in Friesland**. Het plan is echter niet doorgegaan.

1111 „'t Geheim Committé der zaamgezwooren Oranje Friesen." Vuile spotprent op de Prinsgezinde regenten in Friesland. Door *H. W. Plettenberg* naar *Went*, met gefingeerd adres van *P. F. Gosse* in Den Haag (1782). 4o oblong.

Zie de uitvoerige beschrijving in Muller's Historieplaten, no. 4486. De daar genoemde „Beknopte Verklaring," pamphlet van 8 bladz., gaat hierbij.

1112 **B. Schotanus à Sterringa**, Uitbeelding der heerlijkheid Friesland; zoo in 't algemeen, als in haare XXX bijzondere grietenijen. Vermeerdert door M. Alting. (Leeuwarden), *F. Halma*, 1718. *Met frontispice, algemeene kaart, 30 kaarten der „grietenijen" en 8 kaarten der oude geographie van Friesland (door M. Alting)*. h. leder. groot-folio.

De belangrijkste oude atlas van Friesland, samengesteld door den Frieschen geograaf Schotanus à Sterringa.

1113 **Tegenwoordige Staat** van Friesland (door S. Styl, Conradi, Ypey, J. H. Knoop e. a.) Amsterdam, 1785—89. *Met kaarten en platen door D. de Jong, naar C. Pronk en J. Verstege*. 4 dln. in 7 stukken. 8o.

Zeer gezochte beschrijving van Friesland. Men vindt hierin de beste aanteekeningen betreffende de stedelijke instellingen, de „Grietenijen", (Friesche landstreken onder speciaal bestuur), de heerlijkheden, enz.

Met stads en dorpsgezichten, afbeeldingen van kasteelen, enz. Zeldzaam.

1114 **P. Winsemius**, Chronique ofte historische geschiedenisse van Vrieslant... tot 1622. Franeker, *J. Lamrinck*, 1622. *Met platen en kaarten*. lederen band met blinde stempels; koperen sloten. folio.

Bevat o. a. 2 plans van Leeuwarden (1603 en 1622), een plan van Franeker door *P. Bast*, een kaart door *P. Feddus Harlingensis*, portret van Viglius, afbeeldingen van kleederdrachten, van de Universiteit te Franeker, enz.

Fraai exemplaar in ouden band.

1115 **C. Schotanus**, De geschiedenissen kerckelyck en wereldtlyck van Friesland oost en west, van d'eerste geheuchenis tot op 1583. Franeker, *J. B. Wellens*, 1658. *Met titelplaat en verscheidene portretten*. h. perk. fol.

Deze Friesche kroniek is vooral gezocht om de fraaie serie portretten welke zij bevat.

1116 **Carmen exhortatorium** de luctuosa Frisiae Occiduae Orientalisque et totius pene Belgii inundatione, 1570 Cal. Novemb. ad Frisios, Batavos, ac reliquos Belgas, ut quisque seriò se ad poenitentiam comparet, atque iram Dei minitantis graviora avertat. Zonder plaats, 1571. 4o.

Zeldzaam werkje over den „Frieschen vloed", de groote overstrooming van 1570.

1117 **J. Ph. Holwarda**, Friesche sterre-konst, ofte een korte doch volmaeckte astronomia met de nuttigheden van dien. Harlingen, *J. Hessels*. 1652. perk. 8o. (wormgaatje aan het einde).

Zeer zeldzame astronomische verhandeling speciaal bewerkt voor het gebruik der marine. Men vindt hier b.v. tafels van het afwijken van het kompas in verschillende deelen der aarde zooals in Brazilië, aan de Kaap de Goede Hoop, in Indië, enz.

Bevat een fraai portret van den schrijver, (professor te Franeker), gegraveerd door *H. Kamminga* naar C. de Pas. Jds. Alb. excud.

In hetzelfde bandje: D. Rz. v. Nierop, Een kort bijvoeghsel op de Friesche sterrekonst. Harlingen, *J. Hessels*, 1654.

1118 **H. Neuhusius**, Ictus Frisius, Extemporanea poëmata. Leovardiae, *G. Sibrandus*. 1656. perk. 12o.

Men vindt er gedichten op de families Camminga, Van Haren, Aylva, Grovestins, Gabbema, Galama, etc.

Exemplaar met inschrift van J. Hansonius te Groningen.

1119 **Bergumerdam. — „Bergumerdam van de meer".** Teekening in O. I. inkt door **Piter Itserden.** 1742.

Hoog 11, breed 21 cent.

1120 **Bolsward. — Het Stadhuis te Bolsward.** Kapitale teekening met zwart krijt, door **C. Springer.** April (18)71, op geel getint papier.

Hoog 83, breed 104 cent.

Fraaie, uitvoerige teekening van Springer, een typisch stadsgezicht.

1121 **Bolsward. — De Kerkstraat.** Teekening in potlood, door **C. Springer.**

Hoog 41, breed 56 cent.

1122 **Bolsward, Staveren, Harlingen, Hindelopen.** — Plattegronden dezer vier steden, door *Hogenberg*, omstr. 1580. Op 1 blad. fol. oblong.

De oudste gedrukte plattegronden dezer steden.

Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

1123 **Bolsward. — E. Bornaeus,** predikant te Bolsward. Zijn portret op 46-jarigen leeftijd, kniestuk, door *A. Blotelingh* naar *P. Schick*, 1668. 8o.

Merkwaardig portretje door Blooteling.

1124 **Bolsward. — P. Tanjé,** bekend graveur, geb. te Bolsward, 1706. Zijn portret, ter halver lijve, met graveergereedschap: „Tanjé met de plank." Door hem zelf naar *J. M. Quinkhard.* gr. fol.

Zeldzaam.

1125 **Dokkum. — Gezichten en plans** der stad Dokkum. XVIe—XIXe eeuw. 7 bladen. fol., 4o en 8o.

Plans van *Hogenberg, De Wit, Blaeu,* enz.

1126 **Dokkum. — Portretten van vermaarde Dokkumers.** XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. 8o, 4o en fol.

Zeldzame verzameling. — Wij noemen: R. Koopmans, N. Huber, C. Gemma Frisius, Camphuysen, L. v. Aitzema, M. Siegenbeek, etc.

1127 **Franeker. — Het ongeluk overkomen aan Johan Maurits van Nassau,** den „Braziliaan," te Franeker, 6 Jan. 1665. De Prins met zijn gevolg, terugkeerende van de begrafenis van Willem van Nassau, vallen door een instortende brug. Serie van drie prenten door *J. Visscher* naar *Ph. Wouwerman*, met het adres van *Hugo Allardt.* 3 bl. gr. fol. — Muller, no. 2200. — Een scheurtje in de derde prent gerestaureerd.

Zeer fraaie en gezochte prenten. — Deze staat, **met het adres van Hugo Allardt,** is veel zeldzamer dan de latere met het adres van Focken of van De Leth.

Fraaie drukken.

De personen van het gevolg, die mede te water geraakten, waren: toe Schwartzenberg, Kingma, Eckering en Lycklema.

1128 **Franeker.** — Afbeelding van het planetarium van IJse IJsinga 1784 te Franeker, door *K. J. Sannes*; gegraveerd door *B. W. Dietz* te Arnhem. 3 bladen. in fol. en gr. fol.

Zeldzaam.

1129 **Franeker. — J. Ph. Holwarda,** geneeskundige, professor te Franeker, geb. 1618. Zijn portret, buste in ovaal. *C. de Pas delin. Jds. Alb. excud.* XVIIe eeuw. gr. 8o.

1130 **Franeker. — Verhellius,** prof. in de philosophie te Franeker. Zijn portret door *J. de Visscher.* 1662. 8o.

Fraai portret.

1131 **Franeker. — Portretten van rechtsgeleerden, professoren en politieke personen** te Franeker. XVIIe—XIXe eeuw. 28 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hier bijv. W. v. Haren, curator der Akademie (door *Blooteling*, 1680, fol.), C. L. v. Beyma (4 portretten, waarbij proefdrukken), U. Huber, G. Noodt, B. Schotanus, B. Voorda, J. J. Wissenbach, etc.

1132 **Franeker. — Portretten van wis- en natuurkundigen,** die te Franeker verkeerd hebben. XVIIIe en XIXe eeuw. 13 bl. fol. 4o en 8o.

Hierbij J. N. S. Allamand (door *Prestel*), F. Hemsterhuis (3 bl.), J. H. v. Swinden (6 bl. door *Vinkeles*, waarbij proefdrukken vóór de letter), etc.

1133 **Franeker. — Potretten van geneeskundigen,** die te Franeker verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl., 8o, 4o en fol.

Hierbij fraaie proefdrukken. — Wij noemen: N. Blancardus (folio zwartekunst door *P. Aeneae*), S. J. Brugmans, P. Camper, J. Oosterdijk Schacht (door *Tanjé*, e. a.), etc.

1134 **Franeker. — Verzameling portretten van dichters en letterkundigen,** die te Franeker verblijf gehouden hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 31 bl. 8o, 4o en fol.

Wij vermelden hiervan o. a.: P. Tiara, S. Stijl, Jac. Scheltema (met eigenhandige opdracht), Dan. Heinsius (door *Suyderhoef*, fol., *Swanenburgh* en andere), P. Wesseling (door *Tanjé*, folio, onafgesneden), S. J. L. Wiselius (4 bl. door *Velijn*, vóór en met de letter, en 3 bl. door *Vinkeles*), W. v. Haren (door *Tanjé*, *Houbraken*, e. a.), etc.

1135 **Franeker. — Verzameling portretten van predikanten en professoren in de theologie,** woonachtig te Franeker of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 43 bl. grootendeels fol.

Verzameling fraaie bladen. — Wij noemen o. a.: N. Arnoldus (door *A. v. Zylvelt*), G. Baudartius (door *A. Poel*), Balt. Bekker (5 bl.), J. Bogerman (3 bl., o. a. door *C. J. Visscher*), P. Boudaan (naar *F. Ottens*). Coccejus (6 bl., door *J. Suyderhoef*, *G. Wingendorp*, *A. Blotelingh*, e. a.), S. Episcopius (6 bl., door *S. Savry*, *T. Matham*, *H. Bary*; met adres van *H. Focken* en een vers van Vondel, etc.), Fokko Johannes (2 bl.), J. Maccovius (door *C. v. Dalen*), J. d'Outrein (door *J. C. Philips*), H. A. Roëll (door *J. Houbraken*), H. Venema (door *J. Houbraken*), J. v. Voorst (litho door *Springer*), etc.

1136 **Harlingen.** — Groot, anoniem, panorama van de stad, einde XVIIe eeuw. Met 60 versregels onder de prent op 6 kolommen.

Hoog 36, breed 87 cent.

Zeldzaam blad.

1137 **Harlingen. — Portretten van predikanten,** gevestigd te Harlingen of daar geboren. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen: J. Hendrickzen (I. Rieuwertz excud.) G. Lemke, H. Sibersma (3 bl.), L. Kz. Aker (2 bl.), etc.

1138 **Harlingen. — Portretten van vermaarde Harlingers**: staatslieden, geleerden, dichters. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij bijv.: H. Overkamp, medicus, P. Mulerius, dokter (door *Bary*(?)), Camphuysen (door *Savry*), E. J. Greve, Robidé v. d. Aa, etc.

1139 **Katlijk. — „Katlik".** Teekening in O. I. inkt. gesigneerd: **„C. Pronk del. ad viv. 1731".**

Hoog 14.5, breed 17.5 cent.

1140 **Leeuwarden.** — Plattegronden van Leeuwarden en van Franeker. Door *Hogenberg*. omstr. 1580. Op 1 bl. fol. oblong.

De oudste gedrukte plattegronden dezer steden.
Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

1141 **Leeuwarden.** — „Leeuwarden de hooftstadt van Frislant, 1603." *P. Bast fec. Apud J. Lamrinck, ordinum Frisiae typogr.* (1603).

Zeldzaam plan, door den graveur *P. Bast*.

1142 **Leeuwarden.** — „Leeuwerden de hooftstadt van Vrieslandt." Merkwaardig plan gegraveerd door *Feddes van Harlingen.* 1622. fol. oblong.

Fraai exemplaar uit de hand gekleurd. — Zeldzaam.

1143 **Leeuwarden.** — „Nauwkeurige afbeelding der lijkstatie van Maria Louisa van Hessen—Kassel, douarière van Johan Willem Friso, Prins van Orange." 13 Juni 1765. (Leeuwarden), *Ferwerda* en *R. Jelgerhuis.* 22 prenten door *Jelgerhuis,* titel en 3 bladen tekst. fol. oblong.

1144 **Leeuwarden.** — „Luisterryke vrouwen-schaatschen rydparty, gehouden te Leeuwarden, 1 en 2 Febr. 1805." Door *J. E. Marcus* naar *A. v. d. Poort.* fol. oblong.

Fraaie gekleurde gravure. — „Proefdruk".

1145 **Leeuwarden.** — Gezichten der stad en afbeeldingen van Friesche costuums, tezamen gedrukt op een katoenen doek uit de Katoenfabriek van A. J. Bruinsma te Leeuwarden. 183[illegible]. In étui.

1146 **Leeuwarden.** Plattegronden, gezichten en historieprenten betreffende Leeuwarden. 8 bladen. XVIIe—XVIIIe eeuw. 8o, 4o en fol.

Wij noemen een folio-plan uit de XVIIe eeuw, als dat van *Blaeu,* doch zonder naam van uitgever, en een ander door *de Wit;* — twee fraaie folio-bladen, afbeeldende het vuurwerk in 1734. (*F. v. Dessel excud*). — Overgave van twee gevangenen aan den militairen rechter, 1753, door *S. Fokke.* — Enz.

1147 **Leeuwarden. — A. Wesel,** in 1684 pred. te Leeuwarden. Zijn portret, zwarte kunst door *J. Gole.* Met adres van *P. v. Opoeteren.* fol.

1148 **Leeuwarden. — Portretten van rechtsgeleerden en politieke personen.** XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. fol., 4o en 8o.

Hierbij o. a. G. de Wal (folio-litho), B. Voorda (6 portretten, waarbij proefdrukken), J. v. d. Sande, E. Reyd (door *J. Muller*), J. à Beyma, J. v. Leeuwen († 1857), etc.

1149 **Leeuwarden. — Portretten van dichters en letterkundigen,** die tot Leeuwarden in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: E. Ras, medisch auteur (door *v. Veenhuysen,* 1664), S. Havercamp, historicus (door *Houbraken*), R. Neuhusius, archeoloog (door *Holsteyn*), W. Canter, philoloog, Clara F. v. Sytzema, dichteres, O. Z. en Willem v. Haren (verschillende portretten), etc.

1150 **Leeuwarden. — Verzameling portretten van predikanten,** gevestigd te Leeuwarden of geboren in die stad. XVIIe—XIXe eeuw. 24 bl. meest fol.

Onder deze fraaie bladen vindt men bijv. de portretten van: G. de Bouma (door *D. Vrijdag* naar *C. Visscher*), B. Frieswijk (door *M. de Sallieth*), Festus Hommius (door *C. v. Dalen*), J. Plantinus (door *P. Tanjé*), Rippertus Sextus (door *W. Delff*), K. de Vries (3 bl., waarvan een vóór de letter), J. v. d. Wayen (door *J. Munnichuisen*), H. Witsius (door *P. v. Gunst* en een ander met het adres van *J. de Ram*), etc.

1151 **Leeuwarden. — S. Gabbema,** Verhaal van de stad Leeuwarden.... opkomst, aanwas,... twisten en oorlogen... ten tijde der Schieringers en Vetkoopers... en daaden der Eedelen... van 1190—1573. In 't ligt gebragt door T. Guberleth. Franeker, 1701. *Met frontispice en prenten.* perk. 4o.

In denzelfden band: Naamrol der Raden 's Hoffs van Friesland, sedert de aanstelling van 't zelve in 1499 tot heden; met enige commissiën, instructiën en resolutiën... waarachter gedichten van Friesche Edelen. Leeuwarden, 1742.

1152 **Leeuwarden. — W. Eekhof,** Geschiedkundige beschrijving van Leeuwarden. Leeuwarden, 1846. 2 dln. *Met verscheidene prenten.* h. linnen. 8o. — Onafgesneden.

1153 **Molkwerum.** — „Het Friessche Doolhoff, het beruchte dorp Molkworren in Friesland, geteekend 1718 door *Joh. Hilarides* rector scholar. te Bolswerd. Plan van het onregelmatig gebouwde dorp en gezicht uit de verte, met adres van *P. Schenk jun.* gr. fol.

Zeldzame prent.

1154 **Panderga.** — **„Pandergae in de grietenije van Wonseradeel in Frieslandt".** Teekening in O.-I. inkt uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 14, breed 20.5 cent.

Aardige teekening.

•1155 **Sneek.** — **J. à Marck,** theologisch professor te Franeker, Groningen en Leiden, geb. te Sneek (1655—1731). Zijn portret, borstbeeld in ovaal, door *A. v. Zylvelt.* Met 8-regelig Latijnsch onderschrift door J. Trigland. Met adres van *I. Tangena.* fol.

1156 **Sneek.** — **Portretten van historische personen** te Sneek. XVIIe—XIXe eeuw. 8 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij W. Baudartius (door *A. Poel*), D. F. Giffen (door *Haelweg*), H. L. Attama, J. Hopperus, etc.

1157 **Sneek.** — **E. Napjus,** Historisch chronyk, of beschryvinge van oud en nieuw Sneek. Sneek, *M. Olingius.* 1772. h. linnen. 8o. — Onafgesneden.

Zeldzaam.

1158 **Stavoren.** — **H. J. Soet,** Op en nedergank van de oude koninklycke en loffelijcke anzee-stadt Stavoren. Haerlem, *Th. Fontyn,* 1647. *Met portretten.* perk. 12o.

Fraai exemplaar van dit zeldzaam werkje.

1159 **Friesland.** — **Gezichten en plans uit de XVIIe eeuw.** 14 bl. 8o en 4o.

Hierbij 9 gezichten van steden door *J. Folkema* met adres van *A. Allard*; plans van Leeuwarden, Staveren, Hindelopen, enz.

1160 **Friesland.** — **Plans, gezichten en historieprenten** betreffende verschillende plaatsen in Friesland. 24 bladen. XVIe—XIXe eeuw. in 8o, 4o en fol.

Men vindt hier b.v. een blad met de plattegronden van Sneek, Sloten, Dokkum en IJlst; — Het portret van „H. Schoenmaecker genoemt den vaeder opt Sant, gaf hem uit voor een propheet" door *v. Sichem*; — Portret van den dwerg Wijbrand Lolkes, geboren te Oosthem, door Fritsch, 1747; — Gezichten van verschillende plaatsen zooals de havens van Stavoren en Harlingen door *Sallieth*; Aanval der Engelschen op de Lemmer, 1799, door *Vinkeles.* — Gezichten te Franeker, Heeg, Dokkum, enz.

1161 **Friesland.** — **Portretten van Friesche staatslieden.** XVIIe eeuw. 10 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie portretten. — Wij noemen: F. à Donia, afgevaardigde tot den vrede van Munster (5 verschillende portretten door *Holsteyn, De Jode, Moncornet,* e. a.), W. v. Haren (fraai folio-portret door *Blooteling*), G. Hillema (door *Hondius*), etc.

1162 **Friesland.** — **Portretten van historische personen, staatslieden en rechtsgeleerden** uit Friesland. XVIIIe en XIXe eeuw. 22 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen fraaie portretten door *Houbraken,* als Tjerk Hiddes de Vries, admiraal (op zeer groot papier), S. v. Goslinga, gedeputeerde te velde, Viglius van Zuichem; verder C. L. v. Beyma, S. D. v. Aylva, W. A. v. Haren (litho), etc.

1163 **Friesland.** — **Verzameling portretten van Friesche dichters en letterkundigen.** XVIIe—XIXe eeuw. 21 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling, bevattende o. a. portretten van Foeke Sjoerds geboren te Ee, Petr. Moens te Cubaert, Borger te Joure, Gijsbert Japiks te Bolsward (door *J. Jaapix,* 1687 en door *Velijn,* vóór en met de letter), F. Heerman, W. v. Haren van St. Anna Parochie, etc.

1164 **Friesland. — Portretten van geleerden** uit Friesland afkomstig of die daar geleefd hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij zeldzame bladen. — Wij vermelden: M. Hamconius te Doniawerstal (door *Feddes v. Harlingen*), A. M. v. Schurman te Wiewerd, H. Aeneae te Oudemirdum (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), Adolph Occo, medicus (3 bl.), N. Blancardus, medicus en historicus, te Heerenveen (zwartekunst door *P. Aeneae*), etc.

1165 **Friesland. — Portretten van predikanten** in Friesland. XVIIe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij Th. Antonides te Westerwijtwert (fol.), Menno Simons van Witmarsum (door *J. Luyken*), H. Sibersma te Sexbierum (door *v. Gunst*). J. Oldenborg te Witmarsum (door *Haelweg*), Focco Johannes te Holwerd (door *Savry* en een anoniem), Festus Hommius van Jelsum (door *v. Dalen*), Balt. Bekker te Metslawier (door *v. Gunst*), etc.

1166 **Friesland. — Portretten van predikanten** in Friesland. XVIIIe en XIXe eeuw. 30 bl. waarvan vele in fol.

Belangrijke verzameling, waarbij verscheidene fraaie folio-portretten door *Houbraken*, portretten van *Vinkeles*, vóór de letter, enz. — Wij noemen Plantinus te Hindelopen, Noordbeek te Staveren, J. à Marck te Midlum, G. Lemke te Harlingen, A. Hulshof te Makkum, H. de Haas te Scherpenzeel, W. à Brakel te Exmorra, J. H. Nieuwold te Warrega, N. Messchaert te Grouw, G. Hesselink te Bolsward, etc.

1167 **Friesland. — Topographische en historische werken.** 10 dln. 8o.

Interessante verzameling. — Wij noemen: W. Eekhoff, Geschiedkundige Beschrijving van Leeuwarden, 1846. 2 dln. *Met kaarten en platen.* — W. Eekhoff, Beknopte beschrijving van Friesland, 1851. — J. Reitsma, Honderd jaren uit de geschiedenis der Hervorming en der Hervormde kerk in Friesland, 1876. — Diest Lorgion, Geschiedenis van de kerkhervorming in Friesland, 1842. — Idem, De Nederduitsche hervormde kerk in Friesland, 1848. — A. J. Andreae, Kollumerland en Nieuw-Kruisland, 1883. — Wijbrands, Gedenkschriften van de Abdij Mariengaarde in Friesland, 1879. *Met plaat.* — J. Reitsma, Register van de geestelijke opkomste van Oostergo, 1888. — P. Brouwer en W. Eekhoff, Nasporingen betrekkelijk de geschiedenis der voormalige middelzee in Friesland, 1834. *Met kaart.*

1168 **Friesland.** — Oude gelegenheidspredicaties gehouden in steden en dorpen in Friesland, bij verschillende gebeurtenissen in de XVIIe—XIXe eeuw. 15 stuks. 4o en 8o.

Wij noemen o. a. Nieuwjaarsgeschenk aan de behoeftigen der Gereformeerde Gemeente te Harlingen, 1802. — Voor de regering van Willem II op deszelfs verjaardag, 1840. — Op het afsterven van William III, 1702 (door J. Wilhelmius). — Op het overlijden van Willem IV, Leeuwarden, 1751, (door P. L. S. Muller). — Etc. — Etc.

Verder redevoeringen gehouden door predikanten te Workum, Leeuwarden, Harlingen, Sneek e. a. plaatsen door P. W. Feenstra. — F. Hoekstra. — B. Posthumus. — J. v. d. Wayen. — Etc.

1169 **Friesland.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit Friesland. uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 24 stuks. 4o.

Deze collectie bevat o. a. dissertaties van studenten geboortig van: Leeuwarden (J. Boreel v. Haersma, 1759, J. Bartholdi, 1764, Lycklama a Nyenholt, 1815, Gosling, 1823 e. a. 6 st.). — Franeker (R. Coopmans, 1778, J. Val Menaer 1780. Id. 1781, G. Fontein Verschuur, 1785, 4 st.). — Heerenveen. (M. Coehoorn v. Scheltinga, 1826 e. a. 2 st.). — Oostermeer (E. Scheltinga, 1764). — Bolsward (2 st.). — Dokkum (2 st.). — Harlingen. — Westerwold, Schiermonnikoog en Woudsend.

GRONINGEN.

Kaarten. Plattegronden. Geteekende en gegraveerden stads- en dorps-gezichten. Historieprenten. Portretten. Handschriften en boeken.

1170 Kaart van Groningen, Oost- en Westfriesland, door *A. Ortelius,* 1568. folio.

Fraai gekleurd exemplaar.

1171 Kaart van Groningen en Friesland door *Sibrandus Leonis,* uitgegeven te Antwerpen door *A. Ortelius,* 1579. folio.

Fraai gekleurd exemplaar dezer merkwaardige kaart. Een bijkaartje toont de oude geographie van Friesland.

1172 „Beschrijvinghe van de zee custen van Oost Vriesslandt, met allen undiepten en bakenen." Paskaart door *L. J. Wagenaer,* gegraveerd door *J. à Doetecum* (1583). breed fol. — Gekleurd.

De eerste gedrukte paskaart van de Wadden boven Groningen en Oostfriesland.

1173 Kaarten van Groningen, Oost- en Westfriesland, door *Mercator* (omstr. 1600), en *N. Visscher* (omstr. 1680). 2 bladen. folio. — Gekleurd.

1174 „Nieuwe caerte waerinne vertoont wordt de vaert van Amsterdam over de Watten tot de stadt Hamborch toe." Amsterdam, *H. Hondius,* 1631. folio.

Zeldzame zeekaart voor de scheepvaart van Amsterdam op Hamburg, belangrijk voor de geschiedenis der veranderingen van de noordelijke kusten van ons land.

1175 Kaart van Groningen, door *N. Visscher,* met vignet door *R. de Hooge,* (omstr. 1680). fol.

Fraai gekleurd exemplaar, met goud gehoogd.

1176 **Kaarten** van de provincie Groningen, uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 11 bladen. fol.

Men vindt hierbij 2 verschillende uitgaven van de fraaie kaart van *Kaerius,* 1617, met gezicht op Groningen en afbeeldingen van kostuums; kaarten van *Janssonius, Blaeu, De Wit* (2 verschillende), *Covens en Mortier*; de kaart van *L. Tjarda van Starkenburg,* etc.

1177 **Plans, kaarten en prenten** betreffende de geschiedenis van de Provincie Groningen. XVIIe—XVIIIe eeuw. 8 bladen. 8o, 4o en fol.

Men vindt hier plans van forten zooals Bourtange (door *Covens en Mortier*), 1742; — Aanval op het Huis „Wedde" in 1593 door *Hogenberg*; — Kaart van de overstroomingen in Groningen en Noord Duitschland in 1717 door *Homann*; — Enz.

1178 **Portretten van predikanten geleerden en dichters** uit verschillende plaatsen in de provincie Groningen. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hier o. a. H. Venema, pred. te Wildervank (door *Houbraken*, fol.), W. Themmen, pred. te Nieuwe Pekel-Aa (*idem*), W. Schortinghuis, pred. te Midwolda (door *Durleu*, 1760, fol.), J. G. v. Embden, doopsgezind leeraar te Appingadam, A. Numan, geneeskundige van Baflo (litho), H. Wester, schoolopziener te Oude Pekela, R. Agricola van Baflo (5 bl.), etc.

1179 **Groningen. — Acten der provinciale Synoden** der stad Groningen en Ommelanden, geschreven door A. B. Ollersheim, predikant in Solwert en Marsum voor Ds. J. Cimenius. 1595—1676. **Handschrift van de XVIIe eeuw.** 3 zware deelen. perk. banden fol.

1180 **Tegenwoordige staat** van stad en Lande (*door A. J. de Sitter, en T. Modderman*). Amsterdam 1793—94. *Met kaarten en platen.* 2 dln. half leder. 8o.

Zeer gezochte beschrijving van de provincie Groningen.
Hierin vindt men de beste gegevens omtrent de stedelijke instellingen, ambten, heerlijkheden, enz. Met stads en dorpsgezichten, afbeeldingen van kasteelen, enz.
Fraai exemplaar.

1181 **Groningsche Volksalmanak.** Jaarboekje voor geschiedenis, taal- en letterkunde der provincie Groningen, onder redactie van *J. A. Feith* en *J. E. Heeres.* 1890—94. Groningen, 1889—93. 5 dln. *Met portretten en platen.* 8o.

Complete serie, bevattende tal van archaeologische en geschiedkundige verhandelingen, enz.

1182 **Stad Groningen. — De Markt en de Martinikerk** te Groningen, op het eind der XIXe eeuw. Aquarel door *W. de Haas Hemken.*

Hoog 46,5, breed 57 cent.

1183 **Groningen.** — Plattegrond en gezicht op de stad. Door *Hogenberg*, omstr. 1580. 2 bl. fol. oblong.

De oudste gedrukte topographische documenten betreffende Groningen. Het gezicht op de stad bevindt zich op één blad te zamen met gezichten op Brouwershaven en Gorinchem.

1184 **Groningen.** — „Groeninga". Uitvoerige plattegrond, met 158 verwijzingen, door *J. Blaeu.* omstr. 1650. gr. fol. oblong.

1185 **Groningen.** — „Afbeeldinge der stadt Groningen met de omliggende fortressen. 1652". Gedruckt t'Amsterdam, by *H. Doncker*, (1652). roy. fol. oblong.

Zeldzaam plan. — Bovenaan 7 portretten van Prinsen van Oranje en Graven van Nassau (Willem Lodewijk, Maurits, Ernst Casimir, Hendrik Casimir, Frederik Hendrik, enz.), stadhouders van Friesland en Groningen; het plan van Groningen is omgeven door de plans van Delfzijl, Lang Acker Schans, Coevorden, enz.

1186 **Groningen. — Historieprenten, gezichten en plans** van Groningen. XVIe—XIXe eeuw. 9 bladen. in 4o en fol.

Wij noemen b.v. vier verschillende gelijktijdige plans van het beleg in 1594 door *Hogenberg* en *Dolendo*, waarvan één fraai gekleurd; — een verkleinde copie van de plattegrond van *Hogenberg* uit *Guicciardini*; — afbeelding van het beleg van Groningen, 1672, door *Romeyn de Hooghe.* — Enz.

1187 **Groningen. — Portretten van rechtsgeleerden en politieke personen** in de stad Groningen. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bl. fol., 4o en 8o.

Wij noemen bijv. de portretten van J. Barbeyrac (4 bl.), F. A. v. d. Marck (3 bl., waarbij een groot-folio door *Houbraken*), A. Conders van Helpen, afgevaardigde tot de onderhandelingen over het bestand in 1609 (door *Hondius*), A. Clant à Stedum, afgevaardigde tot den vrede van Munster (3 portretten, waarbij groote litho door *Espagne* te Munster), etc.

1188 **Stad Groningen. — Portretten van wis- en natuurkundigen.** XVIIe—XIXe eeuw. 9 bl. 4o en fol.

Zeldzame en fraaie bladen. — Bevat o. a. J. G. Ermerins (folio staalgravure door *Buys*, 1845), J. Sems (3 bl., waarbij een fraaie houtsnede door *v. Sichem*, 1623), S. Strating, etc.

1189 **Groningen. — Verzameling portretten van geneeskundigen**, die te Groningen verkeerd hebben. Gegraveerd en gelitographeerd. XVIIe—XIXe eeuw. 31 bl. 8o, 4o, fol. en gr. fol.

Hierbij zeldzame bladen en fraaie proefdrukken. — Wij noemen o. a. J. Baart de la Faille (staalgravure door *J. P. Lange*), A. Deusingius (door *C. de Pas*), M. v. Geuns (litho door *Claessens*), S. J. v. Geuns (4 bl., door *Vinkeles*), H. D. Guyot (4 bl.), P. Mulerius, C. Matthaeus, A. A. Sebastian (groot-folio staalgravure door *J. P. Lange*), E. J. Thomassen à Thuessink (groot-folio gravure door *Portman*), etc.

1190 **Groningen. — Verzameling portretten van dichters en geleerden** die te Groningen geleefd hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 32 bl. waarvan vele fol.

Bevat menig fraai en zeldzaam blad. — Wij noemen: L. Offerhaus (door *Houbraken*, fol.), G. v. Surenhuysen en L. Smids (zwartekunstprenten door *P. Schenk*), Rein. Praedinius, B. H. Lulofs, J. Gerarts, Ubbo Emmius, B. Brugsma (groote litho van *H. J. Backer*), N. v. Nyenborgh, W. v. Haren (door *Houbraken*, *Tanjé*, met Franschen tekst en met Hollandschen tekst, etc.), etc.

1191 **Groningen. — Groote verzameling portretten van predikanten en professoren in de theologie**, gevestigd te Groningen of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 65 bl. grootendeels fol.

Fraaie verzameling, bevattende vele zeldzame bladen en proefdrukken, alles zeer goed geconditionneerd.

Wij noemen: P. Noordbeek (door *Tanjé*), S. Maresius (door *Th. Matham*), J. à Marck (3 bl., waarbij door *P. Tanjé*, in 2 staten), A. Hulshoff (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), P. Hofstede, J. Heringa (litho naar *Madou*), F. Gomarus (7 bl., waarbij door *W. Swaneveldt*, e. a.), C. Boers (door *P. de Mare*), J. en H. Alting, C. van Velzen (door *J. Houbraken*), W. Velingius (door *Zijlvelt*), A. Thomae (door *B. Lötinck*), J. I. Rauwertz (door *J. Houbraken*), A. Widmarius, J. Wesselius (door *J. Houbraken*), etc.

1192 **Groningen. — Verzameling charters, schepenbrieven** en andere acten, van de XVIIe en XVIIIe eeuw. (Verkoopbrieven, huwelijksche voorwaarden, en andere contracten). **33 stukken op perkament.**

Belangrijke verzameling, vooral merkwaardig om de **zegels van Groninger Magistraatspersonen.**

1193 **Groningen. — E. I. Diest Lorgion**, Geschiedkundige beschrijving der stad Groningen. Groningen, 1852. *Met kaart en gelithographeerde gezichten.* 2 dln. h. perk. 8o.

1194 **Groningen. — Geloofsbelijdenisse** der Doopsgezinden, bekent onder de naam van „*Oude Vlamingen*", hunne Sociteits Vergaderinge houdende in de Botteringe straat te Groningen. 2e druk. Groningen, 1774. 8o.

Zeldzaam.

1195 **Groningen.** — Verschillende werken. 5 dln. 8o.

Wij noemen: Kronyck van Groningen en Ommelanden, 1743. *Met platen.* — Waaragtig verhaal van het hoogleeraarsambt van F. A. v. d. Marck te Groningen. Lingen, 1775. — Hofstede de Groot, Geschiedenis der Broederenkerk te Groningen, 1832. — Etc.

1196 **Groningen.** — Oude gelegenheidspredicaties gehouden in de stad Groningen in de XVIIIe en begin XIXe eeuw, betreffende verschillende gebeurtenissen. 15 stuks. 4o en 8o.

Hierin vindt men o. a.: Lijkrede op de Koningin der Nederlanden, 1837 (door J. F. v. Oordt). — Op J. Hofstede, 1736 (door M. Cock). — Kerkrede bij de inhaling van Willem V, 1773 (door Th. Lubbers), — etc.

1197 **Groningen.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit de stad Groningen. 26 stuks. 4o.

Men vindt hierbij de dissertaties van W. Amsingh, 1769. — P. A. Brugmans, 1792. — A. A. v. d. Marck, 1785. — H. A. Werumeus, 1760. — J. R. Wieringa, 1759. — C. E. v. Doeveren, 1791. — C. v. Berghuijs, 1751. — I. M. v. Geuns, 1718. — C. H. Gockinga, 1768. — A. P. Driessen, 1772. — H. J. Wichers, 1762. — H. L. Wichers, 1770. — Etc.

1198 **Nieuwe Schans.** — „Afbeeldinge en beschrijvinge van de victorieuse verovering van de Nieuwe- of Lang-ackerschans, des nachts tusschen 21 en 22 July 1673". Voorstelling van het wapenfeit, bovenaan het portret van Rabenhaupt. Daaronder een gedrukte beschrijving. Amsterdam, *H. Sweerts.* (1673). fol.

Zeldzame historieprent.

D R E N T E.

1199 **„IX Gezichten** in en bij het landschap Drenthe", door *H. Schwegman*, naar *E. v. Drielst.* Amsterdam, *C. S. Roos*, (omstr. 1780). 9 bl. fol. oblong.

Ide. — Steen. — Midlaren. — Zuidlaren. — Eest. — Anlo. — Enz.

1200 — Dezelfde serie. — Proefdrukken vóór de letter.

1201 **Verschillende kaarten** van de provincie Drente van de XVIIe en XVIIIe eeuw. 9 bladen, waarvan 7 gekleurd. folio.

Men vindt hier de kaart van *Janssonius* (omstr. 1630), de kaart van *C. Pijnacker*, 1634, uitgegeven door *Hondius, Janssonius, Waesberge, Blaeu, De Wit* en *Schenk*, — enz.

1202 **Verschillende oude bladen** betreffende Drente. 7 stuks. 8o en 4o.

Romeinsche grafheuvels in Drente door *Picart*; — verovering van Coevorden in 1672, — oproer te Meppel 1785, door *Vinkeles.* — Enz.

1203 **Portretten van bekende personen** uit verschillende Drentsche plaatsen. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen. — Hierbij: J. Alberti, van Assen, pred. (door *Houbraken*, fol.), H. J. Folmer, pred. te Dwingelo (door *Houbraken*, vóór en met de letter), H. Hubert, pred. te Koldeveen (door *Houbraken*, groot fol.), Coehoorn, R. v. d. Boitzelaer landdrost te Koevorden (door *Holsteyn*), D. J. v. Ewyck, P. Hofstede, oudgouverneur van Drente, V. Overkamp, dokter te Koevorden. J. Picardt, letterkundige te Koevorden (door *Holsteyn*), etc.

1204 **J. Picardt**, Korte beschryvinge van eenige vergetene en verborgene antiquiteiten der provintien en landen gelegen tusschen de Noord-Zee, de Yssel, Emse en Lippe, waer by gevoeght zijn Annales Drenthiae, mitsgaders beschrijvinge van Covorden. Amsterdam, 1660. perk. 4o.

Interessant werk over de Germaansche oudheden in de provincies Drente en Overijsel; het bevat *9 portretten waarvan 6 door Holsteyn, kaart en 6 platen.* Onder de portretten treft men verschillende heeren van Bentheim aan, den schrijver, P. van Byma, Rutger van Boitzelaar, e. a. — Een paar portretten wat kort afgesneden.

Zeldzaam.

1205 **Tegenwoordige Staat** van Drenthe. Amsterdam, 1795. *Met kaarten en platen.* half leder. 8o. — Watervlek op den titel.

Een van de weinige beschrijvingen van Drente; bevat tal van historische zaken. Een met het oog op de topographie zéér gezocht werk. Men vindt hierin behalve de generale kaart van Drenthe, een afbeelding van de vernieuwde Kerk te Meppel, en van 't oude Landshuis of Staatenkamer te Assen.

Exemplaar op groot papier, onafgesneden.

1206 **Koevorden.** — „De verovering van Coeverde met casteel". Gezicht van de bestorming. Daaronder een gedrukte beschrijving: „Afbeelding en kort verhael, hoedanigh de sterckte Coeverden door het guarnisoen van Groeningen stormenderhandt is ingenomen. 30 Dec. 1671". Amsterdam, *M. Doornik.* 1673. plano. — Muller, no. 2445*a*.

Fraaie historieprent.

1207 **Koevorden.** — „Afbeelding, hoedanig den Dijck, die door ordre van den Bisschop van Munster boven 't Huys te Laer, tot bij Gramsbergen, door de Rivier de Vecht... was geleyt... is doorgebroken." 1 Oct. 1673. *R. de Hooghe fecit.* Amsterdam, *M. Doornik.* (1673). gr. fol. — Muller, no. 2504.

Fraaie prent. Met een begeleidend gedicht van Selyns. Deze was een der eerste Hollandsche predikanten te Nieuw-Amsterdam in Noord-Amerika.

OVERIJSEL.

Kaarten. Plattegronden. Geteekende en gegraveerde stads- en dorpsgezichten. Historieprenten. Portretten. Boeken.

1208 Kaart van Overijsel door *N. ten Have. C. J. Visscher excud.* (Amst., omstr. 1660). fol.

Bijzonder exemplaar, fraai gekleurd en met goud gehoogd.

1209 Kaarten van Overijsel uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 9 bladen. folio.

Hierbij de zeldzame kaart van *Kaerius* (omst. 1610, met een gezicht van Deventer en afbeelding van costuums), kaarten van *Blaeu*, van *N. ten Have*, uitgeg. door *C. J. Visscher*, van *De Wit*, *N. Visscher*, *Covens & Mortier*, *R & J. Ottens*, enz

1210 **Landtrecht van Averissel**, Tho samen gebracht unde uthgelecht dor Melchioren Winhoff. Deventer, *S. Steenbergh*, 1559. *Met het wapen van den prins van Ligne, in hout gesneden.* perk. 12o.

1211 **Landtrechten** van Over-IJssel. Deventer, 1630. — Gereformiert lantrecht van Veluwen und Veluwenzoom. Arnhem, 1621. — Reformatie der landtrechten, gebruycken und gewoontheyden der Graefschap Zutphen. Arnhem, 1604. — 3 stukken. 1 perk. band. 4o.

1212 **Overijselsche Almanak** voor oudheid en letteren. 1e—3e en 6e—16e jaargang. Deventer, 1835—38 en 41—59. *Met kaarten en platen.* 13 dln. in 11 stukken. 8o.

Bevat vele geschiedkundige, topographische en letterkundige bijdragen, tal van afbeeldingen van kasteelen, wapens, munten enz.

1213 **Deventer.** — Plattegrond van Deventer, door *Hogenberg*. omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van de stad. In een der hoeken ziet men een heer en dame in het kostuum van dien tijd.

Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

1214 **Deventer.** — Plattegrond van de stad, door *F. de Wit*, zonder zijn naam uitgegeven. omstr. 1680. roy. fol. oblong.

Uit de hand gekleurd.

1215 **Deventer. — J. F. Gronovius**, van 1642 tot 1658 professor te Deventer. Zijn portret, buste in ovaal, door *Walburg*. XVIIe eeuw. gr. fol.

1216 **Deventer. — N. Petri**, beroemd wis- en sterrekundige, geb. te Deventer. Zijn portret, ter halver lijve, vóór een tafel, waarop een globe en andere mathematische instrumenten. Door *H. Goltzius*. Bovenaan zijn spreuk: „L'homme propose, et dieu dispose" en het jaartal 1583. kl. 8o.

Eerste druk van dit zeldzaam portretje. — Deze druk bleef aan Muller onbekend, die als oudste opgeeft dien met het jaartal 1595.

1217 **Deventer. — Ev. Reid**, geschiedschrijver, raad van Willem van Nassau stadhouder van Friesland, geb. te Deventer, omstr. 1550, † 1602. Zijn portret op 52 jarigen leeftijd, borstbeeld in ovaal, door *J. Muller*. Met 6-regelig Latijnsch onderschrift door J. J. Pontanus. XVIIe eeuw. 4o.

Fraai portret.

1218 **Deventer. — R. J. Schimmelpenninck**, geb. te Deventer, 1765, Raadpensionaris der Bataafsche Republiek. Verschillende portretten. 6 bl. 8o en fol.

Fraaie bladen, waarbij 3 staten van het folio-portret door *Portman* (in kleuren; en zwart, en vóór en met de namen der artisten), buste door *Taurel* vóór de letter, met eigenhandige opdracht van den graveur aan C. Moyet, op Chineesch papier, groot-folio-formaat, enz.

1219 **Deventer. — Portretten van staatslieden, rechtsgeleérden en medici** te Deventer, of van Deventer afkomstig. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: F. v. d. Duyn van Maasdam, T. A. v. d. Marck, U. W. Tydeman (groote litho), G. Dumbar (door *Houbraken*), H. D. Gaubius (id.), Vorsselman de Heer, etc.

1220 **Deventer. — Verzameling portretten van letterkundigen en dichters**, die te Deventer geboren zijn of aldaar gewoond hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bl. waarvan verscheidene in-fol.

Fraaie verzameling. — Men vindt hier o. a. J. G. Graevius oudheidkundige (door *Valck*), J. F. Gronovius (4 bl.), S. Pitiscus (door *v. Gunst*), C. W. de Rhoer (door *Portman*, groot fol. in kleuren gedrukt en in zwart), W. Terpstra (litho door *v. Hove*), P. Wesseling historicus (door *Tanjé*), etc.

1221 **Deventer. — Portretten van predikanten en professoren in de theologie**, te Deventer gevestigd of geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 20 bl. meest fol.

Hierbij verscheidene fraaie bladen. — Wij noemen: C. Coolhaes (4 st.), H. v. Diest (door *J. v. Meurs*, 2 staten), P. Hollebeek (door *Ph. Endlich*, vóór en met de letter), W. de Koning (aquatinta door *Bolomey*), W. Koolhaas (door *J. Houbraken*), E. J. Ledeboer en zijn vrouw (door *J. Ledeboer*, zeldzaam), J. Revius (*P. Aubry excud.*), H. A. Roëll (door *J. Houbraken*), H. Velse (door *D. Coster*), etc.

1222 **Deventer. — J. Revius**, Daventria illustrata seu Historia urbis Daventriensis. Lugd. Bat. 1651. led. 4o.

1223 **Deventer. — G. Dumbar**, Kerkelijk en wereltlijk Deventer. Deventer, 1732—1788. *Met platen.* 2 dln. leder en half leder. fol. — Groot papier.

De beste beschrijving van Deventer. — Het tweede deel, zooveel later verschenen als het eerste, ontbreekt gewoonlijk.

1224 **Deventer. — A. Moone**, Korte chronyke der stad Deventer. 2e druk. Deventer, 1714. perk. 8o.

Aan het einde: G. Sylvanus, Beschryvinge van Deventer.

In denzelfden band: **B. Alting**, De pilaren en de peerlen van Groningen. Groningen, 1710.

Twee zeldzame werkjes.

1225 **Deventer. — J. I. van Doorninck**, Catalogus der archieven van het Groote (vroeger Heilige-Geest) en Voorster gasthuis te Deventer. (1267—1815). Zwolle, 1878—80. 3 dln. gr. 8o.

1226 **Deventer.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van leden der familie **Jordens** te Deventer. 1743—1822. 5 stuks. 4o.

1227 **Deventer.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit Deventer; uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 23 stuks. 4o.

Wij noemen de volgende familien: Besier. — v. Doorninck. — Dumbar (3 st,). — Duymaer van Twist. — v. d. Graaff. — Hagedoorn. — v. d. Keesel. — v. Marle (2 st.) — Schimmelpenninck. — Etc.

1228 **Gorsel.** — Begraafplaats van de familie der Capellen, gesticht 1785, verwoest door buskruit 7 Aug. 1788. 2 prenten door *De Wit & Jonxis* naar *J. A. Kaldenbach.* fol. oblong. — Muller, no. 5089.

Fraaie proefdrukken, met breede randen.

1229 **Kampen. — De schoorsteen van het Raadhuis te Kampen.** Teekening in potlood, door **H. ten Kate.**

Hoog 52, breed 70.5 cent.

1230 **Kampen.** — Plattegrond van Kampen, door *Hogenberg*, omstr. 1580. fol. obl.

Het oudste gedrukte plan van Kampen. — Fraai exemplaar, oudtijds uit de hand gekleurd.

1231 **Kampen.** — Gezicht op de stad, van den IJsel af gezien. Door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte gezicht van Kampen.

1232 **Kampen. — Portretten van letterkundigen en predikanten** te Kampen. XVIIe—XIXe eeuw. 8 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Hierbij Jac. Scheltema (door *Marcus*, vóór en met de letter), P. Hollebeek (door *Endlich*), S. Gallaeus (door *R. de Hooge*), J. Mulder (door *Houbraken*), etc.

1233 **Merwenvliet. — „Het huys Merrewenvliet in de provincie Overijssel, thans de herberg de Ster".** Teekening, gewasschen in O.-I. inkt, uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 26, breed 40 cent.

1234 **Ootmarsum. — A. Vosding van Beverforde,** Gerichts-handelingen in de crimineele procedure, van den advocaat fiscaal der hoogheid van de provincie Overyssel tegen Mr. A. Vosding van Beverforde, rechthangig voor het Landdrostengericht van Twente. 1789—92. 4 dln. 1 bd. h. leder. 8o.

Vosding van Beverforde was chef van het excercitiegenootschap te Ootmarsum.

1235 **Ootmarsum.** — Gelegenheidspredicaties gehouden door J. v. Loo, predikant te Ootmarsum bij verschillende gebeurtenissen. XVIIIe eeuw. 15 stuks. 8o.

Hierbij: Lijkrede op Freule Jeannette, Gravinne van Heiden Hompesch, 1781. — Vijftal nagelaten bedestonden gehouden in den Franschen oorlog, 1794. Amst. 1814. — Etc.

1236 **Overgunne. — „Caarte der situatie van Overgunne, 1761".** Geteekende kaart door *G. F. Hoffmann.*

Hoog 29, breed 48 cent.

1237 **Schokland. — „Schoklant".** Aardige teekening in kleuren, uit het begin der XIXe eeuw.

Hoog 8.5, breed 17 cent.

Van het thans verdwenen dorp op Schokland bestaan nauwlijks andere afbeeldingen.

1238 **Twickel.** — Deductie en klaar vertoogh voor Amadea, geboren van Flodorf, douairière van Raesfelt, vrouw van Twickeloe en Laege, rakende de geschapenheid ... en wesen van d' heerlijckheit Lage, deszelfs regt ... onderdanen ende onderhorende goederen. Deventer, 1683. perk. verg. op snee. 4o.

Zeldzaam.

1239 **Zwolle. — Een straatje te Zwolle.** Aquarel door **H. van Brussel.** 1812.

Hoog 25, breed 20 cent.

Aardige aquarel.

1240 **Zwolle.** — Plattegrond van Zwolle, door *Hogenberg,* omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van Zwolle. — Het ex. is oudtijds uit de hand gekleurd.

1241 **Zwolle.** — **R. Feith,** dichter. Verzameling portretten. door Claessens, v. Senus, Velijn, e. a. 9 bl. 8o en fol.

Fraaie bladen, waarbij proefdrukken.

1242 **Zwolle.** — **J. v. Neercassel,** apostolisch vicarius, gest. te Zwolle 1686. Zijn portret; hij is gezeten voor een tafel met fraai afhangend kleed, en houdt zijn muts in de hand. Zijn wapenschild op een draperie op den achtergrond. Zonder naam van graveur. XVIIe eeuw. fol.

Niet vermeld bij Muller.

1243 **Zwolle.** — **Portretten van historische personen,** die tot Zwolle in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen B. Paludanus, botanist (door *Bary*), Willem Bartjes, rekenmeester (door *Savry*), Zach. Heyns, dichter, Wessel Gansfort, I. Kappeyne v. d. Coppello (groote litho door *Vintcent*), Meester J. ter Pelkwijk, „uitgegeven van wege het Bestuur der Stads-Armeninrigting te Zwolle" (door *D. J. Sluyter*), etc.

1244 **Zwolle.** — **Portretten van predikanten,** gevestigd te Zwolle of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen: C. C. H. v. d. Aa (2 st. waarvan 1 vóór de letter), J. D. Deiman (2 st.), G. Noordenhout (door *J. Houbraken*), H. Ravesteyn (2 st.), J. M. L. Roll (door *D. Sluyter*), A. F. v. d. Scheer (door *Vinkeles*, 2 staten), J. J. Serrurier (door *Vinkeles*), J. Vollenhove (door *A. de Blois*), D. A. Walraven (door *Th. Koning*), etc.

1245 **Zwolle.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Zwolle. uit de XVIIIe eeuw. 20 stuks. 4o.

Men vindt hier stukken van leden der volgende families: Eekhout. — v. Marle (2 st.). — Nilant. — Royer (2 st.). — Vos de Wael. — Westenberg. — v. d. Wijck (2 st.). — Etc. — Etc.

1246 **Zwolle.** — **A. W. baron van Pallandt,** heer van Zutem bij Zwolle. Zijn portret, kniestuk, gezeten in zijn bibliotheek. Gravure au pointillé door *Schiavonetti* naar *A. de Lelie.* „Published in Amsterdam", omstr. 1790. gr. fol.

Zeldzaam portret.

1247 **Overijsel.** — **Historieprenten, plattegronden en gezichten** betreffende verschillende steden en dorpen in Overijsel. 16 bladen. XVIe—XVIIIe eeuw. 8o, 4o en folio.

Interessante verzameling. — Wij noemen b. v. Twee interessante XVIIe eeuwsche gezichtjes op Zwolle en op Deventer uit de Emblemata van *D. Meissner;* — **teekening in kleuren** van de pastorie van Heino door *I. ter Pelkwijk* 1788; — Kerkgang van de Magistraat van Kampen op Woensdag na Driekoningen door *S. Fokke,* 1760, — fraaie plattegronden van Kampen (door *Blaeu*), Deventer, Hasselt, Vollenhove, Zwartsluis; afbeeldingen van overstroomingen; — enz.

1248 **Overijsel.** — **J. D. baron v. d. Capellen tot de Pol,** beroemd staatsman, lid der Staten van Overijsel. 8 Verschillende portretten der XVIIIe eeuw. 8o, fol. en groot fol.

Hierbij portretten door *Cathelin, Sallieth, Vinkeles,* waarbij proefdrukken vóór de letter.

1249 **Overijsel.** — **Portretten van predikanten** uit verschillende plaatsen in Overijsel. XVIIIe en XIXe eeuw. 10 bl. meest fol.

Hierbij B. Bosch en L. Egeling te Vollenhove, P. Hofstede te Steenwijk, N. Messchaert te Blokzijl (groote staalgravure door *Lange*), R. Perizonius te Ootmarsum (door *Houbraken*), W. Velingius te Vollenhove (met adres van *v. Rossum & v. Doesburg* te Rotterdam, gr. fol.), etc.

1250 **Overijsel. — Portretten van bekende personen** uit verschillende plaatsen in Overijsel. XVIIe en XVIIIe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Bevat zeldzame bladen, waaronder 3 XVIIe-eeuwsche portretten van W. Ripperda, heer van Hengelo (door *Holsteyn*, *Borrekens* en een anoniem naar *v. Hulle*), J. Sloot, drost van Vollenhove (door *Hondius*), P. H. Schele, drost van IJsselmuiden (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), A. W. baron v. Palland tot Zuithem (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), A. H. graaf van Rechteren (door *Houbraken*), Clara F. v. Sytzama, dichteres te Hardenberg, etc.

1251 **Overijsel.** — Verschillende werken. 5 dln. 8o.

Klijnsma, Steenwijk, Kuinre en Blokzeil, 1853. — Hartman, Enschedé's ontstaan, bloei en verwoesting, 1862. *Met plattegrond.* — Maulin, Historische Kamper Kronyk, 1839. 2 dln. — Oostkamp, Beschrijving van Zwolle voor kinderen, 1818. *Met plattegrond.*

1252 **Overijsel.** — Verzameling oude gelegenheidspredicaties gehouden in verscheidene plaatsen van Overijsel bij gebeurtenissen in de XVIIe—XIXe eeuw. 15 stuks. 4o en 8o.

Deze verzameling bevat o. a. Lijkrede op Maria Stuart (door A. v. Moonen), Deventer, 1695. — Op Willem III (door A. v. Moonen). Deventer, 1702. — Op Baron Sloet v. Lindenhorst te Vollenhoven (door J. Cuperus), 1758. — Rede bij de inwijding der nieuwgebouwde kerk te Staphorst (door A. Putman, 1753). — Verder redevoeringen gehouden te Zwolle, Kampen, Meppel, Etc. Etc.

1253 **Overijsel.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit de provincie Overijsel, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 13 stuks. 4o.

Hierbij zijn dissertaties van studenten geboortig van: Enschedé (E. ter Kuile, 1827). — Goor. — Kampen (P. Boudam, 1746, A. Strockel, 1770, W. F. v. Hemert, 1775, e. a., 5 st.). — Oldenzaal. — Steenwijk (A. v. d. Ramhorst Roldanus, 1775). — Vollenhoven. — Noordhorn. — Bentheim (P. Hubert). — Verder J. A. de Vos v. Steenwijk, 1765, H. Cock, 1819, etc.

GELDERLAND.

Kaarten. Plattegronden. Geteekende en gegraveerde stads- en dorps-gezichten. Historieprenten. Portretten. Handschriften. Boeken.

1254 „Gelriae Cliviae Juliae nec non aliarum regionum adjacentium nova descriptio. *Michaelis Tramezini formis ex Pontificis Max. ac Veneti Senatus in proximum decennium privilegio.* 1558. *Jac. Bossius Belga in aes incidebat*".
Hoog 48, breed 38 cent.

D e e e r s t e w e t e n s c h a p p e l ij k e k a a r t v a n G e l d e r l a n d; uitgegeven te Venetië. De graveur was een Hollander.
Facsimile in 25 ex. gedrukt.

1255 Kaart van Gelderland, door *Chr. Schrot,* uitgegeven te Antwerpen, door *A. Ortelius* (omstr. 1580). folio oblong.

F r a a i g e k l e u r d e x e m p l a a r van deze merkwaardige oude kaart.

1256 Verschillende kaarten van Gelderland, uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 9 bladen. folio oblong.

Wij noemen: de kaart van *Henr. Hondius,* 1629; die van *Blaeu, de Wit, N. Visscher* (vóór en met het privilege, en eene latere uitgave door *P. Schenk*); kaarten van *Danckerts, Ottens,* enz.

1257 Verzameling rivier- en polderkaarten uit de XVIIIe en het begin der XIXe eeuw. 65 bladen, waarvan de meeste folio en groot folio.

Z e e r b e l a n g r ij k e v e r z a m e l i n g k a a r t e n, vooral betrekking hebbende op de Betuwe en het Pannerdensche kanaal, verschillende overstroomingen, enz. Hierbij bevinden zich verscheidene kaarten, welke als toelichting dienden bij Resoluties der Staten, en door officieele landmeters (*Beyerink, Krayenhoff, Blanken,* e.a.), vervaardigd werden. Deze werden slechts in klein getal gedrukt en zijn daardoor zeer zeldzaam.
Verder bevat de collectie verschillende kaarten met **aanteekeningen in handschrift** en **geteekende kaarten.**

1258 „Vastelavonts Tocht, 1624". (Amsterdam), *Cl. J. Visscher,* 1624. fol. — Muller, No. 1504.

F r a a i e g r a v u r e (door C. J. Visscher) voorstellende een kaart van Gelderland met den tocht der Spanjaarden over de Veluwe; bovenaan 3 afbeeldingen: „De vlucht tot Ede, van H. van den Berch", „Vastelavonts Tocht", enz. Onderaan „Den op-tocht der Batavieren". Met eene gedrukte beschrijving.
Z e e r z e l d z a a m, f r a a i e x e m p l a a r.

1259 Zinneprent op de opdracht van het hertogdom Gelder en Graafschap Zutphen aan Z. K. H. Willem III. Ets door *Rom. de Hooge.* 1675. Met gedrukten tekst eronder in 3 kolommen. „t'Amsterdam, *by Rom. de Hooge, konstverkooper in de Kalverstraat.*" 1675. plano. — Muller, no. 2571.

F r a a i e e n u i t v o e r i g e p r e n t. Onder de hoofdvoorstelling, waar Willem III is afgebeeld als Romeinsch veldheer, bevinden zich 3 kleinere voorstellingen van verschillende huldigingen van den Prins.

1260 **Armorial de nobles de la Gueldre, d'Overysel et de Drente.** *Manuscrit du XVIIe siècle, contenant 48 belles armoiries peintes en or et couleurs, avec leurs heaumes, occupant chacune une page entière.* d. veau. in-fol.

On y remarque e. a. les armoiries de: Joh. Acr. à Buma; Thomas Hanius; Joh. Luyloffs, 1647; Joh. à Swinderen, 1646; Walterus Nijhoff; Henr. ab. Ingen, 1661; Jon. Nijenhuis; etc. etc.

1261 **Autentieke stukken in handschrift der XVIe eeuw.** 40 bladz. in-fol.

Belangrijke gegevens voor de geschiedenis van Gelderland. Wij noemen o.a.: „Olde gewoenten und rechten." — „Verdrach des Fürstendomes Gelre und Graeffschap Zutphen, 1538." — „Item de Landtbrieff van Auerbetuwen." Enz.

1262 **„Synodale ordonnantiën** ende definitien bij een gebracht tot nutt ende gerijf der Kercken des vorstendoms Gelre ende der Graefschap Sutphen. Liber Hermanni Halfwassenii." **Handschrift uit de XVIIe eeuw.** 158 bladz. in een perkamenten band. in-4.

1263 **J. I. Pontanus**, Historiae Gelriae libri XIV, (usque ad ann. 1581). Hardervici, 1639. *Met portretten door J. v. d. Velde, e.a., kaarten en plattegronden.* ribben bd. fol. — Ex. op groot papier.

Belangrijk geschiedkundig werk over Gelderland, vooral gezocht om de illustraties.

Men vindt eronder de plattegronden van Arnhem, Nijmegen, Zutphen en Harderwijk. Elk is versierd met een fraai profiel van de stad. — Het frontispice en één der portretten zijn een weinig beschadigd.

1264 **Tegenwoordige Staat** van Gelderland (door J. Wagenaar). Amsterdam, 1741. *Met kaarten en platen door J. Philips naar C. Pronk, A. de Haen.* h. leder. 8o.

Zeer gezochte beschrijving van Gelderland.

Hierin bevinden zich fraai gegraveerde panorama's en plans van Arnhem, Nijmegen, Tiel, Bommel, e.a.; de beste aanteekeningen betreffende het bestuur der provincie en der steden en eene uitgebreide topographische beschrijving der provincie.

Fraai, groot exemplaar.

1265 **Geldersche Volks-Almanak.** 1e—61e Jaargang. 1835—95. Met registers. Arnhem, 1835—95. 63 dln. *Met prentjes.* 12o.

Complete serie, zeer interessant voor de topographie, geschiedenis en archaeologie der Provincie.

1266 **Achterhoek.** — Kaart van de voormalige graafschap Zutphen, door *N. Visscher* (Amsterdam, omstr. 1680). fol. oblong.

Bijzonder exemplaar: fraai gekleurd en met goud gehoogd.

1267 **Achterhoek.** — Verzameling kaarten van de voormalige Graafschap Zutphen, uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 11 bladen. folio.

Men vindt hier de zeldzame kaart van *Kaerius* (omstr. 1610); die van *C. J. Visscher*, met een plan van Zutphen en afbeelding van costuums, kaarten van *Blaeu, Janssonius, De Wit, Visscher, Schenk*, enz.

1268 **Achterhoek.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende verschillende plaatsen in den Achterhoek. XVIIe—XVIIIe eeuw. 14 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij o.a.: Een duitsche prent van de inname van Groenlo in 1627; — Afbeelding van een vervoerbaren korenmolen gebruikt bij het beleg van Lochem en Groenlo. 1606. (*H. v. D. fec. Coloniae*); — Verovering van Breevoort en van Groenlo in 1597 door *Dolendo*; — Plan van Doesburg door *Blaeu*; — gezichten in Terborg, Groenlo enz.

1269 **Arnhem. — „Arnhem 1742." Gezicht op Arnhem, van den Rijn af gezien.** Teekening in kleuren. **(J.) d(e) B(eyer) ad viv. del.**

Hoog 17, breed 31.5 cent.

Zeer fraaie teekening van De Beyer, van zeer fijne afwerking. Zij geeft een blik op de geheele stad, waarvan vooral de twee kerken fraai uitkomen. Op den Rijn varen verschillende scheepjes.

1270 **Arnhem.** — „Arnhem". Plattegrond en gezicht op de stad. XVIIe eeuw. gr. fol. oblong.

1271 **Arnhem.** — „Jaarmarckt buyten Arnhem". Ets door *R. de Hooge*. gr. fol. oblong.

Fraaie ets, zeer levendige voorstelling van een zeventiende-eeuwsche kermis ten platten lande.

Vroege druk, vóór enkele détails. — Zeer zeldzaam.

1272 **Arnhem.** — „Heirschouw van Koning Wiljam bij Arnhem". Fraaie prent door *Huchtenburg*. (1691). fol. oblong. — Muller, no. 2837.

Fraaie en interessante prent. — Men lette op de kleine groepen van zoetelaars, toeschouwers te paard en in karossen, enz. In het verschiet Arnhem en de Nijmeegsche heuvelen.

1273 **Arnhem.** — „Ware afbeeldinge na het leven, van het overstroomen der revieren en het doorbreeken van den dyck by Elden gelegen, nabij de stat Aarnhem en Heusden, tot aen Cuylenburg." Gravure door *J. Smit*, 1741, met een gedrukte beschrijving. Amsterdam, 1741. plano. — Muller, no. 3779.

Zeldzaam.

1274 **Arnhem.** — Burgemeesters G. G. Bentink en H. Brantsen op de markt te Arnhem door vrouwen gekastijd. Curieuse anonieme spotprent, waarschijnlijk doelende op de troebelen naar aanleiding van het nieuwe kerkhof in 1784. 4o oblong.

Zeer zeldzaam. — Hierbij de afzonderlijk verschenen gedrukte uitlegging.

1275 **Arnhem.** — Spotprent op den Rijngraaf van Salm, den verdediger van Arnhem, 1787. Een groote zalm wordt door keeshonden begraven. Met afzonderlijke gedrukte beschrijving. 4o oblong. — Muller, no. 4928. — Gekleurd.

1276 **Arnhem.** — Suite van 12 in tinten gelithographeerde gezichten in Arnhem en omstreken, door *H. W. Last*, (omstr. 1850). breed 4o.

Fraaie serie, belangrijk ook om de stoffeering der afbeeldingen. Men vindt er: Hemelsche berg, Musis-Sacrum, Rozendaal, Biljoen, Overbeek, Velper Barrière, enz.

1277 **Arnhem.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende Arnhem. XVIe—XIXe eeuw. 14 bladen. in 8o, 4o en fol.

Hierbij een folioblad met de plattegronden van Arnhem, Venlo, Gelder en Roermond door *Hogenberg*, omstreeks 1580; — groot plan door *Blaeu*; — gezicht op de stad door *Philips*, 1741; — afbeelding van de overstrooming in 1809, door *Vinkeles* (vóór en met de letter en proefdruk); — wegvoering van een lijk van de nieuwe begraafplaats buiten de stad, 1783; — enz.

1278 **Arnhem.** — **C. v. Aken**, pred. te Arnhem, daarna te Groningen en Delft, † 1712. Zijn portret, ter halver lijve, in ovaal. Zwartekunst door en naar *J. Verkolje*. fol.

Fraai portret.

1279 **Arnhem.** — **J. Spitzius**, gedurende 7 jaren Luthersch pred. te Arnhem, daarna te Haarlem en te Amsterdam. Zijn portret op 57-jarigen leeftijd, borstbeeld in ovaal. Zwartekunst door *J. Gole*. 1697. fol.

Fraai portret.

1280 **Arnhem.** - **Portretten van predikanten** gevestigd te Arnhem, of daar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen o. a. de portretten van P. Boudaan (naar *F. Ottens*), J. d'Outrein (door *v. Gunst*), W. Themmen (door *Houbraken*), J. Wtenbogaert (9 bl. waarbij door *W. Delff*; een met het adres van *Focken* en een vers van Vondel; een ander naar *Mierevelt* met adres van *F. de Wit*; door *C. J. Visscher*, etc.), J. v. Voorst (litho door *Springer*), etc.

1281 **Arnhem.** — **Portretten van geleerden en politieke personen** te Arnhem, XVIIe—XIXe eeuw. 12 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: F. A. v. d. Marck jurist (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), v. d. Sande jurist (door *V. de Geest*), W. Knoops natuurkundige (groote litho), R. Keuchenius (fraai XVIIe—eeuwsch portret), etc.

1282 **Arnhem.** — (**G. van Hasselt**), Kronyk van Arnhem. Arnhem, 1790. h. leder. 8o.

Zeldzaam. — Onafgesneden exemplaar.

1283 **Arnhem.** — Oude gelegenheidspredicaties, gehouden te Arnhem bij verschillende gebeurtenissen, XVIIe—XIXe eeuw. 15 stuks. 4o en 8o.

Men vindt hierin o.a.: Lijkrede op Maria Stuart 1695 (door J. D'Outrein — afscheids en intree reden, van Th. Scheltinga e. a. — rede bij de inwijding der nieuwe psalmberijming, 1775 (door M. Vitringa). — op Nederlands bevrijding, 1813 (door H. H. Doncker Curtius). — Leerredenen ter gedachtenis van H. Eschenburg, 1753 (door T. C. Buscher). — van L. Serrurier, 1789 (door A. v. d. Berg), — van E. J. Post, 1828 (door H. H. Doncker Curtius). — Etc.

1284 **Arnhem.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Arnhem. XVIIe—XIXe eeuw. ruim 20 stuks. 4o.

Hierbij zijn dissertaties van leden der onderstaande familiën: Arntzenius (2 st.) — Bouricius (2 st.) — Cannegieter (3 st.). — v. d. Does. — v. Eck (2 st.) — de Greve. — v. Hasselt (2 st.) — Meyer. — v. Rappard. — Vitringa. — Etc.

1285 **Betuwe.** — Kaart van de Betuwe en van den Rijn tusschen Rijnberk en Nijmegen, uitgegeven door *Blaeu.* (Amsterdam, omstr. 1640). folio.

Bijzonder exemplaar, fraai gekleurd en met goud gehoogd.

1286 **Betuwe.** — Kaart van de Waal en aanliggende landen, van 's-Hertogenbosch tot aan Geertruidenberg, met aanwijzing der doorbraken in 1658, door *J. Bastingius.* 6 bladen, aaneengezet.

Hoog 65, breed 136 cent.

Interessante kaart, waarop b.v. is aangegeven eene „Nieuwe geconcipiëerde waterlosingh."

1287 **Betuwe.** — Verschillende kaarten van de Betuwe, uitgegeven in de XVIIe en XVIIIe eeuw door *H. Hondius, Blaeu, Janssonius-Waesberghe, de Wit, Covens en Mortier, Tirion.* 6 blad. waarvan 4 gekleurd. folio oblong.

1288 **Betuwe.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende steden en dorpen in de Betuwe. XVIIe—XIXe eeuw. 12 bladen. in 8o, 4o en fol.

Men vindt hier bladen betreffende Kuilenburg (Plans en gezichten), Zetten; — kaarten van overstroomingen; — legertocht op de Mookerheide in 1622; gelijktijdige gravure uitgegeven door *C. J. Visscher.* enz.

1289 **Betuwe.** — Portretten van predikanten uit Over- en Neder-Betuwe; Tielerwaard, Land van Nijmegen. XVIIe—XIXe eeuw. 22 bl. voor een groot deel. in-fol.

Fraaie verzameling. — Wij vermelden o.a. D. A. Walraven te Randwijk (door *Th. Koning*), J Smit te Harveld (Zwarte-kunst door *J. Gole*), A. F. v. d. Scheer te Ophemert (door *Vinkeles*), M. Koning te Gellicum (door *J. Folkema,* e.a.); L. Egeling te Hemmen, G. M. Elsnerus te Beek (door *Houbraken*), O. G. Heldring (groote litho en staalgravure), etc.

1290 **Brakel.** — **Merkwaardige verzameling teekeningen van de kerk, de ruïne en andere gebouwen te Brakel, door H. A. F. A. Gobius,** in kleuren, met de pen en met potlood, omstr. 1840. 19 bl. van verschillend formaat.

Een dier interessante documentaire topographische dossiers die zoo merkwaardig het leven op het land illustreeren en zooals er slechts weinige bestaan uit de XIXe eeuw.

Het bestaat uit uitgewerkte en schetsteekeningen, gemaakt door den Utrechtschen schilder **Gobius** tijdens zijn verblijf te Brakel, belangrijk vooral om de natuurgetrouwe opname en de geestigheid van uitvoering.

Men vindt hierbij o. a. een fraaie teekening in kleuren, en een andere met de pen, voorstellende de Kerk te Brakel van binnen; — een curieuse teekening in kleuren voorstellende de verpachting op de Spijker te Brakel; — verschillende schetsen van het huis De Spijker, waarbij een fraaie teekening in kleuren; — wapens in kleuren; — verschillende afbeeldingen van het „Heerenhuis" te Brakel, waarbij een fraaie in kleuren; — een aardig gezicht op Herwijnen bij Brakel.

Onder de teekeningen zijn er een paar door **A. H. Winter** van Utrecht, den leermeester van Gobius.

Zie voor een dergelijk dossier door Gobius, onder Utrecht (nos. 994—1001).

1291 **Dieren.** — „Aankomst van zijne K. Maj. van Groot-Brittannien, op Dieren". (1691, door *R de Hooghe*). Amstelodami, *P. Schenk excud.* (1700). fol. — Muller, no. 2838.

Fraai gekleurde en met goud gehoogde prent, met gezicht op het slot en den stoet van den Koning. Vooral ook merkwaardig om de kostuums en uniformen.

1292 **Doesburg.** — **A. Huygen**, Beschrijving der stad Doesburg. Met voorreden door Mr. C. W. Vonck. Nijmegen 1753. gecart. 4o.

1293 **Dorenburg.** — **3 Sepia-teekeningen van het slot Dorenburg in de Over-Betuwe**, geteekend door Gen. **Howen**, 30 Sept. 1838.

Elk hoog 13, breed 21 cent.

De teekeningen stellen voor: „het Slot Doorenburg in de Over-Betuwe." — „Ingang van het slot Doornenburg in de Over-Betuwe." — „De Eikenboom bij het slot Doorenburg in de Over-Betuwe."

1294 **Dorenwerd.** — **„Het Kasteel Dorenweerd, 1836."** Sepiateekening door Gen. **Howen**.

Hoog 13, breed 21 cent.

1295 **Erichem.** — „Het instorten van huizen en het omkomen van menschen en beesten te Erichem, door den watervloed." In kleuren gedrukte aquatinta, uit de hand bijgekleurd, door *A. Lutz* naar *C. Groeneveld*. Opgedragen aan Koning Lodewijk Napoleon. (1809). gr. fol. oblong.

1296 **Gent.** — **„de Kerk te Gent in de Over-Betuwe**, 30 Sept. 1838." Sepiateekening door Gen. **Howen**.

Hoog 14, breed 21 cent.

1297 **Groenlo.** — „Grolla obsessa et expugnata ab Friderico Henrico principe Arausionensium" Uitvoerige kaart naar de teekening van *Th. Niels*. (1627). gr. fol. oblong.

Th. Niels was opzichter van de belegeringswerken, zooals op de kaart is aangegeven.

1298 **Harderwijk.** — **Gezichten in Harderwijk**, 1862—63. 4 Schetsen, gewasschen in O. I. inkt, door (**Springer**).

Ieder hoog 41, breed 57 cent.

1299 **Harderwijk.** — 2 Merkwaardige gezichten op Harderwijk, van de landzijde en van de zeezijde. Door *Hogenberg*, omstr. 1580. op 1 blad. fol. oblong.

De oudste gedrukte gezichten van Harderwijk.

1300 **Harderwijk.** — **Portretten van rechtsgeleerden** te Harderwijk. XVIIIe en XIXe eeuw. 11 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen J. M. Kemper (groote litho, en andere), A. Schulting, J. O. Westenbergh, H. G. v. Vryhoff, enz.

1301 **Harderwijk.** — **Portretten van doktoren en wis- en natuurkundigen** te Harderwijk. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o. a.: J. Bleuland (groote litho door *Paling*, en andere), A. Deusing (door *C. de Pas*, 1652), M. v. Geuns (door *Claessens*), J. de Gorter (door *Houbraken*), Krausz (zwartekunst door *Dietrich*), J. C. Ludeman, C. C. Reinwardt (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), etc.

1302 **Harderwijk.** — **Portretten van theologen en dichters** te Harderwijk. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hier o. a. B. S. Cremer (door *Houbraken*), H. à Diest (door *I. v. Meurs*), P. Gribius (door *J. C. Philips*), D. A. Walraven (door *Th. Koning*), R. Feith, A. C. W. Staring, etc.

1303 **Harderwijk.** — **Portretten van letterkundigen** die te Harderwijk woonden of daar werden geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij o. a. Adr. Relandus (zwartekunst door *Schenk*, 1703, en andere), C. W. de Rhoer (door *Portman*), H. A. Schultens, J. Willmet (aquatinta door *Pfeiffer*), etc.

1304 **Harderwijk.** — **J. Schrassert,** Hardervicum antiquum ofte beschrijvinge der stadt Harderwyck. 2e druk. Harderwijck, 1732. 2 dln. 1 band. h. leder. 4o.

1305 **Hattem.** — „De Orange Papeeters". Curieuse spotprent op de bemachtiging van Hattem en Elburg door Willem V. Zwartekunstprent. kl. fol. Met gedrukte beschrijving. — Muller, no 4741*a*.

1306 **Hattem.** — **Portretten van predikanten en letterkundigen,** te Hattem. XVIIIe en XIXe eeuw. 7 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen: E. Ph. G. v. Essen, pred. (door *Houbraken*, vóór en met de letter), P. Noordbeek, pred. (door *P. Tanjé*), J. I. Rauwertz, pred. (door *Houbraken*), A. F. v. d. Scheer, pred. (door *Vinkeles*), etc.

1307 **Hees.** — **„Hees, 20 Aug (18)73".** Gezigt over de velden op het dorp. Aquarel.

Hoog 22.5, breed 28.5 cent.

1308 **Kuilenburg.** — „Wapenschilden der Heeren van Bosichem en van Culemborg benevens derzelver Gemalinnen". 64 *gegraveerde wapens*, naar *G. Bakker*, uitg. door *I. H. Vonk v. Lynden*. omst. 1780. gr. fol. oblong.

Hierbij de wapens van Willem IV en Willem V, het kwartier van Nijmegen, v. Teylingen, Pallandt, Waldeck, v. Zuylen, Egmond, Arkel, enz.

1309 **Kuilenburg.** — Kaart van de Graafschappen Buuren en Culenburg en de vijf Heerenlanden, door *J. Perrenot*. Amsterdam, bij *Covens & Mortier*. 1761. gr. folio.

Hoog 51, breed 85 cent.

1310 **Kuilenburg.** — **Voet van Oudheusden,** Hist. beschrijving van Culemborg. Naeml. der Heeren van Bosichem, der graeven van Culemborg. Utrecht, 1753. 2 deelen. *Met wapens en platen*. leder. 8o.

1311 **Lochem.** — Mishandeling van Ds. Langerak uit Laren op den Nettelhorst bij Lochem door baron v. Heeckeren, omdat hij bij een doopmaal niet op den Hertog van Brunswijk wilde drinken. 1784. 2 verschillende voorstellingen, waarvan het ééne proef op Japansch papier vóór de letter, het andere te Delfshaven uitgekomen. 2 bl. breed en klein 4o. — Zie Muller, nos. 4570 en 4571.

Zeldzame blaadjes.

1312 **Loevestein.** — Afbeelding van het slot Loevestein tijdens de gevangenschap van Grotius en Hogerbeets. *C. J. Visscher fec. et excud.* 4o. — Lichte watervlek.

Met de portretten van Grotius en Hogerbeets in de benedenhoeken. — Zeldzaam.

1313 **Loevestein.** — Gezichten en historieprenten betreffende het slot Loevestein. XVIe—XIXe eeuw. 10 bladen. in 8o, 4o en fol.

Wij noemen: Aanslag van Herman de Ruyter in 1571. Gelijktijdige gravure door *Hogenberg*; — Verschillende bladen betreffende het ontsnappen van Hugo de Groot; — Gevangenneming van den pensionaris Halewijn op het slot Loevestein, omstr. 1780, enz.

1314 **Loo.** — „Het Koninclycke lust huys van Z. M. van Groot Brittanie, etc. op 't Loo". Fraai panorama van het buitengoed, uitgegeven door *C. Danckerts*, omstr. 1690. gr. fol. oblong.

1315 **Nieuwenbeek.** — **„'t Huis Nieuwenbeek. 1730".** Fraaie teekening in O.-I. inkt door **De Haan.**

Hoog 18, breed 27 cent.

1316 **Nijmegen.** — Plan en gezicht op de stad, door *Hogenberg.* omstr. 1580. 2 bl. fol. oblong.

De oudste gedrukte topographische documenten betreffende Nijmegen. — Het gezicht, van de Waal genomen, is zeer merkwaardig.

1317 **Nijmegen.** — Afbeelding van het sluiten van den vrede te Nijmegen, in 1678. De Ambassadeurs, in rijke kostumen, hooren, rondom een tafel staande, de voorlezing van het vredestractaat aan. Ets door *J. Luyken.* fol. oblong. — Muller, no. 1633.

Fraaie prent door Luyken.

1318 **Nijmegen.** — „Nieumegen, Noviomagum". Plattegrond en gezicht op de stad. „Amstelodami, *apud F. de Wit*". omstr. 1680. gr. fol. oblong.

1319 **Nijmegen.** — „Gezicht der dykbreuk en overstrooming te Bemmel by Nymegen, 21 Febr. 1799". Aquatinta door *J. Josi* naar *J. Cats.* London, 1802. gr. fol. oblong.

Deze prent in 3 staten: zwart, in kleuren gedrukt en de eerste etsstaat. Op de keerzijde van de laatste is de eerste staat gedrukt van een allegorische prent.

1320 **Nijmegen.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende Nijmegen. XVIIe—XIXe eeuw. 23 bladen. 8o, 4o en folio.

Men vindt hier een folio-plan en een gezicht op Nijmegen door *Blaeu*; — een zeldzame afbeelding van het raadsel van Nijmegen met een onderschrift door *Sylvius*; — Plan van de fortificatiën door Coehoorn. Amst. *Covens & Mortier,* omstr. 1720; — gezicht op de stad door *Philips,* 1740; — het instorten van den Lappentoren, 1784, (door *Sallieth,* vóór en met de letter). — twee gezichtjes door *Hoogers,* 1788, enz. Fraaie bladen.

1321 **Nijmegen. — Aloysius Bevilaqua,** pauselijk nuntius bij den Vrede van Nijmegen. Zijn portret, buste in ovaal. Zwartekunst naar en door *H. H. de Quiter.* XVIIe eeuw. fol.

Fraaie druk van een zeldzaam portret.

1322 **Nijmegen. — G. P. Hondius,** van 1698 tot 1753 pred. te Nijmegen. Zijn portret, borstbeeld in ovaal. Door *N. Verkolje* naar *L. v. Breda.* fol.

Fraaie druk.

1323 **Nijmegen. — J. Smit,** van 1667—1680 predikant te Nijmegen. Zijn portret, buste in ovaal; zwartekunst door *J, Gole.* Met adres van *P. v. Opoeteren.* fol.

Fraaie druk.

1324 **Nijmegen. — Portretten van predikanten,** gevestigd of geboren te Nijmegen. XVIIe—XIXe eeuw. 14 bl. meest fol.

Bevat zeldzame bladen. — Hierbij: G. Puppius (zwartekunst, met adres van *Covens* en *Mortier*), K. Kuik van Mierop (door *v. Zijl*), L. T. Piélat (door *D. Coster*), J. Smit (zwartekunst door *J. Gole*), C. Wittich (3 bl., waarvan 2 door *Zijlvelt*), etc.

1325 **Nijmegen. — Portretten van vermaarde personen** te Nijmegen. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. waarvan verscheidene in-fol.

Fraaie en zeldzame bladen. — Wij noemen bijv. C. de Gent, „viconte de Niemegen" (door *H. Hondius*), C. V. Vonck, burgemeester (door *J. Folkema*), Th. Craanen, medicus (door *Blooteling*), J. M. v. Roggen, dokter (groote litho, in 3 staten), etc.

1326 **Nijmegen. — Stukken in handschrift** betreffende het vertrek der Hannoversche troepen uit Nijmegen. 1815—17. Een dossier.

1327 **Nijmegen.** — Rekeningen van de schutterij, 1821—30. **10 stukken in handschrift.** fol.

1328 **Nijmegen. — J. Smetius,** Chronyck van de oude stad der Batavieren waarin nevens de beschrijving van Nijmegen, de eerste oorspronck van dese landen, de oudtheydt van dese stad *etc.* vertoond worden. Nijmegen, *R. Smetius.* omstr. 1660. gecart. 12o.

1329 **Nijmegen.** — **H. A. Arkstée,** Nijmegen de oude hoofdstad der Batavieren, in dichtmaat beschreven. Met aanteekeningen. Amsterdam, 1733. *Met platen.* perk. 8o.

1330 **Nijmegen.** — Hetzelfde werk. Nieuwe druk. Nijmegen, 1788. *Met dezelfde platen als de vorige uitgave.* h. linnen 8o.

1331 **Nijmegen.** — Interessante verzameling werken en brochures betreffende de geschiedenis en de topographie van Nijmegen. 30 stkn. 4o en 8o.

Vooral merkwaardig door tal van curieuse brochures. — Wij noemen: Annales Novimagi, 1790. (Met bijvoegsel, 1792). — v. Hasselt, Bijdrage over de Burg van Nijmegen, 1805. — Nijmegen verdeelt in wijken, straten en stegen, 1805. — Wandelingen over het Valkhof, 1817. — Ten Hoet, Het Geldersch lustoord of beschrijving van Nijmegen, 1e en 2e dr. — Smith, Oppidum Batavorum seu Noviomagum, 1644—45. — Smetius, Antiquitates Neomageuses, 1678. — 11 brochures van G. Kuper, betreffende Romeinsche antiquiteiten te Nijmegen opgegraven, uitgegeven omstr. 1785. — Etc.

1332 **Nijmegen.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Nijmegen. XVIIe—XIXe eeuw. 14 stuks. 4o.

Hierbij o. a. dissertaties van leden der familiën: v. d. Brugghen. — In de Betouw (2 st.). — de Leeuw v. Coolwijck. — Noodt. — e. a.

1333 **Oosterbeek.** — **„Drielsche veer"** (2 gezichten). — **„Smidshoeve".** — **Watermolen.** 4 Potloodteekeningen door **J. C. Greive Jr.** (18)63. kl. fol. oblong.

Fraaie teekeningen.

1334 **Putten.** — **„Het Hof van Putte, An. 1749".** Teekening in O.-I. inkt.
Hoog 7.2, breed 10 cent.

1335 **Renen.** — **Panorama van Renen, den Rijn en het omliggende landschap.** Teekening in O. I. inkt en zwart krijt, door **A. Waterloo.**
Hoog 34, breed 66.5 cent.

Zeer fraaie teekening, een der belangrijkste uit de XVIIe eeuw van deze streek.

1336 **Rozendaal.** — **„Thuys Roosendael buyten Arnhem 1667".** Teekening in O. I. inkt door **J. S(tellingwerf).**
Hoog 13, breed 17.5 cent.

Fraaie teekening van Stellingwerf.

1337 **Schenkenschans.** — „Cort en bondich verhael mitsgaders een perfecte afbeeldinghe van het stercke fort genaemt Schenckenschans". Kaart van de omgeving van Schenkenschans met de in 1635 oprukkende legermachten. Daaronder een beschrijving in het Holl. en Fransch over 6 kolommen. „Amsterdam, *C. Jz. Visscher.* 1635". plano. — Muller, no. 1740.

Zeldzaam blad.

1338 **Schenkenschans.** — „Kort en bondigh *etc.*" (als het vorige no.). 2 afbeeldingen naast elkaar; links plattegrond en gezicht van Schenkenschans, rechts de kaart van het vorige no. in het klein. Daaronder een tekst in het Holl. en Fransch, over 6 kolommen. (Zonder adres, 1635). breed fol.

Zeldzame prent.

1339 **Schenkenschans.** — „De ghelegentheyt ende belegheringhe van Schenckenschans, curyeus gemeeten ende geteeckent by den Ingenieur *J. J. Schort.* 1635 en 36". Uitvoerige en fraai gegraveerde kaart van het terrein met aanduiding van de belegeringswerken. *C. J. Visscher excud.* gr. fol. oblong. — De randen gedoubleerd.

Belangrijk historisch blad.

1340 **Schenkenschans.** — „Le Rhin passé à la nage par les Français, à la veuë de l'armée de Hollande. 11 juin 1672." Groote prent geteekend door *F. v. d. Meulen*, gegrav. door *Simonneau*. Uitgeg. te Parijs.

Hoog 51, breed 94 cent.

Fraaie prent.

1341 **Schenkenschans.** — Dezelfde voorstelling, kleiner. Gegrav. door *Crépy*. Uitgeg. te Parijs.

Hoog 30, breed 51 cent.

1342 **Schenkenschans.** — „Het vorstlijcke ravelspel om Schenckenschants." Frederik Hendrik, de Koningen van Frankrijk en Spanje, de Keizer, de bisschoppen van Keulen en Mainz, de Kardinaal de Richelieu en de Paus dobbelen om den Schenkenschans waarvan een kaart op tafel ligt. Onder de tafel de verdrukte Guliksche en Kleefsche boeren. Fraaie prent (door *S. de Passe*). Daarbij een Hollandsch vers over 4 kolommen. plano.

Fraaie en zeldzame prent.

1343 **Schenkenschans.** — Verschillende kaarten en prenten betreffende Schenkenschans en omgeving, XVIIe—XVIIIe eeuw. 8 bladen. 4o en fol.

Hierbij een kaart van het beleg in 1635, door *C. J. Visscher*; — een spotprent op de optocht van het Fransche leger in 1672 („France druckpers gestelt in Holland in 1672 en 1673"); — verschillende kaarten uit de XVIIIe eeuw, betreffende de verbetering van Rijn en Waal bij Schenkenschans, waarbij één door *Passavant*; — enz.

1344 **Tiel. — „Amtmanshuys te Tiel."** Penteekening opgewasschen met O.I. inkt, door **H. Tavenier**. 1782.

Hoog 18.5, breed 24.5 cent.

Aardige teekening.

1345 **Tiel. — Gezichten en plans** van Tiel. XVIIe—XVIIIe eeuw. 8 bladen. 8o, 4o, en fol.

Hierbij een zeldzaam XVIIe-eeuwsch gezichtje uit de Emblemata van *D. Meissner*; — een groote plattegrond door *Blaeu*; — „Ys-opkruying voor de stad Thiel" door *Vinkeles*. — Enz.

1346 **Tiel. — Portretten van staatslieden** afkomstig uit Tiel. XVIIe en XVIIIe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol

Interessante verzameling fraaie en zeldzame bladen. — Men vindt hier bijv. niet minder dan 11 verschillende portretten van den beroemden staatsman Johan Derk v. d. Capelle tot de Poll, waarbij fraaie proefdrukken; verder zeldzame XVIIe-eeuwsche portretten van Barth. van Gent en Elb. van Boetbergen.

1347 **Tiel. — Portretten van geleerden** te Tiel. XVIIe—XIXe eeuw. 6 bl. 8o, 4o en fol.

Fraaie bladen. — Hierbij N. v. Lookeren, med. doctor, geb. te Tiel (groote litho door *Bernhard*), H. Hillers, pred. (door *v. Gunst*), H. Hoffmann, pred. (zwartekunst door *Hodges*), P. v. d. Willigen, pred. (litho), etc.

1348 **Veluwe.** — „Den IJselstroom van Arnhem tot beneden Deventer met een gedeelte van de Veluwe". — „Nieuwe perfecte kaerte van d'IJselstroom met een gedeelte van de Veluwe, 1629". Amsterdam, *Claes Janss. Visscher*, (omstr. 1630). fol.

Zeer zeldzame kaart van de Veluwe, vertoonende den inval van graaf Hendrik van den Berg in 1629, met twee bijkaartjes van de kwartieren te Dieren en te Brummen, geteekend door *C. F. van Berckenrode*.

Fraai exemplaar.

1349 **Veluwe.** — Drie oude kaarten van de Veluwe, uitgegeven te Amsterdam door *F. de Wit* (omstr. 1680), *Covens en Mortier* (omstr. 1720), *J. Tirion* (omstr. 1750), alle gekleurd, die van De Wit met goud gehoogd. folio oblong.

1350 **Veluwe en Veluwe-Zoom. — Plans, gezichten en historieprenten** betreffende verschillende steden en dorpen. 28 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij verschillende zeldzame en fraaie bladen. — Wij noemen b.v. een zeldzaam duitsch gezichtje op Harderwijk uit de Emblemata van *Meissner* omstr. 1680; — vier fraaie gezichten van het Loo, uitgeg. door *Joh. v. Keulen* omstr. 1690, in 4o obl.; — prenten betreffende Harderwijk, Elburg, Hattem (aanval op Hattem, 5 Sept. 1786), Barneveld, lithographische afbeeldingen van buitenplaatsen aan den Veluwe-Zoom, enz.

1351 **Veluwe. — Portretten van predikanten** uit verschillende dorpen op de Veluwe. XVIIe—XIXe eeuw. 19 bl. grootendeels fol.

Fraaie verzameling. — Wij noemen H. Husley Viervant te Scherpenzeel (zwartekunst door *Hodges*), J. v. Voorst te Hall (litho door *Springer*), P. v. d. Ven te Hall (vóór de letter), J. J. Serrurier te Barneveld en G. J. Nahuys te Ede (door *Vinkeles*), J. Heringa Ez. te Nijkerk (litho door *Jobard*), C. Goddaeus te Vaessen (door *A. Conradus*, 1652, folio, zeldzaam portret), C. Boers te Rozendaal (door *P. de Mare*), C. G. S. Begeman te Nijkerk (zwartekunst door *Hodges*). fraaie Houbrakens, zooals P. Elzevier te Nijkerk, J. I. Rauwertz te Brummen, etc.

1352 **Veluwe.** — Gereformiert Lantrecht van Veluwen und Veluwenzoom met de veranderongh op 't Capittel van Appellatien ende clarongen aen Engellander-holdt ghevallen. 2e druck. Arnhem, 1621. half leder. 4o.

Doorschoten exemplaar, waarin zeer vele aanteekeningen in **handschrift** door Dreux.

1353 **Vorden.** — „Het watermolentje te Vorden zooals het zich in 1869 voordeed". Litho door *J. Bilders.* breed fol.

Zeldzaam litho van Bilders.

1354 **Zaltbommel. — Gezigt op de stad van „de Wael" gezien.** omstr. 1680. Penteekening opgewasschen met O. I. inkt, door **Val. Clotz.**

Hoog 21, breed 42 cent.

Zeer fraaie teekening. — Zonder twijfel een der fraaiste en belangrijkste bladen der XVIIe-eeuwsche topographie van Bommel.

Zie de plaat.

1355 **Zaltbommel.** — „Afbeelding van de schrikkelyke overstrominge by Hedel, 14 Febr. 1757 etc." Kaart van den overstroomden Bommelerwaard, onderaan een gezicht op Zaltbommel. Daaronder een gedrukte verklaring. plano.

1356 **Zaltbommel.** — „Vaderlandsche rampen" en „De vermakelijke groote Jagt". 2 curieuse kinderprenten, uitgegeven door „*I. Noman, boekdrukker te Z. Boemel*". omstr. 1800. fol.

1357 **Zaltbommel. — Historieprenten, kaarten, plattegronden en gezichten,** betreffende Zalt-Bommel en de naaste omgeving. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: Twee kaarten van het beleg van Bommel in 1599 en de inname van het fort St. Andries in 1600 door *Dolendo*; — Groote kaart van het beleg van Bommel in 1599 en groot plan van de stad; beide door *Blaeu*; verschillende prenten en kaarten betreffende overstroomingen, enz.

1358 **Zaltbommel. — Caspar Barlaeus,** de beroemde letterkundige uit de XVIIe eeuw; hij genoot zijn opleiding te Zaltbommel. Verzameling portretten uit de XVIIe—XIXe eeuw. 9 bl. 8o, 4o en fol.

Zeldzame verzameling. — Men vindt hierbij het folio-portret door *Matham*, in 3 verschillende staten, het fraaie portret door *W. Delff*, dat door *Vinkeles* vóór en met de letter, etc.

1359 **Zaltbommel. — G. Suredoncius,** rector aan de Latijnsche school te Bommel. 1601—1652. Zijn portret, ter halver lijve, met 8-regelig onderschrift door G. Soestius. Zonder naam van graveur. (door *Th. Matham*). XVIIe eeuw. gr. fol.

1360 **Zaltbommel. — Portretten van staatslieden en geleerden** die tot Zaltbommel in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 12 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij een fraai XVIIe-eeuwsch portretje van Barth. à Gent opzichter van den Bommelschen dijk, door *Holsteyn*, en het fraaie folio-portret naar *v. Hulle*, op 2 verschillende wijzen gegraveerd, J. Uytenhage de Mist, Maarten v. Rossum, W. Terpstra (litho), etc.

1361 **Zaltbommel. — Portretten van predikanten**, gevestigd te Zaltbommel of aldaar geboren. XVIIe—XIXe eeuw. 12 bl. meest fol.

Fraaie bladen. — Wij noemen o. a. A. v. Essen (door *S. v. Lamsweerde*), A. Hellenbroek (door *J. Gole*), H. Royaards (litho door *Springer*), Th. v. Schelluyne (door *Vinkeles*, in 2 staten), R. Schulte (door *Houbraken*; en 3 andere), etc.

1362 **Zaltbommel. — (J. J. van Hasselt)**, Beschrijving der stad Bommel. 2e druk. Amsterdam, 1774. h. leder. 8o.

Standaardwerk over Bommel.

1363 **Zaltbommel.** — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig uit Zaltbommel, XVIIIe en XIXe eeuw. 8 stuks. 4o.

B. Dutry. 1701. — G. v. Minninghen, 1754. — H. Vermeulen, 1766. — P. A. de Roock, 1767. — J. A. de Mist, 1768. — G. C. J. v. Massau, 1775. — S. Essenius, 1777. — Ph. de Kanter, 1828.

1364 **Zutphen. — „Het Huys Velden by Zutphen.”** Sepiateekening der XVIIIe eeuw.

Hoog 14, breed 21 cent.

Uit de verzameling Schoemaker?

1365 **Zutphen. — Historieprenten, gezichten en plattegronden** Zutphen. XVIe—XIXe eeuw. 15 bladen. 8o, 4o en fol.

Men vindt hierbij een zeldzaam XVIIe-eeuwsch gezichtje uit de Emblemata van *D. Meissner*; — afbeelding van de inname door de Spanjaarden in 1572, door *Hogenberg*; — afbeelding van het Leengericht in 1764, door *S. Fokke*, (vóór en met de letter) en door *Vinkeles*; — Dijkbreuk bij het Hoendernest, 1784, door *Sallieth* (vóór en met de letter); — plans door *Hogenberg* en *Blaeu*; — twee gezichten van Nederlandsch Mettrai, groote litho's door *Gerlier*; — etc.

1366 **Zutphen. — Portretten van predikanten**, gevestigd te Zutphen of aldaar geboren. 15 bl. meest fol.

Fraaie bladen. waarbij H. v. Herwerden (door *Vinkeles*, vóór de letter en proefdruk), J. I. Rauwertz (door *Houbraken*), J. F. Martinet (3 bl.), G. de Bouma (door *Vrijdag* naar *C. Visscher*), G. Baudartius (2 bl., waarbij door *A. Poel*), etc.

1367 **Zutphen. — Portretten van vermaarde personen** te Zutphen geboren of daar gevestigd. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. waarvan verscheidene fol.

De bladen zijn alle zeer fraai geconserveerd. — Wij noemen R. J. baron v. d. Capellen (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), A. v. d. Capellen (door *Vinkeles*, een zeer fraaie proef vóór alle letter op zeer groot papier, onafgesneden), J. Lulofs (fraai portret door *Houbraken*, en een litho), D. de Gorter, dokter, B. H. Lulofs (door *Tetar v. Elven*), etc.

1368 **Zutphen.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Zutphen, uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 22 stuks. 4o.

Hierbij zijn o. a. dissertaties van leden der families: Bondam. — v. Hasselt (3 st.). — van Lamsweerde (4 st.). — v. Löben Sels. — Schomaker (2 st.). — Etc. — Etc.

1369 **Gelderland. — Gezichten van kasteelen en dorpen** in Gelderland, voornamelijk uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 45 bl. 4o en fol. oblong.

Men vindt hier verscheidene zeldzame blaadjes, etsjes van *Greenwood, Spilman, Radigues, v. d. Schley*, etc.

Wij noemen in het bizonder een folio-ets van *Henning*: „Vue du chateau de Biljoen en Gueldre, dedié à Madlle. J. G. de Lijnden” omstr. 1810. — „'t Huys te Lovensteyn” door *C. J. Visscher*, fol. oblong. — Verder gezichten van verschillende dorpjes en kasteelen in de Betuwe (Beest, Deil, Kraajestein, Waardenburg, Zoelen, Acquoi, Ommeren, Druten, Appeltern, Ingen, Hoeflaken, Kuilenburg), etc.

Verzameling fraaie drukken.

1370 **Gelderland.** — **H. Marius**, raad van Karel V, kanselier van Gelderland. Zijn portret, borstbeeld in randwerk, met 2-regelig onderschrift. (Door *J. Muller*). Met adres (in handschrift) van *P. Mariette*. 1703. 12o.

Zeldzaam en fraai portretje.

1371 **Gelderland.** — **Verzameling portretten van vermaarde personen** uit verschillende dorpen en steden in Gelderland, XVIIe—XIXe eeuw. 36 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling waarbij menig blad dat weinig voorkomt. — Wij vermelden: v. Heeckeren, burgemeester van Groenlo, Elb. Leoninus, kanselier van Gelderland (door *v. Megen*, 8o, op extra groot-folio papier, en een fraai XVIIe-eeuwsch portretje), Floris, graaf van Culenborg, Johan, baron van Arnhem (door *J. Baptist*), Abr. v. d. Capellen te Doesburg (fraai portretje door *Vinkeles*, vóór en met de letter), W. baron van Lynden (door *Houbraken*, vóór en met de letter), Heeren van Batenburg (door *Houbraken*, waarbij een proef vóór de letter op Japansch papier), Jac. en Adr. v. Borssele, heeren van Geldermalsem, Rob. v. d. Aa te Oosterbeek, Elis. Mar. Post, dichteres te Epe, A. C. W. Staring te Lochem, Tollens te Elten, P. Merula, historieschrijver van Gelre, etc.

1372 **Gelderland.** — Werken betreffende verschillende steden en dorpen in Gelderland. 8 dln. 8o.

Barneveld onder de regeering der landjonkers, 1871. — Nairak, Geschiedenis van de kerk te Barneveld, 1871. — Schotel, Floris I en II van Palland, Graven van Culemborch, 1846. *Met portretten*. — v. Meurs, Geschiedenis en rechtsontwikkeling van Elburg, 1885. — Rink, Beschrijving van Tiel, 1836. *Met platen* (op zwaar papier). — G. Goossen, Beschrijving van Wageningen, 1862. *Met platen*. — Tadama, Geschiedenis van Zutphen, 1856. *Met platen*. — v. Til, Beschrijving van Zutphen, 1832.

1373 **Gelderland.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van Gelderland, uit de XVIIIe en begin der XIXe eeuw. 30 stuks. 4o.

Hierbij dissertaties van studenten geboortig van: Apeldoorn (N. v. Hamel, 1764). — Batenburg (H. J. Heshusius, 1755). — Kuilenburg (Walraven Wynen, 1764, e. a., 4 st.). — Duisburg (J. L. Wintgens, 1730). — Elburg (J. B. D. C. D. Tulleken, 1821, e. a., 2 st.). — Harderwijk (J. Gelderman, 1778, J. Ph. Scheidius, 1789, e. a., 4 st.). — 's Heerenberg (J. D. C. v. Marle, 1768). — Randwyck (W. C. H. graaf van Randwyck, 1747, J. Walraven, 1782, 2 st.). — Terborg (J. A. Nering Bögel, 1760). — Tiel (A. Cock, 22 April 1773. — Idem 25 Oct. 1773, e. a., 6 st.). — Lochem. — Twello. — Groenlo (B. Abbinck, 1774). — Buren. — Beekbergen, etc.

NOORD-BRABANT.

Kaarten. Geteekende en gegraveerde plattegronden, gezichten. Historieprenten. Portretten. Handschriften. Boeken.

1374 „Brabantiae Belgarum provinciae recens exactaque descriptio. *Michaelis Tramezini formis ex Pontificis Max. ac Veneti Senatus in proximum decennium privilegio.* 1558. *Jac. Bossius Belga in aes incidebat*".

Hoog 50, breed 38 cent.

De eerste wetenschappelijke kaart van Brabant; te Venetië uitgegeven. Merkwaardig, dat zij door een Hollander gegraveerd is.

Facsimile, in 25 exemplaren gedrukt.

1375 Verzameling kaarten van Noordbrabant en gedeelten ervan, XVIe—XVIIIe eeuw. 18 bladen. folio oblong.

Wij noemen b.v. 2 verschillende kaarten van *Ortelius* (omstr. 1570 en 1591), kaarten van *H. Hondius, Blaeu, De Wit, N. Visscher, P. Schenk*, enz.

1376 „Opregt dog droevig verhael, van de groote elende en droefheyd, veroorzaakt door de felle kou... in Braband, alwaer verscheyde menschen zijn dood gevroren,... de neus van haer tronie, de ooren van het Hoofd... *etc.* te zingen Voys: Waer is 't fortuyn nu ras. *Gedrukt bij J. Hendriksz.* XVIIIe eeuw. 1 fol. blad.

Curieus volksblaadje, versierd met eenige min of meer toepasselijke houtblokjes, zeer zeldzaam.

1377 **Tegenwoordige staat der Generaliteitslanden**, Staats Brabant, Staatsland van Overmaaze, Staats-Vlaanderen en Staats Opper Gelderland, met den staat der bezetting in de barrière plaatsen. Amsterdam, 1740. leder. 8o.

Zeer gezochte beschrijving der Generaliteitslanden.

Hierin bevindt zich o. a. een panorama van Sluis, Sas van Gend, Bergen op Zoom, plan van Grave, kaarten, enz.

1378 **De Cantillon**, Vermakelijkheden van Brabant, en deszelfs onderhoorige landen. 2e druk. Utrecht, 1777. 4 deelen, 1 band. *Met vele gravures.* h. led. fol.

Zeer gezocht om de fraaie serie van 200 gezichten van steden, dorpen, kasteelen, enz. in Brabant.

1379 **De Cantillon**, Vermakelijkheden van Brabant. Amsteldam, 1770. 4 dln. h. leder. 8o. — Onafgesneden.

Octavo-uitgave van het vorige nummer, met dezelfde platen.

Fraai exemplaar.

1380 **Provinciaal Blad** van Noord-Braband. Verzameling van besluiten, aanschrijvingen en bekendmakingen van de provinciale autoriteiten van Noord-Brabant. 1814—41. 's Hertogenbosch, 1814—41. 37 dln. gecart. 8o.

Officiëele serie, welke zeer zelden in den handel voorkomt.

1381 **Almkerk.** — „**Almkerk.**" Gezicht op de kerk. Penteekening uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 8, breed 17.5 cent.

1382 **Baardwijk.** — Project van een overlaat tusschen Baardwijk en Drunen; behoorende bij de Resolutiën der Staten van 1754, door de landmeters, *G. Beket, B. Roy* en *P. Ketelaar.*

Hoog 56, breed 136 cent.

Merkwaardig exemplaar waarbij gevoegd is een nader ontworpen profiel van de dijken bij Baardwijk.

1383 **Bergen-op-Zoom.** — „**De stadt Bergen op Zoom 1671.**" Penteekening opgewasschen met O. I. inkt door **J. de Grave.**

Hoog 19, breed 30 cent.

Interessante teekening; vergezicht op de stad; men ziet duidelijk de ruïne van de Groote Kerk.

1384 **Bergen-op-Zoom.** — „**'t Hof van de Prins van Sultzbach, geweest zijnde 't Gouvernement van Cronstrom.**" Men ziet een militair escorte passeeren. Teekening in O. I. inkt der XVIIIe eeuw.

Hoog 19.5, breed 31.5 cent.

Fraaie teekening, toegeschreven aan **De Beyer.**

1385 **Bergen-op-Zoom.** — „**Stadhuis, kerk en markt te Bergen op Zoom.**" Teekening in kleuren, uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 12.5, breed 20 cent.

1386 **Bergen-op-Zoom.** — „**Stadhuys, kerk en markt te Bergen op den Zoom zo als het zig vertoonde in den jaare 1749.**" Teekening, gewasschen in O. I. inkt, uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 17.5, breed 24.5 cent.

1387 **Bergen-op-Zoom.** — „**Markt**" en „**Wal en Gevangenpoort te Bergen-op-Zoom, 28, 29 Aug. (18)66.**" 2 Potloodteekeningen (door **J. C. Greive Jr.**)

Elk hoog 20, breed 35 cent.

1388 **Bergen-op-Zoom.** — 4 Teekeningen van het **Hof te Bergen-op-Zoom.** XVIIIe en begin XIXe eeuw, door **J. K., Tavenier, e.a.** 80 en 40.

1389 **Bergen-op-Zoom.** — Plattegrond van Bergen-op-Zoom, door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

Het oudste gedrukte plan van Bergen-op-Zoom. — Fraai ex. oudtijds uit de hand gekleurd.

1390 **Bergen-op-Zoom.** — Fraaie verzameling plans en afbeeldingen verschenen tijdens het beleg van 1747. 10 bladen, meest gr. folio.

Interessante verzameling. Hierbij een **geteekend plan**: „Retranchement de Wou, 1747"; — een plano-blad: „Bergen op Zoom na het leven afgebeeld met alle derzelver fortificatiën alsook de beleegering der Franschen, 16 Sept. 1747," Amsterdam *S. v. Esveldt,* 1747; — verschillende plans en kaarten der fortificatiën uitgegeven in den Haag bij *Du May* en bij *Langeweg*; — te Amsterdam bij *Schenk, Ottens, de Leth,* enz.

1391 **Bergen-op-Zoom.** — „Collecte voor de land- en geloofsgenooten van Bergen op den Zoom, Sas van Gent, enz. tot herstelling van hunne schade in den oorlog geleeden, en herbouwing hunner kerken, 16 Juny 1749". Prent in 6 afdeelingen, daaronder een gedicht door H. v. Elvervelt in 3 kolommen. Amsterdam, *G. Bos en C. Wilt.* (1749). gr. fol.

Voor dit blad heeft men dezelfde koperen plaat gebruikt welke diende voor de prent van de collecte voor de Piemonteezen (zie no. 430 van dezen Catalogus); één der voorstellingen en het opschrift zijn gewijzigd.

1392 **Bergen-op-Zoom.** — „De ruïne van het kruidmagazijn Stoelemat te Bergen-op-Zoom, voorgevallen 29 Maart 1831". Zeldzame litho, uitgeg. te Dordt, bij *Steuerwald & Cie.* 1831. fol. oblong.

1393 **Bergen-op-Zoom.** — Gezichten, kaarten en andere bladen betreffende Bergen-op-Zoom. XVIIe—XVIIIe eeuw. 8 bladen. 4o, fol. en plano.

Hierbij een afbeelding van het beleg in 1588 door *J. Luyken*; — een kaart van den omtrek van Bergen-op-Zoom en Steenbergen door *F. van Schoten*; — een kaart van den omtrek van Bergen-op-Zoom en Zandvliet door *Blaeu*; — een „nieuwstijding" betreffende de operaties der Franschen: „Brieven van Mastrigt en Tholen aangaande het opbreken der Franschen armee en de defentie van Bergen op Zoom. (Amsterdam), Wed. Jac. v. Egmond en Zoon. (1747)" enz.

1394 **Berlikum.** — **„De kerk te Berlikum 1730". A. D. H., H. Spilman del.** Teekening in O. I. inkt uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 7, breed 10 cent.

1395 **Boxmeer.** — 5 Teekeningen, waarvan 1 uit de XVIIe en 1 uit de XVIIIe eeuw, voorstellende **het kasteel te Boxmeer.** 4o. oblong.

1396 **Boxtel.** — 3 **Teekeningen** uit de XVIIIe eeuw, vertoonende het dorp van verschillende zijden, de eene door **J. Janson**, 1759, de andere door **Tavenier**, 1786, beide in O. I. inkt, de derde **anoniem**, in kleuren. 4o en kl. fol. oblong.

Drie fraaie teekeningen.

1397 **Breda.** — **„d'Grote Kerk tot Breda".** Groote sepia-teekening door **A. Rademaker.**

Hoog 30, breed 37 cent.

Kapitale teekening van Rademaker, zeer merkwaardig.

1398 **Breda.** — **„In de Groote Kerk te Breda, July 1819".** Groote teekening in kleuren, waarop de graftombes van Engelbert graaf van Nassau en van Jan van Polanen zijn afgebeeld, door **J. Jelgerhuis Rz.**

Hoog 49, breed 38 cent.

Fraaie teekening van Jelgerhuis.

1399 **Breda.** — 4 **Teekeningen** te Breda, waarbij een XVIIe-eeuwsch blaadje, voorstellende de **„Toren te Breda"** en een **gezicht op de stad**, door **Wicart**, etc.

1400 **Breda.** — „Breda". Plattegrond door *J. Blaeu.* Opgedragen aan Frederik Hendrik Prins van Oranje. omstr. 1680. gr. fol. oblong.

Zeldzame afdruk van het plan van Blaeu, in den rechterbovenhoek is een stuk van de koperen plaat afgebroken. Op de keerzijde geen tekst.

1401 **Breda.** — **Plans, gezichten en historieprenten** betreffende Breda. XVIIe—XIXe eeuw. 19 bladen. 8o, 4o en fol.

Hierbij plattegronden door *Blaeu, Covens & Mortier*, e. a. — Voorstellingen van het verbranden van den vrijheidsboom door *Vinkeles*, met en vóór de letter. — Prenten betreffende het beleg in 1624. — Enz.

1402 **Breda.** — **Portretten van staatslieden, geleerden en letterkundigen,** die tot Breda in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 18 bl. 8o, 4o en fol.

Bevat verscheidene zeldzame bladen. — Wij vermelden 3 portretten van Const. Huygens (door *Delff, C. de Visscher* en *Blooteling*), Christ. Huygens (door *F. Ottens*), M. Z. Boxhornius (door *Suyderhoef, Aubry*, e. a.), Jonkvr. de Lannoy de dichteres, J. H. Hoeufft, H. Tollius, etc.

1403 **Breda. — Portretten van predikanten**, gevestigd of geboren te Breda. XVIIe—XIXe eeuw. 9 bl. meest fol.

Hierbij zeldzame portretten. — Wij noemen: P. Haack (door *R. Vinkeles*), L. G. James, J. d'Outrein, A. Rivetus (door *I. v. Meurs*), etc.

1404 **Breda. — P. Az. Buijs**, Schoolmeester tot Benningbroek, Een nu boeck ghenaempt Claer bewijs. Hier nae volcht een Rymgedicht. Hier nae noch een gedicht van Roomen ende hiernae volcht een liedboeck gemaeckt bij den selfden autuer ghenaempt Het schilt der liefde. **Gecalligrapheerd handschrift der XVIIe eeuw.** Ongev. 100 bladen. Perk. band. 4o.

Curieus werk, uitgevoerd ter eere van de heldendaden van Frederik Hendrik, van Maurits en van Gustaaf Adolf. De schrijver heeft hierin gegraveerde portretten, vele penteekeningen en liederen ingevoegd. Aan het einde, een lied op de stad Breda, waarbij een curieuse teekening.

1405 **Breda. — T. E. van Goor**, Beschrijvingh der stadt en lande van Breda. 's Hage, 1744. *Met platen.* h. leder. folio.

Standaardwerk over Breda, geïllustreerd met wapenkaarten, afbeeldingen van grafmonumenten, glasschilderingen, antiquiteiten, stadsgezichten, enz.
Fraai exemplaar.

1406 **Breda. — H. Hugo**, Sitio de Breda, traduxole E. Sueyro. Antverpiae, *ex officina Plantiniana.* 1627. *Met frontispice door G. Galle en verscheidene plans.* perk. fol.

Spaansche uitgave van dit belangrijk verslag van het beleg van Breda in 1624.
Fraai exemplaar.

1407 **Breda. — J. van Vliet**, Bredasche Almanac en Chronijck. Breda, *A. Lublinck*, 1666. *Met fraaie gravures door A. Santvoort.* bruin marokijn, verguld op snee. 4o.

Fraai exemplaar van dezen zeldzamen almanak, op groot papier.
Het frontispice voor den almanak vertoont een marskramer met „Friesche spreeckwoorden". Verder vindt men er een kaart van Breda en omstreken, afbeeldingen van zegels en banieren, enz.

1408 **Eikelgom. — „Eykelgom 1674".** Fraaie penteekening, opgewasschen in O. I. inkt, door **J. de Grave.**

Hoog 10, breed 16 cent.

1409 **Geertruidenberg. — „De Stadt Geertruydenberg, 1672".** Teekening in O. I. inkt, door **V. Klotz.**

Hoog 15.5, breed 40.5 cent.

Fraaie, interessante teekening.

1410 **Geertruidenberg. — „Geertruydenberg de $\frac{10}{31}$ 1672".** Gezicht op de kerk over de daken, door **Valentijn Clotz.**

Hoog 9, breed 15 cent.

Typisch teekeningetje.

1411*a* **Geertruidenberg. — „De kerk te Geertruidenberg, Anno 1688".** Penteekening opgewasschen met O. I. inkt, toegeschreven aan *J. de Grave.*

Hoog 15, breed 20 cent.

1411*b* **Geffen. — „'t Dorp Geffen".** Teekening in O. I. inkt door **J. Bulthuis** (7,5 × 10 cent.) — **„Geffen".** Teekening in O. I. inkt door **C. Pronk** (14 × 19.5 cent.). — 2 bl.

Twee aardige teekeningen.

1412 **Geldorp.** — **„Kerk te Geldorp, geleegen in de Meyerie van s'Hertogenbosch 1739".** Teekening gewasschen in O. I. inkt door **J. de Beyer „ad viv. del. 1739".**

Hoog 25.5, breed 20 cent.

1413 **Gemert.** — **„'t Slot te Gemert in Staads Braband".** Teekening in O. I. inkt door **J. Bulthuis.**

Hoog 7.5, breed 10 cent.

Fijn afgewerkt teekeningetje.

1414 **Grave.** — **„Tot Grave, de $\frac{12}{19}$ 1675".** Penteekening opgewasschen met O. I. inkt (door **Jos. de Grave**).

Hoog 15, breed 20 cent.

Interessante teekening, voorstellende het marktplein te Grave, waarop verscheidene personen.

Voorstellingen van een kleine stad van binnen komen in de XVIIe eeúw zelden voor.

Zie de plaat.

1415 **Grave.** — **„Tot Grave de $\frac{3}{24}$ 1676".** — **„Het Casteel der stad Grave $\frac{1}{31}$ 1676.** — 2 Penteekeningen opgewasschen met O. I. inkt, door **J. de Grave.**

Elk hoog 15, breed 20 cent.

1416 **Grave.** — **'t Casteel tot Grave 1675.** Teekening in lichte tinten door **A. Rademaker.**

Hoog 21, breed 31 cent.

Fraaie teekening.

1417 **Grave.** — 2 Teekeningen van Grave. XVIIe en XVIIIe eeuw. 4o en fol. oblong.

„d'Geruïneerde stadt Grave in 1654" in kleuren. — „Het kasteel van Graave" (door *J. Stellingwerf*).

1418 **Grave.** — „De stercke stadt Grave, verovert door de Prince van Oranje, 28 Oct. 1674". Amsterdam, *M. Doornick* (1674). fol. oblong. — Muller, no. 2561. — Gedoubleerd.

Fraaie prent door Rom. de Hooge, waarop op levendige wijze de uittocht der belegerden en de overgave der stad is afgebeeld.

1419 **Grave.** — „Belegeringh der stadt Graeve, gedwongen 27 Oct. 1674". Uitvoerig plan van de vesting, met aan weerszijden de portretten van Willem III en Rabenhaupt. Amsterdam, *R. de Hooghe.* Met eene gedrukte beschrijving onder de prent. plano. — Muller, no. 2565.

Fraaie en belangrijke prent.

1420 **Grave.** — „Princelycke Almanack op 't Jaer 1675". Zinneprent op den veldtocht van Willem III in 1674. In het midden de figuur van Willem III als Romeinsch veldheer. Rechts een kaart van het beleg van Grave, en eenige vignetten betreffende anderen gebeurtenissen. t'Amsterdam, *H. en D. Boom.* plano.

Zeldzaam en fraaï blad door Rom. de Hooge. — De Almanak (in rood en zwart gedrukt) is geplakt op een voetstuk onder aan de prent.

1421 **Grave.** — Historieprenten, gezichten en plans van Grave. 9 bladen. 8o, 4o en fol.

Wij noemen vooral een zeer zeldzame afbeelding van het beleg van Grave in 1585. een Spaansche ets door *Collignon* in fol. obl.; — en een andere voorstelling van het beleg door *J. Luyken*; — een kaart in vogelvlucht van het beleg van Grave door Prins Maurits in 1602; — etc.

1422 **Grave.** — **D. Paringet**, Memoriaal of beschrijving van Grave, en den lande van Cuyk. Met aanteekeningen door P. v. Alen. Utrecht, 1752. perk. 4o.

Het beste werk over Grave. — Zeer fraai exemplaar in perkamenten band, zeldzaam.

1423 **Helmond.** — **„Croy bij Helmond".** Afbeelding van het kasteel. Groote teekening gewasschen in O. I. inkt, uit de XVIIIe eeuw.

Hoog 40, breed 54 cent.

1424 **Helmond.** — **„Croy bij Helmont 1735".** 2 Afbeeldingen van het kasteel. Teekening gewasschen in O. I. inkt en sepiateekening. XVIIIe eeuw.

a. Hoog 20, breed 23 cent.
b. Hoog 7.5, breed 9.5 cent.

1425 **'s Hertogenbosch.** — **Een gedeelte van het oczaal in de Grote Kerk te 's Hertogenbosch".** Teekening in rood en zwart krijt door **J. Jelgerhuis.** 1827.

Hoog 32.5, breed 25 cent.

Fraaie en belangrijke teekening, ook als document: dit oxaal werd sedert naar Engeland verkocht.

1426 **'s Hertogenbosch.** — Plattegrond en gezicht op de stad, door *Hogenberg.* omstr. 1580. 2 bl. fol. oblong.

De oudste gedrukte topographische documenten betreffende 's Hertogenbosch. Het gezicht op de stad bevindt zich op één blad te zamen met gezichten op Leuven en Mechelen.

1427 **'s Hertogenbosch.** — „Belegeringhe der stercke stadt 's Hertogenbossche in Brabandt door zijn Ex. den Prince van Orangien, 1629". *Amstelodami, N. J. Visscher*, 1629. — Muller, No. 1612*a*.

Hoog 76, breed 78 cent.

Zeldzame, fraaie kaart van het beroemde beleg van 's Hertogenbosch.

1428 **'s Hertogenbosch.** — Kaart van de polders tusschen 's Hertogenbosch en Ravenstein, door *N. Visscher*, met het adres van *P. Schenk* te Amsterdam, (omstr. 1710) fol. oblong.

Zeer fraai gekleurd exemplaar. — Onderaan het adres van *Joh. van Turnhout* te 's Hertogenbosch.

1429 **'s Hertogenbosch.** — **Verschillende bladen** betreffende 's Hertogenbosch en omstreken. 9 bladen. 8o, 4o en fol.

Hierbij een zeldzame Spaansche ets „Pugna ad Engelam, 1587", door *Collignon*, fol. obl. — Plans van de stad en van het fort Crèvecueur, enz.

1430 **'s Hertogenbosch.** — **Portretten van staatslieden, geleerden, predikanten en letterkundigen** te 's Hertogenbosch. XVIIe—XIXe eeuw. 17 bl. 8o, 4o en fol.

Men treft hierbij aan: A. Martini pensionaris (door *Vinkeles*, vóór en met de letter), Lod. v. Brunswyk (door *Houbraken*), W. C. Ackersdyck (litho), G. Irhovius godgeleerde (door *Tanjé*, fol.), W. J. 's Gravesande, wiskundige, J. v. Effen, J. J. F. Wap (groote litho), etc.

1431 **'s Hertogenbosch.** — Paspoort voor J. de Cock, J. v. Velde, G. v. Someren en A. v. Horlaer, gaande van 's Hertogenbosch, en vice-versa. 16 Sept. 1629. **Document, geteekend door Frederik Hendrik.** 1 bladz. fol.

Merkwaardig stuk, dateerende van het beleg van 's Hertogenbosch door Prins Frederik Hendrik.

1432 **'s Hertogenbosch. — J. van Oudenhoven,** Silva-Ducis aucta et renata. Nieuwe ende vermeerderde beschrijvinge van de Stadt en Meyerye van 's Hertogen-bossche, begin, voortganck, geestel. en wereldtl. geslachten, enz. 's Hertogenbosch, 1670. *Met frontispice waarop een gezicht van de stad.* 2 dln. 1 band. perk. 4o.

Zeer fraai exemplaar.

1433 **'s Hertogenbosch. — Oudheden** en gestichten van 's Hertogenbosch door een liefhebber der oudheit. Leiden, 1742. *Met plattegronden en familie-wapens.* h. linnen. 8o.

Belangrijk vooor de genealogie van Brabantsche families. Wij vermelden bijv. een wapenkaart, bevattende 42 wapens der „Heeren van het Lieve Vrouwen Broederschap binnen 's Hertogenbosch."

1434 **'s Hertogenbosch. — J. H. van Heurn,** Historie der Stad en Meijerije van 's Hertogenbosch. Utrecht, 1776—78. *Met portret en plaat.* 4 dln. h. leder. 8o.

Fraai, onafgesneden exemplaar.

1435 **'s Hertogenbosch. — De St. Janskerk** te 's Hertogenbosch, 1895. *Met 39 platen.* gr. fol.

1436 **'s Hertogenbosch.** — Oude gelegenheidspredicaties gehouden te 's Hertogenbosch bij verschillende gebeurtenissen. XVIIIe eeuw. 8 stuks. 4o en 8o.

Hierbij vindt men o. a.: Lijkrede op Willem III, 1702 (door L. v. Eybergen). — Intreerede van H. G. Clemens, 1738. — Rede op het eerste eeuwfeest van het Classis van 's Hertogenbosch, 1741 (door C. de Witt). — Op de watervloet, 1741 (door C. de Witt). — Op het afsterven van G. U. Roemer, 1741 (door C. de Witt). — Op de inwijding van Willem V, 1766 (door H. G. Clemens). — Etc.

1437 **'s Hertogenbosch.** — Verzameling oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten geboortig van 's Hertogenbosch. Uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 15 stuks. 4o.

Hierbij dissertaties van leden der familiën: Ackersdyck. — Adrichem. — v. Berghuis. — v. Heurn. — Hopman. — Molengraeff Juyn. — Schuil v. d. Does. — Etc.

1438 **Heusden.** — Plan van Heusden, door *F. de Wit* (omstr. 1680). fol oblong.

Zeer fraai gekleurd en met goud gehoogd. — Bovenaan een gezicht op de stad.

1439 **Heusden.** — Portretten van Gisb. Voetius, predikant te Heusden in de XVIIe eeuw. 6 bl. meest fol.

Hierbij portretten door *v. Munnikhuysen, v. Lamsweerde,* een fraai anoniem portret van 1647, ovaal, met vierregelig vers van A. M v. Schuurman, etc.

1440 **Heusden.** — Plattegronden, gezichten en historieprenten betreffende Heusden. 10 bladen. 8o, 4o en fol.

Hierbij plattegronden door *Blaeu, de Wit* e. a.; — afbeelding van de overstrooming in 1775, door *v. d. Meer*; — afbeelding van het kasteel te Heusden door *v. d. Laan,* enz.

1441 **Heusden. — Schepenbrief op perkament** van Heusden van het jaar **1281,** in het Latijn, met het **zegel** van den schepen Lupertus Faber (Lubberd Smit).

Charters uit de XIIIe eeuw komen zelden voor in den handel, vooral met een zegel met burgerlijk wapen.

1442 **Heusden. — F. van der Huips,** Algebra; ofte een noodige, korte en klare onder-wyzinge in de beginzelen en gronden van de stel-konst: doorgaans verciert met verscheiden nieuwe regelen. Met een aan-hangh, vervattende de stelkonstige boecken Diophanti Alexandrini, nu eerst in onze Nêer-duitze taal, vertaalt. Heusden, *voor den Autheur, ende zijn te bekomen by Hendrick Troyen, boeck-verkooper al-daar.* 1654. 2 dln. 1 bnd. perk. 8o.

Een der zeldzaamste verhandelingen over algebra uitgegeven in Nederland; tevens een der weinige boeken in de XVIIe eeuw gedrukt te Heusden.

De opdracht aan Prins Willem van Oranje is zeer curieus. De schrijver „waernemende kerckendienst in voorlezen en zingen" te Leerdam, werd ontzet van zijn ambt; hij hoopt door de uitgave van dit werk voor denzelfden post in aanmerking te komen te Heusden.

1443 **Heusden.** — **J. van Oudenhoven**, Beschryvinghe der frontier-stadt Heusden.... Begin ende voortgangh.... Heeren.... kloosters, enz Amsterdam, 1743. *Met plattegrond en 5 fraaie gezichten.* perk. 4o.

Fraai exemplaar.

1444 **Heusden.** — **J. v. Oudenhoven**, Geschiedenis en beschryving der stad Heusden, behelzende haare opkoomst, aanwasch, sterkte, waereld en kerklijke gebouwen. Nieuwe vermeerderde uitgave. Amsterdam, 1794. *Met platen en portretten.* h. leder. 4o.

Latere, vermeerderde uitgave van het vorige nummer.

1445 **Hulst.** — **J. van Lansbergen**, Beschryving van de stad Hulst. 's Gravenhage, 1687. *Met frontispice.* perk. 8o.

Zeldzame stedebeschrijving.

1446 **Megen.** — **„Outmegen den 15 november 1674".** Penteekening opgewasschen met O. I. inkt, door **Val. Klotz.**

Hoog 9, breed 15.5 cent.

Fraaie, oude teekening.

1447 **Moyland.** — **„Casteel Moyland 13 Aug. (18)67".** Potloodteekening door **J. C. Greive Jr.**

Hoog 18, breed 27 cent.

1448 **Rozendaal.** — **„Roosendaal 29 Aug. (18)66".** Gezicht op de haven met schepen. Potloodteekening door **J. C. Greive Jr.**

Hoog 24, breed 34.5 cent.

1449 **Willemstad.** — **Willemstad, 1679.** Teekening in O. I. inkt. XVIIIe eeuw.

Hoog 11.5, breed 16 cent.

1450 **Willemstad en de Klundert.** — Plans en historieprenten. XVIIe en XVIIIe eeuw. 8 bladen. 8o, 4o en folio.

Hierbij een folioblad: „Monument voor J. M. von Krapff, command. in de Klundert" met zijn portret en afbeeldingen van zijn sneuvelen en begraven, door *C. Brouwer*; — plans van Willemstad en de Klundert door *Blaeu*; — afbeeldingen van de aanvallen der Franschen in 1793, enz.

1451 **Zomeren.** — **„Kerk te Someren, in de Mey. 's Hertog: bosch".** — **„Huis te Baerlo, by Someren".** 2 Teekeningen in O. I. inkt door **J. de Beyer.** *„ad viv. delin.* 1738".

Elk hoog 7.5, breed 10 cent.

Twee aardige teekeningen. — De eerste beeldt een boerenbegrafenis af. De lijkkist is van de tweewielige kar afgenomen, het paard is uitgespannen en de stoet zet zich in beweging. Zeldzame voorstelling.

1452 **Noord-Brabant.** — **Teekeningen van kasteelen en dorpen in Noord-Brabant, door Tavenier, Stellingwerf, e. a.** XVIIIe en begin XIXe eeuw. 17 bl. 8o, 4o en fol. oblong.

Hierbij teekeningen van Asten, Etten, klooster Haag bij Eindhoven, Barberendael, St. Anthonis bij Oploo, het huis te Altena, Besoyen bij Heusden, etc.

Wij voegen hierbij 12 prenten betreffende Noord-Brabant, en de „Tweede plaat der overstroomingen van de prov. Gelderland en Holland. 1741".

1453 **Gezichten in Noord-Brabant en Limburg**. XVIIe en XVIIIe eeuw. 13 bl. fol. en 4o. oblong.

Keuze van fraaie bladen in scherpe afdrukken. — Men vindt hier zeldzame etsjes van *H. Spilman*, *H. Schouten*, e. a. (Waarden, Oosterwijk, Nulandt, Nieukerk, Cuyck, etc.); een gezicht van Bergen-op-Zoom en van Steenbergen, op 1 blad („Prospectus Berghe, etc." XVIIe eeuw); kasteel Helmond, ets van *Wenckebach*, etc.

1454 **Noord-Brabant**. — Plans, gezichten en historieprenten, betreffende verschillende steden en dorpen in Noord-Brabant. XVIIe—XIXe eeuw. 30 bladen. 8o, 4o en fol.

Wij noemen o. a. een **geteekend** gezicht op Turnhout door **Wicart**; — afbeelding van het beleg van Steenbergen in 1583 door *Rom. de Hooge*; — oude plans betreffende het beleg van Geertruidenberg in 1595; — gezichten te Roozendaal, Oosterhout, Woudrichem, Vugt; afbeeldingen van kasteelen, enz.

1455 **Noord-Brabant**. — **Verzameling portretten van staatslieden, geleerden, letterkundigen en predikanten**, uit verschillende plaatsen in Noord-Brabant. XVIIe—XIXe eeuw. 40 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij menig zeldzaam blad. — Wij noemen o. a. portretten van verschillende Remonstrantsche predikanten tijdens de onlusten in 1618 en 1619 uitgeweken naar Waalwijk (Episcopus, Tomberg, Rijkwaert, Niellius, Grevinkhoven, etc.), Carolus Pannekoek, pred. in de Klundert (zeldzame karikatuur), P. en A. J. Elzevier, pred geboren te Sprang (door *Houbraken*, groot fol.), G. Suikers, geb. te Helmond (door *v. Gunst*), A. ab Eynthouts, „Cuyckiae practor" (door *de Passe*), Nic. Blanckaert, drossaert van Heusden, C. A. den Tex, van Tilburg (3 bl.), W. v. Haren (bij het beleg van Bergen-op-Zoom in 1747), M. Z. Boxhornius, te Bergen-op-Zoom, J. Zeeus van Zevenbergen, etc.

1456 **Noord-Brabant**. — Verzameling oude gelegenheidspredicaties gehouden in steden en dorpen van Noord-Brabant, bij verschillende gebeurtenissen der XVIIe—XIXe eeuw. 25 stuks. 4o en 8o.

Hierbij: Rede op de meerderjarigheid en beëediging van Willem V (door P. Versluis te Steenbergen) 1766. — Voor het welzijn en de gelukkige regeering van den Prins van Oranje, 1747 (door J. W. Coets). — Bij het afsmeeken van den zegen over de regering van Willem II, 1840 (door B. Glasius). — Op den verjaardag van Willem II, 1841. — Bij de inwijdinge van de groote kerk te Bergen op Zoom, 1752 (door K. G. Leidekker). — Op het nieuwe kerkgebouw van Rosendaal, 1759 (door M. Snethlage). — Bij de inwijding van het nieuwe kerkgebouw te Hilvarenbeek, 1809 (door J. v. Heusden). — Op de nieuw gebouwde kerk te Oudenbosch, 1819 (door H. J. Krom). — Op het overlijden van Maria Stuart, 1695 (door A. Surendonk te Geertruidenberg). — Van Willem IV (door A. v. Gennep) 1751. — e. a. Verder redevoeringen gehouden te Breda, Geertruidenberg, Steenbergen, Princenhage. Etc.

1457 **Noord-Brabant**. — Oude rechtsgeleerde dissertaties van studenten, geboortig van verschillende plaatsen in Noord-Brabant. uit de XVIIIe en begin XIXe eeuw. 18 stuks. 4o.

Deze verzameling bevat dissertaties van studenten geboortig van: Bergen op Zoom (J. v. Rosevelt, 1758. — L. S. Le Jeune. 1769). — Breda (H. Tollius, 1763. — J. Reigersman, 1719. — A. Reigersman, 1739. — J. C. Reigersman, 1749. e. a. 7 st.). — Steenbergen (E. de Weert, 1764. — C. D. Beels, 1824). — Zevenbergen (H. Simonides Mijsberg, 1786). — Waspik (N. Santvoort Ackersdijck, 1746). — Heusden. — Tilburg. — Geertruidenberg (2 st.) en Grave.

1458 **Noord-Brabant**. — Topographische werken. 8 dln. 8o.

Wij noemen: v. Zutphen, Beschrijving van N. Brabant, 1820 (kinderboekje met curieuse houtsneden). — Oldenborgh, Belegering van de Willemstad, 1793. *Met platen*. — Wagenaar, Beschrijving van Bergen op Zoom, 1780. *Met plaat*. — Smits, Geschiedenis van Eindhoven, 1887. *Met plaat*. — Nuyssenburg, Beschrijving van Geertruidenberg, 1774. — Etc.

LIMBURG.

Kaarten. Plattegronden. Geteekende en gegraveerde gezichten. Historieprenten. Portretten. Boeken.

1459 **Verzameling kaarten** van de provincie Limburg, uit de XVIIe en XVIIIe eeuw. 11 bladen. folio oblong. waarvan de meeste gekleurd.

Men vindt hier de kaart van *Mercator* (1603), die van *Hondius* (omstr. 1630), van *Blaeu, De Wit, Visscher, Sanson,* enz.

1460 **A. Schaepkens,** Anciens monuments d'architecture du XIe au XIIIe siècle dans le Limbourg. Maestricht, 1855. *Met 8 fraaie litho's in kleuren.* gr. fol. — In portefeuille.

1461 **Aigremont. — F. Halma,** Het kasteel van Aigermont, en d'omleggende landtstreeken in de heerlykheit van Nederkan, nevens de stadt Maastricht, in heldendicht afgeschetst. Leeuwarden, 1715. perk. 4o.

Met drie fraaie etsen door *Harrewijn*: Het kasteel Aigremont, gezicht van Maastricht, en de St. Pietersberg van binnen.

1462 **Gennep. — Het uittrekken van het Spaansche garnizoen uit het kasteel te Gennep, in 1641.** Penteekening opgewasschen met O. I. inkt, (door **C. Jz. Visscher**).

Hoog 36, breed 25.5 cent.

Belangrijke, uitvoerige teekening. — Men ziet den langen stoet van het garnizoen, kanonnen, voetvolk, en ruiters, het kasteel aan de Maas verlaten en wegtrekken tusschen de in afdeelingen opgestelde Staatsche troepen door; op den voorgrond een afdeeling ruiters.

Te oordeelen naar het begin van een vignet dat zich in den rechter benedenhoek bevindt, moet dit blad een gedeelte van een grootere teekening vormen, welke naar alle waarschijnlijkheid ook in plaat gebracht werd (men zie de sporen van doortrekken op onze teekening).

Een historieprent welke met deze teekening overeenstemt, wordt echter bij Muller niet vermeld.

1463 **Gennep.** — Verzameling prenten en plans betreffende het beleg van Gennep in 1641. 12 bladen. 8o, 4o en fol.

Fraaie verzameling. — Hierbij een prent voorstellende den uittocht van het Spaansche garnizoen door *C. J. Visscher*, 4 bl. — 6 afbeeldingen uit den omtrek van Gennep door *C. J. Visscher*. — Een folioblad met een gezicht op de stad en op het huis te Gennep, e. a.

1464 **Maastricht. — „Bij Maestricht. Ao. 1670."** Gezicht op een boerderij, de stad in het verschiet. Teekening in O. I. inkt (door **Josua de Grave**).

(Hoog 14, breed 18.5 cent.

1465 **Maastricht.** — Plattegrond en gezicht op de stad, door *Hogenberg*. omstr. 1580. 2 bl. fol. oblong.

De oudste gedrukte topographische documenten der stad.
Onze exemplaren zijn oudtijds uit de hand gekleurd.

1466 **Maastricht.** — „Belegeringe van Maestricht, 1632." folio.

Fraaie gravure, vertoonende den plattegrond der stad en der belegeringswerken. — Niet vermeld bij Muller.

1467 **Maastricht.** — Beleg van Maastricht, 1673, door *D. Marot.* — „La prise de l'ouvrage à corne de Maastrich" 1673; gravure door *L. de Chastillon*, met ornamenteele bordure door *Leclerc*. — 2 bladen. folio.

Twee belangrijke Fransche prenten betreffende het beleg van Maastricht, fraai gegraveerd. — Niet vermeld bij Muller.

1468 **Maastricht.** — „Abbildung der Statt Mastricht, wie die selbe von König in Frankreich, May 1673 belegert worden. Met eene gedrukte beschrijving, in het Duitsch, onder de prent. plano.

Zeldzame prent, niet vermeld bij Muller.

1469 **Maastricht.** — **P. Post**, Het Stadhuys van Maastrigt. Le portrait de la Maison de ville de Maastricht. Amsterdam, *F. de Witt.* (omstr. 1680). fol.

Fraai frontispice en 10 prenten, voorstellende de façade, plattegrond en onderdeelen van het gebouw.
Zeldzaam.

1470 **Maastricht.** — Aanplakbiljet van eene veiling van domaniale goederen, in 1828. — 7 groote planobladen.

1471 **Maastricht.** — Verzameling plans der stad Maastricht. XVIIe—XIXe eeuw. 19 bladen. 8o, 4o en fol.

Belangrijke verzameling, bevattende bladen betreffende verschillende belegeringen van Maastricht; zooals: die van het beleg van 1632 door Frederik Hendrik, uitgegeven door *C. J. Visscher* en *Blaeu*; het beleg van 1747 door de Franschen, uitgeg. in den Haag en in Parijs. — Verder groote plans van *Blaeu*, *de Wit*, *Ottens*, en tal van anderen.

1472 **Maastricht.** — Gezichten en historieprenten betreffende Maastricht. XVIIe—XIXe eeuw. 11 bladen. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling. — Hierbij o. a. eene voorstelling van de Spaansche furie in 1576 door *Hogenberg*. — Een blad ter eere van den Prins van Hessen, die in 1743 Maastricht op de Franschen veroverde, door *C. Brouwer*. — Verschillende panorama's van de stad en verschillende gebouwen.

1473 **Venlo.** — „Victorien der Geälliëerden op Vrankrijk en Spangien, A°. 1702." Prent in 5 voorstellingen: de hoofdvoorstelling is de slag bij Luzzara, de 4 andere het beleg van Venlo, Kaiserswerth en Landau, en de landing te Cadix. Onder en boven, de portretten van den Roomsch koning Joseph en Prins Eugenius van Savoie. Door *Rom. de Hooge.* Amsteldam, *P. Rotterdam.* (1703). fol. oblong. — Muller, no. 3303. — Gedoubleerd.

1474 **Wijler.** — „**Het dorp Wijler, 26 Juni 1752**". Teekening in O. I. inkt. Hoog 9.5, breed 20 cent.

1475 **Limburg.** — **Plattegronden, gezichten en historieprenten** betreffende verschillende steden en dorpen in Limburg. 12 bladen. 8o, 4o en fol.

Men vindt hierin bladen betreffende Roermond, Stevensweert, Valkenburg, Well, etc.

1476 **Limburg.** — **Portretten van staatslieden, geleerden en letterkundigen**, uit verschillende plaatsen in Limburg. XVIIe—XIXe eeuw. 12 bl. 8o, 4o en fol.

Wij vermelden o. a.: H. Tomberg, pred. van Roermond (door *Delff*), J. W. Statius Muller pred. van Maastricht (door *Sluyter*), J. C. Vernede, pred. van Maastricht (door *Houbraken*, fol.), H. D. Guyst Leclercq, lid der Tweede Kamer (groote litho door *Hoffmeister*), A. Lipkens, staatsraad (groote litho door *Eilbracht*), etc.

1477 **Limburg.** — Verschillende werken. 7 dln. 8o en fol.

Wij noemen: Vaujas de St. Fon, Natuurlijke historie van den St. Pietersberg, 1802. *Met plaat.* — Bory de St. Vincent, Voyage sousterrain, ou description du plateau de St. Pierre de Maastricht, 1821. — Wolters, Recherches sur l'ancienne ammonie de Montfort, 1853. — Omstandig bericht van hetgeen J. H. van Slijpen, vice hoofdschout binnen Maastricht is wedervaren, 1785. in-fol. — Etc.

1478 **Verzameling teekeningen in kleuren en met O. I. inkt**, voorstellende Nederlandsche dorpen, kerken, kasteelen, buitenplaatsen, door **Rademaker, Stellingwerf, Pronk, Hulseboom**, e. a. XVIIIe en begin XIXe eeuw. 17 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling.

1479 **Nederlandsche stads- en dorpsgezichten.** XVIIe en XVIIIe eeuw (door *Spilman, Radiges, Fokke, Allard,* etc.). 20 bl. fol. en 4o oblong.

Men vindt hier gezichten van Abkoude, Renesse, Kleef, Groningen, Ruinen, Dwingelo, Bruininkhuizen, enz.

1480 **Nederlandsche topographie en geschiedenis.** Verschillende bladen der XVIIe—XIXe eeuw, 14 bl. meest fol.

Hierbij 2 prenten betreffende het beleg van Maastricht in 1579 door *J. Miel*; — het raadsel van Nijmegen door *Rom. de Hooge*, 1698; — portret van Bloemaert te Haarlem door *Suyderhoef*; — de tocht naar Chatham door Sallieth naar Langendijk (in 3 staten). — Etc.

1481 **Portretten van Katholieke geestelijken**, in Nederland uitgegeven. 8 bl. fol.

Hierbij 2 portretten van Schaepman en een prent van de zeven Ned. bisschoppen op het Vatikaansche Concilie (waaronder Schaepman), H. den Dubbelden, administrator apostolijk van 's Hertogenbosch, Pius IX, etc.

1482 **Luther. — Portretten** van Luther en prenten betreffende dezen Hervormer, in Nederland uitgegeven. XVIIIe - XIXe eeuw. 19 bl. 8o, 4o en fol.

Interessante verzameling, waarbij een zwartekunst portret door *B. Velthuyzen*, gravures door *R. de Hooge*, *Tanjé*, portretten van Luther en zijn gezin door *Beyel*, „Luther's verklaring voor Karel V" (door *Sluyter*, 1819), etc.

1483 **Portretten van theologen**, uitgegeven in Nederland. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. meest fol.

Hierbij o.a. Johannes aartsbisschop van Trier (door *C. de Pas*, in 2 staten, met en zonder randwerk), J. Luyken (door *Sluiter*), F. Michelsen, Luth. pred. te Dordrecht, Hasebroek, etc.

1484 **Oude beschrijvingen van Nederlandsche steden.** — Werken van de XVIIe en XVIIIe eeuw. 8 dln. *Met platen.* perk. en h. leder. 4o en 8o.

Walvisch, Beschrijving der stad Gouda. 1713. — Kemp, Beschrijving van Gorkum. 1656. — Kinschot, Beschrijving van Oudewater. 1747. — Loys, Beschrijving van Rotterdam. 1746. — v. Bemmel, Beschrijving van Amersfoort. 1760.— etc.

1485 **Nederlandsche geschiedenis, biographie, zeden en gewoonten.** Verschillende werken. 14 dln. 8o.

Wij noemen: v. Lennep, Onze voorouders, 1838. 2 vol. (eerste druk). — v. Kampen, Vaderlandsche Karakterkunde. 1836. 3 dln. — Kobus en de Rivecourt, Biographisch handwoordenboek voor Nederland, 1854—61. 3 dln. — v. Lennep en ter Gouw, Uithangteekens en opschriften. 4 dln. 2 bdn. *Met prenten.* — de Roever, Van vrijen en trouwen. 1891. *Met prenten.* — Etc.

TOPOGRAPHIE DE LA BELGIQUE ET DES PAYS-BAS
VOYAGE LE LONG DU RHIN — VOYAGE EN ESPAGNE

DESSINS ORGINAUX
DU GÉNÉRAL HOWEN
(vers 1820)

Le chevalier Howen fut adjudant de Louis Napoléon roi de Hollande, puis général au service des Pays-Bas. Il s'est distingué comme dessinateur de vues topographiques.

1486 **Voyage pittoresque des Pays-Bas. — 52 Dessins originaux en bistre de vues de villes, villages et châteaux, par le Général de Howen,** dont quelques-uns sont datés de 1815 à 1825.

Chacun, hauteur 14, largeur 20.5 cent.

Dessins originaux qui ont servi pour la série topographique très recherchée publiée par De Cloet, Voyage pittoresque dans le Royaume des Pays-Bas. Bruxelles, 1825.

Ils sont conservés dans un portefeuille avec un fontispice dessiné portant l'inscription: **Dessiné par Howen, Namur.** Les dessins sont en partie signés: *Howen*; d'autres portent l'indication: *dessiné par le Gl. de Howen.*

On y remarque p.e.: Loevestein; — Bouillon; — château d'Eysden; — une partie des fortifications à Luxembourg 1823; — le Binnenhof à la Haye; — environs de Leyde; — vue de Delft; — monument de l'amiral de Wassenaer dans la grande Eglise à la Haye, 1816; — village de la Nordhollande; — la Maison du Bois à La Haye, 1815; — Rotterdam; — passage de Moerdijk; — Anvers vue de la tête de Flandre 1821; — la Bourse à Anvers, 1821; — vue entre Delft et la Haye; — la Porte Guillaume à Bruxelles; — vue de Vilvorde; — Quatre-bras 1819; — l'Eglise de Waterloo en 1819; — le Château de Belloeil, province de Hainaut, 1823; — la Grande place à Bruges; — le Vyverberg à La Haye; — Scheveningen; — Huy; — Tombeau de Guillaume I prince d'Orange à Delft; — la Salle de spectacle à Liège; — le Château de Tervueren près de Bruxelles, 1823; — la Maison de ville à Mons; — vue de l'escalier sur laquelle Guillaume Ier, Prince d'Orange à Delft fut assassiné; — la Tour de Merwede près de Dordrecht; — vue de Scheveningen; etc. etc. — A quelques feuilles on a coupé une partie de la souscription.

1487 **5 Dessins en bistre,** représentant des villes de la Belgique. Dessinés par le Gen. Howen, 1826.

Chacun, hauteur 13, largeur 22.5 cent

On y remarque: Vue des environs de Tournay 3 Sept. 1826; — la Grande Place à Courtrai; 4 Sept. 1826; — Bruges, 6 Sept. 1826; — Charleroi, 1826. — Chaudfontaine.

1488 **Types de la société en Belgique, caricatures,** dessinées à la plume par le général Howen. 9 ff. in-4 et in-fol. oblong.

On y trouve: une leçon de danse; — un jeu de billard; — un grand bal; etc. Ces dessins sont surtout intéressants pour les costumes.

1489 **Esquisses diverses,** dessinées à la plume par le Gén. Howen. 11 petites feuilles.

Nous relevons une vue de Scheveningue (7 august. 1831); — costumes de Vlaardingen; — un bâteau à la ligne; — un moulin; — un chariot à chiens; — etc.

1490 **Voyages le long du Rhin, en Luxembourg et aux Ardennes, en 1824.** Livre d'esquisses dessinées à la plume par le Gén. Howen pendant ce voyage. 37 ff. d. reliure en veau. pet. in-8.

Contient des dessins très intéressants (vues, portraits, costumes, etc.).

Nous relevons p.e. le portrait du „Colonel Gustavson (Gustave IV) ancien Roi de Suède dessiné à Aix-la-Chapelle en 1824." — „La maison de Bethman et le monument des Hessois à Francfort, 31 Mai 1824." — „Costumes des Etudiants allemands, en 1824." — „La Diligence d'eau de Mayence à Coblence." — vues en Luxembourg, Namur („l'abbaye de Marche-les-Dames"), aux Ardennes, costumes du peuple à Huy, Aix-la-Chapelle, Cologne, Francfort, etc.

1491 **Voyage en Espagne.** — Collection de dessins à la plume et en bistre faits par le Gén. Howen pendant son voyage en Espagne en 1812. 17 ff. in-4 et in-fol.

Collection très remarquable, les dessins montrant surtout les moeurs et coutûmes en Espagne à cette date.

A chaque dessin, le général a ajouté des notes de sa main, souvent assez étendues, en français, qui rendent les dessins de beaucoup plus intéressants.

On y remarque diverses représentations de la maison d'un hidalgo à Valence, aussi à l'intérieur, — l'intérieur d'une maison bourgeoise, — le „fandango", danse nationale, — combat de taureaux, — un curieux dessin d'un *venta* ou *posada* (hôtellerie très primitive), — une compagnie en voyage, avec une longue remarque sur les difficultés du chemin en Espagne, — des moulins espagnols, etc.

BELGIQUE.

Cartes. Plans de ville. Vues dessinées et gravées. Estampes historiques. Portraits. Manuscrits. Livres.

1492 **Collection de cartes** de la Belgique des XVIe—XVIIIe siècles. 35 feuilles, pour la plupart coloriées. in-fol. et grand in-fol.

Belle collection, contenant plusieurs feuilles rares.

On y trouve des cartes de: *A. Ortelius, De Wit* (dont une carte, imprimée sur soie); *N. Visscher* (plusieurs cartes, dont 2 exemplaires coloriés et rehaussés d'or), des cartes de *De Ram, Ottens, Elwe, Allard, Danckerts, Sanson, Bachiene, Schenk, Covens & Mortier, Jaillot, Lotter, Homann,* etc.

1493 **Portraits de la famille Royale de la Belgique**, gravés et lithographiés. 10 ff. in-8, in-4, fol. et gr. in-folio.

On y remarque les grands portraits lithographiés de Léopold Ier et de la Reine (par *Lemercier,* 1832). — D'autres portraits de Léopold Ier, de Léopold II comme Duc de Brabant. — Etc.

1494 **Collection de portraits de membres des Etats de Brabant**, dessinés par **De Quertenmont** et gravés par divers maîtres à Bruxelles, à Londres, etc. vers 1790. 36 ff. in-fol.

Collection rare, renferment 20 ff. **avant la lettre**. — Les graveurs en sont *A. Cardon, L. A. Claessens, M. de Sallieth, Chevillet, E. C. Thelott* à Dusseldorff, *I. I. v. d. Berghe* à Londres, e. a.

Notre série comprend e. a. les portraits de: van Eupen (avant et avec la lettre), J. J. v. d. Noot, L. E. duc d'Arenberg, l'évêque de Nelis, l'abbé de Heylissem, Verryken, Hermans l'abbé de Tongerlo, A. J. J. v. Wamel chef doyen du corps des drapiers d'Anvers, H. O. d'Ongnyes prince de Grimberghe, comte v. d. Meere, Jean Henri cardinal de Malines, Charles prince héréditaire de Ligne (par *Cardon* d'après *C. le Clercq*), etc.

Plusieurs de ces personnes ont eu des relations avec la ville d'Anvers.

1495 **H. C. N. van der Noot**, un des principaux personnages de la Révolution brabançonne. Son portrait à mi-jambes, par *T. de Roode* d'après *P. de Glim*, publié à Delft, par *M. Roelofswaert*. gr. in-4.

Rare. — Toutes marges.

1496 — Le même portrait. Premier tirage, indiqué comme „*Proefdruk*".

1497 **Portraits d'hommes d'état belges**. XVIIe—XIXe siècles. 30 ff. in-8, in-4 et folio.

Collection intéressante renfermant plusieurs belles et rares feuilles. Nous citons: D. Eremita (aet. 26. 1610), Anonyme, in-folio), Ch. Chiflet (par *C. Galle*), J. Kuiermans (par *Pontius* d'après *van Hulle* et une autre par *Aubry*), Ph. de Reye, L. Verreyken (par *Hondius*, 1608), G. C. de Wijnants (par *Pilsen*), I. A. v. d. Mersch (manière noire publiée à Londres, 1790), H. van der Noot (Idem), J. de Montfort (par *de Jode*), Albert Prince d'Aremberg (4 portraits du XIXe siècle), C. A. de Bucqoy, l'Abbée de Tongerloo (par *Sallieth* d'après de *Quertenmont*, 2 différents états, avant la lettre). — Etc.

1498 **Portraits de personnages célébres**. XVIIe—XIXe siècles. 12 ff. in-8, in-4 et in-fol.

P. Moraeus de Tournay, Baudius de Lille, Smetius d'Alost, Kinker à Liège (grande lithographie), Conscience, etc.

1499 **Portraits de personnages historiques de la Belgique.** XVIIe—XIXe siècle. 11 ff. in-8 et in-4.

Citons: J. Livinaeus de Tendermonde, J. Wichers de Diest, L. Langius de Liège, E. C. de Gerlache de Liège, — Hippolyte Visard Comte de Bocarmé, devant la Cour d'assises de Haynaut. (Son portrait lithographié, et son portrait ensemble avec celui de sa femme sur une feuille). Etc.

1500 **Portraits de personnages illustres** de l'histoire de la Belgique. XVIe à XVIIIe siècles. 16 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Citons: les 4 fils du duc d'Albe, portraits anonymes du XVIe siècle; — Jehan de Mancicidor du Conseil et Secrétaire de guerre du Roy d'Espagne; — Ambr. Comte de Hornes, faulconnier de S. M. en ces Pais Bas, par *P. Pontius*; — J. Neyen d'Anvers par *J. Muller*; — Es. du Pré d'Anvers par *C. v. Dalen*; — Léopold II empereur, gouverneur des Pays-Bas, par *P. Pontius*. très grand in-fol. — Joseph II empereur par *A. Cardon*, 1783. gr. in-fol. — Etc.

Belles feuilles.

1501 **Guerre de 1830. — Estampes historiques** concernant la guerre avec les Pays-Bas. 10 feuilles, gravées et lithographiées. in-8, in-4 et in-fol.

Feuilles intéressantes. — On y remarque diverses estampes concernant la bataille de Louvain, aquatinta par *Hoogkamer*, 2 diverses éd. de la lithogr. de *Hartog Zangers*, — lithographie par *Dessaur* à Amsterdam; — bas-relief représentant la situation politique de la Belgique et de la Hollande en 1830, par *L. Royer*. Lithogr. par *Last*. — Etc.

1502 **Guerre de 1830. — Collection de caricatures** concernant divers évènements de la guerre de la Belgique et des Pays-Bas, et relatives à divers personnages qui y ont joué un rôle. 14 feuilles lithographiées dont plusieurs en couleurs. in-8, in-4 et in-fol.

Collection remarquable de feuilles curieuses et peu communes. Nous citons: „Inweiding der Belgische vrijheidsboom". (Pièce coloriée). — „Sylvanus v. d. Weijer, minister van de Belgische zeemagt" (Pièce coloriée. Muller, no. 6397). — „Départ des Boulangers de Bruxelles pour Louvain, le 16 Mai, 1829." — „La faveur populaire, ou jadis triomphe et aujourdhui avancé." (Caricature sur Louis de Potter). — „Gedenkzuil van hen die binnen Bruxelles zijn komen halen en potten, Geld en Roem. (Muller, no. 6424). — „De Belgische troon of het volk zonder hoofd. Te huur of te koop, direct te aanvaarden." (Muller, no. 6589). — Diverses caricatures sur l'intervention de la France et de l'Angleterre. — „Gedenkwaardige tijdstippen uit het leven van den Generaal Majoor Daine" (Pièce coloriée). — Courses des fonds belges, Banque de Bruxelles; de Broekere l'homme monnaie et le vilaine Comte quatorse fois vilain volant... à la défense de Luxembourg. (litho-gr. par *Tilemont*). — Etc.

1503 **Eglises de réfugiés français en Belgique et aux Pays-Bas. XVIe et XVIIe siècles. — Régistre des articles arrêtés aux divers Synodes des Eglises walonnes des Pays-Bas,** pendant les années 1563—1644. **Manuscrit du XVIIe siècle,** de plus de 300 ff. Reliure en vélin. in-fol.

Manuscrit original, dont on a publié le texte, il y a quelques années. **Document très précieux** de l'histoire des églises fondées aux Pays-Bas par les réfugiés français. Ce sont surtout les synodes des années 1563 et suivants, des églises „sous la croix", qui donnent des informations peu connues. A cette époque, les églises furent désignées par des pseudonymes; ainsi on trouve ici des synodes assemblés à l'église **à la Vigne**, ou **au Bouton**; par-ci par-là, on a indiqué le vrai nom, p.e. **l'église de la Fleur de Lis** dite **d'An(vers)**, **du Soleil** dite de **Brux(elles)**, etc.

A partir de 1587, on a ajouté les noms des députés, ministres et anciens; les synodes des dernières années donnent les listes des contributions de chaque église aux frais généraux.

Plusieurs de ces Synodes furent tenus à Anvers et à Middelbourg, d'autres à Emde, Dordrecht, Zierikzee, Utrecht, Heusden, Flessingue, Rotterdam, Delft, etc.

Il nous semble que quelques résolutions portent des signatures autographes, p. e. celle de Rotterdam de 1607, signée par J. Wtenbogaert et Jan Taffin.

Les Synodes de 1563 à 1606 sont écrits de la même main, les suivants ont été ajoutés chaque année.

Nous ajoutons: „Instructions pour les députez de l'église française de la Haye pour représenter au Synode qui se tient à Utrecht, le 26e d'Aoust 1643." Signé par A. Rivet et trois anciens.

1504 **J. Blaeu, Novum ac magnum theatrum urbium Belgicae regiae.** Amsterdam, (1648). vélin doré. gr. in-fol.

Le fameux théâtre des villes de la Belgique, publié par Blaeu, contenant 141 plans et vues de villes et villages du Brabant, Luxembourg, Flandres, Artois, Hainaut, Namur, Quartier de Ruremonde, Cambrai, Liège, etc. etc. — On y remarque: Bruxelles et la Cour de Brabant; Anvers, l'Hôtel-de-ville, la maison de la Hanse Teutonique, etc; Siège de Breda; Luxembourg et le Château de Mansveldt; Siège de Thionville; Gand, Bruges, Ypres, Dunkerque, Arras, St. Omer, Mons, Valenciennes, Namur; Liège et le Palais Episcopal, Huy etc.

Plusieurs plans ont en tête une jolie vue de la ville ou village.

Le titre de notre exemplaire porte l'inscription manuscrite suivante: Ex dono Domini G. S. Gerard, Imperialis Academiae Scientiarum Bruxellensis Socii et à Secretis".

1505 **Der Spanische Successions-Krieg,** unter Leopoldo I, Josepho I and Carolo VI bis zu dem Baadischen Frieden, davon die Belagerungen, Battaillen zu Land und Wasser *etc.* in 56 mit curieusen Einfassungen gezierten Kupffer Platten vorgestellt worden. Augspurg, *J. Wolff.* vers 1720. *Frontispice,* 1 *page de texte en italien, et* 56 *planches.* gr. in-fol.

Série très rare et intéressante concernant la Guerre de la Succession espagnole dont les évènements les plus remarquables se sont écoulés dans la Belgique.

L'ouvrage comprend 56 belles planches de batailles, de sièges, de combats navaux, etc. gravées par *J. A. Corvinus* e. a., chaque planche entourée d'un cadre orné, pour la plupart gravés par *P. Decker.* Plusieurs de ces cadres offrent de beaux ornements style Louis XV.

Parmi les planches on remarque les sièges ou batailles de Mons, Liège, Huy, Bruxelles, Ostende, Menin, Tendremonde, Ath, Audenarde, Lille, Gand, Tournay, Douay, Béthune, Hochstadt, Kaiserswerth, l'élection et le couronnenent de l'empereur Charles VI à Francfort, etc.

Très belle exemplaire, les planches montées sur des onglets, dans une vieille portefeuille en vélin vert.

1506 **Table des cartes des Pays-Bas** et des frontières de France, avec un recueil des plans des villes, sièges et batailles, données entre les Hauts Aliés et la France. Bruxelles, *E. H. Fricx,* 1712. *Avec frontispice par Harrewijn,* 26 *cartes et* 47 *plans de sièges et de batailles.* gr. in-fol.

Atlas d'une grande importance historique de l'époque de la Guerre de la Succession Espagnole.

Il contient les cartes des diverses parties des Pays-Bas Méridionaux, le theâtre de la guerre, et puis nombre de plans détaillés de batailles: Ramillies, Audenarde, Wijnendaele, Malplaquet, Montigny, etc.; de sièges: Ostende, Ath, Lille (4 plans), Tournay (3 plans), Mons (2 plans), Douay; plans de villes: de Bruxelles, Anvers, Valenciennes, Arras, Ypres, Namur, etc.

L'Atlas complet se rencontre rarement.

1507 **Plans et Journaux** des sièges de la dernière guerre de Flandres, rassemblés par deux capitaines étrangers au service de France. (Funck et d' Illens). Strasbourg, *M. Pauschinger.* 1750. d. veau. in-4.

Avec les plans des attaques sur Menin, Ypres, Oudenarde, Dendermonde, Ostende, Ath, Bruxelles, Anvers, Mons, St. Guilain, Charleroy, Hulst, Axel, Bergen-op-Zoom, Maastricht, etc. — Rare.

1508 **Reis- en handatlas** van Vlaanderen, Braband en aanleggende landschappen. Amsterdam, *S. J. Baalde.* (vers 1780). *Avec* 38 *cartes.* d. veau. in-4.

Atlas de voyage pour les Pays-Bas méridionaux. Les cartes portent toutes l'adresse de: *„J. de Lat, Deventer. en J. Keizer, Almelo."*

1509 **(A. Lemarié),** Le voyageur bienfaisant, ou anecdotes du voyage de Joseph II dans les Pays-Bas, la Hollande, en 1781. Paris, 1781. *Avec portrait de Joseph II par Barbier.* d. veau. in-8. — Non-rogné.

On y trouve la description de la visite de Joseph II aux villes de La Haye, Leide, Harlem, Amsterdam, Zaandam, Broek; puis à Bruxelles, Mons, etc.

Très rare.

1510 **Van der Noot. — Histoire secrète** et anecdotique de l'insurrection Belgique, ou Van der Noot. Drame historique par M. D. B. Bruxelles, 1790. *Avec portraits caricatures.* d. veau. in-8.

Ouvrage curieux sur la Révolution brabançonne.

1511 **De Cloet**, Voyage pittoresque dans le royaume des Pays-Bas. Bruxelles, 1825. 2 vol. d. veau. in-4 oblong.

Série très recherchée de 202 vues en Belgique et aux Pays-Bas, lithographiées d'après les dessins du **Général Howen** (Voir le no. 1486).

1512 **Recueil** de lithographies représentant des vues à Bruxelles et à Gand. Publié par *Jobart*, par *Dewasme*, e. a. vers 1825. 28 ff. dans un vol. in-4 oblong.

On y remarque très intéressantes vues à Bruxelles (Palais, parcs, Hôtel de ville), vues à Gand, etc.

1513 **L'Hermite** en Belgique. Par une Société de gens de lettres. Bruxelles, 1827. 2 vol. *Avee vue de Waterloo.* d. veau. in-8.

Description intéressante des diverses villes belges: Anvers, Bruges, La Grotte du Han, Maastricht, Bruxelles, Namur, Alost, Gand, etc.

Rare. — Bel exemplaire.

1514 **J. Olivier**, Merkwaardigheden uit den tiendaagschen veldtocht der Nederlanders in Belgie. Amsterdam, 1834. *Avec carte, portrait du Prince d'Orange, et plusieurs jolies planches gravées d'après J. Jelgerhuis, Oosterhuis, Vettewinkel e. a.* in-8.

Ouvrage rare, intéressant pour la belle suite de vues des évènements en Belgique en 1830—31.

1515 **A. Clausade**, Feuilles de voyage. Belgique, Hollande, Ouest de l'Allemagne. Lettres et fragmens. Paris, 1835. cart. in-8. — Non-rogné.

Bruxelles, Anvers, Dusseldorf, Nimègue, Scheveningen, La Haye, Leide, Zaandam, Amsterdam, etc.

1516 **L. Haghe**, Sketches in Belgium and Germany. 2d series. London, 1845. in-folio.

Suite rare de 26 lithographies teintées représentant des monuments d'architecture et des intérieurs en Belgique et en Allemagne: (Antwerp, House of Rubens. — Louvain, Town Hall. — Dixmunde, Chair of Notre Dame. — Treves, Market place. — etc.).

1517 **Th. Juste**, Histoire de Belgique. 3e édition. Bruxelles, 1850. 2 tom. 1 vol. d. maroquin rouge. gr. in-8.

Bel exemplaire de cet ouvrage orné de 97 cartes, portraits et dessins par *H. Hendrickx* dont plusieurs coloriés; puis de nombreuses illustrations dans le texte.

1518 **Series de vues et ouvrages illustrés** sur la Belgique; du XIXe siècle. 11 vol. in-4 et in-8.

Collection intéressante renfermant: Voisin, Vues pittoresques des principaux monuments de Gand, 1836. — Baron, La Belgique monumentale, 1844. 2 vol. — bibliophile Jacob, La Belgique en 1841. — Batty, Scenery of the Rhine, Belgium, and Holland. London, 1826. — Beschrijving van Belgie, geïllustreerd, 's Hage, 1841. *Avec jolies gravures sur bois.* — Joly, Les Belges peints par eux-mêmes (vers 1840). — Juste, Histoire de Belgique. Brux. (vers 1860). — Conscience, Geschiedenis van Belgie, 1859. 3 vol.

1519 **Anciennes impressions hollandaises en Belgique.** — Ouvrages en hollandais imprimés en diverses villes belges, aux XVIe, XVIIe et XVIIIe siècles. 14 vol. reliés. in-8.

Collection intéressante tant comme spécimens de vieille typographie que pour les *gravures sur bois ou sur cuivre, par v. Sichem, Galle, et autres*, dont la plupart des volumes sont illustrés.

Citons quelques titres: Francx, Leven van die Maghet en(de) Moeder Gods. **Ghendt**, *S. Manilius*, 1602. — Conste om wel te leven ende salichlyck te sterven. **Cortrijcke**, *P. Bouvet*, 1626. — Craywinckel, Leven van de martelaresse Dympna. **Mechelen**, *R. Jaye*, 1658. — Coret, Het heyligh jaer. **Brugghe**, *P. van Pee*, 1683. — Vervolg der Cath. onderwysing wegens de onderwerping aan de constitutie Unigenitus. **Ipre**, *wed. J. de Rave*, 1719. — J. Sangers, Tractaetken van de liefde Gods. **Loeven**, *F. Fabri. Avec gravures sur bois par v. Sichem.* — Herp, Spieghel der volmaecktheydt. **Bruessel**, *J. Reyns*, 1607. — Etc.

ANVERS.

I. PLANS. VUES DESSINÉES ET GRAVÉES. ESTAMPES HISTORIQUES.

Feuilles rares et uniques du XVIe siècle.

1520 „Een seer wonderlijck Teeken dwelck ghesien is gheweest inder locht, boven Antwerpen, van seer velle duversche personen int jaar 1552, 19 Febr." *Gheprint Tantwerpen, op die Lombaerde veste inden witten hasewint by my Hans Liefrinck figuersnijder.* (1552). in-plano.

Une des plus remarquables estampes relatives à Anvers au XVIe siècle.

Une gravure sur bois représente l'apparition de parhélies, vues à Exterlaer petit village près d'Anvers. Le titre en haut et une description au-dessous de la gravure sont en typographie.

Seul exemplaire connu. — Très bel exemplaire, anciennement colorié.

Cette estampe est reproduite dans l'ouvrage de J. B. Stockmans: Deurne en Burgerhout. Brecht, 1896. Vol I, p. 256. Ce volume est ajouté.

1521 Les amusements sur la glace hors de la porte St. George à Anvers. Curieuse estampe d'après *Brueghel* par *F. H(uys)*, à l'adresse de *H. Cock.* in-fol. oblong.

Estampe très rare et intéressante.

1522 La même estampe, autre état, avec un titre: „La lubricité de la vie humaine", le nom de la porte, et avec une lame additionelle contenant 6 lignes de vers en flamand, l'indication: *„P. Breugel delin. et pinx. ad vivum* 1553" et l'adresse de *J. Galle.*

1523 „Antverpia". Plan à vol d'oiseau. *H. Cock fecit* 1557. in-fol. oblong. — Dejardin, p. 272, no. 19*bis.*

Premier plan d'Anvers, gravé sur cuivre, très rare.

M. Dejardin n'en a connu qu'un seul exemplaire, celui de M. G. van Havre. Il en a inséré la description dans le premier Supplément de son ouvrage.

Cet exemplaire fut acquis, dans notre vente „Oud-Nederland" 10 Déc. 1906, par la Bibliothèque royale à Bruxelles, au prix de flor. 130.—

L'exemplaire que nous offrons maintenant, provient de la collection de M. René della Faille de Waerloos. C'est donc le second exemplaire connu, et le seul dont on pourra faire l'acquisition.

Bel exemplaire. — L'Escaut et les canaux sont très légèrement ombrés en bleu.

1524 „Antverpia." Plan de la ville d'Anvers, par *G. Hoefnagel,* (1574). 2 ff. in-fol. réunies. Colorié. — Dejardin, page 104, no. 42.

Hauteur 45.2, largeur 77.5 cent.

Plan important, à vol d'oiseau, désignant toutes les maisons, les églises, les fortifications, etc. Dans le coin à gauche on remarque un poème de D. Roger sur la ville d'Anvers.

Bel exemplaire colorié.

1525 — Le même plan. Non-colorié.

1526 Allégorie sur le commerce d'Anvers. En haut, un almanach contenant env. 150 armoiries de villes, et indiquant les foires; au milieu, une vue d'Anvers, avec quantité de scènes ayant rapport au commerce, l'emballage et le transport des marchandises; en bas, des tableaux de la vie d'un marchand, faisant allusion aux qualités et connaissances qu'exige le commerce. Grande composition gravée sur bois par *Josse Amman.* (1575). 6 ff. in-fol. oblong rassemblées.

Estampe capitale gravée sur bois, de toute rareté. — Bartsch n'en a connu que les 2 ff. du bas (X, p. 381).

1527 „Ware Contrafactur der stadt Antorff, sambt darin verloffnen handlungen, anno 1576". in-fol. oblong.

Belle gravure contemporaine, représentant en 6 divisions les excès commis par les soldats espagnols à Anvers en 1576. Au milieu, un plan de la ville.

Non citée par Muller.

1528 Une baleine à Anvers en 1577. — „Vraye pourtraicture de l'ungne des 3 balaynes que sont estez prinses, le 2e de Juillet 1577 en la revière l'Escault, l'ungne à Flissinges, la 2e à Saftinghe". — „Wair und eigentliche contrafactur eines wallfischer gefangen in der Scheldt nitt weit von Antorff, 2 July 1577". — 2 ff. in-fol.

Deux estampes contemporaines de toute rareté. — La première n'est pas mentionnée par Muller, la seconde est décrite sous le no. 738 de son catalogue; Muller y ajoute la remarque qu'il n'en connaît qu'un seul exemplaire et qu'il ne la trouvait nullepart mentionnée. — La seconde estampe est coloriée.

1529 „Obsessio Antverpiae Alexandro imperante, 1585". Carte de l'Escaut depuis Anvers jusqu'au fort Bath pendant le siège par le Prince de Parme. Tout le pays est inondé. Sur de petites cartes spéciales se voit le pont de Farnèse. 2 ff. rassemblées. — Doublée, petites restaurations.

Hauteur 76, largeur 54 cent.

Cette carte, bien gravée, avec ses jolies cartouches, est une belle feuille d'ornement flamand.

Notre exemplaire contient un petit carton collé sur l'estampe contenant une correction gravée. Ce carton ne se trouvait pas sur l'exemplaire de M. G. v. Havre, vendu le 10 Déc. 1906, no. 875 du catalogue (produit flor. 62.—).

Très rare.

1530 „Pourtraict au naturel du Pont artificiel et Palizade sur leaus de l'escault constituer par le Prince de Parme 1585". Estampe contemporaine anonyme. in-fol. oblong.

Sur cette estampe remarquable et rare on voit la navire „Fin de la guerre" construite par la ville d'Anvers.

1531 **Almanacs in-plano (Plakalmanakken).** Almanacs en flamand, destinés à être accrochés dans les comptoirs, imprimées en rouge et noir, à Anvers. XVIe et XVIIe siècles. 4 pièces. *Avec gravures sur bois.* in-plano.

De toute rareté. — On y remarque les années suivantes:
1594. publié par Wed. Gu. v. Parijs. Typis H. Swingen.
1662. publié par Godtgaf Verhulst den Jongere.
1668. publié par Mart. Verhulst (sic).
1678. publié par Mart. Verhulst.
Voir sur de tels almanachs: *Em. de Bom.* dans le: *Tijdschrift voor boek- en bibliotheekwezen,* I (1903), p. 185—187, et *G. Zech-Du Biez, Les Almanachs belges.*

1832 **Anvers au XVIe siècle.** — Estampes historiques et topographiques pour la plupart publiées au XVIe siècle. 24 feuilles. in-8, in-4, in-folio.

Collection intéressante. — On y remarque le grand plan par *Hogenberg*, publié vers 1580. — Vues de la bourse et de l'hôtel de ville (tirées de *Guiccardini*). Diverses estampes historiques publiées par *Hogenberg* (feuilles de l'époque: Le duc d'Alençon jurée sur le marché à Anvers. 1582. Coloriée. — Bataille d'Austruweel. 1567. — Sermons des Calvinistes sur un champ hors des murs de la ville d'Anvers, „Hagepreek", 1566. — Demolition du château d'Anvers par les bourgeois. 1577. — Publication de la paix à Anvers. 1577. — Départ du Prince d'Orange d'Anvers. 1567. — La toison d'or offerte au Duc de Parme après la prise d'Anvers. 1585. coloriée, — etc). — Diverses estampes par Luyken concernant le siège et autres évènements. Etc.

Anvers. — Estampes des XVIIe et XVIIIe siècles.

1533 „Pourtrait véritable et au vif, de la ioyeuse victoire acquise le 17 de May l'an 1605 par les gens de leurs Altezes auprès d'Anvers, sur le Blockersdijck contre les Rebelles. à Anvers, *chez Abraham Verhoeven, demeurant sur la Lombarde veste, au Soleil d'Or.* (1605). in-plano.

Vue du combat, avec texte hollandais et français imprimé à 4 colonnes au-dessous de l'estampe.

Nous ajoutons: une rude copie de cette estampe: „*Abrahamus Verhoevenus Antwerp. exc.*" avec un texte imprimé en allemand.

Deux estampes rares, surtout la copie.

1534 „Erklärung welcher gestalt nach getroffenem Stillstand auff 12 Jahr lang, derselbe zu Antorff 14 Apr. 1609 von dem Statthauss abgelesen und darauff allerley Frewdenspiel gehalten worden".
Belle gravure au-dessus d'une description imprimée. in-plano.

Rare feuille volante allemande.

1535 „Pourtrait de Messieurs les Ambassadeurs, qui ont esté à présent à publié la Trefve pour 12 ans en Anvers, 14 Aug. 1609. *Imprimée de nouveau en Anvers, par Abr. Verhoeven, sur la Lombaerde veste au Soleil d'Or*". (1609). in-fol.

Feuille volante contenant les portraits des 8 ambassadeurs gravés sur bois, et une chanson imprimée (en flamand et en français).

L'adresse de Verhoeven en français n'a pas été imprimée à caractères mobiles, mais tirée d'un seul bois. Nous ne l'avons pas rencontrée ainsi sur d'autres feuilles publiées par Verhoeven.

1536 Plan de la ville d'Anvers et de ses environs. Amsterdam, *P. Kaerius,* 1617. in-fol. oblong.

Beau plan, contenant une jolie vue de la ville.

1537 — Le même plan, avec l'adresse: *C. J. Visscher excud,* 1624. in fol. oblong.

1538 „Vraye pourtraicture du Pont faict sur des barcques au travers de l'Escalde devant la ville d'Anvers, qui fut commencé le 23 de Mars 1621". Plan gravé, avec texte imprimé en français et en hollandais au-dessous de l'estampe. *En Anvers, par Abr. Verhoeven, en la rue des Lombarts au Soleil d'Or.* 1621. in-plano.

Feuille rare.

1539 „Oprechte afbeeldinge van den gefaelgeerden aenslach die den vyant onder het ghebiedt vanden Gouverneur van Berghen op Zoom heeft meynen wt te rechten teghens het Casteel van Antwerpen 13 Oct. 1624". Hantwerpen, *A. Verhoeven,* (1624). in-plano.

Vue de cette attaque frustrée sur le château d'Anvers, et des „instruments de l'ennemy", avec une relation imprimée au-dessous de l'estampe.

Nous ajoutons une copie de cette estampe avec un titre imprimé en allemand.

Deux pièces très rares.

1540 „Waerachtig verhael vande(n) ghefaelgeerden aenslach hoe dat de Geusen in Vlaenderen hebben meynen te vallen, enden wilden Kieldrecht overrompelen, maer hebben met allen hun schepen moeten wycken ende vertrecken, 29 Aug. 1626". Hantwerpen, *Abr. Verhoeven.* (1626). in-plano.

Carte du terrain de l'attaque, la ville d'Anvers au horizon; avec une relation imprimée au-dessous de cette carte. — Un petit coin du texte fait défaut.

Les nos. 1533, 1535, 1538 à 1540 sont des feuilles rares publiées par Abr. Verhoeven, le premier gazettier d'Anvers.

1541 „Antverpia". Grand panorama de la ville d'Anvers, pris de l'Escaut, avec indication de tous les bâtiments publics. Tot Antwerpen, bij *Jan Baptista Vrients. Joh. Loots excudit,* (1630). 4 ff. rassemblées, ensemble d'une longueur de plus de 2 mètres.

Le plus beau panorama ancien de la ville. — Bel exemplaire. Dejardin, p. 138 no. 112.

1542 Plan de la ville d'Anvers. Copie intéressante du plan de Hoefnagel (voir notre no. 1524), sur laquelle on a désigné l'entrée de Ferdinand d'Autriche, (5 mai 1635). 2 ff. in-fol. réunies.

1543 „Nieuwe Caert vande ghelegentheyt vande Oost en Wester Schelde, vertoonende ock de verdroncken overwaterde lande(n), nieu aengewassen schoren, en(de) de kreeke(n) oft killen in en(de) door de selve tussche(n) Bergen en Antverpen soo het nu is. Antwerpen, *P. Verbist.* 1638." in-fol.

Belle carte, indiquant les terrains inondés. — Rare.

1544 „Eygentlycke afbeeldinghe ende maniere van de publicatie van den Peys, tusschen Spagnien ende de Vereenich. Nederlanden op eene heerlycke stellagie voor het Stadthuys van Antverpen. 5 Juny 1648." Eau-forte par *W. Hollar,* à l'adresse de *F. v. Wyngaerde.* in-fol. oblong.

Charmante estampe représentant la publication de la Paix de Munster à Anvers, surtout intéressante pour les belles façades des maisons.

Belle épreuve, très rare.

1545 Plan de la ville et des environs, par *N. J. Visscher,* à l'adresse de *C. J. Visscher.* (vers 1650). in-fol. oblong.

Beau plan entouré d'une jolie bordure de 13 vues de la ville.

Bel exemplaire colorié.

1546 „Verbeeldinghe vanden triumphanten jaerelycksen ommeganck van Antwerpen." Grande eau-forte par *G. Bouttats.* Au-dessous, une description imprimée autour de l'écusson de la ville. „t'Antwerpen, *by Hier. Verdussen den Jonghen woonende op d'oude Coremert inde gulde Tes.* 1685. Grande feuille in-plano. — Un peu taché.

Représentation intéressante du cortège annual sur la Place de Meir.

Relevons l'adresse de Bouttats en bas de la feuille: *„Ghemaeckt naer 't leven door G. Bouttats woonende inde Pruymstraet by de Borse tot Antwerpen."*

Estampe très rare.

1547 „Den Priester tot Boxtel in 1380 naer de consecratie twyfelende, soo valt den kelck, de specie wort bloetverwigh ende tot heden op den corporael ende mappa gesien tot Hooghstraten." 1706. Estampe coloriée. in-fol. oblong.

Cette estampe rare et curieuse contient une indulgence accordée par Riginaldus évêque d'Anvers, 1705.

1548 „Le vray pourtrait du triomphe faict sur la glace demy navigable de la rivière d'Anvers, l'an 1716." Estampe curieuse à l'adresse d' *A. Passemiers* à Anvers. in-fol. oblong.

Rare.

1549 „Les amusements de l'hiver sur l'Escaut près d'Anvers, l'année 1776." **Dessin à la plume par J. J. v. d. Berghe.**

Hauteur 22, largeur 30 cent.

Joli dessin. — Nous ajoutons l'estampe d'après ce dessin, par *J. J. v. d. Berghe,* 1777.

1550 Estampe allégorique se rapportant au commerce d'Anvers avec l'Amérique. Trois vaisseaux („Prince d'Albanie," „Prince de Prusse" et „Comte Oginski") dans „la Mer du Sud" partent „des Antilles pour Anvers." Sur la rade, „Thomas Britmann, Agent pour le Congrès d'Amérique de la Province de Virginie" fait le compte des profits. (vers 1785). in-fol. oblong.

Estampe rare et curieuse.

1551 Joseph II. — Deux caricatures concernant les efforts de Joseph II, en faveur de l'ouverture de l'Escaut. Publié en Hollande 1784—85. 2 ff. in-folio oblong.

Deux feuilles curieuses et rares. L'une est intitulée „De edelmoedige Hollander of de verbontbreekende Keyser" (Muller, No. 4590). — l'Autre „Joseph II of de Roomsche Keizer in 't ootje" (Muller, No. 4620).

Anvers. — Deux estampes de l'époque de Napoléon.

1552 „Premier vaisseau de ligne le Charlemagne de 74 lancé au milieu de l'Escaut. Anvers, le 8 Avr. 1807". Dessiné d'après nature par *Fleury*, gravé à l'eau-forte par *Wexelberg* et terminé par *I. Marchand.* gr. in-fol. oblong. — Légères restaurations aux marges.

Belle estampe en couleurs terminée à l'aquarelle; document intéressant concernant les desseins de Napoléon de bâtir une flotte contre l'Angleterre. De toute rareté.

1553 „Vue de la ville d'Anvers prise du côté de la tête de Flandre". Dessiné d'après nature par *Fleury*, gravé par *Coqueret.* gr. in-fol. oblong. — Légères restaurations aux marges.

Belle estampe en couleurs, terminée à l'aquarelle, faisant le pendant de l'estampe précédente.
De toute rareté.

Anvers. — Estampes du XIXe siècle.

1554 „Triomphe des armes, ou le retour des objets des sciences et des beaux arts" (1815), par *A. G. v. Prooijen*, d'après *J. J. Verellen.* Amsterdam, *J. Groenewoud.* grand in-fol. Première épreuve („proefdruk"). — Muller, no. 6068.

Estampe curieuse. C'est une allégorie sur le retour des objets d'art de Paris à Anvers, en 1815. On y trouve p. e. les portraits (en pied) du dessinateur Verellen et de l'éditeur Groenewoud. — Rare.

1555 Facsimile de deux gravures sur métal, du XVe siècle, coloriées et rehaussées d'or, l'une par *Bernhardinus Milnet* (la Vierge avec l'Enfant), l'autre avec la date de 1454. (St. Bernard). 1820. 2 ff. in-fol.

Remarquables incunables de la lithographie; de toute rareté. La première estampe fut „lithographiée à Anvers en 1820 d'après l'original en ma possession, et tiré à 40 épreuves seulement. N. H(ill)", l'autre fut „lithographiée à Paris, Nov. 1819".

Elles furent toutes deux offertes par N. Hill à Van Bree à Anvers (d'après les annotations originales sur les marges de ces exemplaires).

1556 „Fête donnée à la Société d'harmonie d'Anvers le 22 juin 1828, lors de la remise solenuelle de la Lyre d'argent, votée par le Conseil de régence et faite par le Bourgmestre de cette ville". Grande lithographie par *Madou et Ponsart,* dédiée par *Mochez.* gr. in-fol. oblong.

Belle estampe intéressante pour les costumes.

1557 Fête offerte à S. M. le Roi des Pays-Bas, par la Société d'harmonie d'Anvers, le 27 Mai 1829". Grande lithographie (par *Madou*), dédiée par *Mochez*. gr. in-fol. oblong.

Belle estampe, rare.

1558 Evènements de 1831—1832. — Estampes diverses de l'époque. 9 feuilles. in-8, in-4 et in-folio.

On y remarque p. e. une lithographie rare: „Nederlandsche kanoneerbooten voor Antwerpen gestationeerd". — „Ruïne der Citadel van Antwerpen". (Litho par *Crayvanger*). — „Rencontre du Prince d'Orange et Général Chassé, 1831." (Litho par *Houtman*). — Cartes du siège d'Anvers. — Etc.

1559 „Hulde aan de heldenmoedige verdedigers van het Vaderland. *R. Maitland scripsit.* 's Gravenhage, Febr. 1833."

Hauteur 80, largeur 58 cent.

Grande feuille calligraphiée offerte aux défenseurs de la Citadelle en 1832. En haut de la feuille un joli portrait, dessiné à l'encre de Chine, de Chassé.

1560 „Antwerp Cathedral". La Grande Place avec la fontaine de Salvius Brabon, pendant le marché d'herbes; au-dessus des vieilles façades, la tour de la Cathédrale se relève. Grande eau-forte par *E. Slocombe*. très grand in-fol.

1561 Vue d'Anvers prise de l'Escaut. La rivière est animée de nombreux bateaux. Grande eau-forte par *Robert Mols*. Très grand in-fol. oblong.

Forteresses aux environs d'Anvers.

1562 „Eigentliche Abbildung der Schantzen Calloo, Verbroek und Beverschen Dijck und wie solche van den Holländern bevestiget, und wie sie von den Spanischen wieder dar aus geschlagen worden. 1638." Vue du combat et plan du terrain, sur une feuille. in-4 oblong.

Très jolie gravure; par Merian?

1563 „**Liefkenshoeck, geteekent den 25 April 1674**". Dessin à l'encre de Chine par **Val. Klotz.**

Hauteur 9, largeur 15 cent.

Joli dessin du XVIIe siècle.

1564 „Plaan vande battalje der Hollandse en Franse armée voorgevallen tussen Muysebroeck, Willmerdonck en Outre, 30 Juni 1703, onder comando vande Generaal op Dam." **Plan dessiné.**

Hauteur 30.5, largeur 37 cent.

Nous ajoutons une description de 2 pages et une liste des généraux, 2 pages, en **manuscrit** de l'époque. in-fol.

1565 „Battallie van Wilmerdonck bij Eeckeren." 's-Gravenhage, *P. Husson*, 1713. Plan de la bataille dessiné par *Ivoy*, avec une description typographique. feuille in-plano.

1566 „Plan van Lillo opgenomen in den jare 1761". Beau plan **dessiné** en couleurs. par *L. H. Bonnet.*

Hauteur 44.5, largeur 65 cent.

Plan remarquable de la célèbre forteresse.

1567 Prise de la barque française „St. Lucie" par des vaisseaux hollandais sous Bloys van Treslong, sous les forteresses „Lillo" et „Liefkenshoek". Gravure par *Kitsen* publiée à Veere, et 2 aquatintes par *Pollard*, publiées à Middelbourg, vers 1790. 3 ff. in-fol. oblong.

Estampes rares.

1568 **Forteresses aux environs d'Anvers.** — Cartes militaires, concernant des attaques sur des forteresses aux environs d'Anvers, et des batailles. XVIIIe siècle. 8 ff. in-fol. et in-plano.

Feuilles intéressantes pour l'histoire militaire d'Anvers.

Nous citons: Plan van de Batailje der Holland. en Franse armée tusschen Muysenbroek, Wilmerdonck en Outre 30 Juny 1703. Dessinée sur le lieu par *Yvoy* Général. La Haye, *P. Husson*, 1703. — Relation de l'action qui c'est passée à Wijnendale 28 Sept. 1708. 's Gravenhage, *A. Beeck*, 1708. — Afbeelding der forten Frederik Hendrik, Lillo, de Kruysschans en Liefkenshoek. Amsterdam, *P. Schenk*, vers 1700; et une réimpression avec un autre texte. Publiée à Amsterdam, 1784. — Etc.

1569 **Collection de cartes** des environs d'Anvers, des XVIIe—XVIIIe siècles. 18 feuilles. in-fol., pour la plupart coloriées.

Collection intéressante, contenant plusieurs belles feuilles. — Nous citons p. e. la carte de *H. Hondius* (vers 1630), celle de *Blaeu* (entourée d'une bordure de vues de la ville et des bâtiments remarquables); la carte des pays inondés autour de Santfliet par *Blaeu*, et *Janssonius*; la carte de *M. Flor. à Langren*, publiée par *Blaeu* et *Janssonius*; les cartes de *De Wit* (1666), *Visscher*, *Fricx* (1706), *Danckerts*, etc.

1570 **Collection de plans et de vues** de la ville d'Anvers, des XVIe—XVIIIe siècles. 55 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Parmi les plans nous citons celui de *Hogenberg* (vers 1580), de *Blaeu* (vers 1650), le plan rare de *J. F. Lucas* (vers 1750), et une copie de ce dernier plan par *Covens en Mortier*, etc.

Quant aux vues, on y remarque diverses vues de la cathédrale, toute une série de statues de neige, faites en 1772 (24 ff. et une description imprimée); une vue panoramique de la ville, prise de l'Escaut, par *P. Schenk*; — d'autres ont un intérêt historique, p. e. „Le pont de Farnèse" (en 1584), par *R. de Hooge*; — 2 lithographies représentant l'action héroique de Van Speyk, le 5 Févr. 1832; — etc.

Collection importante.

1571 **Recueil d'estampes historiques** concernant la ville d'Anvers. XVIIe à XIXe siècles. 27 ff. in-8. in-4 et in-fol.

Renferme des feuilles rares. — Nous citons diverses feuilles relatives à la publication de la paix en 1577 et en 1609; — les amusements de la glace au XVIe et XVIIe siècle; — une belle vue de la Nouvelle Bourse à ériger pour les Anglais, du XVIIe siècle; — estampe pour le Nouvel-An des „Enfants de la Grue" par J. J. Smits, 1811; — etc. etc.

1572 **Plans, vues et planches historiques** concernant la ville d'Anvers et ses environs. XVIIe—XIXe siècles. 10 feuilles. in-4 et in-fol.

Feuilles intéressantes et rares. Nous citons une carte d'Anvers et de ses environs, entourée de 13 vues, par *N. J. Visscher*. — Une grande vue de Bethlehem près d'Anvers par *N. J. Visscher*. — Vue d'Anvers par *Schenck*. — „Schansen op 't Scheldt" jolie eau-forte du commencement du XVIIe siècle, par *E. v. d. Velde*. — „Don Cantelmo tot Burgerhout by Antwerpen geslagen, A° 1643". (Deux différents eaux-fortes du XVIIe siècle). — Caricature sur une société musicale à Anvers. (lithographie de *Delfosse*). — Etc.

ANVERS. — II. PORTRAITS.

1573 **J. F. de Beughem**, neuvième évêque d'Anvers. Son portrait, à mi-corps, par *F. Ertinger* à Anvers. très grand in-fol.

Beau portrait.

1574 **Nic. vander Borcht**, grand marchant à Anvers au XVIIe siècle. Son portrait en pied; dans le lontain une vue de ville sur une rivière. Par *C. Vermeulen* d'après *A. v. Dyck*. 1703. gr. in-fol. — Muller, no. 557.

Superbe portrait, aussi très intéressant comme feuille de costume.

1575 **M. A. Capello**, évêque d'Anvers. Son portrait, assis. Eau-forte capitale par *Ph. Fruytiers*. gr. in-fol.

Belle épreuve de ce beau portrait

1576 **J. Edelheer**, conseiller et pensionnaire à Anvers (1597—1657). Son portrait, à mi-jambes, par *Ph. Fruytiers* d'après lui-même. gr. in-fol. — v. Someren, no. 1601. — Un peu rogné.

Très belle feuille de Fruytiers.

1577 **Ph. Marnix de St. Aldegonde**, le célèbre bourgmestre lors du siège par Parme en 1585. Portraits divers des XVIIe à XIXe siècles. 8 ff. in-8, in-4, in-fol.

On y remarque des feuilles par *Hondius*, *Bary*, *Lamsvelt*, e. a.

1578 **Em. de Meteren**, le célèbre historien de la guerre avec l'Espagne au XVIe siècle, né à Anvers. Portraits divers des XVIIe et XVIIIe siècles. 8 ff. in-8, in-4 et in-fol.

1579 **J. Neyen**, d'Anvers, ambassadeur pour le congrès de la paix à La Haye en 1608. Son portrait, à mi-corps, aetat. 38, 1608, par *J. Muller* d'après *M. v. Miereveldt*. in-fol.

Belle épreuve d'un beau portrait.

1580 **Abr. Ortelius**, le célèbre cartographe anversois. Portrait en médaillon par *H. Goltzius*. in-16.

Belle épreuve, très rare.

1581 **Portraits de peintres anversois**, de la série publiée par *Hondius*, vers 1620. 20 ff. in-8.

Belles épreuves. — On y remarque: P. Brueghel, Q. Matsys, Franç. Floris, P. Bril, M. Cock, M. de Vos, G. Hoefnagel, J. de Momper, J. de Geyn, e. a.

1582 **Portraits de savants** qui ont demeurés à Anvers. XVIIe et XVIIIe siècles. 14 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Citons: Barlaeus, Becanus, Raphelengius, M. Boudewijns médecin (par *Clouwet*, in-fol.), J. C. della Faille mathématicien (par *Lommelin*, in-fol.), P. J. v. Bavegem, chirurgien (par *Cardon*), etc.

1583 **Portraits de religieux** à Anvers. XVIIe et XVIIIe siècles. 14 ff. in-8, in-4 et in-folio.

On y remarque les portraits de Ch. Butkens, de A. Miraeus, de F. Sonnius, de J. B. de Bisthoven, de Z. van Hontsum (par *Lommelin*), de B. Haeften (par *Vermeulen*), etc.

1584 **Portraits de théologiens hollandais** qui ont demeurés à Anvers. XVIIe et XVIIIe siècles. 20 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Collection intéressante renfermant des feuilles rares et belles. — Citons: A. Visscher (par *Delff*), S. Episcopius (par *Savry*, e. a.), Hans de Ries (par *Delff*, e. a.), Thysius, Wtenbogaert (par *Delff*, e. a.), etc.

1585 **Portraits d'Anversois célèbres**. XVIIe—XIXe siècles. 21 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Contient des feuilles rares. — Nous citons N. Rockox (par *Pontius*). — A. Gorlaeus (par *Goltzius*). — A. Stevens (par *Lommelin*). — C. Graphaeus. — J. G. Gevartius. — P. J. v. Bavegem (chirurgin par *Cardon*). — J. de Ney (Ambassadeur). — J. Gruterus (par *v. Gunst* en 2 états). — Etc.

—

ANVERS. — III. LIVRES.

1586 **P. de Herpener**, Een factie oft spel, openbaerlijc van den Violieren binnen Antwerpen ghespeelt, tot verheuginge der ghemeynten, door de blijde tijdinge des bestandts. Gheprint t'Antwerpen, *by Gillis van Diest*. (1556). d. veau. in-4.

A l'occasion des trèves conclues en 1556 entre Charles Quint et François Ier, un grand cortège fut donné à Anvers. Cette publication contient des poèmes expliquant les personnages symboliques du cortège: „Mars". — „diversche busschieters". — „diversche pijpers". — „een velthoere Quaet opstel". — „ghemeynen lantman". — „een cramerken met een meersse met liedekens". — etc.

A la fin, une chanson composée à cette occasion.

Très bel exemplaire. — Très rare.

1587 **Spelen van Sinne** vol scoone moralisacien, ghespeelt binnen der stadt van Antwerpen op d'Lant-Juweel bij die veerthien cameren van Retorijcken, die hen daer ghepresenteert hebben den derden dach Augusti 1561. Antwerpen, *W. Silvius.* 1562. *Avec gravures sur bois.* veau. in-4.

Publication rare des Rhétoriciens anversois, contenant les pièces de théâtre jouées par 14 chambres de Rhétorique à Anvers à la fête littéraire en 1561.

Une des figures représente la scène: „De figuren van 't Speeltanneel".

1588 **E. Brown**, Reysen door Nederland, Duytsland, Hongarijen, Servien, etc. Uit het Engels door J. Leeuw. Amsterdam, *I. ten Hoorn.* 1682. *Avec belles eaux-fortes par J. Luyken.* d. veau. in-4.

Ces voyages qui sont surtout remarquables pour la description de l'Hongrie, ont un intérêt très spécial pour la description de l'Anvers à ce qu'on y trouve une superbe eau-forte par Luyken, représentant le grand cortège annuel à Anvers.

Ex sur grand papier.

1589 **G. Ogier,** De seven hooftsonde(n) speelsghewijs, vermakelijck ende leersaem voorgestelt. 't Amsterdam, voor *M. de Groot, op den Nieuwendijck,* 1682. *Avec gravures par G. Bouttats.* in-8.

Collection de pièces de théâtre, représentées aux théâtres des Chambres de Rhétorique à Anvers, nommées „De Violier" et „De Olyftack". Voici les titres:

„De hooveerdigheyt". — „De Gierigheydt". — „De Onkuysheyt". — „Den Haat en Nijdt". — „De Gulsigheydt". — „De Gramschap", — „De Traegheydt". — „Boere Gek".

1590 **D. Papebrochius**, Annales antverpiennes ab urbe condita ad annum 1700. Antverpiae, 1845. *Avec planches.* 5 vol. d. maroquin. in-8.

Ouvrage important sur l'histoire d'Anvers. Parmi les planches il y a des reproductions d'anciennes cartes, vues, etc.

Bel exemplaire.

Impressions remarquables d'Anvers.

1591 **Den wech des levens**, een gheestelijc boecxke(n) leerende hoe dat een goet kerste(n) mensch moet beghinne(n) en(de) voortgaen in duechde(n) .... ghemaect bi den prior vander Cathuser ordenen binnen der stadt van Loven. (*A la fin:*) Gheprint Thantwerpen, binnen dye camer poorte in den Mol, by my *Henrick Peetersen van Middelburch.* 1542. veau estampé à froid, avec fermoirs en cuivre. in-8. — Petite cassure au dos.

Joli spécimen de reliure flamande. Les plats sont ornés de 2 grands médaillons aux portraits de personnages romains. Titre en rouge et noir.

1592 **De sermonen** en(de) maniere(n) van levene des Godlijckste(n) en(de) heylichste(n) Bernaerdts. *Gheprint Thantwerpe(n) by my Jan van Ghelen.* 1557. *Titre imprimé en rouge et noir, entouré d'une bordure grotesque, gravée sur bois, signée D. B.* veau estampé à froid. in-8.

Dans la même reliure: Een seer nutte bediedinghe en(de) wtlegghinghe ven St. Gregorius den paus op de seven psalmen van den Coninck David. Thantwerpe(n), *J. v. Ghelen.* (1560). *Gravure sur bois au titre.* — **J. Werst,** Een schoo(ne) wtlegginghe des eerste(n) psalm vande(n) souter van Davidt. Thantwerpen, *J. v. Ghelen,* 1551. *Titre entouré d'une bordure grotesque, gravée sur bois.*

Remarquable volume gothique, reliure ancienne.

1593 **Christelike sermonen,** ofte uthlegginghe, der Epistelen ende Evangelien, van die sondage en heylighe dagen. Gemaeckt doer eenen devoten Minder broeder. (Anvers), *typis Joan. Gymnic.* 1565. 2 tom. 1 vol. veau estampé, avec fermoirs en cuivre. pet. in-8.

1594 **Hortulus animae,** Dat is, der sielen Bogaert. 't Hantwerpen, *M. Huyssens.* 1596. *Avec plusieurs gravures sur bois.* veau estampé à froid. in-8.

Joli livre gothique, reliure originale.

1595 **S. Loyaerts,** Den wech der deuchden, bedeylt in acht boecxkens. *'t Hantwerpen, by Jan van Keerberghen inde gulde Sonne.* 1599. (*A la fin:*) *Typis H. Swingenii.* veau estampé à froid. in-8. (Rel. anc.)

1596 **Impressions hollandaises à Anvers.** XVIe—XVIIIe siècles. 30 vol. *dont plusieurs illustrés.* reliés pet. in-8 et in-12.

Cette collection renferme plusieurs ouvrages rares et intéressants. Nous citons: A. v. Hemert, Vertroostinghe in alle lijden ende teghenspoet. Antwerpen, *Gu. van Parijs,* 1575. — Dat schip van patientie ende penitentie. Antwerpen, *A. s' Conincx,* 1593. *Avec gravures sur bois.* — H. J. v. Gorcum, Een geestelicke uytlegginghe op Cantica Canticorum. Antwerpen, *H. Verdussen,* 1610. — P. Godefridus, De woestijne des Heeren. Antwerpen, *H. Verdussen,* 1612. *Avec gravures sur bois.* — P. de la Serre, De wonderen der goddelijke liefde. Antwerpen, *J. Knobbaert,* 1649. *Avec gravures sur bois.* — Dit is een devoot boecxken van de neghen Chooren der Engelen. Antwerpen, *H. Aertssens,* 1653. *Avec plusieurs gravures sur bois.* — Bonaventura, Spore der goddelijcker liefde. Antwerpen, *P. Bellerus,* 1657. — P. de Barry, De eensaemheydt van Philagia. 't Antwerpen, *A. v. Brakel,* 1664. — Fr. Joseph v. d. H. Barbara, Het geestelijck kaert-spel met herten troef, oft het spel der liefde. 't Antwerpen, *P. J. Rymers. Avec gravures sur bois.* — A. Poirters, Spieghel van Philagie. 't Antwerpen, *C. Woons,* 1674. *Avec figures par Bouttats.* — De Barry, De dry daghen van Philagie. 't Antwerpen, *M. Knobbaert,* 1675. — A. Sucquet, Den wech des eeuwich levens. Antwerpen, *H. Aertssens,* 1648. *Avec jolies figures de costume par B. à Bolswert.* — Etc.

1597 **Alost.** — Plan de la ville, par *Hogenberg*, vers 1580. in-fol. oblong.
Ex. colorié.

1598 **Province d'Anvers et du Brabant.** — Plans et vues de villes et villages, des XVIe—XVIIIe siècles. 26 feuilles. in-8, in-4 et in-fol.

Collection intéressante, dont nous citons: 5 plans de Lierre (par *Hogenberg*, colorié, *Blaeu*, *De Wit*, etc); — Thienen (vue de la prise en 1589, gravure de l'époque in-fol oblong, plans par *Hogenberg*, colorié et noir, par *De Wit*, etc. 6 ff); — Turnhout (vue de la bataille en 1597, par *J. Luyken*); — puis des feuilles relatives à: Affighem, Tongerlo, Leeuwen, 4 plans: de Bruxelles, Lierre, Louvain et Sluis, sur une feuille (par *Mortier?*), Nieuwkerke, Hondschote, etc.

1599 **Audenarde.** — Prise de la ville en 1587. Grande eau-forte par *J. Courtay*. — Une autre par *Rom. de Hooge*. — Etc. 3 ff. in-fol. et in-fol. oblong.

1600 **Audenarde.** — „Plan du Champ de bataille, près d'Oudenaerde, l'11 juillet 1708." 's Gravenhage, *P. Husson*. 1708. in-plano.

Le plan est gravé par *G. Schouten*; il est soigneusement colorié à la main à notre exemplaire. En-dessous du plan une explication imprimée en français et en hollandais.

1601 **Audenarde.** — Collection de plans et de vues de la bataille d'Audenarde, en 1708. 12 feuilles du XVIIIe siècle. in-fol. et grand in-fol.

Belle collection de feuilles rares, dont nous citons: les grands plans par *Harrewijn* et *N. Visscher* (coloriés); — le plan de *G. Schouten*, au dessous d'une description imprimée; — une jolie vue gravée par *J. Wolff*, avec bordure de *J. A. Corvinus*; — vue de la bataille près du village Heine, par *R. de Heigher*, au-dessus d'une description imprimée, édition de *L. Gunter*, Rotterdam, in-plano; — une vue de la bataille par *J. Folkema*, au-dessus d'une description imprimée, in-plano; — etc.

Nous ajoutons 3 plans de la ville d'Audenarde, du XVIIe siècle, par *Blaeu* (avec une jolie vue de la ville), *De Wit*, etc.

1602 **Brabant.** — Collection de cartes du Duché de Brabant, des XVIe—XVIIIe siècles. 18 feuilles. in-fol. oblong. pour la plupart coloriées.

Belle collection, renfermant des feuilles remarquables. — Citons la carte publiée par *Ortelius* (1591), la carte de *Mercator* (vers 1600), celle de *H. Hondius*, 1629, puis les cartes publiées par *Blaeu*, *Janssonius*, *De Wit*, *Visscher*, *Allard*, *Schenk*, *Danckerts*, *Ottens*, *Covens en Mortier*, etc.

1603 **Brabant au XVIe siècle.** — Plans et estampes historiques concernant diverses villes du Brabant, publiées par *Hogenberg*. vers 1580. 11 ff. in-4 oblong et in-fol. oblong.

Nous citons: Les plans de Louvain et de Thienen, le dernier en 2 impressions. Vues de combats, de sièges et prises de villes par les Espagnols: Diest, Sichem, Thienen, dont 4 coloriées.

Feuilles rares, en bonne condition.

1604 **Brabant.** — Vues et plans de divers villes, villages et châteaux du Brabant. 27 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Nous citons: deux différents plans contemporains du siège de Thienen en 1635; toute une série de vues de châteaux gravées par *Erlinger*, *Cause*, *Harrewijn*, e. a.; vues lithographiées de Louvain. — Etc.

1605 **Brabantia illustrata**, sive castella et praetoria nobilium Brabantiae, coenobiaque celebriora ad vivum delineata. Pars prima. Londini, *D. Mortier*, (omstr. 1710). d. veau. in-4 oblong.

Belle série de 100 vues de châteaux et de seigneuries au Brabant, gravées par Harrewijn, Whitehand, Bouttats, e. a.

Rare.

1606 **Bruges.** — Plans, vues et estampes historiques concernant la ville de Bruges. XVIe—XIXe siècle. 14 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Nous citons: Le grand plan de *Hogenberg*, vers 1580, et de *Blaeu*, vers 1650. — Estampes concernant des moines exécutés en 1578. 3 ff. — „I. de Keersemaker dispute avec broer Cornelis à Bruges, et ensuite brulé, 1569" (eau-forte par *J. Luyken*, très belle épreuve). — Caricature sur la fuite de l'armée française de Bruges en 1709: „Dierlyke stryd om de beste parel van 't Christenryk". — Etc.

1607 **Bruges.** — Portraits de personnages marquants de Bruges. XVIe et XVIIe siècles. 11 ff. in-8.

Citons: F. Modius, J. Damhouder, J. Rommel, J. Raevardus, etc.

1608 **Bruges, Gand.** — Portraits de personnages historiques qui sont nés dans ces villes ou qui ont eu des rapports avec elles. XVIIe à XIXe siècles. 25 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Nous citons: Damhouder, H. Faukelius, théologien, F. Gomarus, théologien, P. Mulerius, médecin, Maerlandt (par *Brasser*, épreuve sur du papier bleu), Petrus Vliege poète gantois, D. Heinsius, etc.

1609 **Bruges.** — J. de Damhouder, De grootdadigheyt der breedt-vermaerde regeringhe der stadt Brugge. Met de plaets-beschrijvingè derselver stede. Amsterdam, 1684. *Avec vue de la ville et plusieurs portraits.* vélin. in-4.

Bel exemplaire de cette description estimée de Bruges.

1610 **Bruxelles. — „Aelzen bij Brussel, de $\frac{5}{14}$ 1674".** Dessin à la plume, rehaussé de couleurs.

Hauteur 20.6, largeur 37.5 cent.

1611 **Bruxelles. — Inauguration de Guillaume I en 1815.** — Estampes en couleurs, se rapportant à l'inauguration du Roi Guillaume I à Bruxelles en 1815. Par *P. L. Debucourt,* d'après *Leroy.* Bruxelles, *J. L. v. Bever,* éditeur. 5 feuilles grand in-fol. oblong.

Très belles estampes en couleurs. Elles représentent:
I. Entrée du Roi, le 30 mars 1815.
II. Le cortège de l'Inauguration, le 21 sept. 1815. 4 feuilles, dont:
a. Un corps de musiciens.
b. Deux voitures à 6 chevaux.
c. Le roi sous un baldaquin, précédé et suivi de militaires.
d. L'Inauguration sur la Place Royale (cette dernière estampe **avant la lettre.**)

A part leur importance historique, ces estampes ont un grand intérêt pour la connaissance des costumes, des uniformes et des voitures du commencement du XIXe siècle, dont elles représentent une revue remarquable.

Très rare. — Beaux exemplaires.

1612 **Bruxelles.** — Jeu de cartes. „Cartes fines fabriquée par P. A. Keusters cartier de la Cour demeurant dans la rue de la Magdeleine plus bas que la Cour, à Bruxelles". vers 1800. in-12.

Jeu de 52 cartes gravées sur bois, dans son enveloppe originale portant l'adresse mentionnée ci-dessus et la marque d'un coq „a deux têtes", imprimées en bleu.

En état de neuf, très rare.

1613 **Bruxelles au XVIe siècle.** — Estampes historiques et plans de la ville de Bruxelles, du XVIe siècle. 17 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Collection très intéressante de feuilles rares, illustrant d'une manière remarquable les évènements et la vie à Bruxelles dans la seconde moitié du XVIe siècle; la plupart des feuilles ont été publiées par *Hogenberg.*

Nous citons: Entrée du Duc d'Albe, Août 1567. — Décapitation de Batenborg, 1 Juin 1568. — Départ de la Duchesse de Parme, Août 1568. — Tournoi des Espagnols sur le marché de Bruxelles, 1569. — Entrée du Prince d'Orange à Bruxelles dans un vaisseau, 23 Sept. 1577. — Pardon proclamé pai Louis de Requesens, le nouveau Gouverneur, 5 April 1574. — Grand plan par *Hogenberg.* — Etc.

1614 **Bruxelles.** — Caricatures et estampes curieuses en partie se rapportant à la Revolution Brabançonne en 1790. 13 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Recueil intéressant de feuilles rares, remarquables pour l'histoire de la caricature.

Nous citons quelques titres: „Vorstellung des Kreuszuges der Belgier aus Brüssel in das Lager, 1789". — „Ubergaab der stadt Brüssel an Herrn Generaal Bender 2 Dezember 1790'. — 2 Estampes relatives au 20 Sept. 1787.

Ensuite nous citons: „Potpourri de la kermesse de Bruxelles, 1827". — Les portraits de Van der Plas et Rosseel, 10 Févr. 1848, deux criminels renommés. — Divers portraits de Constant Polari, voleur des joyaux de la Princesse d'Orange, 26 Sept. 1829. — Etc.

1615 **Bruxelles.** — Plans, vues et estampes historiques concernant la ville de Bruxelles. XVIIe—XIXe siècle. 13 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Nous citons: grand plan par *Blaeu.* — vue par *Schenk.* — Le Raad van Staten fait prisonnier en 1576, par *Fokke.* — Anneken uten Hoven enterrée vive en 1597. — Vue des environs de Bruxelles par *Le Bas.* — Etc.

1616 **Bruxelles.** — Collection de cartes des environs de Bruxelles, des XVIIe et XVIIIe siècles. 14 feuilles. in-fol. et grand in-fol.

On trouve ici e. a.: une carte par *M. Florentius à Langren,* une autre édition, avec l'adresse de *G. Blaeu* (vers 1650, coloriée), une troisième avec l'adresse de *J. Janssonius* (vers 1660, coloriée), et une quatrième, avec celle de *Janssonius à Waesberge, M. Pitt et St. Swart* (exemplaire colorié et rehaussé d'or). — Puis des cartes par *N. Visscher* (vers 1680), *Fricx* (1700), *Jaillot* (1684), *Samson* (1692), etc.

1617 **Bruxelles.** — **Albert comte d'Aremberg,** duc de Barbançon (1600—1670). Son portrait, à cheval; une armée dans le lointain. (Par *P. de Ballin* d'après *Rubens*). gr. in-fol. — v. Someren, no. 149; Muller, no. 142*b*.

Belle feuille.

1618 **Bruxelles.** — **J. Deckher van Walhorn** de Fauquemont, jurisconsulte, conseiller de Brabant. Son portrait, buste en ovale dans un entourage orné de figures allégoriques, par *C. Galle* d'après *N. v. d. Horst.* in-fol.

Très belle épreuve, avant l'écusson d'armes et sans date. — Voir v. Someren, no. 1374.

1619 **Bruxelles.** — **F. Léonard,** de Bruxelles, typographe de Louis XIV et du Dauphin. Son portrait, à mi-jambes, debout dans sa bibliothèque, par *G. Edelinck* d'après *H. Rigaud.* gr. in-fol.

Beau portrait.

1620 **Bruxelles.** — **F. de Marselaer,** seigneur de Parck, bourgmestre de Bruxelles (1583—1670). Son portrait, à mi-corps, avec 6 lignes de vers par J. v. W. Par *C. Galle* d'après *A. v. Dijck.* in-fol. — v. Someren, no. 3508.

1621 **Bruxelles.** — **Matthias,** archiduc d'Autriche, gouverneur des Pays-Bas, de 1578 à 1580. Son portrait, buste en ovale, par *L. C(orneli).* 1595. 8o.

Portrait rare, non mentionné par Muller, ni par v. Someren.

1622 **Bruxelles.** — **Portraits d'hommes d'état** à Bruxelles. XVIIe à XIXe siècles. 30 ff. in-8, in-4 et in-fol.

On y remarque de belles feuilles. — Nous relevons Vigle, Marnix. Hopper, Aarsens, Egmond, Horne, Houwaert, W. v. Haren, Rodenburg, Kinschot, C. F. v. Maanen (divers portraits lithographiés, in-fol., et portrait de sa femme), etc,

1623 **Bruxelles.** — **Portraits de personnages célèbres.** XVIIe—XIXe siècles. 9 ff. in-8, in-4 et in-fol.

On y remarque: F. de Marselaer (par *Lommelin* et par de *Quertenmont*), Z. de Mez Chanoine, M. Reyphius (litho de 1828), de Potter, etc.

1624 **Bruxelles.** — **Pompa funebris** Alberti pii, archiducis Austriae, ducis Burg. Bra. veris imaginibus expressa a J. Francquart. Ejusdem vita, a E. Puteano. Bruxellae, 1623. vélin. in-fol. oblong. — Petite restauration au titre.

Avec 64 belles planches gravées représentant les funérailles d'Albert d'Autriche à Bruxelles.

1625 **Bruxelles.** — **Nouvelle chronique** contenant les choses plus memorables advenues en ces Pays-bas, depuis l'an 1500 jusques l'an 1631. Anvers, *chez Hierosme Verdussen le Jeune.* (1631). *Gravure sur bois au titre.* in-16.

Exemplaire remarquable, avec des **annotations manuscrites de l'époque** sur des feuillets blancs interfoliés.

Il parait que l'auteur de ces annotations fut très bien informé des affaires publiques de l'Europe. Ce sont surtout des évènements arrivés à Bruxelles qu'il y a ajouté, ou dont il a corrigé la mention qu'en fait la chronique.

On y lit par ex. à l'année 1624: „Au commencement de septemb. Stadislaus fils du Roy de Poloigne arriva a Bruxelles." — „Le 13 de Mars fut bruslé le palais des Princes d'Orange a Bruxelles." Etc.

1626 **Bruxelles.** — **Funérailles** de S. A. R. Louise-Marie-Thérèse-Caroline-Isabelle princesse d'Orléans, Reine des Belges. Bruxelles, 1850. *Portrait, 9 planches litographiées et texte.* cart. original. gr. in-fol.

1627 **Charleroi.** — **„Planta dela villa de Charlerroy, come esta na el ano 1613".** Plan des fortifications dessiné en couleurs.

Hauteur 43, largeur 55.5 cent.

Plan remarquable provenant sans doute des archives d'un général espagnol.

1628 **Charleroi.** — Divers plans de la ville de la fin du XVIIe siècle et du commencement du XVIIIe. 8 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Collection intéressante pour l'histoire militaire de la ville.

1629 **Denderhout.** — **Dit naervolghende es de ervachtichede** daer joufr. Quintine van den Hole wedewe van wijlen Bernaerde van Marcke den scoof af heeft binnen der p(aro)chien van Denderhouten ende daer ontrent gheleghen in diverschen velden ende plaetsen ende ghemeten bij der hant van Anthonis den Neue landmetere ghedaen op den anderen dagh van octobre 1456. *Manuscrit du XVe siècle,* sur vélin. 40 pages. in-4.

Beau manuscrit en écriture gothique, contenant l'inventaire des terrains en possession de la veuve Van den Hole. La liste a été dressée par un arpenteur.

1630 **Dinant.** — **„Het Dorp Rivière by Dinant.** Dessin à la plume et au crayon, au lavis de l'encre de Chine, par **P. van Os.** 1823.

Hauteur 27.5, largeur 38 cent.

Joli dessin.

1631 **Dinant.** — Affiche d'une vente de bois domaniaux en 1828, en exécution de la loi de 1822. — 3 grandes feuilles. in plano.

1632 **Enghien.** — **„Moulin d'Enghien".** Dessin au lavis de l'encre de Chine, vers 1800.

Hauteur 25, largeur 33 cent.

1633 **Flandre.** — „Flandriae recens exactaq. descriptio. *Michaelis Tramezini formis ex Pontificis Mac. ac Veneti Senatus in proximum decennium privilegio.* 1555. *Bossius Belga in aes incidebat".*

Hauteur 36, largeur 50 cent.

La première carte scientifique de la Flandre, publiée à Venise. Il est curieux de remarquer que cette feuille fut gravée par un Flamand ou un Hollandais. Reproduction facsimile tirée à 25 exemplaires.

1634 **Flandre.** — Collection de cartes de la Flandre, des XVIe—XVIIIe siècles. 34 feuilles. in-fol.

Belle collection, contenant des cartes rares. Nous citons celles publiées par *Ortelius, Mercator, H. Hondius, Janss.-Waesberghe Pitt et Swart, Blaeu, Janssonius, De Wit,* la grande carte de *N. Visscher* en 7 feuilles, les cartes de *Ottens, Danckerts, Fricx,* etc.

1635 **Flandre.** — Plans, vues, et estampes historiques concernant diverses villes de la Flandre. XVIe—XIXe siècle. 21 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Collection remarquable renfermant des feuilles belles et rares. Nous citons p. e. le plan d'Alost par *Hogenberg,* vers 1580, et une édition postérieure publiée par *Janssonius* à Amsterdam, vers 1660, avec une autre vignette; — le grand plan par *de Wit* vers 1680; — le grand plan d'Ypres par *Hogenberg*; — plan et vue de Belle par *Blaeu,* 2 éditions, avec et sans les armoiries de la ville; — estampes historiques du XVIe siècle publiées par *Hogenberg,* concernant Courtray, Ménin, Alost, 5 ff. dont 2 coloriées. — Vue de l'attaque de la citadelle d'Ypres, 1678, par *de Chatillon.* — Divers plans du Fort de Knocke, dont 1 du XVIIIe siècle dessiné. — Etc.

1636 **Furnes.** — Caerte figurative van 't Veurne Ambacht, met allen syn vaerten, grachten, beeken, sluyssen, enz. Antwerpen. *P. Verbist,* 1648. in-fol. — Qq. petites déchirures.

Carte très rare du pays de Furnes. — La vignette contient un plan de la ville de Furnes.

1637 **Gand.** — Plan de la ville, par *Hogenberg.* vers 1580. in-fol. oblong.

Bel exemplaire, colorié anciennement.

1638 **Gand.** — Grande estampe en l'honneur de Léopold Guillaume d'Autriche, le libérateur de la Flandre. Le prince à cheval, passe sous un arc de triomphe et est reçu par des personnages allégoriques représentant les villes de la Flandre. Les monstres de la guerre s'enfuient. Dans le lointain, le pays de la Flandre à vol d'oiseau, où se dressent les profils de Bruges, Gand, Menin, etc. Sur l'arc de triomphe on lit: „Seren. principi Leopoldo Guil.... hunc arcum... posuit S. P. Q. Gandavensis, Ao. 1653. Par *Schelte à Bolswert* d'après *E. Quellinus.* 2 ff.

Hauteur 96, largeur 138 cent.

Estampe capitale, oeuvre importante de Schelte à Bolswert. — Très rare.

1639 **Gand.** — Plan de la ville de Gand par *C. Goethals,* publié par *P. F. de Goesin Verhaeghe,* 1796. grand in-fol. oblong.

1640 **Gand.** — „La grande vue panoramique de la ville de Gand en 1534 d'après le tableau appartenant à la Bibliothèque de la ville de Gand. Reproduction de l'original en facsimile par A. Heins. Texte explicatif par V. v. d. Haeghen. Bruxelles. 1896. *Avec 9 planches en couleurs.* in-fol. oblong.

1641 **Gand.** — Collection de plans de la ville de Gand. 16 ff., pour la plupart grand in-fol.

On y remarque le plan gravé par *Blockhuyzen,* et 2 copies différentes de ce plan; le plan de *De Wit*; 3 plans du siège en 1708, par *Fricx, Covens & Mortier,* — etc.

1642 **Gand.** — Vues et estampes historiques concernant la ville de Gand. 13 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Nous citons: estampes par *Hogenberg* concernant des évènements du XVIe siècle. 4 ff. dont une coloriée. — Une caricature sur l'entreprise des Français sur Gand en 1704: „'t Gent-ile, Rommel muzyk ende Franse Chamade van Vlaandren". — La Cathédrale de St. Bavon, vue de la pêcherie, grande lithogr. par *Lemercier,* — et d'autres lithographies. — Etc.

1643 **Gand.** — Portraits de personnages marquants à Gand. XVIe et XVIIe siècles. 10 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Contient de jolis portraits. — Citons: C. Utenhovius (par *C. de Passe*), J. Cools (par *C. Galle*), M. v. Vaernewyck (par *de Jode*), G. Lindanus, Marchand (par *P. de Jode,* in-folio), Baron de Rassenghien (par *P. v Schuppen,* gr. in-fol.). Etc.

1644 **Gand. — J. Huyttens,** Recherches sur les corporations gantoises notamment sur celles des tisserands et des foulons, suivies d'un essai généalogique sur l'origine des familles de la Flandre. Gand, 1861. *Avec vues et planches d'armoiries.* in-4.

1645 **Geertsbergen.** — Vues de Geertsberghe par *Blaeu* (vers 1650), et par *F. de Wit,* (vers 1660). — 2 belles feuilles. grand in-fol.

1646 **Hainaut.** — Collection de cartes du comté d'Hainaut, des XVIe—XVIIIe siècles. 22 ff. in-fol. et grand in-fol., presque toutes coloriées.

Belle collection, où l'on trouve des cartes par: *Ortelius* (vers 1580), *Hogenberg* (datée 1572, rare), *Kaerius* (1616). *Mercator* (vers 1600), *P. Verbist* (1649, rare), *Janssonius* (vers 1640), *Blaeu* (vers 1650), *N. Visscher* (vers 1680, exemplaire colorié et rehaussé d'or), *Jaillot* (1692), *Fricx, Covens & Mortier,* etc.

1647 **Hainaut.** — Plans, vues, et estampes historiques concernant diverses villes du pays de Hainaut, XVIe—XVIIIe siècle. 20 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Citons des plans par *Hogenberg*, vers 1580, des villes de Chimay, d'Avesne, Landressis; — vues de Lessine par *Blaeu*; — la prise de Tournay en 1581, par *Rom. de Hooge*; — vue du château de Choquier; — plans et cartes de batailles du XVIIIe siècle dont nous citons: deux plans de l'action de Fontainois, 1745, chacun avec une description imprimée, feuilles volantes publiées à la Haye et à Amsterdam. — Etc.

1648 **Hainaut.** — Les chartes nouvelles du Pays et comté de Haynau. Mons, 1602. *Avec frontispice.* vélin doré. in-4.

1649 **Hainaut.** — F. Vinchant, Annales de la province et comté d'Haynau, ou l'on voit la suitte des comtes depuis leur commencement, les antiquitez de la religion, les evesques de Cambray, etc. Mons, 1648. veau. (dos usé) in-folio.

1650 **Hillesheim.** — „Plan du passage des lignes de Brabant, forcées le 18 juillet 1705, par les armées des Allieez, commandées par le Duc de Marlborough." Gravure de *L. V. Call*, au dessus d'une description imprimée, en hollandais. La Haye, *Anna Beek*, 1705. in-plano. — Muller, no. 3372.

1651 **Huy.** — Feuilles diverses. XVIe—XVIIIe siècles. 5 ff. in-8 et in-fol. oblong.

Citons la grande et remarquable vue de la ville publiée par *Hogenberg*, 1574. — Prise de Huy par Heraugière en 1595; belle estampe par *Jan Luyken*. — Etc.

1652 **Ipres.** — Portraits de personnages célèbres d'Ipres. XVIe et XVIIe siècles. 10 ff. in-8 et in-4.

On y remarque des portraits de: Andreas Gerardus Hiperius, A. Capello, Ch. Luppus, A. Sanderus, M. Rithovius. — Etc.

1653 **Fort de Knocke.** — „Déclaration et la manière comme le fort de Knock est gagnée le 22 avril 1649". (par *Miel?*). Au-dessous, une explication imprimée, en français et en hollandais. in-plano. — Uu peu rogné.

Feuille très bien gravée à l'eau-forte. — Très rare.

1654 **Liège. — „Gesigt te Luik buiten de Poort d'Avroj, langens de Abdij van St. Jaques 1746".** Dessin en couleurs par **J. de Beyer.**

Hauteur 14, largeur 20.5 cent.

Très joli dessin en couleurs par De Beyer.

1655 **Liège.** — „'t Geseegend jaer van 1702. Luyk en syne twee sterkste casteelen veroverd". Grande estampe allégorique montrant Louis XIV, la reine Anne, l'Empereur, et un membre des Etats Généraux dans une salle, dont les murs sont recouverts de tapisseries représentant les faits d'armes de cette année. En bas, la représentation de la prise de Liège, gr. in-fol. oblong.

Très belle estampe, sans doute par Rom. de Hooge.

1656 **Liège.** — Collection de cartes du Diocèse de Liège, des XVIe—XVIIIe siècles. 11 feuilles. in-fol. oblong.

Belle collection, contenant des feuilles rares. — Relevons la carte publiée par *Ortelius* (vers 1580, coloriée), celle gravée par *B. Doetecomius* (publ. par *H. Hondius*, vers 1610), cartes de *Janssonius, Hondius, Blaeu, Visscher, Allard, Sanson.* — Etc.

1657 **Liège. — Ch. de Méan,** conseiller de l'évêque Maximilien Henri. Son portrait à mi-corps, aet. 49, 1653, par *M. Natalis.* in-4.

Belle épreuve d'un portrait rare.

1658 **Liège. — G. de Groisbeeck**, Statuts et ordonnances touchant le stil et manière de proceder, et l'administration du justice devant, et par les cours de justice seculiers du pais de Liège. A Liège, *chez Henri Hovius libraire juré de sa Grace Rme tenant sa boutique devant le palais Episcopal.* 1572. vélin. in-8.

Rare.

1659 **Liège. — E. Poswick**, Histoire des troupes liégeoises pendant le XVIIIe siècle. Liège, 1893. cart. in-4.

1660 **Lierre et Province d'Anvers.** — Plans, vues et estampes historiques. XVIe—XVIIIe siècle. 14 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Collection remarquable. — Nous citons: le grand plan de *Hogenberg*, vers 1580, et une édition postérieure publiée par Janssonius à Amsterdam, vers 1660, qu'on reconnaît aux vignettes qui sont dans le style du XVIIe siècle. — Estampes historiques du XVIe siècle de *Hogenberg.* 4 ff. dont 2 coloriées. — Vues de châteaux. — Etc.

1661 **Limbourg.** — Vue de la ville, par *Hogenberg.* vers 1580. in-fol. oblong.

Ex. colorié anciennement.

1662 **Limbourg.** — Diverses vues et plans de la ville de Limbourg. XVIe—XVIIIe siècle. 11 feuilles. in-folio, in-4 et in-8.

On y remarque la vue de *Hogenberg* vers 1580, — le grand plan de *Blaeu* (2 éditions, dont une avec l'adresse de *Ottens*), — et plusieurs autres feuilles rares.

1663 **Louvain.** — Plan de la ville, par *Hogenberg.* vers 1580. in-fol. oblong. — Déchirure restaurée.

Ex. colorié.

1664 **Louvain.** — Collection de cartes des environs de Louvain, du XVIIe siècle. 6 feuilles. in-folio.

On trouve ici la carte de *M. Flor. à Langgren* (vers 1620), une autre édition de cette carte avec l'adresse de *Janssonius-Waesberge, M. Pitt et S. Swart*; une troisième avec l'adresse de *Blaeu*; une quatrième avec celle de *Janssonius.* — Relevons ensuite un bel exemplaire colorié de la carte de *Visscher* (vers 1680), etc.

1665 **Louvain — E. Puteanus**, historien, † 1646. Son portrait, aet. 30, buste dans un oval, dans un cadre orné. Par *P. de Jode*, 1614. in-4.

Beau portrait.

1666 **Louvain. — Ph. Winghius**, archéologue, né à Louvain, mort encore jeune à Florence, 1592. Son portrait dessiné à Rome par son ami *H. Goltzius*, gravé par *J. Matham.* in-8.

Joli portrait, rare.

1667 **Louvain.** — Portraits de savants à Louvain. XVIIe—XIXe siècle. 16 ff. in-8, in-4 et in-folio.

On y remarque E. Puteanus, V. Andreas, H. Zoesius, G. Huygens, P. Gudelinus, F. I. Dumbeck, et J. F. Birnbaum (2 grandes lithographies par *Lemonnier*).

1668 **Louvain.** — Portraits de professeurs à Louvain. XVIIe à XIXe siècles. 13 ff. pour la plupart in-fol.

On y remarque divers portraits de Juste Lipse (par *C. Galle*, par *Th. Galle*, e. a.), Verheyen, prof. en anatomie, des portraits lithographiés, grand in-fol., de Schrant, Goebel, Sentelet, etc.

1669 **Louvain. — J. Lipsius**, Lovanium sive oppidi et academiae eius descriptio. Antverpiae, *Ex officina Plantiniana, ap. J. Moretum.* 1605. vélin. in-folio.

Contient 2 grandes et belles vues de Louvain, et de Heverlé, dessinées par *Jodocus van der Baren.*

1670 **Luxembourg.** — Vues et plans de la ville publiés par *Hogenberg.* vers 1580, in-fol. oblong, et deux autres feuilles concernant Luxembourg. 4 ff. in-4, obl. et in-fol. oblong.

1671 **Luxembourg. — J. baron de Beck**, seigneur de Beaufort, gouverneur du duché de Luxembourg et du comté de Chiny. Son portrait, à mi-corps, par *P. Pontius* d'après *F. de Nijs*. in-4.

Belle épreuve.

1672 **Malines.** — Plan de la ville, par *Hogenberg*, vers 1580. in-fol. oblong.

Ex. colorié.

1673 **Malines.** — Carte de la Seigneurie de Malines, par *Michael Flor. à Langren*, publiée par *Blaeu*. (Amst. vers 1640). in-fol.

Exemplaire extraordinaire: colorié et rehaussé d'or.

1674 **Malines.** — „Zu Hemsen bey Mechelen." Jolie eau-forte par *Hollar*, (vers 1650), in-8 oblong.

1675 **Malines.** — Collection de cartes de la Seigneurie de Malines, du XVIIe siècle. 11 feuilles. in-fol.

Collection intéressante, renfermant e. a.: la carte rare de *P. Kaerius* (1617), et une autre édition, datée de 1624, avec l'adresse de *C. J. Visscher*, les cartes de *Blaeu*, *Janssonius*, *De Wit* (1666), *N. Visscher* (bel ex. colorié et rehaussé d'or), etc.

1676 **Malines.** — Plans, vues et estampes historiques concernant la ville de Malines. XVIe—XIXe siècle. 16 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Collection très intéressante surtout pour les feuilles du XVIe siècle.

Nous citons p. e.: le grand plan de *Hogenberg*, vers 1580; — le plan de *Guicciardini*; — estampes historiques concernant Malines par *Hogenberg*, du XVIe siècle, dont 2 en couleurs; — les grands plans par *Blaeu* et *de Wit*; — vue par *de Wit*; — vue de la bataille entre Reymenont et Malines en 1578, par *Miel*. — Etc.

1677 **Malines.** — Portraits de savants et de personnages politiques qui ont demeuré à Malines. XVIIe à XIXe siècles. 16 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Collection intéressante. — On y remarque 7 portraits de Dodonée, le célèbre botaniste, né à Malines, 5 portraits de Jean Second le célèbre poète néo-latin, 3 beaux portraits de J. de Mey, théologien (par *Clouwet*, et par *I. de Jongh*, en 2 états, in-fol.), etc.

1678 **Malines.** — Portraits de personnages historiques de Malines. XVIIe et XVIIIe siècles. 11 ff. in-8, in-4, et in-folio.

On y remarque le beau portrait de l'archevêque Th. Ph. Boussu (par *Tanjé*, in-fol.), portraits de Pecquius, Zypaeus, Ant. Perrenot de Granvelle, J. Boonen, B. Ayala. — Etc.

1679 **Malines. — De Schat-kiste** der philosophen ende poeten waerinne te vinden syn veel schoone leerlycke blasoenen, refereynen ende liedekens. Gebracht ende gezonden op de Peoen-Camere binnen Mechelen van d'omliggende steden in Brabant, Vlaenderen, Hollandt ende Zeelandt. Gedruckt tot Mechelen by *Hendrik Jaye*, 1621. d. veau. in-fol.

Publication importante des Rhétoriciens de la Belgique, renfermant des planches de cortèges, les blazons des chambres, et la musique notée des chansons.

1680 **La Meuse.** — Voyage aux bords de la Meuse. Dessins de Paul Lauters. Légendes, récits et traditions par A. van Hasselt. La Haye, *Société néerlandaise pour les Beaux-Arts*, 1840. roy. in fol. — Taches de papier à quelques pages.

Série de 36 belles vues lithographiées dans les Provinces de Namur, de Limbourg, de Liège, etc., depuis Charlemont jusqu'à Maastricht et Fauquemont. Epreuves sur Chine. Le texte, illustré de jolies vignettes, comprend quatre légendes: La Pierre de la Justice; Les trois Dames de Crèvecoeur; Le Roi des Gypsies; Le Marcassin de Guillaume de La Marck.

1681 **Mons.** — „Plan de la glorieuse bataille de Malplaquet gagnée par les Alliés le 11 Sept. 1709". Sans adresse. gr. in-fol.

1682 **Mons.** — „Complete victorie door de Geallieerde op de Franse by Bergen, 11 Sept. 1709". Vue détaillée de la bataille, à l'adresse de *A. Allard*. Au-dessous, une description imprimée à 3 colonnes: „Dagregister van al wat in de batalje by Bergen 1709 is voorgevallen". in-plano. — Muller, no. 3449.

1683 **Mons.** — „Chariot de triomphe des Pais-Bas, garni des trophées des Alliez de 1709, qui servent de joye en 1710". Grande estampe allégorique en l'honneur du Prince d'Orange; dans le coin droit 4 vignettes représentant la prise de Mons, de St. Guilain et de Tournai. t'Amsterdam, by *A. Allard.* (1710). gr. in-fol. oblong. — Voir Muller, no. 3457.

1684 **Mons.** — Le jeu de trictrac entre Marlborough, Ouwerkerk, Villeroy et l'Electeur de Bavière pour la ville de Mons. Eau-forte par *P. Nolpe*, au-dessous, un poème imprimé. (1709). in-fol. — Muller, no. 3259.

1685 **Mons.** — Plans, vues et estampes historiques. XVIe—XVIIIe siècles. 9 ff. in-8, in-4 et in-fol.

Surtout intéressantes ce sont les feuilles du XVIe siècle publiées par *Hogenberg*: Grand plan, vue de la ville, estampes historiques concernant la guerre avec l'Espagne, 4 ff. dont 3 coloriées.

Citons encore: Une caricature sur le siège de Mons en 1709. — Etc.

1686 **Ville de Namur au XVIe siècle.** — 5 feuilles publiées par Hogenberg vers 1580. in-4 oblong et in fol.-oblong.

Renferme plans et vues de la ville; — Bataille près de Namur, 1578. Colorié et noir. — Prise du château de Namur par Don Jean d'Autriche, 1577. Coloriée.

Feuilles rares.

1687 **Namur.** — Carte du Diocèse de Namur, publiée à Anvers, par *A. Ortelius.* 1579. in-fol. — Coloriée.

La première carte scientifique du pays de Namur. — Rare.

1688 **Namur.** — Carte du comté de Namur, par *N. Visscher.* (Amsterdam, vers 1680). in-fol.

Très bel exemplaire: soigneusement colorié et rehaussé d'or.

1689 **Namur.** — Collection de cartes du comté de Namur, des XVIIe—XVIIIe siècles. 12 feuilles. in-fol. oblong, pour la plupart coloriées.

On trouve ici la carte publiée par *H. Hondius*, 1632; celles de *Blaeu* (vers 1640), de *De Wit* (vers 1660), de *Visscher*, *Schenk*, *Allard*, *Danckers*, etc.

1690 **Namur.** — Cartes, plans, vues et estampes historiques, concernant diverses villes du pays de Namur. XVIe—XIXe siècles. 14 ff. in-8, in-4 et in-fol.

On y remarque des feuilles concernant Dinant, Jamblours (vue de la bataille en 1578 par *v. d. Wijngaarden*). — Philippeville. — Charlemont. — Hann. — Estampes historiques par *Hogenberg*, 1595. — Mariebourg. — Walcourt. — Etc.

1691 **Namur.** — H. Borremans, Album pittoresque des plus belles vues de Namur, et de ses environs, dessinées d'après nature. Namur, (vers 1850). d. veau. in-fol. oblong.

Serie de 2 cartes et 19 planches lithographiées, parmi lesquelles nous remarquons: des vues de Huy, Namur, Dinant, St. Hubert e.a.

Rare.

1692 **Ostende.** — „**Ph. Vleming**, auditeur en(de) secretaris binnen d'Oostende jegenwoordich auditeur in Sluys en(de) quartieren in Vlaenderen, aet. 64." Son portrait, buste en oval, cadre orné, sans nom de graveur, XVIIe siècle. in-4.

Belle épreuve d'un portrait rare.

1693 **Ostende, Nieuwpoort.** — Diverses feuilles concernant la bataille de Nieuwpoort en 1600, et le siège d'Ostende en 1601 à 1604. 8 ff. in-4 et in-folio.

Contient des feuilles rares. — Nous citons: Un plan du siège d'Ostende et image d'une des machines employées par les assiégeants (Gravure allemande par *G. K(eller)* 1604, feuille rare). — Très jolie vue du siège par *Dolendo*, coloriée et rehaussée d'or. — Une pareille vue de la bataille de Nieuwpoort, et d'autres concernant cette bataille.

1694 **Ramillies.** — „Plan van de victorieuse battaillie, bij Ramailles voorgevallen, 23 may 1706." Amsterdam, *bij d' Weduwe N. Visscher.* in-plano. — Muller, 3388.

Beau plan colorié de la fameuse bataille, contenant une vignette représentant une épisode du combat, et une description imprimée en hollandais.

1695 **Ramillies.** — „Nouvelle relation plus ample de la bataille de Ramelies, 23 May 1706." Plan et vue de la bataille par *J. v. Vianen*; avec une description imprimée des deux côtés. „'s Gravenhage, *A. Beek.* 1706." Grande feuille in-plano.

1696 **Ramillies.** — „Ter eeuwiger gedachtenis der heerlyke overwinningen door de bondgenooten op de wapenen van Vrankrijk, 1706." Estampe allégorique montrant au milieu une vue et un plan de la bataille de Ramillies. Par *C. H(uyberts).* Au-dessous, une description en hollandais, par H. Graauwhart. „Amsterdam, *J. Ratelband.* 1706." in-plano. — Muller, no. 3407*c*.

1697 **Ramillies.** — Plan de la bataille de Ramillies, en 1706, au-dessus d'une description imprimée. Bruxelles, *E. H. Fricx.* in-plano.

Feuille rare, non mentionnée par Muller.

1698 **Bataille de Ramillies.** — Divers plans militaires anciens de cette célèbre bataille en 1706. 7 ff. in-4, in-fol. et in-plano.

Feuilles intéressantes et rares, publiées pour la plupart séparément immédiatement après la bataille; à Amsterdam, chez *P. Mortier*; à la Haye, Chez *Anna Beeck* et *Pierre Husson.* — Etc.

Citons encore, un plan dessiné en couleurs.

1699 **Spa.** — **„La fontaine du Pouhon à Spa** en 1817 par le Gen. **Howen."** Dessin à la plume.

Hauteur 20.5, largeur 19.5 cent.

Curieux dessin représentant les visiteurs buvant l'eau minerale.

1700 **Soignies.** — **„Soignies, den 23 Augusti 1675."** Dessin à la plume au lavis de l'encre de Chine, par **J. de Grave.**

Hauteur 9.5, largeur 15 cent.

Joli dessin.

1701 **Soignies.** — **„Au camp de Soignies, le 16 Sept. 1677."** Dessin à la plume par **C. Huygens.**

Hauteur 12, largeur 21.5 cent.

Jolie feuille de cet habile dessinateur.

1702 **Château de Temsche.** — **„Dit slot ofte castel comt toe duch de Borneville aldus getijkent ter plaetse bij mijn G. du Molin. 1646."** Dessin en couleurs.

Hauteur 20, largeur 30.5 cent.

Dessin documentaire très intéressant représentant l'attaque de l'armée des Pays-Bas sur ce château situé sur l'Escaut dans le voisinage d'Anvers. Avec 12 renvois se rapportant à l'attaque.

Il parait des inscriptions sur le dessin, que Du Molin se trouvait dans l'armée hollandaise. Ce dessin a sans doute appartenu aux archives du chef de cette expédition.

1703 **Termonde.** — **„Dendermonde, den 7 October 1674."** 2 Dessins à l'encre de Chine par **J. de Grave.**

Chacun: hauteur 9, largeur 15 cent.

1704 **Tienen.** — Plan de la ville, par *Hogenberg.* vers 1580. in-fol. oblong.

Ex. colorié anciennement.

1705 **Tournai.** — Plan de la ville de Tournai, par *F. de Wit,* (vers. 1660). in-fol.

Bel exemplaire, colorié.

1706 **Tournai.** — Carte du Diocèse de Tournai, par *J. B. de Bouge.* Bruxelles, 1789.

Hauteur 84, largeur 72 cent.

Belle carte, dédiée au Prince Guillaume de Salm-Salm.

1707 **Tournai.** — Collection de plans, représentant le siège de Tournai en 1709, par Louis XIV. 10 ff. la plupart in-fol.

Belle collection, contenant les plans de *B. Beek,* à La Haye, de *G. Valck,* à Amsterdam, de *N. Visscher* (très bien colorié et rehaussé d'or), 2 plans de *Covens & Mortier,* et 2 plans de *Fricx.*

Citons en suite un dessin de l'attaque du Général Fagel, 31 July–7 Aug. 1709.

1708 **Tournai.** — Collection de plans de la ville de Tournai. XVIe—XVIIIe siècle. 10 ff. in-4 et in-fol.

Nous citons les grands plans de *Hogenberg,* de *Guicciardini,* de *Blaeu,* de *de Wit,* de *P. Mortier,* un plan de la citadelle par *Covens & Mortier,* etc.

1709 **Tournai.** — Missive aan de Staten-Generael en daer bijgevoegt antwoort voor A. H. graaf van Rechteren, mitsgaders nog een nadere missive, alle raekende de gehoudene Proceduren tegens deszelfs Broeder de Gouverneur van Doornik. Deventer, 1720. in-4.

Documents relatifs aux désordres du garnison hollandais dans la ville de Tournai sous le gouverneur le baron G. B. van Rechteren.

1710 **Bataille de Waterloo. — Grande collection d'estampes et de cartes** concernant la bataille de Waterloo; en grande partie, des feuilles contemporaines. 35 ff. dont plusieurs in-folio et gr. in-folio.

Collection très importante renfermant plusieurs feuilles rares. On y remarque: les grandes estampes, représentant le Prince d'Orange blessé, par *v. Zenus,* (épreuve avant la lettre, et eau-forte pure). — Le Duc de Wellington accepte les aigles français conquis par les Ecossais par *v. Zenus* (eau-forte pure) et une autre représentation du même fait par *Velijn.* — Le Prince d'Orange blessé (aquatinte de *Hoogkamer*). — Le Prince d'Orange blessé, gravure par *D. Sluyter.* — Rencontre de Blucher et Wellington à la Belle Alliance, par le même. — „Watêrloo, conveying the french cannon from the field of battle, 24 July 1815." Estampe en couleurs par *Bowyer.* — Panorama de la bataille de forme circulaire avec une description au milieu, publié par Maaskamp (*imprimé sur soie*). — Plan de la bataille montrant les positions des armées à deux differents moments de la bataille par *Salucci,* feuille très intéressante. — Diverses vues dont deux par *Duplessis-Berteaux.* — Numéro extraordinaire du „Nederlandsche Staatscourant". — Etc.

Citons encore: Un „Panoramic sketch, battle of Waterloo, June 1815". **Dessin à la plume original.**

Hauteur 20, largeur 120 cent.

1711 **Woutergem.** — „Plan du Camp des Alliés le 30 juin à Woutergem, comme celui du 13 juillet à Arsele, le retranchement et retraite vers Gand, 14 Juillet 1695. Gravé par ordre du Roy de la Grande Bretagne". Grande carte, gravée par *G. v. Gouwen* d'après *O. Elliger.* Amsterdam, *Nic. Visscher.* (1695). in-fol. oblong. — Muller, no. 2909.

1712 Diverses feuilles topographiques et historiques. XVIe et XVIIe siècles. 9 ff. in-fol. oblong.

Citons: Pompe funèbre de J. B. de Tassis (à Cologne) tué au siège de Bonne, 1588. Par *Hollar*; — prise de Bonn, 1588. Par *Miele*; — le château d'Ancy, par *I. Silvestre*; — Etc.

FLANDRE FRANÇAISE.

1713 **Arras au XVIe siècle.** — 4 ff. publiées par *Hogenberg.* in-4 oblong et in-fol. oblong.

Contient: grand plan et vue de la ville; — Décapitation de Gosson, 1578. Coloriée et noir.

1714 **Arras.** — Siège d'Arras par les Français en 1640. Plan à vol d'oiseau. A l'avant-plan le train de l'armée. Par *Della Bella.* Paris, 1641. in-fol. oblong.

Premier état de cette belle estampe.

1715 **Arras.** — „Eygentliche Abbildung der vornemen Stadt Arras, wie dieselbe den 12 Junii 1640 von der Frantzösischen Armee belägert...." Plan du siège; au-dessous, une description en allemand en 3 colonnes. in-plano.

Feuille contemporaine au siège. — Rare.

1716 **Arras.** — „Plan du siège d'Arras pris par les armes du Roy de France, le 10 d'aoust 1640", au-dessus d'une description imprimée. Amsterdam, *C. Danckertsz, „aprez la copye de Roan".* in-plano. — Muller, no. 1823.

Estampe rare et curieuse, avec une vignette satirique:
„Quand les rats prendront les Chats,
„Les François prendront Arras."
Les soldats, sur la carte, sont représentés comme des chats et des rats.

1717 **Artois.** — Collection de cartes du comté d'Artois, des XVIe—XVIIIe siècles. 18 feuilles. in-fol. et grand in-fol., pour la plupart coloriées.

Belle collection, contenant des cartes par: *Ortelius* (vers 1580, avec et sans son adresse); *Verbist* (1656), *Kaerius* (vers 1620), *Mercator* (vers 1600), *Hondius* (vers 1610), *Janssonius* (vers 1640), *Blaeu* (vers 1650), *De Wit* (vers 1660), *N. Visscher* (vers 1680), *Danckerts, Covens & Mortier, Fricx,* etc.

1718 **Béthune.** — Vue de la ville, par *Hogenberg*, d'après *Qu. v. d. Gracht.* vers 1580. in-fol. oblong.

La première vue imprimée de cette ville.

1719 **Cambrai.** — 4 feuilles des XVIe et XVIIe siècles. in-4 oblong et in-folio oblong.

Contient la grande et remarquable vue de la ville par *Hogenberg* vers 1580, et une édition du XVIIe siècle de cette vue, sur laquelle les costumes du XVIe ont disparu et la vignette dans le style renaissance flamande a été remplacée par une autre dans le style du XVIIe siècle. — Le levée du siège de Cambrai par le Duc d'Alençon, 1581, estampe par *Hogenberg*, coloriée, et une autre estampe par *Jan Luyken.*

1720 **Dunkerque.** — Carte maritime de la rade de Dunkerque, avec une vue de la ville. Par *Hondius*, vers 1640. roy. in-fol. oblong.

Belle carte, coloriée.

1721 **Dunkerque.** — Copies contemporaines (*en manuscrit*) de 4 pièces officielles concernant le siège de Dunkerque en 1646. in-fol.

Lettre du vice-amiral Wittezoon de Witte aux Etats Généraux. — Lettre de Louis de Bourbon aux Etats de Hollande („*J'envoije vn gentilhomme à vos Excellences pour les entretenir de ma part d'une affaire que j'ay tres-avantageuse pour la France et pour la cause commune.*") — Articles accordés par le Duc d'Angin à Mr. de Lede gouverneur de Dunkercque. — „Lyste van Schepen die tegenwoordich in actie sijn onder het commando van d'admiral Tromp."

1722 **Grevelingen.** — „Perfecte kaerte van 't Berger en Broucborger Ambacht waer in oock vertoont wert de belegeringe van Grevelingen, door den Koning van Vranckryck 1644, als mede de gelegenheyt van Duynkercke ende Mardijck, uitgegeven door *C. J. Visscher*. 1645. gr. in-fol. oblong.

Carte militaire des environs de Dunkerque et de Grevelingen désignant le siège de cette dernière ville. Avec des cartes spéciales de Dunkerque, Brouckbourg, la forteresse Mardyck et vue du „Houte Wambus" devant Mardyck.

1723 **Mardyck.** — „Belegeringe van t'fort Mardyck door den Coning van Vrancryck Louys de XIV ondert beleyt van den Hartoch van Orleans. 1645". Plan à vol d'oiseau du siège, par terre et par mer; en haut, vue de la forteresse et de la plage. „*C. J. Visscher exud.*". in-fol. oblong.

1724 **Flandre Française.** — Plans et estampes historiques. XVIe—XVIIIe siècles. 19 ff. in-8, in-4 et in-folio.

Nous citons: les grands plans publiés par *Hogenberg*, vers 1580, de Lille, Douai, Valenciennes, Hesdin, St. Omer et vue de Dunkerque; — grand plan et vue de Brouckbourg publiés par *de Wit*, vers 1660; — une feuille représentant les plans des fortifications de Maubeuge, Condée, Quesnoy et Ath; — estampes historiques du XVIe siècle, concernant la bataille de Grevelingen en 1558 et le siège de Valenciennes en 1567; — estampe allemande contemporaine du siège de Grevelingen en 1652; — caricature sur la position de Lille en 1708; — et un plan du siège de Lille, publié à Utrecht par *Gu. v. d. Water*, etc.

Citons encore: „Camp de St. Omer commandé par le Prince de Condé. 14 Sept. 1788. **Plan dessiné** in 4o oblong.

DUITSCHLAND.

1725 Kaart van Duitschland, uitgegeven te Antwerpen, door *A. Ortelius.* omstr. 1570. fol. oblong.

Vroege druk van de kaart van Ortelius, met Hollandschen tekst op de keerzijde. Extra gekleurd exemplaar, het fraaie vignet met goud.

1726 Kaart van Duitschland, uitgegeven te Amsterdam, door *N. J. Visscher.* (omstr. 1680). fol. oblong.

Buitengewoon exemplaar, met zorg gekleurd en met goud gehoogd.

1727 Groote verzameling kaarten van Duitschland, waarop ook de Nederlanden voorkomen. XVIe—XVIIIe eeuw. 29 bl. fol. en groot fol. oblong. de meeste gekleurd.

Fraaie verzameling, waarbij verscheidene merkwaardige en zeldzame kaarten.

Wij noemen bijv. de fraaie kaart van *Hogenberg*, 1576, en eene andere uitgave van deze kaart met adres van *Th. Galle* te Antwerpen (omstr. 1590); de kaart van *Mercator* (omst. 1610); de fraaie kaart van *C. J. Visscher*, 1631, (omgeven door een rand van stadsgezichten en afbeeldingen van kostuums), die van *Hondius* (1631), *Tavernier, Janssonius, Blaeu, De Wit* (2 verschillende), *N. Visscher* (3 verschillende), *Schenck, Valk, Allard, Danckerts, Caroli, Jaillot, De Ram, Covens & Mortier, Ottens*, etc.

1728 **Aken.** — Portretten van Hollandsche staatslieden en geleerden die tot Aken in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 10 bl. meest fol.

Men vindt hierbij J. Radermacher, C. Vorstius, F. C. Engels, D. Baudius, etc.

1729 **Bentheim.** — Kaart van het graafschap Bentheim, door *J. Westenberg*, uitgegeven door *W. Blaeu*, (Amsterdam, omstr. 1640). fol. oblong.

Bizonder exemplaar, met zorg gekleurd en met goud afgezet.

1730 **Bentheim.** — 3 Oude kaarten van het graafschap Bentheim. XVIIe eeuw. fol. oblong.

Bevat een fraai exemplaar, in goud en kleuren, van de kaart van *H. Hondius*, omstr. 1630; de kaart van *J. Westenberg*, uitgegeven door *Janssonius*, en door *Blaeu.*

1731 **Bentheim.** — **„'t huis te Bentheim 1726."** Teekening in O. I. inkt, door **A. de Haan.**

Hoog 15.5, breed 19.8 cent.

1732 **Bentheim. Lingen.** etc. — Portretten van Hollandsche geleerden, die tot deze steden in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 10 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen J. Ens, godgeleerde, te Lingen; J. O. Westenberg, rechtsgeleerde te Bentheim; C. Vorstius, godgeleerde, te Bentheim; H. Hubert, godgeleerde, van Nordhorn; P. Noordbeek, pred., van Nordhorn, etc.

1733 **Duisburg.** — Portretten van Hollandsche geleerden, die te Duisburg gewoond hebben, en geleerden te Duisburg geboren, die in Nederland functies hebben bekleed. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. meest fol.

Hierbij C. Wittichius, theol. prof. (door *Bloteling, Zylveldt* e.a.), D. Gerdes, theol. prof. (door *Houbraken*), P. v. Musschenbroek, wiskundige, (door *Haid, Houbraken* e.a.), G. Graevius, oudheidkundige, (door *Valck*), etc.

1734 **Düsseldorf. — Jesuiten Kerk en klooster tot Dusseldorp.** Teekening in O.I. inkt door **C. Pronk.**

Hoog 18, breed 25.5 cent.

Interessante teekening der XVIIIe eeuw.

1735 **Düsseldorf. — „Am Grafenberg bey Düsseldorff."** Penteekening opgewasschen met O.I. inkt, door **D. du Pré.** 1785.

Hoog 11.5, breed 15 cent.

Aardige teekening.

1736 **Emden. — De Turfmarkt en eene straat te Emden.** 2 Potloodschetsen door **C. Springer.** 1863.

Ieder, hoog 28, breed 33 cent.

1737 **Emden.** — Plattegrond van de stad, door *Hogenberg.* omstr. 1580. fol. oblong.

1738 **Emden.** — Portretten van Hollandschen staatslieden en godgeleerden, die tot Emden in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. 8o, 4o en fol.

Hierbij Jan v. Hout (door *Swanenburg*), C. Tholen (zwartekunst), J. Wesselius (door *Houbraken*, groot fol.), Menno Simons, H. de Ries, Joh. Polyander, H. Alting (door *S. à Lamsweerde*), etc.

1739 **Kleef. — „De lindeboom buijte Cleeff. Junij 1752."** Penteekening.

Hoog 13.6, breed 21.2 cent.

1740 **Kleef. — Het graf van Johan Maurits van Nassau, te Berg-en-Daal, buiten Kleef.** Teekening in O.I. inkt. XVIIIe eeuw.

Hoog 21, breed 34 cent.

1741 **Kleef. — Vergezicht van den Kleefschen Berg.** Waterverfteekening (door **J. C. Greive Jr.**). omstr. 1867.

Hoog 21.5, breed 28.5 cent.

1742 **Kleef. — Gezichten in Kleef.** Potloodteekeningen door **J. C. Greive Jr.** 1867. 10 bl.

Elk, hoog 18, breed 27 cent.

Fraaie teekeningen. — Zij stellen met zorg gekozen punten voor, zooals: het Kermisdal, — Maywald, — „Aan de Lind naar de Cleefsche berg," — „Het amphitheater Thiergarten," — vergezichten, enz.

1743 **Kleef, Gelder.** — Oude kaarten, van de XVIIe en XVIIIe eeuw. 7 bl. fol. oblong.

Men vindt hier de kaarten van Kleef door *Blaeu* (omstr. 1650), *R. & J. Ottens* (omstr. 1740) en *Sanson* (uitg. *Ottens*); — vervolgens de kaarten van de „Fossa Eugeniana" (het kanaal tusschen de Maas en den Rijn), uitgeg. door *H. Hondius* (omstr. 1630) en *Blaeu*; — tenslotte: Plan van Crefeld tijdens den slag van 1758, door *Tirion*, 1758.

1744 **Kleef.** — „Generale Afbeeldinge van't Hof tot Cleef, als mede de Stadt met des selfs vermakelijcke gezigten." Panorama van Kleef geteekend door *A. Bega*, uitgeg. door *G. Valck.* omstr. 1690. gr. fol. oblong.

Zeldzame prent.

1745 **Kleef en de Rijnprovincie.** — Plans, gezichten en historieprenten betreffende verschillende plaatsen in het land van Kleef, en in de Rijnprovincie. XVIIe—XVIIIe eeuw. 14 bl. waarvan verscheidene in-folio.

Belangrijke verzameling. — Men vindt hier de groote plans door *Hogenberg*, omstr. 1580, van Calcar, Neuss, Wesel, Aken, een blad met gezichten op Kleef, Emmerik, Gennep en een plan van Duisburg, eveneens door *Hogenberg*; — een gelijktijdige afbeelding van de belegering van Wachtendonk in 1600; — groot plan van de fortificatie van Emmerik door *de Wit*, omstr. 1660; — „Combat de Meer (bij Wesel) entre les corps d'Imhoff et de Chevert, 5 Aout. 1758." La Haye, 1766. gr. folio. — „De gebritste Majesteit gekroond tot Wezel, wegens gehoonde taal tegen den Prins van Oranje, 1786." Caricatuur op de gevangen genomen Patriotten te Wesel. — Ect.

1746 **Kleef.** — Portretten van geleerden uit het Land van Kleef, die tot Holland in betrekking gestaan hebben. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. fol., 4o en 8o.

Wij noemen F. A. v. d. Marck, jurist van Mark, Jan van Galen, admiraal, van Mark, v. Essen, pred. van Meurs, J. Hoornbeek, theol. prof. van Mühlheim (door *Santvoort*), Is. Molenaar, doopsgez. pred. te Crefeld (groote litho), F. Ragstat, pred., van Kleef (door *A. Vaillant*), H. A. Roëll, theol. prof., van Mark (door *Houbraken*), J. J. Schuurman, pred., van Kleef, etc.

1747 **Kleef, Heusden.** — „Genealogie van het huys van Cleves." — „Genealogie van die van Heusden." **Handschrift** *uit het begin der XVIIe eeuw.* 56 bladz. lederen band. 4o.

Dit handschrift bevat eenige **honderdtallen in kleuren geteekende wapens.**

1748 **C. Bruin**, Kleefsche en Zuidhollandsche Arkadia, of dagverhaal van twee reizen, in en omtrent die gewesten gedaan. Met aanteekeningen van L. Smids. 2e druk. Amsterdam, *E. Visscher*, 1730. *Met talrijke gezichten gegraveerd door A. Zeeman.* gebonden. 8o.

Bevat gezichten te Kleef, Nijmegen, Renen, Wijk-bij-Duurstede, Wageningen, Amsterdam (schaatsenrijden en vaart op den Amstel), enz.
Fraaie afdrukken der prenten.

1749 **Lingen.** — Inwijding van het Gymnasium door Willem III, 1697. Gezicht op het gebouw, waarvoor een wandelplaats. Door *Rom. de Hooge.* gr. fol. oblong. — Muller, no. 2990. — Gedoubleerd.

Fraaie prent door Rom. de Hooge. — De prent is rijk gestoffeerd met groepen studenten, karossen, enz. Bovenaan het portret van Willem III.

1750 **Luxemburg.** — Kaart van Luxemburg, door *J. Surhonius Montanus*, uitgegeven te Antwerpen, door *A. Ortelius*, omstr. 1580. fol. oblong.

Fraai gekleurd exemplaar dezer zeldzame kaart.

1751 **Luxemburg.** — Plan van het beleg van Luxemburg, 4 Juni 1684, door *Rom. de Hooge*, uitg. door *N. Visscher*, omstr. 1690. gr. fol.

Fraai gegraveerd blad. — Interessante en zeldzame historieprent.

1752 **Luxemburg.** — Verzameling kaarten van Luxemburg, XVIIe en XVIIIe eeuw. 13 bl. fol. oblong, meerendeels gekleurd.

Wij vermelden de kaarten van *Blaeu* (omstr. 1640), *Janssonius* (omstr. 1650), *De Wit* (omstr. 1660), *Visscher* (omstr. 1680), *Jaillot* (1692), *Danckerts*, *Ottens*, etc.

1753 **Oostfriesland.** — Kaart van Oostfriesland door *H. Emmius*, uitg. door *W. Blaeu.* Amsterdam, omstr. 1640. fol. oblong.

Bizonder exemplaar, met zorg gekleurd en met goud afgezet.

1754 **Oostfriesland.** — Verzameling kaarten van Oostfriesland, van de XVIe—XVIIIe eeuw. 14 bl. fol. oblong, meerendeels gekleurd.

Men vindt hierbij 4 verschillende kaarten uitgegeven door *A. Ortelius* te Antwerpen (1570—80)); de kaart van *Mercator* (omstr. 1600), 2 verschillende kaarten van *Kaerius* (van 1617, en een andere met een plan van Emden); de kaarten van *Janssonius*, *Blaeu*, *Allard*, *Jaillot* (1692), *Ottens*, etc.

1755 **Oostfriesland.** — Portretten van Hollandsche geleerden en predikanten, die in Oost-Friesland verblijf gehouden hebben, of daar geboren zijn. XVIIe—XIXe eeuw. 16 bl. 8o, 4o en fol.

Wij noemen: Ubbo Emmius, geschiedkundige te Norden, Camphuysen, dichter te Norden, H. Hillers, pred. en dokter te Aurich, A. Seba, apotheker (door *Houbraken*, groot fol.), J. R. Deiman, van Hage (door *Portman*, groot fol.), etc.

1756 **De Rijn.** — Groote verzameling kaarten van den Rijn en omliggende landstreken. XVIIe en XVIIIe eeuw. 44 bl. fol. en gr. fol. oblong.

Belangrijke verzameling bevattende zeldzame bladen. Men vindt hierbij verschillende kaarten in meerdere bladen. Wij noemen: de fraaie kaart van den Rijn (in 2 bladen) en die van den Beneden-Rijn, beide uitgeg. door *Blaeu*; — 3 kaarten van *De Wit*; — de zeldzame kaart van *P. Verbist* (1672); — 7 kaarten door *Nic. Visscher*; — de kaarten van *Valk, J. Danckerts, F. Danckerts, Sanson* (2 bladen), *Covens & Mortier* (3 bladen), *Ottens* (6 bladen), *Homann*, etc.

Wij vermelden in het bizonder de fraaie, groote kaarten van den Rijn, uitgegeven door *Jaillot* te Parijs (1689, 1692).

1757 **Rijnberk.** — Historieprenten betreffende de belegeringen van Rijnberk in 1597, 1601 en 1672. 4 bl. 4o. oblong.

Wij noemen hiervan speciaal, 2 bladen betreffende „Het eerste Belegh" en „Het tweede Belegh": 2 fraaie gravures door (*Dolendo*), met een gedrukte beschrijving er onder. Deze bladen worden niet vermeld door Muller. Onze exemplaren zijn fraai gekleurd en met goud gehoogd.

1758 **Trier.** — Kaart van het bisdom Trier, uitgegeven door *W. Blaeu*. Amsterdam, omstr. 1640. fol. oblong.

Buitengewoon exemplaar, met zorg gekleurd en met goud afgezet.

1759 **Trier.** — Verzameling kaarten van het bisdom Trier. XVIIe en XVIIIe eeuw. 11 bl. fol. oblong, meerendeels gekleurd.

Hierbij de fraaie kaart van *Mercator* (omstr. 1600, gekleurd), die van *Hondius* (omstr. 1630), *Blaeu* (omstr. 1640), *De Wit, Visscher* (fraai gekleurd exemplaar), *Valk, De Ram, Danckers*, enz.

1760 **Wesel. Emmerik.** — Portretten van Hollandsche staatslieden en geleerden, die in deze steden verkeerd hebben, of vandaar afkomstig zijn. XVIIe—XIXe eeuw. 13 bl. 8o, 4o en fol.

Men vindt hierbij P. Valkenier, gezant, geboren te Emmerik (door *A. v. d. Wenne*), H. v. Diest, pred., van Emmerik (door *I. v. Meurs*), R. Hoogerbeets, te Wesel, S. K. de Bruine, pred., van Wesel (door *Houbraken*, groot folio, onafgesneden), H. Lipperhey, „secundus conspiciliorum inventor" (door *I. v. Meurs*), etc.

1761 **Wesel.** — J. Lipsius, Ad libros politicorum notae et de una religione liber. Vesaliae Clivorum, *ex officina A. ab Hoogenhuysen*, 1671. leder. 12o.

Zeldzame Weselsche druk. — Fraai exemplaar, nog onopengesneden.

GESCHIEDENIS
VAN
NEDERLAND EN BELGIË.

1762 **A. J. van der Aa, Biographisch woordenboek der Nederlanden,** bevattende levensbeschrijvingen van zoodanige personen, die zich op eenigerlei wijze in ons Vaderland hebben vermaard gemaakt. Haarlem, 1852—78. 21 dln. in 18 bdn. h. marokijn. 8o.

De eenige algemeene Nederlandsche biographie. — Zeer fraai exemplaar in half marokijnen banden, zeer zeldzaam.

1763 **K. v. Alkemade,** De goude en zilvere gangbaare penningen der Graaven en Graavinnen van Holland, met een korte beschrijving der prinselijke leevens-bedrijven. Delft. 1700. *Met frontispice en 55 platen.* perkament. folio.

1764 **Almanac de la cour** pour l'année 1809. Amsterdam, *E. Maaskamp.* 16o. *In orgineele cartonnage.*

Bevat 5 portretjes door *Portman,* waarbij Napoleon, Lodewijk Napoleon e.a.; 7 plans van Amsterdam e.a.

1765 **Analecta veteris aevi** seu Vetera monumenta inedita quibus continentur scriptores varii qui praecipue historiam universalem, expeditiones in Terram Sanctam, res Germaniae et Hollandiae, gesta Equestris ordinis Teutonici etc. prodiderunt. Adjectis observationibus A. Matthaei. Ed. 2a. Hagae Comitum, 1738. *Met platen.* 5 dln. in 10 banden. leder. 4o.

Men vindt hierin: Vetus chronicon Belgicum. — G. Noviomagi, Philippus Burgundus. — J. de Leydis, De dominiis de Brederode. — Emonis et Menconis, Chronicon. Wilhelmi Monachi, Chronicon. — J. de Beka, Chronicon. — Beninga, Chronyk van O.-Friesland, etc. etc.
Groot papier.

1766 **Archives ou Correspondance inédite de la Maison d'Orange Nassau,** publiées par G. Groen van Prinsterer. Ire Série. 1552—1584. 8 dln. — Réimpression du premier volume. — Supplément et table par J. F. Bodel Nyenhuis. Leide, 1835—47. — IIde Série. 1584—1688. Utrecht, 1857—60. 5 dln. — Tezamen 16 deelen. h. leder. 8o.

Compleet exemplaar van de twee eerste serien van de meest belangrijke bron voor de geschiedenis van de prinsen van Oranje.
Van de derde serie welke bezorgd wordt door F. J. L. Kramer, zijn thans de twee eerste deelen verschenen.

1767 **P. J. Blok,** Geschiedenis van het Nederlandsche volk. Groningen, 1892—1907. Dl. I—VII. 7 dln. linnen. 8o. (Nieuwe prijs flor. 43.75).

De nieuwste algemeene geschiedenis van Nederland. — Het achtste of laatste deel is in 1907 verschenen (Prijs flor. 6.25). — Wij voegen hierbij: L. J. Blok, Verspreide studiën, 1903. — H. van Gelder, Algemeene geschiedenis, I, 1903.

1768 **P. Bor**, Oorsprongh, begin en vervolgh der Nederlandsche oorlogen, 1555—1600. Amsterdam, 1679—84. 4 dln. verguld perk. gr. fol.

Zeer gezocht werk over den 80-jarigen oorlog, vooral om de fraaie etsen door Jan Luyken.
Exemplaar op groot papier, in fraaie oude banden.

1769 **J. de Bosch Kemper**, Geschiedenis van Nederland na 1830. Amsterdam, 1873—82. 5 dln. linnen. 8o.

De meest volledige geschiedenis van Nederland na 1830. — Prijs van uitgave flor. 33.50.

1770 **J. Bosscha**, Neerlands heldendaden te land van de vroegste tijden af tot op onze dagen. Verbeterde uitgaaf. Leeuwarden, 1870. *Met kaarten en plans van veldslagen.* 3 dln. h. linnen. 8o.

1771 **Collot d'Escury**, Hollands roem in kunsten en wetenschappen. 's-Gravenhage, 1824—44. 7 dln. in 10 bdn. h. leder. 8o.

Nog steeds een gezocht werk over de Nederlandsche geschiedenis.

1772 **J. L. Gottfried**, Historische kronijk, tot 1576. Op nieuws vertaeld na den 3en druck, met bijvoegingh van de historie der reformatie in Duytschland en een bladwijzer, door S. de Vries, met desselven Historische Gedenckboecken (1576—1697). Leyden, *P. v. d. Aa*, 1698—1700. 2 dln. *Met vele prenten.* perk. folio.

Fraai exemplaar.

1773 **Groen van Prinsterer**, Handboek der geschiedenis van het vaderland. 3e druk. Amsterdam, 1872. *Met portret.* linnen. gr. 8o.

1774 **Hugo de Groot**, Nederlandtsche jaarboeken en historien. Amsterdam, 1681. perk. fol.

Bevat tal van fraaie historieprenten door *J. Luyken* en vele portretten.

1775 **W. J. Hofdijk**, Schets van de geschiedenis der Nederlanden. Amsterdam, 1857. *Met vele platen en houtsneden in den tekst.* h. linnen. 8o.

1776 **D. v. Hoogstraten en M. Brouërius van Nidek**, Groot algemeen historisch, genealogisch en oordeelkundig woordenboek. Amsterdam, 1725—33. *Met portret.* 10 dln. in 5 banden. perk. fol.

Vooral belangrijk voor genealogische navorschingen.
Fraai exemplaar.

1777 **Huberts, Elberts en v. d. Branden**, Biographisch woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche letterkunde. Deventer, 1878. linnen. 8o.

1778 **J. Kok, Vaderlandsch woordenboek.** 2e druk. Amsterdam, 1785—89. 35 dln. — Byvoegzels. Amsterdam, 1797—99. 3 dln. — Te zamen 38 dln. *Met talrijke kaarten, portretten, platen en genealogische tabellen.* h. leder. 8o.

Blijft nog steeds van waarde voor het genealogisch en topographisch gedeelte en voor de illustraties.
Zeer fraai exemplaar.

1779 **J. Leclerc**, Histoire des Provinces-Unies des Pays-Bas, depuis 1660 jusqu'au Traité de la barrière, 1716. Avec les principales médailles et leur explication. Amsterdam, 1723—28. 4 dln. in 2 bd. verguld leder. fol.

Met 3 frontispices door *Picart*, kaart, plaat van de zaal der Generale Staten door *Marot* en 400 afbeeldingen van medailles.
Fraai exemplaar.

1780 **J. F. Le Petit**, La grande chronique ancienne et moderne, de Hollande, Zélande, West-Frise, Utrecht, Frise, Overyssel et Groeningen jusques à la fin de 1600. Dordrecht, 1601. *Met frontispice en portretten door C. van Sichem.* 2 dln. 1 band. perk. folio.

De schrijver was in den dienst van Willem van Oranje. Door de vele authentieke stukken, waaruit hij putte, en de persoonlijke herinneringen aan Willem den Zwijger heeft dit werk bijzondere waarde. Men vindt er vele bijzonderheden betreffende de gebeurtenissen in Zeeland.

1781 **G. van Loon**, Aloude Hollandsche histori. 's Hage, 1734. 2 dln. *Met vele platen van medailles, enz.* leder. folio.

Fraai exemplaar.

1782 **E. v. Meteren**, Belgische ofte Nederlantsche Historien, oorsaken der inlantsche beroerten, ende oorlogen, meest onder de regieringe van Philips II, tot 1598. Bij den autheur oversien, verbetert ende vermeerdert. Delf, *J. Cz. Vennekool*, 1599. *Met portretten.* leder. folio.

Deze uitgave werd verboden, omdat de auteur er verschillende documenten in had gepubliceerd.

Van Meteren was sinds 1593 consul der Hollandsche kooplieden te Londen. Zijn werk is vooral belangrijk voor de geschiedenis van handel en scheepvaart der Hollanders in dat tijdperk.

1783 **E. van Meteren**, Historien der Nederlanden en haar naburen oorlogen tot het jaar 1612. Amsterdam, *J. J. Schipper*, 1652. *Met frontispice, en portretten.* perkament. folio.

Zéér belangrijk werk over de Nederlandsche geschiedenis. Op den titelprent bevinden zich de portretten van v. Meteren en Prins Maurits. Verder bevat deze uitgave een fraaie serie van 13 portretten (genummerd 1—13) van de Nederlandsche Gouverneurs waaronder L. de Requesens, Prins Maurits, Leicester, Ernest v. Oostenrijk, Albertus en Isabella van Oostenrijk (op 1 prent), e. a. (Door of naar *de Bry?*). Verder de groote portretten van Philips III, Ambr. Spinola, de prinsen van Oranje, e. a.

1784 **Oldenbarnevelt. — Waarachtige historie** van 't geslacht, geboorte, leven, bedrijf, gevangenisse, examinatie, bekentenisse, rechters, brieven, laatste woorden en dood van J. van Oldenbarnevelt. 4e druk ... vermeerdert met eenige geschriften van Jan Franken, Dienaar van zijn Edelheid. Rotterdam, *J. Naeranus.* 1670. *Met frontispice en 3 platen*, perk. 8o.

De onbekende schrijver van deze biographie beroept zich herhaaldelijk op de mededeelingen van den kamerdienaar van Oldenbarneveldt.

1785 **Oorlog van 1672. — De ontroerde Leeuw**, behelzende een historisch relaes, van de merckwaerdigste geschiedenissen, 1672—73. Amsterdam, 1673—74. 2 dln. 1 bd. gebonden. 4o.

Zeldzaam werk; bevat de portretten van Willem III en Lodewijk XIV en stadsgezichten: Rijnberk, Orsoy, Groningen, Grave, Arnhem, Wesel, Burik, etc.

1786 **Oorlog van 1672. — (F. Domselaer)**, Het ontroerde Nederlandt door de wapenen des Konings van Vrankrijk. Verhaal van den Franschen, Engelsen, Keulsen en Munsterschen oorlog tegen de Vereen. Nederlanden, met deszelfs binnenlandtse beroerten. Amsterdam, 1674. h. leder. 4o.

Bevat 15 portretten, 13 historieprenten door *Rom. de Hooge* en een **merkwaardige serie van 13 afbeeldingen van kasteelen in de provincie Utrecht verwoest door de Franschen, geëtst door J. Soriou.** Deze serie ontbreekt gewoonlijk.

Fraai exemplaar, onafgesneden.

1787 **Oorlog van 1672.** — Hetzelfde werk. Het eerste deel in tweeden druk. Amsterdam, 1674. *Met dezelfde platen als het vorige nummer.* 2 dln. perk. 4o.

Deze tweede druk bevat een supplement getiteld: Binnenlandsche borgerlijke beroerten in 1672. Amsterdam, 1676. *Met frontispice bevattende de portretten der gebroeders De Witt en 2 platen.*

Fraai exemplaar.

1788 **Oorlog van 1672. — (G. Brandt de Jonge)**, Tweejaerige geschiedenissen, voorgevallen in de jaeren 1674 en 1675, met byvoeging van authentijke stukken, konnende dienen tot een vervolg van 't Ontroerde Nederlandt van de jaeren 1672 en 1673, door V. T. V. Amsterdam, 1678. *Met frontispice en vele portretten.* perk. 4o.

Fraai exemplaar; voortreffelijke afdrukken der portretten.

1789 **Oorlog van 1672. — L. v. d. Bosch,** Tooneel des oorlogs, opgerecht in de Vereen. Nederlanden door de wapenen van de Koningen van Vrankrijk en Engeland, Keulsche en Munstersche Bisschoppen. Amsterdam, 1675. 4 dln. in 2 bdn. perk. 4o.

Vooral gezocht om de fraaie **etsen door Rom. de Hooghe,** e. a., portretten, stedeplans, enz.

Wij noemen van de prenten het beleg van Naarden, inname van Bonn, de ontvoering van den Prins van Furstenberg, den zeeslag bij Kaap La Hogue, het eiland Martinique in Amerika, de wreedheden der Fransche soldaten te Bodegraven en Woerden, enz.

Onder de portretten vindt men Willem III, Lodewijk XIV, Karel II, De Ruyter, P. Wirtz, etc.

Fraai exemplaar. — Scherpe afdrukken der prenten.

1790 **J. Scheltema,** Geschied- en letterkundig mengelwerk. Amsterdam, 1818—36. 6 dln. in 8 banden. h. leder. 8o.

Zeer geachte verhandelingen over de Nederlandsche geschiedenis en letterkunde. Men vindt hierin stukken betreffende P. Heyn, Karel de Stoute, Marnix, Erasmus, Hugo de Groot, Const. Huygens, e. a.

1791 **J. Scheltema, Verzameling werken van dezen Nederlandschen historieschrijver.** Uitgegeven 1805—36. 28 dln. half marokijn. 8o.

Fraaie verzameling, uniform gebonden half marokijn.

De verzameling bevat de volgende werken:

Geschied- en Letterkundig Mengelwerk. Amsterdam, 1817—36. 17 dln. — Peter de Groote in Holland en te Zaandam, 1697—1717. 2 dln. — Alexander, Keizer van Rusland. 1814. — Het vaderland en de Franschen. 1815. — De onoverwinnelijke vloot, in 1588. — Staatkundig Nederland. 1815. 2 dln. — De laatste veldtogt van Napoleon Bonaparte. 1816. — Geschiedenis der heksenprocessen. 1828. — Anna en Maria Tesselschade. 1808. — Reintje de Vos van Hendrik van Alkmaar, 1496, uitgegeven en vertaald. 1826.

1792 **P. J. Schotel,** Heldendaden der Nederlanders ter zee. Amsterdam, *Buffa.* 1850—55. h. leder. gr. fol.

Met 45 fraaie litho's voorstellende vermaarde zeeslagen.

Fraai exemplaar.

1793 **J. C. Schröck,** Kort begrip der algemeene geschiedenis voor jongelieden. Amsterdam, 1796. *Met platen door A. Vinkeles.* 6 dln. h. leder, vergulde ruggen. 8o. — **M. Stuart,** Romeinsche geschiedenissen. Amsterdam, 1830. *Met platen door Portman.* 20 dln. h. linnen. 8o.

1794 **P. Scriverius,** Het oude Goudtsche kronycxken, of historie van Hollant, Zelandt, Vrieslandt en Uytreght met een byvoeghsel tot aan de laatste Graaf van Hollandt, beneffens een toetsteen, tot proevingh van veel plaatsen deser historie. Amsterdam, 1663. *Met frontispice en de portretten der Hollandschen graven.* perk. 4o.

Fraai exemplaar.

1795 **Tijdschrift voor Geschiedenis, Land- en Volkenkunde,** onder redactie van A. M. Kollewijn, R. Schuiling en M. G. de Boer. dl. I—XII. Amersfoort en Amsterdam, 1886—97. 12 dln. in 11 bdn. h. leder. 8o.

Zeer fraai exemplaar.

1796 **G. W. Vreede,** Inleiding tot eene geschiedenis der Nederlandsche diplomatie. Utrecht, 1856—65. 6 dln. h. marokijn. 8o.

Documentair werk. — Deel III—VI behandelen de Bataafsche Republiek en het Koninkrijk Holland van 1795—1810.

1797 **A. Winkler Prins,** Geillustreerde encyclopaedie, woordenboek voor wetenschap en kunst, beschaving en nijverheid. 2e druk. Rotterdam, 1884—88. *Met talrijke platen en kaarten.* 16 dln. linnen. gr. 8o.

1798 **P. H. Witkamp,** Geschiedenis der zeventien Nederlanden. Amsterdam, 1873. *Met kaarten en meer dan 700 houtsneden.* 2 dln. h. leder. 4o.

WILLIAM III
PRINCE OF ORANGE, KING OF ENGLAND.

REMARKABLE COLLECTION OF
HISTORICAL PRINTS, CARICATURES, PORTRAITS, BOOKS.

(See also the Index on: Willem III).

1799 **The LXIV coats of arms of the Prince of Orange.** („De LXIIII geslachtwapenen van de Prins van Oraenjen etc. en de wapenen der 7 Vereenigde Nederlanden met hare steden, etc.") Amsterdam, *J. Robijn.* ab. 1672. fol.

Interesting well engraved sheet containing the 64 coats of arms of the ancestors of William III and 119 coats of arms of the provinces and cities of the Netherlands.

1800 **Wondrous mirror of Orange** („*Orangien Wonderspiegel, vertoonende Willem Hendrick III Prince van Orangie.*") Portrait of the Prince surrounded by 16 small plates representing remarkable events of his life. Underneath a printed description. Capital etching by *Rom. de Hooge.* 1674. broadside. — Muller, no. 2304.

1801 **The Dutch republic safed from the attack of France and England by William III. 1674.** Large allegorical plate on which the Netherlands are represented as Daphne and as Coronis from Ovids Metamorphoses. Etching by *G. Lairèsse.* very large fol. — Muller, no. 2308*a*.

Very fine print, including a portrait of William III.

1802 **The same print.** Proof before letters. large folio. — Muller, no. 2308*c*.

1803 **William III is sworn Captain general.** („S. K. H. de Heer Prince van Orangjen wert Capitein Generael gemaeckt, 25 Febr. 1672"). Fine etching by *Rom. de Hooge.* square 4o. — Muller, no. 2317.

Brilliant impression.

1804 **William III the restorer of the Dutch Republic.** („Wilhelmo Henrico Principi Auriaco ob fugatos hostes et rempublicam restitutam S."). Richly decorated allegorical print published after the successfull military operations of the year 1673. Capital etching by *Ger. Lairesse.* very large folio. — Muller, no. 2513.

1805 **Mercurius print from the commencement of the war till the peace with England.** („Mercurius print van't begin deses oorloogs tot de vreede met ons ende koninck van Engelandt"). Interesting print giving 23 representations of the most remarkable events of the war, (occupation of Utrecht, Naarden, Groningen, Koevorden, death of De Witt, massacre of the French in Bodegraven, etc.). In the centre: William III sworn as Stadhouder. Fine etching by *Rom. de Hooge.* (1674). square fol. — Muller, no. 2530.

1806 **Wondrous changes in the United Netherlands, 1673, till the peace with England.** („Wonderlyke veranderingen in de Vereende Nederlanden, Ao. 1673, tot den vrede met den Koning van Engelandt in 1674"). Print in 25 divisions showing the events of the war (sea battles, sieges of Naarden, Koevorden, Bommel, Bonn, triumph of William III and triumph of the admirals, etc.). Etching by *J. Souriou.* published at Amsterdam, by *M. Doornick.* large square fol. — Muller, no. 2531.

1807 **Theatre of the events of 1676.** („Schouwtoneel der voorvallen Ao. 1676"). Fine allegorical print in honour of William III. His bust is erected on an estrade by a woman representing the Dutch Republic. On the estrade several events of the war, also in Sweden, Italy, etc. Capital etching by *Rom. de Hooghe.* 1677. broadside. — Muller, no. 2595.

Very fine print. — Early impression before the „Almanac".

1808 **Humble dedication of complaints by the English Protestants to the Prince and the Princess of Orange.** („Ootmoedige opdragt van de memorien van de Engelsche Protestanten aan den Prince en de Princesse van Orangie"). William III and Mary richly dressed receive the English Protestants and are hailed by the crowd. Etching (*by Rom. de Hooge*). Underneath a printed description. (1688). fol. — Muller, no. 2701. — Mounted.

Fine copy.

1809 **The false declaration of James II, to the Prince of Orange, in offering the charters and penal laws.** („De geveynsde betuyging van Jacobus Stuwaart, gewesen Koning van Engelandt, aen den Prince van Orangie, betoont in het presenteren der charters en penale wetten"). Satyrical print relating to the offer of James II to suppress the penal laws. With a fine portrait of William III on horseback. „*Na de copye te Londen gedrukt*". (1688). fol. — Muller, no. 2702.

Fine copy.

1810 **The Dutch fleet in the harbour of Hellevoetsluis, 28 Oct. 1688.** („Gesichte van de vloot van den Prince van Orangie tot Hellevoetsluis"). On the first plan, a crowd of spectators looking on the arrival of the Amsterdam ships. Among them are Prince William, the Duke of Schomberg, etc. Fine etching by *D. Marot.* fol. — Muller. no. 2707.

1811 **The fleet off Hellevoetsluis, departing.** („Zeetocht van Willem Henrick de III uyt Hellevoetsluis. 11 Nov. 1688"). On the first plan the private yacht of the Prince of Orange transporting him to a man of war and firing a salute. Capital etching by *R. de Hooghe.* Underneath a dutch text in letterpress and a printed list of the names of the men of war and of their captains. broadside. — Muller, no. 2708.

1812 **Order of the fleet when crossing the channel.** („Ordre van de scheepsvloot, soo als die onder het beleyt van den Prince van Orange uit Hellevoetsluis na Engelandt is gezeylt"). The men of war forming a square, with the transport boats in the centre. Good engraving by *B. Stoopendaal.* Underneath a printed list of names of the captains: Lieut.-Admiral Macclesfield, Herbert, Count Solms, Everze, Schey, Almonde, Lord Major Mackay, etc. roy. fol. — Muller, no. 2710.

1813 **The same order of the fleet.** Each ship here, bears the name of the commander. Etched by *Daniël Marot.* fol. — Muller no. 2711.

1814 **The fleet sailing to England.** („Ordre soo als de vloot van den Prins van Oranie na Engelant gezeilt is. 11 Nov. 1688"). Etching by *Schoonebeek.* broadside. — Muller, no. 2712.

1815 **Departure of William III and arrival in England. 1688.** Two representations on 1 leaf, in the middle a portrait of William III. Etching by *Rom. de Hooge.* With the address of *Covens & Mortier.* square fol. — Muller, no. 2713*b*.

1816 **The same representation**, on large scale, after the same original drawing, etched by *J. v. d. Aveele.* roy. square fol. — With printed description on a separate sheet, with the address of *J. Robijn.* 1689. — Muller, no. 2715.

1817 **The fleet setting out from Hellevoetsluis** (11 Nov.) **and the landing of the expeditionary forces at Darmouth.** (15 Nov). — („Afbeelding van de zeetocht uit Hellevoetsluis en 't gelukkig landen aen de zuytcust van Engelant door de Prins van Orangie.") Two scenes on one leaf. Engraved by (*Stoopendaal* and *Danckerts*). *J. Tangena excudit.* broadside. — Muller, no. 2716.

1818 **„The Revolution, 1688."** The Convention-parliament offers the crown to William III and Mary. Engraved by *J. Parker* after *J. Northcote.* London, *J. Harris,* Apr. 26, 1790. square fol. — With separate sheet of description.

1819 **Restoration of Religion and Constitution in Great Britain.** Allegory: the Prince of Orange, represented as a Roman soldier, gives to Britannia a book with seven seals. Capital etching by *G. Lairesse.* broadside. — Muller, no. 2725.

1820 — **Similar allegory**, William of Orange, again represented as a Roman soldier, covered by a shield with the arms of Great Britain, raises Religion lying on the earth. With some more emblematical matter. Capital etching by *G. Lairesse.* broadside. — Muller, no. 2726.

1821 **Reception of Her Royal Highness the Princess of Orange as Queen of Great Britain.** („Receptie van Hare Konink!. Hoogheid de Princesse van Orangie, als Koningin van Gr. Britange." 22 Febr. 1689.) Mary and her Ladies of honour are leaving the English Royal Yachts, at Margate, and receive the compliments of the Lords and Gentlemen of the Provinces, the Aldermen of Margate, etc. Fine etching by *R. de Hooghe,* with printed text, in English, French and Dutch. broadside. — Muller, no. 2729.

1822 **Coronation of William and Mary. 12 April 1689.** Capital etching by *R. de Hooghe,* divided into two large scenes, (the coronation in Westminster Abbey — and the procession;) and six smaller ones (fireworks before Whithall, and before the Tower, the King creating Knights of the Garter etc). broadside.

Fine print.

1823 **Similar print**, in the middle the coronation. Above, the dinner in the Banqueting House. Below, a fine, large scene of the procession. Furthermore portraits and four other incidents. Capital etching by *R. de Hooghe, J. Tangena excud.* Descriptive text in letterpress. broadside. — Muller, no. 2735.

1824 **„Hic flos et fructus, hic virtus forma decusque".** Coronation of William and Mary, and 11 smaller scenes of various incidents: entrance in London, arrival at Woolwich, fireworks etc. by *J. van den Aveele.* broadside. — Muller no. 2736.

1825 **Coronation of William III and Mary. 1689.** Large seated figures of the two souvereigns, crowned; White-Hall in the background. Beautiful etching by *Rom. de Hooge.* With a printed poem under the print: „Op de afbeeldingen van Willem en Maria". Amsterdam, *C. Allard,* (1689). broadside. — Muller, no. 2737 A.

Fine copy of this beautiful print.

1826 **„Sis bonus, o felisque tuis".** William and Mary (remarkable as portraits), on their thrones, in gala, receiving the compliments of the Clergy and the Nobility. Whithall in the distance. Capital etching by *R. de Hooge.* With elaborate letterpress comprising biographies of the English Kings. broadside. — Muller, no. 2737 B.

1827 **The House of Lords and the House of Commons.** („Het Hoog- en Lager-Huys van Engelandt"). Session of the parliament; William III is on the throne. Etching by *Rom. de Hooge.* square fol. — Muller, no. 2738*b*.

1828 **The same print,** slightly changed and adapted to Queen Anna, who is now on the throne. square fol. — Muller, no. 2738*c*.

1829 **Entrence of William III in London 28 Jan. 1689 and reception in the Houses of Parliament.** 2 fine anonymous etchings, with the address of *C. Allard.* 2 sheets. square 4o.

Fine impressions.

1830 **The Houses of Parliament, assembled since 1 Febr. 1689.** („Afbeeldinge van de Raadsvergaderinge der geestelyke en wereltlyke Heeren tot Westmunster, aangevangen 1 Febr. 1689"). Anonymous etching, with printed verses under the print, in which William III is referred to. With the address of *Robijn.* square fol. — Muller, no. 2740.

1831 **Battle of the Boyne. — Unexpected tidings from Ireland.** („De onverwagte tijding uyt Yerlandt"). Caricature referring to the battle of the Boyne. James II bringing the news of the defeat to Louis XIV. Etching by *Ph. Bouttats.* With text in letterpress. broadside. — Muller, no. 2812.

1832 **Battle of Cape La Hogue.** — Fully decorated print; above a map and a view of the battle, are shown the portraits of William and Mary. Etching (by *J. v. Vianen,* much changed by *Rom. de Hooge*). square fol. — Muller, no. 2861.

1833 **Death of queen Mary. 1695.** — „Feliciss. Sapien. Reginae Maria Stuarts. Erkentenis. Anno 1695. G. de Lairesse". Allegorical representation; **pencil drawing, with autograph explanation by G. de Lairesse.**

6 × 3.5 inches.

Interesting sketch in honour of Mary queen of England the wife of William III.

1834 **The decessed queen Mary in state.** („Bedde van parade ter eren der Koningin Maria Stuart"). Etching by *P. v. d. Berge.* With printed description under the print. fol. — Muller, no. 2906 (2).

Fine copy.

1835 **Funeral ceremony of queen Mary in Westminster. 1695.** Large etching by *Rom. de Hooge.* square fol.

This print is especially interesting as it designates the etcher as commissary of William III, in which quality he etched all these plates relating to William III: *Geëtst na de orginele tekening vant Hoff van Engeland door Rom. de Hooge, J. U. D. Commissares van syn Konnigl. Majest. van Groot Brittannia.* It appears from this inscription that he had at his disposal original drawings, made on the spot, for his historical representations.

1836 **Allegorical portrait** of William III. Turned round, the face of Mars is shown. „Welhem die als een Mars de Geltkrygh wederstaet", etc. Anonymous etching, end XVIIth. century. Small 4o.

1837 **William III falls from the horse, 1702.** („Afbeeldinge en verhaal, van de doodelijke val ter jagt van Willem III Koning van Engeland, 4 Lentemaand 1702"). Etching above a printed newstiding of the event. With the address of the widow of *Tangena.* fol. — Muller, no. 3020*c*.

1838 **A most remarkable collection of caricatures and satyrical prints relating to William III Prince of Orange, his expedition to England, the expulsion of James II, and the war with Louis XIV.**

All by famous Dutch etchers; as: Romein de Hooghe, Pieter Schenck, Harrewijn, Bouttats, about 1690.

28 pieces most of them broadsides.

Very precious collection, the plates belonging to the best satyrical prints of that time; interesting as well as works of the art of caricature as for the representation of manners and customs.

Our collection contains the following sheets:

A „Arlequin Deodat et Panurge Hypochondriaques." Principally relating to the birth of the Prince of Wales. William III retains James II who attempts to draw his sword. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2754. — Two impressions, differing in the letterpress.

B „Arlequin furieux et Pantagion triomphant." Louis XIV, father Peter, carrying the Prince of Wales, and the Queen, and other people are desturbed at the approach of William III. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2755. — Two impressions, differing in the letterpress.

C „Arlequin sur l'Hypogryphe à la croisade Lojaliste." Allegorical representation of the fall of Roman Catholic Princes after the landing of William III in England. Etching from the school of *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2756.

D „La belle Constance dragonée par l'Arlequin Deodat." Relates to father Peter at the court of Mary of Modena. The Prince of Wales is brought in, on the arms of his nurse. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2757. — Two impressions, differing in the letterpress.

E „Eau trouble, Gain de Pescheur." William III presents a dish of oranges to religion and truth. Etching by *Harrewyn* (?). — Muller, No. 2758.

F „l'Epiphane du Nouveau Antichrist, 1689." Louis XIV, James II and the Dauphin sing on twelfth night. The Pope who offers a cardinals hat to father Peter, kept back by William III. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2759.

G „La Feste des trois Rois aux Invalides." Louis XIV in the arms of Mary of Modena; to the right James II, who carries a standard with the inscription „Mon regne sera dans l'autre monde." Etching from the school of *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2761.

H „Les monarches tombants." Alludes to the proclamation of William III as King of England. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2762.

I „Paye qui tombe." Louis XIV, James II, his queen and his child, represented as robe-dancers. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2766. — Two impressions differing in the letterpress.

J „Qualis vir, talis oratio." Relating to the designs of James II to promote the Jesuits and suppress Protestantism. Etching by *Bouttats* (?). — Muller, No. 2767.

K „Den grooten Raad van Romen." Father Peter takes council with Louis XIV, the Pope and other monarchs. Anonymous etching. — Muller, No. 2768.

L „'t Hedendaags Rad van Avontuur." The wheel of fortune; at the top is William III, beneath is James II, and the Prince of Wales. Etching by *Bouttats.* — Muller, No. 2769.

M „Het groote stookhuis der Princen dezes tijds." Relating to King James, after having broken the Test. Etching by *Rom. de Hooge.* — Muller, No. 2770.

N „Het Vaticaan in den Rouw." The Roman catholic Church lies on her deathbed. Among the attendants is the British ambassador. Anonymous etching. — Muller, No. 2771.

O „De vlucht van het pausdom uit Engeland". Relating to the retreat of Roman Catholics, from England. Etching by *Harrewyn.* — Muller, No. 2772. — Two impressions differing in the letterpress.

P „Wie boven zynen staet, verwaent zich durf verheffen." Relating to the landing of William III in England. Etching by *Bouttats.* — Muller, No. 2773.

Q „Het beest van Babel is aan het vluchten." William III mounted on the Dutch lion expulses father Peter with the Prince of Wales, seated on the Babylonian dragon. Anonymous etching. — Muller, No. 2776.

R „Wien tot quaa Raadt syn ooren leendt." Louis XIV and his alliances are represented as fools. James II flies to his ships. Anonymous etching. — Muller, No. 2777.

S „De belachchelijke Sotheeden in Vrankrijk. Wegens de gewaande dood van Koning William III." Caricature relating to the tiding of William IIIth's death in the battle of the Boyne, which was reported in Paris. Etching by *P. van den Berge.* — Muller, No. 2813.

T „Folies extravagantes de la France sur la mort imaginaire de Guillaume III." Copy of the foregoing print. — Muller, No. 2814.

U „Pantagruel agonisant." Louis XIV on his deathbed; through the door is seen William III on his horse. On the floor is the picture of the imaginary death of William III. — Muller, No. 2816.

V „Hij holt, Hij holt." Reduced and changed copy of the caricature, numbered here **C.** Mezzotint by *Schenck.* — Muller, No. 2753I.

W „'t Hondje zit op." Reduced and partially changed copy of the caricature numbered here **B.** Mezzotint by *Schenck.* — Muller, No 2753II.

It will hardly be possible to bring together an other collection of the same importance as this; especially in regard to the condition of the prints, which is very good. They are all scarce and usually found in bad condition.

1839 **William III. — Large collection of portraits of William III.** Engravings, mezzotints and lithographs. 35 sheets. 8o, 4o and folio.

Remarkable collection containing many scarce pieces. We mention mezzotints by *J. Smith* and by *P. Schenk,* engravings by *Clark, Thomassin, Picart,* — a portrait as king of Engeland, in the 4 corners the portraits of his anscestors William the Silent, Maurice, Frederick Henri, and William II engraved by J. V. with the address of *J. Tangena*; — the etched portrait of *Lairesse* in 2 states (before and with the address of *Nic. Visscher*); — a portrait published by *Doncker*; — engravings by *v. Gunst, Rammazeyn,* — the portrait from *Coronelli,* — the fine folio portrait by *Tanjé* (fine impression), — the 8o. portrait by *Houbraken,* — the folio steelengraving by *Kaiser,* — Etc. Etc.

1840 **P. Rabus,** Op de tocht na Ierland van Wilhelm, Koning van Groot Britanje. Rotterdam, *I. Naeranus, boekverkooper op het Steyger.* 1690. 19 bladz. 4o.

Epic poem on the expedition of William III in Ireland and the battle of the Boyne.

1841 **N. Chevalier,** Histoire de Guillaume III, Roy d'Angleterre, Prince d'Orange etc. Amsterdam, 1692. *With frontispice and plates by Rom. de Hooge, and engravings of medals.* vellum. fol.

A scarce volume describing the medals relating to William III.

ZEDEN EN GEWOONTEN.

1842 **W. J. Hofdijk**, Ons voorgeslacht. Haarlem, 1859—64. *Met verscheidene zwarte en gekleurde platen.* 6 dln. h. linnen. gr. 8o.

Eerste uitgave, gezocht om de fraaie litho's van Rochussen e. a.

1843 **N. de Roever**, Het leven van onze voorouders. Voortgezet door C. J. Dozy. Amsterdam, 1890—1900. *Met tal van platen waarvan vele gekleurd.* 6 dln. gr. 8o. — In afl. — Nieuwe prijs flor. 36.—

1844 **G. D. J. Schotel**, Het oudhollandsch huisgezin der zeventiende eeuw. — Het maatschappelijk leven onzer voorvaderen in de zeventiende eeuw. Haarlem, 1868—69. 2 dln. *Met litho's door C. Rochussen en D. v. d. Kellen.* geb. 8o.

1845 **G. D. J. Schotel**, De openbare eeredienst der Nederl. Hervormde Kerk in de 16e, 17e en 18e eeuw. Haarlem, 1870. *Met litho's.* h. leder. 8o.

1846 **G. D. J. Schotel**, Vaderlandsche volksboeken en volkssprookjes. Haarlem, 1873—74. 2 dln. in 1 bd. h. marokijn. gr. 8o.

Nog steeds het beste boek over de oude volksliteratuur, met tal van afbeeldingen naar volkshoutsneden. — Ons ex. heeft het aardige origineele omslag bewaard.

1847 **Brandspuiten. — J. v. d. Heide**, Beschrijving der nieuwlijks uitgevonden en geoctrojeerde slangbrandspuiten en haare wijze van brandblussen tegenwoordig binnen Amsterdam in gebruik zijnde. Amsterdam, 1690. *Met 19 prenten.* perk. fol.

De prenten, welke voorname branden te Amsterdam voorstellen, zijn vooral interessant om de afbeelding der houten gevels, welke in de XVIIe eeuw nog veelvuldig voorkwamen.

Fraai exemplaar op groot papier. — Eerste druk.

1848 **Couranten. — „Tijdinghe uyt vele Quartieren.** 1630. No. 39. Ghedruckt t'Amsterdam, *by Broer Jansz.* 28 Sept. 1630." 1 blad. fol.

Een nummer van de beroemde courant van Broer Jansz., de eerste welke te Amsterdam uitgegeven werd.

Merkwaardig is het adres en de titel van den uitgever. Hij noemt zich:

Broer Jansz. Out Courantier in 't Legher van syn Princel. Excell. woonende op de Nieu-zijds Achterborghwal, inde Silveren Kan, by de Brouwery vande Hoybergh.

Hoogst zeldzaam.

1849 **Couranten. — Oude nummers van de Oprechte Haerlemse Courant.** XVIIe—XIXe eeuw. 15 bl. fol.

Hierbij een nummer van 1674 (no. 31), 1709 (no. 39), 1713 (no. 20), 1744, 1752, 1793, etc.

Wij vermelden in het bizonder 2 nummers uit den Franschen tijd, met den tekst in het Hollandsch en Fransch (nos. 89 en 90 van 1812).

Zeldzame nummers. — Hierbij nog eenige nos. van andere couranten.

1850 **Kinderprenten.** — Stel van 6 nieuwjaarsprenten, elk omgeven door een ornament in houtsnede en bestemd om door de kinderen ingevuld te worden met een nieuwjaarswensch. Door *H. Numan*, 1778. uitg. te Amsterdam, *Erve wed. J. v. Egmont.* 6 bl. fol.

De omlijstingen dezer prenten zijn zeer merkwaardig. Zij stellen stadsgezichten voor, huiselijke tafereelen, enz. Sommige zijn naar Jan Luyken. Ze zijn genummerd I—IV, VI, terwijl één ongenummerd is.

1851 **Kinderprenten.** — Hollandsche en Duitsche kinderprenten uit de eerste helft der XIXe eeuw. 40 bl. gekleurd. fol.

Bevat verscheidene aardige bladen zooals: Kleinduimpje, Roodkapje, Uilenspiegel, Gulliver, Mayeux, St. Nikolaas, prent op de hooge pruiken (gedrukt van houtblokjes uit de XVIIIe eeuw), schepen, spoorwegen, rijtuigen, uniformen, enz. enz.

1852 **Kleederdrachten.** — **A. Schoonebeek,** Nette afbeeldingen der eygedragten van alle geestelijke orders. — Idem van alle geestelijke vrouwen en nonnenorders. Amsterdam, 1688—91. 2 dln. 1 band. perk. 8o.

Bevat 2 frontispices en 163 afbeeldingen van geestelijke kleederdrachten.
Eerste druk, zeldzaam. — Fraai exemplaar.

1853 **Kleederdrachten.** — **A. Schoonebeek,** Historie van alle ridderlijke en krijgsorders. Amsterdam, 1697. 2 dln. leder. 8o.

Bevat een serie van 113 aardige prentjes, voorstellende de kostuums der ridderlijke orders.
Fraai exemplaar.

1854 **Kleederdrachten.** — **Serie** van 20 kostuumprenten van nationale kleederdrachten, uitgegeven te Amsterdam, bij *E. Maaskamp*, 1803—07. 4o.

Interessante serie elegante kostuums, gegraveerd door *Portman*, en uit de hand gekleurd. Elke prent heeft een onderschrift, 't zij een straatroep of een eigenaardige dialectische zegswijze.

De suite bevat costuums van Amsterdam (vischvrouw, aanspreker, melkmeisje), broedergemeente te Zeist, Friesland, Scheveningen, Molqueren, Gelderland, Schouwen, Zaandam, enz.

1855 **Kleederdrachten.** — **E. Maaskamp,** Habillemens, moeurs et coutumes dans les provinces septentrionales des Pays-Bas. Amsterdam, *E. Maaskamp*, omstr. 1830. gecart. 8o.

Serie van 19 gekleurde prentjes van kleederdrachten in de Hollandsche provinciën, gegraveerd door L. Portman.
Deze 8o. uitgave is zeldzaam.

1856 **Kleederdrachten.** — **Serie** van 28 kostuumprenten van Nederlandsche nationale kleederdrachten. Den Haag, *D. van Lier*, (omstr. 1840). 8o.

Zeer zeldzame suite. — Men vindt hier kostuums van Hindelopen, Molkwerum, „Vriesch wafelmeisje", Walcheren, Schouwen, Schokland, Leiden, Rotterdam, Scheveningen, „koopvrouw in reukwaren", „Bestedelingen van het Israël. Oudemannenhuis te 's Gravenhage", „Kweekeling voor de zeevaart", Marken, weesmeisjes, enz
Zeer fraai exemplaar uit de hand gekleurd.

1857 **Kleederdrachten.** — **F. de Vigne,** Recueil de costumes du moyen-âge pour servir à l'histoire de Belgique et pays circonvoisins. Bruxelles, 1835. *Met 86 platen waarvan enkele gekleurd.* half leder. 4o.

1858 **Kleederdrachten.** — **F. de Vigne,** Recherches historiques sur les costumes civils et militaires des gildes et des corporations de métiers, leurs drapeaux, leurs armes, leurs blasons, etc. Avec une introduction historique par J. Stecher. Gand, 1847. *Met 35 platen, gekleurd en ongekleurd (kostuums, blazoenen, wapens).* gr. in-8.

1859 **Kleederdrachten.** — **G. D. J. Schotel,** Bijdrage tot de geschiedenis der kerkelijke en wereldlijke kleeding. 's Gravenhage, 1856. h. leder. 8o.

1860 **Kleederdrachten.** — **W. J. Hofdijk en D. v. d. Kellen Jr.,** De Kloosterorden in Nederland, historisch onderzocht en geschetst. Haarlem, 1865. *Met lithographieën, waarvan sommige gekleurd.* linnen band. gr. 8o.

1861 **Militaria. — S. Stevin,** Castrametatio, dat is Legermeting na d'oordening en 't ghebruyc van Maurits Prince van Oraengien, enz. Rotterdam, *J. v. Waesberghe,* 1617. perk. fol.

In den zelfden band: **S. Stevin,** Nieuwe maniere van sterctebou, door spilsluysen. Rotterdam, 1617. *Met platen en figuren in hout gesneden.*

De werken van den beroemden Stevin zijn zeer belangrijk voor de kennis van de strategie en vestingbouwkunde van Prins Maurits.

1862 **Militaria. — J. Boxel,** Vertoogh van de krijghsoeffeninge, soe in 't particulier van musquet en spies, als in 't generael van een corpus of gros der compagnien te voet van de guardes van.... Staten van Hollant ende West-Vrieslant.... met verscheyde forme van bataillies, die in 1668 zijn gestelt in 't exerceeren van de militie. 's Gravenhage, 1670. *Met* 96 *platen.* perkament. 4o.

Interessant werk over de exercities bij het Hollandsche leger, in het midden der XVIIe eeuw.

Op 36 platen worden voorgesteld het hanteeren van het musquet, op 20 platen dat van de piek en op 40 platen het exerceeren der regimenten.

Fraai exemplaar. — Zeldzaam.

1863 **Militaria. — A. Maneson Mallet,** De werken van Mars, of de konst des oorlogs. 2e druk, uyt het Frans. Amsterdam, 1686. *Met* 500 *platen.* 3 dln. in 1 bd. leder. 8o.

Interessant werk voor de kennis van den oorlog en den vestingbouw in de XVIIe eeuw.

Met tal van afbeeldingen van steden en sterkten in België, Zweden, Frankrijk enz., belegeringen, kanonnen, slagordes.

Aan het eind een speciale verhandeling over het Turksche leger met een gezicht van het beleg van **Weenen.**

1864 **Scheepsbouw. — „Plans voor de mastgestellen."** Serie van 22 teekeningen van masten en scheepswant, in een half lederen band. fol. oblong.

Deze band bevat officiëele teekeningen van de Nederlandsche Marine, geteekend door *Soetermeer, Constructeur-Inspecteur der Marine* 1841.

1865 **Uniformen. — Serie** van 12 gelithographeerde en gekleurde uniformen, door *H. W. Last,* uitgegeven te 's Hage, bij de *Gebr. v. Langenhuysen.* (omstr. 1840.) fol.

Fraaie serie, zeer zeldzaam. — Men vindt hier ook de uniformen der zeemacht.

Fraai, uit de hand gekleurd exemplaar.

1866 **Uniformen. — Serie** van 12 gelithographeerde en gekleurde uniformen, uitgegeven te 's Hage, bij *D. van Lier.* (omstr. 1850.) fol.

Zeer zeldzame en fraaie serie uniformen uit den tijd van Willem II. Een der prenten stelt den koning voor, te paard.

Bizonder fraai, uit de hand gekleurd exemplaar.

1867 **Volksvermaken. —** Serie afbeeldingen van volksvermaken en nationale kleederdrachten, uitgegeven door *Buffa,* omstr. 1840. 10 bladen. fol.

Deze zeldzame serie bevat o. a. 3 prenten voorstellende: „Calèche pour les parties de plaisir dans la Nord-Hollande". — „Tentjacht". — „Toeslede". — Deze fraai gekleurde afbeeldingen behooren tot het beste wat hier te lande op dit gebied werd uitgegeven.

Verder vindt men hier kapsels van boerinnen en meisjes uit Friesland, Zaandam, Amsterdam, Volendam, enz.

Zeer fraai exemplaar, uit de hand gekleurd.

1868 **Volksvermaken. — J. ter Gouw,** De volksvermaken. Haarlem, 1871. *Met tal van vignetten.* h. leder. 8o.

Het beste werk over dit onderwerp.

1869 **Waterwerken. — Corn. Meyer Olandese,** l'Arte di restituire a Roma la tralasciata navigatione del suo Tevere. Roma, *nella stamperia del Lazzari Varese.* 1685, perkament. folio.

Zeer zeldzaam werk van een hollandsch ingenieur die lid was „dell' Academia fisicomatematica Romana", betreffende de manier om den Tiber bevaarbaar te maken. Het is geïllustreerd met 62 platen en kaarten, geteekend door den auteur en gegraveerd door *J. B. Falda, G. Wouters, G. v. Wittel,* e. a.

Deze platen stellen voor verschillende machines om het water op te drijven, schepen over te halen, dijken te maken, enz.

1870 **Hoofsche welleventheid** (Nieuwe verhandeling van de), en loffelijke welgemaniertheid in den Haag aan het hof en voorts door geheel Nederland bij treffelijke lieden gebruikelijk. Nevens een brief van D. Erasmus, hoe zich een ten Hove moet dragen. 5en druk. Amsterdam, *N. ten Hoorn.* 1700. h. perkament. 12o.

Curieus handboekje voor goede manieren. Zéér interessant voor de kennis van het dagelijksch leven in de XVIIe eeuw. — Fraai exemplaar.

1871 **Nederlandsche zeden en gewoonten.** — Verschillende werken. 12 dln. 8o.

Wij noemen: v. Lennep en ter Gouw, De uithangteekens, 1868. *Met vignetten.* Eerste druk. — Id. Het boek der opschriften 1869. *Met vignetten.* Eerste druk. — Brown, De Nederlanden, karakterschetsen, kleederdragten, houding en voorkomen, 1842. *Met platen.* — De Nederlanders door Nederlanders geschetst, 1842. *Met platen.* — Koddige en ernstige opschriften op luyffels, wagens, glazen, enz. Amst., 1698. — Physiologie van Amsterdam door een Amsterdammer. Geïllustreerd. Amst., 1844. *Met vignetten.* — Schotel, Het oudhollandsch huisgezin, 1867. In afleveringen. — Id., Het maatschappelijk leven onzer vaderen in de XVIIe eeuw, 1868. In afleveringen. — Etc.

Interessante verzameling.

DOCUMENTS GÉNÉALOGIQUES ET HÉRALDIQUES.

I. LA MAISON DE TEYLINGEN ET SES ALLIANCES.

1872 **Teylingen.** — **„Genealogie der Heeren van Teylingen rakende den tack te Rotterdam."** *Manuscrit vers* 1750. 27 pages. reliure en maroquin rouge richement doré, tranches dorées. in-fol.

Très beau manuscrit héraldique, orné de 158 armoiries dessinées en or et couleurs.

Commençant par Aernout troisième comte de Hollande, en 988, ce manuscrit contient la généalogie de la branche des Teylingen de **Rotterdam**, ainsi que de celle d'**Alkmaar**.

On y remarque, comme alliances, les familles: Brederode, Altena, Arkel, Boesichem, Leck, Merwede, Egmond, Culemborg, Poelgeest, Woerden, Wassenaer, Naaldwijk, Montfoort, Mierlo, Kralingen, Lalaing, Nieburg, Assendelft, Foreest, Reede, Kinschot, de With, Meel, Leers, etc.

Le manuscrit est authentiqué par J. J. F. de Grez, hérault d'armes à Bruxelles. 1759.

1873 **Teylingen.** — Acte notarielle vérifiant l'attestation de J. J. F. de Grez, héraut d'armes, attachée au manuscrit généalogique décrit sous le numéro précédent. Avec la signature et le sceau de Woutherus Deprill, notaire à Rotterdam, 28 Avr. 1809. in-fol. oblong. — Encadrée et sous verre.

1874 **Teylingen.** — Poèmes en l'honneur de la Généalogie de Teylingen, par S. S. Hovius et M. A. Fabricius secrétaire de Harlem. 1625. *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 1 page. in-fol. — Encadrée et sous verre.

1875 **Teylingen.** — **Généalogie de la maison de Teylingen,** du XIVe siècle jusqu'au XVIIIe. *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 23 pages dont 5 font défaut. gr. in-fol.

Généalogie très complète renfermant les diverses branches de cette illustre maison noble hollandaise.

Parmi les alliances on remarque les premières familles nobles de la Hollande. Citons: Egmond, Arkel, Heukelom, Naaldwijk, Montfoort, Mierlo, Kralingen, Alblas, Nieburg, Schenk van Tautenburg, Jutfaas, Huybert, Booth, Harlaar, Blois, Schrevelius, Poelgeest, Brederode, Assendelft, Gennep, Amstel, Vianen, enz.

Nous ajoutons quelques armoiries, etc.

1876 **„Dit Register is van den afkomst van die van Teylingen**, ende den boom van die van Eversdyck, getranslateert anno 1600 uit een oud Register toebehoorende Heer van Teylingen. Een Geen Ander. I. Teylingen." *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 70 pages. d. reliure. in-4.

Manuscrit surtout intéressant pour les détails biographiques qu'il contient. On y remarque p. e. des extraits d'un manuscrit de l'abbaye d'Egmondt, extraits concernant l'origine des Bréderode, etc.

L'auteur a annoté quelques fois où se trouvaient les documents cités, p. e. insérant les dessins de 4 armoiries, il y ajoute: „Deze wapens waaren alsoo gesteld in 't Glas staande in 't pand van de Jacobynen tot **Haarlem**, anno 1505."

Extraits d'un manuscrit „berustende onder Foey van Broeckhoven Rentmeester van Rijnland en Burgermeester van **Leyden**."

„Een referijn in 't kort van die van Teylingen" — et autres poèmes.

Le manuscrit traite des branches des Teylingen à Rotterdam, Alkmaar et Gouda. — On y remarque **12 armoiries en couleurs.**

1877 **Tableaux généalogiques concernant diverses branches de la famille de Teylingen.** *Manuscrit du XVIIIe siècle,* provenant de Barend van Lockhorst, Seigneur de Tol, Kersbergen et Keerenburg, Baron de Veenhuizen, *Avec 4 écussons d'armes.* 25 pages. in-folio.

On y remarque des alliances à Dordrecht, à Leiden, en Belgique, au Gueldre etc. Citons les familles: Renesse, Randwijk, Lynden, Borselen, Gennep, Nieuwenaar et Meurs, Lalain, Schenk van Toutenburg, Reede, Etc.

1878 **Teylingen. — Recueil d'annotations à la généalogie** de cette famille, écrites par diverses mains du XVIIIe siècle. Un dossier d'environs 30 pièces, la plupart in-folio.

Recueil intéressant réuni par le bourgmestre Is. v. Teylingen, de Rotterdam.

On y remarque des feuilles avec des notices généalogiques tirées d'anciennes bibles, extraits de divers ouvrages et manuscrits généalogiques, écussons d'armes, l'ex-libris d'Is. v. Teylingen, etc.

1879 **Documents relatifs à divers membres et des alliances de la famille de Teylingen.** De la 2e moitié du XVIIIe siècle, et du commencement du XIXe. 25 pièces en manuscrit et quelques-unes imprimées.

Intéressant recueil de documents de famille. Citons: divers testaments, notices généalogiques concernant v. Meel, poèmes imprimés de mariages concernant divers v. Teylingen et d'autres en manuscrit.

Citons p. ex.: „Trouwtoorts voor R. Leers en K. Brand (par J. Bredenburg), 1696. — Gezangen ter bruilofte van D. G. van Teylingen en C. Leers. Rotterdam, 1746. (par F. de Hoes, R. W. van Merken, e. a.). — Ode gratulatoria, of Zegengroete ter voorstellinge van Ch. van Teylingen als gouverneur en directeur der kust Chormandel. Batavia, *gedrukt bij den stadsdrukker F. Tetsch,* 1761. — Bruilofts-gedicht ter eere van H. v. Meel en M. de Leeuw. Rotterdam, 1763. — Etc.

1880 **Egmond. — „Translat de certain livuret en langue thioyse intitulé la Cronicque ou Histoire des Tresnobles Seigneurs et Barons D'egmont,** naguaires extraict des plus vieulx livures et escriptz trouvez en Labbaye Degmont par Anthonie Hovio religieulx en icelle, et depuis mort abbé à Externaken". *Manuscrit du commencement du XVIIe siècle.* 34 ff. reliure de l'époque, en vélin doré, tranches dorées. in-4.

Très beaux manuscrit héraldique d'une belle écriture, serrée et orné de **60 écussons d'armes dessinés en or et couleurs.**

On y trouve la généalogie des seigneurs d'Egmond commençant avec le huitième siècle et continuant jusqu'au fils du Lamoral, Philippe.

Ce manuscrit fut sans doute composé pour le fils du Lamoral: à la fin, on trouve ses huit quartiers généalogiques (sur une page séparée, renfermant les armes d'Egmondt, Bavière, Werdenbourg, Nassau, Luxembourg, Baden, Gruthuse, Catsenellenboghe).

Document très intéressant pour l'histoire des premières familles nobles des Pays-Bas. Parmi les alliances on remarque les Wassenaer, les Arkel, les Gavre, les Assendelft, les Harlaer, les Bronckhorst, Gueldre, Buren, etc.

En tête du volume, un *dessin en or et couleurs,* d'une page entière, représentant le roi frison Raedtbout.

Sur une des feuilles de gardes on lit les noms des propriétaires successifs de ce manuscrit: en 1688 Aegid. Caroloman. Nijs; en 1710 L. L. D. C.; en 1734 B. Huydecoper; puis P. C. N. v. d. Poll, etc.

1881 **Egmond. — Généalogie de la maison d'Egmond et de la famille Egmond van der Nyenburg d'Alkmaar.** *Manuscrit du XVIIe et du XVIIIe siècle.* 250 pages. reliure en vélin. gr. in-fol.

Manuscrit généalogique et héraldique très important.

La généalogie de la maison **d'Egmond** (avec ses alliances Gelre, Amstel, Nassau, Teylingen, Cuyck, Warmont, Yselstein, Leck, Arkel, Schenck van Toutenburg, Solms, Gavre, Chimay, Culenborg, Lannoy, v. Hemert, etc.) et **d'Egmond van der Nyenburg** (alliances: Amerongen, Mijle, Alkemade, v. d. Duyn, Boelens, Leefdaal, etc.) est rédigée par une main du XVIIe siècle, et contient de nombreuses additions du XVIIIe siècle. Cette partie du manuscrit est illustrée de **250 armoiries en couleurs.**

En tête de cette partie se trouve une liste des seigneuries dépendant d'Egmond.

Les pages suivantes sont occupées de copies authentiquées, sur du papier timbré, de documents originaux: preuves de la généalogie et des droits sur diverses possessions de la famille Egmond van der Nyenburg et de ses descendants. Cette partie contient plusieurs documents d'une valeur historique spéciale, nous en citons:

„Inventaris met middelen van stukken en munimenten dienende tot justificatie en bewijs vande afkomste en geslagte van Mr. Dirk de Groot I. U. et M. D. oorspronkelyk van Enckhuysen en nu woonagtig tot **Alkmaar** en dat dezelve gedescend^{t} is uyt den huyse van Egmond, en vervolgens gequalificeert ter jagt in Holland en West-vriesland," — puis des inventaires de biens; testaments, etc.

Citons encore:

„Inventaris van verscheyden brieven en geschriften gevonden in een beslooten Cofferken van 't sterfhuys van Sa. Dirck van Teylingen."

„Stukken dienende tot de Vicarye gestigt door Arnt Pauwels op St. Crispijns altaar in St. Hyppolyter Kerk te **Delft**, A°. 1422."

„Lyst van graven, geleegen inde Groote Kerk te **Alckmaar** behoorende aanden geslagten van Egmond van der Nyenburgh."

Puis des généalogies spéciales des familles Berkhout, Panhuys, e. a.

Manuscrit très intéressant pour l'histoire des familles nobles nord-hollandaises, ayant conservé le texte de plusieurs documents qu'on cherchera envain dans les archives provinciales ou locales.

1882 **Egmond. — „Geslagt Boom van het oude en heel beroemde geslagt van Egmond,** met veel moeite te saamengestelt door Gerret Schoenmaker". Manuscrit du XVIIIe siècle. 96 pages. d. reliure. in-fol.

Manuscrit très intéressant par **Schoenmaker,** le généalogiste bien connu du XVIIIe siècle, orné de **160 armoiries, dessinées en couleurs.** On y remarque 2 chapitres spéciaux, sur les Ducs **de Gueldre et de Juliers,** et les Ducs **de Buren,** branches de la famille d'Egmond.

1883 **Egmond. — Généalogie de la maison d'Egmond** de son origine jusqu'au commencement du XVIIe siècle. *Manuscrit de la fin du XVIIe siècle.* 20 pages. *Avec 120 armoiries gravées et coloriées.* d. reliure. in-fol.

1884 **Leeuw. — Herzeele. — Généalogie de ces deux familles,** alliances des Teylingen. *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 68 pages. in-fol.

La généalogie des Leeuw de **Rotterdam** remonte à 1609; celle des Herzeele **d'Anvers** à 1430.

Parmi les alliances on remarque: Le Petit, Meel, Wittert, Rijckevorsel, v. d. Hoop, Teylingen, Elzevier, Vollenhoven-Vrancx, d'Orville, Schoonhoven, Hop, Heemskerck, Kempenaer, etc.

1885 **Meel. — Schoonhoven. — Généalogie de ces deux familles,** alliances des Teylingen. *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 52 pages. in-fol.

Les généalogies de ces familles de **Rotterdam** remontent à 1600 environ. On y remarque les alliances suivantes: Leeuw, Ryckwaart, Bouwens, Valk, Rijckevorsel, v. d. Hoop, Teylingen, Elzevier, Heemskerck, Verheul, Herzeele, Tengnagel, Boey, Meerman, etc.

Plusieurs membres de la famille Meel ont rempli des fonctions au **Surinam.**

1886 **Veltcamp Helbach. — Divers documents généalogiques,** poèmes etc. concernant des membres de la famille Veltcamp Helbach. De la fin du XVIIIe siècle et du XIXe; un dossier d'une centaine de pages.

TEYLINGEN. — ALBUMS AMICORUM.

1887 **Album amicorum d'Is. van Teylingen,** étudiant à Leide, bourgmestre de Rotterdam. 1752—1809. reliure en maroquin rouge doré, tranches dorées. in-8 oblong.

Bel album contenant 120 inscriptions, dont nous citons celles de: D. v. Lynden v. Swanenburg, M. v. Visvliet, I. Pompe van Meerdervoort, O. Gevaerts, J. G. Schorer, J. N. v. d. Hoop, A. v. Bleyswijk, J. H. v. Assendelft, A. Heshuysen, H. J. v. Wickevoort Crommelin, E. P. v. Visvliet, J. Graafland, F. A. Doornik, C. J. Wittert, M. Doornik, G. A. L. Cte. de Gronsfeld de Werkendam, L. P. van de Spiegel, Ph. J. v. Zuylen v. Nyevelt, A. Wittert, H. Collot d'Escury, N. v. d. Hulst, v. Oyen, G. A. de Lussanet de la Sablonière, Godin v. Westrenen, etc.

Puis on y remarque 6 dessins.

1888 **Album amicorum d' E. P. van Teylingen,** étudiant à Leide; puis établi à La Haye, Rotterdam, Bergen-op-Zoom. 1794 à 1836. reliure en veau doré, tranches dorées. in-8 oblong.

Parmi les 56 inscriptions de cet Album on recontre les noms de: v. Leeuwen v. Duivenboode, Oldenbarneveld gezegd Witte Tulling, Patijn, v. Maanen, Bredius, Doornik, v. Dedem, J. T. Mathews „Demeraria-Americanus", Eschauzier, Veltcamp Helbach, etc. etc.

Puis on y trouve 7 dessins et 2 morceaux de musique.

TEYLINGEN. — ARMOIRIES PEINTES ET ENCADRÉES.

1889 **Les quartiers généalogiques d'Isaac van Teylingen. vers 1760. Document sur vélin, avec 54 armoiries dessinées en or et couleurs. — Dans un très joli cadre sculpté de l'époque.** — Sous verre.

Hauteur 86, largeur 53 cent.

Très beau document; au milieu les armes de Van Teylingen, avec la devise „Een geen ander." Elles sont entourées des 8 quartiers d'Is. van Teylingen.

En haut les armes des fondateurs de la famille: Arnaud troisième comte de Hollande et sa femme, et de leurs trois fils: Thierry IV comte de Hollande, Siphridus premier seigneur de Bréderode, et Simon premier seigneur de Teylingen. Des deux côtés, les armoiries des descendants de Simon v. Teylingen et de leurs femmes, au nombre de vingt. En bas, un poème calligraphié relatif à la devise des Teylingen.

En tout, 54 armoiries parmi lesquelles nous relevons celles de Bréderode, Arckel, Leck, Egmond, Polanen, Lalaing, Meel, De Leeuw, Herzeele, etc.

1890 **Is. van Teylingen. — Les 8 quartiers généalogiques** d'Is van Teylingen, dessinés en couleurs sur papier. — Dans un vieux cadre doré, sous verre.

Hauteur 17, largeur 14.5 cent.

Alliances: v. Meel, Bosch, v. Schoonhoven, v. d. Burch, de Leeuw, v. Groenevelt, v. Herzeele.

1891 **Is. v. Teylingen. — Les 4 quartiers généalogiques** d'Is. v. Teylingen et de sa femme G. J. Bouwer. Peinture sur toile, encadrée.

Hauteur 41, largeur 33 cent.

Alliances: v. Meel, Bosch, v. Schoonhoven, Renouard, v. Suchtelen, Massé.

TEYLINGEN. — PORTRAITS PEINTS, MINIATURES, PASTELS, SILHOUETTES.

1892 **Teylingen.** — Portraits de trois jeunes demoiselles de Teylingen, vers 1730. Peinture par *Gerard Wigmana.*

Toile. — Hauteur 74, largeur 57 cent.

Jolie peinture par ce maître frison.

1893 **Teylingen. Bouwer.** — 3 Paires de portraits, peints en miniature par *D. Bruyninx,* dont 2 sont datées de 1771, deux autres de 1765. — Ovales.

Hauteur de chacun 5.5 cent.

Jolies pièces dans de vieux cadres, renfermant les portraits de Is. v. Teylingen bourgmestre de Rotterdam et de sa femme Corn. Bouwer, et de ses parents.

1894 **Teylingen.** — Is. van Teylingen, bourgmestre de Rotterdam. Buste à gauche, portant la croix de l'„Orde der Unie" instituée par le Roi Louis Napoléon. vers 1810. Pastel. — Encadré et sous verre.

Hauteur 29, largeur 24 cent.

1895 **Teylingen.** — E. P. van Teylingen à Rotterdam. Portrait peint en miniature. Fin du XVIIIe siècle. Ovale. — Dans un vieux cadre.

Hauteur 5.5 cent.

1896 **Leers. Uylenberg.** — A. Leers et sa femme Ch. Uylenberg, mariées en 1724. 2 portraits peints en miniature. Ovales. — Dans de vieux cadres.

Hauteur de chacun 6.5 cent.

Deux jolies pièces.

1897 **Leers.** — Cornelia Leers, mariée à D. G. v. Teylingen à Bois le Duc. Silhouette encadrée.

1898 **Veltcamp Helbach. Teylingen.** — J. C. Veltcamp Helbach et sa femme J. M. C. van Teylingen. 2 Portraits peints en miniature. Ovales.

Hauteur de chacun 3.5 cent.

1899 **Veltcamp Helbach.** — J. C. Veltcamp Helbach(?) Portrait peint en miniature. Commencement du XIXe siècle. Ovale. — Dans un cadre doré.

Hauteur 4 cent.

1900 **Teylingen.** — Johanna M. C. van Teylingen, née à Bois-le-Duc, 1755, mariée à J. C. Veltcamp Helbach, mort à Rotterdam, 1819. Pastel, encadré et sous verre.

Hauteur 36, largeur 24 cent.

1901 **Helbach. Stern.** — H. P. F. Helbach, né à Nimègue, 1755, mort à Leiden, 1836; — et sa femme J. M. Stern née à Sluis. 2 Silhouettes encadrées.

1902 **Helbach. Mey.** — A. H. Helbach, né à Rossem, 1759; et sa femme P. C. de Mey, née à Leiden. 1751. 2 silhouettes encadrées.

1903 **Helbach. Andringa.** — A. C. Helbach, chef militaire à Harlingen, né à Nimègue, 1762, et sa femme G. Andringa. 2 portraits peints en miniature. Ovales. Encadrés et sous verre.

Hauteur de chacun 5.5 cent.

1904 **Swemer. Helbach.** — Anthoni Swemer, né à Veere, mort à Leiden, et sa femme A. M. Helbach, née à Nimègue, 1752. 2 Silhouettes encadrées.

1905 **Helbach.** — Johanna M. C. Helbach, née à Nimègue, 1766, mort à Leiden, 1842. Silhouette encadrée.

1906 **Zaal. Hubert.** — W. J. Zaal de Hilvarenbeek, et sa femme J. C. Hubert. 2 portraits peints en miniature, du commencement du XIXe siècle, de forme circulaire. — Dans de vieux cadres.

Diamètres 6 cent.

La mère de Mad. Zaal fut F. A. v. Teylingen, Douairière de Hubert; elle habitait la maison de Nemelaar à Haaren, au Brabant septentrional.

TEYLINGEN. — MÉDAILLES, OBJETS EN ARGENT.

1907 **Leers. Uylenberg.** — Médaille sur la fête de vingt-cinq ans du mariage d'Aarn. Leers et d'Uylenberg, 3 Oct. 1749. Leurs armoiries. „Toen Leers en Uylenberg bekranst met heillaurieren, hun zilvren feest..." Par *Chicot.*

(115 grammes). Argent.

1908 **Teylingen.** — Médaille de prix accordée aux élèves des écoles de Rotterdam par Is. van Teylingen bourgmestre et sa femme G. J. Bouwer. Leurs écussons d'armes et celui de la ville. „Van Teylingen en Bouwer wyen déez prys, aan Rotte's arme jeugd..." (1788).

(11 grammes). Argent.

1909 **Teylingen.** — Nécessaire de dame. Etui en argent, travail gravé aux armes de Van Teylingen, contenant des ustensils de toilette. XVIIIe siècle.

(110 grammes). Argent.

Jolie pièce.

1910 Cachet aux armes et au monogramme de....? XVIIIe siècle.

(55 grammes). Argent.

DOCUMENTS HISTORIQUES PROVENANT DE ISAAC VAN TEYLINGEN, BOURGMESTRE DE ROTTERDAM.

(né 1735, mort 1810).

1911 **Autobiographie de Mr. Isaac van Teylingen bourgmestre de Rotterdam,** né en 1735; continuée jusqu'à 1808. *Manuscrit autographe.* 63 pages. in-fol. — Puis un nombre de documents se rapportant à la biographie.

Cette autobiographie d'un homme officiel du XVIIIe siècle est très importante pour la connaissance de l'époque du gouvernement aristocratique dans les Pays-Bas.

Parmi les documents ajoutés on remarque une relation des évènements de 1786 et 1787, 8 pages; — et des évènements à Rotterdam à l'arrivée des Français en Janv. 1795, 14 pages; — puis le Testament d'Is. van Teylingen, 1808; sa thèse académique, 1756; et une collection de poèmes de sa main, 25 pièces.

Collection très remarquable.

1912 **Correspondence d'Is. van Teylingen bourgmestre de Rotterdam.** Minutes autographes des lettres écrites par lui pendant les années 1764 à 1782, en français. Environs 200 pages. in-folio.

Collection d'une valeur historique spéciale. — Contenant les lettres écrites par le bourgmestre confidentiellement, et concernant ses affaires privées, ce dossier fournit un complément très intéressant aux documents officiels de cette même époque dans les archives publiques.

Le bourgmestre van Teylingen ayant sa famille et ses amis parmi les premières familles Hollandaises. ce manuscrit renferme aussi de nombreuses dates, utiles à des recherches généalogiques.

On y remarque des lettres adressées aux personnes suivantes: Echauzier, Tulling, Westreenen, Millius à Vienne, Hogendorp à Rembang, van Suchtelen, van Zomeren, van Vreijenes à Negapatnam, Gevers à Batavia, Boers, Avocat de la Compagnie des Indes à Paris, etc.

Remarquons spécialement qu' un grand nombre des lettres s'occupent des affaires des Indes Orientales.

1913 **Correspondence d'Is. v. Teylingen, bourgmestre de Rotterdam.** — Collection pareille de l'an 1793. Manuscrit de plus de 100 pages. in-folio.

On y remarque des lettres à Hubrecht, v. d. Heym, v. Citters, Bloys, v. Kinsbergen, v. d. Hoop, Steengracht, Boetzelaar, Wichers, Thooft, Melvil, etc.

1914 **Correspondence d'Is. v. Teijlingen bourgmestre de Rotterdam, pendant les années 1808—1809.** Manuscrit d'env. 400 pages. in-folio.

Recueil non moins important que les nos. précédents. — On y remarque des lettres à **Louis Napoléon,** au Ministre de l'intérieur, à divers collèges officiels, à des bourgmestres d'Amsterdam, de Gouda et d'autres villes, à de Ram à Utrecht, van Gennep, Teding van Berkhout à Delft, Verster, van Notten à Londres, Patijn, Lockhorst, etc. etc.

Ce manuscrit a beaucoup d'intérêt pour l'histoire du gouvernement de Louis Napoléon.

1915 **Discours et conférences tenus par le bourgmestre Is. van Teylingen** dans ses diverses fonctions et dans la société littéraire „Verscheidenheid en Overeenstemming". environ 60 pièces manuscrites. in-4.

On y remarque p.e. toute une série de harangues prononcées à l'occasion de la visite de Louis Napoléon à Rotterdam; — des conférences concernant l'histoire de la Compagnie des Indes Orientales; les amiraux, de Ruyter, v. Heemskerk et Piet Hein; concernant Hugo de Groot, etc.

1916 **„Papieren van diversen administrativen aard".** — Recueil de documents relatifs aux diverses fonctions d'Is. van Teylingen, bourgmestre de Rotterdam. 54 pièces. in-4, et in-folio.

Ce recueil important renferme:

A **Finances de la ville de Rotterdam.** — Documents se rapportant aux budgets et aux dettes de la ville pendant les années 1807 à 1809. Avec des exposés des motives, statistiques etc. 16 pièces.

B **„Admiraliteit van de Maaze".** — „Eenige resolutien rakende de generale verklaeringen en andere zaken my gesuppediteert door den commis den Hengst, 19 Febr. 1771." — „Eenige stukken rakende commissien en andere zaken betrekkelijk tot de post van commis generaal, gesupediteert door den Thesaurier generaal Bisdom, Aug. 1785." — „Resolutien van den Raad nopens de inkompatibiliteit van Admiraliteits amptenaeren met de regeringen der steden, 1785." (Manuscrit et imprimé). — „Verhael van een different tuschen de Admiraliteit op de Maese en de regering der stad Rotterdam, 1687." — Etc. 12 pièces. in-folio.

C **Heilige Geest of Oudemannenhuis à Rotterdam.** — Recueil de mémoires, de lettres et de résolutions concernant l'administration de l'hospice des vieux hommes pauvres à Rotterdam. Surtout du commencement du XIXe siècle. 14 pièces. in folio.

D **„Yrsch vleesch."** — Documents concernant l'arrivée d'une cargaison de viande d'Irlande à Hellevoetsluis, 1780. 6 pièces. in folio.

E **„Bijleggers, looyers, in de Meyery."** Documents concernant la fabrication de linges dans le Brabant. 1740 à 1770. 6 pièces manuscrites et imprimées. in folio.

1917 **Lettres politiques adressées à Is. v. Teylingen,** Bourgmestre de Rotterdam, 1787—89. 76 pièces. in-4.

Ces lettres dont plusieurs sont confidentielles (il y en a plusieurs qui ne portent pas de signature), contiennent de nombreuses particularités sur les troubles politiques de ces années.

Voici les noms des adressants:

A W. van Citters, à La Haye, 1787 (7 pièces).

B J. Harris, à La Haye (5 pièces).

C Fiscael van der Hoop à Amsterdam (6 pièces).

D Bewindhebber van der Hoop, à Amsterdam 1787. (7 pièces).

E Baron de la Meij, à La Haye (10 pièces).

F v. Lynden v. Hemmen, à La Haye (3 pièces).

G Thesaurier Generaal Reigersma (10 pièces). Quelques lettres contiennent des chiffres au lieu de noms propres.

H Secretaris Royer, à La Haye (6 pièces). Citons la remarque suivante d'une de ces lettres: „Het proces van den courantier Schuurman over 't uitgeeven van 't boekje aan 't Volk van Nederland in reauditie ten zijnen nadeele gedecideert."

I Brieven van distinctie, 1788. 19 pièces. — Contient des lettres de D. Merens, F. G. v. Lynden, J. A. Keuchenius, W. v. Citters, D. Boetzelaar, W. G. F. Bentinck, e.a.

J D. Boetzelaer à Utrecht, 1789. 5 pièces.

1918 **Lettres politiques adressées à Is. v. Teijlingen,** Bourgmestre de Rotterdam, pendant le gouvernement de Louis Napoléon. 1807—1809. Une centaine de pièces. in-4.

Recueil ayant beaucoup de valeur pour l'histoire des années du règne de Louis Napoléon; contenant des informations particulières concernant le Roi et les hommes politiques de son entourage.

On y remarque des lettres de: Wijkerheld Bisdom, v. Leyden, Metelenkamp, de Jager, Onderwater, de Mist, van de Poll, e.a.

Ces lettres jointes aux lettres écrites par van Teijlingen pendant ces années (voir le no. 1914) peuvent fournir les matériaux pour une nouvelle étude sur le règne de Louis Napoléon.

1919 **Lettres adressées à Is. van Teijlingen** par des membres de sa famille. 1805. 24 pièces. in-4.

Lettre de J. C. Veltcamp Helbach. 15 pièces.
Lettres de C. J. de Mey, veuve v. Teylingen. 8 pièces.
Nous ajoutons: Lettre de Th. v. Teylingen de Point de Gale au Ceylan, 1790.

1920 **Collection de poèmes dédiés à Is. v. Teylingen** à l'occasion de divers évènements de sa vie. Une cinquantaine de pièces. Autographes et quelques-unes imprimées.

Collection curieuse pour la plupart de poètes de Rotterdam.

1921 **„Tabula ofte Repertorium van alle die octroyen**, acten, ende andere munimenten ende ordinantien, staende geregistreert inde memoriael boucken, berustende inde Greffe vanden Hove van Hollandt, die welcken gehouden worden voor autenticq, beginnende vanden jaere 1513." *Manuscrit du XVIe et XVIIe siècle.* 545 ff. reliure en vélin. in-fol.

En tête de cet important manuscrit se trouve un index très détaillé sur les plus de 4000 documents dont on trouve ici les régestes. Il y en a dont la partie essentielle est donnée in extenso.

Il va sans dire que la plupart de ces documents, qui se rapportent à toute **la vie économique en Hollande au XVIe siècle** (le dernier document cité est daté de 1616), n'ont pas été publiés dans des ouvrages de date récente.

Il exigerait plusieurs années d'étude à rassembler de nouveau les matériaux fournis par ce manuscrit.

1922 **„Secrete Resolutien** van de Staten van Hollandt ende Westvrieslandt. Eerste deel, 1653—58." 632 pages imprimées. reliure en vélin. in-fcl. — Un peu taché d'eau au commencement.

Publication de toute rareté, ayant été imprimée pour les membres des Etats seulement.

Intéressant pour les relations extérieures des Pays-Bas, surtout avec la **Suède**.

1923 **Oorlog van 1672. — Publicaties en bulletins** uitgegeven tijdens den inval der Franschen in ons land. 26 stukken, waarbij 3 in handschr., de meesten plano en folio.

Zeldzame en merkwaardige stukken. — Wij noemen bijv.: „Declaratie van Z. M. van Groot Brittanien om de onderdanen van de Vereen. Prov. der Nederlanden te animeeren hem selve te transporteren in Engelandt." Planoblad in Londen gedrukt, 1672. — „Een waardige boode, dus verscheenen aan eene weduwe, in 't jaar 1672." Amst. 1747. *Met etsje envers van Jan Luyken* (Zeer zeldzaam blad; zie v. Eeghen, No. 483). — Ordonnance du Roy concernant la manière selon laquelle les peuples de Hollande auront à se gouverner pour éviter d'estre ruinez par les armées de sa Majesté, 7 Avr. 1672. — Ordonnance du Roy portant injonction aux François qui sont en Hollande de revenir dans le Royaume quinze jours aprés la publication d'icelle, sous les peines y contenues, 15 Avr. 1672. — Een paar bladen in handschrift betreffende gebeurtenissen te **Middelburg**, — etc.

1924 **„Waarachtig verhaal van de muyterij** die binnen de stad van Rotterdam tegens de Regeeringe ontstaan is, mitsgaders van 't geen omtrent de persoonen van eenige voorname Regenten aldaar is voorgevallen sedert Juny 1672 tot de publicatie van het Placcaat van amnestie van 27 Sept. daaraanvolgende. Te goeder trouwe beschreven door ymand die van de gemelde muiterie kennisse gehad heeft." *Handschrift der XVIIIe eeuw.* 244 bladz. fol.

Belangrijk, uitvoerig handschrift over de onlusten te Rotterdam in 1672, opgesteld door een ooggetuige, die goed op de hoogte was.

1925 **„Liberale gifte van 1747."** — „Notabele couranten en placcaeten van de Liberale gift Ao. 1747, 1748 en 1749, mitsgaders projecten, propositien, etc." 50 gedrukte stkn. 8o, 4o, fol. en plano. — Door water beschadigd.

Merkwaardige verzameling zeldzame bladen over de gedwongen leening van 1747 bij den inval der Franschen; nummers van de Rotterdamsche, 's Gravenhaagsche en Haarlemsche Couranten; publicaties van Willem IV; rapporten betreffende Rotterdam, Dordrecht, Gouda, etc.

1926 **Pachtersoproer te Amsterdam, 1748.** — Verzameling publicaties, pamphletten, paskwillen, gedichten, betreffende het pachtersoproer te Amsterdam en Daniël Raap, *gedrukt en in handschrift* in 1748 uitgegeven. 30 st. fol. en plano.

Merkwaardige verzameling, in den tijd bijeengebracht, waardoor er verschillende stukken bij zijn, die men niet licht in den handel zal aantreffen.

1927 **Slag bij Doggersbank.** — Verzameling portretten der Hollandsche aanvoerders in den slag bij Doggersbank. 10 bl. 4o.

Hierbij Zoutman, Baron Bentinck, Graaf van Welderen, v. Kinsbergen, Dedel, enz.

1928 **Rotterdamsche courant.** Te Rotterdam bij *R. Arrenberg*; diverses années datant de 1776 à 1809. reliées en 10 vol. in-fol. — Manquent plusieurs numéros.

Série importante de cette gazette rare, publiée à Rotterdam.

1929 **Coromandel.** — **Recueil de documents en faveur de Christiaan van Teylingen,** Gouverneur de la côte de Coromandel, contre les accusations portés contre lui au sujet de son gouvernement. 1765. Recueil de **35 documents manuscrits.** in-folio.

Recueil très important pour l'histoire de la Compagnie Hollandaise aux Indes Orientales. On y remarque la traduction de diverses lettres de princes indigènes, de personages officiels Anglais; missives des Gouverneurs de Ceylon, et de Negapatnam, etc.

1930 **Coromandel.** — **J. Mossel,** Memorie tot narigt van G. Mersen gouverneur en directeur deeser custe Cormandel. 20 febr. 1744. *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 140 pages. in-fol.

Document très important pour l'histoire du commerce hollandais sur la côte de Coromandel. Mossel fut gouverneur de l'établissement hollandais et il fit dresser cette mémoire à l'usage de son successeur dans cette fonction.

Il ajouta 3 appendices: sur le commerce des linges, sur la monnaie, et sur les coutûmes de mariage des indigènes.

1931 **Souratte.** — **„Memorie wegens den toestand der Souratse directie** opgemaakt en tegelijk met het hoofdgezag overgegeeven door den afgaande directeur en geëligeert gouverneur van de Malabaar Chr. L. Lenss aan zijnen vervanger den aankomende directeur van Souratta M. J. Bosman. In 't Nederlands Comptoir te Souratta, 31 Dec. 1768". **Manuscrit de 290 pages.** vélin à rubans. in-fol. — un peu d'eau dans la marge supérieure.

Manuscrit fort intéressant. C'est une mémoire du directeur de la factorie néerlandaise à Souratte présentée après sa retraite en 1768, à son successeur M. J. Bosman.

On y trouve une ample description de la situation des Hollandais à Souratte à cette époque, leur commerce, leurs relations avec les peuples indigènes, et surtout, leurs difficultés avec les Anglais qui avaient occupé, en 1759, le château de Souratte.

1932 **Annotations et pièces diverses réunis par Is. van Teylingen,** bourgmestre de Rotterdam. Un dossier.

On y remarque des pièces intéressantes et curieuses tant en manuscrit qu'imprimées.

Nous en relevons: Une feuille du XVIIe siècle, contenant les conditions pour devenir membre du „Vroedschap"; article I: il faut être membre de l'Eglise reformée „opdat den bandt van eendracht te crachtiger mocht zijn," etc.; — quelques „koddige brieven," — poèmes imprimés; p.e.: Aan mijnen zoon C. Hartsinck verkooren tot Schepen van Amsterdam, 1776 (par J. Hartsinck); — J. Melchers, Vreest God, geeft eer aan den koning, aan de Roomsch Katholyken gemeente binnen Rotterdam toegezongen. 1777; — Etc.

DOCUMENTS GÉNÉALOGIQUES ET HÉRALDIQUES.

II. FAMILLES HOLLANDAISES, BELGES, FRANÇAISES, ALLEMANDES, ETC.

1933 **Armorial des princes, des nobles et des villes de l'Europe par Arn. Buchelius.** *Beau manuscrit, vers* 1600, *de* 82 *ff. contenant plus de* **3000 armoiries** *très bien dessinées en couleurs.* vélin. in-4.

Ce manuscrit, composé avec beaucoup de soin par A. Buchelius, le célèbre généalogiste et héraldiste d'Utrecht à la fin du XVIe siècle, possède un intérêt général pour l'histoire héraldique de la noblesse de l'Europe. On y trouve p. e.:
plus de 800 armoiries de **nobles d'Allemagne**;
440 armoiries de **nobles de France**;
170 armoiries de **nobles d'Angleterre**;
diverses armoiries de **nobles d'Italie, d'Espagne, de Hainaut, de Liège, d'Overysel**;
puis des armoiries de **villes et de provinces.**

1934 **Généalogies de familles nobles des Pays-Bas Septentrionaux et méridionaux, avec quelques familles françaises et allemandes, par Arnoldus Buchelius, le fameux généalogiste du commencement du XVIIe siècle, à Utrecht.** *Manuscrit autographe.* 134 pages. in-4 oblong.

Manuscrit très important, contenant des annotations concernant les familles: Habsburg, Montagu, Thouars, Lusignan, Rochefoucault, Harcourt, Vergy, Questnoy, Moerkerck, Auvergne, v. d. Haer, Groesbeeck, Snouck, etc. etc. Le manuscrit contient **130 armoiries la plupart en couleurs.**

Buchelius a laissé un grand nombre de volumes d'annotations généalogiques qu'on a presque tous détachés, déjà au XVIIe siècle, et les feuilles séparées se sont dispersées. On en trouve presque dans chaque collection héraldique.

Le volume que nous décrivons sous ce numéro se trouve encore **dans son état primitif**, avec une couverte de vélin autour du dos. Cette couverture porte la marque „**F lib IV**". — Les pages 11 et 41 ont été enlevées.

1935 **Généalogies de familles nobles du Brabant et la Flandre, de la France et de l'Italie, par Arn. Buchelius, le fameux généalogiste à Utrecht, au commencement du XVIIe siècle.** *Manuscrit autographe.* un volume de 240 pages. in-4 oblong.

Manuscrit très important, contenant **1500 armoiries dessinées en couleurs.** Parmi les familles dont il est traité dans ce manuscrit, nous citons: Persijn, Lintelo, Pieck, Audenarde, Avesnes, Zijl, Beets, Assonville, Sasbout, v. d. Laen, Asche, Ogenbrugge, Maldeghem, Roubaix, Stralen, Steeland, Snoeck, Sterck, Nedonchel, Oignies, Beaufort, v. d. Voort, v. d. Spieghel, Helsdingen, Cuyck, Borluyt, Bailleul, Perwys, Preys, Galama, Bronckhorst, Cabeljau, Leuven, Utenhage, Everdingen, Valckenaer, Hamaide, Cronenberg, De Rohan, Ursini, de la Tour, Chateaubriand, Béthune, de Thou, Doria, Gens Aemilia Piccolomini, Medici, Siegen, etc. etc.

1936 **Généalogies de familles nobles allemandes, italiennes et anglaises, par Arn. Buchelius.** *Manuscrit autographe, vers* 1600. 98 pages. in-4 obl.

Ce manuscrit important contient plus de **400 armoiries dessinées en couleurs.**

Nous citons les familles suivantes: Meurs, v. d. Lippe, Diepholt, Neukirchen, Hutten, Fronsberg, Hohenlohe, etc.; — Colonna, Gonzaga, Appiani, Bentivogli, Spinola, Montferrat, Strozza, etc.; — Leicester, Cester, Spencer, Percy, Mortimer; etc.

1937 **Généalogies de diverses familles nobles de la Belgique.** *Manuscrits des XVIIe et XVIIIe siècles de diverses mains.* Un dossier.

Cette collection intéressante comprend la généalogie des familles suivantes:

A. **Courtenay.** 1 feuille (par Buchelius?) XVIIe siècle.

B. **Coucy.** 1 feuille (par Buchelius?). XVIIe siècle.

C. **Rumengie dicte Peissant.** — **Van Houthem van Huldenberg.** 1 feuille avec des armoiries, par Buchelius. XVIIe siècle.

D. **Van Cuyck.** 8 armoiries coloriées, avec leurs heaumes, sur 1 feuille (Blois, Varnewyck, e.a.). XVIIe siècle.

E. **Hasselaer.** Document de 1397, sur vélin.

F. **Le Rat et v. d. Caemere.** 2 ff. XVIIIe siècle.

G. **Was et Reydaels.** 4 ff. XVIIIe siècle.

H. **De Keyser et Hovenbeke.** 5 ff. XVIIIe siècle.

I. **Van Cotthem** (branches: De Bruyn, v. d. Putte, Reydaels, Vermeulen). 11 ff.

J. **Van den Horichse et van Hullegarde.** 5 ff. XVIIIe siècle.

K. **De Roovere.** 5 ff. XVIIIe siècle.

L. **Van Buysichem, van Rynegom, de Coninck, van Hove, Buys, Hugo.** 9 ff. XVIIIe siècle.

M. **v. Kesterbeke, Baronage, Zevenberge, Heetberge, van der Ee, Lien, Steens, d'Auxy, de Vos, Bosch, Weert, van der Aa, Borluit, Serraerts,** e.a. *Avec des armoiries.* 32 ff. XVIIe siècle.

N. **Le Rat, Mennens, v. Varick** (armoiries sur vélin). 5 ff. donc 1 imprimée. XVIIIe siècle.

Etc.

COLLECTION DE SCEAUX.

1938 **Collection Sphragistique relative à la ville d'Anvers et aux Provinces Méridionales des Pays-Bas. VIIIe—XIXe siècles, 2500 sceaux (reproductions et originaux) en laque rouge.**

Collection très précieuse, fruit de longues années de recherches et de travail.

On y remarque:

les sceaux des Bourgmestres, des échevins et des collèges officiels de la ville **d'Anvers**;

les sceaux des échevins des diverses villes des Provinces méridionales des Pays-Bas (**Bruges, Gand, Furnes, Damme, Ypres, Tournay, Louvain, Lille, Arras,** etc.);

les Grands sceaux des **comtes de Flandre** et des **ducs de Brabant,** renfermant leurs alliés: **Béthune, Nevers,** etc.;

les sceaux **d'églises, d'abbayes** et de **couvents**;

et les sceaux de **familles nobles flamandes, brabançonnes** et **wallonnes.**

Collection très complète sur la sphragistique des Pays-Bas méridionaux; on y remarque plusieurs pièces uniques.

Matériaux très précieux pour des recherches héraldiques.

1939 **Ackersloot. Troussette. — Annotations généalogiques** concernant ces deux familles, par Arn. Buchelius, le généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 2 pages, avec **5 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Alliances: Assendelft, etc.

1940 **Amsterdam. — Les armoiries et les noms des Magistrats d'Amsterdam,** 1449–1648. *Manuscrit, vers* 1650. 9 doubles feuilles, *avec plus de* 200 *armoiries coloriées.* in-fol.

Ce manuscrit intéressant a été en possession de L. van Welefeld qui y a ajouté un index et plusieurs pages avec des notices.

Nous citons quelques noms: Backer, Banning, Benningen, Bicker, Boelens, Bont, Geelvinck, Graef, Hasselaer, Heemskerk, Hooft, Huydecoper, v. Loon, v. Marken, Pauw, Persijn, v. d. Poll, Reael, Reynst, Valkenier, de Vries, etc. etc.

1941 **Amsterdam. — „Burgemeesteren van Amsterdam."** *Manuscrit du commencement du XVIIIe siècle.* 7 pages. in-fol.

Contient 100 armoiries dessinées en couleurs.

Nous ajoutons: une serie de 184 armoiries dessinées en couleurs du XVIIIe siècle, sur 23 pages, renfermant des villes, villages, seigneuries et nobles (Asperen, Baar, Beninga, Beverningh, Byland, Hattum, Heukelom, Hoeufft, v. Hoeven, Murray, Randwijk, Rengers, Snoeckaert, Tuyl, etc.).

1942 **Aylva. Canter. — Annotations généalogiques**, concernant ces deux familles, par Arn. Buchelius, le fameux généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit autographe vers* 1600. 2 pages avec **14 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Allianies: Hettema, Wijck, etc.

1943 **Bentheim. Stalpert v. d. Wiele. — Annotations généalogiques** concernant ces deux familles, par Arn. Buchelius, le fameux généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 3 pages avec **23 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Allianies: Egmondt, Culemborch, Anhalt, etc.

1944 **Boers. — Album amicorum de Car. Boers,** étudiant à Utrecht. 1764 à 1769. reliure en veau marbré et doré, tranches dorées. in-8 oblong. — Etui en veau.

Contient 90 inscriptions parmi lesquelles on remarque celles de personnages politiques et littéraires de cette époque. Nous citons: D. Kuipers, kunstschilder, P. L. v. d. Kasteele, P. N. Arntzenius, Hier. v. Alphen, John H. Livingston, W. Suermond, H. A. Bachiene, M. Tydeman, P. Ameshoff, J. Th. v. d. Kemp, R. M. v. Goens, J. G. Wichers, J. Kneppelhout, J. L. Verster de Bois-le-Duc, I. de Leeuw, W. v. Swinderen, N. Houwinck, J. D. v. d. Capellen, J. A. de Vos v. Steenwijck, G. 't Hooft, Chr. Saxius, S. Gockinga, Jac. Hinlopen, T. C. Perizonius, etc.

1945 **Boetselaer. Asperen. — Annotations généalogiques** concernant ces deux familles, par Arnoldus Buchelius, le fameux généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 2 pages, avec **26 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Alliances: Arkel, Amstel, etc.

1946 **Bois-le-Duc. — Namen en wapenschilden** van de Regenten van 's Hertogenbosch nevens die der Pensionarissen, Griffiers en Secretarissen. 1629—1776. Rassemblés par *J. H. v. Heurn,* dessinés par *J. Everts,* gravés par *F. J. Walter.* 2 ff. rassemblées in-fol.

Contient 324 armoiries gravées parmi lesquelles on rencontre celles de: Tienhoven, Ploos van Amstel, van der Graaff, van Cuyck, Lanschot, v. Houten, Coenen, Verster, Graswinckel, Sweerts de Landas, Balbian, 't Hooft, Ruysch, Kempenaar, Storm van 'sGravezande, Deutz, enz.

1947 **Boreel. — Histoire de la famille Boreel,** de Zéelande et de Hollande. *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 80 pages. in-fol.

Manuscrit très intéressant, écrit d'une main très lisible, en partie en hollandais, en partie en français.

Rédigé par un membre de la famille (Ad. Boreel) au commencement du XVIIIe siècle, sur d'anciens documents et des ouvrages historiques et généalogiques, ce manuscrit contient de nombreux détails biographiques concernant les membres de la famille qui se sont distingués comme hommes d'état ou militaires.

La partie généalogique remonte à l'an 607. Nous citons surtout les résultats des recherches fait personnellement par Willem Boreel à Gand, en 1659 (9 pages).

1948 **Bronckhorst. — Annotations généalogiques**, concernant cette famille, par Arn. Buchelius, le fameux généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 3 pages, avec **21 armoiries en couleurs**. in-4 oblong.

Alliances: Batenburg, Montfoort, Anhalt, Stirum, Gronsvelt, Meurs, etc.

1949 **Bylandt. v. d. Sande. — Annotations généalogiques**, concernant ces familles, par Arn. Buchelius, le généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 4 pages. **29 armoiries en couleurs**. in-4 oblong.

Alliances: Boetselaer, Flodorff, Cleve, Rosant, etc.

1950 **Byland. — Pamphlets imprimés**, concernent la conduite du comte de Byland, contre-amiral, pendant la guerre avec l'Angleterre. 1780. 6 pièces. in-8.

Mémoire de Louis comte de Byland soumis à l'épreuve de la Pierre-de-touche du bon sens et de la vérité, par F. Bernard, 1783. — De schimmen van Michiel de Ruiter, Blaake, e. a. spreekende over het voorgevallene tusschen het esquader der Hollandsche schout-by-nacht Byland en de Engelsche commandoore Fielding. 1780. — Brender à Brandis, Lierzang aan de Britten dat sy het Hollands convooy onder Byland aanrandden. 1780. — Etc.

1951 **Deutz. — „Sonne circul"** getrokken ter tweedenmale verkiezinge van W. G. Deutz tot burgemeester der stad Amsterdam. 1752." plano.

Belle feuille calligraphiée écrite sur vélin, et rehaussée d'or, par Chr. Crul. Les armoiries de Deutz se trouvent au milieu de la feuille.

1952 **Deutz. Clifford. — „Huwelijks-zegen-praal** van Joan Deutz en Sara Jacoba Clifford gevierd binnen Amsterdam, 28 Nov. 1752." Poème signé Boers. Belle feuille écrite en or. in-plano.

1953 **Diaz. Berdejo. — Diplôme de Noblesse espagnol, de Hernando Diaz et de Joan Berdejo**, accordé par Philippe III. Manuscrit daté de 1604. 68 ff. sur vélin. Reliure en velours rouge, avec fermoirs et monture en argent. in-fol.

Très beau manuscrit sur vélin, avec des pages enluminées.

Les deux premiers feuillets sont entièrement peints à la gouache; le premier représente St. Antoine l'hermite. Il reçoit la cloche des mendiants de la main de la Vierge, qui est assise au pied d'une colline. Au-dessous, les Berdejo agenouillés. La seconde page représente St. Dominique. Dans la bordure des pages on a représenté huit Saints: St. Sébastien, St. Roch, St. Francisque, Ste. Claire, St. Thomé, St. Pierre martyr, St. Hyacinthe, et Ste. Agathe.

Sur d'autres pages on remarque les armes de la famille, et plusieurs initiales miniaturées.

Avec le grand sceau en plomb de Philippe III roi d'Espagne.

1954 **Elias. — Livre d'annotations généalogiques** fait par une dame d'Amsterdam, nommée Elisabeth Willems, née en 1600, pendant les années 1655 à 1686. *Manuscrit de* 38 ff. Reliure en veau aux armes de la ville d'Amsterdam. in-4.

Manuscrit très intéressant, dont les annotations se rapportent pour la plus grande partie à des membres de la famille Elias; puis on y trouve les noms de v. d. Poll, Fabricius, v. Steyn, Cortenhoeff, v. Kleef, e. a.

A part les annotations de naissances et de morts, la vieille dame (la dernière notice date de sa 86e année) y a inscrit des remarques très intéressantes se rapportant à la vie de l'époque et aux coutumes. De telles notices se rencontrent très rarement dans les manuscrits du XVIIe siècle.

Citons p. e.: une liste des victimes de la **peste** à Amsterdam en 1664 (du 12 Juillet au 13 Sept. plus de 8000 personnes!);

„Memorie van klederen ende linnen aen mijn soon E. v. Cleef den eersten mey Ao. 1655 tot Leyden megegeven". (Inventaire du garderobe d'un monsieur du XVIIe siècle).

„Besteet voor Petrus van Leeuwen tot Leyden voor kostgeld en huysvestinge voor vierdalfhonderd gulden, het wassen en hout en turf daerbuyten".

la liste des frais d'un enterrement; — puis, des récettes médicales et de cuisines.

1955 **Everdingen. — Portrait** d'A. v. Everdingen, peintre-graveur, né à Alkmaar, 1621, mort 1675. Dessin au lavis de l'encre de Chine, par *P. et J. Stolker.* in-fol.

1956 **Fierland. — Armoiries** de S. de Fierland, Conseiller de Brabant. — Dessin à l'encre de Chine, sur vélin, par *Th. Kessel.* in-4.

1957 **France. — Sacre du roy Louis XV** représenté en armoiries, suivant l'ancien usage d'élever nos roys sur le pavois, à leur intronisation à St. Dénis après la céremonie. à Paris, *chez l'autheur J. Chevilard le père historiographe de France et généalogiste du Roy.* (1722). 2 ff. rassemblées. in-fol. oblong.

Feuille rare contenant plus de 100 écussons d'armes des personnages ayant assisté au couronnement du roi: Orléans, Lorraine, Waldeck, Guise, Ligne, Polignac. de la Grange, Aubéry, le Pelletier, Desmé, etc. etc.

1958 **France. — Sacre de Louis XV roy de France et de Navarre,** faite en l'église de Notre Dame de Reims, 25 Oct. 1722. Les noms, qualitész et armes des princes, des ducs ecclésiastiques, des grands officiers de la Couronne, et autres qui ont fait des fonctions à cette auguste cérémonie." *Feuille gravée contenant* 40 *écussons d'armes.* gr. in-fol.

Feuille rare.

1959 **France. — Blasons des armes** anciennes et modernes des Francs et des Rois de France. — *Manuscrit du XVIIe siècle,* 20 ff. contenant 75 blasons et armoiries, et 6 couronnes, dessinés en couleurs. d. reliure en veau. in-4 oblong.

Beau manuscrit, contenant une série de blasons des princes qui ont règné en France depuis *„Francion, 2nd fils d'Hector dont les fixtions de Grèce ne parlent nullement, jusqu' à Louis XIV."*

Sous chaque blason se trouvent des notices historiques.

La dernière feuille est remarquable pour les dessins de *couronnes,* parmi lesquelles nous relevons celles de Dagobert XI, de Charles V, d'Hugues Capet, etc.

1960 **Geer. — Notice historique** sur la famille de De Geer par deux de ses membres à l'usage des autres. Suède et Hollande, 1843. Volume imprimé de 140 pages, *avec portraits, vue de Rhijnhuizen et quartiers généalogiques.* cart. gr. in-4.

Généalogie rare, pas mise dans le commerce.

1961 **V. d. Gracht. Veen** (d'Overijssel). — **Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius, généalogiste à Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 2 pages avec **23 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Alliances: Croy, Capelle, Schimmelpenninck, etc.

1962 **Gueldre. — „Naemen ende waepenen** van die griffiers, mombers, auditeurs en secretarissen vande Rekencamer des furstendumbs Gelre ende graefschap Zutphen." *W. ten Haegh fecit.* (1741). 2 ff. *avec* 60 *armoiries gravées.* in-fol. oblong.

On y remarque les armoiries de: v. Eck, Brantsen, Tulleken, Everwijn, v. Dam, etc. etc.

1963 **Goslinga. — Harpocratio,** Lexicon decem oratorum (en grec et latin). N. Blancardus emendavit. Lugduni Batavorum, 1683. d. veau. in-4.

Sur le titre la dédicace autographe de N. Blancardus à „Joh. Goslinga praetori Franekerano.... 1685...."

1964 **Haarlem. — „Namen en wapenen** der Raaden in de Vroedschap van Haarlem zedert 1618." Carte héraldique gravée par *K. v. Jagen,* publiée par *B. Cleynkens* à Haarlem. vers 1760. gr. in-fol.

Parmi les 250 armoiries gravées sur cette carte, on voit celles de: Teylingen, Bas, Backer, Fabritius, Everswijn, le Febure, Ram, Druyvesteyn, v. Styrum, Gerlings, Six, Schuylenburg, Hoeuft, Hochepied, Sypesteyn, Deutz, Crommelin, Heshuysen, v. Dam, v. Lennep, Hogendorp, etc. etc.

1965 **Hainaut. — Carte héraldique** du pays de Hainaut, contenant 200 écussons d'armes coloriées, publiée par *Hondius*, à Amsterdam, vers 1640. in-fol. oblong.

On y remarque p. e. les armes de: Chimay, Ligne, Beaumont, Namur, Barlaimont, Walcourt, Enghien, etc. etc.

1966 **Hardenbroeck. Hindesteyn. — Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius, le généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 3 pages, avec 35 **armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Sur la même feuille: „Affcompste van de oude ende eedele geslachte van **Buesichem.**" Avec **14 armoiries en couleurs.**

1967 **Harderwijk. — Biblia,** dat is de gantsche H. Schrifture. Amsterdam, *Wetstein & Smith*, en Leiden, *S. Luchtmans*, 1728. reliure en veau à fermoirs en cuivre. in-fol.

Belle Bible, contenant des annotations généalogiques concernant la famille Harderwijk, de 1783 à 1861, remplissant 5 pages des feuilles de garde.

1968 **Heeckeren. Rechteren. — Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius le fameux généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 2 pages, avec 11 **armoiries en couleurs.** in-4. oblong.

Contient aussi des notices concernant: Cuynre, Galen, Beaumont de Dordrecht etc.

1969 **Heemskerck. Noortwijck. — Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius, généalogiste à Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 3 pages, avec 15 **armoiries en couleurs.** in-4. oblong.

Alliances: Zuylen, Acquoy, Westreenen, etc.

1970 **Heemskerk. — Poèmes manuscrits** sur le 4e anniversaire de Henriette Heemskerk, et sur le 27e anniversaire de J. W. F. v. Heemskerk. Commencement du XIXe siècle. 9 pièces. in-4.

1971 **Heemstede. Persijn. — Annotations généalogiques** concernent ces familles, par Arn. Buchelius, généalogiste à Utrecht. *Manuscrit vers 1600.* 4 pages, **avec 86 armoiries en couleurs.** in-4. oblong.

Alliances: Haerlem, Velzen, Bemmel, etc.

1972 **Hobbe. — Harmensz. — Pieters. —** Biblia, dat is de gantsche Heylighe Schrift. Dordrecht, 1580. veau. in-fol.

Bible importante du XVIe siècle, contenant 6 pages in-fol. remplies d'annotations généalogiques concernant les familles Hobbe, Harmensz, Pieters, des années 1563 à 1663.

1973 **Hollande, Utrecht. — Armorial du XVIIe siècle,** contenant 200 armoiries joliment dessinées en couleurs. Reliure en veau. in-8.

Joli manuscrit d'une exécution très artistique. — On y remarque les armoiries de nombreuses familles **hollandaises** et **utrechtoises,** dont nous citons p. e.: Amerongen, Both, Bemmel, Beylandt, Beveren, Canter, Cuyck, van Cleef, Cuylenburgh, Dalen, Eweyck, Everdinghe, van der Nypoort, Godijn, Groenesteyn, Hemert, Helsdinghe, v. Leeuwen, de Leeuw, Lap van Waveren, Mansvelt, Nijhof, Parsijn, Quint, de Ridder, Ram, Sypesteyn, Strick, Smissart, Someren, Vande Pol, Vander Burgh, Vander Haer, Weede, Westrenen, Wijckersloot, Wevelinckhoven, Zuylen, etc.

Bonne conservation.

1974 **Hollande. — Wapenen der steden en oud-adelijke geslachten** in de machtige republyke van Holland en West-Vriesland. Te Amsterdam, *J. Sluyter en Zoon*, vers 1680. 5 ff. gravées et 1 feuille de texte imprimée. in-fol. oblong.

Belle carte héraldique contenant 700 écussons d'armes des familles nobles hollandaises.

Exemplaire avec la feuille supplémentaire, contenant env. 150 armoiries parmi lesquelles les grandes armes de **Guillaume III prince d'Orange et de sa femme Maria Stuart,** et celles des amiraux **Corn. Tromp et Engel de Ruyter.**

Très bel exemplaire.

1975 **Hollande. — Armoiries de nobles hollandais.** 6 feuilles contenant 48 armoiries dessinées à la plume et coloriées. in-fol.

Beau dessins. — On y remarque les armes de: Heeckeren. Rechteren, Coevorden, Lintelo, Valck, Middachten, Villates, Lynden, Haeften, Apelthorn, enz.

1976 **Hollande. — „Inleijdingh** tot de Hollantse Wapenkunde". *Manuscrit du XVIIe siècle.* Env. 100 pages, avec nombreuses armoiries, dont une partie en couleurs. in-fol.

Manuel méthodique d'héraldique, où l'auteur a inséré, pour éclaicir le texte, nombre d'armoiries de familles hollandaises.

Beau manuscrit.

1977 **Kampen. — Verzameling particuliere brieven van 1674** geschreven uit Kampen door W. Booth, zoon van Corn. Booth, burgemeester van Utrecht, aan zijn ouders. 30 brieven, met de adressen. 4o.

Zeer belangrijke correspondentie een kijk gevende op het leven te Kampen in de XVIIe eeuw, vooral interessant daar zij geschreven zijn tijdens het verblijf der Franschen te Kampen en kort na hun vertrek. De schrijver spreekt bijv. van een curieuse preek waarin de predikant de Kamper dames berispt omdat ze met de Franschen gedanst hadden.

1978 **Koch. — Album amicorum de J. F. T. Koch de Friedberg,** étudiant à Giessen. 1772 à 1774. Reliure en veau doré, tranches dorées. in-8 oblong.

Album intéressant contenant 140 inscriptions autographes et **6 dessins** à la gouache.

Parmi les inscriptions nous citons celles de: Charles comte de Gronsfeld et Limburg; Schmalkalden, N. G. B. de Loewenstern, D. F. Giebelhausen, Wagner, T'serclaes, M. J. Ebert, C. Rüdiger, Cath. Reichard, etc. etc.

Les dessins sont remarquables, on y voit *une vue de la ville de Giessen,* et *de l'Université,* un *duel d'étudiants,* etc.

1979 **Koch. — Annotations généalogiques** concernant la famille Koch. XIXe siècle. 7 pages. in-fol.

Alliances: Lemmers, Vereul, Lamsweerde, v. Malsen, etc.

1980 **Le Blan—Guillot. — „Aan mijne moeder** Juffrouw Anna Le Blan huisvrouw van Jacob Guillot op den hervierdag van haar geboorte 1746". in-plano.

Document rare imprimé sur soie blanche.

1981 **Lestevenon. — „Genealogie van Lestevenon** oorspronkelijk van Weesel, beginnende 1540, eyndigende met het einde van de 8e generatie 1794. Alles uit authentique stukken, oude genealogien en manuscripten bijeenverzaameld en in deeze orde gebragt door Mr. R. v. Heemskerck, kerkmeester van de Nieuwe en Engelsche kerken te Amsterdam." *Manuscrit* de 29 pages. gr. in-fol.

Généalogie importante pour l'histoire des familles amsterdamoises. — On remarque parmi les alliances les familles: Backer, de la Vigne, Ploos van Amstel, Roeters, Witsen, Blaeu, Berkenrode, v. d. Dussen, de Hoest, Huydecoper van Maarseveen, v. d. Duyn v. Maasdam, Trip, de Graaff, de la Court, Everwijn, Herzeele, v. d. Poll, Warin, Hooft, Wassenaar, etc.

1982 **L'Hermite. — Armoiries dessinées en or et couleur sur vélin** de divers membres de la famille L'Hermite à **Rotterdam.** XVIIe siècle. 4 ff. in-4, in-fol. et gr. in-fol.

Très belles pièces. — On y remarque le dessin d'un *„Memoritafel"* en l'honneur des frères Symon et Thomas L'Hermite décédés en 1567 et en 1580, avec 4 quartiers (L'Hermite, De Mere, De Jaurien. Gillis); — les armoiries de Pierre L'Hermite et de Johanna de Splijter; — Les armoiries de Symon L'Hermite et de Joh. Splijter; accompagnées de ses quatre quartiers; — les armoiries et les 8 quartiers d'Anna L'Hermite épouse d'Abr. Musenholius, † 1613 (L'Hermite, Jaurien, De Mere, Gillis, Splijtere, Berchem, Montens, Roovere).

1983 **Loenresloot. Ruysch. Rijn v. Jutfaes. — Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius, le généalogiste célèbre d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 4 pages, avec **54 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Alliances: Hardenbroeck, Amstel, Taets v. Amerongen, Culemborg, Nijhoff, etc.

1984 **Markel. — Généalogie de cette famille.** *Manuscrit du XVIIIe siècle.* 13 pages. in-fol.

La famille van Markel est originaire de **Deventer**, puis établie à **Amsterdam**. Alliances: Hudde, Roeters, v. Lennep, v. Suchtelen, Steenbergen, Nijland, Verhouten, De Beaufort, Bouwer, etc.

1985 **Naeldwijk. Pots. — Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius, généalogiste d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 2 pages, avec **39 armoiries en couleurs.** in-4. oblong.

1986 **Neck. — Genealogia van het oud geslaghte van Van Neck**, van 1450 tot 1679. Vergadert en gestelt door J. Colijns. Amsterdam, *O. B. Smient.* (vers 1680). 14 ff. contenant *nombreuses armoiries dont la plupart coloriées avec soin.* gr. in-fol.

Généalogie imprimée, très rare, contenant des notices sur beaucoup de familles patriciennes des XVIe et XVIIe siècles. Nous citons p.e.: Rodenburg, De Graef, Bicker, Van Rijn, Van der Does, Van Swieten, Backer, Honert, Kol, Van Beuningen, Reaal, Hooft, Van Veen, Commelin, Six, Schuylenburch, Legouche; enz.

1987 **Plank. — „Ter gedagtenis van het plegtelijk verbinden** en 't sluiten des huwelijks tussen Daniel Plank en Anna Maria Vissers, voltrokken ten Huise van Adolf Vischer, in 't Jaar 1695." *Frontispice dessiné à la plume par* **G. de Lairesse.**

Hauteur 15, largeur 9 cent.

1988 **Rijnland. — „Wapenen** der Dyckgraven & Hoogbaljuwen, Hoogheemraden, Rentmeesters en Secretarissen van Rhynland, par *J. Reeland.*" Leyden, *G. Horsman*, en Amsterdam, *L. Schenk.* vers 1740. 2 ff. in-fol. oblong.

Contient 200 armoiries gravées dont nous citons celles de Polanen, Naaldwijk, Matenes, Maasdam, Teylingen, Foreest, v. Toll, Wassenaer, Blois van Treslong, Stalpart v. d. Wiele, Six, Schuijlenburg, etc.

1989 **Rome. — „Conclave** pour l'élection d'un nouveau Pape." à Paris, *J. Chevillard.* vers 1720. gr. in-fol.

Feuille bien gravée contenant les armoiries des cardinaux et une série de 14 représentations des cérémonies appartenant au conclave. — Rare.

1990 **Schenck v. Tautenburch, e. a. — Annotations généalogiques**, par Arn. Buchelius, généalogiste célèbre d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 3 pages, avec **32 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Contient aussi des notices sur: Brienen, Lennep, Schenk v. Nijdecken, Montecuculi, Staffort, etc.

1991 **Suermondt. — Monument funéraire** en l'honneur de H. I. Suermondtt, mort à Rotterdam, 9 Nov. 1805. En bas, ses armoiries. *Dessin à l'encre de Chine par F. B. 's Jacob.* 1806.

Hauteur 47, largeur 37 cent.

1992 **Tuyl. Blanckenburg. — Annotations généalogiques** par le fameux généalogiste Arn. Buchelius à Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 6 pages, avec **33 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Renferme aussi des notices concernant: Middachten, Valckenaer, Toll, Cortenbach, Preysing, e. a.

1993 **Veen.** — **Annotations généalogiques** faites par des membres de la famille K. Veen et de ses alliances, de 1653 à 1850. Dans un album relié en maroquin noir, tranches dorées. in-8 oblong.

1994 **Visscher.** — **Biblia** dat is de gantsche H. Schrifture. Dordrecht, *P. et J. Keur*, 1729. peau de requin, avec fermoirs et montures en cuivre, tranches dorées. gr. in-fol.

Cette belle Bible contient sur les feuilles de garde, des annotations généalogiques concernant les familles Visscher, Overweg, v d. Horst, à Zwolle, 1767—1824.

On y a inséré la Suite de planches bibliques par J. Luyken.

Sur grand papier.

1995 **Van der Voort.** — **Tableau généalogique** de la famille v. d. Voort d'Anvers. 1312—1668. *Document sur vélin*, contenant **160 écussons d'armes dessinés en couleurs.** — Encadré.

Hauteur 87, largeur 69 cent.

Document authentiqué par Jean de Launay hérant d'armes à Bruxelles, 1668.

Alliances: Halmael, Nispen, Contich, v. Berckel, Gronsvelt, Luyten, etc.

Collection—De la Court.

1996 **De Waal** et **Haseveldt.** — **Généalogie** de ces deux familles. *Manuscrit du XIXe siècle.* 97 pages. in-fol.

Alliances: Reynst, Sautijn, Hasselaar, Druivestein, Van Rijn, Van Collen, de Neufville, Trip, Repelaer, Everwijn, etc.

1997 **Waldeck. Weissenbach.** — **Annotations généalogiques** concernant ces familles, par Arn. Buchelius, généalogiste à Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 2 pages, avec **15 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

Alliances: Mompelgart, Nassau-Dillenburg, etc.

1998 **Wassenaer.**— **Documents généalogiques** concernant Willem Frederik Hendrik baron van Wassenaer tot Catwijck, dressés par le comte J. J. Nahuys. Utrecht, 1857. *Un dossier de plus de* 40 *documents manuscrits.* in-fol.

Ce dossier fut dressé par le comte Nahuys (généalogiste et numismate connu) pour le baron Wassenaer, fils d'Otto van Wassenaer Catwijck et de Jacqueline Cornélie van Balveren en faveur de son admission dans le cercle noble dit „Walhalla."

Les preuves copiées sur des documents originaux remontent jusqu'à 1203.

1999 **Weede e. a.** — **Annotations généalogiques** par Arn. Buchelius d'Utrecht. *Manuscrit vers* 1600. 4 pages, avec **46 armoiries en couleurs.** in-4 oblong.

On y remarque aussi les noms de: Pauw, Drenkwaert, Taets van Amerongen, etc.

2000 **Weinschenck.** — **Album amicorum d' I. A. Weinschenck de Wernigerode,** étudiant à Halle, 1780 à 1785. Reliure en veau fauve doré, tranches dorées, gardes en soie rose. in-8 oblong.

Bel album contenant environ 300 inscriptions, 19 dessins et 5 morceaux de broderie.

Parmi les inscriptions on remarque celles de Joh. Heinrich Voss et de sa femme E. E. Voss datées de Wernigerode, 30 Avril 1782; puis celles de J. C. Richter, I. G. Haupt, A. G. C. von Gleim, J. F. C. Spener, J. L. P. Krüger, G. I. C. Temme, Wagner, L. C. M. Heyne, S. Hartwig, J. W. Vogt, H. G. Grashoff, Jacobi, C. F. Erck, F. W. Pressler, Struensee, etc. etc.

Parmi les dessins on remarque **une vue en couleurs de Halle,** une autre, en couleurs, d'Ehrenfeld bei Wernigerode, des pièces dans le genre de Chodowiecki, etc.

2001 **Wendelaer. Nachenius.** — **Poèmes et chansons** imprimés et manuscrit relatifs à la fête de vingt-cinq ans du mariage de F. E. Wendelaer et W. Nachenius, à Rozenburg, 9 août 1859. 9 ff. pièces.

2002 **Verzameling particuliere brieven** uit het begin der XIXe eeuw, geadresseerd aan of geschreven door leden der familiën Van de Moer (te Doornik, Leiden, Nijmegen, Amsterdam, enz.). De Weitzel (Amsterdam, Leiden, Maastricht, Vlissingen, Batavia, enz.) Van Kasteel, Buiskes, Van Sonst Zeldenrijk, De Bruijn, Bronkhuizen, Tulleken, enz. enz. ongev. 100 stuks.

Zeer belangwekkende verzameling, bevattende vele fraaie en uitvoerige brieven waaruit tal van bijzonderheden over het intieme leven, de zeden en gewoonten dier dagen te putten zijn.

2003 **Documents généalogiques divers**, manuscrits, imprimés, dessinés et gravés. XVIIIe et XIXe siècles. 17 pièces de différents formats.

Collection remarquable renfermant des documents intéressants: autographes, diplômes, tableaux généalogiques, etc.

Citons: un joli dessin en couleurs par *Andriessen*, fait vers 1800 pour les enfants de De Haan; — une feuille gravée en l'honneur de C. A. van Sypesteyn par *Vinkeles*; — un poème imprimé dédié à Dedel, Graafland, Deutz et v. Goes; — une charte concernant F. Kinje et L. Hoogwerf à Schiedam, 1738, signée par J. H. v. Wassenaer; sur vélin. — Tableaux généalogiques de Rutgers van Rozenburg, Bilderdijk, Bréderode, „table généalogique d'une famille de filoux, nommée Graf Lorchheim." — Etc.

2004 **Estampes de mariages hollandaises.** Compositions allégoriques gravées à l'eau-forte à l'occasion de mariages en Hollande, par *Picart*, *Punt* e. a. XVIIIe siècle. 16 ff. in-4.

Jolies feuilles, la plupart avec des armoiries. — On y remarque des estampes relatives aux mariages de: Kops et Vos (fête de vingt-cinq ans, 1745); — W. v. Citters et M. Kien (fête de vingt-cinq ans, 1738); — v. Lennep et Barnaart (1723); — Barnaart et v. Hooven (1724); — etc.

2005 **50 Armoiries dessinées**, XVIIIe et XIXe siècles. sur diverses feuilles.

On y remarque les armes de: Capijne van de Capelle, v. Rappard, Constant Rebecque, Ryckevorsel, v. Geen, v. d. Belle, Bouwer, Everwijn, Sautijn, Trip, etc.

2006 **Belle collection d'armoiries gravées** des XVIIe et XVIIIe siècles, de familles nobles et patriciennes de la Hollande. 39 ff. la plupart in-fol.

Collection de belles feuilles, renfermant des tirages à part de grands écussons d'armes qu'on trouve autour des cartes des „polders" hollandais; des feuilles de dédicace, etc.

Citons les noms de: Geelvinck Hoornbeeck, v. d. Heim, Le Leu de Wilhem, W. v. Wassenaer, P. v. Wassenaer, J. L. v. Wassenaer, A. B. v. Wassenaer, A. Reepmaker, B. v. d. Dussen, C. v. d. Boetselaer, J. Ph. v. d. Boetselaer, L. W. v. d. Boetselaer, v. Katwyk, v. Zuylen v. Nyeveld, D. Noorthy; — une feuille de dédicace aux armes de Frédéric Henri prince d'Orange, par *P. Soutman*; — une belle feuille aux armes de Guillaume IV et de sa femme Anne d'Angleterre, par v. Schley, 1749, etc.

2007 **Recueil d'armoiries gravées**. XVIIe—XIXe siècles. 80 ff. contenant **plus de 800 armoiries.**

Lot intéressant contenant des armoiries de familles d'Amsterdam, de Leiden, des Pays-Bas et de la Belgique, de la France, de l'Allemagne, de l'Angleterre, de l'Amérique, etc.

2008 **Cartes héraldiques** contenant les écussons d'armes de divers pays, par *C. Specht*, publiées à Utrecht et Amsterdam. — **Tableau de pavillons** publié par *Lotter*. — Ens. 8 ff. coloriées. XVIIe et XVIIIe siècles. gr. in-fol. oblong.

2009 Formulaires pour remplir d'armoiries dessinées. 40 feuilles gravées conte- chacune 12 écussons en blanc. XVIIIe siècle. in-fol.

2010 **Dessins anciens.** XVIIe—XVIIIe siècles. 6 pièces. in-8.

3 vues topographiques en couleurs par *H. Spilman,* un dessin par *Saftleven,* etc.

2011 **Collection de vues topographiques** gravées et coloriées, publiées a Londres, Paris et Augsbourg. 50 ff. in folio obl.

On y remarque des vues à Amsterdam, Vienne, Versailles, Quebec, Philadelphie, New York, etc.

Nous ajoutons: un atlas des cartes géographiques du XVIIIe siècle. in-fol.

2012 **N. Tjarda v. Starkenborgh,** Vue dans les montagnes. Tableau sur toile en cadre doré.

Hauteur 25, largeur 35 cent.

2013 **Petite caisse pour conserver des documents,** en bois de chêne, avec des montures en cuivre gravé.

Très jolie pièce.

GÉNÉALOGIE ET HÉRALDIQUE.

LIVRES IMPRIMÉS.

2014 **Pompe-funèbre de Frédéric Henri prince d'Orange, 1647. — P. Post et P. Nolpe,** Begraeffenisse van S. H. Frederick Henrick, Prince van Orange. Amsterdam, *N. v. Ravesteyn,* 1651. *Avec* 30 *planches par P. Nolpe.* vélin doré, tranches dorées. roy. in-fol.

Ce bel ouvrage représente sur 30 planches la pompe funèbre du prince Frédéric Henri à laquelle les premiers nobles des Pays-Bas assistèrent. Ils sont tous désignés avec leurs noms et leurs écussons d'armes.

Superbe exemplaire de dédicace sur grand papier fort, ayant toutes les armoiries, les drapeaux, et les costumes coloriés à la main et rehaussés d'or, dans une belle reliure de l'époque.

Parmi les nobles on remarque: Arendt v. d. Graeff, David Godyn, Pieter de Perceval, Wilhelm Ruysch, Louis de Ram, Philips de Levin van Famars, divers seigneurs v. Welderen, Henrick v. Schimmelpenninck, Gijsbert Pieck v. Tienhoven, Pieter v. Thuyl v. Serooskercke, Adriaen v. Naeldwijck, Arent Jurrien v. Haersolte, Fr. Henr. v. Randwijck, Frederick van Reede, divers seigneurs v. Wassenaer, Adriaan v. Matenes, Jurrien Ernst v. Limburgh Stirum, Willem v. Persijn, Eusebius Burchart Bentingh, Hans Aelbrecht v. Solms, Hans Wolphert v. Brederode, Don Guillaume et Don Emanuel princen v. Poortugael, Mauritz paltzgrave van den Rhijn, divers comtes de Dona, etc. etc.

Un tel exemplaire est de toute rareté.

2015 **W. J. d'Ablaing v. Giessenburg,** Wapenboek der ridders van de Duitsche Orde, Balije van Utrecht. Utrecht, 1871. cart. original. gr. in-4.

Contient 700 armoiries des membres de l'Ordre teutonique aux Pays-Bas.

2016 **W. J. d'Ablaing v. Giessenburg,** De ridderschappen in het Koningrijk der Nederlanden; of de geschiedenis, regeling en zamenstelling van den stand der edelen, van 1814—1850. Uit oorspronkelijke bescheiden bewerkt. 's Gravenhage, 1875. roy. in-4.

2017 **J. S. Burgmeister,** Reichs-Ritterschaftl. corpus juris, documenta woraus einer Reichs-Ritterschaft in Schwaben, Francken, Am Rheinstrom und im unteren Elsas erlernet werden kan. Ulm, 1707. vélin. in-4.

Bel exemplaire de cet ouvrage rare.

2018 **C. Butkens,** Trophées tant sacrés que prophanes de la duché de Brabant. Vol. I. Bruxelles, 1657. veau. in-fol.

Exemplaire remarquable du premier volume de cet ouvrage généalogique important, ayant **toutes les armoiries coloriées à la main.** — Très rare.

2019 **W. F. G. L. van der Dussen en M. P. Smissaert,** Genealogische kwartierstaten van Nederlandsche geslachten. 's Gravenhage, 1865—1873. 3 vol. d. maroquin. in-fol. oblong.

Contient les quartiers généalogiques des familles nobles des Pays-Bas, sur 324 feuilles.

Bel exemplaire.

2020 **Geslachtsregister der leden van de Ridderschap in Noord-Holland.** Haarlem, 1858. toile, tranches dorées. pet. in-fol.

Publication rare, imprimée pour la distribution privée.

2021 **M. de Haan Hettema en A. v. Halmael, Stamboek van den Frieschen, vroegeren en lateren adel.** Leeuwarden, 1846. *Avec des centaines d'armoiries en couleurs.* 2 vol. veau. in-fol. — Un peu taché.

Le meilleur ouvrage pour la généalogie et l'héraldique des familles nobles frisonnes.

2022 **J. Hartzheim,** Bibliotheca Coloniensis, in qua vita et libri typ. vulgati et manuscripti recensentur omnium archidioeceseos Coloniensis, ducatuum Westphaliae, Moersae, Cliviae, Juliaci, Montium, Marchiae, vestae Recklinghusanae, Aquarum-Grani, etc. indigenarum et incolarum scriptorum. Accedunt vitae pictorum, chalcographorum et typographorum celebrium nostratium. Coloniae Augustae Agrippinensium, 1747. veau. in-fol.

Ouvrage important pour l'histoire des régions de la Province du Rhin (Clèves, Juliers, etc.), très intéressant pour des recherches généalogiques.

On y remarque aussi la biographie des artistes et des poètes originaires de cette contrée. parmi lesquels le poète hollandais **Vondel,** „alter linguae nostrae Belgicae apud Batavos Virgilius, ac poëtarum nostratium facile princeps". Sa conversion est ici attribuée à L. Marius („studio praesertim Leonardi Marii").

Rare.

2023 **D. van Hoogstraten en M. Brouërius van Nidek,** Groot algemeen historisch, genealogisch en oordeelkundig woordenboek. Amsterdam, 1725—33. *Avec portrait de J. Trip.* 7 vol. veau. in-fol.

Dictionnaire critique, historique et généalogique, encore très intéressant pour l'histoire des familles hollandaises.

Superbe exemplaire.

2024 **J. Hubner,** Genealogische tabellen of geslachtrekenkundige tafelen. Leiden, 1729—35. 2 vol. d. veau. in-4 oblong.

2025 **C. J. Kremer,** Akademische Beiträge zur Gulch, und Bergischen Geschichte. Mannheim, 1769—81. *Avec planches.* 3 vol. d. veau. in-4.

Publication rare et très intéressante pour les nombreux documents originaux, que l'auteur y a insérés.

2026 **J. M. Kremer,** Entwurf einer Genealogischen Geschichte des Ottonischen Astes, des Salischen Geschlächts und des aus demselben untsprungenen Nassauischen Hauses. Wiesbaden, 1779. *Avec 10 grandes planches.* 2 tom 1 vol. d. veau. in-4.

2027 **Van Laer. — Genealogie, ofte geslachtrekening** van de familie van Laer, uit de provintie van Provance in Vranckrijck, naderhant in Duytslandt, alsmede in dese Nederlanden. 's-Gravenhage, *H. Gael.* 1679. veau doré, à rubans verts, tranches dorées. in-4.

Un des plus beaux et des plus rares ouvrages généalogiques publiés aux Pays-Bas au XVIIe siècle.

Il contient **105 armoiries, superbement coloriées dans notre exemplaire** parmi lesquelles celles de: van Laer, Nesselrodt, Loo, Wachtendonck, Mérode, Raesfelt, Galen, Pallant, Wisch, Bronckhorst, Rhede, Schimmelpenninck, etc.

Superbe exemplaire, de toute rareté

2028 **L. Le Blond,** Quartiers généalogiques des familles d'Espagne, d'Allemagne, d'Italie, de France, de Bourgogne, de Loraine et des XVII Provinces. Bruxelles, 1721. veau. in-4.

2029 **Pappenheim. — M. à Bappenhaim,** De origine et familia dominorum de Calatin, qui hodie sunt domini à Bappenhaim, S. R. Imp. Marescalci haereditarii. (*A la fin:*) Augustae Rhetiae, *Ph. Ulhardus.* (1554). vélin souple. in-fol.

Ouvrage généalogique du XVIe siècle, très rare, surtout intéressant pour les **centaines d'armoiries gravées sur bois,** puis **7 figures de châteaux.**

Ouvrage important pour des recherches généalogiques concernant des familles de Bavière.

Dans la même reliure: C. Sigonius, Historiae de regno Italiae. Venetiis, 1591.

2030 **J. B. Rietstap**, Wapenboek van den Nederlandschen Adel met genealogische en heraldische aanteekeningen. Groningen, 1883—87. *Avec environ 100 belles planches.* 2 vol. d. maroquin rouge, les plats en toile doré. gr. in-fol.

Armorial général de la Noblesse Néerlandaise.

Ouvrage magnifique, contenant 600 armoiries, en or et en couleurs. — Prix de publication flor. 180.—

2031 **Th. de Rouk**, Nederlandtsche herault, of Adelijk toneel, zijnde een historische beschrijving van allerley trappen van adeldom. Amsterdam, 1672. *Avec nombreuses figures d'armoiries, et planches de costumes.* vélin. in-folio.

Bel exemplaire.

2032 **S. et L. de Saincte-Marthe**, Histoire généalogique de la maison de France, avec les illustres familles sorties des Reynes et Princesses du Sang. Paris, *S. Cramoisy.* 1647. 2 vol. veau (un peu usé). in-fol.

Exemplaire remarquable ayant **toutes les armoiries coloriées à la main.**

2033 **Ph. J. Spener**, Insignium theoria seu operis heraldici. Pars generalis. ed. 2a. — Pars specialis. Francofurti, 1717, 1680. 2 vol. reliés. in-fol.

Ouvrage très important pour la généalogie des familles allemandes, contenant des centaines d'armoiries.

2034 **Toison d'Or. — J. J. Chifflet**, Insignia gentilitia equitum Ordinis Velleris Aurei, fecialium verbis enuntiata. Antverpiae, 1632. vélin. in-4.

2035 **Toison d'Or. — J. B. Maurice**, Le blason des armoiries de tous les chevaliers de l'ordre de la Toison d'or. La Haye, 1665. *Avec nombreuses figures d'armoiries.* veau. in-fol.

Ouvrage important et rare sur l'ordre de la Toison d'or. — Bel exemplaire.

2036 **Toison d'Or. — De Reiffenberg**, Histoire de l'ordre de la Toison d'or depuis son institution jusqu'à la cessation des chapitres généraux; tirée des archives mêmes de cet ordre et des écrivains qui en ont traité. Bruxelles, 1830. *Avec portrait et Atlas de 8 grandes planches en couleurs.* d. veau. in-4 et in-fol.

Le meilleur ouvrage sur l'ordre de la Toison d'or.

2037 **A. Vorsterman van Oyen**, Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche Familiën met genealogische en heraldische aanteekeningen, Groningen, 1885—90. 3 vol. d. maroquin rouge, les plats en toile dorée, gr. in-fol.

Armorial des Familles Patriciennes des Pays-Bas.

Ouvrage magnifique, contenant plus de 400 belles armoiries en or et en couleurs. Prix de publication flor. 183.—

2038 **S. de Vries**, De doorluchtighe wereld, voorstellende een genealogische, historische, en politische beschrijving aller tegenwoordig levende keyserens koningen, vorsten en graven. Amsterdam, 1700. 3 vol. vélin. in-8.

Ouvrage très utile à cause des centaines d'armoiries qu' il contient et des date relatives à toutes les princes de l'Europe, de la Perse, de la Chine, du Japon etc.

Citons encore: des figures de pavillons et de décorations.

N°. 85. AMSTERDAM. DE OUDE HAARLEMMERPOORT, DOOR W. BUIJTENWEG. BEGIN 17e EEUW.

N°. 247. HAARLEM. ST. BAVOKERK (DOOR P. SAENREDAM). BEGIN 17e EEUW.

N°. 469. 'S-GRAVENHAGE. HET BINNENHOF EN DE LOTERIJZAAL, DOOR P. C. LA FARGUE. OMSTREEKS 1780.

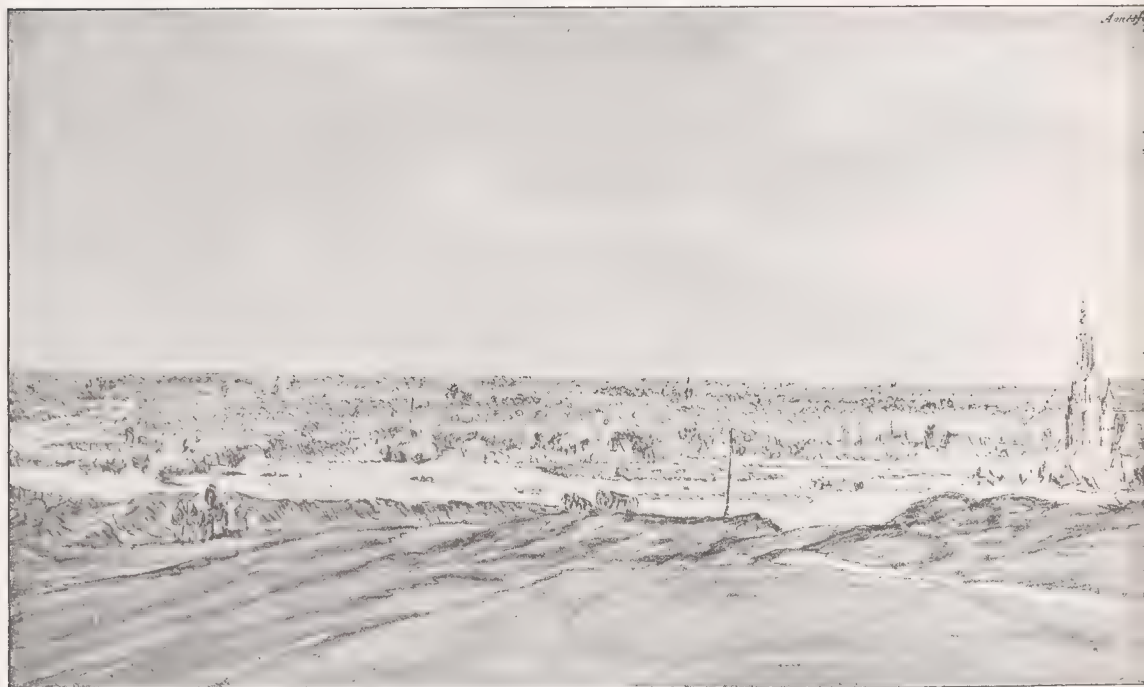
N°. 470. 'S-GRAVENHAGE. DE GROENMARKT, DOOR P. C. LA FARGUE. OMSTREEKS 1780.

N°. 580. DELFT, DOOR BREUGHEL.

N°. 643. GORINCHEM, DOOR

N°. 1058. AMERSFOORT, DO

AN DER ULFT. 17e EEUW.

A. WATERLOO. 17e EEUW.

N°. 898. MIDDELBURG, DOOR J. VAN DER HEIJDE. 1687.

N°. 777. ROTTERDAM. OOSTERHOOFDPOORT, DOOR F. JELGERHUIS RZ.

N°. 988. UTRECHT, LEPELENBURG, DOOR H. SAFTLEVEN. 17e EEUW.

N°. 1059. AMERSFOORT, DOOR R. ROGHMAN. 17e EEUW.

N°. 1414. GRAVE, DOOR JOZUA DE GRAVE. 1675.

N°. 1354. ZALT-BOMMEL, DOOR VALENTIJN KLOTZ. OMSTREEKS 1680.

INDEX.

A

Aa, No. 295, 1937.
Aalsen, 1610.
Aalsmeer, 238, 324.
Aalst, 1498, 1513, 1597, 1635.
Aardenburg, 950—951, 953, 973.
Abbema, 1053.
Abcoude, [illegible] 54, 58, 240, 241, 454, 455, [illegible]
Abspoel, 869.
Abtswoude, 563, 865.
Achterhoek, 1211, 1261—1262, 1266—1268.
Acquoy, 1369, 1969.
Adrichem, 306, 964.
Aemilius (Gens), 1935.
Afflighem, 1598.
Agremont, 1461.
Aken, 513, 1490, 1728, 1745, 2022.
Akerlaken, 467.
Akersloot, 741—742, 1939.
Akkersdijk, 1037, 1437, 1457.
Albinas, 1875.
Alblasserdam, 659.
Alewijn, 235.
Alfen, 232, 464, 526, 562, 564, 565, 675, [illegible], 82[illegible], 872, 964, 1053, 1944.
Alkemade, 1881.
Alkmaar, 41, 58, 310—321, 434, 439, 456, 466—468, 1872, 1876, 1955.
Almkerk, 1381.
Alost, 1498, 1513, 1597, 1635.
Alphen (v.). — Zie Alfen.
Altena, 54, 1452, 1872.
Ameide, 51, 1935.
Ameland, 441.
Amerongen, 1045, 1881, 1973.
Amersfoort, 30, 1058—1069, 1079, 1091, 1099, 1103.
Ameshoff, 1944.
Amstel, 985, 1875, 1881, 1945, 1983.
Amstelland, 322, 448—449, 452c.
Amstelveen, 58, 236, 238—240, 323—324, 456.
Amsterdam, 13, 58, 76, 82, 85—246, 366, 424, 425, 426—427, 599, 600, 603, 666, 813, 957, 1013, 1065, 1174, 1279, 1509, 1515, 1748, 1764, 1847—1848, 1854, 1867, 1871, 1914, 1917, 1926, 1940, 1951—1952, 1954, 1981, 1984, 2002, 2007, 2011.
Andringa, 1903.
Anhalt, 1943, 1948.
Anlo, 1199.
Ansy, 1712.
Antwerpen, 1, 2, 41, 47, 59, 212, 486, 494, 1500, 1503, 1504, 1506—1507, 1513, [illegible], 1520, 1596, 1598, 1660, 1727, 1854, 1938.
Apeldoorn, 1373.
Apelthorn, 1975.
Appeltern, 1309.
Appiani, 1936.
Appingedam, 1178.
Ardennen, 1490.
Arenberg, 482, 980, 1494, 1497, 1617.
Arkel, 51, 654, 658, 1308, 1872, 1875, 1880—1881, 1889, 1945.
Arnemuiden, 884b, 933, 946, 965.
Arnhem, 30, 42—43, 1263—1264, 1269—1284, 1371.
Aratzenius, 613, 1284, 1944.
Atrecht, 47, 1504, 1506, 1713—1716, 1938.
Artois, 1717.
Asch (v.) v. Wijk, 1034, 1053, 1103.
Asperen, 560, [illegible], 658, 869, 941, 1945.
Assen, 1203, 1205.
Assendelft, 254, 309, 358, 434, 613, 1872, 1875, 1880, 1887, 1939.
Assonville, [illegible], 1935.
Assumburg, 54, 308, 325—326.
Asten, 1452.
Ath, 1505, 1507, 1724.
Aubery, 1937.
Audenarde, 1505—1507, 1599—1601, 1935.
Aurich, 1355.
Auvergne, 1934.
Auxy (d'), 1937.
Avesne, 1647, 1935.
Axel, 951, 973, 1507.
Aylva, 1118, 1162, 1942.

B

Baanbrugge, 58, 240, 241.
Baar, 1941.
Baardwijk, 1382.
Baarland, 886, 967.
Baarle, 1451.
Baarn, 1091, 1102.
Baart, 295.
Baart de la Faille, 1189.
Bachiene, 1944.
Backer, 108, 230, 244, 322, 743, 1940, 1964, 1981, 1986.
Baflo, 1178.
Bailleul, 1935.
Bake, 168.
Balbian, 1946.
Balveren (v.), 1998.
Banning, 1940.
Barberendeel, 1452.
Barlaimont, 1965.
Barnaart, 2004.
Barneveld, 1350—1351, 1372.
Baronage, 1937.
Barsingerhorn, 464.
Bas, 1964.
Bentinck, [illegible]
Beaufort, 973, 1671, [illegible]
Beckman, 497.
Becumont, 1954, 1968.
Beek, 1259, 1671.
Beekbergen, 1373.
Beek en Royen, 980.
Beelaerts van Blokland, 553, 641, 701.
Beelsnijder, [illegible], 232.
Beels, 154, 155, 243, 689, 1101, 1457.
Beemster, 327, 452, 465, 466.
Beest, 1369.
Beets, 284, 1935.
Belle, 1635, 2005.
Bellmonte, 70.
Beloeil, 1486.
Bemmel, 1319, 1971, 1973.
Bempden, (v. d.), 146.
Beningen, 1941.
Bennebroek, 58, 286, 374, 1404.
Benningbroek, 464.
Bentheim, 497, 1204, 1253, 1729—1732, 1943.
Bentinck, 126, 497, 773, 1274, 1917, 1927, 2014.
Bentivoglio, 1936.
Berchem, 1982.
Berckel (v.), 147, 828, 1995.
Berdejo, 1953.
Berg (v. d.), 221, 1258, 1348.
Bergen, 336, 464.
Bergen-op-Zoom, 43, 1377, 1383—1393, 1453, 1455, 1458, 1507, 1539, 1888.
Bergambacht, [illegible]
Berkenrode, 58, 147, 374, 1981.
Berkhout, 1881.
Berlikum, 1394.
Besier, 1227.
Besoyen, 1452.
Bethman, 1490.
Bethune, 1505, 1718, 1935, 1938.
Betuwe, 125, 1285, 1289, 1309.
Beuningen (v.), 146, 1940, 1985.
Beusichem, 553, 985, 1308, 1310, 1872, 1937, 1986.
Beveren, 1975.
Beverning, 1941.
Bevervoorde, 1234.
Beverwijk, 58, 308—309, 374, 459.
Bicker, 108, 146, 147, 220, 222, 233, 353, 358, 1940, 1986.
Biemont, 552.
Biervliet, 950—951.
Biggekerke, 965, 971.
Bilderdijk, 109, 278, 280, 330, [illegible], 2003.
Bildt (De), 1097.
Biljoen, 1276, 1369.
Bisdom, 1916, 1918.
Blaeu, 219, 222, 675, 1981.
Blankenburg, 1992.
Blaricum, 355, 394.
Blauwkapel, 1059, 1100.
Bleiswijk, No. 865, 1887.
Bloemendaal, 58, 254, 302, 306, 309, 374.
Blois, 1875, 1913, 1937, 1988.
Blokzijl, 1249, 1251.
Blondeel, 973.
Bodegraven, 568, 865, 1789, 1805.
Bodel, 931, 964.
Boelens, 1881, 1940.
Boendermaker, 235.
Boers, 1912, 1944, 1952.
Boetselaer, 497, 567, 1203—1204, 1913, 1917, 1945, 1949, 2006.
Boey, 1885.
Bolsward, 1120—1124, 1163, 1166, 1169.
Bondam, 1253, 1368.
Bonn, 1712, 1789, 1806.
Bont, 1940.
Booth, 1005, 1875.
Borcht (v. d.), 1574.
Boreel, 305, 467, 973, 1169, 1947.
Bornuut, 1935, 1937.
Borselen, 968, 970, 1371, 1877.
Borsky, 1045.
Bosch (v. d.), 985, 1890—1891, 1937.
Boskoop, 560.
Both, 1973.
Bouillon, 1486.
Bouricius, 1284.
Bourtange, 1197.
Bouwens, 1885.
Bouwer, 1891, 1893, 1908, 1984, 2005.
Boxmeer, 1395.
Boxtel, 1396, 1547.
Bovenkarspel, 344, 465.
Brakel, 1290.
Brand, 1879.
Brandeler (v. d.), 641.
Brandwijk, 686.
Brantsen, 1274, 1962.
Brantsma, 1053.
Breda, 41, 43, 47—48, 1397—1407, 1456—1457, 1504.
Brederode, 54, 254, 306, 308, 328, 458—459, 850, 852, 1765, 1872, 1875—1876, 1889, 2009, 2014.
Bredius, 1888.
Breevoort, 1268.
Brender à Brandis, 147, 1950.
Breukelen, 358, 1070, 1093, 1100—1101.
Breul (de), 980.
Brielle, 41, 570—578, 653, 754, 871—872.
Brienen, 1990.
Broek, 82, 434, 463, 1509.
Bronkhorst, 1880, 1935, 1948, 2027.
Bronkhuizen, 2002.
Brouckbourg, 1722, 1724.
Brouwershaven, 956, 1183.
Bruchem, 659.
Brugge, 47, 1486—1487, 1504, 1513, 1519, 1606—1609, 1638, 1938.
Bruinenkhuizen, 1479.
Brunisse, 967.
Brummen, 1348, 1351.
Brussel, 41, 47, 1486, 1502—1507, 1509, 1512—1513, 1515, 1519, 1598, 1610—1626.
Bucquoy, 1497.
Buiksloot, 239, 329.
Buine, 1260.
Buiskes, 2002.
Bunnik, 1071—1074, 1097.
Buren, 1309, 1373, 1880, 1882.
Burgerhout, 1572.
Burgh (v. d.), 1053, 1890, 1973.
Bussum, 353.
Buys, 1937.
Bylandt, 497, 553, 1941, 1949—1950, 1973.
Bijleveld, 926.
Bijma (v.), 1204.

C

Cabeljau, 1935.
Caemere, 1937.
Calcar, 1745.
Calkoen, 146, 235, 244, 305.
Cambrai, 1649, 1719.
Camminga, 1118.
Cannegieter, 1284.
Canter, 1942, 1973.
Capellen (v. d.), 1014, 1228, 1248, 1944, 1961, 2005.
Catsenellenboghe, 1880.
Cattenburch, 973.
Cester, 1936.
Charlemont, 1680, 1690.
Charleroi, 1187, 1507, 1627—1628.
Charlois, 866.
Chateaubriand, 1935.
Chaudfontaine, 1487.
Chimay, 1647, 1881, 1964.
Choquier, 1647.
Citters, 911, 925, 1913, 1917, 2004.
Cleve. Zie: Kleef.
Cleverskerke, 965.
Clifford, 233, 1952.
Clingendael, 555.
Cohen (v.) 146, 232, 1996.
Colonna, 1936.
Commelin, 1986.
Condée, 1724.
Coninck (de), 1937.
Constant Rebecque, 2005.
Contich, 1995.
Cortenbach, 1992.
Cotthem (v.) 1937.
Couchy, 1937.
Court (de la), 826, 1981.
Courtenay, 1937.
Courtray, 1487, 1519, 1635.
Crailoo, 383.
Crefeld, 1743, 1746.
Crève—Coeur, 1429.
Crommelin, 234, 284, 1887, 1964.
Cronenberg, 1935.
Croy, 1423—1424, 1961.
Cubaart, 1163.
Cuyck, 1422, 1453, 1455, 1881, 1935, 1937, 1946, 1973.
Culenborch. Zie: Kuilenburg.

D

Dalen, 1973.
Dam (v.), 372, 1962, 1964.
Damme, 1938.
Dedel, 1927, 2003.
Dedum, 1868.
Deil, 1369.
Delprat, 552.
Delfshaven, 454, 614—615, 828, 871, 1311.
Delft, 54, 58, 63, 82, 409, 449, 452b, 556, 580—613, 871, 1278, 1486, 1509, 1881, 1914.
Delfzijl, 1185.
Danderhout, 1629.
Dendermonde, 1490, 1505, 1507, 1709.
Desmé, 1957.
Doetinchem, 1010.
Deutz, 254, 1946, 1951, 1952, 1964, 2003.
Deventer, 30, 43, 59, 1209, 1219—1227, 1247, 1252, 1984.
Diez, 1863.
Diemen, 238, 239, 240.
Diepholt, 1960.
Dieren, 1291, 1348.
Diest, 1418, 1603.
Dinant, 1630—1631, 1690—1691.
Dixmuiden, 1516.
Doesburg, 30, 1268, 1292, 1371.
Dokkum, 1125—1126, 1160, 1169.
Domburg, 948—949, 956—967.
Dona, 2014.
Doniawerstel, 1164.
Doorn, 1074.
Doornik, 1487, 1498, 1505, 1508, 1547, 1683, 1705, 1709, 1938, 2002.
Doornik, 552, 1227, 1881, 1888.
Dordrecht, 34, 58, 64, 76, 508, 616—641, 813, 867, 871, 1483, 1486, 1503, 1877, 1925, 1969.
Dorenburg, 1293.
Dorenwerd, 1294.
Doria, 1935.
Douay, 1505—1506, 1724.
Drechterland, 931.
Drenkwaard, 1999.
Driebergen, No. 1054, 1100.
Drunen, 1382.
Druten, 1369.
Druyvensteyn, 1964, 1996.
Dubbeldam, 866.
Duinkerken, 47, 1504, 1720—1724.
Duisburg, 11, 1373, 1733, 1745.
Duivenbode, 1888.
Duivendrecht, 238.
Durgerdam, 34, 239, 464.
Düsseldorff, 1515, 1734—1735.
Dussen (v. d.), 497, 667, 686, 1053, 1981, 2006.
Duymaer v. Twist, 1227.
Duyn (v. d.), 497, 1881, 1981.
Dwingelo, 1203, 1479.

E

Ebert, 1978.
Eck (v.), 1284, 1962.
Eckering, 1127.
Edam, 332—335, 465.
Eden, 1258, 1351.
Ee, 1937.
Eeghen (v.), 222.
Eemnes, 1091, 1099.
Eest, 1199.
Egmond, 54, 336, 337a, 453, 463—465, 468, 1308, 1622, 1872, 1875—1876, 1880—1883, 1889, 1943.
Egmond v. d. Nyenburg, 1881.
Eikelgom, 1408.
Eindhoven, 1452—1458.
Elburg, 1305, 1350, 1372—1373.
Elden, 1273.
Elfdijk, 967.
Elias, 108, 234, 1954.
Ellewoutsdijk, 967.
Elout, 295, 552.
Elsevier, 1884—1885.
Elsland (v.), 283.
Elswoud, 302, 337b.
Elten, 1371.
Emden, 1503, 1736—1738.
Emmerik, 1745, 1760.
Eng (den), 979.
Engel, 1429.
Enghien, 1632, 1965.
Enkhuizen, 40, 314, 338—352, 466, 468, 1881.
Enschedé, 295, 1251, 1253.
Epe, 1371.
Erck, 2000.
Erichem, 1295.
Etten, 1452.
Everdingen, 985, 1935, 1955, 1973.
Eversdijck, 1876.
Everwijn, 1962, 1964, 1981, 1996, 2005.
Ewijck, 1973.
Exmorra, 1166.
Eysden, 1486.

F

Fabricius, 153, 1954, 1964.
Famars, 2014.
Febvre (le), 1964.
Fierland, 1956.
Flodorff, 1238, 1949.
Fontanoi, 1647.
Foreest, 319, 369, 459, 1872, 1988.
Franeker, 1114, 1127—1135, 1140, 1155, 1160, 1169.
Frankfort, 1490, 1505.
Fremery (de), 742.
Fronsberg, 1936.
Furnes, 1636, 1938.
Furstenberg, 1789.

G

Gabbema, 1118.
Galama, 1118, 1935.
Galen (v.), 149, 1746, 1908, 2027.
Gand, 41, 47, 1504—1505, 1512—1513, 1518—1519, 1637—1644, 1938, 1947.
Gapingen, 965.
Gavre, 1880—1881.
Geelvinck, 235, 1940, 2006.
Geen (v.), 2005.
Geer (de), 1103, 1960.
Geertruidenberg, 1286, 1409—1411a, 1454, 1456—1458.
Geertsbergen, 1645.
Geervliet, 866.
Geffen, 1411b.
Gelder, 1277, 1743, 1879—1882.
Geldermalsen, 1371.
Geldorp, 1412.
Gellikum, 1289.
Gelre, 1277, 1743, 1879—1882.
Gemert, 1413.
Gennep, 827, 1456, 1462—1463, 1745, 1875, 1877, 1914.
Gent, 41, 47, 1504—1505, 1512—1513, 1518—1519, 1637—1644, 1938, 1947.
Gent (Geld.), 1296.
Gerlache, 1499.
Gerlingen, 1964.
Geuns (v.), 1036, 1189, 1197.
Gevaards, 506, 519, 1887.
Gevers, 526, 786, 804, 826, 1103, 1912.
Giebelhausen, 1978.
Giesen, 869.
Giessen, 1976.
Gillis, 1982.
Glein, 2000.
Gockinga, 1197, 1944.
Godin, 1887, 1973, 2014.
Goens (v.), 1944.
Goeree, 570, 642, 867, 870.
Goes, 885—892.
Gonzaga, 1936.
Gooi, 353—357, 394.
Goor, 1253.
Gorinchem, 572, 643—659, 871, 1013, 1183.
Gorsel, 1228.
Goslinga, 1162, 1169, 1963.
Gouda, 212, 660—676, 735, 780, 813, 870—871, 1876, 1914, 1925.
Gouderak, 869.
Goudestein, 981, 1093.
Graaff (de), 146, 220, 552, 1227, 1940, 1946, 1986, 2014.
Graafland, 234, 1887, 2003.
Gracht (v. d.), 1962.
Gramsbergen, 1207.
Grange (de la), 1957.
Grashoff, 2000.
Graswinckel, 232, 597, 605, 1946.
Grave, 30, 1377, 1414—1422, 1457.
's Graveland, 353, 355, 358, 394.
's Gravenhage, 47—48, 63, 366, 420, 454, 469—558, 735, 813, 1013, 1486, 1503, 1509, 1515, 1856, 1870, 1888, 1917, 1925, 2014.
's Gravenpolder, 967.
's Gravezande, 677.
Grevelingen, 1722, 1724.
Grimbergen, 1484.
Groede, 953.
Groenen, [illegible], 454.
Groenesteyn, 1973.
Groenevecht, 981.
Groeneveld, 1890.
Groeninex v. Zoelen, 826.
Groenloo, 30, 1267, 1268, 1371, 1373.
Groosbeek, 1334.
Groningen, 34, 59, 2, [illegible], 1118, 1155, 1171, 1182, [illegible], 1200, 1224, 1278, 1477, 1805.
Grootschelt, 1887, 1948, 1978, 1995.
Groot [illegible], 602, 605, [illegible], 1312, [illegible], 1930, 1940.
Grootebroek, 359, 464.
Grouw, 1160.
Grovestins, 1118.
Gruuthuse, 1880.
Grijpskerke, 965.
Guepin, 295.
Gulikt, 1980.
[illegible], 1977.
Gulick, 1342, 1882, 2022, 202[illegible].
Gunterstein, 979, 1070, 1071.

H

Haag, 1452.
Haamstede, 967, 969.
Haan (de), 2003.
Haar (ter), 979.
Haar (v. d.), 985, 1964, 1973.
Haaren, No. 1906.
Haarlem, 34, 40, 51, 58—59, 212, 247—309, 379, 454, 466, 735, 813, 1065, 1279, 1480, 1509, 1849, 1874, 1876, 1925, 1964, 1971.
Haarlemmermeer, 309, 360, 456.
Haarsma, 1169.
Haarsolte, 2014.
Haas, 156, 276.
Habsburg, 1934.
Haeften (v.), 1053, 1079, 1583, 1975.
Hage, 1755.
Halfweg, 308, 396.
Hall, 147, 1351.
Halle, 2000.
Halmael, 1995.
Hamburg, 813, 1174.
Han, 1513, 1690.
Harcourt, 1934.
Hardenberg, 1250.
Hardenbroek, 1960, 1983.
Harderwijk, 1263, 1298—1304, 1350, 1373, 1967.
Haren (v.), 1118, 1161—1163.
Harlaer, 1875, 1880.
Harlingen, 1122, 1136—1138, 1160, 1166, 1168—1169, 1903.
Harmensz, 1972.
Harris, 1917.
Hartsen, 286.
Hartsinck, 146, 309, 1932.
Hartwig, 2000.
Harveld, 1289.
Hasendaal, 463.
Haseveldt, 1996.
Hasselaar, 146—147, 175, 232, 1937, 1940, 1996.
Hasselt, 1247.
Hattem, 30, 1305—1306, 1350, 1941.
Haupt, 2000.
Hedikhuizen, 51.
Heeckeren (v.), 1311, 1371, 1968, 1975.
Heeg, 1160.
Heemskerk, 58, 148, 374, 1884—1885, 1915, 1940, 1969—1970, 1981.
Heemstede, 54, 58, 298, 306, 308, 361—363, 374, 979, 1078, 1971.
's Heer-Arendskerke, 809.
's Heerenberg, 1373.
Heerenveen, 1164, 1169.
Hees, 1307.
Heetberge, 1937.
Heidanus, 157.
Heiden Hompesch, 1235.
Heim (v. d.), 1913, 2006.
Heino, 1247.
Heibach, 1886, 1888, 1898—1905, 1919.
Helder (Den), 364, 396, 465, 468.
Hellevoetsluis, 570, 576—577, 867, 1810—1813, 1817, 1916.
Helmond, 1423—1424, 1453, 1455.
Helsdingen, 1935, 1973.
Helmolscheberg, 70, 1276.
Hemert (v.), 108, 322, 927, 1253, 1881, 1973.
Hemmen, 1289, 1917.
Hemsen, 1674.
Hengelo, 1250.
l'Hermite, 1982.
's Hertogenbosch, 212, 1286, 1425—1437, 1481, 1897, 1900, 1916, 1946.
Herwijnen, 1290.
Herzeele, 1884—1885, 1889—1890, 1981.
Hesdin, 1724.
Heshuisen, 353, 1373, 1887, 1964.
Hettema, 1942.
Heukelom, 70, 658, 678, 1875, 1941.
Heusden, 34, 1273, 1438—1444, 1452, 1455, 1457, 1503, 1747.
Heyne, 2000.
Hillegom, 58, 299, 374, 454, 461c.
Hillesheim, 1650.
Hilvarenbeek, 1456, 1906.
Hilversum, 354—355, 1083.
Hindeloopen, 1122, 1159, 1160, 1850.
Hinlopen, 353, 467, 1040, 1944.
Hindesteyn, 1966.
Huisduinen, 464, 468.
Hulgaarde, 1937.
Hoboe, 1972.
Hochepied, 108, 220, 1964.
Hoenstadt, 1505.
Hoeflaken, 1369.
Hoest (de), 1981.
Hoeufft, 497, 553, 1045, 1941, 1964.
Hoeven (v. d.), 825, 1941.
Hogendorp, 525, 827, 1912, 1964.
Hohenlohe, 1936.
Holwerd, 1165.
Holy, 219.
Hondschote, 1598.
Honert (v. d.), 228, 741, 1986.
Honsholredijk, 557, 679—681.
Hooft, 133—135, 146—147, 166—168, 223, 231, 358, 393, 1940, 1981, 1986.
't Hooft, 1913, 1944, 1946.
Hooge (ter), 967.
Hoogeland, 980.
Hoogland, 1079.
Hoop (v. d.), 1884—1885, 1887, 1913, 1917.
Hoorn, 314, 365—372, 396, 427, 467, 468.
Hooven (v.), 2004.
Hop, 146, 1884.
Horenaar, 869.
Horenbeeck, 2006.
Horichse, 1937.
Hornes, 1500, 1622.
Horst (v. d.), 1994.
Houderingen, 980.
Houten, 1101.
Houthem (v.), 1937.
Houwinck, 1944.
Hove (v.), 1937.
Hovenbeke, 1937.
Hovy, 222, 233.
Hubert, 1906.
Hudde, 80, 111, 1984.
Hugo, 1937.
Huibrecht, 1913.
Huldenberg, 1937.
Hulft, 108.
Hulst, 43, 47—48, 893—896, 950—953, 973, 1445, 1507.
Hulst (v. d.), 1887.
Hutten, 1936.
Huy, 47, 1486, 1490, 1504—1505, 1651, 1691.
Huybert (de), 970, 1875.
Huydecoper, 105, 108, 146, 242, 1880, 1940, 1981.

I

Ide, 1199.
Ierseke, [illegible]
Ipercam, 436.
Ingen, 1260, [illegible]
Ipenstein, 373, 451.
Iperen, 47, 1504, 1506—1507, [illegible], 1652, 1938.

J

Jaarsveld, 658, 688.
Jacob, 2000.
Jäger (de), 1918.
[illegible], 1600.
Jaurien, 1982.
[illegible]
Jongkheel, 1982.
Jordaan, 1926.
Joure, 1163.
[illegible], 1100, 1105, 1877, [illegible].

K

Kaap de Goede Hoop, [illegible], 285, 809, 1117.
Kage, 694.
Kaiserswerth, 1801.
Kamerijk, 1649, 1719.
Kampen, 51, 454, 1229—1239, [illegible], 1251, 1257.
Kapelle, 688, [illegible]
K[illegible], 2065.
Karstenge[illegible]
Kasteele (v. d.), 377, [illegible], 1002.
Kastrikum, 58, 374, 431, 432.
Katwijk, 1130.
Katwijk, No. 682—684, 691, 735, 756, 2006.
Kedichem, 685.
Keerenburg, 1877.
Kemp (v. d.), 1944.
Kempenaar (de), 551—552, 554, 1884, 1946.
Kennemerland, 58, 309, 374, 449.
Kersbergen, 979, 1877.
Kesterbeke (v.), 1937.
Keuchenius, 170, 1917.
Keulen, 1490, 1712.
Keysar (de), 1937.
Kien, 2004.
Kingma, 1127.
Kinsbergen, 1913, 1927.
Kinschot (v.), 497, 1872.
Kleef, 57, 61, 67, 1342, 1479, 1739—1748, 1949, 1954, 1973, 2022.
Kleef (Huis te), 54, 260—261, 298, 306, 308, 375—377, 453.
Klein Brugdamme, 965.
Kloetinge, 967.
Klundert, 1450, 1455.
Knoppelhout, 827, 1944.
Knocke, 1635, 1653.
Koch, 1978—1979.
Koenen, 1946.
Koevorden, 43, 1185, 1202—1203, 1206—1207, 1805—1806, 1975.
Koldeveen, 1203.
Kollumerland, 1167.
Koorndijk, 576.
Kops, 2004.
Kortenhoef, 354, 394, 1954.
Kortgene, 967, 973.
Kortrijk, 1487, 1519, 1635.
Koudekerk, 865, 965.
Krabbendijke, 967.
Krayestein, 1369.
Kralingen, 615, 1872, 1875.
Kronenburg, 981, 1093, 1100.
Krimpen, 636, 688, 828, 869.
Krommenie, 378, 432, 436.
Krüger, 2000.
Kruiningen, 966—967.
Kuchenius, 170, 1917.
Kudelstaart, 324.
Kulle (ter), 1253.
Kuilenburg, 848, 985, 1273, 1288, 1308—1310, 1369, 1371—1373, 1872, 1881, 1943, 1973, 1983.
Kuinre, 1251, 1968.
Kweekhoven, 981.

L

Laan (v. d.), 275.
Labadie, 908—909.
Laer (v.), 552, 2027.
Lalaing, 1872, 1877, 1889.
Lamsweerde, 1979.
Landré, 171.
Landrecies, 1647.
Langakkerschans, 1185, 1198.
Langbroek, 979.
Langerak, 658, 688, 865.
Langeveld, 658.
Lannoy, 1402, 1881.
Lanschot, 1946.
Lap van Waveren, 1973.
Laren, 354—355, 379, 1091.
Leefdaal, 1881.
Leegwater, 380.
Leerbroek, 869.
Leerdam, 658, 687, 869, 1442.
Leers, 1872, 1879, 1896—1897, 1907.
Leersum, 1080, 1099.
Leeuw, 1045, 1332, 1879, 1884—1885, 1889—1890, 1944, 1973.
Leeuwarden, 59, 1114, 1140—1152, 1159, 1167—1169.
Leeuwe, 1598.
Leeuwen (v.), 1888, 1973.
Leicester, 1936.
Leiden, 41, 212, 479, 601, 690—748, 754, 813, 870, 1155, 1486, 1509, 1515, 1856, 1876—1877, 1887—1888, 1902, 1904, 1934, 2002, 2007.
Leiderdorp, 746, 747.
Lek, 688, 689, 1872, 1881, 1889.
Lekkerkerk, 688.
Leksmond, 688.
Le Leu, 2006.
Lemmer, 1160.
Lemmers, 1979.
Lennep (v.), 172, 208, 209, 222, 242, 295, 305, 1964, 1984, 1990, 2004.
Le Petit, 1884.
Lessine, 1647.
Lestevenon, 1981.
Leusden, 1099.
Leuven, 1426, 1501—1502, 1516, 1519, 1598, 1603—1604, 1663—1669, 1938.
L'Hermite, 1982.
Liefkenshoek, 1563, 1567—1568.
Liège, 47, 1486, 1498—1499, 1504—1505, 1654—1659, 1680.
Lien, 1937.
Liesveld, 658, 869.
Lier (de), 871.
Lierre, 1598, 1660.
Lille, 1498, 1505—1506, 1724, 1938.
Lillo, 1566—1568.
Limburg (Stad), 1661—1662.
Limburg Stirum, 1214.
Lindenhorst, 1252.
Ligne, 1494, 1957, 1964.
Lingen, 1732, 1749.
Linschoten, 1099, 1101.
Lintelo, 322, 1935, 1975.
Lippe, 1936.
Lisse, 299, 309, 454, 747, 748.
Livingstone, 1944.
Löben (v.) Sels, 1368.
Lochem, 1268, 1311, 1371, 1373.
Lodewijk Napoleon, 1914, 1918.
Loenen, 1101.
Loenersloot, 54, 58, 240—241, 358, 979, 981, 1088, 1093, 1983.
Loevestein, 54, 650, 1312—1313, 1369, 1486.
Loewenstern, 1978.
Lokhorst, 827, 1877, 1914.
Loo (fam.), 2027.
Loo (Geld.), 1314, 1350.
Loo (Z. H.), 749.
Loon (v.), 108, 232, 1940.
Loopik, 688.
Loosdrecht, 358, 1081—1083, 1087.
Loosduinen, 558.
Louvain, 1426, 1501—1502, 1516, 1519, 1598, 1603—1604, 1663—1669, 1938.
Lorraine, 1957.
Luxemburg, 47—48, 1486, 1490, 1504, 1670—1671, 1690, 1752, 1880, 1935.
Luik, 47, 1486, 1498—1499, 1504—1505, 1654—1659, 1680.
Lusignan, 1934.
Luyten, 1995.
Lycklama, 1127, 1160.
Lynden, 1571, 1877, 1887, 1917, 1973.

M

Maunen (Van), 1888.
Maarsen, 236, 1084—1086, 1088, 1095, 1100—1102.
Maarsseveen, 58, 1095, 1981.
Maartensdijk, 1089.
Maas (de), 1980.
Maasdam, 1981, 1988.
Maassluis, 750, 751, 847.
Maastricht, 41, 47, 49, 649, 820, 1105, 1464, 1474, 1482, 1473, 1477, 1480, 1507, 1513, 1486, 2002.
Mackay, 158, 1812.
Makkum, 1160.
Malines, 1426, 1494, 1519, 1672—[illegible].
Malplaquet, 1506, 1681—1689.
Malsen (v.), 1079.
Mansfeld, 1504, 1975.
Mardyck, 1722—1723.
Ma Retraite, 380.
Mariënburg, 1080.
Mariëngaarde, 1167.
Mark, 1746, 2045.
Markel, 1984.
Marken, No. 381, 434, 440, 464, 1856, 1940.
Marle (v.), 1227, 1245, 1373.
Marquette, 1086.
Marsum, 1179.
Matenesse, 835, 1988, 2014.
Maubeuge, 1724.
Mean, 1657.
Mechelen, 1426, 1494, 1519, 1672—1679.
Medemblik, 40, 344, 382—384, 465, 467.
Médici, 1935.
Meel, 1872, 1879, 1884—85, 1889—1891.
Meenen, 1505, 1507, 1635, 1638.
Meer (ter), 1090.
Meerkerk, 659.
Megen, 1446.
Meliskerke, 897, 965.
Melvil, 1913.
Menin, 1505, 1507, 1635, 1638.
Mennens, 1937.
Meppel, 1202, 1205, 1255.
Mere (de), 1982.
Merens, 1917.
Meerman, 1885.
Mérode, 2027.
Mersch, 1495.
Merwede, 1872.
Merwenvliet, 1233.
Metelenkamp, 1918.
Metslawier, 1165.
Mettrai (Nederl.), 1305.
Meurs, 1746, 1877, 1936, 1948, 2022.
Mey, 1902, 1917, 1919.
Mez (de), 1623, 1957.
Middachten, 1975, 1992.
Middelburg, 41, 59, 212, 874, 882, 898—927, 946, 970, 972, 1503, 1923.
Middelharnis, 866.
Middelum, 1166.
Middenhoek, 981.
Midlaren, 1199.
Midlum, 1166.
Midwolde, 1178.
Mierlo, 1872, 1875.
Mist (de), 1918.
Moer (v. d.), 2002.
Moerdijk, 867, 1486.
Moerkerk, 1034.
Moersbergen, 980.
Molenaarsgraaf, 659.
Molkwerum, 1153, 1854, 1856.
Mompelgart, 1997.
Monnikendam, 335, 385—386, 465, 467.
Mons, 47, 1486, 1504—1507, 1509, 1681—1685.
Monster, 51, 886.
Montague, 1934.
Montecuculi, 1990.
Montens, 1982.
Montferrat, 1936.
Montfoort, 985, 1099—1101, 1872, 1875, 1948.
Montfort (Limb.), 1477, 1497.
Montigny, 1506.
Mookerheide, 1288.
Mortimer, 1936.
Moyland, 1447.
Mühlheim, 1746.
Muiden, 54, 354, 357, 387—394, 419, 455, 458, 466.
Muiderberg, 236, 354, 395, 396, 419.
Murray, 1941.
Muys van Holy, 219.
Mijdrecht, 239, 1052.
Mijle, 752, 1881.
Mijnden, 358, 1087.

N

Naaldwijk, 1872, 1875, 1985, 1988, 2014.
Naarden, 30, 41, 51, 355, 357, 397—400, 467, 1789, 1805—1806.
Nachenius, 2001.
Namen (Namur), 47, 1486, 1490, 1504, 1506, 1513, 1680, 1686—1691, 1964.
Nassau, 1880—1881, 1907, 2026.
Neck, 1936.
Nederhorst-den-Berg, 51, 242, 394, 979, 981, 1093.
Nedonshel, 1935.
Neerlangbroek, 1101.
Nemelaar, 1906.
Nesselrode, 2027.
Nettelhorst, 1311.
Neufville, 1996.
Neukirchen, 1936.
Neuss, 1745.
Nevers, 1938.
Nichtevecht, 394, 1093.
Nidoggen, 1990.
Nieburg, 1872, 1875.
Nieuw-Beierland, 866.
Nieuwenbeek, 1315.
Nieuwenaar, 1877.
Nieuwendam, 401.
Nieuwe Pekela, 1178.
Nieuwersluis, 1093.
Nieuwe Schans, 1185—1198.
Nieuwkerk, 869, 909, 973, 1453, 1598.
Nieuw-Kruisland, 1167.
Nieuwland, 658, 869, 965.
Nieuwpoort, 47, 48, 1016, 1693.
Nieuwvliet, 973.
Nispen (v.) 552, 1995.
Noord-Beveland, 973.
Norden, 1755.
Noordhoorn, 1253.
Noordwijk, 212, 437, 746, 753—756, 872, 1969.
Noot (v. d.), 1494—1497.
Nootdorp, 757, 865, 872.
Notten (v.), 232, 1914.
Nuland, 1453.
Nyeholt, 1169.
Nijenborg, 1190.
Nijenhuis, 1260.
Nijenrode, 242, 979, 981, 985, 1088.
Nyhoff, 1260, 1973, 1983.
Nijkerk, 1351.
Nijland, 1984.
Nijmegen, 30, 43, 478, 647, 1263—1264, 1272, 1285, 1308, 1316—1332, 1480, 1515, 1748, 1901, 1903—1905, 2002.
Nijpoort, 1973.
Nijs, 1880.

O

Ockenburg, 557.
Oignies, 1935.
Oldenbarneveldt, 478, 480, 510, 519, 1066, 1784, 1888.
Oldenzaal, 1253.
Ommeren, 1369.
Oosterbeek, 1333, 1371.
Oosterblokker, [illegible]
Oostbroek, 1073.
Oosterend, 462.
Oosterhout, 1139.
Oosterhout, 1454.
Oostersteyn, [illegible]
Oosterwijk, 1453.
Oosthem, 1160.
Oost-Indië, [illegible], 600, 1110, 1879, [illegible], 1931, 2002.
Oostvoorne, 576, 869.
Oost-Zaandam, [illegible], 432, 436.
Oost-Zouburg, [illegible]
[illegible]
Oostmarsum, 251, 12[illegible]
[illegible], 280.
[illegible], 1522.
Oranje, [illegible], 48, [illegible], 123, 171, 215, [illegible]
Orléans, No. 1957.
Orville (d'), 171, 234, 1884.
Osdorp, 238.
Ostende, 1016, 1505—1507, 1692—1693.
Oud-Beierland, 866.
Oude-Geyn, 985, 1103.
Oudemirdum, 1164.
Oudenbosch, 1456.
Oudenaerde, 1505—1507, 1598—1601.
Oude-Pekela, 1178.
Ouderkerk, 58, 238, 240, 241, 454, 456, 869.
Oude Tonge, 866, 872.
Oudewater, 41, 758—763, 870—871, 1918.
Oude Wetering, 764.
Oud-Haarlem, 54.
Oudshoorn, 765.
Oukerke, 281—283.
Overbeek, 1276.
Overbetuwe, 1261, 1289.
Overflakkee, 766.
Overgunne, 1236.
Overholland, 981.
Overschie, 834, 835.
Overtoom, 58, 104, 238, 240.
Overveen, 58, 286, 300, 302, 306, 374, 402, 404.
Overweg, 1994.
Ovezande, 969.
Oyen (v.), 1887.
Oyens, 222.

P

Pallandt, 1246, 1250, 1308, 1372, 2027.
Panderga, 1154.
Panbuys, 1881.
Pappenheim, 2029.
Patijn, 1888, 1914.
Pauw, 1940, 1999.
Pavilloen, 70.
Peissant, 1937.
Pelletier (le), 1957.
Perceval, 2014.
Percy, 1936.
Perizonius, 154, 229, 1944.
Perponcher, 552.
Persijn, 553, 747, 1935, 1940, 1971, 1973, 2014.
Perwijs, 1935.
Pesters, 497, 1050, 1072.
Petit (le), 1884.
Petten, 405—408.
Philippeville, 1690.
Piccolomini, 1935.
Pieck, 1935, 2014.
Pietersberg, 70.
Pietersz, 1972.
Plank, 1987.
Plettenburg, 979.
Ploos v. Amstel, 233, 1946, 1981.
Pluym, 281, 283—286.
Poelgeest, 1872, 1875.
Polanen, 1889, 1988.
Polignac, 1957.
Poll (v. d.), 108, 146, 147, 232, 309, 1880, 1918, 1940, 1954, 1973, 1981.
Polsbroek, 1089.
Pompe van Meerdervoort, 641, 1887.
Poortvliet, 969.
Preising, 1992.
Presikhoof, 70.
Pressler, 2000.
Princenhage, 1456.
Pantenburg, 1054, 1091.
Purmerend, 409, 410, 431, 436, 452c, 455, 467.
Purmerstein, 463.
Putten (Geld.), 1334.
Putten (Z.-H.), 767.
Pijnakker, 557.

Q

Quatre-Bras, 1486.
Quesnoy, 1724, 1934.
Quint, 1973.

R

Raesfelt, 1238, 2027.
Ram, 1053, 1914, 1964, 1973, 2014.
Ramillies, 1506, 1694—1698.
Rammekens, 935—936.
Randwijk, 1289, 1373, 1877, 1941, 2014.
Rappard (K.), 1284, 2005.
Rassenghien, 1643.
Rat (le), 1937.
Ravenstein, 1428.
Reael, 1940, 1986.
Rechteren (v.), 497, 1250, 1709, 1968, 1975.
Reede, 394, 1006, 1034, 1092, 1872, 1877, 2014, 2027.
Reepmaker, 2006.
Rees, 76.
Reichard, 1978.
Reigersma, 1917.
Reimerswaal, 967.
Recklinghausen, 2022.
Rendorp, 147, 234.
Renen, 1099, 1103, 1335, 1748.
Renesse, 985, 1479, 1877.
Rengers, 554, 1941.
Renkum, 1101.
Renouard, 1891.
Renselaer, 353.
Renswoude, 531, 605, 979, 1006, 1023, 1034, 1092.
Repelaer, 1996.
Reydaels, 1937.
Reynst, 1940, 1996.
Reys, 1935.
Rhederoord, 70.
Rheinstein, 70.
Richter, 2000.
Ridder (de), 1973.
Ripperda, 1250.
Ritthem, 965.
Rocagne, 871.
Rochefoucault, 1934.
Rodenburg, 985, 1986.
Roëll, 148, 233, 1039.
Roermond, 41, 1277, 1475—1476.
Roeters, 353, 358, 1981, 1984.
Rohan, 1935.
Rome, 1989.
Roon, 773.
Rooselaar, 817.
Roovere (de), 1937, 1982.
Rooyaards, 1039, 1052.
Rosant, 1949.
Rossum, 453, 1902.
Rotterdam, 34, 41, 76, 82, 454, 735, 774—828, 1486, 1503, 1856, 1872—1932, 1982.
Royer, 552, 1245, 1917.
Rozenburg, 829, 2001.
Rozendaal (Ge[illegible]), [illegible]
Rozendaal (N.-B.), 1448, 1457, 1456.
Rudiger, 1978.
Ruinen, 1479.
[illegible], 1457.
Ruges, 1059, 1108.
Rutgers v. Rozenburg, 2004.
Ruysch, 174, 1946, 1983, 2014.
Ruyter (de), 149, [illegible], 1789, 1915, 1950, 1974.
[illegible], 1885, 1885, 2005.
[illegible], 1885.
[illegible], 1490, 1518, 1756.
[illegible], 1285, 1757.
[illegible], 1457.
[illegible], 1100.
Rijnhuizen, 1960.
Rijnland, 322, 448—449, 452b, c, 768—769, 1988.
Rijnoever, 1071.
Rijnsburg, 54, 453, 746, 770—771, 865, 870, 872.
Rijnwijk, 980.
[illegible], 464, 465.
Rijsbergen, [illegible]
[illegible], 866.
Rijssen, 1198, 1500—1506, 1[illegible], 1508.
Rijswijk, 51, 55, 556—558, 772, 872.

S

Sabionière, 1887.
Saftinge, 1528.
Saint-Ghislain, 1505, 1506.
Saint-[illegible]
Saint-Omer, No. 1504, 1724.
Salm, 791, 1097, 1275, 1706.
Sande, 1949.
Sasbout, 1935.
Sassenheim, 830.
Sas-van-Gent, 950, 953, 1377, 1391.
Sautijn, 1996, 2005.
Saxe, 1944.
Schagen, 364, 439, 467.
Schalkwijk, 979, 1045.
Scharreweide, 980.
Scheepvaart, 15, 38—40, 91, 105, 935, 1172, 1174, 1505, 1720—1721, 1792, 1864, 1916.
Schelinga, 1169.
Schellingwoude, 411, 456.
Schelluine, 659.
Schenken van Tautenburg, 1875, 1877, 1881, 1990.
Schenkenschans, 47, 48, 1337—1343.
Schermer, 412, 464.
Scherpenisse, 967.
Scherpenzeel, 1166, 1351.
Scheveningen, 537, 538, 558, 831, 834, 872, 1486, 1489, 1515, 1854, 1856.
Schiedam, 34, 587, 813, 833—836, 871—872, 2003.
Schieland, 449, 452b, 821, 834, 837—838.
Schiermonnikoog, 1169.
Schimmelpenninck, 1218, 1227, 1961, 2014, 2027.
Schmalkalde, 1978.
Schokland, 1237, 1856.
Schoonauwen, 1099.
Schoonhoven, 51, 659, 688, 839—840, 871, 1884—1885.
Schoonrewoerd, 841.
Schoorl, 336, 463, 465.
Schorer, 926, 1887.
Schouwen, 970, 1854, 1856.
Schrevelius, 1875.
Schuurman (A. M. v.), 1006, 1029—1030, 1439.
Schuylenburg, 859, 1964, 1986, 1988.
Schwartzenberg, 1127.
Serooskerke, 599, 2014.
Serraets, 937.
Serrurier, 156, 228, 232, 363, 1283.
Sexbierum, 1165.
Sichem, 1603.
Siegen, 1935.
Sint-Andries, 1357.
Sint-Annaland, 930.
Sint-Anna-Parochie, 1163.
Sint-Anna ter Muiden, 971.
Sint-Anthonis, 1452a.
Sint-Laurens, 965.
Sint-Maartensdijk, 950.
Sint-Pietersberg, 1461, 1477.
Six, 146, 147, 222, 235, 675, 1964, 1986, 1988.
Sluis, 47, 48, 212, 928—929, 950, 972—973, 1377, 1598, 1890—1891, 1901.
Sloet, 478, 1252.
Sloten, 51, 58, 236, 238, 240, 456, 1160.
Sloterdijk, 238, 239.
Smet (de), 406.
Smissaert, 284, 497, 1973.
Smissen (v. d.), 284.
Sneek, 1155—1157, 1160, 1168.
Snoeck, 1934.
Snouckaert, 497, 1941.
Soelen, 245.
Soestdijk, 979, 1099.
Soignies, 1700—1701.
Solms, 1025, 1812, 1884, 2014.
Solwert, 1179.
Souburg, 967.
Spa, 1699.
Spaarndam, 58, 240, 308, 309, 413.
Spaarnwoude, 58, 236, 240, 299.
Spakenberg, 1099.
Spener, 2000.
Spencer, 1936.
Speijk (v.), 126.
Spiegel, 167, 389, 524, 1887, 1935.
Spinola, 1936.
Spijter (de), 1982.
Sprang, 1455.
Spijk, 659.
Spijker (de), 1290.
Stafford, 1990.
Stalpert v. d. Wiele, 1943, 1988.
Staphorst, 1252.
Stavoren, 76, 1122, 1158—1160, 1166.
Steen, 1199.
Steenbergen, 1393, 1453—1454, 1456—1457, 1984.
Steengracht, 1913, 1926.
Steenhoven, 967.
Steens, 1937.
Steenwijk, 1249, 1251, 1253.
Sterck, 161, 1935.
Stern, 1901.
Sterrenberg, 70.
Stevensweert, 1975.
Steyn (v.), 1954.
Stirum, 1948, 1964.
Stolkwijk, 823, 842.
Stoop, 641.
Storm v. 's Gravenzande, 1946.
Streefkerk, 658.
Strick, 1973.
Strozza, 1936.
Struensee, 2000.
Strijen, 871.
Stuers (de), 158, 1040.
Suchtelen (v.), 1891, 1912, 1984.
Suermont, 822, 1944, 1991.
Swanenburg, 414, 1887.
Sweerts de Landas, 1946.
Swemer, 1904.
Swieten (v.) 1936.
Swinderen (v.), 1260, 1944.
Sijpesteyn, 399, 530, 1964, 1973, 2003.

T

Taets v. Amerongen, 985, 1983, 1999.
Tassis (de), 1712.
Teding van Berkhout, 305, 613, 872, 1914.
Teixeira de Mattos, 208.
Temme, 1178, 2000.
Temminck, 154, 155, 229.
Temsche, 1702.
Tengnagel, 1885.
Terborg, 1268, 1373.
Termonde, 1499, 1505, 1507, 1703.
Terneuzen, 950.
Tervuere, 1486.
Tetrode, 272.
Tets, 701.
Tex (den), 147, 1455.
Texel, 40, 51, 440, 441, 464.
Teylingen, 54, 453, 458, 746, 1308, 1872, 1932, 1964, 1988.
Thaenen, 254, 324.
Thereen, 1108, 2000.
Thienville, 17, 1504.
Th[illegible] (de), 1953.
Thouars, 1934.
Tienen, 1598, 1603, 1604, 1704.
Tienhoven, 51, 688, 845, 107[illegible], 1166, 2014.
Tiel, 30, 1264, 1344, 1347, 1372, 1373.
Tilburg, 1457, 1455.
Tjarda v. Starckenborg, 2013.
Til, 1877, 1988, 1992.
Tolen, 930—931, 972, 1395.
Tongerlo, 1598.
Tour (de la), 1935.
Tour (du), 497.
Tournay, 1486, 1498, 1505—1506, 1647, 1683, 1705—1709, 1938, 2002.
Toutenburg, [illegible]
Trier, 1483, 1506, 1758—1759.
Trip, 108, 146, 147, 222, 1981, 1996, 2006, 2023.
Tromp, 75, 277, 596, 1791, 1974.
Tronsche, 959.
Tsecraes, 1178.
Tuileken, 1371, 1462, 2002.
Tulp, 146, 174.
Turnhout, 1454, 1508.
Tuyll, 1341, 1966, 2015.
Tuyll v. Serooskerke, 212.
Twickel, 1573.
Twickel, No. 1238.
Twisk, 463, 467.
Tijdeman, 1944.

U

Uitgeest, 415, 432.
Uithoorn, 238, 239.
Urk, 441.
Ursini, 1935.
Utenhage, 1935.
Utenhove, 1643.
Utrecht (Stad), 51, 59, 82, 239, 322, 426, 450, 451, 500, 1505, 513, 977, 982, 984, 987—1054, 1097, 1103, 1503, 1786, 1805, 1914, 1917, 1944, 2015.
Uylenberg, 1896, 1907.

V

Vaassen, 1351.
Vaernewijck, 1937.
Valckenaer, 286, 554, 985, 1935, 1992.
Valenciennes, 47, 1504, 1506, 1724.
Valk, 1885, 1975.
Valkenburg (Limb.), 1477, 1480.
Valkenburg (Z. H.), 70, 730, 844.
Valkenier, 146, 148, 1940.
Varick, 1937.
Vecht (de), 242, 981, 1070, 1084, 1093.
Vecht en Hof, 981.
Vechtlust, 981.
Veen, 1961, 1986, 1993.
Veenendaal, 1101.
Veenhuizen, 1877.
Veere, 932—934, 946, 965—966, 969, 972—973, 1904.
Velden, 1364.
Velp, 1276.
Veltcamp, 1886, 1888, 1898—1900, 1919.
Veluwe, 1211, 1218, 1348—1352.
Velzen, 51, 54, 58, 306, 308, 374, 416, 1971.
Venlo, 1277, 1478.
Vergy, 1934.
Verheyen, 1668.
Verhouten, 1946.
Verhuel, 1885, 1979.
Verreyken, 1494—1495.
Verster, 1914, 1944, 1946.
Vianen, 848—852, 985, 1875.
Vigne (de la), 1981.
Villates, 1975.
Vilvorde, 1486.
Vinkeveen, 1101.
Vinne (v. d.), 280—282, 284, 300, 308.
Visscher, 1994.
Visvliet, 927, 931, 1887.
Vlaardingen, 735, 750, 813, 832, 845—847, 871, 1489.
Vladeracken, 406.
Vleuten, 979, 1054, 1102.
Vlieland, 417, 441.
Vlissingen, 542, 935—944, 946, 965, 970—972, 1503, 1529, 2002.
Vlugt (v. d.), 284, 286.
Vogelenzang, 58, 374.
Vogt, 2000.
Vollenhove, 455, 478, 550, 1247, 1249—1250, 1252—1253, 1884.
Volendam, 1867.
Voorburg, 549, 558, 853, 872.
Voorne (Z.-H.), 571, 576—578, 854.
Voorne (België), 1636, 1938.
Voorschoten, 558, 691.
Voorst, 158.
Voort (v. d.), 1935, 1995.
Vorden, 1353.
Vorstius, 1040.
Vos, 1937, 2004.
Vos v. Steenwijk (de), 1253, 1944.
Voshol, 855.
Voss (Joh. Heinr.), 2000.
Vrancx, 1884.
Vreeland, 54, 1093, 1100.
Vreeswijk, 1099.
Vries (de), 1940.
Vroone, 468.
Vrouwepolder, 965.
Vrijburg, 945.
Vugt, 1454.
Vijfheerenlanden, 1309.

W

Waal (de) 1996.
Waal Malefijt (de), 28.
Waalwijk, 1455.
Waarden, 1453.
Waardenburg, 453, 1369, 1880.
Wachtendonk, 1745, 2027.
Waddinksveen, 568.
Wageningen, 1372, 1748.
Wagner, 1978, 2000.
Walcheren, 890, 946—949, 1856.
Walcourt, 1690, 1965.
Waldeck, 1308, 1957, 1997.
Warin, 222, 1981.
Warmond, 747, 1881.
Warrega, 1166.
Was, 1937.
Waspik, 1457.
Wassenaer, 497, 554, 747—748, 856, 1037, 1486, 1872, 1880, 1981, 1988, 1998, 2003, 2006, 2014.
Watergraafsmeer, 58, 240, 243.
Wateringen, 51, 746.
Waterland, 452c.
Waterloo, 1486, 1710.
Waverveen, 1100.
Wedde, 1177.
Weede (v.), 305, 1034, 1973, 1999.
Weenen, 1863.
Weert, 1987.
Weesp, 357, 394, 418—421.
Weinschenk, 2000.
Weissenbach, 1997.
Weitzel (de) 2002.
Welderen, 1927, 2014.
Well, 1475.
Welsingen, 930.
Wemeldingen, 967, 969.
Wendelaar, 2001.
Werestein, 981.
Werkendam, 658, 1887.
Werve (huis te), 857.
Wesel, 47, 48, 1745, 1760—1761.
Westbarendrecht, 872.
Westenberg, 1245.
Westerblokker, 464.
Westerwold, 1169.
Westerwijtwert, 1165.
Westkapelle, 948, 965.
Westmans, 866.
Westzaan, 434.
Westreenen, 188[illegible], 1912, [illegible]
[illegible]
[illegible], 965.
West Vlieland, 870.
Westzaan, 422, 436.
Weteringbrug, [illegible]
Wichers, 1197, 1913, 1944.
Wickevoort, 188[illegible]
[illegible]veen, 746, 865.
[illegible], 440.
[illegible], 1161.
Wildervank, 1178.
Willem III, Prins van Oranje, Koning van Engeland, 109, 22[illegible], 4[illegible], 544, 680, 681, [illegible], 824, [illegible], 1057, 1108, 1255, 125[illegible], 1272, 1283, 1291, 1314, 1418, [illegible], 1420, 1436, 1442, 1456, 1749, 17[illegible], 1785, 178[illegible], 1798, 1841, [illegible].
Willemstad, [illegible], 868.
[illegible], 1411, 1450, 1458.
Willink, 168, 246.
W[illegible], 1504, [illegible], 1508.
W[illegible], 1055.
W[illegible], 2027.
W[illegible], 80, 1872.
W[illegible], 1160.
W[illegible], 41, 146, 284, 1981.
W[illegible], 585, 981, [illegible], 1805.
W[illegible], 1888, 1[illegible]2.
W[illegible], 1884, 1887.
Woerden, No. 454, 760, 859—860, 870—872, 1789, 1872.
Wognum, 464.
Workum, 7[illegible], 1168.
Wormer, 422, [illegible]
Wormerveer, 378, [illegible]
Woubrugge, 861.
Woudenberg, 1100.
Woudrichem, 1453.
Woudsend, 1169.
Woutergem, 1711.
Wijck (v. d.), 1245, 1042.
Wijk-bij-Duurstede, 458, 979, [illegible], 1748.
Wijkerheld, 1918.
Wijler, 1474.
Wijnendaal, 1506, 1568.
Wijnestein, 1054.

Y

Yselmonde, 869.
Yselmuide, 1250.
Ysselstein, 1052, 1094—1095, 1100—1102, 1881.
Ylst, 1160.
Yzendijke, 950.

Z

Zaal, 1906.
Zaamslag, 953.
Zaandam, 82, 239, 423—436, 466, 1509, 1515, 1854, 1867.
Zaltbommel, 30, 43, 1264, 1267, 1354—1363, 1806.
Zandenburg, 970.
Zandvliet, 1393.
Zandvoort, 51, 58, 298, 301, 306, 309, 374, 437, 438.
Zeeuwsch Vlaanderen, 950—953, 970.
Zegwaard, 746.
Zeist, 82, 979, 1054, 1091, 1096—1097, 1100, 1854.
Zetten, 1288.
Zevenbergen, 1447, 1457, 1457.
Zevenhuizen, 865.
Zierikzee, [illegible], 972, 1[illegible].
Zeelen, 81, 1160.
Zoetermeer, 746, 865.
Zoeterwoude, 691.
Zomeren, 1451, 1912, 1973.
Zorgvliet, 862.
Zoutelande, 965.
Zuidlaren, 1199.
Zuidscharwoude, 4[illegible].
Zutphen, 43, 1263, [illegible], 1368, 13[illegible].
Zuylen, 242, 805, 814, 827, [illegible], 1088, 1093, 1198, 1308, 1887, 1940, 1973, 2000.
Zuylestein, 980.
Zwaluwe, 872.
Zwammerdam, 566, 863—865.
Zwanenburg, 967.
Zwartsluis, 1247.
Zwolle, 34, 1239—1247, 1251—1252, 1994.
Zijl, 1995.
Zijpe, 439, 452c, 464.

ARTISTEN DER TEEKENINGEN.

Andriessen, 2003.
Bakhuizen (A. H.), 965.
Berghe ([illegible]), [illegible]
Beyer (J. de), [illegible], 1984, 1412, 14[illegible], 1[illegible]
Bisschop (J. de), 679.
Blauw (P.), 330.
Bruegel, 580.
Brussel (H. v.), 297, 12[illegible].
Bruyninex, 1893.
Bulthuys (J.), 676, 757, 765, 861, 1411b, 1413.
Buytenweg (W.), 85.
Calcott (A.), 76, 618.
Cats (H. G. ten), 98.
Clemens (D. A.) 1071—1075, 1081—1083.
Crescent (J. A.), 311—312.
Du Molin (G.), 1702.
Du Mou[illegible], 25[illegible]
Du P[illegible]
Fargue (la), 469—473, [illegible], 844, [illegible]
Gevers v. Endegeest, 758.
Gobius (H. A. F. A.), [illegible], 1001, 1[illegible]
Grave (J. de), 1383, 1408, 1411a, 1414, 141[illegible], 1464, 1700, 17[illegible].
Greive Jr. (J. C.), [illegible], 101, 2[illegible], 380, [illegible], 5[illegible], 868b, 1[illegible], 148[illegible], 1[illegible], 1[illegible], 1741, 174[illegible].
[illegible], 4[illegible].
Haen (A. de), 749, 131[illegible]
Heyde (J. v. d.), 897.
Hoven (generaal), 12[illegible], 1[illegible]84, [illegible], 1491, 1699.
Hulseboom, 1478.
Huygens (C.), 813, 1701.
Itserden (P.), 1110.
s'Jacob (T. B.), 1991.
Janson (J.), 2[illegible], 13[illegible].
Jelgerhuis Rz. ([illegible]), 868.
Jelgerhuis Rz. (J.), 1[illegible], 1[illegible]
Jong (D. de), 642.
Karssen (K.), 2[illegible].
Kate (H. ter), 1229.
Kerkhof (D.), 93, 687.
Kessel (Th.), 1956.
Kessel ([illegible]), 413.
Klotz (Val.), 1354, 1409—1410, 1446, 1[illegible]
Knoop (J. H.), 103, 770.
Koster (E.) 424.
Koster (J.), [illegible]
Koning Bz. ([illegible]), 88[illegible].
Kuyper (J.), 2[illegible]
La Fargue, 469—473, 7[illegible], 844, 8[illegible]
Lairesse (G. de), 185[illegible]
Lamberts (G.), 94, 128[illegible], 4[illegible]
Liender (v.), 841, 8[illegible].
Lockhorst, 991.
Lootens (D.), 900.
Maes, 375.
Meyer (H.), 96, [illegible]
Molin (G. du), 1702.
Moulin (du), 253.
Noorde (C. v.), [illegible]
Os (P. v.), 1630.
Pelkwijk (J. ter), 124[illegible]
Pré (D. du), 1735.
Prins (H.), 92b, 993.
Pronk (C.), 90, 973, 868, 807, 1139, 1411b, 1478, 1734.
Rademaker (A.), 89, 325, 690, 989—990, 1397, 1416, 1478.
Roghman, 1059.
Rust (J. A.), 341.
Ruysdael (J.), 337a.
[illegible] (P.), 247.
[illegible], 868, 2011.
[illegible]
[illegible], 4[illegible]
Schouw[illegible], 691.
Serna [illegible], 893.
Smak Gregoor, [illegible], 617.
Spilman (H.), 935, 1070, 1084, 1[illegible], 20[illegible]
Springer (C.), 1120—1121, 1298, 17[illegible]
Stellingwerf (J.), 239, 361, 379, [illegible], 568, 828, 853, 1086, 1[illegible], 141[illegible], 1452, 14[illegible].
St[illegible] (P. en [illegible]), 1[illegible]
Strij (v.), 858a.
Taven[illegible] (H.), 868, 1344, 1388, [illegible]
Troost (C.), 47.
Uyt (J. v. d.), [illegible]
Verwer (Justus de), [illegible]
Vinkeles (R.), 92a.
Vinne (V. v. d.), 404.
Visscher (C. J.), 86, 87, 1[illegible]2.
Waterloo (A.), 1058, 1[illegible].
Westenberg (P. G.), [illegible]
Wicart, 849, 868, 1[illegible]
Wigmana (G.), 1892.